
EX BIBLIOTHECA
Augustiniana majoris
Conventus Lugdunensis
ad Ripam.

5093
hist. 8.6 p. 4061

#
Patin
(Charles)

Digitized by Google

LYON

S·P·Q·R·
ROMANORVM

24455

IMPERATORUM ROMANORUM NUMISMATA

EX ÆRE MEDIÆ ET MINIMÆ FORMÆ:

Deſcripta & Enarrata

LYON

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE DE LYON

Per

CAROLUM PATINUM

Doctorem Medicum Pariſienſem.

PARISIIS,

Apud VIDUAM CRAMOISY Bibliopolam.

M. DC. XCVII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

LYON

IMPERATORI
CAESARI
LEOPOLDO
AUGUSTO OPTIMO MAXIMO
PRINCIPI,
ROMANORUM, GERMANIÆ,
HUNGARIÆ, BOHEMIÆ, DALMATIÆ,
CROATIÆ & SCLAVONIÆ
REGI,
ARCHIDUCI AUSTRIÆ &c. &c. &c.
PATRI PATRIÆ
ET
TRIUMPHATORI INVICTISSIMO,

Vita, Salus, Gloria.

Non poteſt fieri, quin in dedicatione hujus libri animum meum iſte ex reverentia Numinis Majeſtatiſque Auguſtæ horror ſu-

beat, quem Poëta diſertiſſimus Cæſari Germanico Faſtus ſuos conſecraturus expreſſit:

Pagina judicium docti ſubitura movetur
Principis, ut Clario miſſa legenda Deo.

Trepidat, inquam, ad thronum, quo nullum ſuo propiorem Deus in terris eſſe voluit, viam affectans, & circa limen templi quod Auguſta Majeſtas inſidet, obſtupeſcit hic liber. Propitium tamen admiſſionis officium ſperare incipit, argumenti ſui fiduciâ. Sacratos enim Cæſarum Romanorum vultus, verenda Auguſtæ domus pignora, decora, honores & vota publica præferentem arceri aditu, Auguſta comitate nemini præcluſo, ut crederet, induci non potuit. Antiquitas tota Hiſtoriæ Auguſtæ auro, argento, ære conſecrata AUGUSTO *vero & unico antiquitatis melioris ſpecimini ſe hic ſiſtit; & in uno* LEOPOLDI *nomine quidquid ſex amplius ſæculorum Auguſti, divinum, cœleſte, immortale, auguſtum denique habuere, venerari cupit. Hic mos libri, hoc inſtitutum ſcripturæ, etſi non facundæ, pietate tamen, quæ ſola res divinas & ſacras aſpirare novit, ſatis confiſæ. Dum enim illa tracto ad ſingulas paginas, ultro in oculis, in animo fuit ſacroſancta* LEOPOLDI AUGUSTI *majeſtas. Modo Auguſto qui primus hoc nomen meruit, comparari debere videbam: modo Trajani, Antonini, Conſtantini Magni, Theodoſii, & reliqua meritorum Auguſtorum genera in unum caput congruere videbam, quod Deus avitis gloriarum elogiis tanquam coronâ Cæſarea cinxiſſet. Nunc* SALUS

AU-

AUGUSTA, SECURITAS AUGUSTA, FELICITAS AUGUSTA, PROVIDENTIA AUGUSTA, *ut in ſolio* OPTIMI PRINCIPIS *inſcripta nomina ſe legenda præbebant. Sonant imo in auribus piorum civium, leguntur & ſplendent in oculis, æmula omnibus ſæculis* VOTA DUODECENNALIA: *in quibus non poteſt obliterari memoria tot diſcriminum, quæ à* LEOPOLDO AUGUSTO *non aliter tanquam ab Hercule Chriſtiano Benefico & Victore ſuperanda fuerunt, & Divinâ manu pignus & caput Auguſtum, quod ſolandis ſæculi malis dedit, in ſinu tuente, feliciter ſuperata ſunt. Quare non poteſt eſſe alia incitatior pietas quam ut*

> Cum tot ab hac Anima populorum vita ſaluſque
> Pendeat, & tantum caput hoc ſibi fecerit orbis,

publica VOTA *ad altera* DUODECENNALIA *& ultra proclament. In quo omnium bonorum deſiderio & bona omnia complexo: finio, Deumque*

> Comprecor ut repetas cœleſtia ſydera tarde
> Parſque ſiem turbæ parva precantis idem.

Exaudi vocem meam CUSTOS IMPERATORIS, ÆTERNE DEUS: *Reſpice tu quoque,* AUGUSTE, *nec dedignare tenue devotiſſimæ Numini Majeſtatique Tuæ ſubjectionis teſtimonium, quod offert humillimè*

Carolus Patin.

V. CL.

CAROLO PATINO

Doctori Medico & Profeſſori
Pariſienſi.

S. P.

A*Uguſtos vultus, venerandaque nomina ſeclis*
Expreſſit cælo hic elogiiſque liber.
Commodat artificem calamum ingeniumque PATINUS,
Urſini *pridem qui reparator erat.*
Felices chartas, quæ Magni Cæſaris audent
Judicium ac oculos veſte ſubire novâ.
Hujus ſi Solis radios perferre valebunt,
Pignora quis, mihi dic, hæc aquilina neget?

gratulandi cauſa ſcribebat

JO. HENR. BOECLERUS.

Ex Epiſtola Viri Illuſtris

EZECHIELIS SPANHEMII

Sereniſſimo Electori Palatino à Conſiliis ſtatus
& p. t. in tractu inferioris Rheni Reſidentis,
ad Autorem ſcripta.

SEd de uſu acidularum aliàs. Cæterùm dici non poteſt, quanta me voluptate perfuderit optatiſſimus nuntius, de proxima libri, ſeu verius Theſauri tui editione, cujus me ἐργοδιώκτην noſti. Ergo non in ventos abiere cohortationes illæ aſſiduæ, quibus præſentem te aut abſentem, καίρως ἀκαίρως, ad urgendum omni animi contentione hoc opus, ſolebam inflammare. Scis autem valde me velle, quæ cupio; nihilque habere jucundius, quam ut delicias illas & ſuavitates noſtras, ornatas novo & inſigni aliquo laudis teſtimonio videam. Quale autem luculentius, aut quod plus ponderis ac auctoritatis erit habiturum, quàm quod iis apud imagines & ſigna Romanorum Cæſarum, ſuo iſto opere perhibetur? Unde non putes quidquam à te aut ad dignitatem horum ſtudiorum utilius; aut ad tui nominis tranſmittendam ad poſteros memoriam accommodatius fieri potuiſſe. Volitabis per ora Virûm, mi PATINE, principibus

non

non Achivis, ſed orbis verius permixtus, qui tuâ arte, tuo certe beneficio redivivi, gloriæ tuæ viciſſim ſervient. Adde, nihil mihi privatim optatius, quam ut exſtaret hic velut prodromus & adſertor illius induſtriæ, quam mihi quoque, prout facultas tulit, ornandam ſuſcepi. Tantum abeſt, ut doleam factum, quod dum opus illud noſtrum, cujus te haud minus avidum oſtendis, nondum iteratò, prout dudum potuerat ac certè debuerat, è prælis carceribus ſolvit, nonnulla forte habeat tuus liber utrique communia, quippe ex iiſdem fontibus hauſta. Immo volupe imprimis, ſi in diſpari valde, ut noſti, utriuſque operis ratione, viâ, conſilio, in eodem tamen verſemur curriculo; ſeu verius ad unum ſcopum tendamus, excitandi nempe hæc ſtudia, eorumque uſum & præſtantiam adſerendi. Quamquam nec erunt eadem longo intervallo disjuncta, ſi quam ſpem facit Elzevirius noſter adimpleat, de meo ſcilicet intra duos tresve menſes ad finem tandem perducendo. Quod Seguinum monuiſti, de delato, quem ad me curatum voluerat, faſciculo, rectè & ex ordine factum. Mirum eſt, quanta ſit in illo viro facilitas, urbanitas, elegantia, tum in promovendis his ſtudiis non ſimilis certè, ſed florentioris ætatis alacritas. De altero illo tuo Opere Selectorum & theſauro tuo Numiſmatum, de quo ſpem quoque excitas, valde te amo. Urge illud quoque, ſi me amas, ſi te reſpicis, ſi gloriæ tuæ faves: De repertis novis nummis, quos nuntias, præclaris adeò & inſignibus, gaudeo in ſinu, immò Tibi impensè gratulor. Næ tu illos homines, qui in hauriendis ſeu verius inveſtigandis defoſſis Theſauris, (quales vidiſſe memini haud paucos) totos ſe nihil inveniendo exhauriunt, iſta tuâ felicitate ac induſtriâ ad reſtim adiges. Cave autem credas, hic loci, utpote in Romana Colonia, tale quidpiam haberi in pretio. Ita me amet Plutus, ſi omnes æreos Agrippæ aut Agrippinæ, conditorum ſuorum nummos, uno ſplendido aureo redemptos ullus hodie Mercurialis colonus vellet. Sed deſino, Eram enim fortè, cum me ad ſcribendum accingerem, paulò occupatior; neque adeò tamen, quin pauliſper traductum ab aliis curis animum, ad ſuavitates noſtras referrem. Habes proinde Verſiculos, non quia digni, qui æterno tuo Operi inſerantur; ſed quia ita voluiſti. Quare in puncto temporis quo tuas accepi, & illos effudi, & tuis reſpondendum putavi; ut mea ſaltem ſi non in Te laudando induſtria ſaltem in Tibi obſequendo diligentia probaretur. De aliis tuis ζητήμασι, aliàs. Vale Coloniæ Agrippinæ prid. Non. Decembr. CIↃ IↃC LXX.

AD

AD ROMAM,

In Numiſmata

ROMANORUM CÆSARUM

eleganti induſtria

CAROLI PATINI Medici Pariſienſis

in lucem adſerta.

Quòd ſacros vultus, quod qua licet ora videmus,
Queis domind quondam cultus in urbe fuit;
Et facies operum, & Latiæ miracula gentis,
Queis oculos pavit quælibet ora ſuos;
Totaque Cæſarei quod vis veneranda refulget
Numinis, ac priſcum ſpirat in ore decus;
Seu decus hoc Pacis, ſeu quid quondam ære vetuſto
Signaſti laudis, Martia Roma, tuæ;
Eruta cineribus quod tandem tota reſurgis,
Quodque ipſum ſenii ponere viſa metum:
PATINI laus iſta mei, qui forte jacenti
Sollerti medicas attulit arte manus.
Crede mihi, valeat tuus ille ſalutifer anguis,
Præſentem ſenſit quem tua turba Deum.
Per quam parta ſalus Dominis, & viva Deorum
Ora vides, priſcis contumulata rogis;
Tabida ſeu quidquid conſumpſerat ante vetuſtas:
An, precor, haud majus numen habere putas?

EZECHIEL SPANHEMIUS.

ILLUSTRI VIRO

CAROLO PATINO

Antiquitatis Vindici.

Fingitur, Ægiden dias revocaſſe ſub auras,
Et caput innocuum ſurripuiſſe neci,
Maximus Alcidæ, poſt fuſa minantia cœlo,
Fuſaque terrarum monſtra, fuiſſe labor.
Qui regum vultus, exeſaque nomina ſanat,
Divinaſque notas, Cæſareaſque notas,

Templa,

Templa, triumphales arcus, ſacra vaſa, coronas,
Eruit è tenebris, funereoque ſitu:
Nonne, Deûm vindex, rapit immortalia morti,
Et patrat in nummis, Hercule majus, opus?
Aſſerat unum hominem natus Jove: quantula res eſt.
Quanta ſed, unum hominem mille juvare Deos?
Præſtitit hoc, ſcripto vigilem ſpirante lucernam,
Artis inexhauſtæ non imitanda manus.
Macte, PATINE, *Tibi decus ære perennius æra*
Æra, quibus per te reddita vita, ferent.
Donec erit pretium rebus poſt funera pulcris,
Donec erit ſtudii nobilioris honor,
Vivere tu facies alios, tuaque æra librique
Vivere te facient, & ſupereſſe neci.
Nec, licet antiquo per Te propiora metallo,
Sunt ſatis in laudes ſæcula noſtra tuas.
Quem labor Herculeus viventem exercuit, aſtris
Hunc decet, at ſero! poſt ſua fata capi.

Ita Virum Summum publicè veneratur

JO. CHRISTIANUS KECK,
Sereniſſimi Principis March.
Durlaco-Badenſis Conſiliarius Aulicus.

GUIDO PATIN
Doctor Medicus Pariſienſis,
& Profeſſor Regius.

LOngioris abſentiæ tuæ deſiderium utcunque levare cogor datis acceptiſque litteris. Video autem Te ad umbilicum perduxiſſe Opus quod parabas, Numiſmatum Cæſareorum à Julio Cæſare uſque ad Heraclium. Animadverto etiam Te aliqua antiquitatis monumenta alia raritate aut arte notabilia inſeruiſſe ſuis locis. Bene factum arbitror, quod otii & negotii tui rationem reddere ſtuduiſti. Faxit DEUS ut in tuis ſtudiis mea ſenectus poſſit quodammodo acquieſcere. Vale.

V. Cl. CAROLO PATINO

Medicæ artis & antiquitatis peritiſſimo
Diſtichum hoc amicitiæ ergo objicit
FABER,
Sereniſſimi FRIDERICI Würtembergiæ &c. Ducis Medicus
Imperialis civitatis Hailbrunnenſis Phyſicus ordinarius.

Roma tibi canitur, dubium eſt magis anne trophæa
Ipſe pares illi, an paret illa Tibi.

V. CL.

CAROLO PATINO Doct. Med. Pariſ.

Amico ſuo ſummo,
Gratulatur JACOB SPON Lugdunenſis
Doctor Medicus.

ESt aliquid docto celebratum in carmine nomen,
Famaque quo Virtus creſcere poſſit, habet.
Hæc alios, quos & plauſus & gloria blandis
Abripit obſequiis ambitioque, juvent:
Sed quod Cæſareos vultus & ſacra PATINI
Auſpicio vivis exhibet ora notis;
Hoc ſe jam teſtatur Opus. Sint cætera laudis
Indiga; ſat de ſe prædicat iſte liber.

V. CL.

V. CL.

CAROLO PATINO D. Med. Pariſ.

OB

RESTAURATAM ROMANORUM NUMISMATUM

G L O R I A M

DENUO FAMAM PRÆCIPUAM MERENTI.

QUi novus Auſoniis quondam ſubtracta ruinis
Complexus monumenta liber, per pignora priſci
Temporis, & Latii, ſed adhuc florentis, honorem,
In tantum ſurrexit Opus; majora triumphis
Nomina & æternum non interitura, PATINO
Continuat: toties cui debellata vetuſtas
In titulos jam tota ſubit: Quo dante Quirites
Accepit modo Roma ſuos, pridemque renatos
Æterno augurio mirata eſt curia faſces
Et radiis fulgere novis. Nunc grandior aſtris
Deſcendit rerum ſeries: longo ordine vultus
Cernimus Auguſtos: hic Cæſar & omnis Iuli
Progenies deſcripta patet. Quanta ecce ſuperbis
Oſtentant vel bella notis, vel mitia pacem
Ora gerunt. Quos aut virtus Heroas in altum
Extulit, aut vitiis merſit veſana cupido,
Hinc pretium pœnaſque ferunt: hic viva Tyrannis
Objicit in triſti ſceleris veſtigia fronte
Majeſtas, damnatque truces Clementia vultus:
Quæque coloratis alibi aſſentatio verbis
Et mendax confundit honos, hic ora tueri
Incorrupta juvat: quanto præſentior illis
Et Genius & numen ineſt: quo vindice ſupra
Elogis mortale decus, durabit in ævum
Atque inſtaurati ſplendeſcet gloria ſecli.

ULRICUS OBRECHT,
Argentinenſis.

Epigramma
IN
MUSEUM
V. Cl. CAROLI PATINI

Doctoris Medici Pariſienſis in rebus antiquis celeberrimi.

SPectatum admiſſus quorſum ſe verterit hoſpes,
Inveniet, quæcunque queant, fugientia quamvis
Lumina, vel tantum cupientia rara morari,
Hac Tibi parte patet nitidiſſima Bibliotheca:
Parte alia ſecli ſtant plurima ſigna vetuſti:
Effigies illic magnorum mille virorum:
Hinc ævi cujuſque vides armaria raris
Plena numiſmatibus digeſtis ordine pulchro,
Qualia nulla tibi monſtrant æraria Regum:
Multaque præterea quæ ponere pectora Muſis,
Culta ſolent in deliciis ſunt obvia paſſim.
Cuncta ſed hæc ſuperat mens enthea, gratia morum,
Alloquii veneres, qui poſſidet iſta, PATINI.

Obſervantiæ teſtimonium fautori ſtudiorum ſuorum ſcribebat Pariſiis A. M. DC. LXVI.

HENRICUS AVEMAN
Brunſvicenſis, nunc Reip.
Patriæ Secretarius.

V. CL.

V. CL.

CAROLO PATINO

Gloriæ Orbis Romani Reſtauratori.

Amicitiæ M. P. L. M.

JOHANNES RODOLPHUS WETSTENIUS, Filius.

Baſileæ Kalendis April. M. DC. LXXI.

ΔΗμαλδύνετο Τοτίλας ὅτε ὤλεσεν ἄσπετον ὄλβον,
Σύν τε βίην, Ῥώμη, ῥήξατο θαρσαλέη,
Γῆ τε περιπτύξασα κεχηνότι δέξατο κόλπῳ,
Ἄγλαα ἐκ κείνη πάλαι ὠρύχαται.
Δὴ τότε Ἀονίδες φωνὴν στονόεσσαν ἔρευξαν.
Φεῦ γῆς θησαυροὶ νῦν ἐκρύβησαν ὅλως.
Ῥώμη ἦεν, Ῥώμην σὺ Ῥώμῃ τίς ῥα κιχήσει;
Τὸ πρὶν ὕπαγ' Ῥώμην πᾶν βαθέως ἐκρύβη.
Ταῦτα πάλαι. ἄλλως πάνυ νῦν φορμίζει Ἀπόλλων,
Νῦν ὑμνεῖ Φοῖβος. Ῥώμη ἀνέῳκται ἅπαξ.
Ῥώμη ἀνεσταμένη ἐπανέρχεται ὡς τὸ πάρος περ
Φαίδιμος, ἐκ χειρὸς φαιδρὲ ΠΑΤΕΙΝΕ τεῆς.
Ἀρχὰ σὺ Αὐγούστων ἐπάγεις, ἀΐδηλον ὅμιλον,
Θησαυροὺς κρυφίους δείξας ἀπηρεσμένους.

Verſio latina.

TEmpore quo Totilas *magnam pervertit opum vim,*
Et fregit vires inclyta Roma *tuas ;*
Atque ſinu obſcuro tellus ſua cuncta recepit,
Splendida, quæ ſolers eruit inde manus ;
Miſcuit Aonidum chorus his ſuſpiria verbis :
Heu theſauri orbis, qui patuére, latent !
Roma *fuit !* Romæ *fruſtrà eſt inquirere* Romam*,*
Priſtina ſub Româ cuncta ſepulta jacent !
Hæc olim : nervos aliter nunc pulſat Apollo,
Exclamat Phœbus : Roma *adaperta patet !*
Excita Roma *redit, priſco fulgore coruſca,*
Auxiliante manu, Clare PATINE, *Tuâ :*
Induperatorum ſeries Romana *reſurgit,*
Et modò theſauri, qui latuére, patent.

Ad Virum Celeberrimum

CAROLUM PATINUM

Antiquitatis Reſtauratorem,

Opus ſuum de Numiſmatibus Imperatorum Romanorum evulgantem.

OB ſterilem thalamum, vacuamque propagine ſtirpem
Æthereum fingunt ingemuiſſe Jovem.
Uxor erat Regina Deûm, non illa marito
Principio peperit pignora chara thori.
Ne tamen exiguo Superum genus omne periret
Tempore, conſuluit Juppiter ipſi ſibi;
Percuſſitque caput, duro hoc diſrumpitur ictu,
E cerebro Pallas protinus orta fuit:
Et galeæ fulgebat apex, clypeoque coruſco
Virgineum ſtatim muniit illa latus.
Egregium facinus! non indignumque Tonante,
Quod ſtupuere homines, quod ſtupuere Dii.
Sed licet hoc unum perfecerit, attamen ipſum
Æternos conſtat non genuiſſe Deos.
Ille quidem tutum Ledæum à morte putavit,
Per tamen Elyſios non ſecus ivit agros.
Scilicet humanæ mentis ſolertia vicit,
Nunc demum vires, ingeniumque Deûm.
Orci qui primus ferale recluſerat antrum,
Auguſtoſque rapit; CAROLUS *ecce fuit.*
Qui poterat primus reges ſubducere morti,
Multoſque Heroes; ecce PATINUS *erat.*
Qui vocat è tenebris homines, quo Tullus & Ancus
Decidit, hunc magnum næ patet eſſe Virum.
Hic hominum ſolus proferre Deoſque, Deaſque
(Audi Poſteritas) è cerebro potuit.
I nunc & jacta tua numina magna vetuſtas,
Hic hominum ſolus numine major erit.

gratulabundus fecit
JOH. JOACHIMUS BOCKENHOFFER
Argentinenſis.

PRÆ-

PRÆFATIO.

QUamquam videri poterat locus iſte non inconveniens eſſe, quo vel Notitiæ Numiſmatum in univerſum ſuus in elegantioribus diſciplinis ordo aſſereretur, vel ſingillatim illis quæ ſunt ex ære mediocri conflata, proprium præ reliquis alterius modi & generis, decus, & precium quo præcellunt eximium vindicaretur: Non aliud tamen nunc mihi permittit propoſiti mei ratio, quam ut æquo & faventi Lectori legem hujus Operis & ſi quæ illam propius contingunt, interpreter: quo hinc evidentior eorum publicè ratio conſtet, quæ vel ſine legentium diſpendio, vel certè citra laboris mei fraudem nequeunt ignorari. Non ſum neſcius equidem, fore pleroſque, quos hæc tam ingens nummorum, qui à me publicantur, multitudo & copia ex admiratione in ſuſpicionem abripiet; qui me conjicient eadem licentia uſum eſſe, quam ſibi permiſerunt plures ex illis, quorum ante me in hoc argumento verſata induſtria eſt: quibus neque pudori, & non niſi apud peritos, id eſt, pauciſſimos opprobrio fuit, quod cum genuinis ex antiquitate monumentis deſtituerentur, fingendis nummis & ſupponendis inſcriptionibus, quarum nullum uſpiam veſtigium extitit, ſuæ & aliorum conſcientiæ ſive per imperitiam, ſive quod ita famæ ſuæ & utilitatibus conducere arbitrarentur, illuſerunt. Neque ego tantum arrogaverim illi ſive peritiæ, ſive facultati quam in dignoſcendis his rebus, & uſu & ſtudio non mediocri mihi poteram acquiſiviſſe; ut ſub ejus authoritate ſperem quenquam à me poſſe ad mitiorem ſententiam reduci. Nimis mihi, quid recuſent ferre humeri mei cognitum perſpectumque eſt, quam ut me ejus litis idoneum judicem ferani, quæ inter primores hujus doctrinæ arbitros ambigua eſt. Defendit me ab omni tam glorioſæ ambitionis ſenſu, hinc ætas mea; à qua radios expectare tam denſis tenebris diſcutiendis ſuffecturos non poſſum: Inde reliqua vitæ meæ munia; à quibus nihil impetravi aliud unquam, niſi ut mihi liceret huic diſciplinæ inter aliud agendum intento eſſe. Ingenti id quidem cum jucunditate ſemper, & perpetuo fructu tam ingenuæ voluptatis qua ſimul & delectari me & adverſus ſeveriorem legem quotidianæ conſuetudinis, quam in vivendo mihi pro præcipua delegeram recreari atque ad alacritatem incendi adeo efficaciter ſubinde ſentiebam; ut hîc me tandem illas delicias reperiſſe gloriarer, quas alibi quæſieram fruſtra: Sed quæ omnia oblectamenta, quibus homines ætatis meæ & ordinis diſtrahi decipique ſæpius conſueverunt, longo ſub ſe intervallo deſpicerent.

Ipſa itaque rerum Natura, quæ me voluit ſimul & Medicæ arti & huic tam eleganti curioſitati deditum eſſe, aliquas ſibi jure ſuo partes vindicare poterat in concilianda dictis meis fide & authoritate ea quam in animo Lectoris ambio. Succeſſit in ſupplementum ejus labor & diligentia: cui cum ingenii

naturalis

naturalis propenſio velut obſtetricaretur; inſigne ab utraque deliciis meis incrementum acceſſit. Quo pene inducor, ut me credam citra ullius arrogantiæ ſuſpicionem aſſeverare poſſe: Vix metui debere, ut ſucceſſus deſtituat induſtriam, ad quam in quocunque propoſiti ſtudiique genere tanto quis animi ardore incenditur. Quam tamen opinionem quo minus ad me transferam, ſatis prohibet virium & facultatis meæ mediocritas: Cujus quanto magis mihi conſcius eram, tanto ſum ſtudioſius annixus, ut eam quibus poſſem ſubſidiis & auxiliis redderem ſolidiorem. Favor & amicitia illorum, quorum inter manus noveram hos antiquitatis theſauros recondi, ita erat inſtituto meo neceſſaria: ut citra illum vel in minima hujus ſtudii parte conari proficere, ſi non penitus ſtulti, certe, ne quid gravius dicam, non valde circumſpecti hominis judicium deputari potuiſſet. Nulli quippe alii hîc niſi oculorum ſenſui fides eſt. Multum equidem ſplendoris, dignitatis, venerationis denique accedit Antiquorum Scriptorum dictis, cum veteris alicujus ſed genuini numiſmatis imago & illorum authoritatem ſtabilivit, & firmavit fidem, & argumentum, non legendum & luſtrandum obiter, ſed penitus atque pleno obtutu inſpiciendum objecit. Verum præſenti hæc omnia penetranda viſu ſunt, palpanda manibus, examinanda judicio. Quò amplius curæ & ſollicitudini meæ incubuit, ut non perfunctoriè uterer felicitate temporum, in quæ natum me eſſe & reverenti erga ſeculum animo agnoſco, & gratulor mihi; præ quibus nulla ætas unquam digniore æmulatione literas coluit, nulla ſinceriore veneratione antiquitatem proſecuta eſt, nulla vetuſtatis reliquias integriore affectu amplexa eſt, aut ſua æternitati pignora generoſiore ſtudio conſecravit. Conjuncta cum his lubentia, comitas, affabilitas velut publica, effecit, ut cum ego ad exequenda, quæ ſemel deſtinaveram cœpta ſummorum quorumque & Ampliſſimorum Virorum ope vehementer, neque minus neceſſitudine indigerem; ille non ſecius ſuæ erga me & dignitatis & amicitiæ exiſterent prodigi. Et cum eam ego ambitioſiſſimè amplecterer, illi non minus cupide offerebant: non meo id quidem ſed Reipublicæ literariæ intuitu quam ſibi perſuaſum habebant, poſſe ſub ſuo auſpicio, operâ & miniſterio meo magis magiſque reddi ampliorem. Non ferunt hujus loci anguſtiæ ut enumerationem inſtituam illorum omnium, quorum in me non exiguis talis favoris pignoribus benevolentia defluxit. Quicquid eſt in Gallia hominum ſelectioris elegantiæ curioſorum, in hoc cenſu mihi computandi forent; quorum vix queo ullius recordari, à cujus non vel doctrina facem, vel in ſubmittendis numiſmatibus humanitate facilitateque præſidium aliquod mihi ſim mutuatus. In quo tamen generaliori elogio non debet à me involvi memoria Sacratiſſimi Regis, & quem ulla unquam ſæcula vel tulere elapſa, vel ferent ventura, Optimi, LUDOVICI XIV. Ad quem cum ante octo circiter annos perlata de ſpecimine fama eſſet, quod augendis Romanorum Familiis totum fere ante ſeculi ſpatium à CL. Fulvio Urſino primum editis, parabam publicæ luci; Clementiſſimè paſſus eſt à ſe impetrari, ut theſauri ſui inſignem labori meo acceſſionem, vel ſi verius loquendum eſt, illuſtre præberent complementum. Et tametſi huic Regiæ munificentiæ non una difficultas intercederet; eſt ea tamen omnis majeſtate tam benefici ſideris facilè diſſipata, poſtquam authoritas ejus expreſſo juſſu interpoſita, eâ me felicitate beavit, ad quam non niſi his temporibus & ſub hoc Rege fas erat vel ſpe vel votis aſpirare. Et diffuſa quidem in univerſum orbem hæc gratia, quam latè literis, eruditioni & omni denique elegantiæ honor patet, ipſam etiam aliquando poſteritatem uberrimo ditiſſimorum fructuum proventu demeritura eſt: ſed in me tamen ſicut propiore & ſingulari prorſus beneficio

deſcen-

deſcendit, ſic mihi debet eximio ſemper peculiaris reverentiæ cultu ante prima fortunæ meæ munera ſancta ejus & venerabilis recordatio ſupereſſe.

At enim ut revertar eo, unde paulo ante digreſſus ſum; ultra genitale incitamentum, quo me ſum profeſſus ad hæc ſtudia eſſe perlatum; præterque neceſſitudines quæ me cum pleriſque ejuſdem diſciplinæ ſtudioſius cupidis conjunxerant; ſumptibus quoque quantum in me erat manu non illiberali huc erogandis, minimè fuit parcendum. Non alibi quippe magis intempeſtiva avaritia, vel damnoſa minus prodigalitas eſt. Cujus hîc neminem temerè pœnitentia ſubire poteſt; niſi qui id quod raritas eximia, quod ſingulare pretium, quod venerabilis antiquitas, quod genuina elegantia, quod nativus, & ut ita loquar, originalis decor non ficto ſplendore commendat, ab iis quæ vulgaria ſunt, quæ protrita, quæ rudia, quæque non niſi ſuperbiunt adſcitirio cultu ſecernere non novit: quod tamen ut diſcatur niſi ab iis, qui ipſa hæc monumenta poſſident, quique ea aſſiduâ tractatione verſant, mihi equidem ratio nulla apparet. Sed neque in hac quoque parte me deſtitutum à fortuna, jure conqueri poſſum: quæ tametſi me non permiſit magnis opibus gloriari; abunde tamen & quantum ſatis erat, ardori meo nunquam non ſuffecit, ſi quid eſſet in mercem tam caram & cujus primum ſemper apud me æſtimium ſteterat, erogandum. Quo factum eſt, ut in jus meum cumplura cimeliarchia tranſirent, quæ in hanc ætatem, ſors deſideriis meis mirum in modum amica & favens, venalia expoſuit. Dixiſſes, duo iſta, quæ ante noſtrum ævum ſecula effluxerunt, ob id unum præclara & intenta tam doctæ curioſitati ingenia aluiſſe, vel ad colligenda quicquid ex vetuſtate ruderum ſervari potuit, incitaviſſe; ut ea tandem quaſi pleno & unito alveo in meas manus devolverentur. Inter quas, an ſit illis is, quem merebantur, honos redditus, dicere non auſim: Id certè ſedulo providi, ne qua ex otio ærugine vel ſitu obſiderentur: Huc animi, huc ingenii mei nervos omnes, huc meipſum denique flagrantiſſimo zelo converteram, ut ſi quid abditum in iis, ſi quid interius abſtruſum aut penitius reconditum lateret, id niſi eruerem, at certe eruere laborarem. Quo factum eſt, ut mihi quoque ea in his tenebris fax interdum alluceret, quam alii multis votis ſollicitaverant fruſtra, magno fuerunt labore pacti.

Et capiebam quidem ego exinde omnem qua unquam honeſta mens perfundi poteſt, maximam voluptatem. Sed quam illa mihi non vili impenſa ſteterit, publicè aliquando teſtabuntur nummi non conſulares tantum, ſed quos præterea vel ex auro, vel ex ære majoris juxta & medii moduli poſſideo; quibus quod privatim unicè delector non illiberalis ut judico recreatio eſt, & quod palam glorior, ambitio nulli nocitura. Non enim me adeò fortuna in deliciis ſuis habet, ut dum ejus beneficia prædico, queam alicujus erga illam adulationis me ſuſpectum reddere; ſed ſuperavit ea certè omnem, ſi qua unquam in me fuit, indulgentiam, dum inæſtimabili dono, illuſtre mihi cimeliarchium contulit, cujus hoc toto libro deſcriptionem tradere ſum agreſſus: Quo minus expectari à me debet, ut dignitatem ejus, in hoc tranſcurſu tenui & perfunctoriâ commendatione attrectem. Ubi primas tantùm ejus origines brevi commemoratione perſtrinxiſſe ſuffecerit, ut exinde aliquatenus & laboris mei occaſio, & circa quod is occupatus fuit, gravitas argumenti pateſcat.

Lomeniorum nomen adeò publica jam pridem per univerſum orbem fama celebratum eſt, ut neminem opiner etiam in exteris gentibus facilè repertum iri, ad quem vel minima ſive politioris literaturæ, ſive de civilibus rebus aura penetraverit; quin cognitum ei ſimul ſit, quibus hæc familia curis,

negotiis, operibus obtinuerit, ut inter præcipua inſtrumenta, quibus dudum Regum noſtrorum Regnique ſalus & felicitas ſuſtentata eſt, communi omnium bonorum & honeſtatis amantium plauſu conſenſuque haberetur. Et quanquam hæc gloria dudum jam in ſummo civilis honoris faſtigio conſtitiſſet, acceſſit ei tamen novum atque ingens incrementum ab HENRICO LUDOVICO LOMENIO: qui ſicut natalium prærogativa nomen & dignitatem hujus gentis ſuſtinet; ita virtute ſuâ collectam à majoribus ſuis famam vel ſupergreſſus eſt, vel certè nobili acceſſione locupletavit. Indoles ejus non niſi rebus laude & veneratione dignis intenta & amore omnis elegantiæ acerrimo, inter principia ætatis ſtatim ſupra curam, quæ in educationem illius inſumebatur, evecta, rarum illi in tanto fortunæ & dignationis culmine decus conciliavit, ut cum eloquentia præſertim & genuinis atque propriis politiſſimæ dictionis gratiis nulli ex ævo noſtro concederet; ex ipſa antiquitate nomina M. alicujus Antonii, Bruti, Ciceronis repetenda ſint, quæ ad facundiam in epiſtolis ejus præfulgentem dignè contendi queant & comparari. Quantulacunque inde portio publicæ luci donata eſt, ſatis hoc elogium meum à vanitatis & aſſentationis ſuſpicione abſolvit. Quin imò ſi graviſſimæ, quibus diſtringebatur, occupationes tantum ei ad privata ſtudia temporis indulſiſſent, inter opera ejus reliqua ITINERARIUM ab ipſo publicatum loco non niſi infimo legeretur. Sed enim excelſa muneris amplitudo, cum qua ſecretiora Regis Acta & externarum neceſſitudinum cura fidei & diligentiæ ejus concredita fuerat, exigebant ab eo, ut omne tempus ſuum & oblectamenta omnia in ſolidum Regis & Regni utilitatibus ſacra eſſe juberet. Hoc ego rerum & occaſionis exoptatiſſimæ momento in notitiam ejus evectus ſum. Inter cujus auſpicia ſuaviſſimo me colloquio delinivit, de pretio, pulchritudine, ſplendore, vel ſi magis huc convenientibus nominibus uti licet, majeſtate potius theſauri, quem in re nummaria ſibi curâ, proviſu, labore ſummo, nec minore ſumptu paraviſſet. Et quanquam tum hæc, tum deinceps prolixior quàm ut hîc recenſeri debeat, nobiliſſimi & inæſtimabilis depoſiti prædicatio, ab eo ore profluebat, unde rebus etiam vilibus facile ingens potuiſſet honor & dignitas accedere: poſtquam tamen ipſe ſum ad inſpiciendum id & noſcendum propius, cujus antea laudem tantum audiveram, gratioſè admiſſus; præſenti experimento edoctus ſum, quantum facundiſſimi laudatoris eloquentiam, rei laudandæ amplitudo infra ſe reliquiſſet: ſive quod eam coërcuerat modeſtia: ſive quod elogium ſuo merito excluſerat omni elogio majus ipſum præconii argumentum. Quid enim omninò credas ei cimeliarchio vel ad nobilitatem accedere, vel ad complementum deeſſe poſſe, cui amplificando cunctæ penè univerſi orbis provinciæ ſua munera contulerant. Si quis rarior ex Ægypto, ſi quis ex Græcia elegantior nummus expectari potuit, is huc tanquam in aliquod ſacrarium æternitatis & commune contra vim temporis aſylum confluxerat. Et Italia præterea ipſa ſentiebat ſuas opes non indignabunda exhauriri, ut ſplendori hujus muſei ſuffragarentur. Ut non difficulter exinde, quoties rariſſimorum nummorum aliquod quaſi concilium deſignandum eſſet, muſeum Illuſtriſſimi Briennæ Comitis in hunc uſum ſolenni proverbio nominaretur. Atque hæc tamen, quæ modo memoravi, nihil aliud quam faſtigium tam ſuperbo monumento addiderunt; cui ſummam manum impoſuit Muſagetes Illuſtriſſimus itinere Gallico ex occaſione profectionis Regiæ ad Pyrenæos montes, inſtituto. Non autem minus inſigne fudamentum, à quo ſurrexit hoc Opus haberi debet: utpote quod primùm Illuſtri manu PEIRESCII poſitum eſt. Cujus Viri nomen ſicut euſque Muſarum favore inclaruit, ut pridem jam non ſuis magis quam Mæcenatis Gallici titulis celebratum

tum ſit; ita tota ejus vita tot civilium laudum exemplis effloruit, quot facundiſſimus ejus enarrator Petrus Gaſſendus vel ſagaciſſimo animo complecti valuit, vel aſſequi politiſſimi ſtyli facultate. Hujus poſtmodum exquiſitiſſimam in hoc inſtituto ſollicitudinem excepit MEMMIUS ille, cujus honori primum datum eſt, ut ſua merita videret Magni Præſidis cognomento honeſtari. Ne indicandum quidem eſt, quo æſtimio metiri fas ſit conjuncta duorum iſtorum Virorum induſtriæ pignora; in quibus ſingulis tanta heroicæ virtutis decora, tanta in his præſertim rebus judicii & perſpicacitatis atque intelligentiæ lumina eminuere. Fuerunt nihilominus poſtea, quibus copioſiores redderentur hæ divitiæ, cimeliarchia Domini de Raſcas Bagaris aliorumque multorum, ſuo jam ſeorſim pretio commendata & illuſtria. Quibus colligendis atque conducendis in unum, Lomenius noſter eum authoritatis & operæ ſuæ fructum tulit, quem nemo in hoc eruditionis genere ſibi polliceri auſit, niſi quem ſimilis ardor & par felicitas eò vel accendit vel provehit: Verùm non exiſtimavit ſe inde ſatis beatum eſſe, niſi aliquam ejus partem in publica commoda derivaret. Natum eſt igitur hinc illud plenum ſublimioris generoſitatis conſilium deſcribendi, & in publicum emittendi theſauri ſui, ſine cujus non arbitrabatur injuria fieri poſſe, ut diutius in ſcriniis ſuis deliteſceret; idque cum mihi aliquando ad ſe vocato indicaſſet, profeſſus ſimul eſt; non ſupereſſe ſibi tempus aut otium exequendo deſiderio ſuo neceſſarium, in me itaque oculos conjeciſſe, cujus ſperaret induſtria facile ſibi omnem eximi ſollicitudinem poſſe, qua nunc ab hac parte diſtringeretur, ſi modo non refragarer aliquas horarum mearum, ſuis & communibus eruditorum omnium votis indulgere. Erubui ad hoc alloquium non minus quam ad reliquas quibus eadem opera me onerabat, laudes; quæ ex ipſo quidem argumenti genio colligi queunt, à me autem enumerari non debent: Et quanquam notis ſat manifeſtis aliqua portio defenſionis meæ in vultu meo legeretur, longè tamen intenſior erat pudor, quo animum meum imbecillitatis propriæ conſcientia confuderat. Idcirco eo minore negotio certa potuit verbis meis fides fieri, quàm me ſincero pectore tanto operi imparem judicarem: Sed cum omnia conquiſiviſſem, quibus tam ſplendidum onus ab humeris inæqualibus amolirer; nihil obtinui aliud quàm ut mihi regereretur: Satis abundeque in antiquitatis notitia profeciſſe, ſi quis ejus eſſet amore & veneratione imbutus: Meas denique quas allegaſſem, & à quibus mihi fueram vacationem pollicitus, excuſationes non recipi.

Quid facerem? neque ſervitio me exire licebat
Nec tam præſentes alibi cognoſcere divos:

Amplexus ſum obſequii tam ſpecioſi, tamque honorifici gloriam: & ut mihi ad paratiores in meo labore uſus prompti eſſent, nummos quibus deſtinabatur noſtra commentatio, ordine atque ſerie continuâ conſignavi: atque eos quidem mille octingentos, inter quos vix unus erat, qui non mereretur inter pretioſiſſimos computari. Qui utique ſatis amplam erant materiam complexi, ut exerceter indies, in requirendis urbibus, eruendis coloniis, ſcrutandis ænigmatibus, quæ ſculpturis eorum præferebantur. Ubi aliquid reperiſſem, quod perferri ad Illuſtriſſimum Heroem noſtrum dignum videretur, exprimi non poteſt, quanta is conſueverit lætitia exultare: indeque mox benevolentia ejus in amicitiam erga me converſa eſt, quæ me deinceps ad eam neceſſitudinem & familiaritatem extulit quam inter præcipua felicitatis meæ pignora nunquam deſinam recenſere. Ut enim prætereaam hic quibus me ſubinde lauticiis & muneribus ampliſſimè proſecutus eſt, longè mihi eminentiùs profuerat favor ejus; quem facile poſſem omnibus intelligendum præbere, ſi me hujus ſcri-

 ptionis

ptionis inſtitutum pateretur referre, quàm gratioſâ ſuffragatione mihi viam aperuerit ad ambiendam Regiam benevolentiam. Quam ſi obtinui, ſi inde infinita in me beneficia & majora quàm pro ſortis meæ modo commoda derivata ſunt; ſi multis magniſque exemplis aliquoties benigniſſimum & indulgentiſſimum Principem ſum expertus: Cuncta hæc tametſi ab altiore fonte, non alio tamen mihi interceſſore ſunt conciliata. Sed enim

Invida fatorum ſeries, ſummiſque negatum
Stare diu, nimioque graves ſub pondere lapſus;

Quemque alias

- - - - - - Lætis Numina rebus
Creſcendi poſuere modum:

Hæc meum quoque Mæcenatem eo quem in aula tenuerat gradu deturbarunt: novo documento futurum, quàm in ea palæſtra nulla ſit niſi quæ in complexu Principalis gratiæ vita ducitur. Citiùs ſtirpem videas ſubtracto quo fovetur Sole florere, quam ut quodcunque animi robur (experto credi poteſt) ſubducta Principis ſui benevolentia non marceſcat. Amplexus tamen eſt noſter, quem unum potuit, omnis ſolatii fontem: mundum abdicat, deſerit quibus antea tantopere capiebatur ſtudia ſua, omnibus denique humanæ vitæ deliciis & illecebris nuntium mittit. Quo in ſtatu cum me paulo poſt ad ſe in cœnobium aliquod, in quod ſe à turba vulgi ſubduxerat, accerſiri curâſſet; Nullum, inquit, ulterius cujuſquam curioſioris ſtudii cura locum in pectore meo ſibi vindicat, neque ex iis, quibus antea oblectatus ſum quicquam mihi reliquum feci, quàm quod amore te meo & memoriâ nunquam deſinam amplecti. Numiſmata quæ habui, apud te, & ſi tanti putas, tua ſunt, laborem iis impendes, qualem ipſe volueris, ad quem te nihil attinet mea porrò commendatione incendi: quantum enim me vides, mundo & ejus univerſæ jucunditati defunctus ſum. Non aliter me his verbis quàm aliquo fulminis ictu afflatum ſenſi, cùm cernerem eum, cujus modo vita erat in ſelectioris ſtudii diſciplina penitus repoſita, tantum ab illo mutatum repente eſſe, ut ejus nullam prorſus rationem & vix memoriam penes ſe haberet. Innocentiſſimamque voluptatem quam exinde perceperat, ſub tam durâ lege vel extinguere, vel potius ulciſci. Neque quicquam mihi ſupererat, quod in eventu tam inſperato dicerem vel ſentirem omninò: quàm ut admirarer tacitus tam ſublimem pietatem, quæ ſub hoc ſpecimine ex infimo receſſu generoſi cordis adeo manifeſtis radiis exſplendeſcebat.

Poteram ego quoque in eoſdem affectus trahi, & cum eo in ſocietatem ejuſdem propoſiti abripi, cum quo me jam in communes animi motus excitatum lacrymæ inter nos mutuis gemitibus profuſæ teſtabantur: ſi vel æquè ac illi, mihi quoque tum in propinquo divina gratia ſtetiſſet, vel conſtantiæ minus habuiſſem, qua tam præclari exempli efficaciæ reſiſterem. Tantum certè abfuit, ut perdiſcendæ antiquitatis ſtudium atque cupiditatem deponerem; ut me potius ambitio invaſerit, & deſiderium parandi mihi, quod ſciebam cunctos totius vetuſtatis theſauros vero æſtimio ſuperare. Et, Illuſtriſſimus noſter, cumprimum id advertiſſet promptiſſima votis meis benignitate annuit. Nec ego gaudia mea reprimere potui, quin ſubitò exclamarem: Hic eſt amor meus & ardor, hæ deliciæ:

Quas propter tutum Piſæa lege trementem
Currere & Oenomai fremitus audire ſequentis.

Pro quibus nihil à me expeti poteſt, quin id ſim lubentiſſimè profuſurus. Sit, reſpondit ille, ſit maneatque tua hæc Venus ſine conditione ulla, ſine

lege:

lege: Nimis ejus ſincerus amator extitiſti, quam ut ab ea repulſam ferres. Quid multa? tranſactum eſt inter nos de pretio: ſed quid pretium dico? imò de eo, quod mihi pro merce inæſtimabili eſſet perſolvendum: & ego ea ſum auctus lætitia, quam ex quotidiana contemplatione rerum, quæ ſub ſenſus cadere poſſunt, venuſtiſſimarum ingenua mens recipere poteſt. Neque tamen ſine rivalibus amavi. Teſtes advocare poſſum mille nobilium peregrinatorum; nulli unquam, quouſque apud me fuit, hoc ſacrarium præcluſum fuiſſe; ſed cum proprietatem quidem jure meo mihi vindicarem, uſum ejus patuiſſe omnibus. Inde illud tempus proceſſit, quod deſcribendis enarrandiſque tot numiſmatibus impendi. Nulla præteribat dies, quâ non aliquot lineas ducerem: neque aliam magis me perdidiſſe arbitrabar, quam qua nullum inquirenti, lumen in his rebus affulſiſſet. Donec tandem, cum ſeptem jam circiter annis huic tam innocenti ſtudio vacaſſem, mihi quoque novum è cœlo fulmen propoſitum omne, & calamum, quo diis meis veluti penatibus operabar, excuſſit. Invidum quoddam & non ſatis amicum fortunæ meæ caput, inſtar Ve-Jovis alicujus, omnium, quæ mihi propitia erant, Numinum favorem conculcavit, & me propriis damnis edocuit, quanto plus ab inimico uno periculi, quàm à centum amicis præſidii immineret. Sed hæc DEO & REGI Clementiſſimo curæ erunt. Ut ad cimeliarchium noſtrum revertar, Regi denique indicatum eſt, me hujus tam eximii theſauri poſſeſſorem eſſe: Illuſtriſſimus itaque Colbertus, ut in cæteris quoque omnibus ad ſalutem & deſideria Principis omni opere, induſtriâ, conatu intentus, quò à me flagitaretur, curavit: Interceſſoribus uſus Illuſtribus Domino de Brienne, Domino Segvino & Domino de Carcavy. Ex quibus is quem poſtremo loco memoravi, poſtquam in me nulla offerendi omnia tradendique mora eſſet, curæ ſuæ habuit ut ea reciperet, & eodem mihi pretio rependeret, quo primum à me cognoverat eſſe comparata. Atque hoc quidem modo proprietate tantarum opum orbatus, infinitum tamen ampliore gloriâ auctus ſum, quod in tam Illuſtres tamque pretioſas manus illam depoſui. Quid enim gratius, quid glorioſius eſſe uſpiam poteſt, quam Regi ſuo & tam generoſi ſpiritus Principi inſerviiſſe, amplificando theſauros ejus adeò locuplete incremento, ut illi æquale non potuerit niſi à pauciſſimis expectari.

Poſt hæc nihil mihi reliquum erat, quàm ut laborem meum in publicam lucem emitterem, qui tanta mihi, quanquam cum maximo meo oblectamento, temporis impenſa ſteterat. Sed hîc non una difficultas animi mei intentionem in diverſa trahebat. Operis ſtatim frons exigebat à me titulum, ipsâ inſcriptione obſervantiam meam & recordantem beneficiorum mentem teſtaturum: quæ vix mihi videbatur aliter quam ſub elogio Thesavri Lomenianorvm Nvmismatvm, idoneè poſſe declarari. Verùm quod hinc jubebat debiti officii ratio, ab eo inde abſolutâ parendi neceſſitate arcebat. Quodque Illuſtriſſimus Comes noſter non poſſe citra injuriam modeſtiæ ſuæ fieri perſuaſum habebat, id ego facere me prohiberi ipsâ ſemel addicti obſequii lege cenſebam. Quæſivi tamen temperamentum, quo componeretur hæc lucta: Cumque in prima pagina obedientiæ ſatisfeciſſem, debebam, & ut opinor, non incongruè poteram & reverentiam & pietatem meam in hoc præloquio placaviſſe.

In ipſo progreſſu operis emerſit novæ ſollicitudinis materia ex eo quod per itinera mea recentiora, ultra ducentos optimæ notæ nummos mihi comparaveram: quibus neque fraudari eruditos volebam, & verebar tamen, ne ſi, ut ſuadebatur, in appendicem aliquam eos coëgiſſem, ſimul ordinem laboris mei

 pertur-

perturbarent, & hinc eum redderent in publicum ingratiorem. Malui itaque providere, ut denuò reficerentur tabulæ, quotquot decentiori diſpoſitioni videbantur impedimento eſſe. Cui cauſæ imputandum eſt potiſſimum, quod hic non ejuſdem ſcalpturæ genius apparet. Peritiſſimus cælandi artifex Dn. Chauveau conſuetam ſibi, & ſuo merito placituram induſtriam in pleriſque, decurſu ſeptem annorum, quorum ſuperius indicium feci, mihi commodaverat. Quam non illaudabili itidem dexteritate excepit Ammanus, Helvetius. Reliqua à rudiori manu ſunt; à cujus culpa, eadem, quæ me illi adſtrinxerat, neceſſitas abſolvet. Vix poteſt expectari, ut feliciter cælatura ſuccedat, niſi quæ ad ipſos Numiſmatum ectypos exigitur, unde cum inſcriptiones præſertim, meam præſentiam omnibus modis exigerent, amplectendum fuit quodcunque ſubſidium, quo meum propoſitum qualitercunque vel promoveri potuit, vel maturari.

In ipſo denique complemento libri, cui deſtinaveram dignam clauſulam indice majuſculis characteribus expreſſo, adjicere, deſtituit me ex inopinato literarum & typorum inopia: meque coëgit alii loco reſarciendum emendandumque, in quo hîc peccatum eſt, ſumptu proviſuque majore reſervare. Si me aliquando ſimili inſtituto ſorte magis propitiâ contingat applicari.

Quanquam autem de cætero hîc nulli conſtituiſſem impenſæ parcere, proſpexi tamen quantum fieri potuit, ne ejus cuiquam in minus neceſſariis prodigus ultra modum viderer. Unde cùm ſæpius ultra quinquaginta aut ſexaginta eſſent ab uno Imperatore nummi producendi, arbitratus ſum ſufficere, ſi faciem ejus ſemel exhiberem, contentus ſi qua illam extra ordinem noſci digna inſcriptio nobilitaret, ejus ſeorſim brevem, quantum ſat erat, feciſſe mentionem. Nam ut prolixiori à me enarratione obrueretur, neque opus utique neque conſilium erat. Pridem enim hanc operam alii mihi lucrifecerant, & ego nunquam is fui, quem vel ex muſtaceo laurea juvaret, vel qui agendo actum, poſſem delectari.

Non decebat me tamen eouſque vel pecuniæ, vel ſudoris parcum eſſe, quo minus infinitæ multitudini coloniarum, urbium, provinciarum, fluviorum, montium, quibus hæc numiſmatum ſeries undiquaque præfulget, ſuus ſeparatim honor haberetur. Coercui nihilominus illum duabus Geographicis tabulis partim auſpicio, partim ductu etiam & operâ meâ inciſis, & peculiari conſignatione, quam index tabulis adjectus complectitur. Uterque iſte utilior fortaſſe, quàm ſpecioſior labor eſt: ſed fuit tamen hîc quoque aliquo judicio, neque minore diligentiâ opus: non in diſponendis tantum locis quæ certæ, ſed in repudiandis etiam & diſſimulandis, quæ erant dubiæ poſitionis. In quibus præoptavi ſilentium meum argui, quàm in decidendo errorem fortaſſe reprehendi. Ne autem diffuſiorem in his me præberem, ſatis itidem certâ ratione inhibebar. Cùm hîc quoque ſi quid ulterius præſtari potuiſſet, id jamdudum amplè ſatis ab aliis ſit occupatum. Sicut fidem inprimis præter experientiam propriam facit, quem non ita pridem perinduſtrius & mihi amicus Dn. Simon Paulli Bibliopola Argentinenſis Orbem Terraqueum publicavit, quo prolixâ & laborioſâ recenſione omnes quæ nominari merebantur terrarum deſcriptiones enumeravit. Unde, ſi quid alicui huc videatur deſiderari, id ex tantâ copia ſeligi eſt in promptu.

Ducebar me nunc ordo hujus ſcriptionis ad commemorationem Virorum dignatione vel meritis illuſtrium, penes quos hodie vel præcipuorum cimeliarchiorum, vel potiſſimæ partis ex illis monumentis, quæ hîc deſcribuntur, gloria conſiſtit: & huc quoque toto animo propoſitoque ferebar. Sed hanc

viam

viam ingreſſuro manum injicit conatus Illuſtr. Ez. SPANHEMII, Viri qui dudum gentile nominis decus & hæreditariam eruditionis famam rariſſimâ ingenii felicitate & ingenti doctrinæ atque ſcientiæ reconditioris laude tuetur vel vincit. Is quia, ſicut pro comperto habeo huic argumento jamjam aliquam in æterno quod meditatur opere ſedem deſtinavit; nolo cum eo de palma contendere in eo certamine, in quo me Illi lubens meritóque inferiorem agnoſco. Silentio tamen præterire non poſſum Sereniſſimos Fratres EBERHARDUM & FRIDERICUM Duces Würtembergicos &c. &c. Horum muſeis curandis præſunt, illi quidem Clar. SCHMIDLENUS Stutgardiæ, huic Neoſtadii Cl. STOFFELIUS, quos ambos amicitiæ, honoris, amplitudinis causâ nominatos cupio. Et poteſt ſanè ex utroque hoc theſauro nihil aliud expectari, quàm de quo ſibi omnes, quos numiſmatum & antiquitatis reverentia atque amor tenet, jure ſummo queant gratulari. Præſto me hujus promiſſi publicum ſponſorem cunctis, qui ſuum in hoc ſtudio cenſuque nomen profitentur: quos invicem ſpero grata reverentia culturos eam benignitatem atque lubentiam, quâ me Celſiſſimi Principes permiſerunt ſuas opes in publicam diſcentium utilitatem convertere.

Fuerunt præterea alii, qui ſuæ quiſque diligentiæ, obſervationis, acuminis ſpecimina comiter admodum & benevolè mihi voluerunt ad proferendos operis mei terminos patere. Sed ego de iis potius coërcendis eram ſollicitus: Eoque etiam conſilio ex nummorum typis nullos admiſi, niſi quorum ipſe prototypos oculis uſurpaſſem. Ne in illum errorem vel inciderem ipſe, vel alios inducerem, quo HUBERTUS GOLTZIUS tantâ cæterum ex his artibus famâ celebris, tertiam partem Faſtorum ſuorum Conſularium iis numiſmatum exemplis implevit, quorum genuinas origines nemo unquam hominum vidit, nemo fortaſſe videbit unquam.

Sed nec cæterorum nomina tacitus tranſilire debeo, quorum labore prævio ſum aliquid temporis & cogitationum lucratus: Occonis præſertim Medici, cujus me in concinnandis nummorum inſcriptionibus plurimùm diligentia juvit. Et inprimis Illuſtris TRISTANI, cujus Commentarii hiſtorici non tantum elegantiſſimis & valdè accuratis cælaturis artificum meorum manus rexerunt, ſed ante omnia mihi omnigena variæ eruditionis copia exoptatum lumen affulſerunt. Ut vel hinc aſſeverare proprio experimento auſim, nihil poſt hoc nomen Galliæ noſtræ deeſſe, in quo ſe ab Italia in hac ſolida literarum celebritate metuat provocari.

Quæ hoc loco refero, non quod exiſtimem horum Virorum tam exigua merita eſſe, ut poſſint præconia illorum vel harum paginarum, vel ingenii mei anguſtiis conſtringi. Sed quo magis impoſterum ſi qui fortean ex noſtro quoque labore utut non admodum ſpecioſo, non tamen ſupervacuo penitus aut inutili, proficient, ii hoc exemplo incitentur, non quò laudent extollantque mea, id enim neque mereor, neque affecto, ſed ut iis facilius ignoſcant. Nam ego quidem ſic animum induxi meum, ut me reputaturus ſim ſatis uberem horarum mearum & laboris fructum eſſe conſecutum, ſi me boni & cordati homines utriuſque uſum non malè penitus collocaſſe arbitrabuntur. Cæterorum qui his diſſimiles ſunt, an judicium admodum & favorem exoptare debeam, neſcio: malignitatem certè, invidiam, iniquitatem non pertimeſco. Præterquam enim quod non tam ſterilis bonorum exemplorum hæc ætas eſt, ut mihi ad ſolatium ſola debeat facti conſcientia ſufficere: attamen etiamſi, quod non ominor, ævum hoc parum gratum eſſet, quid novi? ſuum cuique pretium poſteritas rependet.

INDEX
PROVINCIARUM, URBIUM, OPPIDORUM, FLUVIORUM & MONTIUM,

Quorum nomina leguntur in Numiſmatibus ſcalptis in hoc Opere.

A.

ABAΣΗΝΩΝ Pag. 229.
ABDERA 57.
ABYΔΗΝΩΝ 206.
ABΩΝΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ 178.
ACHAIA 154.
ÆGYPTOS 152.
AELIA CAPITOLINA 155, 175, 188, 258, 316.
AFRICA 96, 153, 154.
AΔΡΑΝΝΩΝ 207.
AΔΡΙΑΝΗ 213, 215.
AΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ 162, 165, 181, 202, 213, 226, 241, 254.
AΓΧΙΑΛΕΩΝ 255, 297.
AΙΓΑΙΩΝ 4, 275.
AΚΡΑCΙΩΤΩΝ 226.
AΚΜΟΝΕΩΝ 85.
ALAMANNIA 373, 375.
ALEXANDRIA 153, 271, 341, 370, 372.
AΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ 297, 336.
AΜΑCΤΡΙΑΝΩΝ 8, 152, 181, 189, 201, 272.
AΜΑΣΕΑ 79.
AΜΙCOC 181.
AΜΟΡΙΑΝΩΝ 3.
AΜΦΙΠΟΛΕΙΤΩΝ 324.
AΝΑΣΑΡΒΕΩΝ 206, 269.
AΝΘΗΔΟΝΟC 245.
AΝΚΥΡΑΝΩΝ 4, 203, 243.
AΝΤΙΟΧΕΩΝ 7, 37, 59, 159, 198, 241, 243, 264, 306, 308, 309, 311, 314.
ANTIOCHIA 107, 112, 130, 173, 187, 225, 240, 306.
AΠΑΜΕΙΑ 312.
AΠΟΛΛΟΝΙΑΤΩΝ 255, 266.
ARABIA 140.
ARELATE 371.
AΡΑΔΙΩΝ 133, 149, 198.
AΡΜΕΝΙΑ 207.
ARMENIA 204, 207.
AΡΟΧΕΩΝ 78.
ASIA 282, 298.
AΣΚΑΛΟΝΙΤΩΝ 35, 113, 181.
AΣΠΕΝΔΙΩΝ 317.
AΤΤΑΙΤΩΝ 6.
AVGVSTA TIBERII 58.
AΥΓΟΥCΤΗ ΤΡΑΙΑΝΗ 226 265.

B.

BΕΙΘΥΝΙΑC 132, 148, 163.
BΕΡΟΙΑΙΩΝ 146.
BERYTVS 15, 30, 143, 155, 187, 193, 239, 294, 307, 322.
BΕΡΟΙΑΙΩΝ 146.
BILBILIS 27, 53, 72.
BΟCΤΡΑ 212, 274.
BRITANNIA 154, 172, 223, 235.
BΥΖΑΝΤΙΩΝ 148, 150, 215, 241, 261, 274, 281, 317.

C.

CABE 19.
CÆSAREA AVGVSTA 25, 66, 72, 257.
CÆSAREA FLAVIA 156, 175, 200, 205, 210.
CALAGVRRIS 25, 55.

CAPI-

CAPITOLINA 155, 188.
CAPPADOCIA 153.
CASCANTVM 52.
CASSANDRENSIS 89.
CELSA 25, 55.
CIBARIS 77, 89.
CLAVDIOPOLIS 78.
CLVNIA 55.
COMMODIANA Colonia 210.
CONSTANTINOPOLIS 369, 372, 382, 392, 395, 396, 397.
CORINTHVS 15, 31, 73, 90, 97, 155, 165, 189, 205, 225, 231, 238, 244, 250, 253.

Γ.

ΓΑΒΑΛΕΩΝ 195, 258.
ΓΑΔΑΡΕΩΝ 183, 245, 266.
ΓΑΖΑ 158, 198, 250.
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗϹ 219.
ΓΕΡΜΗΝΩΝ 215.
ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ 66, 162.

Δ. D.

DACIA 140, 152, 304, 307, 309, 310, 316, 321, 327.
DAMASCVS 305, 307, 316, 318, 321.
ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ 36, 247, 267.
ΔΕΛΦΩΝ 159.
ΔΕΣΣΗΝΩΝ 282.
DEVLTVM 240, 274, 279, 286.
DEVSONIVM 335.
ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΕΙΤΩΝ 295, 297.

E.

ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ 59, 298.
ΕΓΗΣΤΑΙΩΝ 36.
ΕΛΑΙΤΩΝ 232, 250.
EMERITA 28, 55.
ΕΜΙΣΗΝΩΝ 182, 232.
ΕΡΕΙΤΩΝ 92.
ERGAVICA 26.
ΕΡΜΙΩΝΕΩΝ 292.
ΕΥΚΑΡΠΕΩΝ 292.
ΕΦΕΣΙΩΝ 15, 44, 136, 149, 181, 194, 212, 215, 231, 232, 241, 255, 258, 275, 280, 283, 284, 298, 302, 305, 309, 313, 324, 328, 330, 331.

F.

FLAVIA CÆSAREA 156, 175, 200, 205, 210.

G.

GALLIA 335.
GERMANIA 118, 187, 209, 284.
GOTHIA 347.
GRACCVRIS 55.

H.

HELVIA Colonia. 225, 238, 253, 305, 327.
HISPANIA 153, 154.

Z.

ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ 195.
ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ 176, 177, 206, 305.

H.

ΗΛΕΙΤΩΝ 159.
ΗΛΙΟΠΟΛΙΤΩΝ 211.
ΗΡΑΚΛΕΙΤΩΝ 255, 256, 266.

Θ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ 46, 90, 107, 195, 226, 232, 299, 300, 305, 331.
ΘΕΣΣΑΛΩΝ 160, 245.
ΘΗΡΕΩΝ 195.
ΘΗΑΤΕΙΡΕΝΩΝ 4, 116, 266.

I.

ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ 4, 5, 145, 148, 182, 206, 241, 242, 265, 306.

**** ILERDA

ILERDA 26.
ΙΛΙΕΩΝ 74, 232.
ILLICE 56.
ILLYRICUM 311
ΙΟΥΔΑΙΑΣ 113.
ΙΟΥΛΙΕΩΝ 67, 148, 183, 324.
ISCA 334.
ΙCΤΡΟΣ 258, 266.
ITALIA 139.
ITALICA 27, 65.
IVDÆA 106, 110.
IVLIA 32, 85.
ΙΩΝΙΑ 243, 244.

K.

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ 38, 101, 212, 220, 241, 242, 280, 281, 329.
ΚΑΛΟΗΝΩΝ 136.
ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ 296.
ΚΑΛΥΚΑΔΝΟΥ 243, 292.
ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ 149, 196, 232, 241, 255, 302.
ΚΑΡΡΗΝΩΝ 245, 246, 298.
KARTHAGO 13, 224, 236, 362, 363, 364.
ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ 146.
ΚΑΣΙΩΣ 143, 182.
ΚΙΑΒΙΑΝΩΝ 159.
ΚΛΑΖΟΜΕΝΙΩΝ 333.
ΚΛΑΡΙΩΝ 132.
ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΙΤΩΝ 132.
ΚΝΙΔΙΩΝ 268.
ΚΟΛΟΦΟΝΙΩΝ 292, 319.
ΚΟΜΑΓΕΝΗΣ 159, 181, 196.
ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ 243, 255, 261.
ΚΟΤΙΑΕΩΝ 86.
ΚΡΗΤΙΕΩΝ 232.
ΚΡΗΤΩΝ 132, 144, 162.
ΚΥΔΩΝΙΑ 39.
ΚΥΔΟΥΤΑ 132.
ΚΥΜΑΙΩΝ 4, 5, 6.
ΚΥΠΡΙΩΝ 62, 79, 107, 143.
ΚΥΡΗΝΗ 113.
ΚΥΡΡΗΣΤΩΝ 146, 180, 206, 305.
ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ 19, 202, 211, 241, 298, 309, 331.
ΚΩΙΩΝ 33, 74, 305.

Λ. L.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ 162, 196.
ΛΑΜΨΑΚΗΝΩΝ 211.
LAODICEA 91, 237, 255, 264, 305.
ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ 67, 91, 148, 183, 184, 272, 280.
LAVS IVLIA CORINTHVS 15.
ΛΙΒΑΝΟC 182.

M.

ΜΑΓΝΗΤΩΝ 4, 136, 203, 215, 276, 298, 308, 309, 329.
ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ 10, 11, 12, 93, 132, 192, 245.
ΜΑΡΕΔΕCCΑ 243.
ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ 226, 241, 266, 280, 295.
ΜΑCΤΑΥΡΕΙΤΩΝ 245.
MAVRETANIA 152.
ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ 215, 298.
ΜΕΛΗC 8.
ΜΗΣΑΜΒΡΙΑΝΩΝ 306.
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ 243, 329, 331.
ΜΙΛΑΕΩΝ 243.
ΜΙΛΗCΙΩΝ 68, 73, 148.
ΜΥΩΝΩΝ 78.
ΜΟCΑ 184.

N.

ΝΑΚΡΑΣΙΤΩΝ 148.
ΝΕΑΠΟΛΙΤΩΝ 113.
NEMAVSVS 29.
ΝΙΚΑΙΕΩΝ 79, 107, 179, 182, 209, 213, 231, 245, 247, 255, 258, 266, 272, 280, 284, 292, 317, 319, 328.
ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ 108, 132, 148, 167, 180, 193, 198, 207, 211, 212, 245, 280, 286, 299, 302, 308, 313, 328, 331.
ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ 248, 258, 265.
NILVS 152, 153.
ΝΙΣΑΕΩΝ 190, 245.

Ξ.

ΞΑΝΘΟC 4.

O.

ΟΔΗCCΕΙΤΩΝ 243, 295, 296.
OSCA 28, 57.
OSICERDA 55.
OSTIA 87.
ΟΥΑΠΙΑC 201, 212, 226, 247, 248.

Π. P.

ΠΑΘΜΟΣ 228.
ΠΑΛΑΕCΤΙΝΗC 203.
PANNONIA 168.
PARTHIA 223, 257.
ΠΑΤΑΡΕΩΝ 299.
PATRAS 29, 76, 98, 131, 187, 210, 238.
PELLA 156, 295.
ΠΑΥΤΑΛΙΑ 201, 212, 226, 232, 247, 255.
ΠΕΡΓΑΜΕΝΩΝ 41, 150, 159, 179, 211.
ΠΕΡΓΑΙ 229, 305, 333.
ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ 132, 148, 150, 165, 203, 232, 241, 255, 272, 302.
ΠΕΤΡΑ 158.
PHILIPPI 21, 77, 130.
ΠΙΕΡΙΑC 144, 182.
ΠΛΟΥCΙΑC 34.
ΠΛΩΤΕΙΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ 203.
ΠΟΝΤΟΥ 148, 226, 247, 254, 255, 297
ΠΡΟΥCΑΕΩΝ 207, 232, 243, 329
ΠΡΥΜΝΗC 207
PTOLEMAIS 239, 252
ΠΤΑΙΩΝ 247

P. R.

RAVENNA 311
REGENSPVRG 57

ΡΗΝΙΩΝ 286
RHENVS 187
ΡΗCΑΙΝΗΣΙΩΝ 312, 320
ΡΟΔΙΩΝ 177
ROMA, 2, 13, 23, 154, 240, 287, 344, 362, 367, 387, 389, 392, 393, 394
ΡΩΜΑΙΩΝ 91, 213
ΡΩΜΗΣ 3, 17, 45, 95, 96
ROMVLEA 58

Σ. S.

SAGVNTVS 54
ΣΑΛΕΙΤΩΝ 164, 165, 314
ΣΑΜΑΡΕΙΑ 113
ΣΑΜΙΩΝ 45, 113, 215, 301, 329
ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΝ 159, 181, 196, 229, 248
ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ 41, 79, 166, 266, 286, 298
SARMATIA 372
ΣΕΒΑΣΤΗΝΩΝ 213
SEGOBRIGA 55, 72
ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ 143, 182, 226, 243, 280, 299
SEPFVRVS 257
ΣΕΠΦΟΡΗΝΩΝ 146
ΣΕΡΔΙΚΗC 248
SICILIA 172
ΣΙΔΗΤΩΝ 284
SIDON 238, 272, 279
ΣΙΔΟΝΟC 145, 159
ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ 255, 256
SINOPES 239, 253
ΣΙΠΥΛΟΥ 4, 5, 136, 215, 275
SISCIA 349, 373, 376, 377, 379, 386, 388
ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ, 4, 43, 44, 135, 136, 165, 167, 215, 232, 241, 275, 280, 328, 331
STABIÆ 254
STOBENSIVM 107, 225, 231, 238, 254, 264
ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΕΩΝ 255
ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ 3, 134, 137
ΣΥΡΙΑC 144, 145, 158, 182, 194, 203, 205, 213, 228, 242

T.

TAPCOY 214, 215, 248.
TARRACO 28, 48, 56.
TEMNEITΩN 4, 282.
TEPEBINTINΩN 282.
THMEITΩN 4, 282, 300, 308.
THMENOΘYPEYCIN, 3.
THNIΩN 282.
TIANΩN 180, 181, 194, 199
TIBEPIEΩN 248, 164
TIBERIS 171
TOMEΩN 226, 241, 246, 254, 298
TPAΛΛIANΩN 132
TPAΠEZYNTINΩN 213
TREVERIS 367, 368, 370, 371, 372, 386
TPIΠOΛEITΩN 34. 149, 163, 196, 266
TROAS 176, 188, 210, 225, 231, 238, 279, 286. 295, 323, 327
TVRIASO 27, 51
TYPANΩN 229, 232
TYRVS 232, 260, 264, 270, 279, 295, 317, 322

V.

VALENTIA 15, 186
VIMINACIVM 294, 304, 314 315, 316, 318, 319, 321, 322

Y.

YΠAIΠHNΩN 232, 288, 299
YPKANΩN 305, 309
YTYPANΩN 229

Φ.

ΦANEAC 194, 203, 258, 261, 319
ΦIΛAΔEΛΦEΩN 6, 158, 203, 272
ΦIΛIΠΠOΠOΛEITΩN 6, 203, 213, 226, 241, 247
ΦΛAOYIOΠOΛEITΩN 198, 232
ΦOINEIKAIΩN 149
ΦΩKAIEΩN 4, 5, 166, 212, 232, 305

X.

XAΛKIΔEΩN 146, 161.

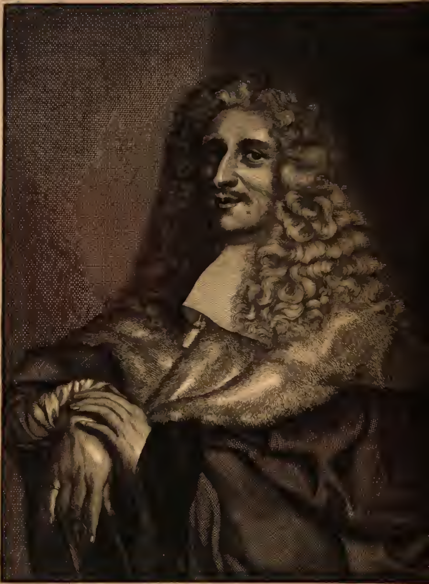
BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON

35
40
45
50
SARMATIA
Augusta Tiberii seu Ratisbona
PANNONIÆ
ILLYRICVM
Vlpia Traiana
DACIA
Budalia
Danubius seu Ister
MARE ADRIATICVM
Ravenna
Pons Traiani
MYSIA
Stobi
MACE
Thessalonica
DONIA
Pella
LI
A
Rama
Ostia
Apollonia
Philippi
ARE
RRHENVM
Corcyra
Nicopolis
Delphi
Actium
Corinthus
Sicyon
Patrae
Pelopone
sus
Mons Ætna
Sicilia
Platia
NEVM
Melita

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE
LYON

TABVLA GEOGRAPHICA
VRBIVM ORIENTALIVM
QVÆ IN NVMMIS ANTIQVIS
CONTINENTVR
PER
C.P.D.M.P.
Trapezus
ARMENIA
Mons Taurus
Tigris Fluvius
PARTHIA
COMAGENE
Samosata
Edessa
Nisibis
Zeugma
Hierapolis
Carrhæ
PERSIA
Germanicia seu Cæsarea
MESOPOTAMIA
SYRIA
Eufrates Fluvius
Palmyra
Babilon
Apamia
Rhesaina
PALESTINA
SINVS PERSICVS
ARABIA
70
75
80
85

BIBLIOTHÈQUE DE LA VILLE
LYON

NUMISMATA IMPERATORUM ROMANORUM,

EX ÆRE MEDIÆ ET MINIMÆ FORMÆ:

Deſcripta & enarrata per

CAROLUM PATIN

DOCTOREM MEDICUM PARISIENSEM.

VIolati inſtituti ordinis atque fraudati tituli nemo me opinor accuſabit, ſi Romanis Imperatoribus, Urbis illius quæ hos genuit & aluit, ſacrique ejus Senatus & Populi monumenta præmittam; atque huic ſubjungam æmulam urbem Karthaginem. Julio autem Cæſari Imperatorum Principi adjungam Alexandrum: ad cujus imaginem ingemuit, cujuſque ex victoriis virtuteque bellica exemplum ſibi fabricatus eſt. Alexandro autem Homerum, quem quod laudatorem non habuerit, vehementer doluit, ut ait Cicero, *Pro Archia* & ſecum ubique circumtulit.

Invicta Roma. *Caput Romæ galeatum. In averſa parte*, XL. *Lupa lactans Romulum & Remum.*

Sive revera lupa expoſitis fratribus ubera commodavit, ſeu quæſtum corpore faciens uxor Fauſtuli paſtoris, atque ideo lupa dicta, hoc nomine ſignificetur, notior eſt res, quam ut uberiorem interpretationem deſideret. Invictæ Romæ atque Conſtantinopoli monumenta honorifica conſecravit Conſtantinus qui hos nummos cudit: ſunt etiam, qui faciem armatam in nummo ſignatam & Imperatoris Conſtantini & Urbis æternæ Genii eſſe aſſerant.

Invicta Roma. XX. *Duæ aquilæ arbore intermedia.*

Nihil conjunctius: Aquilis enim hoc eſt armis quorum apud Romanos ſigna fuere,

> *Orbem jam totum victor Romanus habebat,*
> *Qua mare, qua terræ, qua ſidus currit utrumque*
> *Nec ſatiatus erat.* —

cum omnia viciſſet Roma, à nemine vinci potuit, ipſa ſeipſam confecit. Binas autem aquilas nummus habet, indicans orbem utrumque, hoc eſt ad Orientem & Occidentem armis Romanorum devictum iri: eodem fortaſſe conſilio bicipitem aquilam exhibet Imperatorum Romanorum noſtræ ætatis ſcutum. Arborem credibile eſt, ficum Ruminalem eſſe, ſub qua Romulum & Remum aluit lupa.

ΘΕΑ ΡΩΜΗ, Dea Roma. *Caput Romæ turritum.* ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ, Synnadenſium, *Victoria ſtans ſiſtro è manu ſiniſtra pendente, è dextra autem perpendiculo aut bulla.*

ΘΕΑ ΡΩΜΗ, Dea Roma. *Caput Romæ galeatum.* ΝΕΙΚΟΜΑΧΟΣ ΑΡΧΙΕΡ. ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥΣΙΝ. Nicomachus ſacerdos. Themenothuritis. *Figura ſtans coram ſedente.*

GEntium Deam, ut vocat Horatius, hi nummi exhibent, qua ut nihil potentius ſic ſuperbius nihil. *Terrarum Dea gentiumque Roma, cui par eſt nihil & nihil ſecundum*, inquit Martialis. Hujus inſcriptionis faſtum repræſentavit poſterior ætas, dum in alio nummo ΘΕΟΝ ΣΥΓΚΛΗΤΟΝ Deum Senatum cum Auguſti facie conjunxit. ΘΕΑΝ ΡΩΜΗΝ Deam Romam Liviæ imagini inſcripſit. Plin. lib. 5. Huic autem Romæ capiti turris impoſita eſt, ſolemne cap. 29. urbium ornamentum. Theodoret. Synnada autem ſeu Synnas urbs Phrygiæ Pacatianæ, hiſt. eccleſ. l. 4. c. 8. inde nomen videtur accepiſſe quod conventus eſſet quindecim populorum, quos Romæ aſſentatos credibile eſt hunc nummum cudiſſe; niſi forte ipſi Romæ templum aliquod dedicaverint, quam ut Deam venerabantur. De ſiſtro & perpendiculo è manibus Iſidis pendentibus, vide quæ in nummo Triumvirorum R. P. C. dicentur.

Hæc eadem Temenothuritarum nummum ſpectant, urbis in Lydia, quæ quamquam *ſatis obſcuri nominis & non magni*, ut ait Pauſanias, tamen in tanto tot gentium cultu ſuam ſymbolam contulit. In Atticis. Quid ſibi velint figura ſedens & alia ſtans quæ neſcio quid manu oſtentat, ignoro. Apparet in capite ſedentis criſta quædam ſeu umbella quæ Serapim aut Iſidem videtur innuere. Reliqua conjectoribus relinquo. Nicomachus certe ille qui inſcribitur videtur huic urbi præfuiſſe & cudendo nummo, ſeu, quod magis placet, ſacris, quod indicat ΑΡΧΙΕΡ. ita enim nummus meus maximi moduli ΝΕΙΚΟΜΑΧΟϹ ΑΡΧΙΕΡΕΥϹ ΤΥΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ, qui ab alia parte ſacrum Senatum celebrat.

ΘΕΑ ΡΩΜΗ. Dea Roma. *Caput muliebre galeatum.* ΑΜΟΡΙΑΝΩΝ. Amorianorum. *Manus junctæ.*

ΘΕΑ ΡΩΜΗ Dea Roma. *Caput muliebre turritum.* ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ ΕΠΙ ΜΗΤΡΟΥ. Ancyranorum ſub Metro. *Figura ſtans, fortaſſe Jovis cum aquila.*

Strabo. Plinius. Ptolem. Tzetes chil. 1. hiſt. 1.

IDem venerationis ſignum erga Deam Romam præſtiterunt Amoriani & Ancyrani, quale & Synnadenſes & Temenothuritæ, idem tributum idemque officium perſolventes. Amorium urbs epiſcopalis ſub archiepiſcopatu Synnadenſi in Phrygia, cujus frequens eſt mentio in libris Conciliorum & paſſim apud authores. Ancyra urbs eſt Galatiæ primaria, Concilio Ancyrano clara; ad illam tamen ſecundum nummum referri non puto, ſed potius ad eam Ancyram, ſeu, ut teſtantur codices Græci Ptolemæi, Angyram quæ urbs eſt epiſcopalis Phrygiæ Pacatianæ: hanc conjecturam opinor ſatis probat urbium vicinia, quæ pariter Romam ut Deam ſunt veneratæ.

ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. Sacer Senatus. *Facies Genii Senatus quam Antiquarii non ignobilis notæ Auguſto etiam tribuunt. Partes averſæ infra explicantur.*

QUi Romam Deam indigitaverant, eos non mirum eſt Divum Senatum ſuis nummis inſcripſiſſe: nec ab una gente aut urbe factum eſt; & credibile eſt à pleriſque omnibus quos Romani domuerant aut ſociis eorum, omnibus iis denique qui ab illis aliquid vel ſperabant boni vel mali metuebant. Solent enim homines, maxime vero civitates nationeſque officia utilitate vel metu metiri. Hujus rei ſpecimina, ut in tanta multitudine pauca, ſic in tanta vetuſtate permulta & illuſtria ſubjunximus.

Primum quidem & ſecundum à Smyrnæis tertium Neocoris, ſub eorum 1.
Præfecto Polliano cuſa ſunt. In eis ſtant duæ figuræ: dextra quidem Iſidem 2.
cum ſiſtro, de qua in nummo Triumvirorum dicetur. Altera Nemeſin indicat quæ *Dea ultrix eſt facinorum impiorum, bonorum præmiatrix, arbitra rerum,*

Ammian. Marcell.

regina cauſarum, quæ omnia Deo Senatui (quandoquidem hunc ita vocare ſtolida & attonita antiquitas non dedignata eſt) tam bene conveniunt, ut Nemeſis nomine videatur indicatus ; alas adjunxerat ejus ſimulachro innuendæ celeritati : quanquam teſtatur Pauſanias *quondam alas defuiſſe*, quo tempore forte cuſus fuit nummus, ſed poſtea apud Smyrnæos additas fuiſſe. Rota vero cum gubernaculo ſubjicitur, ut intelligeretur vehementem Deam, ut ait Catullus, magnarum rerum converſioni præeſſe. In Atticis.

Sed Dea quæ nimiis obſtat Rhamnuſia votis Claudian.
Ingemuit, flexitque rotam —

Rhamnuſia enim vocabatur ab Atticæ pago ubi colebatur. Adraſtea ἀπὸ τοῦ ἀεὶ δρᾷν, ut ait Phurnutus. Nemeſin autem Ariſtoteles interpretatur ἀπὸ τῆς διανεμήσεως, à ſuo cuique tribuendo. *Fanum ei prope Marathonem ſacratum erat in quo ejus ſignum è marmore Pario, Phidiæ opus, dextra phialam tenet, ſiniſtra ramum mali.* Hæc Pauſanias. Ad Eudemum. In Atticis.

3. Proxima duo numiſmata in ejuſdem Sacri Senatus honorem cudi juſſerunt
4. Hierapolitani. Inter tot populos ejuſdem nominis eos eſſe arbitror quos Ptolemæus Cyrreſticæ regionis in Phœnicià nuncupat. Hierapolis urbs eſt non procul ab Euphrate hodie dicta *Alep*, quamvis eam eſſe quam in Phrygia indicat Strabo, ſcribat Triſtanus. Dea ſtans in primo dextra cornucopiæ gerens, ſiniſtra tria papaverum capita temoni impoſita, & Dea Salus cum Teleſphoro patera & ſerpente in altero, ſoli fertilitatem, regioniſque temperiem, ſanitatis comitem perpetuam demonſtrant. De quibus ſingulis infra ſuo loco dicetur. Conjecturam faciunt tria papaverum capita, Hieropolitanam tellurem horum eſſe feraciſſimam, quippe quæ in medicina facienda frequenter tunc uſurpabantur : ex his enim ſuccus colligebatur Opium dictus, ſummis doloribus placandis ſoporique inducendo apprime conveniens, de quo Hippocrates & Galenus paſſim. Lucian. in Dea Syria.

5. Deam Ægæenſium ſub Fortunæ typo cujus capiti turris impoſita eſt refert quintus nummus : quem cuſum cum Triſtano arbitror à populo urbis illius Achaïæ in Peloponneſo quæ Αἰγαὶ dicitur : quamvis altera ſit ejuſdem nominis in Macedonia, altera in Cilicia, in Locride, in Lydia, in Eubœa, in Myrrhine, in Thracenſi Cherſoneſo, in Æolide, & in Ætolia. Αἰγαῖα etiam urbs Emathiæ regionis in Macedonia. Quæ quoniam omnes pari ratione ſenatum P. Q. R. venerari potuerunt, cuinam earum adſcribam, pro certo affirmare non poſſum. *Fortunæ indicare nequitiam cum antiqui vellent, illam vel pingentes vel fingentes fœminæ ſpecie formabant : non contenti gubernaculum illi attribuebant, &c.* Galenus in Suaſoria.

6. Sextum nummum à Phocæenſibus cuſum, cum illis Præfectus eſſet Aurelius Eutyches ſeu Fortunatus, inſcriptio docet. Illi ſunt qui Ioniæ & Æolidis oram accolunt à Phocide orti, & qui tandem Maſſiliam in Gallia coloniam deduxerunt. Phocæa ſub archiepiſcopatu Smyrnæenſi *Foia vecchia* ab incolis hodie nuncupatur. Prora navis Caſtoris & Pollucis ſignis illuſtrata maritimum locum eſſe ſatis denotat. Eorum ſtellæ ſecurum navigantibus eventum perpetuo portendebant, quapropter eos in mari Deos invocari ſcribunt authores paſſim, maxime Plinius. Hæ ſtellæ galeris ſeu pileis eorum ſunt impoſitæ quod Caſtor & Pollux ab antiquis fratres pileati dicebantur, *A pileatis nona fratribus pila.* Strabo lib. 14. T. Livius lib. 47. Lib. 2. c. 37. Catullus.

7. Id illuſtrat nummus ſeptimus qui ipſos fratres nudos & armatos demonſtrat, cum ſtellis illorum ſymbolis : illos ſic deſcribit Pap. Statius. Thebaid. Lib. 5.

— Chlamys hic, chlamys ardet & illi
Ambo haſtile gerunt, humeros exertus uterque,
Nudus uterque genas, ſimili coma fulgurat aſtro.

Cumæ urbs Æolidis maritima quæ hodiè *Foia nuova* pari veneratione in postremo nummo erga Senatum cum Phocæa ſibi vicina certavit: quæ cur Xanthum fluvium ſignaverit non ſatis ſcio. Xanthus enim Ilius ſive Scamander procul diſtat, nec alium ejus nominis novi: niſi fortaſſis Xanthus Pſophidis pater qui regioni præerat, nomen fluvio dederit qui Cumas præterfluit. 8.

Pauſanias lib. 8.

De Thyatira in nummo Juliæ Titi dicetur, & de Magnenſibus Sipyli, 9.
cum Domitiæ nummos explicabimus. De Cybele inter leones in templo ſtan- 10.
te plura paſſim.

Undecimus duas refert figuras muliebres, cum inſolito populi nomine, 11.
nunquam enim quod ſciam Temetorum Τημείτων nomen legi, ſi hunc nummum excipias. Temnus quidem eſt Aſiæ minoris urbs in Æolide juxta Hermum fluvium.

Pauſan. lib. 5.

Obſcuri characteres nummi duodecimi non ſatis rem declarant: donec inte- 12.
grior ſuppetat nummus, eundem typum cum primo hujus tabellæ nummo arbitrabor.

ΔΗΜΟϹ, Populus. *Caput diademate cinctum.* ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ, Philadelphenſium Neocororum. *Diana venatrix.* ΙΕΡΟϹ ΔΗΜΟϹ, Sacer Populus. ΑΤΤΑΙΤΩΝ. Attaïtarum. *Æſculapius.*

T. Livius paſſim.

Nullius unquam Populi gloria ſeſe ſuperbius extulit quam Romani: dum enim Senatus tantum decernebat, Populus jubebat, qui niſi rata & fixa habebat ſenatus-conſulta, ſtatim abrogabat, pacem bellumque indicebat; invitoque Senatu rempublicam adminiſtrabat. Hanc forte poteſtatem Philadelphenſes & Attaïtæ in ſuis nummis venerati: illi quidem in Lydia Dianam, hi vero in Laconia Æſculapium repræſentarunt, ſua præcipua numina. Minus placet aut Attaïtenſis populi aut Philadelphenſis Genium hic eſſe ſculptum, cum id moris non eſſet. Sacri nomen Populo Romano datum, ut Urbi & Senatui, quibus totus orbis regebatur, ex ſuperioribus à Græcis aſſentatorie conceſſum, non difficile eſt interpretari. Græci autem & inter eos præcipue Athenienſes ſuos cives dividebant εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον, ſicuti Romani in Senatum & Populum.

Demoſth.

Nuper-

NUperrime in meas manus incidit iſte nummus, ſenicula non juvenili facie ut in prioribus videre eſt inſignitus, quem Antochenſes cudi curavere: an illi ſe ipſos celebrent, an Populo Romano adulentur, aveo ſcire, certe alterutrum eſt.

Io Io TRIVMP. *Laurus. In averſa parte, duo ſerpentes caudis impliciti ſe invicem reſpicientes; in quorum medio calces equorum ferrei aut quid non abſimile.*

PErcelebris acclamationum formula, exultantium propria apud Romanos: Io Triumphe, Io Pæan, Io Hymenæe, Io Invicte, &c. Triumpus autem priſce pro triumphus, quod propius ad originem nominis accedat quod à Græco θρίαμβος dicitur. Laurus victorum propria. Qui victorias ſuas nuntiabant, laureatis epiſtolis ad Senatum, ipſi lauro coronati vectabantur, dum triumphabant, qui honor quibuſdam ſenatus-conſulto in perpetuum datus eſt, ut Pompeio. *Solitus eſt*, inquit Dio, *laurea redimitus incedere diebus feſtis*; Eumdem honorem Julio delatum eſſe tradit Suetonius, his verbis: *Et ex omnibus decretis ſibi à Senatu Populoque Romano honoribus, non aliud aut recepit aut uſurpavit libentius, quam jus laureæ perpetuo geſtandæ.* Altera facies tam pace quam bello poſſe Romanos indicat. Etenim tranquillitatis ſignum ſerpentes exhibent, atque etiam eloquentiæ, qua non minus quam armis gloriam quæſierunt. Bellum autem calces equi πολεμικοῦ ζώου ut vocat Galenus. Soleas equorum vel quidquid illud eſt, neque enim liquet, ſerpentes complectuntur; qui aut prudentiam inter virtutes bellicas vel principem, aut gloriam, aut æternitatem apud Ægyptios ſignificant.

Fam. Romanæ, in gente PAPIA.

ΟΜΗΡΟC. Homerus. *Caput Homeri.* ΑΜΑCΤΡΙΑΝΩΝ, ΜΕΛΗC. Amaſtrianorum, Meles. *Fluvii decumbentis typus, dextra lyram tenentis.*

Anni mundi 3004. ET ordo temporum poſtulat ut Alexandro præmittamus Homerum, & conjunctio, ut ſtatim poſt Homerum, Alexandri mentionem habeamus. Tanto enim illum in honore habuit Alexander, ut ſecum in Aſianam expeditionem Homeri verſus circumtulerit. Nec ſane otioſus & tacitus itineris comes Homerus fuit; nam cum Alexandriam condere deſtinaſſet Alexander, de deſignando loco ſollicitus obdormivit; huic autem in ſomnis obverſata eſt ſpecies ſenis decora canitie & facie veneranda conſpicui, à quo monitus eſt, ut ad Pharum ædificaret, inquit Plutarchus. Frequens eſt diſtichon de ejus patria,

Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφὼν, Σαλαμὶν, Χίος, Ἄργος, Ἀθῆναι.
Septem urbes certant de ſtirpe inſignis Omeri
Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenæ.

Smyrnæis tamen favent nummi Amaſtrianorum, quos Smyrnæorum coloniam eſſe certum eſt, unde apparet cur Homerum cum fluvio conjunxerint. Illorum
Stephanus. civitatem *elegantem & ornatam* nominat Plinius. Quis autem ſcit an Amaſtria-
Cedrenus. ni Paphlagoniæ populi victo Darii exercitu ad invidiam nominis declinandam,
Diod. Sic. l. 20. quod ab Amaſtri Lyſimachi uxore & Darii ex fratre nepte traxerant, oblique
Arrian. de geſtis per Homerum aſſentati ſint Alexandro, quem Homeri imprimis ſtudioſum
Alex. lib. 7. noverant. Fluvius Meles appoſitus nomen Homero dedit Meleſigenis. Smyr-
Pauſanias, lib. 7. nam præterfluit hic fluvius, ad quem natum eſſe confirmant Homerum. Ad Meletis caput antrum eſt in quo ſua feciſſe carmina traditur Homerus, quem
In libello de vita Homeri. ideo hoc titulo ſibi vindicant. De iis omnibus ſic ſcribit Herodotus, Ἡ Κρηθηῒς μετ᾽ ἄλλων γυναικῶν &c. hoc eſt, *Progreſſu deinde temporis Critheis cum aliis mulierculis ad feſtum qnoddam egreſſa, juxta fluvium Meletem, quum partui jam vicina eſſet, Homerum peperit, non cæcum ſed videntem, nominavitque eum Meleſigenem, à fluvio videlicet prope quem editus eſſet*, ubi porticum quadratam in honorem
In Oratione pro Archia. Lib. 2. Homeri, Smyrnæi condidere. Cicero delubrum nomine Homeri dedicaſſe ſcri-
Rhetor. bit, Homeræum nuncupavere: ſua autem numiſmata imagine Homeri ſigna-
Lib. 14. viſſe, autor eſt Ariſtoteles: illaque ex ære eſſe Homeraque dicta aſſerit Strabo: illorum tria hic exempla ſubjecimus.

ΑΛΕ-

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Caput Alexandri Magni nudum, aut cum diademate, Leonis exuviis, aut galea.*

QUoniam eorum omnium quos exhibituri ſumus Imperatorum vultus primum enarrare nobis eſt propoſitum, ab Alexandro Imperatorum omnium Principe ducemus exordium, cujus quatuor omnino effigies exponemus, ſeu potius quatuor capitis ejuſdem habitus. In quo præter formam juvenis egregiam, animadvertenda ubique hæc *ἀνάτασις τραχήλου reclinatio cervicis*, quam commemorat Plutarchus, & à Lyſippo feliciter expreſſam fuiſſe ait. Idem *collum in ſiniſtram flectere ſolitum* teſtatur, ſed id in tam levi extantia fingi vix poterat. Cæterum *hæc pectoroſa*, ut cum Plinio loquar, *cervicis repandæ oſtentatio*, ſuperbum animum & laſcivientem indicat, qualis Alexandri fuit. De Fort. vel virtute Alexandri, l. 2.

ALexandri natalia reſpiciunt, hoc eſt vel oſtentum illud quod Plutarchus commemorat, vel gentis originem. Nam quod ad primum nummum ſpectat, *cum gravida eſſet Olympias, viſa eſt Philippo per quietem obſignari ſigillo leonis effigiem inſculptam habente; quod cum ad hariolos retuliſſet, uxorem gravidam eſſe reſponderunt, non enim obſignari vacua, filiumque parituram leonini animi.* Poteſt etiam & ad originem Alexandri pertinere qui paternum genus ab Hercule ducebat, quem indicat clava leoni impoſita. Credibile autem eſt & capita exuviis leonis induta, & clavam & pharetram & ſagittas & arcum, quæ omnia vel paſſim vel conjuncta in ſuperioribus nummis occurrunt, eodem pertinere. Nummos Alexandri quibus ΒΑΣΙΛΕΩΣ *Regis*, titulus adſcriptus eſt, explicat locus Plutarchi. *Cum Byzantinos Philippus obſideret, curam rerum domeſticarum Alexandro tradidit, ſexdecim annos nato: ille rebellantes Medarenſes fugavit, urbem cepit, coloniam miſit, & cum indigenis miſcuit, urbem Alexandropolim vocavit.* In vita Alexandri.

B In

In Eubœa circa Chæroneam, ſua manu dimicavit, primuſque in confertiſſimum, qui ſacer dicebatur, Thebanorum globum impetum fecit. Quibus rebus gaviſus Philippus, ſic amare filium cœpit, ut Macedones hunc REGEM, *ſe vero Ducem vocitantes jucunde ſæpe audiverit.* Ὥστε καὶ χαίρειν τῶν Μακεδόνων μὲν ΒΑΣΙΛΕΑ, Φίλιππον δὲ στρατηγὸν ἀποκαλούντων. Omnes autem hos honores congeſſit Alexandro Conventus Macedonum, ſeu Commune, ut numiſmatibus inſcriptum eſt ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ, cui ludorum exhibendorum cura incumbebat, quod per Neocoros intelligere lubet, quique Β. Γ. bis aut ter eundem aſſequebantur honorem; quod apertius etiam hæc duo ſequentia teſtantur.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Caput Alexandri magni.* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Β. ΝΕ. Commune Macedonum iterum Neocororum. *Duæ urnæ altari impoſitæ è quibus palmæ: inſcriptum eſt baſi,* ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ.

CIſtæ vel urnæ potius altaribus impoſitæ, palmis exſtantibus indicant ſuffragia in ludis ferri ſolita, quibus victores palma donabantur, quod à Neocoris factum fuiſſe teſtatur nummus apud Triſtanum, ΑΚΤΙΑ ΠΥΘΙΑ ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ, *Actia & Pythia certamina Perinthiorum Neocororum* cura adhibita; unde patet quaſi Ædiles ſacrorum fuiſſe, hoc eſt ludorum religionis
Bibliot.hiſt. l. 17. cauſa inventorum curatores. Prætermittendum non eſt Diodori teſtimonium narrantis Alexandrum poſt Tyrum expugnatam Apollini catenas & vincula detraxiſſe; & Deum hunc deinceps Ἀπόλλωνα φιλαλέξανδρον *Apollinem amicum Alexandri* vocari juſſiſſe.

ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΝΕ. Commune Macedonum iterum Neocororum. *Alexander Bucephalum domans.*

SPectant hæc ad Bucephalum, quem cum à Philippo Theſſalo adductum tredecim talentis venalem experturus, per equiſones Philippus in arenam
In vita Alexandri. adduci juſſiſſet, nemo unquam conſcendere potuit. ἁπάντων ἀντεξανισταμένου, inquit Plutarchus, cum contra omnes ſe erigeret. Hujus ferociam cum faſtidiret Philippus, advolavit Alexander, & in equum ad Solem converſum, ut umbræ territamentum adimeret, inſiliit, equi pretium pactus niſi conſcendiſſet. Tantum ſeſſorem gaudenti ſimilis excepit Bucephalus, quem cum manu & voce quie-

quietum reddidiſſet Alexander, tandem geſtientem currere, laxatis habenis, vociferatione, calcaribus ſic incitavit, ut attoniti omnes ſilenteſque quid juvene factum eſſet vehementer expectarent. Hunc ſtatum exhibet alter nummus. Redeuntem ingenti acclamatione exceperunt amici, Pater deſcendentem amplexu fovens, *Quærendum*, inquit, *par tantis animis regnum, neque enim te capit Macedonia.* Quis ſcit autem num ejuſdem Bucephali ſint effigies equus paſcens, & equus tolutim currens? quem omni habitu Græcia Domino exhibuit, cui ſciebat inter inſtrumenta bellicæ virtutis nihil eſſe hoc equo acceptius: Itaque Poro devicto in regnum remiſſo, duas ille urbes condidit, alteram Nicæam, alteram nomine equi Bucephalen. Juſtinus.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Caput Alexandri magni.* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΔΙC ΝΕΩΚΟΡ. Commune Macedonum iterum Neocororum. *Bigæ triumphales, moderante currum victoria, anguis ſub curru repens.*

Idem. *Anguis è ciſta ſemiaperta caput emittens.*

FOrtaſſis Alexandro gratulaturi Macedones, & præſagium futuræ magnitudinis Alexandri in utero matris concepti, & nuntium hunc quem natalibus Alexandri Philippus accepit, in unum conjunxere. Fabulantur cum angue concubuiſſe Olympiadem, quam hac ſpecie decepit Jupiter Ammon, indeque cœlitem factum fuiſſe Philippum qui oculo januæ cubiculi Olympiadis nonnihil dehiſcenti, curioſius applicito, Dei furtum detexerat. Hoc rumore uſus eſt Alexander, voluitque ſe Jovis Ammonis filium haberi. Quo die autem natus eſt, Philippus Potidæam cepit, audivitque ſe per Legatum Parmenionem apud Illyrios, equis autem in ludis Olympicis viciſſe. Quæ tamen conjectura ideo minus placet, *quia quadrigis vicit*, ait Juſtinus. Itaque veriſimilius arbitror victoriam Aſianam ejuſque celeritatem hoc typo contineri: Aſiæ enim ſymbolum anguis eſt. Qui autem è ciſta caput exerit, in ſecundo nummo, is myſteria Bacchi arguit, quibus ita dedidit ſe Olympias ut cicuratos angues thyrſis intortos geſtare ſolita ſit. Hac ſuperſtitione ſic tentavit animum Philippi, ut eam tanquam ἔνθεον & Deo plenam nunquam niſi timens & raro ſit aggreſſus. Ipſa confeſſa viro ſe dum cum magno angue volutatur Alexandrum concepiſſe, hunc poſtmodum non ut regem ſed ut Deum militibus in expeditionem Aſianam proficiſcentibus commendavit. Quoniam autem mire ſemper Alexandro cum Olympiade convenit, Commune Macedonum maternæ religionis, quæ illi divinitatis origo fuit, monumentum hoc nummo repræſentaſſe arbitror.

FOrtitudinis bellicæ non abſurdum ſignum Alexandro à Macedonibus primo nummo tribuitur, ita enim eſt apud Martialem de Parazonio, 1.

Lib. 14.

Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris,
Arma tribunicium cingere digna latus.

Trajanus certè, ut ait Dio, Suræ quem Præfectum Prætorii renuntiabat porrexit gladium ὃ παραζώννυσθαι αὐτὸν ἐχρῆν quod lateri accingere debebat, ideo enim Parazonium dictum eſt quod è zona dependeret, *Et accipe*, inquit, *gladium, hoc ſi ex legibus impero pro me, ſecus contra me uſurus.* Illud autem carebat acumine, quod Dux in ſuos ſævire non debeat.

Ant.Auguſt. Quod autem ſpectat ad ſecundum nummum, Alexander pugnam ad Arbellas contra Darium deſtinans, non aliàs magis territus, ad vota & preces Ariſtandrum vocari jubet: Ille in candida veſte verbenas manu præferens, capite velato præibat preces Regis, Jovem, Minervam, Victoriamque propitiantis, inquit Curtius: quibus facile adducor, ut credam hunc nummum ea de re percuſſum fuiſſe, poſtquam Alexandri doctiſſimi fortiſſimique Regis vota rata fecit Dea litterarum & armorum præſes: in ejus Deæ honorem templum aliud Cyrno vel Corcyræ, aliud magnificentiſſimum Trojæ extrui juſſiſſe Alexandrum, autor eſt Dio. 2.

KARTHAGO. *Figura ſtans jaculo dextra innixa.* XII. *Caput equi ferocis.*

Virgilius 1. Æneid.

Lucus in urbe fuit media lætiſſimus umbra
Quo primum jactati undis & turbine Pœni
Effodere loco ſignum, quod regia Juno
Monſtrarat, caput acris equi, ſic nam fore bello
Egregiam & facilem victu per ſæcula gentem.

Utramque faciem exponunt hi verſus: utrumque enim bellicam virtutem indicat. Locum quærentes condendæ urbi Phœnices, eruere caput bovis: diſplicuit omen, ſcilicet animal ferendo jugo natum: Alio loco fodere, caput equi comparuit. Fertilitate ſoli & armis excelluit hæc urbs. Hanc Caccaben Punica lingua

lingua dictam olim fuiſſe teſtatur Cælius Rhodiginus, quod caput equi denotat. Lib. 18. cap. 38.
Quod autem ad rationem nominis attinet,

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni
CARTHAGO *Italiam contra* &c.

Hoc indicio impulſi conjectores ad Tyriorum linguam, hoc eſt, Syriam confugere Hebrææ propinquiorem, Chaldææ dialectum. At apud Chaldæos CARTHA urbem, CHADTA novam ſignificat, quo nomine novam coloniam innuebant non longe ab Utica miſſam, quæ ut ſonat nomen, urbem veterem eadem dialecto ſignificat. Et certe Phœnices & Pœni idem ſunt, unde ſcenam hanc Pœnuli apud Plautum, in qua Hanno loquitur indagantes litteratores hanc ex Hebræorum lingua latinam ex dimidio fecerunt, nam Libycis quibuſdam verbis eſt interpolata. Hæ autem gentes duplici lingua utebantur,

Quippe domum timet ambiguam, Tyrioſque bilingues,

inquit Virgilius. Eadem conjectura etiam aſſequuti ſunt, quid Byrſa, quid Megara, quid Hanno, Hannibal, Dido ſibi velint. Hanc urbem anno V. C. DLII. Virgilius 1. Æneid.
diruit Scipio Æmilianus, cum plus ducentis annis poſt Æneæ adventum hanc condidiſſet Dido. Carthaginem ab Carthagine Herculis filia dictam credibile eſt, eo maxime quod Tyrii *illam ut Deam coluerint*, inquit Cicero. Et magis placet 3. De Natura Deorum.
alia conjectura, quam ab homine Romano ignorari non mirum eſt, nam ſua tantum Romani mirabantur, externis illudebant.

NVMÆ POMPILI, ANCI MARCI. *Capita jugata.* ROMA C. CENSO. *Duæ portæ apertæ, prima habet victoriam in columna ſtantem, altera roſtrum navis.*

NUmam Pompilium & Ancum Marcium in unum meritò conjunxit is qui poſt eorum tempora hunc nummum percuſſit. Nam Ancus Marcius Numæ ex filia nepos fuit, ut ait Aurelius Victor, æquitate & religione avo ſimilis. Quamquam autem antiquiſſimus nummus videatur, tamen non ipſa Anci Marcii ætate cuſum fuiſſe argumento eſt, quod ſub Servio Tullio primum ære ſignato uti cœperant Romani, teſte Plinio. Averſus autem ex Urſini Antiquarii doctiſſimi ſententia Oſtiæ coloniæ monumentum eſt, quam deduxit Ancus. Ego vero ut navim eo pertinere puto, ita exiſtimo exiguum Victoriæ ſimulachrum in Obeliſco ſtantis ad victoriam de Latinis referri poſſe, quos Ancus domuit.

Divos Ivlivs. *Caput Julii Cæſaris laureatum.*

FAciem vides illius, cui ſi fidem habes, vix credas. Μὴ δεδιέναι, inquit ille ipſe apud Plutarchum, τοὺς παχεῖς ἐκείνους καὶ κομήτας, ἀλλὰ τοὺς ὠχροὺς τε καὶ λεπτούς. hoc eſt, *Obeſos illos & opimos non habere ſuſpectos, ſed graciles & pallidos*, quod ab illo in Caſſium Brutumque jactum, in hunc ipſum redundare videtur. Quamquam Suetonius non tantum excelſa ſtatura fuiſſe ait, nigris vegetiſque oculis, colore candido, ſed etiam teretibus membris, ore paulo pleniore: quod ſi verum eſt, fides nummis omnibus deneganda, in quibus facies filo longiore & extenuato pingitur. Vides etiam moroſitatem ejus in tondenda & radenda atque etiam vellenda barba: nam ruſticitatis habebatur apud eos barbam alere, unde barbatus rex apud Juvenalem pro antiquo. Atque hæc vellendi pili cura ad Hadrianum viguit, ut ait Dio. Calvitii deformitas minus apparet, quam iniquiſſime tuliſſe ait Suetonius. Primus ille Reipublicæ Romanæ libertatem evertit, ſibi dictaturam, morum præfecturam, Patris patriæ agnomen, imperiumque ſumma cum poteſtate arripuit, poſt devictum in acie Pharſalica Pompeium, anno v. c. dccvii. Tandem confoſſus eſt in Senatu tribus & viginti plagis, æt. lvi. M. Bruto & C. Caſſio conjurationis autoribus. In Deorum numerum relatus eſt non ore modo decernentium, ſed & perſuaſione vulgi. Ut fortiſſimus Imperator, ſic eloquentiſſimus fuit orator; cui nil niſi ſobrium ad evertendam rempublicam adveniſſe exprobrant inimici.

CUm nullus à Regibus ad Cæſarem Imperator ex ære expreſſus occurrat, ſequitur ut de eo ſtatim dicamus; quod etiam fit proclivius per cognatio-
Suetonius cap. 6. nem quæ inter Ancum & Julium intercedit. *Amitæ meæ Juliæ*, inquit Cæſar, *maternum genus ab Regibus ortum, paternum cum Diis immortalibus conjunctum eſt. Nam ab Anco Marcio ſunt Marcii Reges, quo nomine fuit mater: à Venere Julii,*

cujus

cujus gentis eſt familia noſtra. Eſt ergo in genere & ſanctitas Regum qui plurimum inter homines pollent, & ceremonia Deorum, quorum ipſi in poteſtate ſunt Reges. Id ſibi vult caput Veneris in primo & tertio nummo expreſſum. Indicium autem ac veluti typus Corinthi, ala Pegaſi ſedenti homini retro appoſita. Quantum autem Corinthum demeruerit Julius, Dio docet. Carthaginem enim & Corinthum urbes exciſas ipſe refecit, colonias deduxit, ἀνέστησε ϗ ἀποικίας. Idcirco quæ alias COLONIA JVLIA CORINTHVS dici ſolet, hic LAVS JVLIA dicitur, quod ille ſibi ſempiternam gloriam in reſtituenda Corintho ſtabiliverit. Ita LAVS POMPEIA quæ nunc *Lodi* dicitur in Umbria. *Corinthii omnium maxime novi ſunt in Peloponneſo*, inquit Pauſanias, *abhinc enim annos ferme ducentos decem & ſeptem, colonia hæc ab Imperatore deducta eſt.* Quæ quidem annorum computatio ad Julium Cæſarem reflectitur, vivebat enim Pauſanias temporibus M. Aurelii. Typus autem Corinthi frequens eſt Bellerophon Pegaſo inſidens, ſicut notant Julius Pollux: *Pullus eſt moneta Corinthiaca, ita dicta quod Pegaſum habet inſculptum.* Narrat Pauſanias: *Minervam præ cæteris Diis Bellerophonti cum aliis in rebus opitulatam, tum vero à ſe domitum freno jam impoſito Pegaſum dediſſe, quapropter fanum ei extructum eſt*: hinc frequenter in agris Corinthiacis & templis Bellerophontes viſuntur, & ex ipſa Pegaſi ungula manantes aquæ, ait Pauſanias. De Corintho plura dicuntur in M. Aurelii nummis.

Plutarchus in Cæſare.

Pauſanias in Corinthiacis c. 44.

Lib. 2. c. 47.

3. Tertius nummus Veneris caput in Julii honorem exhibet, inſcriptionem ad Valentiam in Hiſpania revocare non placet, quæ à Pompeio deleta eſt, deinde colonia à Plinio nominata. Nummum ſic illuſtrat Solinus, *ſunt qui videri velint Romæ vocabulum ab Evandro primùm datum, cum oppidum ibi offendiſſent, quod extructum antea* VALENTIAM *dixerat juventus Latina, ſervataque ſignificatione impoſiti priùs nominis* ΡΩΜΗΝ *græcè*, VALENTIAM *latinè nominarunt, &c.* ſic Roma Julio Cæſari gratulatur & veteri ſua appellatione & Dea Anchiſis amaſia, quibus ſuam Julius debebat originem.

Cap. 2.

Feſtus.

Capita jugata C. Cæſaris Octaviani, Marci Antonii, & Marci Æmilii Lepidi, Trium-Virorum Reipublicæ Conſtituendæ.

ΑΡΧΙΕΡ. *Diana Epheſia.*

QUæ ratio tria capita conjunxerit ita manifeſtum eſt, ut nec ſine meo nec ſine legentium faſtidio iterari queat. Ecquis enim ignorat ſtudiis alioqui diſcrepantes Trium-viros & ſuarum unumquemque partium, cruentum hoc fœdus inter ſe percuſſiſſe prodendæ patriæ, atque effundendi quodcunque ſupererat liberi ſanguinis. Itaque terribili bonis omnibus collegio demerendo ipſemet templi Epheſii ſacerdos verbis totius civitatis hunc nummum impreſſit, ita detrito nomine ut reliqui nihil ſuperſit, præter ſacerdotii nomen. An autem uni Antonio gratulabunda civitas fecerit, dubitari poteſt. Illi certe hæc obvenerat provincia, & ut ait Plutarchus, *trucem alioqui cæteris civitatibus Antonium*

Plutarchus in Vita M. Antonii.

tonium ac vere τεχνῶν, adverſus hanc comem admodum fuiſſe. Principem autem Aſiæminoris eam civitatem abunde teſtantur plures nummi ſub diverſis Imperatoribus cuſi, quibus titulus eſt ΕΦΕΣΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΣΙΑΣ. Typus autem Epheſiæ Dianæ ab Ægyptiis ductus eſſe videtur, quorum fuit figuris naturas ipſas exprimere: atque adeo ſimulachrum illud ad eorum Iſidem pertinere videtur: hujus enim exiſtimabant eſſe quod Nilus intumeſcens Ægyptum fœcundaret: quò ſpectant & ſiſtrum & perpendiculum aliàs huic Deæ attributum. Siſtri enim modulamine fabulati ſunt increſcere & decreſcere aquas, quibus ut lacte pueri, ſic terra ipſa quaſi uberibus pinguior, atque, ut ita dicam, uberior fieret. Perpendiculum autem quod Deæ tutelaris nutu quaſi libramento conſtaret aquarum incrementum. Eodem quo mammæ ſpectat calathus capiti impoſitus, fœcunditatis & abundantiæ ſignum.

Iſidem eamdem eſſe cum Luna ſupra diximus. Lunam autem & Dianam unius rei diverſa eſſe nomina tradit Iſidorus.

Prudentius contra Symm. lib. prior.

Quando etenim Luna eſt, ſubluſtri ſplendet amictu,
Cum ſuccincta jacit calamos, Latona virgo eſt,
Cum ſubnixa ſedet ſolio, Plutonia conjux.

Quidni autem ut alia permulta ſic Deos ab Ægypto Græci mutuati fuerint? Et certe neque ea Diana cujus ſignum ab hoc longe diverſum finxerunt, iis vacat nominibus quæ nonnihil exprimant eorum quæ tam inuſitatum atque tam longe accerſitum ſimulachrum indicat. Quorſum enim quæ virgo habita eſt, nihilominus παιδοτρόφος *puerorum nutrix*, ut eſt apud Diodorum & Pauſaniam; Priapina apud Plutarchum, Λυσιζώνη apud Theocritum à pudore ſolvendo, ut ait Virgilius, & Lucina à Latinis obſtetrix Dea diceretur. Dianæ Epheſiæ templum apud antiquos ita celebre fuit ut id inter ſeptem orbis miracula fuerit clariſſimum. De ea ſic D. Hieronymus D. Pauli ad Epheſios epiſtolam explicans. *Scribebat*, inquit, *ad Epheſios Dianam colentes, non hanc venatricem quæ arcum tenet, atque ſuccincta eſt, ſed illam multimammam quam Græci πολυμαστὸν vocant, ut ſcilicet ex ipſa quoque effigie mentirentur omnium eam animantium eſſe nutricem.* Ejus meminit Minucius Felix, his verbis, *& Epheſia multis mammis & uberibus extructa &c.*

In Meſſeniis. In Lucullo. Præfatio in Epiſt. Paul. ad Epheſios.

M. Ant. Imp. Cos. Des. Cleopatra.... *Capita Antonii & Cleopatræ jugata,* Præf. Class. *Navis.*

M. Ant. Imp. It. Cos. Desig. iii. Vir R. P. C. *Capita Antonii & Cleopatræ adverſa; retro prora navis.* Præf. Class. *Navis.*

Ingenti claſſi quam quingentarum navium coëgerat Antonius, Alexandrinæ nomen impoſuit, ſive quod ebrius Imperator cum mulieri Ægyptiæ, ut ait Florus, pretium libidinum imperium Romanum eſſet pollicitus, expeditionem ejus nomine ſuſceptam non alio titulo celebrari, ſeu exercitum navalem,

lem, in quem ducentas naves contulerat Cleopatra, totum Reginæ è cujus nutu pendebat Imperator eſſe & dici voluerit, ut ait Plutarchus. Hujus autem Præfectum hunc nummum percuſſiſſe credibile eſt. Alias conjecturas habes in noſtris FAMILIIS ROMANORUM.

Caput Antonii Trium-viri cum exuviis leonis & clava. L. A. ΡΩΜΗΣ. Anno primo. Alexandriæ. *Prora navis.*

FAciem Herculi ſimilem hic habes, quam Antonio III-Viro propter cæterorum ejus numiſmatum conformitatem tribuere non dubito. Clava retro poſita exuviæque leonis collo appenſæ eum veluti novum Herculem referunt. Erat enim fabula antiqua Antoniorum familiam ab Hercule natam, ab Anteone Herculis filio cognomen accepiſſe, quam familiæ ſuæ famam confirmare non ſolum forma corporis, ſed etiam veſtitu nitebatur. *Accedebat ad* In vita Antonii.
„*hæc dignitas formæ*, inquit Plutarchus, *barba quædam haud ſane illiberalis, la*-„*titudo frontis, eminentia naſi, videbaturque Herculis imaginibus picturiſque perſi*-„*milem aſpectum habere.* Eum illo habitu repræſentat hic nummus, quem in Ægypto cuſum eſſe ex tribus conjicio, minus politâ fabricâ, characteribus Græcis Alexandriam ΡΩΜΗΝ Αἰγύπτου dictam deſignantibus, & prorâ navis victoriam maritimam indicante, quâ Peluſium ceperat, Ptolemæumque in avitum regnum reſtituerat. *Quas ob res magna erat Antonii apud Ægyptios fama, in exercitu vero clariſſimus habebatur*, inquit Plutarchus. Ibidem. De characteribus L. A. dicetur in Auguſti nummo Ægyptiaco, in quo palma & ſpica.

Caput Cleopatræ habitu Dianæ. ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ. Cleopatræ Reginæ. *Duplex cornucopiæ.*
In altero nummo Aquila fulmini innixa cum cornucopiæ.

FAciem vides inflammandis Imperatoribus & miſcendis rebus humanis deſtinatam. Quamquam quid faciem accuſo, cum vocis atque ſermonis & convictus illecebræ & quidam dictis factiſque aſperſus lepos pluris longe ipſa facie fuerint. Neque enim ea fuit pulchritudine, cui non facile comparari alia poſſet, ſed ita ſe geſſit, ut illius laqueos vix quiſquam effugerit. Itaque & Cæſarem Dictatorem *omnium mulierum virum*, ut ait Curio pater, ita cepit atque incendit, ut interfecto Ptolomæo regnum Ægypti inter eam & fratrem diviſerit, Plutarchus in vita Antonii.

ſerit, atque inter omnes habuerit eximiam. *Itaque cum ea & convivia ſæpe* In Cæſare cap. 52. *in lucem protraxit, & eadem nave thalamego, pene Æthiopia tenus Ægyptum penetravit*, inquit Suetonius. Marcum autem Antonium tantum non in rabiem atque furorem egit, cum tamen infenſum primum viderit quod Caſſio opem tuliſſet. Habitum Dianæ non eſt quod miremur, nam cum in publicum prodiret ſacra Iſidis ſtola induebatur, atque nova Iſis indigitabatur. στολὴν ἱερὰν ἱερὰν Ἴσιδος ἐλάμβανε καὶ νέα Ἶσις ἐχρημάτιζε. Iſis autem Romanis eſt Diana, ut apparet ex imaginibus. Nam κερασφόρος καὶ μελανόστολος pingebatur, ut ait Plutarchus, hoc eſt *cornigera & nigra veſte induta.* Duplex autem cornucopiæ ideo fortaſſe ſculptum fuit, ut conjunctis Marci Antonii & Cleopatræ opibus ubertatem Aſiæ gratularentur: nam quanto profligatior atque impotentior dominatio premit, tanto projectior atque impudentior adulatio graſſatur. Aquila fulmen librans & Romanos ſimul ſpectat & Ægyptios, quorum Regibus hoc inſigne fuit.

CUm fruſtra tentaviſſet oculos Auguſti Cleopatra, ſeſeque ſimulata clementia atque inſidioſis ſermonibus duci, revera autem ad triumphum deſtinari ſubolfeciſſet, in locum ſolum ſe recepit, *Et Antoni*, inquit, *non* Plutarchus in vita Antonii. *diutius indignabere me ſuperſtitem, neque de te per me triumphum duci patiar*, μηδὲν ἐμοὶ περιίδῃς θριαμβευόμενον σεαυτόν. Cum hæc lamentabili voce fudiſſet, coronata ad menſam inſtructiſſimam, balineo tranſacto decubuit, atque tranſmiſſa per incautam cuſtodiam ciſtula ficuum plena, cum duabus ancillis clauſit ſeſe, Strabo lib. 17. miſſis ad Cæſarem codicillis, quibus tumulari ſe cum Antonio miſerabiliter poſtulabat. Curſores quos feſtinanter miſerat Cæſar, veneni celeritas antevertit. Inventa eſt mortua, ornatu regio, in aurea ſponda reclinata, alteram ancillarum ad pedes ejus lamentantem, jam pharmacum extinxerat, alteram ceſpitantem & gravi jam capite labantem viderunt, atque ea etiam diadema Reginæ capiti imponebat. Cum autem iratus aliquis dixiſſet, *grande facinus Charmion? grande per Jovem*, inquit, *& tot Regum nepte digniſſimum.* Hanc videtur exhibere ſignum elegantiſſimum labanti jam Reginæ opitulantem. Fidem

ejus

ejus & pietatem canis exhibet appoſitus: canis enim φιλητικὸν καὶ θεραπευτικὸν ζῶον & homini ante omnia fideliſſimum. Plin. c. 40. lib. 8. & Ariſtoteles de hiſt. animal.

Caput Alexandri, filii Antonii & Cleopatræ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ. Alexandri Regis. *Jupiter ſedens.*

QUa ratione Antonius Trium-vir Herculem ut patrem erat imitatus, ea ipſa Alexander M. Antonii & Cleopatræ filius Jovem ejus genitorem coluit. Hunc parentes, ebrius ſcilicet Imperator & callidiſſima Ægypti Regina Solem, ſororemque ejus Cleopatram, quæ poſtea Jubæ filio nupſit, Lunam indigitaverant: cui fortaſſis honori indicando appoſita eſt hæc corona, ab imitatione radiorum ſolis radiata dicta, fortaſſis etiam innuendis regnis Armeniæ, Mediæ & Parthiæ, quibus ſi quando ſubigerentur, à patre Rex deſignatus erat. Jovem ſedentem dextra aquilam tenentem averſus nummus exhibet, ſive revera ſic eum ſit veneratus Alexander, ſive ob nominis gloriam Alexandri Magni Macedoniæque Regum ænigmata ſymbolaque ſit imitatus. Non me fugit, hunc nummum à quibuſdam Alexandro Belæ Syriæ Regi tributum eſſe, quod ſit verum nec ne, dubito. Appianus. Plutarchus. Dio.

COLONIA. *Caput Lepidi galeatum.* CABE. *Caput muliebre in laurea.*

FAciem armatam Lepidi cernis, Lector, quem citra potentiam & periculum pugnaſſe multi teſtantur hiſtorici. *Is homo natura ſua ignavus erat,* inquit Dio, ὑπὸ τῆς ἐμφύτου νωθείας, quem nec bonis ſuccurriſſe, nec quidquam in Reipublicæ commodum præſtitiſſe memoria eſt: Ὁ γὰρ Λέπιδος ἐν τοῖς ὀνόμασι μόνον ὥσπερ εἶπον ἦρχε, καὶ πολλάκις γε οὐδὲ τοῦτο ἐν τοῖς γράμμασι προσεπεγράφετο, hoc eſt, *Lepidus enim nomine tantum imperabat, ac idipſum quoque ſæpe in litteris omittebatur.* De ejus geſtis, & de Colonia CABE quam in Africa conſtituit, vide FAMILIAS ROMANAS in Gente ÆMILIA. Hiſt. Rom. lib. 48.

ATIVS BALBVS PR. *Caput Balbi.* SARD. *Caput ruſticum cum ſceptro.*

A*Tius Balbus paterna ſtirpe Aricinus*, inquit Suetonius, *multis in familia Senatoriis imaginibus à matre magnum Pompeium arctiſſimo contingebat gradu, functuſque honore præturæ inter* XX-*Viros agrum Campanum plebi lege Julia diviſit.* Hunc honorem præturæ indicant litteræ PR. Nummus rudis & antiquitatis ſubruſticæ, ſed rarus & ad Auguſti hiſtoriam illuſtrandam percommodus. Avus enim erat Auguſti Atius ille cujus filiam Atiam Octavius pater duxerat. Atius autem Juliam C. Cæſaris ſororem duxerat: ita cognatione & affinitate & adoptione, tres hæ familiæ Cæſarem Auguſtum attingunt, cujus hiſtoriam quantum ex hoc numiſmatum genere conjicere licet, deinceps tractabimus. Averſus autem nummus ad Atym ne pertineat, *unde genus* ATII *duxere Latini*, ut ait Virgilius, an ad Sardum patrem qui filius fuit Herculis, in dubio eſt. Certe huic eo nomine fanum dedicatum fuit Σαρδοπάτορος ἱερὸν. Sardi Patris templum, Pag. 44. ut ait Ptolemæus. Plura vide in noſtris FAMILIIS ROMANORVM, ſub gente ATIA.

AUGUSTUS forma fuit eximia, & per omnes ætatis gradus venuſtiſſima quamquam & omnis lenocinii negligens. Vultu erat vel in ſermone Suetonius in Auguſto, 79. vel tacitus adeo tranquillo ſerenoque, ut quidam è primoribus Galliarum confeſſus ſit inter ſuos, eo ſe inhibitum ac remollitum, quo minus ut deſtinarat in tranſitu Alpium per ſimulationem colloqui admiſſus in præcipitium propelleret. Oculos habuit claros ac nitidos, quibus etiam exiſtimari volebat ineſſe quiddam divini vigoris: gaudebatque ſi quis ſibi acriùs contuenti, quaſi ad fulgorem Solis vultum ſubmitteret; ſed in ſenecta ſiniſtro minus vidit: Dentes raros & exiguos & ſcabros: capillum leviter inflexum & ſubflavum, ſupercilia conjuncta, mediocres aures; naſum & à ſummo eminentiorem & ab imo deductiorem: colorem inter aquilum candidumque: ſtaturam brevem &c. Hereditate Divi Julii adita, quinque ſeorſim bella civilia geſſit, Mutinenſe adverſus M. Antonium, Philippenſe adverſus Brutum & Caſſium, Peruſinum adverſus L. Antonium III. viri fratrem, Siculum in Sextum Pompeium Cn. filium, & Actiacum contra M. Antonium & Cleopatram. Mæcenate & Agrippa ſummis ſuis amicis uſus eſt. Obiit Nolæ æt. LXXVI. anno

V. C.

v. c. DCCLXVII. hunc aut nunquam natum eſſe, aut diutiùs vixiſſe oportuit. Anno ejus imperii XLII. Chriſtus Salvator mundi in Bethleem Judæ natus eſt.

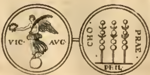
S. P. Q. R. CÆSARI AVGVSTO *Facies Auguſti*: VOTA Publica SUSCEPTA PRO SALUTE ET REDITU Jovi Optimo Maximo SACRUM. *Miles dextra labarum, ſiniſtra parazonium geſtans.*

Solebant vota ſuſcipere pro ſalute, &, ſi forte abeſſent, pro reditu Imperatorum; de iis ita Plinius Trajano. *Solemnia vota pro incolumitate tua (qua publica ſalus continetur) & ſuſcepimus, Domine, pariterque & ſolvimus, precati Deos ut velint ea ſemper ſolvi, ſemperque ſignari.* Unde Suetonius, *cum luſtrum in campo Martio conderet, aquila eum ſæpiùs circumvolavit, tranſgreſſaque ad vicinam ædem ſuper nomen Agrippæ ad primam litteram ſedit, quo animadverſo, vota quæ in proximum luſtrum ſuſcipi mos eſt collegam ſuum Tiberium nuncupare juſſit. Nam ſe quamquam ſcriptis paratiſque tabulis negavit ſuſcepturum, quæ non eſſet ſoluturus*: nam hoc augurio mortem ſibi inſtare cognoverat. Cum autem ſæpe & diu ab Urbe abfuerit Auguſtus, non ita eſt facile conjicere, quem reditum hæc vota ſpectent, niſi fortaſſe eum intelligamus in quem anno v. c. DCCXLI. Senatui viſum eſt in ipſamet curia aram ob Auguſti reditum ponere, quod recuſavit. ἔδοξε βωμὸν ἐν αὐτῷ τῷ βουλευτηρίῳ ἱδρύσασθαι ἐπὶ τῇ τοῦ Αὐγούστου ἐπανόδῳ ποιήσασθαι. Redibat autem rebus Gallicis & Germanicis & Hiſpanicis confectis, ut eſt apud Dionem, aut quod magis placet rebus in Græcia peractis. *Cum enim exinde Auguſtus in Syriam perveniſſet, Phraates quia nihil dum eorum quæ pactus fuerat præſtitiſſet, veritus ne bello ab Auguſto impeteretur, ſigna ei militaria & captivos omnes miſit, eaque Auguſtus quaſi bello aliquo Parthum viciſſet, accepit; Nam hanc rem magna ſibi laudi ducebat*, &c.

In Auguſto cap. 97.

Lib. 45.

Dio lib. 53.

VIC. AVG. *Victoria globo inſiſtens.* CHO. PRÆ. PHIL. *Tria ſigna militaria.*

Goltzius legit COHOR. quod ſi ita ſe res habet, celebrandæ cohortium Prætorianarum virtuti, quarum opera Philippenſi prælio fuit egregia, nummus hic percuſſus eſt.

Nummi cum Auguſti effigie laureata vel radiata. III. X. XVI.

In Tiberio cap. 43. MUlti ejuſmodi nummi variis numerorum notis ad XXXV. uſque excurrunt. Credibile eſt ſingulis tribuniciæ poteſtatis annis, ab Auguſto cudi curatos fuiſſe; anno autem XXXVI. trib. pot. mortuus eſt Auguſtus. Alii ſunt nummi cum his notis qui averſa facie monſtroſas ſpintriarum libidines exhibent, ſed hi Tiberio potius quam Auguſto tribuendi videntur: ſic enim Suetonius, *Seceſſu vero Capreenſi ſellariam excogitavit, ſedem arcanarum libidinum, in quam undique conquiſiti puellarum & exoletorum greges, monſtroſique concubitus repertores, quos ſpintrias appellabat &c. Cubicula pluriſariam diſpoſita tabellis ac ſigillis laſciviſſimarum picturarum & figurarum adornavit.* Quid autem ſigilla hæc eſſe poſſunt præter impreſſas æri figuras. Harum exemplum hic ne quæſiveris, quorum mentionem feciſſe penè pudet.

AVGVSTVS TRIBVNIC. POTEST. *in laurea.* P. STOLO III. VIR. A. A. A. F. F.

TRium-Viri Auro Argento Aeri Flando Feriundo, quod munus indicant litteræ A. A. A. F. F. pluribus nummis uno Trium-virorum nomine diverſis impreſſæ, Menſarii apud Livium nominantur. *Et Romæ quoque*, inquit, *L. Æmil. Paulo iterum, C. Terentio Varrone Coſſ.* hoc eſt anno V. C. DXXXVII. *Trium-Viri Menſarii rogatione Minutii Trib. plebis facti.* Atque his parebant Nummularii omnes atque formæ percuſſores. Horum numerum auxit C. Julius Cæſar & IIII-Viros fecit, ut ait Dio. Hi tamen ſub Auguſto Trium-Virorum numerum & nomen retinuerunt, ut ex illis nummis apparet, Suetonius in Aug. 37. *qui etiam Trium-Viros creavit legendi Senatum & Trium-Viros recognoſcendi turmas equitum*, anno DCCXLI. horum meminit Dio, Lib. 54. his verbis, *Porro hi Viginti-viri in locum Viginti & Sex virorum ſucceſſerunt: eorum tres ad capitalia judicia ſunt ordinati, alii tres cudendo numiſmati præſunt*, &c. Apud Livium ſunt Trium-Viri Epulonum, Trium-Virorum Monetalium miniſtri: Flarores qui ducendis metallis operam dabant, Suppoſtores qui rudem nec ſignatam pecuniam ſubjiciebant percutientibus malleatoribus, atque hi formam ſignabant. Quorum quidem nomina in veteri inſcriptione Romæ videntur, quam infra in nummi expoſitione à Tripolitanis cuſi in honorem Auguſti exhibebimus. Laurea in qua Auguſti nomen, forte ea eſt quæ ipſi à Senatu conceſſa eſt, ut jampridem Pompeio Magno, & Julio Cæſari.

CÆSAR

Cæsar Augustus Divi F. Pater Patriæ. *Caput Auguſti laureatum.* Rom. & Avg. Romæ & Auguſto. *Ara, utrinque victoriæ alatæ palmam & coronam gerentes.*

Quod ſolebat in honorem Pro-Conſulis decerni à provincialibus ut his templa dedicarentur, & Auguſto contigiſſe non mirum eſt. Illud vero inſignis aut diſſimulationis aut modeſtiæ quod in nulla provincia ; ut ait Sue- In Aug. cap. 52.
tonius, niſi communi ſuo Romæque nomine recepit : nam in Urbe quidem pertinaciſſime abſtinuit hoc honore. Defuncto Lepido Pontificatum maximum eſt adeptus, nec enim viventi adimere ſuſtinuerat. Nomen Patris patriæ plebs prima per Legatos, tum frequens & laureata : demum Senatus omnium conſenſu detulit in curia, cum Val. Meſſala mandantibus cunctis : *Quod bonum,* Cap. 58.
inquit, *fauſtumque ſit tibi, domuique tuæ, Cæſar Auguſte, ſic enim nos perpetuam felicitatem Reipublicæ & læta huic precari exiſtimamus : Senatus te conſentiens cum populo Romano, conſalutat* Patriæ Patrem. *Cui lacrymans Auguſtus reſpondit his verbis, ipſa enim ſicut Meſſallæ ſunt verba, Compos factus votorum meorum, Patres Conſcripti, quid habeo aliud Deos immortales precari, quam ut hunc conſenſum veſtrum ad ultimum vitæ finem mihi perferre liceat.* In quam rem percuſſus eſt iſte nummus.

Auguſtus publice opera plurima extruxit, de quibus vel præcipua Forum cum æde Suet. in
Martis Ultoris : templum Apollinis in palatio, ædem Tonantis Jovis in Capitolio. Aug.cap.29.
quod nummum explicat. *Tonanti Jovi ædem conſecravit liberatus periculo, cum expedi-*
tione Cantabrica per nocturnum iter lecticam ejus fulgur perſtrinxiſſet, ſervumque prælu- Cap. 30.
centem exanimaſſet. In ejus cellam ſedecim millia pondo auri, gemmaſque ac margaritas quingenties H-S una donatione contulit.

Facies

Facies Auguſti. AVGVSTVS : *capricornus cornucopiæ gerens.*

Suetonius cap. 94.

IN ſeceſſu Apolloniæ, Theogenis mathematici pergulam comite Agrippa Auguſtus aſcenderat, cum Agrippæ qui prior conſulebat, magna & pene incredibilia prædicerentur, reticere ipſe genituram ſuam, nec velle edere, perſeverabat, metu ac pudore, ne minor inveniretur : Quâ tamen poſt multas adhortationes vix & cunctanter edita, exſiluit Theogenes, adoravitque eum. Tantam mox fiduciam fati Auguſtus habuit, ut thema ſuum vulgaverit, nummumque argenteum nota ſideris capricorni, quo natus eſt, percuſſerit. Eodem ſpectat nummus aureus, apud Occonem, & æreus, in quo capricornus ſignatus eſt, tenens globum & temonem cum cornucopiæ, quibus indicatur orbem regimine ſuo beaſſe & locupletaſſe Auguſtum, quod illi fata præſtiterunt.

QUi munus Duum-Virorum coloniæ deducendæ ignorat, is rerum Romanarum non ſatagit. Etenim non minimæ erat gloriæ ad exteras gentes nativam propagare gloriam quam tot ſub Auguſto monumentis firmatam vident poſteri. Romani, interdum etiam extranei idem munus in coloniis obibant quod Conſules Romæ, ſenatum quem curiam vocabant convocabant, Decurionibus Senatorum vices obtinentibus : unde tot nummi duplici DD ſignati quod Decreto Decurionum perpetuò interpretamur. Et ut Romæ omnia ad nutum Imperatoris tranſigebantur, ſic in coloniis arbitratu Præſidis aut Proconſulis. Ejuſmodi Duum Virorum exempla ſunto hæc quatuor numiſmata in noſtris Familiis Romanorum jam deſcripta. Primum quidem ÆBVTIA, gente, alterum in POSTVMIA, tertium in QVINCTILIA, quartum denique in TERENTIA.

Ant. Auguſt. dialog. 6.

VIctori pacatorique orbis Auguſto in univerſarum gentium applauſu Hiſpania, quam miſſis conſtitutiſque colonis auxerat, non defuit : cujus numiſmatum in hanc rem cuſorum hæc ſunt exempla.

AVGVS-

Avgvstvs Divi F. Facies Auguſti. Caesar Avgvsta in corona roſtrata aut laureata. Colonus inſtigans boves ad aratrum junctos. Ara ſuper qua vexillum.

Auguſto ne per generum Agrippam, quem primum roſtrata corona donatum Siculo prælio Dio teſtatur, gratulaturus Cæſar-Auguſtanus conventus hunc nummum cuderit, an Auguſti ipſius terra marique victorias innexa roſtris laurea celebratura Cæſar-Auguſta, dubium eſt. Nunc vocatur Caragoça Arragoniæ caput ad Iberum ſita vulgo *Ebro*. *Cæſar Auguſta colonia immunis amne Ibero affuſa, ubi oppidum antea vocabatur Salduba regionis Sedetaniæ recipit populos* CLII. *Ex his civium Romanorum Bellitanos, Celſenſes &c. Sunt enim ſeptem Hiſpaniæ citerioris conventus, Carthaginenſis, Tarraconenſis, Cæſar-Auguſtanus, Clunienſis, Aſturum, Lucenſis, Braccarum.* Quod ad vexillum ſpectat, quod in quarto nummo cernitur, in ara erectum, Romanorum indicat reverentiam erga Deos, quos omnium ſuorum bonorum autores poteſtatiſque datores religioſe venerabantur. Dum enim in aliquam regionem Coloniam deducebant, primùm aram extruebant, cui tandem vexillum militare imponebant, Divinæ & Romanæ poteſtatis indices. Plinius lib. 3. c. 3.

Colonia Victrix Julia Celſa nunc *Xelſa*. Cæſar-Auguſtanus conventus civium Romanorum, ut ſupra dictum eſt.

Calagurris aut Calagurrium civitas Hiſpaniæ in Vaſconibus collocata, hinc Calagurritani qui in ea habitant, quorum alii Subulacenſes aut Fibularenſes, alii Naſaci cognominantur, inquit Plinius. Calagurris vulgò dicitur *Calahorra*. Lib. 3. cap. 3.

AVGVSTVS DIVI F. *Facies Auguſti laureata.* MVN. ERGAVICA; *Bos.*

MUnicipium Ergavica nonnulli Ergaviam vocant. Citerioris Hiſpaniæ locus apud Vaſcones, quorum regio nunc Navarra dicitur. Atque hoc municipium vel deletum jam vel ſane ita obſcurum, ut nullam ejus mentionem invenerim apud recentiores, niſi illud ſit quod Ant. Auguſtinus *Alcaniz* vocat. *Latinorum veterum*, inquit Plinius, *Caſcantienſes*, *Ergavicenſes* &c. Niſi ſane Ergavica illa vetus Celtiberorum intelligitur quæ non longe à Mantua, nunc vocatur *Mondegiar:* ſed ea longè diſtat Turiaſſone & Caſcanto, cum quibus tamen Ergavienſes conjungit Plinius. Cæterum bovem coloniæ ſymbolum eſſe quod colonia dicta ſit à colendo; bobus autem arari ſoleat, omnibus ita notum eſt, ut nihil magis.

Dialog 7.
Lib. 3. c. 3.

IMP. AVGVST. DIVI F. *Caput Auguſti.* MVN. ILERDA, *Lupa.*

Ptolemæus lib. 2. cap. 6.

EJuſdem provinciæ Ilerda nunc Lerida Cæſar-Auguſtani conventus cujus hæc pars nunc Catalaunia dicitur: urbs eſt per ſe nobilis & bello quod ad eam Julius Cæſar contra Afranium & Petreïum Cn. Pompeii patris legatos ſummo diſcrimine geſſit, interclusus ab exundante flumine Sycori, nunc *la Segre.*

Lucanus lib. 4.

Colle tumet modico lenique excrevit in altum,
Pingue ſolum tumulo ſuper hunc fundata vetuſta
Surgit Ilerda manu placidis prælabitur undis.
Heſperios inter Sicoris non ultimus amnes.

De bello civili & in Comm.

Plura vide apud Cæſarem. *Ilerdenſes Sardonum gentis*, inquit Plinius. De ea meminit Horatius,

1. Epiſt. 21.

Aut fugies Uticam aut unctus mitteris Ilerdam.

& Lucanus,

Fundata vetuſta-Surget Ilerda manu.

Lupa autem an Ilerdæ teſſera an Romanæ dominationis ſignum dubito.

Av-

AVGVSTVS DIVI F. PATER PATRIÆ. *Caput Auguſti laureatum.* MV.
AVGVSTA BILBILIS M. SEMP. TIBERI. L. LICI. VARO II VIR. *in corona quercea.*
BILBILIS *Caput Auguſti.* ITALICA. *Equos cum haſta currens.*
AVGVSTVS Caput Auguſti. BILBILIS. Equos cum haſta currens.

MUnicipium Auguſta Bilbilis Val. Martialis natalibus celebratum, nec me tacebit Bilbilis, inquit ille, & ferrariis officinis nobilis. *Hæc alibi atque alibi utilior* aqua *nobilitavit loca gloria ferri ſicut Bilbilim in Hiſpania & Turiaſſonem.* (Plinius, lib. 34. c. 14.) Ambæ citerioris Hiſpaniæ urbes. Bilbilis nunc dicitur Calataiud urbs in Arragonia, eundemque equitem quem nummus alter refert pro inſignibus ſuis ſervat. Hæc autem dicitur ITALICA quod jure gaudeat Italico, privilegiis nempe uni Italiæ conceſſis de quibus abunde Car. Sigonius. (De jure Italiæ & provinciarum.) De ITALICA Beticæ vide infra nummum Tiberii. Curioſis lubens indicabo ineptum quendam cetera doctum mihi perſuadere voluiſſe, hanc, quæ in ſecundo nummo, effigiem cernitur, non Auguſti eſſe ſed Regis cujuſdam Hiſpanici, quod falſiſſimum eſſe tertii nummi inſpectio ideo appoſiti ſatis probat: non enim modo Auguſti faciem exponit, ſed & in eo legitur AVGVSTVS quod omnem aufert dubitandi locum.

IMP. AUGUSTUS P. P. *Caput Auguſti laureatum.* TVRIASO *Caput* ἄδηλον.

TUriaſſo à Plinio ex ſupra dictis celebratur: ejus autem nullum veſtigium reperitur, niſi urbs quæ nunc dicitur Tarazona in Arragonia. (Lud. Nonius in Hiſp. cap. 76.)

Imp. Caes. Avg. Tr. Pot. Pont. Max. *Caput Auguſti laureatum.* Ti. Caesar C. V. T. *Caput Tiberii.*

Lib. 3. c. 3. Poteſt intelligi Colonia Victrix Tarraco, Tarracona nunc dicitur Archiepiſcopalis ſedes, in Catalaunia ad mare ſita. Tarraconenſis olim conventus caput. Colonia Tarraco, inquit Plinius Scipionum opus, ſicut Carthago Pœnorum. Tiberius autem hic exprimitur qui in gloriæ partem venit poſt devictam Hiſpaniam.

Lib. 3. c. 1. & 3. L. 1. de Bel. civili. L. 34. c. 10. Lib. 27. Urbs Victrix Osca Hiſpaniæ citerioris in Arragonia, nunc dicitur *Hueſca.* Oſcenſes regionis Veſcitaniæ, inquit Plinius, hos inter Hiſpaniæ populos non ignobiles fuiſſe modo ſed inter principes connumeratos docet Cæſar; urbis antiquitatem nomen fortaſſis indidit: oſcum enim pro antiquo uſurpabatur. Oſcenſis argenti meminit Livius, cujus centum & viginti millia pondo quadringenta triginta octo in ærarium tulit Helvius, & ducenta ſeptuaginta octo millia Q. Minucius. Nomen fortaſſis dederunt celebres argenti fodinæ quibus Hiſpaniam abundare docet Livius.

. . . . Cæsaris Aug. *Caput Auguſti.* Emerita, *Colonus agens jugum boum.*

Lib. 9. c. 41. Urbs Luſitaniæ cocci baphici ferax. *Coccum Galatiæ rubens granum aut circa Emeritam Luſitaniæ in maxima laude eſt*, inquit Plinius. Ab emeritis militibus quos eo Cæſar miſerat ſic appellata; nunc vocatur *Merida* ad Tagum, caput Emeritani conventus, nunc *Eſtremadura.* Hanc Strabo Αὐγούςαν Ἠμεριτὰν Auguſtam Emeritam vocat, quod ſecundum nummum illuſtrat ab Augu-

Auguſto nimirum conditore, de quibus Dio conſulatur & Familiæ noſtræ Ro- Pag. 62.
manæ in genre CARISIA, cujus plures nummi hanc coloniam celebrant.
In Luſitania Pacenſes ſed & Emeritenſes juris Italici ſunt. De caſtri repræſenta- Leg. VIII. Dig. de Cenſib.
tione videas quæ ſcripſerit Dio, & quæ ad ejuſdem typi illuſtrationem in Ti- Lib. 53.
berii nummo dicentur.

Caput armatum. NEM. COL. *Dea ſtans arrectos paſcens colubros.*
Caput armatum. NEM. COL. *Oleæ rami ſuper vas inverſum, in laurea.*

NEmauſus colonia Galliæ braccatæ apud Aremoricos hodie *Niſmes*, ſic dicta à Nemauſo Deo cujus effigiem averſus nummus exhibet, ſi Scaligero & Grutero credimus : & certe apud Stephanum, Nemauſus urbs Galliæ (De Urbibus.) à Nemauſo Heraclide ſic dicitur. Placet tamen Gaillardo Guirano eo libello quem de Nemauſo ſcripſit doctiſſimè, caput Romæ eſſe vel quod mavult Martis ipſius, atque Arecomicos ita dictos quaſi Ἄρεως κώμη, hoc eſt Martis pagus, quaſi ii præter cæteros Gallos religioſiſſimi Martis cultores fuerint. *Martem autem ſtudioſiſſime coluiſſe Gallos*, ait Cæſar. Salus in averſo nummo cernitur colubris lancem præbens ad quam aſſurgunt. Quo ſpectent oleæ rami, vas inverſum & laurea in altero perexili Nemauſenſi nummo, non facile eſt conjicere.

DIVUS AUGUSTUS PATER. *Caput Auguſti radiata corona cinctum.*
COL. A. A. PATRENS. *Colonus agens jugum boum.*

URbs eſt Peloponneſi, de qua ſic Plinius : *Patræ Colonia in longiſſimo promontorio Peloponneſi condita ex adverſo Ætoliæ & fluminis Eveni M. paſſuum ut dictum eſt intervallo*. (Lib. 4. c. 4.) Propter oppidum Patras Scioeſſa locus eſt, inquit Solinus, novem collium capacitate umbroſus, & radiis ſolis ferme inviſus, nec aliam ob cauſam memorabilis. (cap. 13.) Inſcriptionem erudite explicat Illuſtriſſimus Seguinus. (in Select. numiſm.) Urbs Patrenſis primum conditorem ſuum agnoſcit Eumelum regionis illius indigenam, qui cum frumenti ſerendi rationem accepiſſet à Triptolemo, urbem ſuam Aroam appellavit à terræ cultu ſumpto nomine, Ἄροαν ὠνόμασεν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ τῆς γῆς ut tradit Pauſanias. (in Achaicis.) Patreus Agenoris nepos Aroës pomœrio ampliato illam de ſuo nomine PATRAS vocavit. At Auguſtus poſt Actiacam victoriam, cives Patrenſes bellorum injuria diſperſos in illorum

 urbem

urbem tevocavit, quod ejus portum navigationi opportunum exiſtimaret; unde terno nomine dicta eſt Aroa Augusta Patrensis, à tribus conditoribus ſeu reſtauratoribus Eumelo, Patreo, Auguſto, quorum characteres in nummo leguntur. Juxta hanc Io. Auſtiacus Chriſtianorum Præfectus in Turcas feliciter pugnavit, 1571.

Divo Augusto. *Caput Auguſti.* Col. Ivl. Avg. Fel. Ber. *Colonus agens jugum boum.*

Divus. Augustus. *Caput Auguſti.* Ber. *Neptunus ſtans.*

Lib. 5. c. 20. COloniam Juliam Auguſtam Felicem Berytum interpretor, de qua ſic Plinius, *At in ora etiamnum ſubjecta Libano fluvius Magoras, Beritus colonia quæ Felix Julia à Julio Cæſare appellatur.* Auguſtæ deinde titulum conſequuta eſt, quod in prælio Actiaco Phœnices, in quibus Beritus, auxilium Auguſto tulerant, qui etiam jus Italicum iis dederat, de quo ita Ulpianus, *ſed & Berytenſis colonia eſt in eadem provincia Auguſti beneficiis gratioſa, Auguſtina colonia dicta, quæ jus Italicum habet.* (Leg. 1. Dig. de Cenſibus, & leg. 7.) (In Dionyſiacis.) Nonnus Beritum omnium urbium non modo antiquiſſimam verum & præſtantiſſimam aſſerit, quam etiam τὴν μητέρα τῶν νόμων Legum parentem nominat. (De mundi opificio contra Philoſophos.) Zacharias Scholaſticus Epiſcopus Mitylenenſis, Græcarum litterarum ſcholam, Juriſprudentiæ omniumque diſciplinarum academiam, Muſarumque domicilium. (Lib. 16.) Hodie vocatur *Barut.* Secundum nummum explicat Strabo. Beritum enim non ab Auguſto, ſed ſub Auguſto ab Agrippa genero reſtitutam fuiſſe ſcribit. *Cum enim Trypho tyrannus eam pene deleviſſet, Agrippa totius maris & oræ Præfectus Imperator & victor eam reparavit, colonia ſuperaddita ſtabilivit, duabuſque legionibus firmavit.* His de cauſis grata civitas nummum percuſſit Divi Auguſti facie impreſſum, & Neptuno dextro pede proram navis calcante, dextra manu delphinum, ſiniſtra tridentem ferente; is autem Neptuni typus in Agrippæ nummis eodem modo cernitur, de quibus infra ſuo loco dicetur.

Imp. Avg. Divi. F. *Caput Auguſti. retro caduceus. in averſa verò parte Labyrinthus.*

QUid ſibi velit labyrinthus Hiſpanico ut Occoni placet nummo impreſſus non facile eſt conjicere. Si vero in Ægypto percuſſus fuerit quod magis

gis

gis congruum videtur, utrumque tamen videtur innuere impolitus, ruſticus & minus bene ſculptus nummus, non erit difficile Thebanum ſeu Memphiticum labyrinthum in memoriam revocare quod devictam cum Ægypto Cleopatram denotat, pacemque orbi redditam, quare appoſitus eſt caduceus, in gloriam nimirum gentium victoris Auguſti. Quod autem in eam adducar ſententiam, facit nummus M. Aurelii Imp. ſimili labyrintho ſignatus, cui appoſitus eſt crocodilus, Ægyptum perpetuo denotans. De quo quidem labyrintho hæc Diodorus Siculus; Μένδης ὅν τινες Μάρρον προσονομάζουσι, τάφον αὑτῷ κατεσκεύασε τὸν ὀνομαζόμενον λαβύρινθον &c. hoc eſt; *Mendes quem nonnulli Marum vocant Ægypti Rex ſepulchrum labyrinthi nomine ſibi conſtruxit, non tam mole admirandum, quam artificio inimitabile. Ingreſſus enim ipſum non facile exitum, niſi ducem peritiſſimum nactus, reperire poteſt. Sunt qui Dædalum quoque in Ægyptum ferunt delatum, demiratumque operum illic ſolertiam. Minoi Cretenſium Regi labyrinthum ad Exemplar Ægyptii concinnaſſe, in quo Minotaurum, quem dicunt, verſatum eſſe fabulantur. Atqui Cretenſis vel à Regum aliquo exſtructus, vel longinquitate temporis vitiatus intercidit; cum Ægyptius ad noſtræ ætatis tempus ſtructuram prorſus integram conſervarit.* Florebat autem Diodorus temporibus Auguſti. Biblioth. hiſt. lib. 1.

CÆSAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti.* COR. M. BELLIO PROC. II. VIR. *Pegaſus Corinthi typus.*

CAIUM DUELLIUM M. *filium qui Pœnos claſſe devicerat redeuntem à cœna ſæpe videbam puer: delectabatur crebro funali & tibicine, quæ ſibi nullo exemplo privatus ſumpſerat, tantum licentiæ dabat gloria,* inquit Cato major apud Ciceronem. Duelliam hanc gentem inferioris ætatis quadam in loquendo mollitia Belliam eſſe appellatam ex Cicerone facile colligitur: *Quid vero licentius,* inquit, *quam quod hominum etiam nomina contrahebant quo eſſent aptiora, nam ut duellum bellum, & dueis bis, ſic* DUELLIUM *eum qui Pœnos claſſe devicit,* BELLIUM *nominaverunt.* M. hic Bellius primum Antonio militaverat, cujus & ad Cleopatram Ægypti reginam & ad Artavaſdem Armeniæ regem legatus fuerat, deinde Auguſti partes ſecutus eſt cui erat & à conſiliis & à ſecretis; ſic enim Dio, Μαθὼν δὲ δὴ Καῖσαρ καὶ τὴν διάγνωσιν σφῶν παρά τε ἄλλων καὶ παρὰ τοῦ ΔΕΛΛΙΟΥ &c. hoc eſt, *Sed ubi Cæſar conſilium eorum ex aliis ac maximè* DELLIO *intellexit* &c. & hoc ipſo die pugnæ Actiacæ contigit. In quorum fortaſſis pretium, Duum-viratum navalem apud Corinthum accepit, cujus monumentum hic habes: ſi plura de Duellia gente quæras, conſule, quæ ſcripſimus in FAMILIIS ROMANORUM, de gente BELLIA. Beneficiorum Julii gratam apud Corinthios recordationem nummus hic declarat. *Ultra forum,* inquit Pauſanias, *Octaviæ ædes eſt Auguſti ſororis qui Cæſari in Imperium Rom. ſucceſſit, ei nempe à quo eſt Corinthus reſtituta.* De Corintho & Bellerophonte vide in Julii nummis pag. 7.

[Margin notes: De Senectute. In Oratore. Lib. 49. Lib. 50. In Corinth. Lib. 2.]

Rex Ptol. *in corona.* . . . . . . Sapilvs i i-v. q.

DEtrimentum nummi reliquam inſcriptionem eripuit: Unum Ptolemæum Regem demonſtrat, quem certum eſt filium fuiſſe Jubæ Mauritaniæ Regis, deſponſatum M. Antonii Trium-Viri & Cleopatræ Reginæ filiæ. Hanc *Cleopatram* Plutarchus, *Helenam* Suetonius nominat, hoc eſt σελήνην, quod à

Dio lib. 59. parentibus Luna & Iſis diceretur, ut frater Alexander oſiris. *Cæterum Cajus Caligula Ptolemæum Jubæ filium evocavit, ac cum cognoviſſet, de ejus divitiis necavit,* quod quidem bellum excitavit in Mauritania. *Romana arma primùm Claudio principe in Mauritaniam bellante Ptolemæum regem à C. Cæſare interemptum ulciſcente liberto Ædemone,* inquit Plinius. Illius Ptolemæi exhibet numiſma Lævinus Torrentius, faciem ab una parte cum inſcripto nomine, ab averſa ſiſtrum cum ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ uxoris ejus characteribus. De Sapilo, an ſit pars nominis, an totum nomen, dubitatur; tota res ignoratur.

Turnebus lib. 27. cap. 20. Lib. 5. cap. 2. In comment. ad Caligulam Suetonii.

Imp. Caesar Augustus. *Caput Auguſti.* Col. Jvl. *Colonus agens jugum boum.*

COloniarum ſymbolum, ſed cujus hoc ſit monumentum, ignoro. Plures enim coloniæ dictæ ſunt Juliæ, vel quod beneficium aliquod accepiſſent à Julio vel quod ab eo fuiſſent conditæ, ſic Corinthus, Beritus, & Leptis ex ſuperioribus Juliæ dictæ ſunt. *Ad hunc modum urbe urbaniſque rebus adminiſtratis, Italiam duodetriginta coloniarum numero deductarum ab ſe frequentavit; operibusque ac vectigalibus publicis plurifariam inſtruxit: etiam jure ac dignatione urbi quodammodo pro parte aliqua adæquavit, excogitato genere ſuffragiorum, quæ de magiſtratibus urbicis decuriones colonici in ſua quiſque colonia ferrent: & ſub diem comitiorum obſignata Romam mitterent.*

Suetonius in Aug. cap. 46.

Maris

MAris Ægei incolis omnibus adeo gentibus maria aperuerat Auguſtus, plenamque commercii, quo uno conſtant maritimarum urbium opes, poteſtatem fecerat. Id teſtatur Suetonius nautas Auguſto thura libantes, fauſta Cap. 98.
omina & eximias laudes congerentes prædicans, *per illum eos vivere, per eum navigare, libertate atque fortunis per illum frui.* Debitam ergo mercedem glo- Plinius.
riæ retulerunt Coi quorum inſula nobilis eſt & Herculi dicata. Ῥόδος δ' ἦν καὶ Κῶς, ἀλλ' ᾠκεῖτο ὑφ' Ἡρακλειδῶν, inquit Strabo, hoc eſt, *Fuerunt autem Rhodus* Lib. 14.
& Co, ſed ab Herculis poſteris incolebantur. ἐν δὲ τῷ προαστείῳ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἐστὶ σφόδρα ἔνδοξον καὶ πολλῶν ἀναθημάτων μεστὸν ἱερόν . . . . Φασὶ δ' Ἱπποκράτην μάλιστα ἐκ τῶν ἀνακειμένων θεραπειῶν ἐνταῦθα γυμνάσασθαι τὰ περὶ τὰς διαίτας. Hoc eſt, *In ſuburbio Æſculapii templum eſt celeberrimum & donariorum plenum . . . . Aiunt autem ex deſcriptis & appenſis ac dedicatis curationibus Hippocratem exercuiſſe ea quæ ad victus*
1. *rationem pertinent.* Inde clava atque ſerpens intortus virgæ. Sophoclem autem cujus nomen additum eſt, aut hujus ædis, aut urbis ipſius atque inſulæ Præfectum fuiſſe credibile eſt. Forſitan Auguſto ex morbo convaleſcenti cuſus eſt ille nummus & Æſculapio; ob quam rem juxta Æſculapii ſignum Antonio Muſæ medico ſtatua ære publico poſita fuerat, τὰ τοῦ Θεοῦ προσποιουμένῳ inquit
2. Xiphilinus, hoc eſt, *Dei beneficia ſibi arroganti.* Eodem ſpectat alter nummus In Auguſto.
cum capite Jovis laureati, aut Herculis, in quo Auguſtus hoc uno verbo notatur ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Σεβαστὸν autem cur dixerint Romani, docet Dionis abbreviator: *Volebat*, inquit, *Romulus vocari, ſed invidiæ declinandæ cauſa ne Regis* Xiphilinus in Aug.
ullius nomen affectare videretur, maluit dici Auguſtus. ὡς πλεῖόν τι ἢ κατ' ἀνθρώπους Suetonius cap.
ὤν. πάντα γὰρ τὰ ἐντιμότατα καὶ ἱερώτατα Αὔγουστα προσαγορεύεται. ἐξ οὗπερ καὶ Σεβαστὸν αὐτὸν ἑλληνίζοντες προσεῖπον οἷά τινα σεπτόν. Hoc eſt, *Tanquam aliquid eſſet ſupra hominum* Dio lib. 55.
conditionem; nam quæ in honore atque cultu ſunt ea Auguſta vocantur, unde qui græciſſabant σεβαστὸν *vocabant quaſi Sanctum.*

ΚΑΙΣΑΡ. Cæſar. *Caput Auguſti.* ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Auguſtus. *Luna falcata cum cometa.*

STellam crinitam ſeu aſtrum Divi Julii in gratiam Auguſti Cæſaris, quænam ex civitatibus Græciæ ſignaverit in hoc nummulo, mihi non liquet.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. Tripolitanorum. *Facies Auguſti habitu Apollinis cum cithara. In averſo nummo Græci characteres ſed ſine ſenſu barbaris admixti, forte* ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ.

TRipolis alia Syria eſt Phœniciæ, quæ nunc Turcis *Trapoli* dicitur, ut ait Leonclavius, Italis *Tripoli di Souria*, à Sultano Babyloniæ vaſtata anno Chriſti MCCLXXXIX. poſtea refecta: ſic dicta vel quod tribus urbibus conſtaret, vel *quod trium populorum eſſet colonia, Aradi, Tyri & Sidonis*, ut ait Stephanus: Alia urbs Africæ littoralis apud Syrtim parvam Taphris, & ipſa conſtans Abrotono & Lepti magna, nunc *Tripoli di Barbaria.* Erant & aliæ ejus nominis minus celebres: Unam in Theſſalia collocat Livius, alteram in Caria Stephanus, aliam Plinius in Lydia. Quænam autem hunc nummum fabricaverit, ignoro. Certe quod ad Auguſtum ſpectat; *Cœna ejus*, ut ait Suetonius, *ſecretior in fabulis fuit quæ vulgo δωδεκάθεος vocabatur, quaſi Deorum duodecim, in qua Deorum Dearumque habitu diſcubuiſſe convivas & ipſum pro Apolline ornatum.* Sic fortaſſis Apollinem reverebatur poſt prælium ad Actium commiſſum, in cujus promontorio Apollinis templum erat, quod teſtantur nummi hiſce typis toties ſignati, APOLLINI ACTIO. Suetonius narrat, *Auguſtum etiam Apollinis filium exiſtimatum eſſe.* Unde etiam Auguſtus Apollo dictus eſt, quod teſtantur plures inſcriptiones ex quibus ſequentem ſelegimus.

Cap. 70. — Ex Gruter. inſcript. pag. 1066.

APOLLINI AVG.
SACR.
FELIX AVG. LIB. OPTIO ET
EXACTOR AVR. ARG. AERIS
ITEM SIGNAT. SVPPOSTORES
MALLEATORES MONETÆ CAESARIS N̄.

Romæ in ædibus Sabellorum in theatro Marcelli.

A latere ſiniſtro ſunt nomina Officinatorum.

ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΠΛΟΥΣΙΑΣ ΥΠΑΤΟΣ. Cæſar Auguſtus Plutia Conſul, *Caput Auguſti.* ΑΡΟΛΛΑΞ ΦΑΝΙΟΥ ΑΜΕ. *Minerva victrix.*

Vere-

Verecundiam Auguſti & civilitatem ignorat nemo, niſi qui Auguſtum ignorat. Præclarum monumentum quod in oppido conſulatum ſibi deferri æquo animo tulerit, ita ut ejus etiam rei quaſi accepti beneficii teſtimonium exſtare non ſit dedignatus. Plutia autem nunc *Piazza*, teſte Aretio, oppidum fuit in Sicilia geminum, novum & vetus, optime habitatum, cujus mentio exſtat apud Ciceronem. Apollax Phaniæ filius urbis Præfectus ſuum nomen adjecit, vel Apollonius. Cætera vetuſtate detrita ſunt, ut legi non poſſint. Minervam victricem inſculpſit, vel urbis illius ſtemma, vel commendando pacatori & victori orbis Auguſto.

ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Auguſti.* ΑΣΚΑΛωνειτῶν. Aſcalonitarum. *Figura ſtans.*

Aſcalon urbs eſt Palæſtinæ nunc *Scalona*, una ex quinque primis Phili- Strabo lib. 16.
ſtinorum urbibus. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ καὶ ἡ Γαδαρὶς ἔστιν ἣν καὶ αὐτὴν ἐξιδιάσαντο οἱ Lib. 5. c. 13.
Ἰουδαῖοι εἶτ' Ἄζωτος καὶ Ἀσκάλων, hoc eſt, *Interjacet Gadaris, quam ipſam quoque* Strabo
Judæi ſuam fecerunt, poſtea Azotus & Aſcalon. Oppidum Aſcalo liberum, in- lib. 16.
quit Plinius. *Aſcalonenſium regio præcipuè cepas fert, urbs ipſa non eſt magna.* Quid in averſo nummo ſignificetur non ſatis liquebat, hanc tamen eo expreſſam Semiramidem conjicio, tum ex ſceptro coram appoſito, tum ex habitu illuſtris illius Reginæ corona capiti impoſita, columbaque ramo innixa: cujus Biblioth.
originem ſic narrat Diodorus Siculus, κατὰ δὲ Συρίαν τοίνυν ἐστὶ πόλις Ἀσκάλων &c. hiſtoric. lib. 2.
hoc eſt, *Eſt in Syria urbs Aſcalon, à qua non procul ingens & profundus lacus piſcium* Plin. lib. V.
copia abundans, & in vicinia illuſtris Deæ templum quæ Derceto Syris vocatur, facie cap XIII.
mulierem & toto aliàs corpore piſcem referens: idque has ob cauſas, accolarum hic diſertiſſimi fabulantur: Venerem ab illa offenſam, acrem juvenis in ſacrificantium turba non inelegantis amorem Deæ injeciſſe; ſuſceptaque è complexu Syri filia, cum facinoris eam puderet, juvenem necaſſe, puellulamque in petricoſum quemdam locum ac deſertum expoſuiſſe; ipſam vero pudore & mærore compulſam in lacum ſe abjeciſſe, in piſcem inde transformatam: hinc factum ut Syri etiam nunc ab id genus animante abſtineaut, Deorumque ritu piſces colant. Cum vero ad expoſitæ infantis locum magna columbarum vis nidularetur, miro quodam fato & nutricatio & ſalus ei contigit; alarum enim complexu corpuſculum infantis fovere, & in vicinis attegiis derelictum à bubulcis aliisque paſtoribus lac obſervare roſtriſque exceptum mediis ejus labris, ut alteræ nutrices, inſtillare. Cumque annum egreſſa firmiore indigeret nutrimento, de caſeis quantum ſat eſſet decerptum illi ſuggerebant. Paſtores autem reverſi cum caſeos viderent circumroſos, primo rem inſolitam mirari, tum obſervatione adhibita cauſam deprehendere. Virgunculam enim decora forma inſignem reperere, quam in magalia deportatam, regiorum jumentorum magiſtro, cui Simmæ nomen, donarunt. Is liberis carens puellam uti filiam accuratiſſime educavit, & Semiramidis nomen impoſuit, Syrorum lingua à columbis derivatum, quas Sy- Lucian. de
rarum deinde natio ut Deas perpetuò veneratur. Hæc de Semiramidis ortu fabulose narran- Dea Syria.
tur, quam jam maturam nuptiis formæque pulchritudine longe virgines alias ſupereminentem, Menones regii Senatus Princeps & Syriæ totius Adminiſtrator amore captus in uxorem duxit: & paulo poſt, *Eam tamen Ninus Rex Aſſyriorum & propter corporis venuſtatem morumque elegantiam & propter egregia facta & præcipuè ob expugnatam ejus aſtu Bactram, tantopere dilexit ut Menoni marito perſuadere ſit conatus, ut ſponte ſibi illam concederet, ſuam ei filiam Soſanam pro merito iſto in matrimonium pollicitus. Eo conditionem repudiante*

oculos ſe homini evulſurum, ni pareat, Rex minatur. Menones igitur regiæ interminationis metu & amoris impotentia ad rabidum furorem adactus, injecto ſe laqueo ſuſpendit; atque hac Semiramis occaſione ad regium evecta eſt ſplendorem, &c. Credibile eſt horum memoriam ſuis nummis Aſcalonitenſes poſteris conſignaſſe. Cur autem id ſub Auguſto factum fuerit, arbitror devictam Syriam Ægyptumque poſt pugnam ad Actium, harumque urbes M. Antonio jampridem faventes aut veniam petentes aut gratulabundas Cæſari, hiſce glorioſis teſtimoniis animum ejus placare voluiſſe.

Caput Auguſti abſque inſcriptione. ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ. *Damaſcenorum.*

DAmaſcus Syro-Phœniciæ caput urbs fuit celeberrima. Genius urbis capite turrito rupi inſidet, quemadmodum frequens eſt in vicinæ Antiochiæ nummis typus, cum eadem infra pedes figura natantis ſpecie: quid illa teneat præ manibus obſcurum foret, niſi palmarum ubertas in iis regionibus fructus denotaret, dactilos nempe ſeu dactilorum pruna: hinc pruna Damaſcena, de quibus Athenæus facit mentionem. *Aliquantulum agrorum Damaſcen-*
lib. VI. *ſibus Magnus Pompeius dedit*, inquit Paulus Diaconus, *quo lucus ibi ſpatioſior fieret, delectatus loci amœnitate & palmarum*, alii legunt aquarum, *abundantia.* Doctiſſimus Triſtanus duos Damaſcenos nummos excudi curavit, quos pro more accuratiſſimè explicavit; illi tamen à meo plurimum differunt.

ΕΓΗΣΤΑΙΩΝ. Segeſtanorum. *Caput Auguſti. in averſo nummo Æneas Anchiſem cum Penatibus exportans, ſequente Iulo.*

In Verrem. SEgeſtanos vocat Cicero, de cujus nominis formatione Feſtus, *Segeſta*, inquit, *quæ nunc appellatur oppidum in Sicilia eſt, quod videtur Æneas condidiſſe præpoſito ibi Egeſto, qui eam Egeſtam nominavit: ſed præpoſita eſt littera s, ne obſcæno nomine adpellaretur, ut factum eſt in Malevento, quod & Beneventum di-*
In lib. 1. Æneid. *ctum eſt.* Ἔγεςα πόλις Σικελίας ἀπ' Ἐγέςου τοῦ τρωός. *Egeſta*, inquit Servius, *Hippotis filia ne belluæ objiceretur à patre navigio impoſita ventis procelliſque permittitur.* Hæc ad Siciliam delata à Criniſo fluvio in urſum aut canem verſo compreſſa edidit Egeſtum quem Virgilius Aceſtem vocat, qui ex matris nomine civitatem Trojanis condidit quæ ante Egeſta, poſt Segeſta dicta eſt.

At

At procul excelſo miratus vertice montis
Adventum, ſociaſque rates, occurrit Aceſtes
Troia Crimiſo conceptum flumine mater
Quem genuit. ———

Virg. lib. 5. Æneid.

Quid mirum ergo Æneæ effigiem averſo nummo ab Segeſtanis impreſſam fuiſſe, cum apud eos à Dionyſio Halicarnaſſeo memoretur templum in Æneæ memoriam conditum. Ἱερὸν Αἰνείου ἱδρυμένον ἐν Αἰγέστῃ τῶν ὑπολειφθέντων ὑπὸ τοῦ στόλου τῇ μνήμῃ τοῦ σώσαντος σφᾶς ἀνάθημα ποιησαμένων; relictis ibi è naufragio ſervatori ſuo gratiam referentibus. Ἐμπόριον Σεγεσταίων apud Ptolemæum nunc *Caſtello à mare* vocatur, ut ait Aretius.

ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ. Cæſar Auguſtus Pontifex. *Caput Auguſti.*
ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΣ. Pontificiam Antiochenſes. *Corona.*

IN gloriam Auguſti Pontificum collegium apud Antiochiam magiſtratus delati benigne accepti monumentum æternitati conſecravit. Antiochia una eſt in Ciliciæ littore à Ptolemæo commemorata nunc Antiochetta, Epiſcopatus ſub archiepiſcopatu Seleucienſi quæ occaſionem dedit Antiquariis typum nummi portum repræſentare. Appianus tradit ſexdecim civitates nomine Antiochias à Seleuco Nicatore conditas in memoriam paterni nominis, quarum illuſtriſſima fuit Antiochia illa quæ ſub Libano monte condita erat; ſed cum pleræque ſint mediterraneæ, portuſque nullus ibi eſſe poſſit, has omittimus, alioque typum revocandum cenſemus: refert enim potius coronam quam portum, quæ inſcriptioni juncta στέφανον ἀρχιερατικὸν coronam ſupremo ſacerdoti dicatam Imperatori ab Antiochenſibus oblatam repræſentat. Conjecturam auget inſcriptio circum caput CÆSAR AUGUSTUS PONTIFEX, quaſi ejus pontificatui is honor deberetur: nec me movet tot Antiquariorum ſententia, Triſtani præcipuè, qui portus tantum mentionem fecerunt, coronæ nequaquam.

ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. Cæſaris Auguſti. *Caput aut ſolum, aut Liviæ capiti jugatum.* ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ. Regis Rhœmetalcis. *Caput aut ſolum, aut uxoris capiti jugatum.*

Cum Rhœmetalce diademate coronato Auguſtus aut laureatus, aut capite nudo cernitur: nihil enim ita timebat ut Regis nomen & inſignia. Mutuis autem officiis Auguſtum Rhœmetalces, illum viciſſim Auguſtus demeruerat. Nam M. Lollius in Thracia Rhœmetalci avunculo & tutori libero-
Dio lib. 54. rum Cotyos auxiliatus Beſſos fugavit, anno V. C. DCCXXXVIII. Rhœmetalces autem Batonem Dalmatam profligavit. *At ea pars quæ obviam ſe effuderat exercitui, quem Aulus Cæcina & Silvanus Plautius Conſulares ex tranſmarinis adducebant provinciis, circumfuſa quinque legionibus noſtris auxiliaribuſque & equitatu*
Vel. Paterculus lib. 2. *regio, (quippe magnam Thracum manum junctus prædictis ducibus Rhœmetalces Thraciæ Rex in adjutorium ejus belli ſecum trahebat) pene exitiabilem omnibus cladem intulit,* &c. Cum autem in Macedoniam rurſus impetum Dalmatæ facerent, καὶ τούτους μὲν ὅ, τε Ῥυμητάλκης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ῥασκύπολις μάχῃ κατέλαβον, hoc eſt, *Hos*
Dio lib. 55. *Rhœmetalces & frater ejus Raſcupolis pugnando confecerunt*, anno V. C. DCCLIX. Maxima poſtea duravit hunc inter & Cæſarem conjunctio, cui Cotyos ditionem dedit Caligula, anno V. C. DCCXIC. Capricornus his nummis appoſi-
In Auguſto cap. 94. tus quo ſpectet nemo neſcit, de quo adi Suetonium, & nummum ſupra ſcalptum pag. 24. Cæterum tacere non debeo ſimilem primo nummo videri apud magnum Hetruriæ Ducem, in quo quintum caput videre eſt, nempe Veneris, quod ad originem gentis Juliæ pertinet.

Caput Apollinis aut Auguſti, mallem utriuſque. ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ Cæſareæ. *Aquila in vertice montis.*

Ita

ITa multæ ſunt Cæſareæ, ut vix ſciri poſſit ad quam earum hic nummus pertineat, *Re-
ges, amici, atque ſocii*, inquit Suetonius, *& ſinguli in ſuo quiſque regno Cæſareas* In Auguſto.
urbes condiderunt, & cuncti ſimul ædem Jovis Olympici, Athenis antiquitus inchoatam, cap. 60.
perficere communi ſumptu deſtinaverunt, Genioque ejus dedicare. Teſtis ſit Joſephus De bell. Jud.
his verbis, *Oppidum autem provinciæ dedicavit, rebusque advectitiis portum, Cæſari* lib. 1. c. 16.
vero conditoris honorem, unde civitati nomen Cæſareæ impoſuit. Eutropii verba rem no-
ſtram fere dirimunt. *Tanto autem amore etiam apud Barbaros fuit*, Auguſtus, *ut Re-* Breviarii
ges populi Romani amici in honorem ejus conderent civitates, quas Cæſareas nominarent: lib. 7.
ſicut in Mauritania à Rege Juba, & in Palæſtina, quæ nunc eſt urbs clariſſima. Ad
quam poſtremam pertinere videtur noſter hic nummulus.

ΚΑΙΣΑΡ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ Cæſar Auguſtus. ΚΥΔΩΝΙΑ. Cydonia.
Lupa lactans puerum.

CYdonia una ex præcipuis Cretæ urbibus hoc monumentum Auguſto con-
ſecravit ob reſtitutam libertatem. Hæc illi auxilium tulerat, de quo conſu- Lib. 51.
lendus Dio. Hujus præclaram facit mentionem Florus his verbis, *Metellus*, Lib. 3.
inquit, *totam inſulam igni ferroque populatus intra caſtella & urbes redegit, &
Gnoſſum & Erythræam, & ut Græci dicere ſolent, urbium matrem Cydoneam.*
Cydonios Cretenſeſque magnanimos nuncupat Homerus,

Ἐν δὲ Κρῆτες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες.

Quod exhibet averſus nummus, ad Miletum pertinet. Is Apollinis & Acal- Anton. Liberal. Metamorph. 30.
lidis filiæ Minois filius, expoſitus à matre lupæ uberibus educatus eſt, gran-
dior factus in Cariam fugit, ubi Miletum condidit. Ceterum Cydonia hodie
Canea nuncupatur Turcarum & Venetorum continuis fere pugnis, & obſidio-
nibus, clara.

ΚΑΙΣΑΡΟΣ. Cæſaris. *Spica.* *L.* Palma.

CUm Auguſtus M. Antonium viciſſet ad Actium, illum cum Cleopatra
in Ægyptum fugavit: illo mortuo hæc etiam ſerpentis morſu mortem ſibi
intulit. Utriusque fato Ægyptus tota in Auguſti poteſtatem devenit, quæ
quaſi Imperatori ſuo gratulabunda hoc anno fecunditatem ſuam auxit. Unde
Virgilius de Auguſto: Lib. 1. Georgicor.

- - - - - & te maximus orbis
Auctorem frugum tempeſtatumque potentem
Accipiat - - - - - -

Sueton. in Auguſto. *Auguſtus Ægyptum in provinciæ formam redactam, ut feraciorem habilioremque annonæ urbicæ redderet, foſſas omnes in quas Nilus exæſtuat oblimatas longa vetuſtate, militari opere deterſit.* Hæc omnia denotat exiguus nummus, ab una parte ſpicam repræſentans fertilitatis Symbolum, ab altera palmam Alexandriæ typum.

Quoniam numerales characteres frequenter in nummis occurrunt, de his diſſerendum eſt. Annum primum Imperii L. A. denotant. Alphabetico quodam ordine litterales characteres numerum deſignare, apud Græcos mos eſt. Sic A. primum, B. ſecundum indicat, ί decimum, ιά undecimum, κ' vigeſimum, κά vigeſimum primum. De quibus conſulantur Grammatici Græci. Saturnal. lib. 1. L. autem ſic explicat Macrobius, *Priſci Græcorum primam lucem quæ præcedit ſolis exortus* λύκην *appellaverunt*, ἀπὸ τοῦ λευκοῦ, *id eſt luce temporis. Annum quoque vetuſtiſſimi Græcorum* λυκάβαντα *appellant* τὸν ἀπὸ τοῦ λύκου *id eſt ſole* βαινόμενον καὶ μετρούμενον. λύκον *autem ſolem vocari, etiam Lycopolitana Thebaïdos civitas teſtimonio eſt, quæ pari religione Apollinem, itemque lupum, hoc eſt* λύκον *colit, in utroque ſolem venerans, quod hoc animal rapit & conſumit omnia in modum ſolis.* Hæc Macrobius.

DIVVS AVGVSTVS PATER. *Facies Auguſti radiata corona ornati. Typia verſi infra explicantur.*

Divinitatis monumenta & honorum Auguſto poſt exceſſum S. C. decretorum, hic habes. Corona radiata quæ inclinante & labante jam imperio vivis atque in Divos relatis fuit promiſcua tunc temporis, nonniſi poſt apotheoſin tribuebatur. Pater autem dicitur Auguſtus, quaſi caput gentis ſuæ, ut Sardus Pater dicitur, vel ut Pater patriæ, quod nomen ille à cunctis ſolennitate ludorum per Val. Meſſallam delatum præ gaudio lacrymabundus acceperat: Biblioth. hiſt. lib. 3. vel ut Liber pater, à liberando, vel ut Juppiter quaſi *juvans pater, nomine Diis convenıente, quod omnibus ſeſe æquum & humanum præbuerit*, inquit Diod. Siculus,

καὶ

καὶ παρεχόμενον ἑαυτὸν πᾶσιν ἐπιεικῆ καὶ φιλάνθρωπον, ὑπὸ τοῦ πλήθους πατὴρ προσαγορευθῆναι. Aræ autem vivo etiam videntique Auguſto ponebantur;

> *Præſenti tibi maturos largimur honores,*
> *Jurandasque tuum per numen ponimus aras.* Epiſt. 2.

inquit Horatius.

> *Hunc morem veterum docili jam ætate ſequuta*
> *Poſteritas, menſa atque adytis & flamine & aris*
> *Auguſtum coluit, vitulo placavit & agno,* Prudentius contra Symm. libro priori.
> *Strata ad pulvinar jacuit, reſponſa popoſcit.*
> *Teſtantur tituli, produnt conſulta ſenatus*
> *Cæſareum Jovis ad ſpeciem ſtatuentia templum.*

1. Eò ſpectant & agnus & vitulus juxta templum Auguſto dicatum collocati in primo nummo; ſive templum illud Romæ conſtructum fuerit, ſive Nolanum intelligitur, *Nolæ enim domus in qua deceſſit Auguſtus, in templum mutata eſt,*
2. inquit Dio, καὶ οἱ καὶ ἡ ἐν τῇ Νώλῃ οἰκία ἐν ᾗ μετήλλαξεν ἐτεμενίσθη. Bos etiam pro- Lib. 56.
cumbens in ſecundo, quaſi victimario ferienti collum præbens eandem indicat venerationem: quam etiam teſtantur plura inſcriptionis fragmenta apud Fratres Arvales,

. . . . Minervæ Vaccam Gruter. Inſcript. pag. 117.

Divo Augusto Bovem Marem . . Triſtanus quidem vir de antiquitate optimè meritus conjecturam præbet huic explicando nummo quem ad taurum cœleſtem revocat: ſed inſcriptio hæc antiqua mihi verius rem Comm. hiſt. t. 1. p. 52.
declarare videtur.

3. Tertius ſtatuam conſulatem exhibet in ſella ſedentem & togatam, orbem ſiniſtra, dextra ramum oleæ gerentem, quaſi orbis pacatori Consensu Senatus et Equestris Ordinis populique Romani ſignum hoc publicè poſitum fuerit. Eò etiam ſpectant ara, fulgur, temo & gubernaculum orbi impoſitum, & victoria clypeum præbens cui S. P. Q. Romani charactetes impoſiti ſunt. Jovis ales in pleriſque cernitur toti orbi quaſi prædæ incubans, qua animas heroum in cœlum rapi credebant, ut de eodem Auguſto narrat Dio his verbis, κἀκ τούτου δᾷδας ἑκατόνταρχοι ὥς που τῇ βουλῇ ἐδέδοκτο Lib. 56.
λαβόντες ὑφῆψαν αὐτήν, καὶ ἡ μὲν ἀνηλίσκετο, ἀετὸς δέ τις ἐξ αὐτῆς ἀφεθεὶς ἀνέπτατο, ὡς καὶ δὴ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναφέρων; hoc eſt, *Poſt hæc Centuriones acceptis facibus juſſu Senatus rogum ſuccenderunt: eo abſumpto, aquila ex eo emiſſa ſurſum volavit, quaſi animam Auguſti in cœlum ferens.* Quæ omnia tanti fecere Auguſti poſteri, ut ea reſtituere dignati ſint, ne horum memoria intercederet, paſſim Titi, Domitiani, Nervæ nomina inſcripta ſunt.

ΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΔΗΜΟΦΩΝ. Auguſtum. Demophon. *Templum in quo figura ſtans.*

ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. Pergamenorum & Sardianorum.

Figura ſtans alteri coronam imponens.
Aliud cum diverſa inſcriptione.

Auguſtum templum hic cernitur quod in honorem Auguſti totus fere orbis in omni regione ædificari curavit. καὶ αὐτῷ ἔν τε τῇ Ῥώμῃ ἡρῷον ψηφισθὲν μὲν ὑπὸ τῆς γερουσίας, οἰκοδομηθὲν δὲ ὑπό τε τῆς Λιουίας καὶ ὑπὸ τοῦ Τιβερίου ἐποιήθη &c. hoc eſt, *Decretum enim Romæ Auguſto ſacrarium à Senatu, à Livia autem & Tiberio factum.* alibi quoque multis locis ei fana extructa ſunt à populis, partim volentibus, partim invitis, idque ſub annum DCCLXVI. Templum in ſua regione condiderunt Sardiani & Pergameni gratiam referentes Imperatori, quem & Divum colebant: Auguſta nominata ſunt. Quisnam ſit ille Demophon in primo nummo mihi non liquet; ut ille Cephalion in ſecundo ſive revera nomen ſit, ſive Præfectum ſcribarum ſignificet. Cur figura ſtans alteri coronam imponat ſcire maxime cuperem.

Dio lib. 56.

..... AVGVSTA. *Caput Liviæ velatum.* .... *Caput Auguſti.*
ΛΙΟΥΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ, Livia Auguſta. *Caput Liviæ.* ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ, Patris Patriæ. *Duplex cornucopiæ.*

Sueton. in Aug. cap. 62. *Liviam Druſillam matrimonio Tiberii Neronis & quidem prægnantem Auguſtus abduxit, dilexit & probavit unicè ac perſeveranter, Druſumque Germanici patrem intra* In Tib. c. 3. *menſem tertium peperit, fuitque ſuſpicio ex vitrico per adulterii conſuetudinem procreatum, ſtatim certè vulgatus eſt verſus:*

In Clavo. c. 1. Τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ τρίμηνα παιδία,
Veniunt beatis & trimeſtres liberi.

Lib. 48. Cujus mentionem facit Dio his verbis, *Livia cum Cæſare agens Claudium Druſum Neronem peperit, eumque Cæſar tollens patri ejus miſit, ac idipſum in ſua com-* Plinius 15. *mentaria ſic inſcripſit,* CAESAR FILIOLVM QVEM SVA CONIVX LIVIA PEPERIT NERONI PATRI REDDIDIT. Ὅτι Καῖσαρ τὸ γεννηθὲν Λιουίᾳ τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ παιδίον Νέρωνι πατρὶ ἀπέδωκε. Teſtamentum Auguſti Tacitus lib. 1. Annal. illatum per Virgines Veſtæ Tiberium & Liviam hæredes habuit. Livia in familiam Juliam & nomen Auguſtæ, quod nummus exhibet aſſumebatur; Sueton. in Aug. c. 63. *Ex ea tamen nihil tulit liberorum cum maximè cuperet, atque inde novercalia in Caium Luciumque Cæſares odia. Ita tamen quamvis liberorum expers imperioſa & callida mulier Auguſtum devinxerat, ut nemini magis ſervierit: nullum enim officii genus etiam infame prætermiſerat, conditionibus etiam quærendis atque arceſſendis mulieribus quas corrumperet. Interroganti cuidam, Quanam ratione Auguſtum ita in ſuam poteſtatem redegiſſet, reſpondit, Exquiſita pudicitia, omnia ejus mandata libenter exequendo; nullas ejus res ſcrutando, luſus ejus venereos neque perſequendo & diſſimulando,* inquit Dio. Mortis etiam Marcelli cauſa Liviæ à quibuſdam imputata eſt, quæ eum ſuis Dio lib. 54. filiis præferri indigne tuliſſet, Αἰτίαν μὲν οὖν ἡ Λιουία τοῦ Μαρκέλλου ἔσχεν, ὅτι τῶν υἱέων αὐτῆς προετετίμητο. Auguſtæ delatum nomen hi nummi repræſentant, quod beneficio Auguſti acceperat. *Ea etiam poſt mortem Druſi ſolatii cauſa ſtatuis donata* Dio lib. 55. *eſt.* Ἡ δὲ δὴ Λιουία εἰκόνων τε ἐπὶ παραμυθίᾳ ἔτυχε &c.

Et quoniam averſus nummus duplicem cornucopiæ figuram exhibet, quæ eadem in pluribus hujus Operis numiſmatibus occurrit, non inutile fore arbitror teſtimonium Diodori ad ejus explicationem proferre, cujus hæc ſunt verba,

ba, φασὶ δ᾽ οὖν Ἄμμωνα βασιλεύοντα καὶ τλ. hoc eſt, *Narrant Ammonem Libyæ Regem virginem cui Amaltheæ nomen forma longe pulcherrimam offendiſſe, cumque ea amoris impulſu congreſſum filium genuiſſe tam robore quam ſpecie inſignem. Poſt hæc Amaltheam cum imperio vicinæ regioni præfecit, quæ cum figura ſua bovis cornu referat, Heſperium propterea cornu indigitatur. Et quæ ſoli hic eſt ubertas, vitibus aliiſque arboribus quæ eſculentos fructus geſtant redundat. Mulier rerum illic potita de ſe Amaltheæ cornu locum nuncupavit: & hac de cauſa poſteri ſolum aliquod geniale & fructibus omnigenis refertum Amaltheæ cornu pari modo appellant.* Hinc perpetuo abundantiam, opes, fertilitatem ſub hoc vel illo Principe Amaltheæ cornu in numiſmatibus indicat. Biblioth. hiſt. 1.

ΣΕΒΑΣΤΗ CYΝΚΛΗΤΟC CΜΥΡΝΑΙΩΝ. ΙΕΡΟΝΥΜΟΥ. Auguſta, Senatus Smyrnæorum. Hieronymi. *Capita Liviæ & Auguſti ſub ſpecie Senatus adverſa.* ΤΙΒΕΡΙΩ CΕΒΑCΤΩ ΕΠΙ ΠΕΤΡΩΝΙΟΥ. Tiberio Auguſto, ſub Petronio. *Templum quatuor columnarum, figura togata ſtante in medio.*

Q*Uum rumor increbuiſſet, Tiberium Cæſarem Agrippinæ exitium parare, Ille* inquit Cornelius Tacitus, *quo famam averteret, adeſſe frequens Senatui, Legatoſque Aſiæ ambigentes quanam in civitate templum Tiberio ſtatueretur plures per dies audivit. Undecim urbes certabant pari ambitione viribus diverſæ, Hypæpeni, Trallians, Laodiceni, Magnetes, Ilienſes, Halicarnaſſii, Pergameni, Epheſii, Mileſii, Sardiani, Smyrnæi. Omnibus rejectis præter Sardianos Smyrnæoſque inter eos deliberatum. Sardiani ſua juſta narravere, at Smyrnæi,* inquit C. Tacitus, *repetita vetuſtate, ſeu Tantalus Jove ortus illos, ſive Theſeus divina & ipſe ſtirpe, ſive una Amazonum condidiſſet, tranſcendere ad ea queis maximè fidebant in populum Romanum officiis, miſſa navali copia, non modo externa ad bella, ſed quæ in Italia tolerabantur, ſeque primos templum Urbis Romæ ſtatuiſſe, M. Porcio Coſ. magnis quidem jam Populi Romani rebus, nondum tamen ad ſummum elatis, ſtante adhuc Punica urbe & validis per Aſiam Regibus: ſimul L. Syllam teſtem adferebant, graviſſimo in diſcrimine exercitus ob aſperitatem hyemis & penuriam veſtis: cum id Smyrnam in concionem nuntiatum foret, omnes qui adſtabant detraxiſſe corpori tegmina, noſtriſque miſiſſe legionibus. Ita rogati ſententiam patres Smyrnæos prætulerunt.* Senatus conſulto tam celebri ea de re lato, Smyrnæi non tantum condidere templum, ſed ejus etiam effigiem hoc numiſmate expreſſam in omnes gentes atque perpetuam futuri ævi memoriam tranſmiſere. Huic operi præfuiſſe videtur PETRONIUS quem Tiberii Legatum fuiſſe non verò Smyrnæum, ex nomine Romano ſuſpicio eſt. Num vero illud templum notaverit Dio ſub annum DCCLXVII. dubito. καὶ αὐτῷ ἔντι τῇ Ῥώμῃ ἡρῷον &c. hoc eſt, *Decretum quoque Romæ Auguſto ſacrarium à Senatu, à Livia autem & Tiberio factum*: alibi quoque multis locis ei fana extructa ſunt à populis partim volentibus partim invitis. Eodem nummo cum ſui erga Tiberium cultus, tum hujus adverſus utrumque parentem pietatis argumentum extare Smyrnæi voluerunt: itaque Auguſti & Liviæ capita inter ſe ſpectantia in altera nummi facie repræſentarunt.

Lib. 4. Annal.

Dio. 56

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙ ΣΕΒΑΣΤΟΙΣ. Smyrnæi Auguſtis. *Capita Auguſti & Liviæ jugata.* ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΟΛΛΥΒΑΣΙΟΣ. Dionyſius Collybaſius.

ALiud venerationis teſtimonium Auguſto & Liviæ Smyrnæi præſtiterunt, utriuſque faciem conjunxerunt, concordiam, deſignantes qua vir & uxor jungebantur. Quis ſit Dionyſius Collybaſius in nummo expreſſus ignoro, ſuſpicor tamen eum Smyrnæorum Præfectum fuiſſe. Figura ſtans ſiniſtra exiguum victoriæ ſimulachrum tenens, dextra ſceptrum, ad quid referatur, mihi non liquet, niſi Romam capite quodammodo turrito & aquila pilo præfixa mavis intelligere.

Facies jugatæ Auguſti & Liviæ abſque inſcriptione. ΕΦΕσιων. Epheſiorum. *Cervus.*

Libanius. SUam pariter venerationem teſtantes Epheſii cervum Auguſti & Liviæ numiſmatibus ſuis appoſuerunt. Ἐφέσιοι δὲ καὶ τὸ νόμισμα καὶ τὴν ἔλαφον ἀμοιβὴν τῇ Θεῷ τῶν μεγάλων ἀγαθῶν. Epheſii Deæ ex qua magnas utilitates acceperant, quaſi mutuum redditurі nummum & cervum dicaverunt; quod illa victima pro Iphigenia ei data fuiſſe credatur; inde cervi Dianæ mactabantur, quæ à cervorum venatione Elaphiæa dicta eſt; unde apud Athenienſes dies feſtus ἐλαφοβολία nuncupatur. Cur Triſtanus hunc nummum Caligulæ uxorique Cæſoniæ tribuerit non video, cum etiam repetita imago Auguſtum & Liviam quales in aliis nummis cernuntur plane referat.

Pauſanias. lib. 6.

HIc nummus priori ferè ſimilis eſt. Ærugo plura eroſit luctu digna: quod ex characterum copia conjicimus: ſuperſunt tamen Smyrnæorum & Ephe-

Epheſiorum nomina, quæ procul dubio conjuncta unanimem erga Auguſtum Auguſtamque Liviam venerationem teſtantur. Conjectura eſt regnante Tiberio conflatos fuiſſe ejuſmodi nummos. Qui Suetonium, Velleium, Dionem intelligunt, eos puto lubenter aſſenſuros.

1. ΜΗΝΗ CAMIΩΝ. Luna Samienſium. *Livia cum capite turrito, juxta quam luna falcata.* ΘΕΟΝ CΥΝΚΛΗΤΟΝ. Deum Senatum. *Caput Auguſti.* ΘΕΑΝ ΡΩΜΗΝ. *Caput Liviæ.* ΘΕΟΝ CΥΝΚΛΗΤΟΝ. *Caput Auguſti.*

SAmienſes Junonem ſuam *quam Dianam appellat Menander*, inquit Donatus In Andriam, & Virgilius in Bucolicis, ſub ſpecie falcatæ lunæ repræſentaverunt. Inde Act. 3. Sc. 1 Juno Lucina partubus præeſt, *quod edendis in lucem infantibus juvet puerperas*, inquit Donatus. At idem eſſe Lunæ officium ſeu Dianæ ſatis conſtat, cum menſibus lunaribus & cruoris per naturalia vacuatio & concepti partus maturitas tota conſtet. Samii autem Junonis toti fuere, ut indicat Virgilius dum Lib. 1. ait, Æneid.

Quam Juno fertur terris magis omnibus unam,
Poſthabita coluiſſe Samo.

quaſi non aliter indicare potuerit Junonis amorem in Karthaginenſes, quam ſi eos ipſiſmet Samiis prætuliſſe dicat. Nec injuria. Nam *in Samo nata fuerat Juno*, ut innuit Servius, dum eam genitalia Junonis appellat. *Fanum Junonis quod Sami eſt ſunt qui dicant Argonautas ipſos dedicaſſe: Enimvero Samii natam in Samo Junonem tradunt ad flumen Imbraſum ſub vitico quæ hac ipſa ætate in Junonis ſacro ſolo oſtenditur: eſſe vero templum maximè priſcum ex ipſo ſimulacro facile conjici poſſit.* Μήνην autem vocabant Lunam hoc eſt Junonem, διὰ τὸ, in- Pauſan. lib. quit Iſidorus Peluſiacus, κατὰ μῆνα πάντα ἑαυτῆς πληροῦν τὸν κανόνα. *Eo quod uno quo-* 7. in Achaic. *que menſe ſuam regulam impleat.* Μήνη γὰρ ἡ σελήνη καλεῖται. Luna enim σελήνη & Lib. 4. epiſt. μήνη vocatur. *Dea Mena*, inquit Divus Auguſtinus, *menſtruis fluoribus præeſt*, 18. & hanc provinciam fluorum menſtruorum ipſi Junoni idem Varro aſſignat. Lib. 7. de Idem fere ſtemma ſuis in nummis appoſuere Carrheni Meſopotamiæ populi, civit. Dei Deum Lunum per id venerabantur, de quo dicetur in Antonino. c. 11.

2. Auguſti faciem cum inſcriptione Divi Senatus ſupra explicavimus pag. 4. Quod autem Livia hic Deæ Romæ ſpeciem induerit, & propriæ dotes, & perpetuus Auguſti erga eam amor ſatis declarant. Quemadmodum enim Sacer Senatus & Dea Roma omnia peragere videbantur, Auguſtus & Livia reipſa efficiebant in utriuſque commoda.

PErrarum hunc nummum alteri quam chariſſimæ Auguſti conjugi tribuere qua ratione fieri poſſet non videò. Vultus convenit, adulationis aut reverentiæ formula ſimilis eſt, quam à Samienſibus Liviæ exhibitam ſuperior nummus declaravit. Theſſalonicenſes autem Macedoniæ populi frequenter occurrunt in nummis antiquis Romanorum, ſed qua ratione ii Liviam coluerint, non video. Certum eſt eam fuiſſe prudentiſſimam, quæ primum Auguſtum demeruerat etiam omnibus artibus : nullas deinde omiſiſſe quibus rum ſe tum filium Tiberium ad Imperium deſtinatum populis & exteris commendaret. Mutuorum & viciſſim acceptorum beneficiorum Theſſalonicenſes arrham quamdam ſeu gratitudinis τεκμήριον hoc nummo dediſſe probabile eſt.

M. Agrippa L. F. Cos. III. *Caput Agrippæ.* S. C. *Neptunus ſtans tridentem ſiniſtra tenens, dextra delphinum.*

Poſtremi duo per Titum & Domitianum reſtituti ſunt.

M*Arco Agrippæ novitas familiæ non obſtitit quominus ad multiplices conſulatus triumphoſque pervenerit*, inquit Velleius. *Quippe*, ut idem ait alibi, *ille virtutis nobiliſſimæ labore, vigilia, periculo invictus parendique ſed uni ſcientiſſimus, aliis ſane imperandi cupidus, & per omnia extra dilationes poſitus, conſultisque facta conjungens.* Hanc viri δεινότητα, conſtantiam, gravitatem, fidem, Lib. 7. c. 8. celeritatemque facies ea & adducta ſupercilia clarè loquuntur. *In pedes procedere naſcentem*, inquit Plinius, *contra naturam eſt, quo argumento eos appellavere agrippas, ut ægrè partos : qualiter M. Agrippam ferunt genitum unico propè felicitatis exemplo, in omnibus ad hunc modum genitis. Quamquam is quoque adverſa pedum valetudine, miſera juventa, exercito ævo inter arma morteſque ad noxia ſucceſſu infelici terris ſtirpe omni præterea brevitate ævi quinquageſimo uno raptus anno in tormentis adulteriorum conjugis, ſocerique prægravi ſervitio luiſſe augurium præ-*

præpoſteri natalis exiſtimatur. Gentile nomen *propter ignobilitatem loci*, ut loquitur Tacitus, omiſit. Atque hanc cauſam tegendi nominis ſatis apertè docet Seneca pater. *Vipſanii nomen*, inquit, *quaſi argumentum paternæ humilitatis ſuſtu-* Lib. 3. bene- *lerat & Marcus Agrippa dicebatur.* Itaque admiror quid ſibi velit alter Seneca fic. cap. 32. dum ait, *Utrum majus beneficium dedit M. Agrippæ pater, ne poſt Agrippam quidem notus, an patri dedit Agrippa navali corona inſignis.* Nihil enim patri dediſſe ſatis intelligitur qui ſuam originem quantum potuit occultavit; neque Apud Illuſtr. Gotifredum enim in numiſmatis præter unum quod ſciam, aut lapidibus Vipſanii nomen Roman. apparet. Aquitanos rebellantes obtemperare coëgit, Pompeii legatos ad Mylas, ipſum Sextum Pompeium ad Naulochum vicit, Antonium apud Actium,

Parte alia ventis & Diis Agrippa ſecundis Virgilius.
Arduus agmen agens, cui belli inſigne ſuperbum
Tempora navali fulgent roſtrata corona.

Quas ob res fortiter ſtrenuèque geſtas vexillo cæruleo donatus eſt ab Auguſto, Sueton. in Aug. c. 25. cui Neptunum reconciliaverat, ipſeque Neptuni habitu fabrefactus eſt, ut hæc numiſmata docent & Neptunus vocari ſuſtinuit, ut ait Dio his verbis, Lib. 55. In Aug c. 16. Ὅθεν περ καὶ Ποσειδῶνα ἑαυτὸν ἐπωνόμαζε. De illa Auguſti adverſus Neptunum indignatione ſic loquitur Suetonius, *quaſi claſſibus tempeſtate perditis exclamaverit,* Lib. 51. *etiam invito Neptuno victoriam ſe adepturum.* Quanta autem Auguſti gratia floruerit, teſtis ſit Dio. Auguſtus XI. Conſul cum Calp. Piſone adeo gravi morbo decubuit ut nulla ſalutis ſpes adeſſet, itaque omnibus ut fato conceſſurus diſpoſitis, Piſoni libellum in quem exercituum & redituum publicorum indicem conſcripſerat, Agrippæ annulum tradidit, τῷ δὲ Ἀγρίππᾳ τὸν δακτύλιον. Unde fortè Mæcenas Auguſtum alloquens τηλικοῦτον αὐτὸν πεποίηκας, ὥστε ἢ γαμβρόν γενέσθαι ἢ φονευθῆναι, hoc eſt, *Tantum*, inquit, *Agrippam jam feciſti ut vel gener tuus fiat, vel occidatur neceſſe ſit.* Τά τε ἄλλα ἄριστος &c. inquit idem Dio, hoc eſt, Lib. 54. *Cæterum erat vir optimus, omnium ſuæ ætatis, amicitiaque Auguſti ad ejus reique publicæ ſummam utilitatem uſus.* De M. Agrippa vide gentem VIPSANIAM in noſtris Familiis Romanis.

AVGVSTVS &c. *Caput Auguſti.* C. L. AVG. F. C. V. T. Caius Lucius Cæſares Auguſti filii, Colonia Victrix Tarraco.

Cæteri nummi eoſdem indicant ſed varia inſcriptione, varioque typo ſignati.

In Auguſto cap. 63.

J*Uliam quam ex Scribonia ſuſceperat Auguſtus, omnium virorum uxorem primùm Marcello Octaviæ ſororis ſuæ filio, tantumque pueritia egreſſo, dein ut is obiit M. Agrippæ nuptui dedit, exorata ſorore ut ſibi genero cederet. Nam tum Agrippa alteram Marcellarum habebat, & ex ea liberos*, inquit Suetonius. Igitur ex Julia M. Agrippa liberos tulit, maſculos tres, fæminas duas Juliam & Agrippinam. Duos maſculos Auguſtus rejecto tertio Agrippa, nepotes ſuos præpoſitis Caii & Lucii nominibus adoptavit, inquit Velleius. Quibus in familiam Cæſarum inductis, Auguſtus nec dum poſita puerili prætexta Principes juventutis eos appellari, quod patet ex

num-

nummo argenteo, deſtinare Conſules quamquam ſpecie recuſantis flagrantiſſimè cupivit. Ovidius tamen Caium ſolum nomine Principis juventutis compellans ſubindicare videtur non ſimul ad hanc dignitatem evectos fratres fuiſſe.

Tale rudimentum tanto ſub nomine debes,
Nunc juvenum Princeps, deinde future ſenum.

Hos Tiberio Neroni privigno longè prælatos, quidquid cauſetur & garriat Velleius, utroque functos magiſtratu, cum Auguſtus alterum Lucium ad Hiſpanienſes exercitus, utrumque unius anni, ut ait Velleius & Suetonius duodeviginti menſium ſpatio amiſit. Prior Lucius Maſſiliæ exceſſit; poſterior Caius cum circa Artageram in colloquio cui ſe temerè crediderat graviter ſauciatus, deinde ægrum corpus trahens revocatus in Italiam invitus rediret (ut ait Velleius ut Tiberii aſſentator, ſic æmulorum juvenum obtrectator perpetuus) in Lyciæ Annal. lib. 1. urbe, Limyram nominant, morbo obiit, vel ut ſuſpicatur Tacitus *novercæ Liviæ dolo*. Chariſſima capita Colonia Victrix Tarraco Auguſto quem demereri volebat exhibuit. Quamquam Lucii maximè cauſa feciſſe facit ut credam hujus ad Hiſpanienſes exercitus legatio: quemadmodum tot nummulis Græcis, de Caio Græcos potiſſimum cogitaſſe probabilis eſt conjectura.

Auctor. inſcript. pag. 134. Illorum duæ reſtant inſcriptiones in baſibus æqualibus ex Tiburtino Romæ repertæ anno M D LI.

C. CÆSARI AVGVSTI F.	L. CÆSARI AVGVSTI F.
PONTIFICI COS.	AVGVRI COS.
DESIGNATO	DESIGNATO
PRINCIPI IVVENTVTIS.	PRINCIPI IVVENTVTIS.

NObilitatem Tiberii exponit Suetonius : Illi genus utrumque ex Claudio- Suet. in Tib. cap. 6.
rum gente patricia fuit, patre Ti. Claudio Nerone, matre Livia Dru-
ſilla Auguſta, anno V. C. DCCXI. pubeſcens Actiaco triumpho currum Au-
guſti comitatus eſt. Tria bella geſſit, Rhæticum, Pannonicum & Germani-
cum, de quibus & ovationem & triumphum egit. Uxorem duxit primùm Cap. 7.
Agrippinam M. Agrippa genitam ſublato ex ea filio Druſo, quamquam benè
convenientem, rurſumque gravidam dimittere ac Juliam Auguſti filiam con-
feſtim coactus eſt ducere, non ſine magno angore animi, cum & Agrippinæ
conſuetudine teneretur, & Juliæ mores improbaret. Poſt Caii Luciique mor-
tem, Auguſtus Liviæ precibus expugnatus Tiberium annorum LVI. adopta-
vit, quem, ut ait Dio, ſucceſſorem ordinaverat quo magis ipſius gloria flo- Lib. 56.
reret, ambitione tractus, inquit Suetonius, ut tali ſucceſſore deſiderabilior ip- Suet. in Tib. c. 21.
ſe quandoque fieret. Eum enim neceſſitate magis quam judicio adoptaverat
quem oderat, ferturque de eo tunc dixiſſe, Miſerum populum Romanum qui
ſub tam lentis maxillis edit. Imperium adeptus ingenii fuit peculiaris, nam
neque præ ſe ferebat quæ cuperet & ſermone ab animi ſui ſententia diverſiſſimo
utebatur, negando quæcunque deſideraret, annuendo iis quæ odio haberet.
Omnium virtutum capax, omnium vitiorum compos fuit. Obiit Miſeni,
anno V. C. DCCLXXXIX. ætatis LXXVIII. à morte Chriſti Salvatoris Suet. cap. 16.
quarto. Corpore fuit amplo atque robuſto, ſtatura quæ juſtam excederet, la-
tus ab humeris & pectore, colore erat candido, capillo prope occipitium ſub-
miſſiore, facie honeſta, in qua tamen crebri & ſubtiles tumores cum præ-
grandibus oculis, qui & quod mirum eſſet noctu etiam & in tenebris viderent.
Incedebat cervice rigida & obſtipa adducto ferè vultu, plerumque tacitus, nec
ſine molli quadam digitorum geſticulatione. Quæ omnia ingrata atque arro-
gantiæ plena & animadvertit Auguſtus in eo & excuſare tentavit ſæpè apud Se-
natum ac populum, profeſſus Naturæ vitia eſſe non animi.

TI. CAESAR AVGVSTVS. *Caput Tiberii, coram aquila, pone laurus. In averſa parte characteres incogniti cum capite Apollinis & lyra, in laurea.*

DE Apolline plura dicta ſunt in Auguſto pag. 34. Sed cur illum Tiberio in numiſmate conjunxerint, ignoro. Nec enim è characteribus quid-

 quam

quam licet conjicere, qui nec Romani ſunt nec Græci. Credibilius videtur Punicos eſſe à parte Apollinis, cum tamen ab averſa, Romanè ſcriptum ſit. Ejus eſto exemplar nummus argenteus effigie Regis Mauritaniæ ſignatus cum hac epigraphe REX IVBA, in cujus averſa facie templum litteris incognitis, quas Punicas eſſe arbitror, circundatum eſt.

TI. CÆSAR DIVI AUG. F. AUGUST. IMP. VII. *Caput Tiberii.* CLEMENTIÆ; *Clypeus. Idem* MODERATIONI. *Clypeus in cujus medio effigies Deæ.*

CLementiam Moderationemque impuriſſimi tyranni laudant hæc numiſmata adeo hujus ævi luxuria & fucum populis & adulationem Imperatoribus pepererat. Harum meminit Dio his verbis, τοσαύτῃ ἐπιεικείᾳ ἤσκει &c. hoc eſt, *Tanta utebatur clementia ut quùm aliquando Rhodiorum magiſtratus data ad eum epiſtola non ſubſcripſiſſent illud conſuetum, quod vota ipſi facerent: celeriter eos excitos, quaſi malè mulctaturus, quum id quod deerat adjeciſſent, indemnes dimiſerit. Quaſi in populari reipublicæ ſi viveret imperio, ita magiſtratus quovis tempore honorabat, etiam Conſulibus aſſurgens; quumque eos convivio acciperet, ingredientes apud januam excipiebat, abeuntes proſequebatur. Ita agebat ut expeditiſſimè & quam minimo labore homines ad ipſum accedere poſſent: ſæpenumero etiam equeſtres ludos de liberti domo ſpectavit: frequenter enim ad ſpectacula veniebat in honorem eorum qui hæc edebant, adeo æqualitati in omnibus rebus ſtudebat* &c. Nummum fortaſſis propius attingit locus Suetonii, *Imputavit etiam quod non laqueo ſtrangulatam nurum Agrippinam in Gemonias abjecerit, proque tali Clementia interponi decretum paſſus eſt, quo ſibi gratiæ agerentur, & Capitolino Jovi donum ex auro ſacraretur.* Ad ejus Moderationem fortè refertur illud Dionis, χρόνον γάρ τινα σωφρονίζοντα διεγένετο &c. Hoc eſt, *Aliquandiu moderatiſſimè vixit Tiberius,* &c. cujus etiam in ſequentibus plurima refert exempla. *Sed hæc ab eo ita ſunt acta quamdiu in vivis manſit Germanicus; eo autem defuncto plurimùm immutatus eſt; ſive quod eum animum ab initio gerens qualem poſtea oſtendit ita ſe compoſuerit dum Germanicus vita frueretur, quem principatui imminentem ante oculos habebat; ſive quod adverſario ſublato ab egregia natura in vitia curſum deflexerit*: & alibi: *Parem Moderationem minoribus quoque & perſonis & rebus exhibuit*: Clypeos autem in nummis ſignatos in quorum medio aut CLEMENTIA aut MODERATIO ſculptæ ſunt, veriſimile eſt ad exemplar eſſe factos eorum, quos Tiberius aureos in Capitolio dedicatos ſuſpendit.

Lib. 57.

In Tiberio cap. 53.

Lib. 57.

Suet in Claud.c.32.

Juſti-

JUſtitiam exhibent hi nummi ; quorum primum quidem Tiberius cudi juſ-
ſit, alterum Titus : virtutes omnes inſectatum fuiſſe aſtutiſſimum Impera-
1. torem palam teſtatur Suetonius, quamvis eas minimè exercuerit. Quod
Clementiæ & Moderationi primùm voverat, hoc nummo Juſtitiæ teſtatur qui
2. inclementiſſimus, immoderatiſſimus & injuſtiſſimus fuit toto ſui imperii tempore. Raram hanc juſtitiæ faciem Imperator Titus reſtituit & vulgavit.

HUnc eſſe Deæ Veſtæ habitum qui in nummo expreſſus eſt omnes affirmant Antiquarii, de cæteris tacentes : Quid ſignificent Duplex DD. Decreto Decurionum conjiciunt : ſed duplici P. P. M. M. & I. V. nihil tribuunt, ſicut inſcriptionis parti. Certum eſt Vibium Marſum Pro-Conſule Syriam ſortitum obtinuiſſe anno V. DCCXCV. cum Agrippa Judæorum Rege ſimultates geſſiſſe & Jeroſolymæ munitionem à Rege cœptam impediiſſe. Provinciæ ultra quadriennium præfuiſſe declarat Tacitus in actis anni DCCIC. Vibium Marſium ſcribens Bardani Armeniam tentanti obſtitiſſe : licet Joſephus referat Lib. XI.
non diu poſt Agrippæ Regis mortem ſucceſſorem à Claudio Imp. ei datum Ann. cap. III.
fuiſſe. Sed quod hæc omnia poſt nummum cuſum evenerint, illum non attingunt.

1. DE Turiaſſone pauca dicta ſunt in Auguſti nummo. Divi Auguſti faciem Tiberio conjunctam exhibet primus nummus, quem poſt ejus mortem & ex corona radiata & ex Tiberii titulis cuſum fuiſſe conſtat : hunc enim ut bonorum hæredem ſic & virtutum æmulùm prædicabat. Alter bovem exhi-
2. bet, coloniarum & municipiorum typum vulgarem. De Duumviris coloniæ deducendæ id unum doleo, temporis injurias tot præclara quot licet conjicere facinora, tantoſque heroas nobis eripuiſſe, quorum nomina vix ſupereſſent abſque numiſmatum auxilio.

DE Cæſarea Auguſta ſatis dictum in Auguſto pag. 39. Credibile eſt hanc coloniam etiam Tiberio gratulantem hos nummos cudiſſe, quem Auguſti benefactoris ſui & ſucceſſorem & filium ex ejus teſtamento cognoverat, quod etiam imitatæ ſunt plures aliæ Hiſpaniæ urbes, quod patet ex nummis infra deſcriptis. Boves aratrum ducentes, & bos ſolus coloniarum municipiorumque typi fertilitatem ſoli, pacem incolumitatemque Principis beneficio partam videntur innuere. Signa vero militaria fortitudinem bellicam qua ſe militiamque Romanam adverſus hoſtes tueri prædicabat, indicant.

TI. CÆSAR AVGVSTVS PONT. MAX. IMP. *Caput Tiberii.* MVNIC. ITALIC. PERM. DIVI AVG. *& in ara*, PROVIDENTIÆ AVGVSTI.

Appianus. Alex. ab Alex. cap. 10. 4. de jure Latii, munic. & coloniarum.

ITalica municipium fuit & urbs Hiſpaniæ Beticæ, Hiſpali vicina, Trajani, Hadriani & Theodoſii ſenioris patria, hodiè dicitur *Sevilla la veia.* Cum Scipio Africanus rebus in Hiſpaniæ compoſitis, de reditu in Italiam cogitaret, omnes Italos vulneribus affectos in una urbe collocavit, quam de ipſorum patria Italicam nominavit. *Italienſibus jus coloniæ non municipii petentibus, Hadrianus bonis eorum conſulens, recuſavit.*

TI. CÆSAR DIVI AVGVSTI F. AVGVSTVS: *Caput Tiberii.* MVNIC. CASCANTVM. *Bos.*

CAſcantum oppidum eſt Hiſpaniæ Tarracoueniſis ad Iberum fluvium in Navarræ regno, inter Cæſar-Auguſtam & Calagurrim.

TI.

Ti. Cæsar Divi Avg. F. Avgvstvs. *Caput Tiberii.* Mv-nicip. Graccvris. *Bos vittatus quaſi victima.*

Graccurris oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis nunc dicitur *Graïal*, vel *Agreda*, ædificatum à Ti. Sempronio Graccho Scipionis Africani genero, poſt victos Celtiberos anno V. C. DLXXI. Ejus incolas privilegiisque Latinorum veterum gaudere ſcribit Plinius. Taurum ut ſolent coloniæ & municipia, exhibet averſus nummus, cujus caput mitra quadam triangulari ſeu infula ornatum *eſt. Infulæ*, inquit Feſtus, *ſunt filamenta lanea, quibus ſacerdotes & hoſtiæ templaque velabantur.*

> *Sæpè in honore Deûm medio, ſtans hoſtia ad aras*
> *Lanea dum nivea circundatur infula vitta:*
> *Inter cunctantes cecidit moribunda miniſtros.*

Inde bos vittatus ab antiquis dicebatur, qui dum ad aras immolandus ducebatur, floribus, coroniſque religionis ergo ornabatur.

Ti. Cæsar Divi Avgvsti F. Avgvstvs. *Caput Tiberii laureatum.* Mv. Avgvsta Bilbilis. Ti. Cæsare V. L. Ælio Seiano Cos. *in laurea.*

De Municipio Auguſta Bilbili in Hiſpania abundè dictum in Auguſto, pag. 27. Perrari nummi inſcriptioni diutiùs immorandum cenſeo, qui ſuperbum L. Ælium Seianum in conſulatu Tiberii collegam demonſtret, anno ſcilicet V. C. dcc. lxxxiii. Is eſt quem fortuna Romanis irata ad ſummum culmen evexerat graviore lapſu exinde detruſura. Pueritiam ſuam M. Apicio proſtituerat; patre in Ægyptum miſſo ſolus prætorianis militibus præfuit, eoſque in caſtra coëgit, ut ſimul celeriter omnes mandata accipere poſſent, omnibuſque deinde terrori eſſent. Hunc Tiberius propter morum ſimilitudinem adſumptum non tam benevolentia, quam ut eſſet cujus miniſterio ac fraudibus liberos Germanici circumveniret, prætoriis honoribus qui nemini antehac ejus conditionis hominum obtigerant, ornavit, Conſiliarioque & Miniſtro in omnibus rebus uſus eſt, ſuum ſuarumque curatum participem identidem vocans, etiam in epiſtolis quas ad S. P. Q. R. ſcriberet.

Dio lib. 57. paſſim.

Sejanique etiam vivi ſtatuam æneam in theatro poſuit; inde multæ ejuſdem imagines à multis factæ, patriciis, equitibus, tribubus, ac primariis viris, quas inire nemo poſſit, ejuſque natalis decreto Senatus celebratur. Quum Sejanum ſibi Collegam in quinto conſulatu deſignaſſet, ſtatim ex hoc ipſo homines Sejano perniciem vaticinati ſunt, neque enim Tiberii in conſulatu collega niſi violenta morte obierat; exemplo Quintilii Vari, Cn. Piſonis, Germanici, Druſique aſtu Sejani veneno extincti: nimirum hoc erat Tiberii Imperatoris fatum. Sejanus autem faſtu potentiaque adeo efferebatur, ut, Ibidem quo paucis rem expediam, inquit Dio, ſeipſum pro Imperatore, aut Imperatoris tutore, Tiberium pro inſulæ rectore quodam habuerit, quod in inſula cui Capreæ nomen Tiberius agebat. Hinc ſumma erga eum omnium ordinum ſtudia, quibus compeſcendis, ſalutique propriæ ſtudens Tiberius, epiſtolam ad Senatum per Nævium Sertorium Macronem miſit, qui cuſtode nocturnorum vigilum Lacone aſſumpto in palatium aſcendit, Senatus enim in Apollinis templo indictus erat, militibus in locum prætorianorum circum diſpoſitis, ingreſſus litteras Senatui exhibuit, quibus Imperator Sejanum lenta quidem oratione inſectabatur, tandemque duos Senatores Sejani familiares plectendos, illumque in cuſtodia habendum dicebat: neque enim eum palam necari jubebat, non quod hoc nollet, ſed quia verebatur, ne quem id tumultum concitaret. Eadem die prope carcerem in ædem Concordiæ convenit Senatus, morte eum damnavit: itaque capite mulctatus in Gemonias projectus eſt, eumque totum triduum populus ludibrio habitum in Tiberim miſit: liberi ejus ex Senatus conſulto necati ſunt: filia quam pactus erat Claudii filio, conſtuprata prius à carnifice, quaſi impium eſſet virginem in carcere Sat. 10. perire. De quibus omnibus conſulatur Juvenalis. Nummum adhuc illuſtrat annus quo Chriſtus Salvator mundi crucifixus eſt. Is enim Tiberio quintum & Ælio Sejano Coſſ. paſſus eſt: nempe ab urbe condita DCCLXXXIII.

TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVG. *Caput Tiberii.* SAG. L. SEMP. GEMINO L. VAL. SVRA II. VIR. *Navis.*

SAguntus, ut pleræque urbes Hiſpaniæ, ſuam etiam gratiæ conciliandæ teſſeram Tiberio Imperatori obtulit. Urbs olim erat florentiſſima Hiſpaniæ Tarraconenſis, tandem ab Hannibale obſeſſa expugnataque eſt & everſa. Proverbium fecit SAGVNTINA FAMES, extrema nempè quam in obſidione Saguntini paſſi fuerant, qui maluerunt ſe & ſua comburere accenſo rogo, quam Hannibali deditionem facere. Nunc & oppidum regni Valentiæ non obſcurum, ſermone patrio dicitur *Monviedre.*

Silius. l. 2. *Eminet excelſo conſurgens colle Saguntos.*

Navis in averſa parte ea eſt qua coloni ab Inſula Zacintho Saguntum vecti ſunt, qui nomen patriæ ſuæ, novæ manſioni etſi quodammodo corruptum dederunt. Quare ut dicitur Zacinthus non Zacinthum, ſic Saguntus non Saguntum exactius ſcriberetur.

TI.

Ti. Caesar divi aug. F. Augustus. *Caput Tiberii.* Col. Avgvsta Emerita. *Caſtri figura.*

Hanc coloniam ab Auguſto fundatam eſſe in Luſitania teſtantur Auguſti nummi pag. 28. 29. Cur vero caſtrum referat is quem iterum in honorem Tiberii fabricavere coloni, opinor Dionem explicaſſe his verbis, *Finito Hiſpanico bello, Auguſtus emeritos milites exautoravit, urbemque eos in Luſitania Auguſtam Emeritam nomine condere juſſit: iis qui militari etiamnum erant ætate, ſpectacula quædam per Marcellum ac Tiberium quaſi ædiles in ipſis caſtris exhibuit &c.* anno ſcilicet ab v. c. DCCXXVIII. Lib. 53.

Ti. Caesar Augustus. *Caput Tiberii laureatum. Quinque coloniarum typi.*

Quinque coloniarum Hiſpanicarum typos & nomina exponit hæc tabella.

1. Primus quidem nummus bovem circum quem Duumvirorum nomina exhiber. Characteres Coloniam Victricem Juliam Celsam indicant, de qua dictum eſt in Auguſto pag. 25.

2. Alter Mvnicipium Osicerdam exhibet, quod oppidum erat Tarraconenſis Hiſpaniæ, hodie dictum *Oſſera.* Ejus meminerunt Plinius, Ptolemæus, & alii.

3. Frequens coloniarum ſymbolum etiam in tertio nummo cernitur, Bos nempe qui ſive aratro trahendo ſive colonorum alimoniæ, ſive Deorum ſacrificiis deſtinatus, in ejuſmodi nummis uſurpabatur. m. c. i. Municipium Calagurrim Juliam interpretor, de qua dictum eſt in Auguſto pag. 25.

4. Segobrica legitur in ſequenti, circum quam corona è quercu. Hæc urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis non obſcuræ famæ. Plin. l. 36. c. 22.

5. Quintus nummus Clvniam exhibet, urbem olim præcipuam ac conventum juridicum Hiſpaniæ Tarraconenſis in Arevacis. Celtiberiæ finis erat apud Durium fluvium, nunc dicitur *Corunna del conde.* Hanc coloniam vocat Ptolemæus. In cæteris urbibus Duumviri, hic Quatuorviri quos ſic interpretor, Cneus Pompeius, Marcus Avonius, Titus Antonius, Marcus Ivlius Seranus IIII. Viri. Plin.l.3.c.3.

Ti.

Ti. Cæsar Divi Avg. F. Avgvstvs. *Caput Tiberii.* Sal. Avg. *in ara*, C. I. I. A. M. Ivlivs Settal. L. Ses. Celer. II. Vir.

Lib. 3. c. 3. COloniam Illicem interpretantur Antiquarii, quam Plinius Immunem vocavit, Auguſtamque nominavit Auguſtus. In hujus memoriam aram repræſentarunt, cui Saluti Avgvſtæ inſcriptum erat, è qua palmæ prodeunt, quas narrat Dio ibi natas eſſe. Ad flumen *Tader* Illice ſita eſt, unde Illicita-
In Umbria. nus ſinus. Inſcriptionem nummi illuſtrat tabula marmorea quæ adhuc legitur Interamnæ ante ſummum templum.

Salvti Perpetvæ Avgvstæ
Libertatiqve Pvblicæ Popvli Romani
Genio Mvnicipi
Anno Post Interamnam Conditam dcciiii.
Ad Cn. Domitivm Ahenobarbvm
. . . . Cos.

. . . .
Providentiæ Ti. Caesaris Avgvsti
Nati Ad Æternitatem Romani Nominis
Svblato Hoste Perniciosissimo &c.

Quæ omnia in Tiberium congeſta ſunt ob ſumptum de Sejano ſupplicium.

Ti. Caesar Divi Avgvsti F. Avgvstvs. *Caput Tiberii laureatum.* Divvs Avgvstvs Pater C. V. T. *Caput Auguſti radiatum.*

Ti. Caesar Avg. Pont. Max. Trib. Pot. *Caput Tiberii laureatum.* Ivlia Avgvsta Drvsvs Caes. Trib. Pot. C. V. T. *Capita adverſa Juliæ & Druſi.*

Dialog. 7. DE hac colonia Victrice Taracona, cujus prænomen vel Thyrrenicam vel Togatam cum Ant. Auguſtino interpretor, jam dictum in Auguſto, cum hujus nummum cum facie laureata deſcripſimus. In his autem nummis

nummis Hiſpani Græcos ipſos, à quibus artem aſſentandi didicerant longo intervallo ſuperaſſe videntur: ita nimirum arcto ſpatio omnes & Auguſti & Tiberii affinitates germanitateſque contraxerunt: nam & Auguſtq per Tiberium, & Tiberio per ipſum adoptivum patrem & uxoris nobiliſſimam affinitatem & Druſum chariſſimum pignus gratulati fuerant.

Ti. Caesar Divi Avg. F. Avgvstvs. *Caput Tiberii laureatum.* V. V. Osca D. D. *Eques currens lanceam dextra tenens.*

IDem monumentum Tiberio dicavit Urbs Victrix Osca quam Auguſto fecerat, eos ambos ſuos victores agnoſcens: de illa dictum eſt pag. 28.

INterpretatio characterum C. A. I. qui in nummo leguntur mihi plane eſt difficilis, ideo tamen ſculpi curavi, quo excitetur quiſpiam aut doctior aut felicior in illis inveſtigandis & explicandis. Si pro I. ſubſtitueretur T. quod ſigno non plurimum differt, ad Ratisbonam Germaniæ urbem celebrem referri poſſet, ad quam Goltzius revocat nummum hiſce inſignitum characteribus Colonia Avgusta Tiberii. Vocatur ab incolis *Regensburg*, ad Danubium ſita eſt. An ibi templum aliquod in æternitatem Auguſti fuerit ædificatum, neſcio; quod tamen videtur nummus innuere. Cæterum videntur Imperatores poſteriorum temporum ſic loqui, noſtra æternitas ſtatuit, jubet &c. Sic in Codice paſſim.

Ti. Caesar Divi Avg. F. Avgvstvs. *Caput Tiberii.* Abdera. *Templum quinque columnarum.*

HUjus nominis urbem eſſe in Thracia quam à Clazomeniis Clazomenem dictam eſſe meminit Solinus, ſitam in ora maris Ægei, quæ patria fuit Democriti.

Abderitanæ pectora plebis habes,

inquit Martialis exprobrans adagium ABDERITICA MENS; Abderitanos enim ſtupori mentis obnoxios ſcribit Cicero. Hanc tamen in nummo ſignatam ſuſpicor eam eſſe quam Ἄβδηρα vocat Strabo, Ἀβδῆρα Ptolemæus & Pomp. Mela, in Hiſpania Boetica ſitam, quæ nunc *Adra* dicitur: neque enim Græcæ urbi characteres Latini conveniunt.

De nat. Deorum.

SCalptura nummi minus polita, conjecturam ſuppeditat in Hiſpania cuſum eſſe. Sed quid ſibi velit ara ſuper quam protendunt junguntque manus duæ figuræ conſulari habitu, ignoro. IVNCTIO quidem rem quodammodo declarat, fortaſſis enim qui prius in ſtabilienda colonia diſſenſerant, manus menteſque jungebant, aramque intermediam ſuæ fidei teſtem in nummo ſignavere.

COL. ROM. PERM. DIVI AVG. *Caput Auguſti laureatum.* DRVSVS CÆSAR, GERMANICVS CÆSAR. *Capita Druſi & Germanici adverſa.*

ROmulea oppidum fuit Samnitium inter Equotutium & Hydruntum. Romuliam Stephanus appellat. Eò deductam coloniam PERMISSV DIVI AVGVSTI, nummus ille non ſatis aperte docet. Meminit Plinius Hiſpalenſis coloniæ cognomine Romulenſis, quam fortaſſis nummus hic indicat; ſcalptura enim meo judicio Hiſpana eſt. Hiſpanorum mos Imperatoribus blandiri per uxores, filios, propinquos, quales Tiberio fuerunt Druſus & Germanicus, ille filius, hic ex fratre nepos, de quibus ſuo loco dicetur.

ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Pater patriæ. *Caput Tiberii.* ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Auguſtus. *Sex ſpicæ.*

Fertili-

Ertilitatem perpetuò indicant ſpicæ, cujus beneficium Tiberio tribuebant populi adulantes. Quinam ſint illi qui nummum cuderunt, ignoro. Diſſimulare quippe non audeo in hoc nummo Auguſtum forte repræſentatum fuiſſe, magis tamen placet Tiberio quam Auguſto tribuere.

TIB. KAICAP. *in corona è lauro. Palma.*

MInutum hunc nummum hic apponi curavi, quod Tiberium exprimat ſine capite, palmamque in averſa parte referat, quemadmodum in Auguſti nummo, cujus imaginem ſupra expoſuimus pag. 39. Circum litteræ quædam temporis injuria detritæ videntur, quæ fortaſſis civitatem declarabant, quæ nummum percuſſerit. Ægypti vel Syriæ aliquam fuiſſe ſuſpicor.

ΤΙΒΕΡΙΟC ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Tiberius Cæſar Auguſtus. *Caput Tiberii laureatum.* ΕΠΙ ΦΛΑΚΚΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Sub Flacco Antiochenſium. *in laurea.*

QUidni hoc etiam numiſma ab Antiochenſibus ſub Flacco eorum præfecto cuſum ſit in honorem ejuſdem Tiberii, quem ut Auguſtum, ſupremum Pontificem agnoſcunt: eumdem enim typum, coronam nempe ipſi conſecrarunt quam Auguſto, de qua abundè dictum eſt pag. 37. cujus interpretatio huc referri debet.

ΤΙ. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Tiberius Cæſar Auguſtus. *Caput Tiberii.* ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΗ. Auguſta Edeſſanorum. *Caput Juliæ.*

TAntarum virtutum compotem Juliam in Auguſtam aſſumpſerant Edeſſani, qui nihil gratius Imperatori eſſe arbitrabantur, quam ejus matri tot

honores decernere. Eodem conſilio Samii & Theſſalonicenſes eandem Juliam repræſentavere : illi quidem cum hac inſcriptione ΜΗΝΗ ϹΑΜΙΩΝ, Lunæ Samienſium. Hi vero cum hac ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΣΕΒΑΣΤΗ : de iis dictum eſt pag. 45, 46. Edeſſa urbs Meſopotamiæ ad Euphratem, olim Antiochia Oſrhœnorum dicebatur.

Strabo, Plinius, Ptolemæus.

Nero et Drvsvs C. . . . . Q. C. Vinc. *Capita adverſa Neronis & Druſi.*

Suetonius in Tiberio cap. 54.

Cum ex Germanico tres nepotes, Neronem & Druſum & Caium, ex Druſo unum Tiberium haberet Tiberius, deſtitutus morte liberorum, maximos natu de Germanici filiis Neronem & Druſum P. C. commendavit; diemque utriuſque tirocinii, congiario plebi dato, celebravit. Sed ut comperit, ineunte anno, pro eorum quoque ſalute publice vota ſuſcepta, egit cum ſenatu, non debere talia præmia tribui, niſi expertis & ætate provectis: atque ex eo patefacta interiore animi ſui nota, omnium criminationibus obnoxios reddidit, variaque fraude inductos, ut & concitarentur ad convitia, & concitati perderentur, accuſavit per litteras, amariſſimè congeſtis etiam probris, & judicatos hoſtes fame necavit, Neronem in inſula Pontia; Druſum in ima parte palatii. Putant Neronem ad voluntariam mortem coactum, cum ei carnifex, quaſi ex Senatus auctoritate miſſus, laqueos & uncos oſtentaret. Druſo autem adeo alimenta ſubducta, ut tomentum è culcita tentaverit mandere: amborum ſic reliquiis diſperſis, ut vix quandoque colligi poſſent. Miſeros fratres nummus rariſſimus exhibet, quem in Hiſpania cuſum eſſe arbitror.

Ti. Cæsar Divi Avg. F. Avgvstvs. *Caput Tiberii. Retro reſtitutionis notæ ex Senatus-conſulto.*

Quos nummos Titus & Domitianus fratres in honorem Tiberii Imperatoris reſtituerunt, hic habes. Ne temporum injuria effigies intercideret, curavere ut frequenter in nummis occurreret: Solebant enim Imperatores ſuperiorum Principum monumenta aut reparare, aut denuo fabricare, quod ex multorum monetis nobis probare licet. Nec à vero alienum eſſe opinor, tot ſtatuas ſignaque quæ ſuperſunt ex ære aut marmore temporibus illorum quos referunt non eſſe conflata, ſed ab iis quos illorum virtus factaque egregia demeruerant. Quis enim Diogenem in modio, qualis apud Regem Chriſtianiſſimum

niſſimum proſtat, ejus ætate è porphyro repræſentaſſet? quis Homerum cujus nummos ſuperius declaravimus, homines ultimæ ſortis, ſi fortunam ſpectes? Veriſimilius eſſe duco, philoſophiæ, poëſeos, litterarumque politiorum cultores, harum autores poſteris commendare atque conſignare glorioſis hiſce teſtimoniis voluiſſe.

CUm Agrippina M. Agrippæ filia, Tiberio marito Druſum peperiſſet, quamvis ei eſſet gratiſſima, Auguſti impulſu repudiata eſt, ut Juliæ filiæ nuberet. *Dio lib. 57.* Druſus quæſturam geſſit & poſt compoſitos legionum Pannonicarum motus ovans urbem ingreſſus eſt; Conſul fuit, & tribunitiæ poteſtatis. Livillam Druſi Germanici ſororem duxit, ex qua duos ſuſtulit gemellos. Illius fraude Sejanique adulteri conſilio, veneno tollitur, Romæ anno V. C. DCCLXXIV. *Suetonius in Tib. cap. 62. Sueton. c. 12.* *Ilienſium legatis paulo ſeriùs Tiberium conſolantibus, quaſi obliterata jam doloris memoria irridens, ſe quoque reſpondit vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amiſiſſent*, adeo parùm charitate patria illum diligebat. Druſus paternis vitiis imbutus virtutes avitas neglexerat; doctrinam, prudentiam, calliditatem, litteras oderat. Impuriſſimus homo extremæque ſævitiæ Baccho ita indulgebat, ut *nec alio magis Druſus Cæſar regeneraſſe patrem Tiberium ferretur.* *Plinius lib. 14. c. 22.*

PIETAS. *Dea velata.* IMP. T. CÆS. DIVI VESP. F. AVG. REST. S. C.

DIfficile prorſus conjicere cur Deam velatam retro Druſi nummum Antiqui ſignaverint. Quid enim cani cum balneo? aut Druſo viro impuriſſimo cum Pietate? difficilius cur illorum memoriam poſteris conſignare voluerit optimus Imperator Titus, qui ſublato Druſi nomine, ſuoque impoſito, hanc ipſam in hoc monumento reſtituit. Pietas Dea quidem, & ipſa culta qua & cæteros Deos colebant Antiqui, cujus ſacellum ab Attilio dicatum in quo mulier habitaſſe dicitur, ea quæ uberibus patrem in carcere aluit, ibique imago factum hoc indicans oſtendebatur. *Feſtus. Val. Maxim. lib. 5. cap. 4.* Vocantur & Sanctitas & Pietas, quæ ſumma animi integritate peraguntur; quæ omnia nullo modo Druſo conveniunt. *Livius l. 40. Plinius lib. 7. cap. 36.* Rarum aliud numiſma PIETATE AVGVSTA inſignitum vulgavit liber noſter de FAMILIIS ROMANIS. Sed de Druſo ne γρῦ quidem. *In Fam. Celia.*

Drvsvs Cæsar. *Caput Druſi. Templum Veneris Paphiæ cum area.*

Lib. 2. c. 96. C*Elebre fanum habet Veneris Paphos, in cujus quamdam aream non impluit,* inquit Plinius. Utrumque cernitur in numiſmate; area quidem hoc miraculo clara conſpicua eſt, *cui ſanguinem offundere vetitum, precibus & igne*
2. Hiſt. 2. & 3. *puro altaria adolent, nec ullis imbribus quamquam in aperto madeſcunt,* inquit Tacitus, *nec fuerit longum initia religionis, templi ſitum, formam Deæ, neque enim alibi ſic habetur paucis differere. Simulachrum Deæ non effigie humana, continuus orbis latiore initio, tenuem in ambitum metæ modo exurgens, & ratio in obſcuro*; quæ omnia nummi noſtri explicationi mirè conveniunt. Paphos autem urbs eſt in inſula Cypro Veneri ſacra, quod ad eam Venus primum
Pauſanias Lib. 1. appulerit. *Ab Aſſyriis Paphii in Cypro Venerem cœleſtem coluerunt, cum Phœnicibus qui in Palæſtina Aſcalonem urbem incolunt.*

Juſtinus Lib. 18. *Mos erat Cypriis virgines ante nuptias ſtatutis diebus dotalem pecuniam quæſituras, in quæſtum ad littus maris mittere, pro reliqua pudicitia libamenta Veneri ſoluturas,*

Virgilius Æneid. 6.
Ipſa Paphum ſublimis abit, ſedeſque reviſit
Læta ſuas, ubi Templum illi centumque Sabæo
Thure calent aræ, ſertiſque recentibus halant.

Cur Paphos ſuum Templum in Druſi nummo ſignaverit non ſatis ſcio, niſi quod ipſa Tiberio propter tot Aſiæ civitates reſtitutas gratulabunda quantum potuerat effigiem filii patri offerebat, quod & Venerem celebrabat, & dilectiſſimam uxorem Agrippinam, ex qua Druſum ſuſceperat.

ΔΡΟΥΣΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. Druſus Cæſar. *Caput Druſi.* ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. Germanicus Cæſar. *Caput Germanici.*

QUænam Græciæ civitas Cæſarum effigies imperante Tiberio ſignaverit, ignoro: rem ſane mirandam & Græcis ſolitam, hac arte blandiri voluiſſe Principi & per filium, quem natura Cæſarem indicabat, & per fratris filium quem Auguſti juſſu Tiberius adoptaverat.

Drvsvs

DRVSVS CAESAR TI. AVG. F. DIVI AVG. N. *Caput Druſi. Nummi ab Imperatoribus Tito & Domitiano reſtituti.*

CUr Tiberii filium ut ipſum Tiberium in nummis reſtitutis celebraverint Imperatores Titus & Domitianus, ſane non video: huic enim nequidem umbra virtutis illuceſcebat quæ aut Principibus, aut populis gratam ſuppeditaret recordationem. Fortaſſis infelicis Principis ſortem peſſimis Sejani artibus ſubverſi, miſerati Titus & Domitianus ejus monumenta ſalva eſſe voluerunt.

ANTONIA AVGVSTA. *Caput Antoniæ minoris.* TI. CLAVDIVS CÆSAR AVG. P. M. TR. P. IMP. *Imperator ſtans habitu Pontificali, dextra ſimpulum.*

ANtonia M. Antonii Triumviri & Octaviæ, ſororis Auguſti filia uxor Druſi Germanici fuit. *Fœmina laudibus virilem familiæ ſuæ claritatem ſupergreſſa, amorem mariti egregia fide penſavit, quæ poſt ejus exceſſum forma & ætate florens cubiculum ſocrus pro conjuge habuit, in eodemque thoro alterius adoleſcentiæ vigor extinctus eſt, alterius viduitatis experientia conſenuit.* Abſtemia fuit. Antoniam Druſi nunquam ſpuiſſe percelebre eſt, inquit Solinus. A Caligula nepote AVGVSTA & SACERDOS DIVI AVGVSTI, quod teſtatur nummus argenteus, facta eſt. Veſtalium deinde honoribus ornata, ac tandem iis omnibus quos Livia Auguſta ſuſceperat uno Senatus-Conſulto eſt cumulata. Veneno tandem extincta eſt, quod optima mulier compeſcendæ juvenis libidini acriùs inſiſteret. Claudius tandem Imperator factus in illius memoriam, patriſque Druſi ludos equeſtres inſtituit, Templumque condidit, *in quo Herculem appendit Apellis opus.*

Val. Max. Lib. 4. c. 3. Cap. IV.

Dio, lib. 59.

Dio, lib. 60.

Plinius.

ANTONIÆ AVGVSTÆ
DRVSI
SACERDOTI DIVI AVGVSTI
MATRI TI. CLAVDII CÆSARIS AVG. P. P.

Inſcriptiones Gruter. p. 226.

Hanc ſummopere extollit Joſephus. Antiq. Jud. lib. 18. c. 8.

GER-

Germanicvs Caesar Ti. Avg. F. Divi Avg. N. *Caput Germanici.* Ti. Clavdivs Caesar Avg. Germ. P. M. Tr. P. Imp. P. P. S. C.

GErmanicus Druſi & Antoniæ filius fuit, & corporis forma & animi bonis inſtitutioneque juxta ac robore, clementia ac modeſtia præſtantiſ- Dio lib. 55. ſimus. Imperium peſſimo generis humani fato à militibus & populis oblatum ſæpius eſt aſpernatus, tanta ejus erat erga Tiberium pietas, à quo juſſu Auguſti Annal.lib.1. fuerat adoptatus. *Juveni*, inquit Tacitus, *civile ingenium, mira comitas, & diverſa à Tiberii ſermone, vultu, adrogantibus obſcuris. Omnes,* InCalig.c.3. 4. 5. 6. inquit Suetonius, *Germanico corporis animique virtutes & quantas nemini cuiquam contigiſſe ſatis conſtat. Formam & fortitudinem egregiam, ingenium, in utroque eloquentiæ doctrinæque genere præcellens* &c. *Quo defunctus eſt die, lapidata ſunt templa, ſubverſæ Deûm aræ, Lares à quibusdam familiares in publicum abjecti, partus conjugum expoſiti* &c. *Romæ equidem cum ad primam famam valetudinis attonita & mœſta civitas ſequentes nuntios opperiretur, & repente jam veſperi incertis autoribus convaluiſſe tandem percrebuiſſet, paſſim cum luminibus & victimis in Capitolium concurſum eſt, ac pæne revulſæ templi fores, ne quid geſtientes vota reddere moraretur. Expergefactus è ſomno Tiberius eſt gratulantium vocibus atque undi-* Tacitus lib. 2. *que concinentium,* Salva Roma, Salva Patria, Salvus Est Germanicus, &c. Ejus imago in clypeo poſt exceſſum à Tiberio inter Oratores exquiſitos fuit appenſa. Obiit Antiochiæ veneno per Piſonem oblato, ætatis xxxiv. Nummus à Claudio Imperatore Germanici fratre reſtitutus eſt.

Germanicvs Cæsar. *Imperator in curru triumphali.* Signis receptis, devictis germanis. *Imperator ſtans in habitu militari, ſiniſtrâ aquilam.*

Sueton. in Calig.cap.1. G*Ermanicus à Tiberio patruo adoptatus quæſturam quinquennio antequam per leges liceret, & poſt eam conſulatum ſtatim geſſit, miſſusque ad exercitum in Germaniam, exceſſu Auguſti nuntiato, legiones univerſas Imperatorem Tiberium pertinaciſſimè recuſantes, & ſibi ſummam Reipublicæ deferentes, incertum conſtantia an pietate majore compeſcuit, atque hoſte mox devicto triumphavit.* Qualem hunc Suetonius deſcribit, exponit nummus. Averſus Germanicum demonſtrat paludatum Aquilam tenentem, quam ſatis explicat inſcriptio. Quæ ſigna de Varo

Varo devicto reportaverant Germani, hæc recepta tradit Imperator Senatui Populoque Romano, poſt captos Duces barbaros Segimundum Segeſtique filium & ſororem, uxoremque Ariminii qui Varum vicerat, anno V. C. DCCLXIX. Cum aquilas ante pugnam in ſylvas Germanorum volantes vidiſſet, milites juſſit ut ſequerentur Romanas aves, propria legionum numina. Bructeros ſua urentes expedita cum manu L. Stertinius, miſſu Germanici fudit, interque cædem & prædam reperit undeviceſimæ legionis AQUILAM cum Varo amiſſam, inquit Tacitus: Ipſe (Germanicus) majoribus copiis Marſos irrumpit, propinquo loco defoſſam Varianæ legionis AQUILAM, modico præſidio ſervari cognoſcit. Miſſa extemplo manus, quæ hoſtem à fronte eliceret, alii qui terga circumgreſſi recluderent humum: utriſque adfuit fortuna. In quorum memoriam & currum ſuum triumphalem & aquilam in utraque parte ſignavit.

Tacit. lib. 2. Annal. c. 4. Strabo, lib. 7. Lib. 1. Lib. 2.

GERMANICVS CAESAR C. CAESARIS PATER. *Caput Germanici.* C. C. A. SCIPIONE ET MONTANO II. VIR.

Hos characteres C. C. A. interpretati ſunt Coloniam Carthaginem Antiquam: potiori jure Coloniam Cæſaream Auguſtam deſignari arbitror, quæ eſt in Hiſpania Sedetaniæ regionis, de qua vide Auguſti nummum pag. 25. Hujus cultum erga Germanici uxorem Agrippinam pariter exhibet alter nummus, ſimilemque venerationem erga Caligulam filium exhibent alii qui vel ſolis characteribus vel jugo boum à colono acto coloniæ auctionem aut beneficium aliud acceptum indicant. Conjecturam firmat

hic nummus in quo MVNIcipium ITALIca legitur, cum Germanici effigie, cujus egregia facta ad Romani Imperii ſeu orbis limites venerationem merebantur, quam ſuis monetis palam facere populi conabantur: an M. D. inter ſigna militaria Mandato Decurionum ſignificet? frequentes ſunt inſcriptiones EX DD. quas ex Decreto Decurionum interpretantur. De Italica dictum eſt pag. 27.

GERMANICUS CAESAR. *Caput Garmanici.* C. HEIO POLLIONE III. L. MUSSIDIO PRISCO II. VIR. *in corona.*

QUænam ſit illa colonia cujus Duum-viri in nummo leguntur, non facile eſt conjicere: certum eſt Germanicum ab illis celebrari, cujus opem fortaſſis apud Imperatorem implorabant vel cujus mores & ingenium mirabantur. Quæ enim alia poteſt eſſe cauſa cur eum qui non erat Imperator, honore tam inuſitato proſequuti ſint?

ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ. ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. Germanicum Cæſarem. Gortynienſium. *Caput Germanici laureatum.* ΓΑΙΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ, Caium Cæſarem Germanicum Auguſtum. *Caput Caligulæ laureatum.*

Strabo, Ptolemæus. GErmanicum celebrat hic nummulus quem Gortynienſes Caligulæ conſecrant. Gortyna urbs Cretæ mediterranea quondam clara & epiſcopalis, nunc exiguus pagus, de quo paſſim. Γόρτυς vel Γόρτυνς eſt etiam Arcadiæ oppidum & Γορτυνία Macedoniæ: ad has tamen nummum non pertinere arbitror, quod iidem Gortynienſes, Cretenſes nummum ſuum argenteum Tiberio tribuerunt cum civitatis ſuæ jure, eumdem Γορτύνιον appellantes: quo forte honoris genere Caium ejuſque parentem Germanicum eodem nomine nuncupant. Eripit enim ultimam ſyllabam detritio nummi, nec ſatis apparet num Γορτυνίων ſint characteres vel Γορτύνιον. Cæterum *juxta* Γορτυνίαν *in inſula Creta, platanus quædam ſemper virens fuit, Jovis & Europæ thalamo famoſa. Gortynam amnis Lethæus præterfluit, quo Europam tauri dorſo Gortyni ferunt vectitatam.* Unde *Gortyni Atymnum colunt Europæ fratrem,* inquit Solinus.

Plin. hiſt.n. lib. 12. c. 1.

Cap. XI.

ΣΕΒΑΣΤΟΣ Auguſtus. *Vir paludatus aquilam tenens* ...... *Europa à Jove ſub bovis ſpecie rapta.*

EOſdem Cretenſes hunc nummum cudiſſe facit ut credam Europa hæc à bove rapta in averſo nummo ſignata : ſed cum nullius Imperatoris nomen legatur, ſed tantum honorificus ille titulus ΣΕΒΑΣΤΟΣ circum militem paludatum aquilam legionariam ſiniſtra tenentem, manum quaſi pacificam extendentem, libuit eidem Germanico tribuere, quem ſupra eodem Typo inſignitum explicavimus pag. 64. Germanico fortaſſis ſunt gratulati quamvis Auguſti nomen nunquam aſſumpſerit, vel potius Caligulæ, Germanici patris triumphum in filium tranſmittentes.

JUlienſes Laodicenſibus juncti frequenter nummos ſuos Imperatoribus Romanis dicavere : fieri ſolebat aut ob aliquod acceptum beneficium aut in alicujus ſpem. Neutrum legiſſe me memini quod illorum cum Germanico neceſſitudinem faciat.

GERMANICVS CÆSAR TI. AVG. F. DIVI AVG. N. *Caput Germanici.* IMP. D. CÆS. DIVI VESP. F. AVG. REST. S. C.

OPtimi Principis per nequiſſimum Imperatorem reſtitutionem hic habes. In Claudio c. 41.
Cujus conjunctionis cauſam recenſet Suetonius : honores enim dignita- In Veſpaſ. c. 4. & 9.
teſque Germanici filio Caligulæ fratrique Claudio debebat pater Veſpaſianus.

ΑΓΡΙΠΠΙΝΑ ΜΙΛΗΣΙΩΝ. Agrippina Mileſiorum. *Caput Agrippinæ.* ΓΑΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Caii.* Caius Cæſar Germanicus Auguſtus.

Agrippina M. Agrippæ filia & Juliæ Auguſti filiæ, Auguſti neptis Tiberii nurus, Germanici uxor, Mater Caii. Hanc Germanicus vitæ finem imminere ſentiens per ſui memoriam perque communes liberos obteſtatus ferociam exueret, neve æmulatione potentiæ validiores irritaret. Epitaphium ejus cernitur in urna quadrata ex marmore ſupernè excavata, quæ etiamnum hodie Romæ viſitur.

Gruter. inſcript. p. 1, 317.

OSSA
AGRIPPINAE M. AGRIPPAE.
DIVI AVG. NEPTIS VXORIS
GERMANICI CAESARIS
MATRIS C. CAESARIS AVG.
GERMANICI PRINCIPIS.

Beneficiorum à Mileto per Caligulam acceptorum teſtificationem probat nummulus, qui matris ejus Agrippinæ facie illuſtris illam veluti ſuam Deam celebrat, ut plures alii populi Germanicum patrem cæteroſque Caligulæ majores interpellavere. Illuſtrat priorem alter nummus in quo Agrippina cernitur ſub habitu Palladis circum quam, niſi me in detrito nummo fallant oculi, adhuc ΜΙΛΗϹΙΩΝ legitur: cæterùm ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ ϹΕΒΑϹΤΗΝ legitur quaſi invocarent illam populi. Sic ſæpè IVNONEM, IVNONEM MARTIALEM, MARTEM PROPVGNATOREM, HERCVLEM, DIVVM SENATVM, DEAM ROMAM, pluresque alios in accuſativo nummi antiqui exhibent. Non auſim autem affirmare hanc Agrippinam matrem fuiſſe Caligulæ: infra nummos apponi curavi, ad matrem Neronis ſpectantes non plurimùm differentes. Quiſque pro placito judicet.

Filios

F Ilios majores natu Germanici & Agrippinæ exhibet hic nummus. De iis ſupra dictum eſt pag. 47. 48. Iis Cæſaribus nominatis & ad imperium natis præmaturam mortem Tiberius nefariè procuravit.

C Ajus Germanici ex Agrippina filius Antii natus eſt, anno V. C. DCCLXIV. Sueton. in Calig. c. 8. *Caligulæ cognomen caſtrenſi joco traxit quia manipulari habitu inter milites educabatur. Statura fuit eminenti, pallido colore, corpore enormi, gracilitate maxima* Cap. 50. *cervicis & crurum, & oculis & temporibus concavis, fronte lata & torva, capillo raro, ac circa verticem nullo, hirſutus cætera. Vultum vero natura horridum ac tetrum etiam ex induſtria efferabat, componens ad ſpeculum in omnem terrorem ac formidinem. Imperium ingreſſus theſauros maximos breviſſimo tempore exhauſit. Seſe adorari voluit. Statuam ſuam miſit collocandam in templum Hieroſolymæ. Adulteriis fuit inquinatiſſimus; tres ſuas ſorores ſtupravit; ex una etiam natam filiam agnovit. Libidines Tiberii & parricidia non modo imitatus, ſed etiam exceſſit. Oderint, inquit, dum metuant: conatus eſt abolere Homerum, Virgilium, Livium, libroſque Juriſconſultorum: tyrannide tandem omnibus exoſa, à Caſſio Chærea trucidatur, triginta vulneribus confoſſus, ætatis* XXVIII. Eutropius. Senatus numiſmata ejus imaginem referentia conflari juſſit, unde non cur tam pauca, ſed cur tam multa ſuperſint mirandum eſt.

C. Caesar Avg. Germanici Imp. P. M. Tr. P. Cos. *Caput Caligulæ.* Sal. Avg. C. Cn. At. El. Flac. Cn. Pom. Flac. II. Vir. Q. V. *Caput Salutis.*

HUnc nummum cuſum eſſe in honorem ſalutemque Caii indicat Deæ Salutis facies, ſed ubi, non conſtat, niſi Hiſpaniam ſubindicent, ruſti- In Caio c.14. ca iſthæc fabrica, Duumvirorumque nomina. Illum fortaſſis exponit Suetonius his verbis, *Jus arbitriumque omnium rerum illi permiſſum eſt, tanta publica lætitia ut tribus proximis menſibus ac ne totis quidem ſupra centum ſexaginta millia victimarum cæſa tradantur. Cum deinde paucos poſt dies in proximas Campaniæ inſulas trajeciſſet, vota pro reditu ſuſcepta ſunt: ne minimam quidem occaſionem quoquam omittente in teſtificanda ſollicitudine & cura de incolumitate ejus. Ut vero in adverſam valetudinem incidit, pernoctantibus cunctis circa palatium, non defuerunt qui depugnaturos ſe armis pro ſalute ægri, quique capita ſua titulo propoſito voverent.* Lib. 59. Dio narrat P. Afranium Potitum plebeium hominem ſtulta adulatione inductum non modo volentem, ſed jurejurando etiam ſeſe obſtrinxiſſe vita ceſſurum ſi Caius revaluiſſet: Ataniuſque Secundus eques, qui promiſerat ſe depugnaturum gladiatoriis ludis, ſalute Caio reddita: uterque ſpe pecuniæ à Caio accipiendæ, vitam ſuam pro ejus anima ſe daturum pollicitus, coacti ſunt promiſſum perſolvere, ne perjurii ſe alligarent. Quidni populus quidam cautior numiſma cuderit, Saluti ejus etiam quam deteſtabatur, gratulans? à Græcis & Hiſpanis ſummis adulatoribus nihil prætermittebatur quod Principis gratiam quodammodo poſſet demereri. Frequentiſſima jurisjurandi formula apud Romanos fuit *per genium Cæſaris* aut *ſalutem.* Plurimæ ſuperſunt inſcriptiones, Genio Cæſaris dicatæ, plurimæ etiam Saluti: ex quibus hanc ſelegimus

Grater. inſcript.

SALVTI PERPETVÆ AVGVSTÆ
LIBERTATIQVE PVBLICAE
POPVLI ROMANI. &c.

C. CAESAR AVG. GERMANICVS P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ.* AGRIPPINA., DRVSILLA, IVLIA. *Tres figuræ ſtantes.*

Sueton. in Calig. c.14. *AGrippina, Druſilla, Julia filiæ Germanici ex Agrippina, fuere ſorores C. Caligulæ quas omnes tres conſtupravit & pleno convivio ſingulas infra ſe vicisſim collocabat.* Agrippina quidem Cn. Domitii uxor fuit cui peperit Neronem Imp. poſtea Claudii Imperatoris. *Druſillam frater ejus Caligula vitiaſſe virginem* Tacitus annal. lib. 6. cap. 4. *prætextatus adhuc creditur, atque etiam in concubitu ejus quondam deprehenſus ab avia Antonia apud quam ſimul educabantur, mox Lucio Caſſio Longino conſulari collocatam abduxit & in modum juſtæ uxoris propalam habuit. Æger eam hæredem quoque bonorum atque imperii inſtituit. Eadem defuncta juſtitium indixit, in quo riſiſſe, lavaſſe, cœnaſſe cum parentibus aut conjuge liberiſve capitale fuit, nec unquam poſtea* Dio, lib. 56. *niſi per numen Druſillæ dejeravit.* Illa mortua Prætoriani milites cum ſuo Tribuno

Tribuno ac ſeorſim equeſter ordo, ſeorſim patricii pueri Trojæ decurſione circum tumulum ejus obequitarunt. Decreta ei omnia quæ Liviæ, ac inſuper ut immortalis haberetur, aurea in curia effigies ejus ut poneretur, ut in foro imago Veneris, ſtaturæ ejus æqualis collocaretur, eamque ſtatuis ſacris, non modo viri, ſed mulieres etiam venerarentur, ut mulieres eam jurarent, quoties aliquid Sacramento confirmarent &c. Itaque tunc Panthea vocata eſt & divinis honoribus per omnes urbes culta. Julia autem quæ & Livia & Livilla dicebatur M. Vinitio à Tiberio uxor data eſt. Hanc Caligula nec cupiditate tanta nec dignatione ut ſororem Druſillam dilexit, tamen cum ea ſtupri conſuetudinem fecit, poſtea in Pontiam inſulam in exilium deportata à Claudio Impera- Dio, lib. 60. tore una cum ſorore Agrippina reducta eſt: bona iis reſtituta fuerunt. Meſſalina tandem Claudii uxor indignè ferens non honorari ſe ab illa, non adulari, formæque ejus æmula, ac quod ſæpius ſola cum Claudio ageret, extorrem egit, peractis cum aliis tum adulterii criminibus, ob quæ Seneca etiam in exilium pulſus eſt, neque multo poſt Juliam necavit. Has tres ſorores nummus plumbeus repræſentat, primam quidem habitu Deæ Conſtantiæ, alteram Concordiæ, tertiam Fortunæ. Occurrit idem ex auro & ex ære magno.

C. CAESAR AVG. GERMANICVS *Caput Caligulæ*. GERM. CAESAR, PVLCHRO III. VARIO II. VIR. *Caput Germanici.*
C. CAESAR AVG. GERMANICVS. *Caput Caligulæ*. GERM. CAESAR DOSSENO PVLCHRO II. VIR. *Caput Germanici.*

Caligulæ gratulantes Duumviri Doſſenus & Pulcher in primo nummo & Pulcher & Varius in altero, Germanici ejus patris faciem expreſſerunt, cujus memoriam populus Romanus & univerſus orbis venerabatur. Ejus indolem fortaſſis Imperatori optantes quam optimam noverant. Hiſpanum nummum Triſtanus ſuſpicatur, de quo, quod egregiè cælatus ſit, dubito.

C. CAESAR AVG. GERMANICVS IMP. *Caput Caligulæ*. C. C. A. LICINIANO ET GERMANO II. VIR.

Idem. Jugum boum actum à colono.

EAndem Cæſaream Auguſtam hi nummi exhibent quam Germanici & Agrippinæ nummi celebrant. De ea ſupra dictum eſt in Auguſto pag. 25. quæ

quæ cur hanc familiam peculiari amoris teſtificatione ſit proſequuta, ignoro. A re noſtra alienum feciſſe non arbitrabor, ſi eorundem Duum-Virorum nomina exponam in hoc nummo quem penes me habeo; ab eadem Colonia cuſo, & iiſdem temporibus.

C. CAESAR AVG. GERMANICVS IMP. *Caput Caligulæ.* MV. AVG. BILBIL. C. CORN. REFEC. M. HELV. FRONT. II. VIR. *in laurea.*

MUnicipium Auguſta Bilbilis, in Auguſto fuit explicatum pag. 27. Quid indicet querna corona circa quam Duumvirorum nomina, præter cives ſervatos, non ſatis liquet; eamdem enim municipium illud Auguſto aliiſque Imperatoribus obtulit. Ea fortaſſis eſt quam ſuo capiti impoſuit Caligula cum Dio Lib. 59. pontem prætergreſſus eſt qui Puteolos ac Baulos conjungit. *Is enim thoracem qui Alexandri fuerat & ſupra eum chlamydem ſericam purpurei coloris, multo auro, multis gemmis Indicis ornatam induit, gladioque ſe accinxit, & clypeum ſumpſit, querna corona capiti impoſita,* ϗ δρῦν ἐστεφανώσατο.

EAmdem quernam coronam Caligulæ defert Segobriga, quam Tiberio jampridem obtulerat de qua dictum eſt, pag. 55. Id erat Hiſpaniæ ferè totius fatum, ut Imperatoribus etiam nequiſſimis ſerviret, adulationiſque ſuæ teſſeram poſteris conſignaret. Forſan ne ſuum aſſentandi morem etiam in peſſimo Imperatore omitteret aliàs imperioſa natio.

Pegaſum

Pegaſum Corinthi ſymbolum eſſe nemo non novit. Detritus nummus Duum-Virorum nomina non ſuppeditat. Similem typum exhibet Augusti nummus pag. 31. & noſtræ FAMILIÆ ROMANÆ in gente BELLIA.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ ΓΑΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟϹ ϹΕΒΑϹΤΟϹ. Caput Caii.
ΔΙΔΥΜΕΥΣ ΜΙΛΗΣΙΩΝ. Didymeus Mileſiorum. *Apollo citharœdus.*

Miletus urbs eſt Ioniæ princeps quam primum Cretenſes juxta mare con- Pomp. Mela
diderunt : à Sarpedone in locum ubi recentior urbs fuit, coloni à ve- lib. 1. c. 17.
teri Mileto deducti, quam deinde Neleus inſtauravit. Ibi celebre fuit Apolli- Strabo l. 14.
nis Didymæi templum, qui ideo Mileſius dictus eſt,

Βάκχιε ϰ Διδυμεῦ ἑκάεργε λοξία ἁγνέ. Herod. l. 1.

Didymus dictus eſt Apollo quaſi Geminus, quia ſol lunam etiam illuminat : Orpheus, in
vel qui uno partu cum Diana editus eſt, hos enim Διδύμυς Græci nuncupant, hymno.
ut alii Jovem & Apollinem. Hæc omnia probat nummulus in quo ſtat Apol-
lo lyram tenens. In ejus honorem Caligula *Mileti Didymæum peragere deſtina-* In Caio c. 21.
verat, inquit Suetonius, templum nempe vetuſtate collapſum. Interpres qui- Sabellicus.
dam eo loci Cybeles ſeu Didymææ matris templum intelligit ; ſi nummum
hunc noviſſet, non aliud quam Apollinis fuiſſet interpretatus : meminit qui- Lib. 8. in Ar-
dem Pauſanias μητρὸς Δινδυμήνης matris Dindymenæ, ſed ad aliud refertur : imò cadic.
ipſe teſtatur Apollini templum eſſe in Didymis, ſive Mileti. Strabo ſcribit ora- Lib 7 in Ar-
culum clarum fuiſſe Mileſium Didymæi Apollinis. *Seleucum quidem juſtitia &* chaic.
pietate Reges omnes antecelluiſſe facile adducor, inquit Pauſanias, *quippe qui Apol-* Lib. 1. & 2. c. 35. & l. 8.
linis coloſſum Mileſiis à Xerxe ademptum & Ecbatana aſportatum in Branchidas re-
portandum curavit, quod idem ſcribit Plinius & Demonactem aras Apollini Lib. 5. c. 29
Didymæo ſtatuiſſe. Didymæum Mileſiis & Thebanis Iſmenium Apollinem fe- Lib. 6. c. 16.
cit Canachus Sicyonius. Ejuſdem Apollinis Mileſii meminit Apuleius, cum
Pſyches parentem *Dei Mileſii vetuſtiſſimum percontari oraculum fabulatur, de futu-* Lib. 4. meta-
ris ejus nuptiis ſollicitum : Apollinemque quamvis Græcum & Ionicum propter Mile- morph.
ſiæ conditorem latina ſorte reſpondiſſe. Idem etiam celebrat Papinius his verbis, Lib. 8. The-
baid.

Nec Clarias hac luce fores, Didymæaque quiſquam
Limina, nec Lyciam ſupplex conſultor adibit.

At reliquæ ſortes, inquit Lucianus, *quæ in Didymis Claro Delphiſque redduntur* In Pſeudo-mante.

K utrum

utrum ab authore proficiſcuntur Apolline, an vana ſunt quæ illic redduntur oracula?
In frag. Inſtitut. lib. 9. Ejus meminit Juriſconſultorum Princeps his verbis, *Deos publica autoritate receptos hæredes bonorum inſtitui poſſe, ſicuti Jovem Tarpeium, Apollinem Didymæum &c.*

Coorum typus ſolemnis ſerpens hic exhibetur, quorum cum Caligula ne quidem minimam conjunctionem ſuſpicor: nummi tamen raritas id fecit ut illum prætermittere mihi non licuerit. Cos inſula ex Cycladibus ſupra Cretam poſita eſt Divini noſtri Hippocratis patria. Memoratur quidem Claudium Cois tributa remiſiſſe propter Xenophontem familiarem Medicum. In ejus honorem fortaſſis Æſculapii typus expreſſus eſt.

ΓΑΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ ΘΕΟϹ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ϹΕΒΑϹΤΟΙ. *Duo capita adverſa cippis impoſita Auguſti & Caii.* ΘΕΑ ΡΩΜΗ. ΙΕΡΑ ϹΥΝΚΛΗΤΟϹ. ΙΛΙ. Dea Roma, Sacer Senatus, Ilienſium. *Capita adverſa Romæ & Senatus Pallade intermedia.*

Mirum profecto quot quantaque contineat iſte nummulus. Capita Auguſti & Caligulæ ſe invicem reſpicientia cippis Deorum more ſunt impoſita: utrique vivo videntique aras, templa, ſtatuas dicaverunt & populus Romanus & gentes exteræ. De Auguſto quidem ſupra dictum eſt. *Caligula autem quum initio prohibuiſſet ne qua ſui effigies fieret, deinde ad ſtatuas ſibi ponendas ita delapſus eſt, ut paſſus ſit decretum de ſacrificando fortunæ ipſius in columna incidi, juſſeritque templa ſibi extrui, & rem ſacram tanquam Deo fieri,* καὶ ναοὺς ἑαυτῷ καὶ θυσίας ὡς καὶ θεῷ γίγνεσθαι ἐκέλευσε. Deinde Caius habitu triumphali templum Auguſti dedicavit, nobiliſſimis pueris ætate florentibus cum virginibus ejuſdem ordinis hymnum canentibus, epulumque Senatoribus & earum uxoribus ac populo datum, variaque ſpectacula edita &c. Se etiam Auguſto & ipſo Jove fortiorem & ſanctiorem arbitrabatur, qui indignatus eſt dum à quodam Juvenis Auguſtus eſt nuncupatus. Et hæc ſunt quæ erga Auguſtum & Caligulam patem venerationem populis indiderunt, & quæ fortaſſis Ilienſes Aſiaticum populum impulerunt, ut in eodem nummo utriuſque faciem ſignarent. Niſi forte eæ ſint quibus Artabanus ſacrificavit. De quo ſic Dio. *Lucius Vitellius Imp. pater inter alia egregiè acta Artabanum qui Armeniam impunè aggreſſus, Syriam*

Marginal notes: Dio, lib. 51. — Dio lib. 59. — Ibid. — Ibidem.

riam quoque invadere inſtituerat, obviam ei repente ad Euphratem factus exterruerat, ita ut in colloquium veniret, ac ſacrificare eum Auguſti & Caii ſtatuis coëgerat, ϗ θῦσαι ταῖς τῦ Αὐγούστου τῦ τε Γαΐου εἰκόσιν ἠνάγκασε. De Diva Roma, ſactoque Senatu jam in prolegomenis dictum eſt. Pallas intermedia utriuſque victorias fortitudinemque indicat, cui adulantes Ilienſes Auguſto & Caio ſervire demonſtrant. Ilienſibus quaſi Romanæ gentis autoribus tributa in perpetuum paulo poſt remiſit Claudius, recitata vetere epiſtola Græca Senatus populique Romani Seleuco Regi amicitiam & ſocietatem ita demum pollicentis ſi conſanguineos ſuos Ilienſes ab omni onere immunes præſtitiſſet. Sueton. in Claudio. c. 25.

CLaudius Germanici frater Lugduni natus anno V. C. DCCXLIII. patre Druſo, matre Antonia. Annum agens quinquageſimum regnare cœpit, à Prætorianis militibus è latebris extractus; primus imperium mercatus eſt, promittens ſingulis militibus quatuor dena ſeſtertia. Hic fuit deſpectiſſimus infans, hebes & ſtolidus adoleſcens, tandem in ſtudiis eloquentiæ eo proceſſit, ut hiſtorias ſcripſerit; qua in re magiſtrum habuit Livium. Sed fatuitas ejus multipliciter exagitata eſt, cum præcipuè regeretur à libertis, quorum ingentia furta & ſycophanticam populus deteſtabatur. Agrippinam, Germanici fratris ſui filiam, duxit uxorem per inceſtum. Riſus ei fuit indecens, ſpumantibus labris, humentibus naribus, caput in quantulocunque actu vel maximè tremulum, quod Agrippina tandem in cœlum conſcendere juſſit, porrecto ei boleto veneno infecto, conſcio Nerone qui ſucceſſit. Imperavit annos XIII. De eo extat hæc inſcriptio Ravennæ. Gruter. inſcript. p. 236.

TI. CLAVDIVS DRVSI F. CAES. AVG.
GERM. PONT. MAX. TRIB. POT. II.
COS. DESIG. III. IMP. III. PP. DEDIT
OB MEMORIAM PATRIS SVI &c.

LEgionum ſigna hic exhibentur, aquilæ nimirum alis expanſis cippis ſuis impoſitæ. Characteres inter utrumque ſignati per Dionem explicatos arbitror his verbis. Κλαύδιος δὲ ϗ τλ. hoc eſt, At Claudius qui ea tenus in tanto

metu fuerat, ut paratus ultro ei, Camillo, principatu cedere eſſet, recepto tum animo, militibus cum aliis donis gratias egit, tum effecit, ut urbanæ legionis ſeptima & undecima CLAVDIANÆ, Fideles, Piæ, à Senatu nominarentur: in cujus rei memoriam nummi cum nominibus utriuſque legionis cuſi ſunt. Idem tamen Dio legiones enumerans ſub Auguſto, ſeptimæ meminit, quæ in Myſia ſuperiori Claudia ut plurimùm nuncupabatur, καὶ οἱ ἕβδομοι οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω οἱ καὶ τὰ μάλιστα Κλαυδίειοι ὀνομαζόμενοι. Potuit autem Dio ſeptimam legionem vocare Claudianam per πρόληψιν quia ejus tempore ita dicebatur.

Lib. 55.

Alia legionum ſigna hic cernis. Aquila volitans fulguri impoſita eſt; pila, vexilla, lanceæ, imagines, clipei utrinque ſunt diſpoſita veluti in acie. Legio vigeſima ſecunda quæ Primigenia, Pia, Fidelis ab Auguſto in Ægypto conſtituta, hoc monimentum ſui erga Principem Claudium amoris, erexit. Locum in quo cuſus fuerit nummus inſcriptio docet, Coloniam Aroem Auguſtam Patrenſem, de qua dictum abunde in Auguſti nummis pag. 29.

TI. CLAVDIVS CAESAR AVG. GERM. *Caput Claudii.* LIBERIS AVGuſti. COL. A. A. P. *Duplex cornucopiæ, in cujus vertice capita muliebria, intermedio capite adoleſcentuli.*

Eamdem Coloniam Aroam Auguſtam Patrenſem iterùm vides, cui ſi nummi integritatem adjunxeris, Claudiique liberos ſeſe invicem reſpicientes, haud dubiè præſtantiſſimum monumentum cenſebis. De Colonia illa dictum eſt pag. 29. Quænam ſint tria illa capita adoleſcentuli in medio puellarum utrinque ex Suetonio colligere licet. *Liberos ex tribus uxoribus tulit Claudius, ex Urgulanilla Druſum & Claudium: ex Petina Antoniam, ex Meſſalina Octaviam, & quem primo Germanicum, mox Britannicum cognominavit. Druſum Pompeiis impuberem amiſit, pyro per luſum in ſublime jactato, & hiatu oris excepto ſtrangulatum, cui & ante paucos dies filiam Sejani deſpondiſſet. Claudiam ex liberto ſuo Botere conceptam, quamvis ante quintum menſem divortii natam alique cœptam, exponi tamen ad matris januam & nudam juſſit abjici. Antoniam Cn. Pompeio Magno, deinde Fauſto Sullæ nobiliſſimis juvenibus, Octaviam Neroni privigno ſuo collocavit, Silano ante deſponſatam. Britannicum vigeſimo imperii die, inque ſecundo conſulatu natum ſibi, parvulum etiam tum & militibus pro concione manibus ſuis geſtans &*

In Claudio cap. 27.

plebi

plebi per ſpectacula gremio, aut ante ſe retinens aſſiduè commendabat, fauſtiſque omnibus cum acclamantium turba proſequebatur. Cumque impubi teneroque adhuc quando ſtatura permitteret, togam dare deſtinaſſet, adjecit ut tandem populus Romanus verum Cæſarem habeat. Tres poſtremos ſuperſtites parenti chariſſimos hic nummus exhibet.

PHilippi urbs eſt & Colonia Macedoniæ ad mare mediterraneum Ægeum. Philippum Alexandri patrem conditorem habuit, à quo nomen. Romanis in æternum memoranda propter Cæſaris & Pompeii pugnam. Alii enim ſunt campi Philippici in quibus paulo poſt Auguſtus & Antonius vicerunt Brutum & Caſſium.

Romanas acies iterum videre Philippi. Virg. l. 1. Georg.

Adeo ut duo illi viri militari habitu non alii mihi videantur quam Julius Cæſar & Auguſtus. Conjecturam firmat DIVVS AVGuſtus baſi inſcriptus. *In Provincia Macedonia Dyrrhacheni, Caſſandrenſes, Philippenſes &c. juris Italici ſunt.* Leg 8 Dig. de Cenſib.

DUplex DD: in nummo ſignatum ſolent Antiquarii interpretari Decreto Decurionum. Ii erant quaſi coloniæ Præpoſiti cujus res gerebant. Gratulantes itaque Decuriones Cibiritani in Lycaonia, Claudio palmam quaſi gentilitiam & coronam dedicaverunt. Id forte ſpectabant, quod narrat Suetonius his verbis: *Atque inter hoſtilia ſpolia navalem coronam faſtigio Palatinæ domus juxta civicam fixit* Claudius, trajecti & quaſi domiti Oceani inſigne. Pantherarum Cibiraticarum meminit Cicero. In Claudio cap. 17.

Solemnis coloniarum typus hic exhibetur. Colonus agit jugum boum vexillis militaribus ornatum : hæc inter, characteres Col. cl. meo judicio coloniam Claudiopolim indicant, de qua Amm. Marcellinus : *Iſauriam duæ civitates exornant, Seleucia opus Seleuci Regis, & Claudiopolis quam deduxit coloniam Claudius Cæſar.* Lib. 14.

Typum inſolitum & percelebrem exhibet hic nummus ; ſi illi detrito fas ſit credere, Neptunus tridentem tenens æquora & ventos placat. Concha eſt pro curru quem Tritones trahunt. Inſigne fortaſſis victoriæ Britannicæ monumentum.

Quamvis Arochæorum qui in nummo ſignati ſunt, nullam apud Geographos mentionem repererim, quod in eodem inſcriptum eſt, eorum Lib.5.c.10. regionem patefaciet. Flumen idque navigabile deſcribit Plinius in Locride Italica, Arocham nomine, à quo Arochæos dictos fuiſſe ſuſpicor. Quid illi cum Myone, de quo ita Thucydides. *Et ante omnes Myonenſes ſibi finitimos, qua parte Locris maceſſa eſt maxime, aut cum Anchialea Ciliciæ vel Anchialo Myſiæ*, non patet ; niſi alteram Anchialam Myonenſibus proximam ſupponamus: quos ſimul victoriolam in honorem Claudii repræſentaſſe veriſimile eſt, quam ad Britannicam, quod unica ea ſit, revocare placet. Myon & Anchialus urbes Epiri ab Ortelio recenſentur.

Raritatem

RAritatem horumce nummorum vel ex eo intelligas quod duplici exarati ſunt idiomate: Cyprii more patrio, Græcè loquuntur in adverſa parte: cum Claudii nomen dignitateſque Romanis characteribus legantur, fortaſſis ob reverentiam. Alter inſuper nomen habet magiſtratus quem non niſi ex nummo novi: Cominius Proculeianus ab Imperatore vel Prætor vel Legatus Cypriis præpoſitus erat. L. COMINIVS nominatur in inſcriptione antiqua, Gruter. in-
ſed ad rem noſtram pertineat, nec ne dubito. Cyprum autem in mari mediterraneo Veneri ſacram fuiſſe nemo non novit. De ea dictum eſt pag. 62. ſcript. p. 168.

IS erat Claudius Imperator, de quo adhuc incertum eſt, dotes ne in ipſo majores fuerint an vitia: eum tamen in præcipuis Græciæ urbibus celebratum nummi probant antiqui. Ne quid quod præſtare poſſumus deeſſet, quatuor hoſce appoſui quamvis ex parte mutilos. Primus Sardianos celebrat qui in Aſia propria ſive in Syria erant. Palladem eam eſſe quæ galeata eſt è clipeo in quo Meduſæ caput cernitur, nullum eſt dubium, de illa ſic Ovidius, Metamorph. Lib. 6. fab. 1.

At ſibi dat clypeum dat acutæ cuſpidis haſtam,
Dat galeam capiti, defenditur ægide corpus,
Percuſſamque ſua ſimulat de cuſpide terram &c.

De AMASIA appoſita non facile eſt exponere, videant acutiores: eam enim ad Galaticam revocare non placet. Secundus à Nicæenſibus cuſus eſt; ſed quale ſit illud templum aut potius porticus ut & qualis ſit ille Pro-Conſul cujus nomen detritum eſt, docebit nummus integrior, ſi quandoque occurrat. Cæteri duo & Socratem celebrant & Æſculapium, quibus de cauſis & à quibus cuſi fuerint fateor me neſcire, cum tamen illos rariſſimos arbitrer.

PErrarus hic nummus Claudii facie inſignitus non eſt, ſed quod ejus nomen in eo legatur & ad ejus hiſtoriam plurimùm faciat, ideo ſculpi curavimus. Caput ſenile Herodis exprimit faſcia regali præcinctum: Illum ita benè explicat Illuſtriſſimus Seguinus, ut aut addere aut detrahere nefas eſſe duxerim: Herodes Agrippa ſenior à quibuſdam magnus appellatus, filius Ariſtobuli, quem patet Herodes Aſcalonita peremit, tantum Caio Caligulæ adhuc Cæſari familiaris extitit, ut in lectica cum eo iter agens, Tiberio celerem mortem optaret, quò Caius citius imperio potiretur. Quod cum reſciſſet Tiberius, eum in carcerem detruſit. At mortuo opportunè Tiberio, Caius Agrippam carcere liberatum, regem Judææ conſtituit, eique catenam auream ejuſdem ponderis atque ferream, qua detentus fuerat, dedit, & jus etiam conceſſit, in templum Hieroſolymitanum, in Sacerdotium, & res ſacras: tantáque amicitia inter eos coaluit, ut vulgò Romæ jactaretur, Agrippam cum Antiocho Comageno, ipſum Caium ad tyrannidem inſtituere. Nec minori apud Claudium gratia valuit, cui poſt Caium occiſum, egregiam in adipiſcendo imperio operam præſtitit. Ab eo enim impetravit regnum Chalcidis ad Libanum, HERODI fratri ſuo, cujus gratia regum Judæorum familiam attigimus. Hic poſtquam Agrippa (cujus filiam Berenicen in matrimonium acceperat) Cæſareæ ab Angelo percuſſus interiit, ut narrat D. Lucas: plurima idem à Claudio obtinuit, & eadem qua frater potentia, Judæorum ſummos Pontifices pro arbitrio mutavit, quod jus in ſucceſſores uſque ad exciſa Hieroſolyma tranſmiſit. Quo fit, ut minimè mirum videri debeat relictum eſſe ab eo grati animi monumentum, nummum inſignem æreum ſecundæ magnitudinis, in quo CLAVDII STVDIOSVS dicitur, φιλοκλαύδιος.

In Select. Numiſm.

Act. 12.

IMperatorem Romanum ſuo modo venerabantur exteræ gentes. Jovem cujus cognomen celat nummi eroſio, Nilum cum cornucopiæ duplici, è quorum uno prodit infans, Deam cum elephantis proboſcide Africam referentem, & aquilam fulguri inſiſtentem, diverſi populi repræſentarunt, quos omnes Africanos eſſe ex typis & fabrica certum eſt.

Senatus

S*Enatus Claudio perſuaſit ut propter res in Mauritania geſtas honores triumphales* Dio, lib. 60.
acciperet, non modo ab ipſo non geſtas, ſed ne ſub ejus quidem imperio. Paulo
poſt, *Claudius Mauritaniam ſubditam in duas partes diviſit Tingitanam & Cæſa-* Solin. c. 29.
rienſem, duobus iis equitibus præpoſitis. Cæſarienſi coloniæ Cæſarea ineſt à D. Clau-
dio deducta. Oppidum ibi celeberrimum Cæſarea, inquit Plinius, *antea vocitatum* Lib. 5. c. 11.
Iol, Jubæ regia, à Divo Claudio coloniæ jure donata, ejuſdem juſſu deductis vete-
ranis. Eodem tempore finitimi barbari quum Numidiæ quaſdam partes infe-
ſtaſſent victi bello ſunt ac Numidia pacata. Hæ provinciæ Senatui aſſentien-
tes, honores quantum potuerunt in Claudium congeſſerunt. Caduceus pa-
cem, Manus junctæ fidem publicam, Hippopotamus Nilum, bos Apim,
fruges Ægypti fertilitatem indicant: Prioribus Imperatoris nomen adjectum eſt
ut ſummi Principis, cæteris anni imperii.

ΘΕΑ ϹΕΒΑϹΤΗ. Dea Auguſta. *Caput Liviæ.*

DIu cunctati ſunt nummorum Interpretes, cuinam hunc tribuerent: cum
enim plures uxores habuerit Claudius, ex illis quamdam ſeligunt ſuæ in-
terpretationis fundamentum. Ego Juliam Auguſtam D. Auguſti poſtremam
uxorem Claudii Imperatoris aviam, in nummo expreſſam eſſe ſine ulla dubi-
tatione cenſeo. Primùm enim nulla ex Claudii uxoribus Dea facta eſt, quod
tamen in nummo legitur ΘΕΑ ϹΕΒΑϹΤΗ. Deinde conjecturam firmat ne-
ceſſitudo, nepotis cum avia quam exprimit Suetonius his verbis: *Converſus* In Claud.
hinc ad officia pietatis, jusjurandum neque ſanctius ſibi neque crebrius inſtituit quam cap. 11.
PER AVGVSTVM. (Quem ſacrilegum per capita humana jurandi morem
indignatus Tertullianus his verbis inſectatur, *Citius*, inquit, *apud vos per om-* Apolog.
nes Deos quam per unum genium Cæſaris pejeratur.) *Aviæ Liviæ divinos honores &* cap. 28.
circenſi pompa currum elephantorum Auguſtæo ſimilem decernendum curavit. Parenti-
bus, Druſo ſcilicet & Antoniæ *in ferias publicas, & hoc amplius Patri circenſes*
annuos natali die, matri Carpentum quod per circum duceretur & cognomen Auguſtæ
ab Avia recuſatum; hæc Suetonius. Verùm Plinius Liviam dictam fuiſſe Au- Hiſt. natur.
guſtam aſſerit cum primùm pacta eſſet Cæſari: *magnitudo cryſtalli ampliſſima,* lib. ultimo.
inquit alibi, *adhuc nobis viſa erat, quam in capitolio Livia Auguſta dicaverat*
librarum circiter quinquaginta. Rem propiùs attingit Dio, his verbis, *Clau-*

dius Liviæ Auguſtæ effigiem in templo D. Auguſti dedicavit, ac rem ſacram ei fieri à Veſtalibus mandavit, mulieresque per nomen ejus jurare voluit. Quibus adducor ut credam, nullam aliam niſi Liviam Auguſti in hoc nummo ſignatam eſſe: cum enim illi tantos honores & tam divinos decreverit, hic honos imaginis aliàs ſatis vulgaris prætermitti vix potuit.

ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΓΕΡΜ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Tiberius Claudius Germanicus Auguſtus. *Caput Claudii.* ΔΡΟΥΣΟΣ ΓΕΡ. ΑΝΤΩΝΙΑ. *Capita adverſa Druſi & Antoniæ conjugum.*

Suetonius in Claudio c. 1.

Filii pietas erga parentes optimos hic cernitur. *Claudiæ gentis Druſus erat, cujus ſolemnis cognominis rationem repetunt ab Drauſo hoſtium Duce comminus trucidato. Is in quæſturæ præturæque honore Dux Rhætici deinde Germanici belli, oceanum ſeptentrionalem, primus Romanorum Ducum navigavit, transque Rhenum foſſas novi & immenſi operis fecit, quæ nunc etiam Druſinæ vocantur: inde Germanici cognomen ſenatusconſulto ipſi poſterisque ejus decretum eſt, quod in nummo legitur. Quas ob res ovandi jus & triumphalia ornamenta percepit, ac poſt præturam confeſtim inito conſulatu, atque expeditione repetita, ſupremum diem morbo obiit, in æſtivis caſtris, quæ ex eo ſcelerata ſunt appellata. Corpus ejus per municipiorum coloniarumque Primores ſuſcipientibus obviis ſcribarum decuriis, ad urbem devectum, ſepultum eſt in campo Martio. Cæterum exercitus honorarium ei tumulum excitavit: circa quem deinceps ſtato die quotannis miles decurreret, Galliarumque civitates publicè ſupplicarent. Præterea Senatus inter alia complura, marmoreum arcum cum Trophæis via Appia decrevit.* De illo pulcherrima leguntur apud Suetonium & Ovidium.

In faſtis.

Et mortem & nomen Druſo Germania fecit,
Me miſerum virtus quam brevis illa fuit.

Lib. 55. Nec prætermittendum cenſeo Dionis Teſtimonium, his verbis, ϗ ὁ μὲν ἔςι τὸ Ἄτρεων &c. hoc eſt, *Druſi funus ab iis qui ordinem equeſtrem cum dignitate ſervabant, & à Patriciis in campum Martium eſt allatum: ibi cremati reliquiæ in Auguſti ſepulchrum conditæ ſunt, Germanicique nomen ei & filiis datum, honoresque ſtatuarum & arcus triumphalis & honorarii ad ipſum Rhenum tumuli dati.* De Antonia minore Druſi uxore, Claudii matre quæ è regione videtur, dictum in pag. 63. Unum addam illam ſuum filium *Claudium portentum hominis dictitaſſe, nec abſolutum à natura, ſed tantum inchoatum*; ac ſi quem ſocordiæ argueret, *ſtultiorem* aiebat *filio ſuo Claudio.* Scire cuperem à qua Græciæ civitate cuſum fuerit hoc numiſma.

Suet. in Claud. c. 3.

Capita Claudii & Meſſalinæ.

Claudius ſponſas admodum adoleſcens habuit Æmiliam Lepidam, Liviam Medullinam: priorem virginem adhuc repudiavit, poſteriorem ipſo die qui erat nuptiis deſtinatus ex valetudine amiſit. Uxores deinde duxit Plautiam Urgulanillam & mox Æliam Petinam: cum utraque divortium fecit. Poſt has Valeriam Meſſallinam Barbati Meſſallæ conſobrini ſui filiam in matrimonium accepit; quam cum comperiſſet ſuper cætera flagitia atque dedecora C. Silio etiam nupſiſſe, dote inter auſpices conſignata, ſupplicio affecit, confirmavitque pro concione apud Prætorianos, quatenus ſibi matrimonia malè cederent, permanſurum ſe in cœlibatu: ac niſi permanſiſſet, non recuſaturum confodi manibus ipſorum. Suet. in Claud. c. 26. *Meſſallina verò adulteriis & ſtupris non contenta, jam enim etiam in lupanari in palatio ſeſe & alias primarias fœminas proſtituebat, maritos quoque ſimul multos, ſcilicet lege quadam habere cupivit &c.* Dio. lib. 60. Erat enim illa extremæ libidinis ac impudicitiæ femina: Narciſſus Claudio ab ea ſejuncto, pellicum miniſterio omnem rem aperit, qui reverſus in urbem Mneſterem & multos alios trucidavit, ipſam deinde Meſſallinam. De hac plura Juvenalis, Sat. 6.

Reſpice rivales divorum, Claudius audi
Quæ tulerit, dormire virum cum ſenſerat uxor, &c.

ΤΙ. ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΓΕΡΜ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Claudii.* ΚΛΑΥΔΙΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ. ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ. *Capita Claudii & Agrippinæ adverſa.*

Conjunctos vides hoc in nummo conjuges. *Poſt necatam Meſſallinam Claudius fatris ſui filiam Agrippinam, matrem Domitii Neronis, uxorem duxit, forma inſignem & quæ ad eum ut patruum crebrò commearet, ſolaque cum eo eſſet blandius accepta quam fratris filiam decet. Agrippina ubi primùm in regiam venit mulier tractandis negotiis aptiſſima, Claudio quamquam ipſe ex ſe natos liberos haberet, perſuaſit ut filium ſuum adoptaret, eumque ad gerendum imperium inſtruxit ſub Præceptore Seneca &c.* Dio lib. 60. Agrippina tandem marito ſuo, Neroni quodammodo ſubinfenſo & Britannico faventi, boleto medicato vitam eripuit. Neſcio quænam civitas Græciæ primum hunc nummum cuderit.

Capita Claudii & Agrippinæ in ſequenti nummo junxerunt Smyrnæi innuendæ conjugum concordiæ, quamvis ea diu inter eos non permanſerit. Aſtuta fæmina virum ſuſtulit, quo filium Neronem ſummæ rerum præficeret. Victoriam quæ ſerpentem baculo regere videtur ſalutem referre veriſimile eſt. Creſchius ille per quem cuſus fuit nummus, qui fuerit, ignoro.

Nummi Claudii per Titum reſtituti.

QUos nummos Claudii Imperatoris incuria raros fecerat, eos denuo cudi curavit, Titus partim Claudii virtutibus ductus, partim neceſſitudine.
Suet in Claud. c. 4. *Claudius Veſpaſianum cum fratre Sabino in Britanniam legatum miſerat, qui ipſi trajecto amne permultos barbaros improviſo interfecerant. In eadem expeditione, ſocius paterni honoris atque fortunæ verſabatur Titus qui circundato à barbaris Veſpaſiano &*
Dio l. 60. *in extremo periculo verſato, patri metuens coronam hoſtium incredibili audacia disjecit, fugienteſque inſecutus cecidit.* Hujus legationis meritum compenſaturus erga Claudii patroni ſui memoriam Veſpaſianus Claudium funeratum ſolenni Principum pompa & in numerum Deorum relatum, poſtea hoc honore exutum à
Sueton. in Veſp. c. 9. Nerone, ut narrat Suetonius, reſtituit. *Fecit & templum D. Claudii in Cælio monte cœptum quidem ab Agrippina ſed à Nerone prope funditus deſtructum.* Pallas 1.
L. 1. c. 79. in primo nummo repræſentatur vulgari habitu: in ſecundo Spes florem manu 2.
tenet, quem ex forma & Artemidori interpretatione lilium interpretari placet:
Hieroglyph. lib. 55. c. 9. *Coronæ*, inquit, *ex liliis concinnatæ res in ſpes differunt atque dilatant.* Pierius
uberiùs explicat lilium eſſe ſymbolum ſpei. Conſtantia quæ in argenteo Claudii 3.
nummo ſedet hic ſtat, quo modo vigiles in columna Trajana repræſentantur, quibus Conſtantia maximè opus eſt: hac Claudius demonſtratur conſtanter pro ſalute Reipublicæ excubare. Ejus geſtum ſic explicat Quintilianus; *Index in*
Lib. XI. *exprobrando & indicando, unde ei nomen eſt, valet, & allevata ac ſpectante hu-*
In Claud. c. 18. *merum manu paulum inclinatus affirmat.* Cererem quæ in quarto eſt, explicat 4.
Suetonius, his verbis; *Urbis annonæque curam ſollicitiſſimè ſemper egit* Claudius, & paulo poſt, *nihil non excogitavit ad invehendos etiam in tempore hiberno commeatus: nam & negotiatoribus certa lucra propoſuit, ſuſcepto in ſe damno, ſi cui quid per tempeſtates accidiſſet, & naves mercaturæ cauſa fabricantibus magna com-*
Lib. 60. *moda conſtituit.* Clariùs adhuc Dio his verbis: *Fame ingenti exorta non modo ad præſens tempus copiæ alimentorum, verùm in perpetuum etiam proſpexit, idque maximis ſumptibus.*

Quam

QUam hi nummi repræſentent vix conjicerent Antiquarii, niſi in uno ΑΓΡΙΠΠΙΝΑ legeretur, quæ omnem dubitandi locum tollit. Ea eſt Germanici & Agrippinæ filia, Caligulæ ſoror, ſexta Claudii uxor, Neronis ex Domitio mater. Tanta ejus fuit ambitio, tantaque erga filium propenſio, ut ne ſuæ quidem mortis metus imperii ſpem levare potuerit; *Occidat*, inquit, *modo imperet*. Nec Chaldæorum reſponſum fefellit eventus: Nero enim Imperator factus illam veneno aliiſque artibus necare tentavit, quibus fruſtra adhibitis, per Anicetum gladio confodit, ad quem tunc Agrippina, *Hanc tu percute*, Anicete, *percute*, *quoniam peperit Neronem*. Xiphilin. Tacit. l. XIV cap. III.

Fertilitatem referunt quæ in averſis nummis cernuntur effigies. Formam Agrippinæ & Veneris & Cereris in unum cogentes Græci more ſuo uſi, etenim Principes tanquam Deos celebrabant, ΕΥΘΗΝΙΑ dilucide legitur, UBERTAS, quam ſpicæ denotant, in cujus tamen locum ΕΙΡΗΝΗ ſubſtituitur ab Ant. Auguſtino, fortaſſis ob characterum conformitatem aut nummi detritionem. Nulla urbis in qua nummi fuerint cuſi apparet nota. Dial. 2.

ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ. Agrippinam Auguſtam. *Agrippinæ è cujus ſinu prodeunt ſpicæ intermedio papavere.* ΕΠΙ ΣΕΡΟΤΗΝΙΟΥ ΚΑΠΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΙΟΥΛΙΑΣ ΣΕΟΥΡΑΣ, ΑΚΜΟΝΕΩΝ. Sub Serotinio Capitone & Julia Severa, Acmonenſium. *Diana cum nympha.*

NUmmulum faciunt exquiſitiſſimum raritas & integritas. Agrippina ſexta Claudii uxor in eo repræſentatur ſub Deæ habitu quam Cererem ex ſpicis interpretari licet. Is tamen Romanorum mos fuit ſuas Auguſtas ſpicis & papavere intermedio inſignire, fœcunditatis indicandæ & laudandæ gratia. Διὸ καὶ κατέστεψαν τὸ Βρέτας αὐτῆς τοῖς στάχυσι, μήκωνάς τε περὶ αὐτὴν τῆς πολυγονίας σύμβολον. Apud Euſebium lib. 3. de præp. cap. 11. de Cerere. Sponſi eadem ratione coronabantur papavere, *quod etiam urbes indicat*, inquit Porphyrius, Πόλεως ὁ μήκων σύμβολον, eas nimirum quæ Auguſtæ ſunt ſubditæ: quamobrem inter ſpicas ſæpe Auguſtis præmittitur, ut paulò ante Meſſalinæ. Averſa facies Dianam exhibet ſagittam è pharetra promentem, arcu vibrandam quem expeditum tenet, cum cervo ad pedes & nympha caput cervi tenente. Certum eſt his in regionibus Dianam ſupra cæteras Deas coli. Acmonenſes populos eſſe Phrygiæ Pacatianæ & ex ejus conventibus docet Plinius. Acmonii

 epiſ-

epiſcopatus mentio fit in Conciliorum opere. Quid illi cum Agrippina & quis
Lib. 5. c. 29. ſit ille Serotinius Capito & Julia Severa, ignoro. Niſi æditruos aut ſacerdotes templi Dianæ intelligas.

Ejuſdem Agrippinæ effigiem vulgavere Cotyenſes Phrygiæ ſalutaris metropolitani, illam ut alteram Cybelem ſuæ regionis Deam præcipuam venerantes, quæ ex ſuis Leonibus dignoſcitur. Quis fuerit Julius ille filius qui nummum cudit, neſcio.

NEro Romæ naſcitur, Cn. Domitio Ahenobarbo patre, Julia Agrippina Germanici filia, matre. Nequitiam & petulantiam Neronis Domitius
Xiphil. pater, non ex vaticinio ſed ex ſuis & Agrippinæ moribus prædixit. Non enim, inquit, fieri poteſt ut ex me & illa vir bonus naſcatur. Undecim annorum à Claudio eſt adoptatus. Ætatis XVII. Imperator fit à militibus, cum promiſiſſet eis tantumdem pecuniæ quantum Claudius dederat. Agrippinam matrem, Octaviam & Poppæam uxores, Senecam Præceptorem necavit. Exercuit magnam ſævitiam in Chriſtianos hac occaſione quod cum magna pars urbis, incendio periiſſet, quod ipſe excitaverat, falsò dixit autores eſſe Judæos, quo nomine tunc & Chriſtianos comprehendebant. Senatum univerſum veneno necare voluit. Audita contra ſe Galbæ defectione collapſus & animo fractus, diu ſine voce jacuit, poſtea caput converberavit & veſtem ſcidit. Galbæ exercitu accedente fugit, & militibus ad ſupplicium eum quærentibus, ferrum jugulo adegit, juvante Epaphrodito à libellis, exclamans, *Juppiter, qualis artifex pereo!* Interitum ejus lauri quæ à Livia plantatæ fuerant, & genus albarum gallinarum quæ ante occiderant, non obſcurè denunciarunt. Vixit annos XXXII. imperavit XIII.

IMP. NER. CLAVD. CAES. AVG. *Caput Neronis, ad cujus collum ſerpens.* S. C. *in laurea.*

In Nerone c. VI. SUæ fortunæ Symbolum hic exhibet Nero, ſerpentem collo appenſum. Narrat Suetonius, *miſſos à Meſſallina uxore Claudii qui Neronem meridiantem quaſi Britannici æmulum ſtrangularent: additum fabulæ eſt eosdem dracone è pulvino ſe proferente conterritos refugiſſe: Quæ fabula exorta eſt deprehenſis in lecto ejus circum cervicalia ſerpentis exuviis, quas tamen aureæ armillæ ex voluntate matris incluſas dextro brachio geſtavit*
Lib. XI. *aliquandiu, ac tædio tandem maternæ memoriæ abjecit, rurſuſque extremis ſuis rebus fruſtra requiſivit.* Ejus rei mentionem facit Tacitus, his verbis, *vulgabatur affuiſſe infantiæ*

ſantiæ Neronis dracones in modum cuſtodum: fabuloſa res, & externis miraculis aſſimilata: nam ipſe haud quaquam ſui detractor unam omnino anguem in publico viſam narrare ſolitus eſt.

MAcellum AVGuſti interpretari non dubito: quod ædificium tantis fultum columnis Romæ fecit Nero hoc nomine donatum fuit: τήν τε τὴν ἀγορὰν τῶν ὄψων τὸ μάκελλον καθιέρωσε, hoc eſt, Forum obſoniorum MACELLVM nuncupatum dedicavit. Et ne ejus memoria intercideret, hic nummus à Romanis fuit conflatus, quos eventus non fefellit. Multi enim nummi ſuperſunt hoc idem ſignificantes, cùm nullum prorſus Macelli reſtet veſtigium. Xiphilinus.

POrtus cernitur in nummo elegantiſſimè ſcalptus, qui quamvis ex majori modulo frequenter occurrat, non mihi niſi ſemel contigit hunc de mediocri ære vidiſſe. Scribit quidem Suetonius *Neronem Antium Coloniam deduxiſſe,* In Nerone cap. IX. *ubi & portum operis ſumtuoſiſſimi fecit.* Nullum ſupereſſet dubium eum, in nummo ſcalptum eſſe, niſi inferior inſcriptio aliò rem traduceret. Indicatur enim PORtus OSTienſis quem à Claudio Imp. extructum fuiſſe ſcribit idem In Claudio cap. XX. Suetonius, *Circumducto dextra ſiniſtraque brachio, & ad introitum profundo jam ſolo mole objecta, quam quo ſtabilius fundaret, navem ante demerſit, qua magnus obeliſcus ex Ægypto fuerat advectus, congeſtiſque pilis ſuperpoſuit, altiſſimam turrim in exemplum Alexandrini Phari, ut ad nocturnos ignes curſum navigia dirigerent.* Ea ferè omnia in nummo cernuntur, & inſuper ſtatua quæ ſive ſit AVGVSTI ſive iſtius portus Conditoris, in ſuperiori parte conſpicua eſt. Scribit tamen Suetonius Neronem feciſſe *foſſam ab Averno Oſtiam uſque ut navibus nec tamen* In Nerone cap. 31. *mari iretur, longitudinis per centum ſexaginta millia.* Neroni autem eos attributos fuiſſe honores quos Claudius erat meritus apud Romanos, dubium eſſe non debet: Ii frequenter ſucceſſoribus eoſdem decrevere quos priores Imperatores ſuſcipere non potuerant. Sic decretus Hadriano triumphus ob rem præclarè ab Trajano geſtam, quo ipſe morte præventus gaudere non potuerat. Firmant conjecturam appoſita S. &. C. indicant enim Senatus-Conſulto percuſſum fuiſſe nummum.

Omnium

Plutarchus. OMnium meo judicio antiquarum inſcriptionum ſuperbiſſimam hic nummus exhibet. In medio cernitur templum Jani Quirini quod Numa ſecundus Romanorum Rex extruxit, qui index pacis foret & belli, ut apertus in armis, clauſus in pace civitatem eſſe ſignificaret. Ab ipſo Numa primùm clauſum eſt. Iterum poſt primum Punicum bellum anno v. c. dxix. Tertiò poſt Actiacam pugnam ab Auguſto dccxxv. quartùm ab eodem poſt bellum Cantabricum anno dccxxix. quintùm ab eo ipſo circa tempora Christi Salvatoris. Sextum cluſit Nero dccccxi. *Janum Geminum clauſit tam nullo*
Ner.cap.13. *quam reſiduo bello*, inquit Suetonius; & id nummus indicat. Sed quia Nero ſine vera cauſa clauſerat, prætermiſerunt Tacitus & Oroſius. Septimùm Veſpaſianus anno v. c. dcccxxiv. à quo magnum apud hiſtoricos ſilentium ſuper
InGordiano. Jani portis. Eam tamen manſiſſe conſuetudinem antiquam teſtatur Capitolinus; ait enim anno dcccxcv. Gordianum Jano aperto quod ſignum erat indicti belli profectum eſſe contra Perſas. Sed & ſub Chriſtianis Imperatoribus ſer-
Lib. XVI. vatum aliquandiu vetus hoc inſtitutum, teſtis locuples Ammianus Marcellinus, qui in hiſtoria rerum geſtarum à Conſtantio, clauſi ab eo Jani mentionem facit, cum devicto Magnentio & ſublatis omnibus tyrannis, unus ille Romani orbis Dominus exſtitit anno v. c. ciↄ cv. formulam autem quæ in nummo legitur frequentem eſſe & illuſtrem probat Suetonius his verbis,
In Aug. cap. XXII. *Janum Quirinum ſemel atque iterum à condita urbe memoriam ante ſuam clauſum, in multo breviore temporis ſpatio, terra marique pace parta, Auguſtus ter cluſit.* Jani templum fuiſſe in medio foro ex adverſo Capitolii tradit Procopius; *Erat*, inquit, *Sacellum totum ex ære conſtitutum, quadrata quadam dimenſione tantæque altitudinis quanta integra Jani ſtatua poterat ænea quinquepedalis capi, capite duntaxat bifrons. Captis Faliſcis*, inquit Servius, *civitate Thuſciæ ibi inventum eſt ſimulachrum Jani cum frontibus quatuor, fuerat enim bifrons apud theatrum Marcelli, unde quod Numa inſtituerat tranſlatum eſt ad forum Tranſitorium & quatuor portarum unum templum inſtitutum.*

Nero Clav. Caes. Avg. Imp. Vrino Volvmnio. *Caput Neronis.* Nero Clav. Caes. Avg. Imp. Octavia Avg. *Capita ſeſe invicem reſpicientia Neronis & Octaviæ, hoc Luna illud Solis figura inſignitum.*

VIr & uxor ſeſe invicem reſpiciunt, ſyderum modo, quorum in capite geſtant ſymbola, lunam hæc refert ut ille ſolem, mundi præcipua lumina quibus in cœlis cætera ut Imperatoribus ſublunaria inſerviebant. Cæterum circum Neronis caput VRINO VOLVMNIO legitur, quod Triſtanus interpretatur quaſi cœleſti & benevolenti. Οὐρανὸς enim apud Græcos Saturni parens fingebatur, rerum omnium Servator. Jovis Urii meminit Cicero his verbis, *Quid ex æde Jovis religioſiſſimum ſimulachrum Jovis Imperatoris, quem Græci Urion nominant, pulcherrimè factum nonne abſtuliſti?* 6. in Verrem; & Arrianus τὸ ἱερὸν τοῦ διὸς τοῦ οὐρίου διέχει ἀπὸ Βυζαντίου ςαδίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Volumnus à D. Auguſtino ſic explicatur, *Deo Menti*, inquit, *ut bonam haberent*, *Deo Volumno & Deæ Volumnæ ut bona vellent*, quæ recenſentur inter conjugalia numina. Lib. 4. de civit. Dei, cap. 20. Is eſt fortaſſis qui Volianus in inſcriptione antiqua nominatur.

NVMINI AVGVSTORVM
DEO VOLIANO.

Hos titulos Neroni non tantum dicat nummus, verùm & Sardonix antiqua, in qua NERO VOLON. id eſt Volonico aut Volonio, ut bona vellet.

NERO CLAVDIVS CAESAR AVG. IMP. TR. P. P. P. *Caput Neronis.* COL. IVL. AVG. CASSANDRENS. *Caput Jovis Ammonis.*

COloniam Juliam Auguſtam Caſſandrenſem interpretor, quæ in prima Macedonia juxta mare in Iſthmo Pallenenſi ſita eſt; hanc quondam Podæam nunc Caſſandriam coloniam nuncupat Plinius. Lib. 4. c. 10. Ubi lapidem è cœlo Lib. 2. c. 58. delapſum coli ſcribit, terramque in mare demerſam lapideſcere. Lib. 31. c. 13. Autorem Coloniæ nomen indicat Caſſandrum: ſed cur Julia, cur Auguſta nominetur, non video. Certum eſt hanc id debere alicui ex ſex primis Imperatoribus Romanis, ſed legiſſe non memini. Quemadmodum Claudio colonia Cibaris erat gratulata ut dictum eſt pag. 77. ſic Neroni filio ſuum obſequium hoc nummo teſtata eſt. Doleo plura neſciri quæ hanc coloniam ſpectant: conjicio EX CONSENSV omnium ordinum hunc nummum fuiſſe conflatum qui taurum ſacrificandum exhibet.

TRiplex Corinthi erga Neronem officium hi nummi repræſentant. In primo 1.
quidem Bellerophon Pegaſum domans, Corinthi ſymbolum explicatum 2.
eſt in Julii nummo pag. 15. Coronam alter refert quam fortaſſis propter inchoatam in Iſthmo Achaico foſſam Corinthiaci Neroni detulerunt. De hac
In Nerone cap. XIX. expeditione ſic Suetonius, *In Achaia Iſthmum perfodere aggreſſus, Prætorianos pro concione ad inchoandum opus cohortatus eſt, tubaque ſigno dato, primus raſtello*
Xiphilin. *humum effodit & corbulæ congeſtam humeris extulit.* Eam tamen coronam potius
Plutarch. ad Iſthmios ludos referri arbitror, qui & Achaici & Corinthiaci à loco in quo celebrabantur, nominantur. Fauces ſunt anguſtæ inter maria Ægeum & Ionium, Achaiam Helladi jungentes, in quibus illi ludi omnium celeberrimi in
Suet. cap. XXIV. honorem Neptuni ſunt inſtituti. Poſt quos ſuo tempore exactos Nero provinciam univerſam libertate donavit, ſimulque judices civitate Romana & pecunia grandi: quæ beneficia è medio ſtadio Iſthmiorum die ſua ipſe voce pronunciavit. Iſthmi pars altera cum delubro Neptuni quinquennalibus inclyta ludis,
Lib. IV. c. V. inquit Plinius. Iſthmici ludi ne exciſa quidem à Mummio Corintho intermiſſi
Pauſanias in Corinth. ſunt, ſed etiam in ipſa urbis vaſtitate, ut eos faciundos curarent, datum negotium fuit Sicyoniis: teſtituta Corintho ad eos, qui nunc ſunt, inquilinos priſtinus honos rediit. Cæterum corona illa ex Apio, Σέλινον Græci vocant, rem totam dirimit, ὃ ἐν ἀγῶνι βαρυκτύπου θάλλησε Κορινθίοις σελίνοις, hoc eſt, quo
Pindarus in Nemeis Hymno IV. pacto in certamine Neptuni decoratus fuerit Corinthiacis Apiis. Solebant Corinthii ſuos athletas Iſthmiorum victores Apio coronare,

Græcæque Apium meruiſſe coronæ,

inquit Juvenalis: meminit etiam Horatius,

Quis udo deproperare
Apio coronas curatve myrto.

In Bucol. ipſe etiam Virgilius hujus mentionem facit,

Floribus atque Apio crines ornatus amaro.

Illud eſt Apium quod Galenus urinas & καταμήνια ciere tradit, & magis ſemen quam herbam ipſam, quodque jucundum, familiariſſimum & ſtomacho gra-
Lib. 2. de Dieta. tum eſſe ſcribit. Hippocrates urinam movere potius quam alvum etiam aſſerit.

Eſt Apium dictum quod Apex hanc ferre ſolebat
Victoris, veterum fieret dum more triumphus.
Macer. *Ipſe ſibi talem prior impoſuiſſe coronam*
Dicitur Alcides; morem tenuere ſequentes.

Diodorus. Nec prætermittendum Timoleonta pro Syracuſanis in Carthaginenſes depugnaturum, quum forte Apii vis magna extruendis toris ſubvectaretur, victoriæ omen inde concepiſſe, quoniam Iſthmiaca corona contexi Apio conſueſſet, proinde milites ſic juſſiſſe coronari, moxque inſigniter hoſtium copias conciдiſſe.

Tertius nummus navim prætoriam exhibet qua vectus cenſetur Imperator. 3.
Duum-viri circum nummos inſcripti vix leguntur.

NEPΩN

ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ. Nero Cæſar: *caput juvenile Neronis.* ΓΑΙΟΣ ΠΟΣΤΥΜ. ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ. Caius Poſtumius Laodiceæ. *Vir togatus aquilam dextra tenens, ſiniſtra veluti aræ innixa, juxta columnam ſuper qua corona in qua B.*

Quis ſit ille Caius Poſthumius quem nummus demonſtrat, ignoro: Cur Laodicea in honorem Neronis adhuc vivente Claudio nummum cuderit, non ſatis liquet, niſi huic urbi Cæſar privilegia quædam contulerit. Narrat Tacitus, *Neronem ut ſtudiis honeſtis & eloquentiæ gloria niteſceret, cauſa Ilienſium* Lib. XII. cap. XII. *ſuſcepta, Romanum Troja demiſſum & Juliæ ſtirpis authorem Æneam, aliaque haud procul fabulis vetera facundè executum, impetraſſe ut Ilienſes omni publico munere ſolverentur.* Plures ſunt Laodiceæ: ſed ex iis non liquet cui illarum hic nummus tribuatur. Aquila quidem & ara fœlicitatem & imperium videntur portendere Neroni: corona columnæ innixa in qua B legitur æternitatem fortaſſe τῆς βασιλείας ſubindicat. Scribit Suetonius, *inſtituiſſe civitates apud quas muſici* In Nerone cap. 22. *agones edi ſolent, omnes citharœdorum coronas ad Neronem mittere, quas adeo gratè recipiebat, ut legatos, qui pertuliſſent, non modo primos admitteret, ſed etiam familiaribus epulis interponeret: aiebat ſolos ſcire audire Græcos, ſoloſque ſe & ſtudiis ſuis dignos.* Caius Poſthumius Laodiceæ fortaſſis Legatus fuit. Quidni ſpectaret hæc corona ad eam quam obtinuit citharœdorum, de qua ſic Xiphilinus; In Nerone. *cæteris enim omnibus ut indignis victoria judicatis, coronæ ad Neronem ex omnibus certaminibus, quaſi ſolus victoria dignus eſſet, poſtea mittebantur.* Leves conjecturæ probabiliorem fortaſſe ſuſcitabunt.

1. Populum Romanum primum hujus tabellæ nummum obtuliſſe Neroni ex inſcriptione notum eſt: ſed quis fuerit populus ille Romanus examinandum eſt. Certè Roma in Italia latinè ſcribebatur: nummus græcis characteribus inſcriptus conjecturam facit, Byzantii in Thraciæ parte quæ Romania dicitur ſignatum fuiſſe, quare Conſtantinopolitani dicti ſunt Romæi. Vernacule hæc provincia *Romeli* nuncupatur. Byzantium à Conſtantino Magno Νέα Ῥώμη dictum eſt, quod & Conſtantinopolis.

2. Citharœdi mores affectaſſe Neronem palam eſt, quamobrem ſæpe in nummis eorum habitu cernitur. Græci ingenioſiores eum ſub Apollinis figura repræſentabant, qualis cernitur in nummo. Populos qui nummum cuderunt, non ſatis novi.

 Ter-

Tertium nummum interpretari difficile. Clarum eſt quidem per Aulum 3. CAIUM ERISIPPUM cuſum fuiſſe: ſed quis fuerit? qua de cauſa & à quo populo, obſcurum.

NEronem habitu Apollinis & citharœdi vides, qualem poſt tot acquiſitas
Suet. in Ner. c. 24. & 25. in variis certaminibus coronas Suetonius deſcribit his verbis: *Item ſtatuas ſuas citharœdico habitu, quâ nota etiam nummum percuſſit.* Quod Romanis & Græcis characteribus inſignitos ejus formæ nummos videamus, id indicat & in Italia & in Græcia ſignatos eſſe, è qua diſcedens provinciam univerſam civitate
Cap. 12. donavit, citharam à certaminum judicibus ad ſe delatam adoravit, ferrique ad Auguſti ſtatuam juſſit. *In theatrum prodiit*, inquit Xiphilinus, *ſtetitque Cæſar in ſcena, habitu citharœdi.* Neronem dictum fuiſſe Apollinem cujus nomen in nummo legitur, docet idem Xiphilinus, dum adulantes ipſi viros exclamaſſe frequenter ait, *Quam pulcher Cæſar, Apollo, Auguſtus, unus veluti Pythius* &c. & alibi Νέρωνι τῷ Ἡρακλεῖ, Νέρωνι τῷ Ἀπόλλωνι, *Neroni Herculi, Neroni Apollini* &c. Victorias has quæ coronas tenent in nummis forte celebrat Euſebius, dum ait
Suet. in Ner. c. 23. Neronem Romæ in cithariſtarum agone contendentem cunctos ſuperaſſe. Dio etiam narrat Neronem poſt victoriam in omnis generis certaminibus adeptam ſic per virum conſularem præconium inſtituiſſe: ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΝΙΚΑ ΤΟΝ ΔΕ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑΝΟΙ ΤΟΝ ΤΕ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΔΗΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΝ: hoc eſt *Nero Cæſar victor hujus certaminis coronat populum Romanum & ſuum orbem terrarum.* Hunc citha-
Xiphil. lib. 62. rœdi habitum Neroni exprobrat Angla nobilis Bunduica, dum exercitum in Romanos concitans, illos citharœdo ſervire dicit, muliebriterque ornato, voce ſua & cithara canenti. κιθαρῳδῷ καὶ τούτῳ κακῷ δουλεύοντας. Idem fere dicebat alter in vinculis qui adverſus Neronem conjuraverat, *non poſſum citharœdo ſervire.*

NEronis nomen in corona legitur, palmam circundat Cæſaris dignitas, ſic ferè Tiberio nummulus dicatus eſt ſupra ſcalptus pag. 59. Conjectura eſt eos in Ægypto aut Syria cuſos: Græca lingua id indicat; rudis confirmat cælatura.

ΑΥΤ. ΚΑΙϹΑΡ ΚΛΑΥ. ΝΕΡΩΝ ΣΕΒ. Imperator Cæſar Claudius Nero Auguſtus. *Caput Neronis.* ΚΛΑΡΟϹ ΕΠΙ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥϹ ϹΜΥΡ. Clarus ſub Ermogene, Smyrnæorum. *Fluvius decumbens dextra & humero arundinem geſtans, ſiniſtro cubito urnæ ex qua aqua fluit, impoſito.*

UNum hunc nummum vidi in quo Clarus legatur : hæc Colophonis urbs fuit oraculo ſuo celeberrima. Ejus meminit Tacitus his verbis, *Germanicus relegit Aſiam, appellitque Colophona ut Clarii Apollinis oraculo uteretur. In Apollinis Clarii ſpecu,* inquit Plinius, *lacuna eſt, cujus potu mira redduntur oracula bibentium breviore vita.* Ob Smyrnæorum viciniam quibus parebat Clarus, illorum fluvius Meles hic eſt appoſitus, quemadmodum in Homeri nummo ſupra explicato pag. 8. De Ermogene nihil legiſſe memini : conjectura eſt illum rexiſſe Clarum Smyrnæorum nomine.

Pauſan. l X. Pomp. Mel. l. 1 c. 17. Lib. 2. Lib. 12. c. 103.

ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. ΚΛΑΥΔ. ΝΕΡ. ϹΕΒ. *Caput Neronis.* ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Auguſtus Macedonum. *Clypeus.*

PLuribus Romanis Imperatoribus ſuum clypeum obtulerunt Macedones, quaſi ut ſuis Principibus & patronis. Macedonum clypei ſæpe ex auro & argento aut utroque ingenioſa arte fabrefacti varioque ornatu erant conſpicui. Clypeos Macedonicos ex ære laudat Ælianus ut optimos, eoſque parum cavos longitudinis VIII. palmarum eſſe ait. Ἀσπὶς μὲν οὖν ἐστὶν ἀρίστη Χαλκῆ Μακεδονικὴ οὐ λίαν κοίλη ὀκταπάλαιστος.

Pollux lib. 1. cap. 9. De milit. ordin. inſtituend. c. 12.

THeſſalonicenſium cum Nerone neceſſitudinem ullam me legiſſe non memini. Peragravit quidem univerſam Græciam, ubique cantavit, ac ex Sueton. cap. XXV. omnibus civitatibus coronas etiam per legatos accepit. Fortaſſe Theſſalonicenſes quam Neroni miſerant, in ſuo nummo ſignari voluerunt. *Romam introiit eo curru quo Auguſtus olim triumphaverat, & in veſte purpurea diſtinctaque ſtellis aureis chlamyde coronamque gerens Olympiacam, dextra manu Pythiam, præeunte pompa cæterarum cum titulis, ubi, & quos, quo cantionum, quove fabularum argumento viciſſet, ſequentibus currum ovantium ritu plauſoribus* &c. Sacras coronas in cubili circum lectos poſuit &c.

NIhil peculiare in his nummis cernitur præter illam majeſtatem, quæ Romanos Imperatores apud exteras gentes celebrabat. Nilus cum ſuo duplici cornucopiæ & aquila Ægypti Deum & Jovem repræſentantes quaſi diviſum imperium cum Jove Cæſarem habere, in orbe, ut in nummo demonſtrant. Moneta ab antiquis ſacra per ſe dicebatur, ſanctioremque exiſtimabant ſi ſui Dei & ſui Principis imagine ſignata fuiſſet.

ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗ ΣΕΒΑΣΤΗ. Agrippina Auguſta *ſedens.*

SEdet Agrippina, lauream dextra tenet, ſiniſtra copiæ cornu: hæc illam ut Deam indigitant, Imperatori adulante Græciæ quodam populo, cujus nomen non exſtat in nummo.

OKTAO-

ΟΚΤΑΟΥΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ, Octavia Auguſta. ΑΥΤ. ΝΕΡ. ΚΛΑΥΔ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. Imperator Nero Claudius Cæſar Auguſtus.

OCtavia Claudii Imperatoris & Meſſalinæ filia primùm L. Sillano nupſit, deinde Neroni. Iratam habuit fortunam optima mulier, matre Meſſallina per Claudium patrem necata, patre per uxorem Agrippinam, fratre Britannico per eandem Neronemque veneno extincto, ipſa demum in Pandatariam relegata apertis venis obiit. In perraro nummo cernere cuperem cujnam urbi Græcæ hanc Octaviæ effigiem debeat poſteritas. Suet. in Ner. c. 35.

Effigies Poppeæ & Neronis, aut ſolæ, aut jugatæ, aut adverſæ.

EFfigiem Poppææ diverſis modis exponit hæc Tabella, cultum Imperatoris ſubindicans: tanto enim amore illam eſt proſequutus Nero, ut nullis ſumptibus ejus cauſa pepercerit. Quam ab Othone abduxerat etiam vivente Octavia omnibus muneribus magnificentiſſimè cumulavit. Quingentarum aſinarum, quarum lacte pro balneo utebatur, ſoleas aureas eſſe juſſerat. *Defunctæ tantum in concremando rogo cinnamomum profudit, quantum annuo fœtu ſuppeditare par non fuerit tota Arabia*: hæc Plinius, cujus errorem obiter notabo, Arabiæ cinnamomi fertilitatem falsò tribuentis, nam in ſola inſula Ceilan apud Indos naſcitur; ſed commercio per Arabas Romanis innotuerat. Elegantiam formæ mirabatur impuriſſimus Princeps, & in cæteris ſuis portentis, inquit idem Plinius, capillos quoque conjugis ſuæ Poppææ in hoc nomen adoptaverat, quodam etiam carmine ſuccinos appellando. Hæc nitorem capitis tanto ſtudio curabat, ut quum aliquando ſe non ſatis bona forma in ſpeculo cerneret, mori prius quam ſeneſcere optavit. Hanc curam exhibent Poppææ nummi, capillis mirum in modum diſpoſitis & cincinnatis ſupra cæteras Principes: Plin. l. 12. c. 18.

primi

primi quidem nummi conjugum effigies demonſtrant. Tertius & quartus jugatas & adverſas facies Romæ ſimulachro oppoſitas quam capite turrito aut comato fingebant Romani. Hac arte Nero ſuam uxorem Genium Urbis eſſe perſuadere contendebat.

CLODIUS MACER S. C. *Effigies Clodij.* PROPRAEtor AFRICæ. *Navis prætoria.*

CUm Neronem publicum humani generis odium oppreſſiſſet, multis rerum novarum ea viſa eſt occaſio. Vindex in Gallia vivo Nerone ceciderat. Galba Hiſpaniæ Tarraconenſi Præfectus, Imperator Senatus decreto deſtinabatur, Romæ Nymphidius turbabat, in Germania Rufus poſtque eum Capito. Hos inter L. etiam Clodius Macer Africæ Proprætor avaritia & crudelitate magnus, de cætero tantis cœptis per omnia impar ſeſe eminere protſus ſperavit: molientem Trebonius Garucianus Procurator, juſſu Galbæ interemit. Ejus effigiem refert perrarus nummus in una parte, in altera navim qua ſibi mare liberum, cæteris clauſum contendebat: quibus artibus Italiam fame preſſurum minabatur, ſi alter eligeretur Imperator, frumentis ditaturum ſi ſibi cederet imperium.

Sueton. Tacit. Plutarch.

NAſcitur Galba prope Terracinam, patre Servio Sulpicio Galba, matre Achaia. Vir juſtæ ſtaturæ, capitis calvi, & cæruleis oculis, adunco naſo, qui in univerſo corpore morbo articulari conflictabatur. Famæ nec incurioſus nec venditator, pecuniæ alienæ non appetens, ſuæ parcus, publicæ avarus. Hunc tandem aliquando deguſtaturum imperium Tiberius prædixerat. Nec eventus feſellit, Nerone enim mortuo in Imperatorem eligitur à S. P. Q. R. Prætorianis militibus pecuniam petentibus, Legere, inquit, ſoleo milites non emere: ſed conjuratione in ipſum facta trucidatur in foro Romano ætatis LXXIII. imperii menſe IX. anno Chriſti LXX. Ejus caput ad Othonem delatum eſt, qui lixis & calonibus deridendum donavit. Uxorem, & quos ab ea liberos ediderat, amiſit ante adeptum imperium. Piſo, quem ante ſex dies adoptaverat, Othonis artibus etiam necatus eſt.

Xiphil. Sueton.

SER.

Ser. Galba Imp. Avg. *Caput Galbæ.* Qvadragens. Remissae. *Arcus triumphalis ſuper quem duo equites : infra quatuor captivi.*

Rem mirandam & dolendam Romanos ſuæ famæ ita cupidos infinita pene geſſiſſe, quæ vel temporum injuria vel ſcriptorum negligentia perierunt, ut in hoc nummo cernitur. Circum arcum triumphalem magnificentiſſimum quantum magnitudo nummi capere poteſt legitur Remiſſio Quadrageſimarum. Quadrageſimæ autem vectigal erant, à ſumma nomen habent. Eam exactionem ut plures alias ejuſdem generis Neronem quondam ſuſtuliſſe autor eſt Tacitus; verum eo loco addit illa Neronis decreta *brevi ſervata dein fruſtra habita.* Annal. lib. XIII. Illam abolitionem adhuc ſua ætate manſiſſe ſcribit. Quis hoc vectigal remiſerit ignoraremus, niſi ſingularis ille nummus doceret in hujus beneficii memoriam hunc arcum fuiſſe extructum. Cur ſiluerit Tacitus, ea ratio eſt : Principum qui non diu regnavere, ætas frequenter ut nulla prætéritur. Tanti autem momenti eſſe hunc nummum exiſtimavit doctiſſimus Caſaubonus ut eum unum ſculpi curaverit in iis quos ſcripſit Suetonii Commentariis.

Svl. Galbae Avg. Imp. P.P. *Caput Galbæ.* L. Can. Agrippae II. Vir. Cor. *Templum.*

Rariſſimum hunc nummum Corinthi ſignatum fuiſſe ex inſcriptione certum eſt : alter videtur Romae et Imperio dicatus, à cujus averſa parte ejuſdem Lucii Caninii Agrippae II. Viri nomen legitur cum Corinthi nomine : quem ex utroque nummo conſtat Corinthi Duumvirum fuiſſe. De templo niſi ſit Corinthiacum nihil certi conjicio. Sed quo animo Galbam in ſuis nummis Corinthus ſit venerata, præter generalem adulationem, res eſt obſcurior.

DE Colonia Aroe Auguſta Patrenſi dictum eſt in ſuperioribus pag. 29. ut & de Legione vigeſima ſecunda. Sed ejus cum Galba neceſſitudinem ſcire plurimum averem : nullum apud antiquos ejus mihi occurrit veſtigium.

HIc nummus Iſidis effigie ſignatus eſt, quæ Ægypti eſt Genius. Siſtrum in pleriſque nummis gerit, quod etiam in marmoreis monumentis frequens eſt, cujus motu Nili acceſſus ſignificatur. *Ego Iſis ſum*, inquiebat, *Ægypti regina à Mercurio erudita : quæ ego legibus ſtatui, nullus ſolvet. Ego ſum Oſiridis, ego ſum prima frugum inventrix, ego ſum Hori regis mater. Ego ſum in aſtro canis refulgens : mihi Bubaſtia urbs condita eſt : Gaude Ægypte, gaude, quæ me nutriſti.* Plutarchus quoque pavimentum templi Iſidis inſcriptum his litteris refert, *Ego ſum quidquid fuit, eſt & erit, nec meum peplum mortalium quiſquam retexit.* Ἐγώ εἰμι πᾶν τὸ γεγονὸς καὶ ὂν καὶ ἐσόμενον· καὶ τὸ ἐμὸν πέπλον οὐδεὶς τῶν θνητῶν ἀπεκάλυψεν. Inſcriptionem ad id pertinentem refert Gruterus. Flos ejus capiti impoſitus Abrotonum refert, roborando utero, vel Erucam de qua ſic dictum,

Diod. Siculus.

In lib. Iſid. & Oſirid.

Plin. lib. 21. cap. 10. & 21.

Excitat ad venerem tardos Eruca maritos.

Perſeam etiam interpretantur cujus fructum Perſis venenoſum, Ægyptiis frequentem & ſanum, Theophraſtus, Dioſcorides & Galenus exhibent.

De alim. facult. lib. 2.

Inſcriptionem ad id pertinentem refert Gruterus :

Inſcript. antiq. pag. 82.

TE TIBI
VNA QVÆ
EST OMNIA
DEA ISIS
ARRIVS BA
BINVS. V. C.

M. Sal-

BIBLIOTHEQUE DE LA VILLE LYON

M. Salvius Otho ex Principibus Etruriæ natus in ambitionibus nihil omi- Suetonius cap. 1.
ſit : homo nimiæ elegantiæ & mollitudinis, corporis ſtudioſus, nam Suet. c. 12.
vulſo corpore galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato & annexo
ut nemo dignoſceret : faciem quoque radere & pane madido linire conſuevit à
prima lanugine ne barbatus unquam eſſet. Pueritiam incurioſè, adoleſcen- Tacitus.
tiam petulanter rexerat. A Vitellio per Legatos ad Bebriacum victus eſt, cum Sex. Aurelius.
imperaſſet dies VC ſe ipſum confodit. Multi manus & pedes ejus deoſculati Dio.
ſunt, & cum incolumem graviſſime eum deteſtati eſſent, mortuum laudibus Suet. cap. 12.
extulerunt, & dixerunt Galbam non tam dominandi quam Reipublicæ & li-
bertatis cauſa ab Othone fuiſſe interemptum. Imperium quod magno ſcelere
invaſerat, maxima virtute depoſuit. Xiphilin.

Sed quum lex mihi à me ipſo dicta ſit, ne quidquam aut commemorarem aut depingerem numiſma quod non eſſet indubitatæ veritatis, videam autem à nonnullis non tantum pro certo haberi, ſed doceri, nullos ſupereſſe imo nec cuſos fuiſſe Othonis nummos æreos : Putavi officii mei eſſe, de re tantis ſtudiis agitata, quænam mihi ſit ſententia ſine cujuſquam injuria breviter dicere. Aiunt multos jactatos falſos pro veris : non novum in re tanti pretii peccatum eſſe in fidem publicam à nonnullis rei ſuæ quam publicæ diligentioribus. Itaque non mirarer ſi plures ſuppoſititios quam veros affirmarent ; illud miror quod videri non poſſe putent, quod à ſe viſum non eſt. Teſtes adducunt illuſtres viros qui ſe vidiſſe pernegent : probarem, niſi plus in judicio duo teſtes oculati valerent in re probanda, quam in refellenda decem qui ſe vidiſſe negarent. Utuntur etiam auctoritate Sereniſſimæ Suecorum Reginæ CHRISTINÆ ALEXANDRÆ, omnium rerum quæ ad litteras pertinent ut cætera taceam, peritiſſimæ, atque hujus dictum commemorant : Qui æreum, inquit, Othonem repererit antiquum, philoſophicum lapidem invenerit. Grave procul dubio teſtimonium & illis peropportunum, niſi mihi etiam faveret. Nummus Othonis philoſophici lapidis inſtar habendus eſt, credo ſi Reginæ magnificentiſſimæ atque in his ſumptuoſiſſimæ offeratur, theſauro fortaſſis, ut eſt harum rerum cupida, nummum rariſſimum redempturæ. Quamquam quid in interpretando Reginæ Sereniſſimæ dicto laborem, cum certis nuntiis comperim, habere eam apud ſe collectum olim ab Illuſtriſſimo FRANCISCO GOTTIFREDO nummorum antiquorum theſaurum, inter quos unus eſt æreus Othonis indubitatus, cujus typum hic expreſſum ad me humaniſſime miſit idem Gottifredus.

NEgatur de Occone quemquam vidiſſe; ſed ipſe tantum abeſt ut fateatur, ut quinque afferat. Qui nummos negant ullos æreos Othonis ætate cuſos fuiſſe, hujus rei cauſam quærunt: Senatus-conſulto ærei nummi cudebantur, inquiunt; At Senatus Othoni à quo peſſimè fuerat acceptus, infenſiſſimus erat: Quid tum? nempe nec ſponte nec ex animo nummum æreum Othonis effigie ſignavit: ſed an cogi non potuit vel terrore vel vi ut faceret? ſed ab ipſo Principe non expectata Senatus, quem deſpiciebat, authoritate, imperari monetariis non potuit? Addunt materiam vilem & olentem delicatiſſimum Imperatorem tolerare non potuiſſe, quaſi omnes nummos Imperatoris facie expreſſos, ab ipſomet Imperatore teneri manibus & teri opportuiſſet. Æreis nummis in largitione uſus nuſquam legitur: forte ab hiſtoricis omiſſum eſt. Præterea aliud eſt cudi nummum, aliud ab ipſo Principe dari: at hic de cudendo nummo agitur. Denique æs flavum ab Italis *Ottone* dicitur, forte per ἀντίφερον quod æs Otho contemneret; forte etiam naturali verbi hujus & plebeio ſenſu, quod æs amaret.

Hæc igitur omnia ut in re dubia vel vera acute, ita in re falſa fruſtra quæſita ſunt. Nam quod cenſuram attinet fictitiorum nummorum quorundam, id ut libenter conceſſerim diligenter ab eo ſcriptore (quem potiſſimum hæc ſpectant) & ingenioſè factum, tamen ad me non pertinent. Tu vero eos quos ſubjeci nummos, ſi mihi credis, veros arbitrabere: ſin contra, quod malim, tibi tantum fidis, apud me penes quem ſunt otioſè recognoſces: quæ mihi probandorum Othonis æreorum nummorum ratio certiſſima breviſſimaque viſa eſt. Nam qui rem eſſe negat; objecta re ipſa facillime, oratione & verbis ne vix quidem convincitur.

Quæ cum ſcripſiſſem, admonitus per libellum à me nuper editum vir præſtantiſſimus THOMAS CHIFLETIUS Sereniſſimæ Suecorum Reginæ Chriſtinæ Alexandræ ab eleemoſynis, mihi non uſquequaquam probari ſententiam eorum qui negant ullos ſupereſſe Othonis æreos nummos, videretque eorum nomine, libellum quem ille olim ea de re adoleſcens peringenioſe commentatus fuerat, in Diſceptationem & judicium à me tacite vocari; ſponte ſua ut eſt homo non minus ingenuus quam doctus ad me ſcripſit elegantes & pleniſſimas humanitatis litteras, quibus quoniam non tantum aliam ac olim ſuper ea re ſententiam præ ſe fert, ſed etiam multa affert argumenta quæ ad rei confirmationem & celebris illius Othonis ærei illuſtrationem faciunt qui in Sereniſſimæ Suecorum Reginæ ſcriniis ſervatur; putavi pergratum me iis facturum quos auctoritas tanti viri deterrere poſſet, ſi earum litterarum quibus ſententiam mutaſſe teſtatur exemplum ſubjungerem.

CA-

CAROLO PATINO, THOMAS CHIFLETIUS, S. D.

Honoro te Medicum non propter neceſſitatem ſed propter neceſſitudinem, quæ tuum inter meumque patrem vetus coaluit. Sed in Opuſculo tuo gallico omitte ſpes illas concipere, ex quo regii fruor honore obſequii, me poſſe tibi nummorum CHRISTINÆ REGINÆ *Dominæ maximorum congeriem accurate exponere, ænigmata ſolvere, obſcura elucidare. Ingenue fatebor enim Vopiſci verbis, ſum unus ex curioſis, quod infinita ſcire non poſſim, incendentibus vobis, qui cum multa ſciatis, ſcire multo plus cupitis.* In Probo. *Hoc me nimirum nomine tacite compellas, Patine Guidonis fili digniſſime, cum ais in eodem opuſculo tuo Gallico curioſum quemdam Antonii Piſonis opinioni adhæſiſſe de inaudito & incomperto Italis Antiquariis numiſmate Othonis æreo, & diſſertationem arguis quam admodum adoleſcens auditor tantum nondum inſpector Othonum æreorum edidi & inſcripſi Leopoldo Guillelmo Auſtriæ Archiduci, ad quem Ferdinandus III. Imperator à Patre Archiducali Medico primario & patruo Abbate Eleemoſynario examinanda miſerat ærea quatuor numiſmata Othoniana, quæ illi ut pote noverant quam rectiſſime Horatianum,*

Quid ſculptum infabre quid fuſum durius eſſet.

ficta cenſuere ex Auguſti, Galbæ, Hadriani numiſmatis & Antonini. Veſtrates Othones æreos Ludovici Henrici Lomenii Briennæ comitis, Achillis Harlæi, & amiciſſimi Abbatis Seguini, Taciti verbis loquar, neque confirmare argumentis neque refellere in animo eſt: ex ingenio ſuo quiſque demat vel addat fidem. De moribus German. *Tantum de Othone loquar, qui Franciſci antea Gottifredi Patritii Romani; nunc* CHRISTINÆ REGINÆ *Dominæ poſſeſſione inclaruit, cum antica inſcriptione* ΑΥΤ. ΟΘΩΝΟΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *& poſtica* ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ *cum montis ſimulacro. Reus tandem temeritatis efficiar, ſi uni, quod omnium inſtar ſit,* CHRISTINÆ REGINÆ *Dominæ judicio, ſi Leopoldi Principis Medicæi conſenſui, ſi regii theſauri Præfecti Franciſci Gottifredi in cujus verba ſolent jurare Antiquarii approbationi, ſi magni Ducis Etruriæ gazæ cuſtodis Fittoniano calculo, ſi Abbatis Seguini in nummorum veterum intelligentia & copia Antiſtantis viri confirmationi accedere verear, aut ſequi potius tot tantarum de ejus nummi-fide autoritatum teſtimonia, ipſeque ego antiquum nunc ex veteri formula* EX VISU, *qua valeo in nummis dignoſcendis autoritate judico, cum in hoc genere induſtriæ tranſalpinorum non æquè ſit ac Italorum Romæ laudata ſolertia. Inſignitum Othonem prænomine Salvii, Victor uterque memorat, & Cæſarienſem quæ in poſtica parte viſitur inſcriptionem mons indicat referendam ad Cappadociæ Cæſaream, cui provinciæ nova jura dediſſe Othonem, ut & nova Africæ, leges in Tacito.* Hiſt. l. 1. *Nummum hunc ſola viſa inſcriptione damnavi, ſimul reputans nullos reperire græcos nummos cum figura monticuli & Cæſareæ inſcriptione ſignatos ante Macrini Mauri Imperatoris, ut Dio teſtatur, Cæſarea oriundi tempora. Exhibuit mihi in urbe ectypum nummi ærei è theſauro magni Ducis cum eadem Cæſareæ inſcriptione & montis ſimulacro cuſum Claudii temporibus doctiſſimus Spanhemius, cujus non minus celebrabitur quam Minutii olim Felicis Octavius: ſive præclara illa de præſtantia & uſu numiſmatum antiquorum editionis Romanæ, quâ me donavit vir humaniſſimus diſſertatio. Exhibuit mihi alios æreos Titi Veſpaſiani, Commodi & Severi temporibus cuſos, cum ſimili ſchemate è theſauro* CHRISTINÆ REGINÆ *Dominæ Franciſcus Gottifredus. Exhibuit mihi Lutetiæ Pariſiorum è nummorum ſuorum divite penu alium æreum Antonini Pii Cuſum temporibus, immodicus meæ creſcentis*

curioſitatis æſtimator Regii ærarii Senator Sevius, & argenteos binos Antoninorum fratrum Caracallæ & Getæ, ille & cujus amicitia gloriari ſoleo, Petrus Albas Seguinus. Licet erroris gloriam ex Othonis ſpeculo à Juvenale memorato, ſive ut in alium ſenſum convertam exemplo Othoniano occupare, quod ſe proprio Imperator mucrone confoderit, unde & meaſmet ipſe rationes jugulabo quas duas in ea diſſertatione attuli, cur Othones ærei non requirantur. Tertiam enim quæ conjectura verius dicenda eſt ut non deſpiciam, paterni nominis reverentia facit: & primam quidem imperii Othoniani brevitatem aliorum Cæſarum imperia breviora debilitant: alterum infenſum Othoni Senatum & pene nullam aut certe modicam Othonianam memoriam, quamvis probare conatus ſim ex aliquot autorum locis, ſunt alii eorumdem favorem Senatus Othoni conciliantes. Omnia decreta fuiſſe Othoni à Senatu quæ ſolent Principibus decerni notat Plutarchus, & diſertis verbis confirmat Tacitus. Accurrunt Patres, decernitur Othoni tribunitia poteſtas & omnes Principum honores. Ipſius Othonis verba differentis apud Tacitum leges, Senatus nobiſcum eſt. Si pro Othone jam olim Senatus, ſi principalis poteſtas & Triumvirorum Gottifredi, Fittonii, Seguini Senatus contra me eſt, quæ diutius tergiverſandi ratio relinquitur? Sequor, ſequor ſuf-
Lib. 11. Ex cuſat. dig. l. 41. de Conſtit. Princip. *fragante reſponſo Modeſtini Conſtitutiones tempore poſteriores, potiores ſunt his quæ ipſas præceſſerunt.*

Imp. M. Oto. Ca. . . . . . . *Caput Othonis laureatum.* S. C. *in laurea.*

MEndum monetarii miror qui in nomine Principis litteram H. prætermiſit: nec ideo tamen antiquitas nummi in ſuſpicionem adduci debet, cum nihil penitus meo quidem judicio in eo deſideretur. Laureæ ſenatus-conſulto Othoni oblatæ, ut olim Cæſari aut Pompeio, nullus quod ſciam claſſicus autor mentionem facit.

. : . . ΟΘΩΝΟΣ . . . *Caput Othonis laureatum.* L. A. Anno primo *Canopus.*

RAriſſimum hoc Othonis monumentum eſſe arbitror, de quo nulla prorſus legitima ſuſpicio eſſe poſſit. In minuto ære legitur Othonis nomen ΟΘΩΝΟΣ, quod tanti mihi pretii videtur eſſe ut reliquæ inſcriptionis jacturam facile compenſare poſſit. Averſus Canopum exhibet pedibus exiguis, attracto collo,

collo, & quaſi ſuggillato, ventre tumido in modum hydriæ, cum dorſo æqualiter tereti, qualis à Rufino deſcribitur. Ejus quidem originem & claritatem ſic commemorat. *Ferunt Chaldæos per omnes orbis regionis* I GNEM *circumtuliſſe, cumque omnium nationum Diis contendiſſe, ut qui Deus viciſſet ab omnibus coleretur: quare cum aurei, argentei, ærei, terrei aliuſque generis Dii igne conſumerentur, omnibus in locis Chaldæorum Deus cæteros ſuperavit. His cognitis* C ANOPI *ſacerdos aſtu rem aggreſſus eſt: nam unum è vaſis illis quas vulgò hydrias vocant, minimis foraminibus pertuſas cepit, cera foramina obturat, extrinſecus elegantiſſimè depingit, aqua complet, atque inſtar Dei cujusdam efformat, exciſumque à veteri ſimulacro caput ei quàm ſcitisſimè adaptat. Venientibus itaque cum igne Chaldæis itur in conflictum, accenſoque circa hydriam foco, cera liqueſcit, itaque apertis circumquaque foraminibus quibus incluſa tenebatur effluxit, ignisque extinctus eſt. Quo quidem aſtu Canopus ſuperato Chaldæorum Deo ab Ægyptiis potiſſimum cultus eſt. Qui Sacerdotia gerunt moribus Ægyptiorum,* inquit Vitruvius, *oſtendunt omnes res è liquoris poteſtate conſiſtere. Itaque cum hydriam tegunt, quæ ad templum, ædemque caſta religione defertur, tunc in terra procumbentes, manibus ad cœlum ſublatis, inventionibus gratias agunt divinæ benignitatis.* Inſcriptus annus primus eſt Imperii Orthonis qui cuſum eſſe nummum probat quamprimum Imperator eſt ſalutatus. *Sacra Iſidis ſæpè in linea religioſaque veſte is propalam celebraverat*, quod fortaſſis nummus innuit: per quæ factum putem ut mors ejus minimè congtuens vitæ, majori miraculo fuerit. L. Otho Imperatoris pater proconſulatum Africæ adminiſtraverat, & hujus fortaſſis memoria per effigiem filii Canopique poſteris citò fuit conſignata. Inſularum una eſt in Canopico oſtio Nili, à Canopo Menelai gubernatore ut ferunt dicta, inquit Plinius, quindecim millibus Alexandria diſtans.

Girald de Diis gent.

Lib. XI. hiſt. Eccl. c. 26.

In præfat. 8. libri.

Sueton. in Othon. c. 2.

Cap. 1.

Hiſt. nat. l. 5. cap. 31.

QUoniam autem de nummis Othonis ex ære frequens fuit apud antiquitatis ſtudioſos diſceptatio, horumce duorum exemplaria his appoſuimus quæ rem magis declararent: eorum copiam nobis fecit Illuſtriſſimus Seguinus: ille eſt cujus autoritas tanti apud me valet quanti quis exiſtimare poteſt. Summa probitate, eruditione inſigni, prudentiſſima in rebus antiquis ut in cæteris omnibus ſagacitate, ita is innotuit per orbem, ut quos antiquos judicavit nummos ſuſpectos habere religio ſit: nec immeritò dictaturam obtinet, ſi quæ ſit in dignoſcendis nummis: quam eleganter hoſce explicaverit, tu ipſe videas in ejus SELECTIS NUMISMATIS.

Suet. in Vitel. cap. 2. AUlus Vitellius naſcitur obſcuro genere, avo Caſſio Severo ſutore veteramentario. Vir fuit enormi proceritate, facie rubida, ventre obeſo, tam ſordidæ gulæ fuit ut ne in ſacrificio unquam aut itinere ullo temperaverit quin inter altaria ibidem ſtatim viſcus & farra pæne rapta è foco manducaret,
Cap. 7. circaque popinas viarum fumantia obſonia vel pridiana atque ſemeſa. Fuit ſatis comis mulionibus & viatoribus, ut manè ſingulos num jam jentaſſent ſciſcita-
Cap. 15. retur, ſeque feciſſe ructu quoque oſtenderet. Veſpaſiani fratrem Sabinum compulit in Capitolium quo ſuccenſo ipſum cum ſociis cremavit. Pannonici,
Cap. 17. Mœſiaci, Judæi & Syriaci exercitus defecerunt ab ipſo ad Veſpaſianum: ipſe Romæ in cellulam janitoris confugit in palatio, unde ab exercitu Veſpaſiani extractus eſt, injecto cervicibus laqueo, reducta à capite coma, atque etiam mento mucrone gladii ſubjecto ut viſendam præberet faciem, tractus eſt in forum, quibuſdam ſtercore & cœno inceſſentibus, tandem ad Gemonias ſcalas parvis ictibus excarnificatus & unco tractus eſt in Tiberim.

A. VITELLIVS GERM. IMP. AVG. P. M. TR. P. *Caput Vitellii: Averſi typi infra explicantur.*

Suet. in Vitel. c. 7. & 8. *VItellius à Galba in inferiorem Germaniam contra opinionem miſſus eſt, quod* 1.
Galba præ ſe tulit nullos minus metuendos quam qui de ſolo victu cogitarent, 2.
ac poſſe provincialibus copiis profundam ejus expleri gulam, ut cuivis evidens ſit, contemtu magis, quam gratia electum. In caſtris degens ſubitò à militibus è cubiculo raptus Imperator eſt conſalutatus; circumlatuſque per celeberrimos vicos ſtrictum Divi Julii gladium tenens detractum delubro Martis, atque in prima gratulatione porrectum ſibi à quodam &c. conſentiente deinde etiam ſuperioris provinciæ exercitu qui prius à Galba ad Senatum defecerat cognomen GERMANICI *delatum ab univerſis*

verſis cupide recepit, AVGVSTI *diſtulit* &c. Hæc Suetonius, quæ meo judicio duos priores nummos explicant. FIDEM EXERCITVVM junctæ dexteræ repræſentant, CONSENSVM EXERCITVVM Imperator Martis habitu. Apertius etiam exponit inſcriptio circum caput A. VITELLIVS IMP. GERMAN. cum Auguſti nomen quale in ſequentibus legitur nondum aſſumpſerat.

3. Hanc VITELLII AVGVSTI VICTORIAM quæ in duobus ſequen- In Othone cap. 9.
4. tibus nummis legitur ad eam referre non dubito quam ad Bebriacum per legatos noviſſimo maximoque prælio, ut ait Suetonius, fraude conſequutus eſt, cum eam unam felicem me legiſſe meminerim.

5. Pacem miror in nummo ejus qui arma vivo Othone ponere non potuit: niſi forte vir paludatus togato dexteram porrigens reconciliatum Othone ſublato Senatum exercitui ſignificat.

6. Sextum nullum illuſtrat Suetonii locus, *Tunc ſolutum à latere pugionem, conſuli primum, deinde illo recuſante, magiſtratibus, ac mox Senatoribus ſingulis porrigens, nullo recipiente quaſi in æde Concordiæ poſiturus, abſceſſit: Sed quibuſdam acclamantibus ipſum eſſe Concordiam, rediit; nec ſolum retinere ſe ferrum affirmavit: verum etiam* CONCORDIÆ *recipere cognomen*. Ita ut ille A. VITELLIVS CONCORDIA diceretur, quemadmodum L. ANTONIVS Triumviri frater dictus erat PIETAS quod in nummis & Dione legitur. (In Vitellio cap. 15.) (Fam. Rom. in gente Antonia.)

7. Oſtendere videntur ſequentes nummi non titulorum minus quam ciborum
8. avidam fuiſſe hanc belluam; nec ſtultitiæ Vitellii minus adulatos eſſe Romanos
9. quam gulæ, cum in eum unum ſapientiſſimorum feliciſſimorumque Princi-
10. pum ut Auguſti, elogia congeſſerint.

Nullum hic, Lector, nummum quæras qui coloniarum gerat inſignia, quive in Græca urbe percuſſus ſit: tanta fuit imperii brevitas, tanta Imperatoris incuria, ut mirum videri poſſit aliquos hodieque ſupereſſe.

Flavius Veſpaſianus vir fuit ſtaturæ quadratæ membriſque compactis & firmis, vultu veluti nitentis, valetudinis proſperrimæ, quam abſtinentia & frictionibus fovebat. Res graviter adminiſtravit in Syria, copias, legiones & civitates in ſe convertit, Hieroſolymam oppugnavit. Avaritia in eo notata eſt quod exprobravit ei bubulcus, qui negata ſibi liberalitate ſuppliciter oranti proclamabat, vulpem pilum non mores mutare. Eos irriſit qui Flaviam originem ad Herculis comites referebant. Ingenia & artes maximè fovit; primus (Suetonius cap. 20.)

enim è fiſco latinis & græcis Oratoribus annua ſalaria conſtituit. Præſtantes poëtas & artifices coluit. Inteſtina creberrimo frigidæ aquæ uſu corruperat, unde alvo uſque ad animi defectionem ſoluta, mortuus eſt æt. 69. imperii 9. Imperatorem ſtantem mori oportere dicebat. Prima quoque morbi acceſſione
Xiphil. mores Romanorum irridens inquit, ut puto Deus fio.

Imp. Caes. Vespasian. Avg. Cos. iii. *Caput Veſpaſiani.* Ivdea Capta. S. C. *Provincia lugens inter arma juxta palmam.*

Imp. Caes. Vespasian. Avg. Cos. viii. PP. *Caput Veſpaſiani* Vicisti Caes. S. C. *Judæa lugens ſub palma.*

Sueton. cap. 4. *Cum ad motum Syriæ comprimendum cum exercitu ampliore & non inſtrenuo du-* 1.
ce, cui tamen tuto tanta res committeretur, opus eſſet, Veſpaſianus potiſſimum 2.
delectus eſt, ut & induſtriæ expertæ, nec metuendus ullo modo ob humilitatem gene-
Joſeph. de bello Judaïco lib. 3. c. 1. *ris ac nominis.* Invenit igitur Nero ſolum Veſpaſianum neceſſitatibus Judææ
parem, & qui tanti belli magnitudinem ſuſcipere poſſet, virum ab adoleſcen-
tia uſque ad ſenectutem bellis exercitatum, & qui populo Romano jam pri-
dem pacaſſet occidentem Germanorum tumultu concuſſum, armiſque ante il-
Suetonius. lud tempus incognitam Britanniam vindicaſſet. *Additis igitur ad copias duabus*
Cap. eod. *legionibus, octo alis, cohortibus decem: atque inter legatos majore filio aſſumpto,*
ut primum provinciam attigit, proximas quoque convertit in ſe. Poſt Neronem Gal-
Cap. 5. *bamque Othone atque Vitellio de principatu certantibus, in ſpem imperii venit, jam*
pridem ſibi per oſtenta conceptam. Titus in Judæa relictus totam devaſtavit pro-
vinciam, Hieroſolymam cepit, cujus facinoris in utriuſque Imperatoris glo-
riam nummi ſimili typo ſunt percuſſi, quem in Tito fuſius explicabimus. *Acto*
Cap. 8. *de Judeis triumpho, conſulatus octo veteri addidit,* inquit Suetonius. *Palma ideo*
Levit. 23. *Judæam deſignat quod ea potiſſimum regio palmis abundet, & quod Judæi in ſacris*
Villalpandus. *ſuis ejus foliis uterentur.* In novi templi idea, quam per ἐκτυπου vidit Propheta
2. Paral. 3. v. 5. Ezechiel, frequentiſſima fit palmæ mentio; ſculpta etiam erat palma in Sancto
3. Regum 6. Sanctorum; ſed de palma ſatis.
v. 29. 35. Num. cap. 7. Eumdem prorſus typum repræſentat tertius nummus: morem antiquum 3.
v. 36. non retinet inſcriptio, quamquam nummus ita ſit indubitatus ut nullus magis. Solebant veteres in inſcribendis monumentis verbis ſimplicibus & rectis uti, ne tranſlatis & figuratis verbis poſteri fallerentur. Itaque miror unde talis inſcriptio cuiquam illius ſæculi obrepſerit. Cæterum ſatis aperta res eſt, aut Judæa afflicta & in ſinu ſuo lugens ſe victam fatetur & victorem ſuum compellat, aut nummi inventor de Judæa victa Veſpaſiano gratulatur.

Imp.

Imp. Vesp. Avg. P. M. T. P. *Caput Veſpaſiani.* Antiochia. *Caput turritum.*

Imp. Caes. Vesp. Avg. P. M. Tr. P. Cos. iiii. Cens. *Caput Veſpaſiani.* Mvnicipi. Stobensivm. *Templum.*

ANtiochia præcipua Syriæ urbs cum capite turrito in primo nummo de-
ſignatur. *Prima Roma, ſecunda Alexandria, tertia Antiochia, quarta* Lib. 1. c. 3.
Conſtantinopolis, inquit Egeſippus. Idem confirmat Joſephus his verbis, Veſ- De bello Jud. lib. 3.
paſianus Antiochiam exercitu adducto quæ Syriæ metropolis eſt magnitudine c. 1.
ſimul aliaque felicitate ſine dubio tertium inter omnes, quæ in Romano orbe
ſunt, locum obtinens, &c. Antiochiæ multæ ſunt, illam tamen quæ in Strabo l. 16.
nummo ſculpta eſt propter excidium Hieroſolymitanum conterminam eſſe non
dubito. Id monumentum autem fortaſſis Veſpaſiano conſecravit, quod paca-
tori ſuo debebat, is enim motus contra Judæos compeſcuit, qui totam civi- De bell. Jud. lib. 7. c. 9.
tatem evertere poterant. Abunde narrat Joſephus, collapſam reſtituit, in ea Chronicon.
poſuit Cherubin ex ære, Seraphinque Salomonis donum quos Titus in templo Alexand.
Hieroſolymitano ceperat. Macedoniam deſcribens Plinius Municipii quod in Lib. 4. c. 10.
ſecundo nummo deſcribitur facit mentionem his verbis: *Oppidum Stobi civium*
Romanorum. Ejus etiam meminit T. Livius, Pæoniæ aut Pelagoniæ illud adſcri- Lib. 5. & 45.
bens. Pauli Juris-conſulti hæc ſunt verba: *In provincia Macedoniæ Dyrracheni,* Dig. de Cenſ. lege 8.
Caſſandrenſes, Philippenſes, Dienſes, Stovenses, *juris Italici ſunt.* Legio
xxxii. ut legitur in antiqua inſcriptione Stobensis nominabatur. Cur
hæc civitas Veſpaſianum ſuo nummo celebraverit, mihi obſcurum eſt.

ΟΥΕϹΠΑϹΙΑΝΟϹ ϹΕΒΑϹΤΟϹ. *Caput Veſpaſiani laureatum.* ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΤΟΥϹ Η. Communitas Cypriorum, Anno viii.

ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Theſſalonicenſium. *Aquila palmam gerens in corona querna, roſtro coronam.*

PLura dicta ſunt de Venere Paphia ejuſque celeberrimo templo quod in
primo nummo ſignatum eſt, in Druſo pag. 62. Quod attinet ad Veſpa-
ſiani nummum explicat Suetonius his verbis; *Aditoque Paphiæ Veneris oraculo,* In Tito c. 5.
dum de navigatione conſulit, etiam de imperij ſpe confirmatus eſt. De quo fortaſſis
gratulantes Cyprii benevolentiam Principis hocce monumento ſibi demereri

 cupie-

cupiebant. Cur Theſſalonicenſes Macedoniæ populi ſuam ſymbolam Veſpaſiano contulerint, ignoro.

Ariſſimum nummum hic habes elegantiſſimo ænigmate inſignitum. Tigris urnam cuſtodire videtur, aut aliquid in illam immittere, ſed quo conſilio non novi. Ex inſcriptione patet Nicomedienſes forte vel Nicæenſes hoc nummo fuiſſe veneratos, quibus Plancius Varus præfuiſſe videtur. Hunc eundem typum in Achate antiquitùs ſcalpto me OEniponti vidiſſe penes Cæſareum cimeliarchium Lectorem certiorem facio.

IMP. CAES. VESPASIAN. AVG. COS. III. *Caput Veſpaſiani.* TVTELA AVGVSTI. *Dea ſedens utraque manu Titum & Domitianum ſtantes fovens.*

T. VESP. COS. . . . D. CAESAR AVG. F. COS. DESIG. IMP. *Capita adverſa Titi & Domitiani.*

T. ET DOMITIANVS CAESARES PRIN. IVVENT. *Equites.*

Laviæ gentis gloria hic cernitur. Curavit Veſpaſianus in ſuis averſis nummis apponi filiorum ſuorum effigies, quos ſucceſſores ſibi, & orbi imperatores deſignabat. Eos primùm Deæ TVTELÆ committit quam antiqui cuſtodem & Genium arbitrabantur. Hæc utroſque ambabus fovet manibus, ſeque tutò ſervaturam demonſtrat, donec ipſos totius orbis dominos conſtituerit. Firmat conjecturam Suetonii locus: dum enim oſtenta narrat quibus Veſpaſianus in ſpem imperii veniret ſic ſcribit, *Non defuerunt, qui interpretarentur, quandoque proculcatam deſertamque Rempublicam civili aliqua perturbatione in* TVTELAM *ejus, ac velut in gremium, deventuram.* Rem illuſtrat D. Hieronymus his verbis, *Nullus fuerit locus qui non idololatriæ ſordibus inquinatus ſit in tantum ut poſt fores domorum idola ponerent, quos domeſticos appellant Lares & tam publicè quam privatim animalium ſuorum ſanguinem funderent. Hoc errore & peſſima conſuetudine multarum provinciarum urbes laborant, ipſaque Roma orbis domina in ſingulis inſulis domibuſque* TVTELAE *ſimulacrum cereis venerans & lucernis, quam ad Tuitionem iſto appellant nomine.* 1.

In Veſpaſ. cap. 5.

In Eſaiam lib. 16. c. 58.

Poſtremi nummi provectiores Principes exhibent capita adverſa deſignato- 2.
rum conſulum quos alter nummus equis inſidentes ac veluti ad expeditionem 3.
aliquam properantes, quæ etiam aliis in nummis inſcribitur. Reliquos digni-

tatum

tatum gradus partim ex argento partim in ære majori cernas. Argenteus enim nummus eos in ſellis ſedentes & prætorio munere fungentes, æs autem majus pilam & ſcipionem tenentes quaſi imperio maturos exhibet.

ΦΛΑΟΥΙΑ ΔΟΜΙΤΙΛΛΑ. Caput Domitillæ. L. ϛ. anno ſexto. *Serpens equi currentis dorſo impoſitus.*

UXorem Veſpaſiani perrarus hic nummus exhibet, de qua ſic Suetonius, *Inter hæc Flaviam Domitillam duxit uxorem, Statilii Capellæ equitis Romani Sabratenſis ex Africa delegatam olim, latinæque conditionis, ſed mox ingenuam & civem Romanam recuperatorio judicio pronuntiatam: patre aſſerente Flavio Liberale Ferenti genito, nec quidquam amplius quam Quæſtorio ſcriba. Ex hac liberos tulit, Titum, & Domitianum, ac Domitillam. Uxori ac filiæ ſuperſtes fuit: atque utramque adhuc privatus amiſit.* Uxoris imaginem (cujus memoriam Imperatori jucundam Græci noverant) quaſi redivivæ, ex ære cuderunt dignitatis ſummæ quam illi fata inviderant participem facturi. Hoc vero ſymbolum ſerpentis & equi vitæ brevitatem Domitillæ deſignare videtur, ſerpente enim annus in ſe recurrens, equo currente celeritas exprimitur. In Veſp. c. 3.

Affirmare autem non auſim hanc uxorem fuiſſe Veſpaſiani, cum ejus filia eodem nomine donata fuerit. Hujus exſtat inſcriptio ad D. Clementis.

FLAVIA DOMITILLA
FILIA FLAVIAE DOMITILLAE
IMP. CAESARIS VESPASIANI NEPTIS
FECIT GLYCERAE I. ET LIBERTIS
LIBERTABVSQ. POSTERISQVE EORVM.

Gruteri inſcript. pag. 245.

FIlius Veſpaſiani & Domitillæ, Titus natus eſt Romæ eo anno quo Caius occiſus eſt. Eloquentiſſimus fuit in pace, fortiſſimus in bello ſemper, In puero ſtatim animi corporiſque dotes magis ac magis ſplenduerunt: Forma enim fuit egregia, memoria ſingulari, acceſſit docilitas ad omnes tam belli quam pacis artes. Latinæ & græcæ linguæ in orando vel fingendis poëmatibus promp- Sueton. c. 1. Cap. 3. Cap. 3

 tus

tus & facilis. Princeps fuit liberaliſſimus qui quemquam à ſermone Principis triſtem diſcedere non oportere aiebat. Amici diem perdidi, ſub cœnam exclamavit, quod toto die cuiquam nihil præſtitiſſet. In imperio quod rariſſimum eſt omni caruit invidia. Solus Domitianus frater inſidiari ipſi non deſinebat quamvis ſecreto lacrymans precibus eum Titus oraſſet ut tandem mutuo erga ſe animo

Cap. 10. vellet eſſe. Veneno ut putant, extinctus eſt, multum conqueſtus eripi ſibi vitam immerenti, neque enim exſtare ullum ſuum factum pœnitendum; excepto duntaxat uno. Qui vivus amor & deliciæ generis humani fuerat inter Divos poſt mortem relatus eſt.

T. Caes. Imp. Avg. p. tr. p. Cos. vi. Censor. *Caput Titi.* Ivdæa Capta s. c. *Judæa lugens ſub palma inter arma.*

Suetonius cap. 5. *Titus ad perdomandam Judæam relictus, noviſſima Hieroſolymorum oppugnatione duodecim propugnatores totidem ſaggittarum confecit ictibus, cepitque eam natali filiæ ſuæ, tanto militum gaudio ac favore ut in gratulatione* IMPERATOREM *eum conſalutaverint, & ſubinde decedentem provincia detinuerint.* Hæc Suetonius.

Xiphil. Capta urbe incenſum eſt templum, exiſtimantibus Judæis non ſuum interitum ſed victoriam ſalutem & felicitatem eſſe quod unà cum templo caderent. Barphoras qui apud eos principatum tenebat, is ſolus in triumpho ſupplicio eſt affectus. Judæi à Tito juſſi ſunt quotannis didrachmum pendere Jovi Capitolino, ii ſcilicet qui patrias leges ſervare vellent. His de cauſis uterque, Veſpaſianus nempe & Titus, Imperatoris nomen obtinuit, quamvis neuter Judaicus cognominatus ſit, ſed alia multa ut par erat tam magna parta victoria atque inprimis arcus triumphales eis decreti ſunt. Priores nummi qui etiam à Veſpaſiano ſignati ſunt Judæam lugentem ſub palma referunt, qualem exhibuerat Jeremias Propheta poſt captam urbem à Rege Perſarum: *Quomodo ſedet ſola civitas plena populo, facta eſt quaſi vidua domina gentium: princeps provinciarum facta eſt ſub tributo: Omnes qui glorificabant eam ſpreverunt illam, quia viderunt ignominiam*

Lucas in Evang. cap. XXIII. *ejus, ipſa autem gemens converſa eſt retrorſum*, &c. Hoc ipſum & clarius demonſtrat Chriſtus dum crucem bajulans mulieribus plangentibus illum ſequentibus, dixit, *Filiæ Jeruſalem ne flete ſuper me, ſed ſuper voſmetipſas flete & ſuper filios veſtros: quoniam ecce venient dies in quibus dicent, beatæ ſteriles & ventres qui non genuerunt, & ubera quæ non lactaverunt.*

Cap. X. Tertius nummus his Suetonii verbis explicatur. Triumphavit cum patre. 3.

De bel. Jud. lib. VII. c. XVI. De eo abundè Joſephus. *Pro merito autem narrari multitudo eorum ſpectaculorum & magnificentia non poteſt, in omnibus quisque cogitaverit vel artium factis, vel divitiarum opibus, vel naturæ novitate: nam quæcunque aut mirabilia aut magnifica*

Cap. XVII. *ſunt hæc univerſa illa die Romani Imperii magnitudinem probavere. Argenti aurique nec non eboris in omni ſpecie operum multitudinem non ut in pompa fieri ſolet, ſed ut ita dixerim omnia diffluere: veſtes ex rariſſimis generibus purpuræ portari, alias diligentiſſima pictura variatas arte Babylonia: gemmæ autem clariſſimæ, aliæ coronis aureis,*

aureis, aliæ aliis operibus incluſæ traducta ſunt. Eminebant quæ apud Hieroſolymam in templo reperta ſunt, menſa aurea ponderis talenti magni, & candelabrum ſimiliter &c. poſt hæc portabatur lex Judæorum noviſſima ſpoliorum. In hoc bello nonaginta ſeptem millia hominum in captivitatem ſunt redacti, undecies centum millia cæſi, quapropter triumphus magnificentiſſimus Romæ viſus eſt. Effoſſum fuit ſuperiori ſæculo marmor in Circo in quo titulus hic erat ſculptus.

IMP. TITO CAESARI DIVI VESPASIANI F.
VESPASIANO AVG. PONTIFICI MAXIMO
TRIB. POT. X. IMP. XVII. COS. VIII. P. P.
PRINCIPI SVO S. P. Q. R.
QVOD PRAECEPTIS PATRIS CONSILIISQVE ET
AVSPICIS GENTEM IVDAEORVM DOMVIT ET
VRBEM HIEROSOLYMAM OMNIBVS ANTE SE
DVCIBVS REGIBVS GENTIBVSQVE AVT FRVSTRA
PETITAM AVT OMNINO INTENTATAM DELEVIT.

Gruter. p.CCXLIV.

T. CAES. IMP. PON. TR. P. COS. II. CENS. *Caput Titi.* VICTORIA NAVALIS. S. C. *Victoria coronam dextra gerens, ſiniſtra palmam, proræ inſiſtens.*

NUllum nummum VICTORIA NAVALI inſignitum vidi, ſi Veſpaſiani & Titi excipias. Hunc Triſtanus tribuit pugnæ maritimæ qua Judæos Titus devicit ad lacum Geneſareth poſt captam Tiberiadem, de qua ſic Apollonius, quamvis nuperus ſcriptor,

Jam de tot lembis nullum ſupereſſe videres,
Partem ignis, partem gurges abſumpſerat altus, Lib. III. de excid. Hieroſol.
Romanæ plauſit volitans Victoria claſſi.

Ejus etiam meminit Joſephus, dum in Veſpaſiani Titique triumpho ait, *roſtra navium à militibus portata eſſe.* Alii poſt victoriam Germaniam navalem in Rheno adeptam, nummum cuſum eſſe arbitrantur. *Titus enim Tribunus militum in Germania & in Britannia meruit*, inquit Suetonius. *Veſpaſianus in Britannias translatus tricies cum hoſte conflixit: duas validiſſimas gentes ſuperque XX. oppida & inſulam Vectem Britanniæ proximam in deditionem redegit, quare triumphalia ornamenta &c.* Cap. IV. In Veſp. cap. IV. Utriuſque Imperatoris nummum eodem typo inſignitum hæc ſatis declarant. Ad ejus memoriam fortaſſis refertur illud Suetonii, *Dedit & navale prælium in veteri naumachia: ibique & gladiatores, atque uno die quinque millia omne genus ferarum.* In Tito cap. VII. Duo ſequentes nummi aliud declarare videntur dum VICTORIAM AVGVSTI celebrant & ejus triumphum. Etenim eum demon-

demonſtrari certum eſt, quem adeptus eſt Titus cum Patre poſt Hieroſolymam captam. Elegantem nummum ex auro inter mille alios vidi Vindobonæ, in nobiliſſimo LEOPOLDI Auguſti Cæſaris cimeliarchio, in quo circum trophæum armis Judaicis refertum legitur DE JUDAEIS.

IMP. T. CAES. VESP. AVG. P. M. TR. P. COS. VIII. *Caput Titi.* S. C. *Meta.*

LApides coni imagine quadam prominentes à Romanis Metæ ſive metulæ dicebantur. Plures in Urbe exſtabant à variis extructæ. Meta ſudans in quarta Urbis regione fuit extructa, cujus gloriam ſibi vindicavit Domitianus,
P. Victor. Lib. IX. ſi Paulo Diacono credamus, qui hujus opera ſic commemorat, *Pantheum, Capitolium, Forum Tranſitorium &c. Veſpaſiani templum &c.* METAM SV-
Marlianus. DANTEM. Hæc tamen in nummo Titum conditorem veneratur. Meta hæc latericia erat, juxta arcum Conſtantini: Sudans dicta eſt à Sex. Rufo quod ex ea aquas manaſſe dicitur, quibus populus ſitim extingueret: in ejus vertice Jovis ſimulachrum olim fuiſſe proditum eſt. In ejus locum noſtris temporibus Innocentius Papa X. aliam quam è circo ſumpſerat erexit ſuæque familiæ ſymbolum columbam in vertice poſuit: non injucundum erit ejus nummum hac de re cuſum ſubjicere: Recentiores nummi ſuam habent elegantiam, quorum maximam copiam à Carolo Magno ad noſtra uſque tempora, Deo dante, publici juris faciemus.

T. CAES. IMP. TR. POT. *Caput Titi.*
ANTIOCHIA. *Caput turritum.*

DE Antiochia dictum abundè in Veſpaſiano, pag. 107. Sed quæ Titum reſpiciunt, ejuſque fortaſſis nummum explicant, ſcribit Joſephus
Debell. Jud. lib. VII. cap. XIII. his verbis: Ὁ δὲ τῶν Ἀντιοχέων δῆμος &c. hoc eſt, *Antiochenſis autem populus poſt*

quam

quam Titum adventare cognovit, manere quidem intra mœnia præ gaudio non ſuſtinebat :. omnes autem obviam ei pergere properabant & uſque ad triceſimum vel amplius ſtadium progreſſi non modo viri ſed etiam fæminæ cum pueris expectabant, & cum appropinquantem vidiſſent ex utroque viæ latere ſtantes dextras cum ſalutatione tendebant, multiſque favoribus exultantes cum ipſo revertebantur. Crebro autem inter omnes alias laudes, precabantur ut Judæos expelleret civitate, &c. Caput turritum velut Genius urbis perhibetur, cujus plurima in ſequentibus exempla declarabimus.

Τ. ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΥ. *Caput Titi. Averſi typi infra explicantur.*

GRæcos nummos refert hæc tabella, omnes in honorem Titi cuſos. Pri-
1. mi quidem ejus victoriam de Judæa deſignant : utraque lingua tantum
2. exprimi triumphum Romanorum gloria poſtulabat. Victoria clypeo palmæ appenſo quæ tum acta erat ſcribens, aut trophæum ex armis Judæorum conſtructum externis gentibus aviditatem famæ Romanorum celebrabant. Judæam perditam eſſe indicant.

Tertius nummus Neapolim Samariæ exponit : ſic enim lego ΦΛΑΟΥΙΕΩΝ
3. ΝΕΑΠΟΛΙΤΩΝ ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ. Samariæ Palæſtinæ pars in qua urbs ejuſdem nominis, quam mutato nomine Sebaſtiam appellavit Herodes in honorem Augusti, à quibuſdam mendosè Neapolis etiam dicitur, cum ab hac 8000. paſſibus diſtet. Flavia Neapolis alio nomine Sichem dicitur, quæ victoris Titi cognomen ſibi adſumpſerat. Corona in qua eſt inſcriptio, Imperatori forte poſt devictam Judæam ab Samaritanis fuit oblata, Joſeph. Ant. lib. XV. c. X.

- - - - - tum enim more vetuſto
Inſuper Eoi Reges miſere coronas. Appollon. de Excid. Hieroſ.

mentionem facit Scaliger nummi Domitiani cum hac epigraphe ΦΛΑΥΙΟΠΟΛΙΤΩΝ ΣΑΜΑΡΙΕΩΝ, ſed illum non vidimus. in Animad. ad Euſebium.

Eamdem fortunam ſecuti Aſcalonitæ, ſuam etiam teſſeram victori Tito hoc
4. in nummo tribuerunt, de iis & Semiramide nummo impreſſa dictum eſt in Auguſto pag. 35. hæc tamen adjungenda ſum arbitratus quæ Titum reſpiciunt & bellum Judaïcum. Aſcalon civitas eſt antiqua DCCXX. ſtadiorum ſpatio Hieroſolyma diſtans & Judæis ſemper inviſa. Ideo fortaſſis Titum in ſuis nummis celebravit cujus opera hoſtes infenſiſſimi fuerant debellati, gratum hocce monumentum ejus victoriæ ſuperaddens. Joſeph. de bell. Jud. l. III. c. II.

5. ΦΛΑΥ. ΚΥΡΗΝΗ in quinto nummo ſcripta eſt, cujus caput elephantis

 probo-

[Suet. In Veſp. c. II. & IV.] proboſcide decoratum eſt, ob illorum copiam. Veſpaſianus *Quæſtor Cretam & Cyrenas ſorte cepit quas integerrime, nec ſine magna dignitate adminiſtravit.* In hac regione plures Judæi ſunt interfecti poſt excidium Hieroſolymitanum per [De bel. Jud. lib. VII. cap. ult.] Catulum regionis Præfectum, ut narrat Joſephus. Hujus fortaſſis gratulantes Tito, aut beneficiorum à parente Veſpaſiano acceptorum memores Cyrenæi hunc nummum cudi juſſerunt. Cyrenæ urbs eſt primaria Cyrenaïcæ regionis in Africa. Laſerpitifera interdum dicitur quod ſola Laſerpitium producat ſeu Sylphium, cujus ſuccus Cyrenaïcus nuncupatus, *magnificum in uſu medicamentiſque & ad pondus argentei denarii penſum* ſcribit Plinius, [Hiſt. nat. lib. XIX. cap. III.] unde & Cyrenæi Sylphii figuram in nummo expreſſerunt, de quo inter Cl. Dieuxiuoye & Doutè Medicos Pariſienſes nuper ſcripto doctè ſed acriter diſceptatum eſt: cujus typum egregium hic publici juris facio. Flaviæ cognomen in utroque nummo conſiderandum venit quod à Flavia gente, ex qua Veſpaſianus, honoris cauſa accepiſſe credibile eſt. Tota hæc regio ſterilis prorſus eſt, nec aliud hodie quàm deſerti Barce nomen obtinet.

Victoria cum Palma & corona ut ſolet Tito gratulatur in ſequentibus 6.
nummis per Agrippam Regem qui in eo eſt deſignatus ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΓΡΙΠ- 7.
[Lib. IIII. cap. V.] ΠΑΣ. *Is illi auxilium tulerat in bello Judaïco*, inquit Joſephus. De illo ſic Xiphilinus: *Per id tempus Berenice maxime florebat ob eamque cauſam cum Agrippa fratre Romam venit.* Is prætoriis honoribus auctus eſt: ipſa habitavit in palatio cœpitque cum Tito coïre. Spes erat eam Tito nuptum iri, jam enim omnia ita ut ſi eſſet uxor, gerebat: Sed Titus quum intelligeret Populum Romanum id moleſtè ferre eam repudiavit invitus invitam &c. Annus vigeſimus tertius in ſeptimo nummo hiſce characteribus notatus ΕΤΟ. ΚΓ. regnum Agrippæ denotat.

[De bel. Jud. lib. VII. c. XVIII.] ΕΙΡΗΝΗ Pax quæ in octavo nummo cernitur Joſephi verbis dilucidè ex- 8.
plicatur. *Poſt triumphos vero & Romani imperii firmiſſimum ſtatum, Veſpaſianus* PACI *templum ædificari decrevit; itaque mira celeritate & quod hominum cogitationem ſuperaret effectum eſt: magna enim largitate uſus, inſuper perfectis id picturæ ac figmentorum operibus exornavit.* [D. Hieron. Dion. Chryſoſt. Tacit. l. XV. Plin. lib. XXXIII. cap. VIII.] *Omnia namque in illud fanum collecta ac depoſita ſunt, quorum viſendorum ſtudio per totum orbem qui ante nos fuerunt vagabantur. Hic autem repoſuit etiam quæ Judæorum fuerant inſtrumenta, his ſe magnificè ferens* &c. Statuas innumeras quibus Græciæ templa Nero ſpoliaverat in [Galen. lib. I. de pulſib. & in ſermone de lib. propriis.] eo repoſuit: in eo frequentes decumbebant valetudinarii, quo priſtinam recuperarent ſanitatem: Illud autem templum Commodi tempore incendio exhauſtum eſſe, ſic ſcribit Herodianus; nam cum neque imbres neque nubes tantumque exiguus terræ motus anteceſſiſſet, ſeu nocturni caſu fulminis, ſeu igni aliquo in ipſo terrarum motu veluti extrito, totum de improviſo Pacis templum conſumptum incendio eſt, quod unum ſcilicet opus, cunctorum tota urbe maximum fuit atque pulcherrimum. Locus ille ædes nunc continet Deo ſacras ſub invocatione SS. Coſmæ & Damiani. Gloriam patris per filii hic nummus celebrat.

Diana ſagittam è pharetra feriendæ belluæ detrahit. Epheſii frequentiſſimè 9.
eam in ſuis nummis repræſentarunt, qui fortaſſis hunc cudere: nullum enim aut civitatis aut populi nomen apparet: ad Cretenſes referri poteſt quibus ſolis [Lib. I.] ex omnibus Græcis gentilitium telum ſagittas fuiſſe ſcribit Pauſanias. Unde fre-

frequenter ut in nummo cernitur, eo habitu pingebatur quo à Græcis πολέμαχος, τόξοτης, ἐκηβόλος, Bellatrix, Jaculatrix, & Sagittaria nuncupatur. De iis vide nummum Domitiani. Lucian. in Dial. Lexiphanis.

10. Decimus Veſpaſiani filios refert, Titum ut Imperatorem, & Domitianum ut Cæſarem. A Samiis cuſum eſſe numiſma inſcriptio docet. Ad id fortaſſis refertur quod ſcribit Suetonius, *Achaïam, Lyciam, Rhodum, Byzantium, Samum libertate adempta in Provinciarum formam redegit* Veſpaſianus, cujus fortè recuperandæ ſpe Tito & Domitiano adulabantur. In Veſpaſ. cap. VIII.

Τ. ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. ΣΕΒ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΥ. Titus Imperator Cæſar Auguſtus Veſpaſiani filius : *Averſi typi infra explicantur.*

MOs erat antiquus ſignare in nummis annos imperii : ſic Ægyptii Reges & Græci, ſic Romani Imperatores qui nobis illud hodie etiam præſtandi exempla dedere : Quod Pontifices, Reges, Principes in ſuis diplomatibus etiamnum imitantur.

1. Harpyiæ fabuloſæ Deæ ſunt Aello, Ocypete & Celæno, Iridis ſorores,

Virgineus quibus eſt vultus fœdiſſima ventris Virgil. Æneid.
Proluvies, uncæque manus & pallida ſemper
Ora fame. - - - - - - .

Unam ex iis repræſentat hic nummus, cum anni deſignatione, litteræ enim apud Græcos numerum indicant, Α. primum Β. ſecundum Δ. tertium imperii annum demonſtranr. Ut dictum eſt in Auguſto pag. 40.

2. Secundus nummus Iſidem refert, cujus hiſtoriam & ſymbolum abundè in Galbæ nummo deſcripſimus.

3. Tertius & quartus nummus Serapidem demonſtrant, qui quamvis proprius Pauſanias lib. 1.
4. & peculiaris eſſet Ægyptiorum Deus, nihilominus & in Græcia multis in lo- P. Victor.
cis cultus fuit, & in primis Athenis, Romæ etiam ei in circo Flaminio fanum Euſebius. lib. 4. de
fuit conditum, cujus nonnulla ſuperſunt veſtigia. Inde eſt quod ejus imago præp. Evang.
in multis urbium nummis adſcribebatur. Serapidis templorum omnium habent clariſſimum Alexandrini, antiquiſſimum Memphirici, quo neque exteris hominibus neque ſacerdotibus ipſis aditus patet, priuſquam Apim bovem huma- Pauſanias. lib. 1.
rinr. Interdum Pluro, Oſiris, Dionyſius, Ammon, Jupiter dicebatur. Ca- Tacit. lib. XX. hiſt.
lathum, inquit Macrobius, ejus capiti affingunt & ſimulachro ſignum tricipitis animantis adjungunt, quale in quibuſdam nummis cernitur. Libet inſuper Rufini verba ſubtexere quæ de Serapidis origine leguntur in hiſtoria. Alii, inquit, Jovem putant cujus capiti modius ſuperpoſitus, vel quia cum menſura modoque cuncta indicet moderari, vel vitam mortalibus frugum largitate præberi. Cum in Ægypto de firmitate imperii Veſpaſianus capturus auſpicium, Suet in Veſp. cap. VII.
ædem Serapidis, ſubmotis omnibus, ſolus intraſſet ; ac propitiato mulrum Deo, tandem ſe convertiſſet, &c. E plebe quidam luminibus orbatus, item

alius

alius debili crure ſedentem pro tribunali pariter adierunt orantes opem valetudinis demonſtratam à Serapide per quietem, reſtituturum oculos ſi inſpuiſſet, confirmaturum crus ſi dignaretur calce contingere: cum vix fides eſſet rem ullo modo ſucceſſuram, ideoque ne experiri quidem auderet; extremo hortantibus amicis palam pro concione utrumque tentavit, nec eventus defuit. Veſpaſiano ingreſſo Xiphil. in Veſpaſ. in Alexandriam Nilus inundavit uno die ultra quam conſueverat amplius quatuor digitis, quod nunquam antea niſi ſemel factum eſſe dicebatur. Mortuum Imperatorem per nummos Ægyptii laudabant, qui ejus miracula celebrabant, idque filio Imperatori gratiſſimum fore arbitrabantur: Serapidem etiam fortaſſis Tito obtulerunt quod hic Veſpaſiani Legatus qui Africam ſortitus erat quamque integerrimè rexit nec ſine magna dignatione.

IVLIA IMP. T. AVG. F. AVGVSTA. *Caput Juliæ.* VESTA. S. C. *Dea ſedens,*
CERES AVGVSTA. S. C. *Dea ſtans.*
CONCORDIA AVG. S. C. *Dea ſedens.*

Julia Titi & Marciæ filia Sabino nupſit, quamvis Domitiano patruo fuerit promiſſa. Hic amore ejus tandem captus adulterio & inceſtu corruptus ad mortem illam coëgit cum abortivum eam abjicere perſuaſiſſet. Averſi nummi Deas exhibent quas Imperatorum uxores ſibi tribuere ſolebant, pudicitiæ, abundantiæ & tranquillitati tum publicæ tum privatæ innuendæ.

ΙΟΥΛΙΑ CEBACTH. Julia Auguſta. ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ, Thyatirenorum. *Tripus.*

Ptolemæus. Cap. 2. L. 13. lib. de pudicitia. Similitudo faciei cum ſuperioribus hunc nummum tribuit Juliæ Titi filiæ, quamvis ejus cum Thyatira Lydiæ oppido nullam conjunctionem ſciam, præter illam obſequii erga dominantes. Id ex ſeptem Eccleſiis Aſiæ in Apocalypſi Divi Joannis memoratur. Macedonum coloniam faciunt Strabo & Tertullia-

tullianus: Alia etiam Thyatira una ex Æchinadibus. *Thyatira civitas Lydiæ quæ eſt provincia Aſiæ, templo quondam Æſculapii famoſa, cujus civis erat illa Lydia purpuræ venditrix, quæ in Philippis fidem Chriſti ſuſcepit.* Ad Æſculapii filium Apollinem tripus videtur referri. Plin. lib. 4. c. 12. D. Hieronymus.

DOmitianus natus eſt Romæ patre Veſpaſiano, matre Domitilla. Statura fuit procera, vultu modeſto ruboriſque pleno, grandibus oculis, verum acie hebetiore, pulcher ac decens toto corpore maxime in juventa, poſtea calvitio & obeſitate ventris & crurum gracilitate deformis: homo audax & iracundus, inſidiator & vafer, temerarius & fraudulentus, inopia rapax, metu ſævus: neminem unquam verè & ex animo dilexit præter paucas mulieres. Patrem, fratrem & amicos ignominiosè tractavit, eos enim oderat, quod ei non conceſſiſſent omnia quæ poſtulaverat. Erat non ſolum impatiens laboris corporis, ſed etiam animo timido & imbelli, petulanſque & libidinoſus non modo in mulieres, ſed & pueros. Omnia inſolenter egit & ad rapinas & cædes converſus, amicorum libertorum & uxoris conſpiratione in cubiculo ſuo trucidatur, æt. XLV. imperii XV. Cadaver ejus Phyllis nutrix furata ſepelivit in templo Fulviæ gentis. Suet. c. 1. c. 18. Xiphilin. Cap. 14.

UTriuſque effigiem hic habes, Parentis & filii. Hic per illum ſeſe commendare S. P. Q. R. voluiſſe veriſimile eſt. Unum addam, cum multæ in nummis facies occurrunt eò rariores ſunt habendi.

IMP. CAES. DIVI VESP. F. DOMITIAN. AVG. GER. COS.
Caput Domitiani. Equus, Victoriæ, tropæa, clypei, quadriga.

Suet. cap. 2. D*Omitianus expeditionem in Galliam, Germaniaſque, neque neceſſariam, & diſſuadentibus paternis amicis inchoavit: tantum ut fratri ſe & operibus & dignatione, adæquaret*: Cur etiam id in nummis ſponte non tentaverit? *In Germaniam cum exercitu profectus hoſte nunquam viſo revertit, deinde in Dacos & Decebalum, ſed bellum nulla ex parte attigit: magno militum parte turpiter amiſſa, ut victor Romam litteras miſit. De Cattis Daciſque poſt varia prælia duplicem triumphum egit.*

Trophæa variè diſpoſita barbarorum quidem armis onuſta ſunt: ſed GERMANIA CAPTA, quæ legitur in nummo ex ære majori cum ſimili trophæo & hæc etiam eadem mente in ære minori ſignata fuiſſe apertè demonſtrat. Ex tanto ejuſmodi triumphorum victoriarumque numero, hos tantum nummos cælari curavi, qui Domitiani hiſtoriam illuſtrant, omiſſis ejus ambitionem demonſtrantibus; cupiditati enim gloriæ ſic ſerviebat, ut nihil prætermiſerit. Primus quidem nummus equum æneum auro ſuperfuſum repræſentat, qui in honorem Domitiani erectus eſt prope Milliarium Aureum, quod ſtat in medio foro: ſub altero pede erat Rheni ſimulachrum Germaniam indicans de qua Domitianus triumphaverat.

Papinius. *Ænea captivi crinem tegit ungula Rheni.*

Imp. &c. *Caput Domitiani.* Cos. xiiii. Lvd. Sæc. Fec. *Sacrificium multiplex quale in ludis ſæcularibus fieri ſolebat.*

HOs nummos exponit Suetonius his verbis, *Domitianus fecit & ludos ſæculares: computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius proximè, ſed quo olim Auguſtus ediderat*, quod etiam commemorat Sextus Aurelius. De his ludis è re noſtra eſſe arbitror pauliſper diſſerere. Celeberrimi erant apud Romanos ludi ſæculares, ſic dicti non quod poſt centum annos fierent, ſed quod plerumque ſemel hominis ætate fierent; ut multa alia quæ rara ſunt poſt ſæculum evenire loquentium conſuetudo uſurpat. Inſtituti primi ſæculares ludi poſt exactos Reges à P. Valerio Poplicola, qui primus Conſul fuit, exiſtimantur, cum enim morbus civitatem graviſſimus invaſiſſet, ita ut fœtus perfectus nullus à mulieribus ederetur, hic ex libris Sibyllinis & Ditem placavit & ludis quibusdam qui oraculo traditi erant revocatis, depulſo morbo, civitatem in ſpem meliorem adduxit. Divus Auguſtus abolitos eos paulatim atque intermiſſos inſtauravit magno apparatu. Huic hac de cauſa hymnum dicavit Horatius acclamantis formula, Cap. 4. Val. Max. lib. 2. c. 1. Plin. l. 7. T. Livius.

Jam fides & pax, honor pudorque
Priſcus & neglecta redire virtus
Audet, apparetque beata pleno
Copia cornu.

Claudius quaſi anticipatos ab Auguſto nec legitimo tempori reſervatos, ſextos edidit: in iis vox etiam irriſa præconis traditur, invitantis more ſolemni ad ludos quos nec ſpectaviſſet quiſquam, nec ſpectaturus eſſet, cum ſupereſſent adhuc qui ſpectaverant, & quidam hiſtrionum producti olim, tum quoque producerentur, ut Stephanio.

Septimos in nummis variis ſacrificiis deſcriptos Domitianus fecit Conſul xiv.

Reſtat ut de illorum ritu pauca perſtringam. Inſtantibus itaque ludis tota Italia præcones miſſitabantur, convocatum ad ludos qui nec ſpectati nec ſpectandi iterum forent: tum æſtatis tempore paucis antequam ſpectacula edebantur diebus, Quindecim-Viri ſacris faciundis in Capitolio & Palatino templo pro ſuggeſtu conſidentes, piamina dividebant populo quæ erant tæda, ſulphur & bitumen. Coibat autem populus eum in loca ſupra dicta, tum in Dianæ templum, quod erat in Aventino & cui triticum, faba, hordeumque dari mos. Tum ad inſtar Cereris initiorum pervigilia fiebant. Ubi vero jam advenit feſtus dies, triduum trinoctiumque ſacris intenti in ripa ipſa maximè Tiberis agitabant. Sacrificia vero Jovi, Junoni, Apollini, Latonæ, Dianæ, prætereaque Parcis & quas vocant Ilithyas, tum Cereri & Diti & Proſerpinæ ſuſcipiebantur. Igitur ſecunda primæ noctis hora, Princeps ipſe tribus aris ad ripam fluminis extructis, totidem agnos & una Quindecimviri immolabant, & ſanguine imbutis aris, cæſa victimarum corpora concremabant. Conſtructa

autem

autem ſcena in theatri morem, lumina & ignes accendi, & hymni concini ad hunc uſum compoſiti, & item ſpectacula edi ſolemniter ſolebant, data celebrantibus hac mercede tritico, faba, hordeo &c. Manè vero Capitolium aſcendere, ſacra ibi de more agitare, tum in theatrum convenire ad ludos in honorem Apollinis & Dianæ faciundos conſueverunt. Sequenti die nobiles matronas qua hora præcipitur ab oraculo convenire in Capitolium, ſupplicare Deo, frequentare lectiſternia, canere hymnos ex ritu, mos habebat. Tertio denique die in templo Apollinis Palatini, ter noveni pueri prætexrati, totidemque virgines, patrimi omnes matrimique, Græca Romanaque voce carmina & Pæanas concinebant, quibus imperium ſuum & incolumitatem populi Diis immortalibus commendabant. Ludi celebrabantur omnibus theatris, atque omne genus, & ſacrificia templis omnibus noctu pariter atque interdiu.

Ludorum ſæcularium appendix eſto urna perelegans cujus ambitus figuris aliquot ex opere exſtantibus ornatus eſt. Hæ πάλω hoc eſt ludum exhibent, ut ſimpliciſſimum ita antiquiſſimum palæſtræ genus. Hanç expreſſo exemplo publici juris facio, iniquum enim mihi viſum eſſet opus integerrimum & pulcherrimum uni mihi reſervare, quod & doctorum eruditioni, & artificum induſtriæ promovendæ nonnihil conferre poſſe, viſum eſt. Quod autem id monumentum ad ſolemnes ludos & res ſacras veterum pertineat, vel hoc eſto argumentum, quod Colluctatorum paria quæ diverſa & multa effícta ſunt, vel ara vel labro luſtrali diſtincta ſunt. Prima mihi figura videtur ἀγωνοθέτης ſtans ſeminudus coronam dextra & palmas tenens, ſiniſtra vicinum par ad luctam capeſcendam impellens. Sequuntur Luctatores bini per intervalla diſpoſiti. Qui primi mihi videntur ii ſunt qui brachiis extentis & elatis ſeſe mutuo prenſare velle videntur, hoc enim ad ſupplantandum adverſarium vel præcipuum eſt, expanſa manu aliquem ex ejus artubus comprehendere, quem poſtea raptare & circumducere & torquere poſſis. Itaque nulla mihi πάλης verior ἐτυμολογία videri ſolet quam quæ ἀπὸ τῦ παλαςῶ, hoc eſt, expanſa manu, deducitur: hîc ergo lucta incipit. Primum hoc par à ſecundo labrum dividit, in eo palma vel aſpergendæ aquæ

luſtrali

luſtrali vel potius victori donando, & corona. Secundi paris certamen prope jam confectum eſt: alter enim alterum apprenſo pede reſupinat fruſtra capillos victoris raptantem & ediiori ceſpiti innixum caſui autem proximum. Sequitur tripus ſeu potius ara cui impoſita ſunt vel ſerta & coronæ vel coliphia ſpiſſi

 & gravis

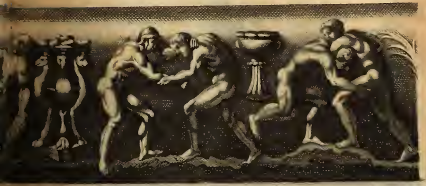

& gravis panificii genus, augendæ corpulentiæ cujus pondere in dejiciendo adverſario utebantur qui luctam hoc eſt, ut vocat Galenus καταβλητικὴν exercebant. Poſt aram, tertium par quaſi jam inito certamine cernitur pari utrinque marte ſuſceptum, ut uter ſit victurus, neſcias. Cur alteri è luctatoribus caput ſit opertum caſſide, non ſatis aſſequor, nec cur corpus pube tenus ſtricta veſte veluti thorace ſit indutum. Certè quod ad caſſidem

attinet

attinet quamquam non utique manifeſtum ſit cur capiti luctatoris ſit impoſita, quum luctator nudus eſſe debeat, tamen ea rei alioqui dubiæ ſatis plauſibile ſignum eſſe videtur: nam quo ſæculo ſit cælatum præclarum monumentum ſubindicat. Vix enim ac fortaſſe ne vix quidem talis capitis armatura cernitur ante vel poſt Trajani ætatem. Succedit aliud labrum ut apparet vacuum, niſi aquam intus latere ſuſpiceris. Quartum provecta & jam affecta pugna cernitur, ſic ut primo aſpectu agnoſcas quinam ſit futurus ſuperior; alter enim alteri cervicibus comprehenſo totus imminet eximia conatus ſignificatione & vultus ferocia. Inferior ita nutat ut reluctetur etiam & non tam cito lapſurus videatur. Hæc paulo fuſius fortaſſe quam fert conſuetudo mea & neceſſitas poſtulat, brevius certe quam venuſtiſſimum opus poſtulare videtur. Conjectura probabilis eſt fuiſſe fabricatum condendis Illuſtris alicujus Athletæ cineribus, quamquam enim certum ſit columnæ Trajani impoſitam fuiſſe urnam ſervandis ejus cineribus deſtinatam, ætas præterea conveniat, nec indigna plane tanti operis exiſtimatione ſit urnæ illius mea cælatura, tamen non auſim tantum huic aut meæ fortunæ tribuere, ut eam eſſe arbitrer quæ olim hujus columnæ ſummum occupabat.

Urceolos addidi ſacris olim uſibus vel domeſticis uſurpatos. Ænei ſunt. Unius anſula quoniam multis figuris protuberat ſeorſim plana ſculpta fuit. In ea multæ arietum caprarumque formæ. Imum puer

occupat quaſi mulgendæ capræ: Ut ſuſpicio ſit ſacerdotis Jovis aut Flaminis Dialis fuiſſe, nam capræ

Dictæo cæli Regem pavere ſub antro.

Nec grave erit fortaſſe Lectori ſi occaſione data capræ antiquæ cum Paniſco inſidente & urgente typum illi exhibuero. Quam conjunctæ res ſint capræ, Fauni, Satyriſci, Paniſci & reliquum genus capripedum nemo non novit. Longiori ſermone res non indiget: ipſa per ſe loquitur.

Alia etiam hic habes antiqua ſigna, quæ quamvis præciſè ad hanc rem non pertineant, tamen quod antiquitatem illuſtrent & hac de cauſa mei juris fecerim intueri non pigebit.

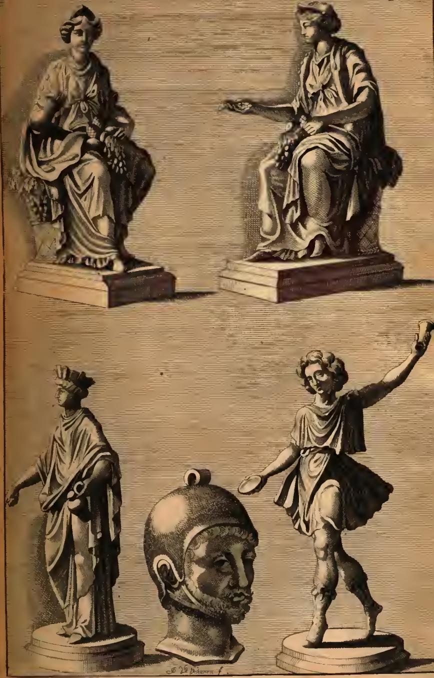
Post paginam 224
A

Nota. hancce Statuam duplo ampliorem
eſſe hac coelatura.
DEO · DOLICHENIO ·
OCT · PATERNVS · EX · IVSSV · EIVS · PRO · SALVTE ·
SVA · ET · SVORVM ·

B

1. Occurrit primùm ea illuſtriſſima ſtatua ex ære, quæ Satyrum repræſentat cum juvene ludentem. Pudor hujus mirus eſt, & qualem depingit Alciatus :

Ergo ſedens velat vultus, obnubit ocellos, In Emblem.

Iſta verecundi ſigna pudoris erant.

Alterius cernitur & petulantia & libido : eam indicant oculi, os, nares, aures arrectæ, uno verbo facies tota. Arietis pellis ideo fortaſſis eſt appoſita, *quod Satyrus lingua Laconica*, ut ait Servius, *arietem ſignificet*. Referri poteſt ad Sylvanum, pecorum & agrorum Deum, ita dictum, quòd in ſylvis verſaretur : Is Cypariſſum puerum amaſſe perhibetur, qui manſuetiſſimam habebat cervam, quam cum Sylvanus ignarus occidiſſet, puer eſt dolore extinctus. Eum Deus amator in cupreſſum arborem ejus nominis vertit, & eam pro ſolatio portaſſe dicitur. Quidni etiam ad Pana Deum, qui veluti univerſi Deus cenſebatur. Illius Dei ſimulacrum caprina facie pingebant, rubro colore, hirtis cornibus, quæ huic ſigno mirificè conveniunt : *Pan Deus ruſticus*, inquit Servius, *in naturæ ſimilitudinem formatus eſt, unde & πᾶν dicitur, id eſt omnis ; habet porrò cornua in radiorum Solis & Lunæ cornuum ſimilitudinem : Rubet ejus facies ad ætheris imitationem, ſuperior pars eſt hominis inferior hiſpida, propter arbores, virgulta, feras. Caprinos habet pedes, ut oſtendat terræ ſoliditatem.* Laſcivum Lib. XV.
& libidinoſum hunc ipſum Deum induxerunt *propter copiam ſpermaticarum ra-* De Diis
tionum, & quæ commixtiones ipſarum fiunt : inquit Gregor. Gyraldus, hinc ip- gentium.
ſum dicunt conſequi Nymphas : *ſed & famoſos pueros*, ut eſt apud Theocritum, quare ἄγριος Θεὸς dictus eſt. De illo ſic Sylvius : lib. Panic. 13.

Ac parva erumpunt rubicunda cornua fronte,

Stant aures, ſummoque cadit barba hiſpida mento :

Paſtorale Deo baculum, pelliſque ſiniſtrum

Velat grata latus, teneræ de corpore damæ.

Satyros dictos volunt παρὰ τὴν σάθην, qua voce membrum virile Antiqui ſignifi- lib. 3. Præ-
cabant, quod perpetuò erectum habebant *ad declarandam omnem virtutem vene-* par. Evang.
ream, ut ait Euſebius. Id inſtar veli folium operit, mirificè adornatum Pontificis Maximi Urbani VIII. juſſu, ne quod Magnatibus traderetur, aliquid adhuc haberet impudicitiæ. Illa mihi ſtatua olim acceſſit beneficio Illuſtriſſimi Lomenii Briennæ Comitis, mihique gratulor, quod in cimeliarchio repoſuerim ampliſſimo, Illuſtris Eliæ Brackenhofferi inclytæ civitatis Argentoratenſis Quindecimviri. Is ille eſt, qui ſupra ſuæ ſortis viros antiquitates amat, nummos antiquos & recentes, & omnis generis cimelia.

2. Ad illuſtrandam Satyrorum hiſtoriam, de quibus in hoc Opere frequens eſt mentio, ſcalpendam curavimus illam Satyram fœminam ex argento, quam jam pridem Cl. Senator P. Petavius vulgaverat : quantum hæc delineatio aliam ſuperet, judicent, qui utramque viderint, qui peritiam ſcalptoris eximii D. Chauveau cognoſcunt. Scribit Pauſanias : *inſulas eſſe quaſdam, quæ Satyrides* In Atticis.
vocantur, quas Satyri incolunt, & caudas haud multo equinis minores intra clunes habentes : &c. Illam breviorem quidem repræſentat hocce antiquiſſimum monumentum. Satyri autem ſuas habebant fœminas, ſicuti Deus Faunus ſeu Fatuellus ſuam uxorem Fatuam, qui à vaticinando & fando dicti, inconſideratè loquentibus Fatuorum nomen dederunt : Hæc traditur mulierum caſtiſſima, quare eam Romani Bonam Deam appellarunt, cujus templum in Aventino, in quo fœminæ tantùm ſacrificabant, ingreſſu maribus prohibito. Obſervandum eſt maximè, *ejus templi fores non manibus, ſed precibus ſolis aperiri poſſe*, quod mulierum propenſionem quodammodo declarat. Eas enim flecti potius precibus quam vi nemo eſt qui non noſcat.

R Ter-

Tertium ſignum cujus ſcalpturam copioſis laudibus apud me extulerunt 3.
Pauſanias. præſtantiſſimi delineatores, Silenum repræſentat. *Provectioris ætatis Satyri dicebantur Sileni*, illoſque ait Plutarchus, ἀπὸ τῦ σιλλαίνειν, id eſt, ab invidendo &
Lib. 3. de præpar. Evang. oculis præcipuè cognominatos; quod in hoc ſigno patet. Quod manu ſiniſtrà retrò humeros tenet, cave ne clavam exiſtimes in modum Herculis; baculus eſt ſive pedum recurvum, propter annum, qui in ſe recurrit, quia hic totius naturæ eſt Deus.

Fauni, Satyri, & Panes cognominati ſunt ſemicapri & capripedes à for- 4.
Herodotus. Suidas. Diodorus. mâ, quam geſtabant à fiſtula Cicuticines. *Sub hirci autem ſpecie cultus Pan fuit.* Legimus mulieres cum hircis coiiſſe: non mirum eſt, ſi puer Satyrus hirco inſideat ferulam tenens.

Quantùm valeat iſta Floræ ænea ſtatua, ſatis docet elegantiſſima delinea- 5.
tio: illam ultro indicant & nuditas & flores in calatho: *Flora cum magnas opes*
Lactantius lib. 1. c. 20. *ex arte meretricia quæſiviſſet, Populum Romanum ſcripſit hæredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fœnore ſuus natalis dies celebraretur, editione ludorum, quos appellabant Floralia: Quod quia Senatui flagitioſum videbatur, ab ipſo nomine argumentum ſumi placuit, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur, Deam finxerunt*
Valer. Maxim. *eſſe, quæ floribus præeſſet &c.* Ludi autem Florales Calendis Majis celebrabantur, in quibus omnes nequitiæ, & laſciviæ nudis mulieribus peragebantur.
Plutarchus. *Fuit ſimulacrum Floræ in æde Caſtoris & Pollucis à Praxitele ſummâ induſtriâ formatum, in cujus dextrâ flores, &c.*

Variis modis Minerva ab Antiquis picta eſt; Phurnutus eam vultu virili, 6.
In Atticis. & armis inſignem; Pauſanias ſimulacrum deſcribit aureum cum veſte ad talos
Lib. 34. demiſſa, Meduſæ capite eburneo ejus pectori inſerto: Plinius hanc ipſam ſta-
Lib. 10. tuam à Praxitele effictam commemorat. Apuleius galeam ejus deſcribit. Ei adſunt vel noctua, vel cornix, vel draco. Quæ omnia huic ſigno mirè conveniunt, quod ab artis ſcalptoriæ peritiſſimis ſupra antiqua opera à ſe viſa laudatum audivi.

Colonias à Domitiano deductas quæ nobis ſuperſunt in nummis exhibet hæc tabula: Coloniam Auguſtam Philippenſem primus refert, de qua di- 1.
ctum eſt in Claudio pag. 77. Alicujus coloniæ Juliæ reſtitutionem in ſecundo 2.
nummo ſibi fortaſſis vindicare voluit ſuperbus Imperator; ſed quænam illa ſit, in hoc ut nec in cæteris Imperatoribus, non licet interpretari. In tertio Ge- 3.
nium Coloniæ Antiochenſis fortaſſis repræſentat figura ſacrificans, ſed quo animo id faciat non novi.

Triplex

Post paginam 130.

A

Post paginam 130.
B

TRiplex Domitiani nummus Coloniam Aroem Auguſtam Patrenſem celebrat cum diverſiſſimis typis. Primus Neptuno eſt inſignitus Delphinum tenente: horum copiam in Ponto, & Græciæ littoribus eſſe maximam nemo non novit: obliterati characteres aliquid deſignaſſe videntur, præter loci ſitum qui ad mare Ionium eſt: *Prope portum Patrenſis urbis Neptuni ædes ſunt cum ſignô ejus marmoreo*, inquit Pauſanias. De Legione vigeſima ſecunda quam ſæpius in Patrenſibus nummis vidimus dictum eſt pag. 76. Colonum agentem boves coloniam indicare res ſatis per ſe nota eſt, quæ ulteriori interpretatione non indigeat, ſive ad coloniæ fundatores is referatur, ſive ad Domitianum eorum habitum præferentem. Lib. 7. in Achaic.

JAm in Tito fuit explicatum pag. 114. quis fuerit Agrippa Judææ Rex; quapropter denuo commemorare ſuperfluum. Domitianus in partem triumphi Judaïci venit, cùm equo albo inſidens patrem & fratrem triumphantes ſit comitatus: Hujus etiam gloriæ participem demonſtrant hi nummi qui victoriam & Agrippam exhibent. Cæteri palmam & Canopum, hunc Ægypti, illam Judææ ſymbolum, quaſi Imperatori ſervientes & ſub ejus ditione conſtitutas repræſentant. De Canopo vide Othonis nummum pag. 103.

ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. Imperator Cæſar Domitianus Auguſtus Germanicus. *Caput Domitiani. Populorum nomina infra explicantur.*

Herodotus l. 4. & 5. Diod. Sicul. l. 16.

Perinthiorum numen Jupiter vel ſtans vel ſedens in duobus primis nummis 1.
ſignatus eſt. Perinthus cognominata Mygdonia & Heraclea, in Thracia 2.
ſita erat, ἐν τῇ Προποντίδι, hodie dicitur *Pera*. De illa paſſim.

Jovem Cretenſes ut ſuum Deum perpetuò coluere, quare illum Cretenſem 3.
& Cretagenem nominavere, quod in Creta nutritus fuerit, ne à Saturno patre voraretur. Aquilam dextra tenet qua venari juvenis conſuevit. Fingunt Poëtæ hanc illi nectar è rupibus, & columbas ex Oceano Ambroſiam deportaſſe: in cujus beneficii remunerationem illis impertivit immortalitatem, juſſitque ut æſtatis hyemiſque eſſent prodromi, Pleïadum nomine.

Athenæus lib. 11.

Ammian. Marcel. l. 14.

Jovem etiam Claudiopolitanorum quartus nummus refert; hi Iſauriæ ſeu 4.
Ciliciæ populi ſuum nomen ab Imperatore Claudio trahebant hujus coloniæ conditore: cum priùs eorum urbs Andrapa vocaretur.

Trallianorum ſeu Trallienſium Deus in quinto ſignatus eſt. Apollo ſini- 5.
ſtra lyram dextra laurum tenet. Ludorum Pythiorum qui Trallis celebrantur mentionem facit marmor antiquum inter Arundelliana à doctiſſimo Seldeno explicatum, in quo enumerantur Victoriæ C. Sept. Publii Citharœdi, Ἐπίδαυρον Ἀσκλήπεια, Ἀθήνας Ἀδειάνεια, Σάρδεις Χρυσάνθινα, ΤΡΑΛΛΕΙΣ ΠΥΘΙΑ &c. quod rem noſtram mirificè illuſtrat. Trallis Lydiæ urbs ad Mæandrum eſt ſita. Hujus nummi meminit Ill. Falconerius in eleganti libello quem nuper edidit de Nummo Apamenſi.

Diana multimamma à Clariis ut & Epheſiis colebatur. Locorum vici- 6.
nia id forte præſtabat. De illa dictum eſt in Triumvirorum nummo pag. 16.

Sub Agathone quidem cuſum eſſe ſeptimum nummum ex inſcriptione con- 7.
ſtat, ſed quis fuerit illa Agatho; quænam ejus civitas lubenter ſcirem: certe nummi fabrica Græca quidem eſt, ſed longe inferioris cælaturæ vulgaris Græciæ, quare nummum in ora Perſidis cuſum arbitrer.

Nicomedienſes ut Nicæenſes de principatu Bithyniæ ſæpe certaverant, utra- 8.
que ſibi hunc honorem vindicante. Illos ſic diſſerere facit Dio Chryſoſtomus,

Orat. 38.

ἡμεῖς δὲ οἰόμεθα ἐὰν ἐπιγραφῶμέν που πρῶτοι, τὸ πρωτεῖον ἕξειν, hoc eſt, *Nos autem putamus ſicubi nos inſcribimus primos primas habituros partes.* Id diſſidium ita erat

frequens

frequens apud Græcos ut horum nomine redarguat Dio, ἐλληνικὰ ἁμαςτήματα. Libanius orat 6.
Anguis ſerpens Nicomediæ originem procul dubio refert in nummo: cum enim ejus populi civitatem condere deſtinaſſent, ſubitò aquila caput victimæ ex igne rapit, illam anguis exiliens terruit, atque ultra fretum fugere coëgit; ſequitur, tunc populi illos veluti Deos & civitatis condendæ indices arbitrantes conſilium mutavere, ibique Nicomediam condidere.

9. Cur Cydutenſes templum in nummo Domitiani cuderint, ignoro: conjectura eſt in ejus honorem fuiſſe conſtructum, cum Deum ſe & Dominum appellari coëgit. ΚΟΔΟΥΤΑΙ à Ptolemæo memorantur & Cydum vel Cudum à Mela his verbis, *Ab Iolide ultra Gangem ac Cudum recta ſunt littora, timidique populi & marinis opibus affatim dites.* Alterum nummum ejuſdem op- Suet. c. 5. Lib. 7. c. 1.
pidi in honorem Domitiani cuſum exponit Triſtanus, in quo Dea ſedens ca- Lib. 1. c. 7.
pite turrito ſpicas & papaverem tenet.

10. De Macedonum clypeo Imperatoribus offerri ſolito, dictum eſt in Nerone pag. 93.

Caput minutum Domitiani, retro Caput Deæ. ΕΣΤ. ΑΡΑΔΙΩΝ. Aradiorum. *Bos currens.*

ARadus in mari Phœnicio ſita ſic deſcribitur à Dionyſio, Pomp. Mela. l. 2. c. 7.

Ἀγχὶ δὲ Φοίνικος Ἄραδος μεγάλῳ ἐνὶ πόντῳ.

In Phœnicio mari eſt Arados, inter quam & continentem quinquaginta cubi- Strabo. L16.
tos alto mari ut autor eſt Mutianus, *à fonte dulcis aquæ tubo coriis facto uſque à vado trahitur*, inquit Plinius. *Ante Joppe eſt Pariæ tota oppidum in qua objectam* Hiſt. nat. l. 5. c. 31.
belluæ Andromedam ferunt, & jam dicta Arados. Tripolim Tyrii & Sidonii & Lib. 5. c. 20.
Aradii obtinent. Geroſtratem Aradiorum Regem Alexandro Magno auream obtuliſſe coronam narrat Arrianus: Q. Curtius eorumdem etiam mentionem Lib. 2.
facit. Ventidius pro M. Antonio eam quidem oppugnavit, ſed fruſtra: paulò poſt Soſius expugnavit & delevit. Bos fertilitatem ſoli indicat, fortaſſiſque Dio. lib. 48. 49.
colonorum miſſionem. Dea Domitianum quaſi ſuo ſinu fovens ornato capillitio Venus eſt fortaſſis quæ Aſtartis nomine his in locis ſumma veneratione colebatur. Fortuna temoni impoſita vel Iſis quo pertineat, præter generalem ergo iſtas Deas Syrorum & Ægyptiorum venerationem non ſatis perſpectum habeo.

SYnnada de qua dictum eſt pag. 3. hunc nummum cudi curavit in honorem Domitiani cum Jovis adſcripto peculiari nomine : is ΠΑΝΔΗΜΟΣ
In Domit. c. V. ſoſpitator ſeu ſervator dicitur : an quia Domitianus novam excitaverit ædem in capitolio Jovi cuſtodi, ut ait Suetonius.

ΚΑΙϹΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ. *Caput Domitiani.* ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒΑϹΤΗ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΥ ϹΕΒ. *Caput Domitiæ.*

Suet. in Dom. c. 1. COntrectatis multorum uxoribus, Domitiam Longinam Ælio Lamiæ nuptam etiam in matrimonium abduxit Domitianus, ex qua in ſecundo
cap. 3. ſuo conſulatu filium tulerat, alteroque anno conſalutaverat ut Auguſtam:
cap. 7. cap. 13. eamdem Paridis hiſtrionis amore deperditam repudiavit, intraque breve tempus impatiens diſſidii quaſi efflagitante populo reduxit. Hæc erat Domitii Corbulonis filia cujus viventis gloria, mortui fama in æternum valebit.
Xiphilinus. Venerat in odium mariti Domitia uxor, timebatque ne ſe interfici juberet, deprehenſis tabulis quibus interficiendorum nomina erant inſcripta.

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. ΔΟΜΙΤΙΑ ϹΕΒ. *Facies adverſæ Domitiani & Domitiæ* ΘΕΩΝ ΣΕΒΑΣΤΩΝ, Deorum Auguſtorum. *Templum.*

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Facies adverſæ Domitiani & Domitiæ* ΕΠΙ ΔΙΜΟΣΤΡΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, ΣΜΥΡ. Sub Dimoſtrato Præfecto Smyrnæorum. *Figura ſtans dextra urceolum, ſiniſtra clavam & exuvias leonis.*

DOmitiani & Domitiæ averſus nummus templum exhibet utrique ſacrum ſub invocatione Deorum Auguſtorum: Is Imperator eò devenit inſaniæ

inſaniæ ut Deus appellari voluerit. Pari arrogantia cum procuratorum ſuorum nomine formalem dictaret epiſtolam, ſic cœpit: Dominus & Deus noſter ſic fieri jubet, unde inſtitutum poſthac ut ne ſcripto quidem ac ſermone cujuſquam appellaretur aliter: In reducenda poſt divortium uxore edixit vocatam eam in pulvinar ſuum; acclamari etiam in amphitheatro, epulari die, libenter audiit DOMINO ET DOMINÆ FELICITER. A quo Græciæ populo conſtructum fuerit illud templum, eroſus hac parte nummus conjicere non ſinit. Sueton. in Dom. c. 13.

Alter à Smyrnæis cuſus eſt ſub Dimoſtrato illorum Præfecto, Herculis ſpecie inſignitus eſt, urceolus enim in dextra eſt; in ſiniſtra clava & exuviæ leonis. Sed quid Baccho cum Hercule?

Domitiani nummorum facies averſas hic habes, quos numerales vocant. In iis enim Græci characteres numeri locum obtinent juxta illorum morem. Serapis & Iſis quales fuerint ſupra fuit explicatum. Aquila fulguri innixa Jovem deſignat cui Domitianum comparabant. Bos vittatus flore inter cornua inſignitus Apim Deum Ægyptium indicat. Equus currens cui draco eſt impoſitus etiam in Domitiani nummis reperitur, ſed quid ſit non ſatis ſcio. Anni Græcis characteribus ſunt notati.

ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Domitiæ.* ΟΜΟΝΟΙΑ ΣΜΥΡ. ΕΦΕ. Communitas Smyrnæorum & Epheſiorum. *Diana Epheſia.*

Eadem inſcriptio: Duæ figuræ muliebres.

ΚΑΛΟΗΝΩΝ Caloenarum; *Diana Epheſia.*

ΜΑΓΝΗΤΩΝ CΙΠ. Magnetenſium Sipylus: *Fluvius decumbens.*

SMyrnæos & Epheſios ſimul nummos cudiſſe exempla ſunto primi duo nummi. Tacitus narrat undecim populos invicem certaſſe, contendentes ſibi deberi gloriam ex ædificatione templi in honorem Auguſti & Liviæ: Epheſios cauſa tandem ceſſiſſe qui ſoli cum Smyrnæis volente Romano ſenatu diſputabant. Ea fortaſſis ratione ducti, ſocietatem iniit uterque populus, quam ΟΜΟΝΟΙΑΝ nominabat. Diana Epheſia in primo ſignata eſt; de qua dictum eſt in Trium-virorum nummo pag. 16.

Lib. 1. Alter duo ſigna exhibet, quæ cum Pauſania interpretor Hygææ fuiſſe & Minervæ Soſpitæ quæ etiam Hygæa dicebatur, cum altera Æſculapii filia fuerit.

Coloes meminit Strabo his verbis quæ quodammodo nummum explicant. Lib. 13. Κολόη ὅπου τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μεγάλην ἁγιστείαν ἔχον: hoc eſt, *Prope Sardim in Lydia eſt Coloe, ubi & templum Dianæ maximè venerandum.* Caloe pro Coloe Pauſan. lib. 4. Meſſen. noſtram, ut arbitror, non impedit conjecturam. *Epheſiam autem Dianam urbes prope cunctæ eodem celebrant cognomine, & præſertim viri omnes præ cæteris eam diis proſequuntur honoribus. Hoc opinor cum Amazonum gloriæ tribuunt, à quibus fanum illud cum ſimulacro dedicatum fama vulgavit, tum operis priſci antiquitati. Tria præterea templi celebritatem augent; magnitudo primùm qua cætera omnia hominum opera anteit: Epheſiorum deinde civitatis ſplendor, & ipſa poſtremò Deæ claritas.*

Rejectis Ioniæ & Macedoniæ Magneſiis, quartum nummum iis tribuere non dubito, qui in Lydia proximi Sardibus ſub Archiepiſcopatu Smyrnæenſi. Id probat mons Sipylus in nummulo nominatus, cujus quidem nomen & Lib. 2. c. 91. L. 5. c. 29. fluvii ſimul & oppidi fuit. Plinius Sipylum in Magneſia deſcribit, oppidum quod abſorptum eſt, & Magnetes quos à Sipylo nuncupat: conveniunt loca, Lib. 1. Magnetes commemorat Pauſanias, *Sipyli incolas qui Mithridatis ducem Archelaum* In Epiſt. *fines eorum vaſtantem vulneraverant. De Te*, ſcribens Cicero ad Quintum fratrem, *à Magnetibus ab Sipylo mentio eſt honorifica facta.*

Nerva

NErva poſt Domitiani cædem Romæ Imperator deſignatus eſt: Vir nobiliſſimus atque humaniſſimus, princeps juſtus ac beneficus. Is ſtatim eos qui rei facti erant impietatis, abſolvit, exſuleſque reſtituit; prohibuit ſævitiam quæ in Chriſtianos exercebatur: Afflictas civitates relevavit, puellas puelloſque parentibus natos egenis, ſumptu publico per univerſa Italiæ oppida ali juſſit: Suſtulit ſpecioſa ſpectacula: uſque adeo bonus Princeps fuit, ut aliquando dicere auſus ſit ſe nihil feciſſe quo minus poſſit depoſito imperio privatus tutò vivere: id quod præſtitit haud ita multo poſt: nam cum propter ſenectutem minime honoraretur, ſed contemptui eſſet, Capitolium conſcendens M. Ulpium Trajanum Hiſpanum natione adoptat, cenſebat enim virtutem cujuſque non patriam exiſtimari & ponderari debere, eundemque poſtea in Senatu Cæſarem deſignavit. Vir probus & honeſtus omniumque laude dignus, omnibus rebus in ordinem bonum redactis & conſtitutis, febre correptus moritur, æt. LXV. Imperavit annum unum menſes IV.

Vide Fam. Romanas in gente COCCEIA. Xiphilin.

FRuſtra virtutes Imperatorem in nummis celebrant, cum virtus ejus ex factis abunde ſit cognita: ÆQVITAS quidem FORTVNA, LIBERTAS PVBLICA, CONCORDIA EXERCITVVM, quæ frequenter occurrunt, Romanorum benevolentiam & felicitatem ſub hoc Imperatore teſtantur. Utinam Græcos characteres tam exactè liceret interpretari. Inſcriptio circum caput nomen & dignitatem Imperatoris exponit. Facies averſa Jove ſedente Victoriolam dextra tenente inſignita eſt, ΔΙΑΠΑΝΔΗ ΜΟΝΣΥΝΑΣΙΣ à pluribus legitur; Ego autem ΔΙΑ Jovem interpretor, ΠΑΝΔΗ vero videtur prima pars vocis πάνδημον, quod Jovis ἐπίθετον. Forte Nervam Jovem ſuum Paudemum, id eſt, Soſpitatorem vocat aliquis populus quem ex cæterorum characterum detritione dignoſcere non licet; niſi ad eoſdem Synnadenſes revocemus, qui ejuſdem Jovis Πανδήμου nummum jam Domitiano ſacraverant.

NErva Trajanus natione Hiſpanus erat: Æt. XLII. Agrippinæ Coloniæ dum Germaniæ præeſt à Nerva Imperator declaratur; vir juſtus & robore præſtans. De Dacis eorumque Rege Decebalo triumphavit; quo denuo deficiente Daciam repetit, ubi ex inſidiis propemodum extremum diſcrimem adiit, tamen devictis Dacis coloniam eò deduxit, in Iſtro pontem lapideum ſtruxit, opus mirandum. Euphratem ponte junxit. In foro ingentem columnam erexit pro ſepulchro. Bellum in Armenios & Parthos movit, ductus gloriæ cupiditate: quibus devictis, Optimus à Senatu appellatus eſt, & Parthicus, quemadmodum antea Dacicus. Ineunte vere Aſſyriam ingreditur, & Babylonem occupat. Poſt Cteſiphontem ingreditur, & Meſſenem cepit: inde venit ad Oceanum, in Indiam trajecturus ſi juvenis fuiſſet, tamen id navigavit: dum revehitur provinciæ occupatæ deficiunt, quas per Legatos recuperat: inde Cteſiphontem reverſus, Regem Parthis dedit. Profectus in Arabiam adoritur Agarenos, quos reliquit, & haud ita multo poſt in morbum incidit, quo ingraveſcente, iter in Italiam cepit, Hadriano in Syria cum exercitu relicto. Trajanus morbi ſui cauſam venenum exiſtimavit, alii hæmorrhoidum ſuppreſſionem. Apoplexia quoque laboravit, ut parte aliqua corporis ſenſum amiſerit; ſed omnino aqua intercute correptus in Cilicia Selinuntem delatus obiit. Regnavit annis XIX. vixit annis LXIV.

Xiphil. in Trajano.

HUmanitatis ſummæ perilluſtre exemplum exhibet hic nummus. Solebant Imperatores congiaria diſtribuere, certa quadam frumenti aut olei portione ſingulis diſtributa, quæ à congiis nomen habebat: numerum adaucturæ matres, filios etſi parvulos deducebant, quibus ut cæteris, Imperatoris munus tribuebatur. Trajanus verò præcavens periculis quibus aut incauti aut imbecilli infantes in tanta hominum multitudine exponebantur, abſentibus iis ſua munera eſt elargitus. *Quocirca*, inquit Plinius, *nihil magis in tua tota liberalitate laudaverim quam quod congiarium das de tuo*, ALIMENTA *de tuo*, & alibi; *ut jam inde ab infantia parentem publicum munere educationis experirentur, creſcerent*

In Panegyrico.

creſcerent de tuo qui creſcerent tibi quantum parentibus tuis quiſque deberet &c. *Hæc prima parvulorum civium vox aures tuas imbuit, quibus tu daturus alimenta, hoc maximum præſtitiſti, ne rogarent. Pueris ac puellis*, inquit Spartianus, *quibus* In Hadrian. *etiam Trajanus alimenta detulerat incrementum liberalitatis adjecit. Romam deinde regreſſus*, inquit Xiphilinus, *multa fecit ad emendandam Rempublicam atque in bonorum gratiam, quorum imprimis curam geſſit: nam civitatibus Italiæ multa largitus eſt ad educationem liberorum, in quos magna beneficia contulit.* Materfamilias filios ſuos Imperatori ſedenti quaſi gratias agentes offert in nummo. Ejus ſupereſt inſcriptio antiqua

IMP. NERVAE TRAIAN. AVG. GERM.
P. MAX. TRIB. POTEST. COS. IIII. P. P.
NOMINE PVELLORVM PVELLARVMQVE
VLPIANORVM
EX S. C. P.

Gruter. Inſcript. pag. 1084.

1. QUod nunquam aut Perſæ aut Macedones præſtiterant, ſub Trajano factum fuiſſe aſſerit primus hic nummus in quo legitur, ARABIA ADQVISITA. *Palmas Syriæ præfectus eam Arabiæ partem quæ ad Petram vergit, edomuit*, inquit Ammian. Marcell. l. 14. c. 27. Xiphilinus, *redegitque in ditionem populi Romani. Arabiam provinciæ impoſito nomine rectoreque attributo obtemperare legibus noſtris Trajanus compulit Imperator incolarum tumore ſæpè contuſo, cum glorioſo marte Mediam urgeret & Parthos.*

2. Nummus alter ARABIAM AVGVSTI PROVINCIAM VT Daciam alter celebrat, quod Trajanum Auguſtum primum ſuum Imperatorem hæc provincia receperit, ur Bithynia Hadrianum: *leges barbarorum inde abrogatæ, ritus Romanorum recepti*, inquit Bardeſanes Syrius. Camelus juxta appoſitus In Euſebio lib. 6. c. 10. Præparat. Evang. Arabiam denotat, ut equus Mauritaniam, crocodilus Nilum, noctua Athenas. Strabo *Arabiam equis carere* ait, *quorum cameli implent officium:* Livius Romanorum pugnam adverſus Antiochum ſcribens ſic narrat; Lib. 36. *Ante hunc equitatum falcatæ quadrigæ, & cameli quos Dromades vocant, his inſidebant Arabes ſagittarii gladios tenues, longoſque quaterna cubita, gerentes ut ex tanta altitudine contingere hoſtem poſſent.* Ariſtoteles velociores camelos Arabes eſſe aſſerir equis Nyſcanis. Hiſt. animal. lib. 9. c. ult. Attamen quoniam Amicus quidam meus non camelum ſed ſtruthionem hic ſcalptum eſſe pertinaciter aſſeruit, quod ſtruthiones in Arabia occurrant, ideo nummum argenteum ex cimeliarchio noſtro vulgavimus quo rem apertius declararemus.

Arabiam accuratius denotant quæ in manibus figuræ ſtantis cernuntur. Ramus arboris thus ferentis in dextra eſt, de qua ſic Theophraſtus, Γίνεται μὲν οὖν ὁ λίβανος &c. Hoc eſt, *Gignitur ergo thus & myrrha & caſia & cinnamomum regione Arabum media circa Saba* &c. Arborem thuris non magnam ſed quinis fere cubitis attolli, permultoſque ramos gerere ferunt. Folium pyri niſi quod multo minus & colore plane herbidum modo rutæ: corticem levem omni ex parte, lauri modo, quæ omnia prior nummus exponit. Rem conficit Plinius, his verbis, *Thura præter Arabiam nullis, ac ne Arabiæ quidem univerſæ* &c. *Thus collectum Sabotam camelis convehitur, porta ad id una patente, digredi via capitale leges fecere: ibi decimas Deo quem vocant Sabin menſura non pondere ſacerdotes accipiunt, nec ante mercari licet* &c. In ſiniſtra Arabiæ ſtantis calamus eſt odoratus quem *præſtantiſſimum in Arabia trans Libanum naſci* narrat Plinius, in qua *propter eum aſpirationem agri odoratiſſimam eſſe inter omnes conſtare* ſcribit Theophraſtus. Ad id fortaſſis refertur quod narrat Galenus, *cinnamomi virgulas abſque ramis & foliis in ſcriniis Imperatorum Trajani & Hadriani aſſervari, quas & ob uſum & ob elegantiam & ob opus maximi faciebant.*

Hiſt. plant. lib. 12. c. 14. — Hiſt. nat. lib. 12. c. 14. — cap. 22. — Lib. 9. c. 7. — Lib. de antidotis.

QUem optimum Principem Senatus populuſque Romanus judicaverat hic triumphans variis modis cernitur. Poſt devictos Dacos eorumque Regem Decebalum, innumera victoriarum monumenta ubique extructa fuere. Trophæa, arcus, ſtatuæ, columnæ, nummi, omniſque generis ſigna adhuc
exſtant. Primus hujus tabellæ nummus Trajanum exhibet equitem, Deceba- 1.
lum calcantem: proximi duo trophæa in quorum poſtremo, unum amplecti- 2.
tur Imperator ad alterum manum tendens: quo quidem ſignificatur breviſſimo 3.
tempore duas fuiſſe partas victorias,

Et duo rapta manu diverſo ex hoſte trophæa.

Virgilius.

Pax in quarto cernitur ſtans more ſolito, cornucopiæ ſiniſtra tenens quæ bo- 4.
norum omnium proventum ſignificat: arma in globum congeſta dextra, face admota comburit, velut humanæ fœlicitatis impedimenta, quæ quidem omnia
imperii tranquillitatem indicant. Poſtremus tandem triumphus demonſtrat, 5.
qualis frequens in Imperatorum nummis occurrit: de illo ſic Plinius; *Accipiet ergo aliquando Capitolium non inanes currus, non falſæ ſimulachra victoriæ, ſed Imperatore veram ac ſolidam gloriam reportante, pacem, tranquillitatem & tam confeſſa hoſtium obſequia, ut vincendus nemo fuerit. Pulchrius hoc omnibus triumphis* &c. Trajanus itaque de Dacis triumphavit, & Dacicus cognominatus eſt; Hunc nummum arbitror mortuo jam Trajano Hadrianum cudi juſſiſſe. Conjecturam Spartianus ſuppeditat, his verbis: *Quum triumphum Hadriano ſenatus qui Trajano debitus erat, detuliſſet, recuſavit ipſe, atque imaginem Trajani curru triumphali vexit, ut Optimus Imperator, ne poſt mortem quidem triumphi amitteret dignitatem.* Redeunti enim Trajano ex India, inquit Xiphilinus, parabant cives longius obviam procedere, ſed is nunquam in urbem reverſus eſt. De his ſupereſt egregia hæc inſcriptio antiqua.

In Panegyrico. — Xiphil. in Trajano.

IMP

IMP. CAESAR DIVI NERVAE F.
NERVA TRAIANVS AVGVSTVS
GERMANICVS DACICVS PONTIF. MAXIMVS
TRIB. POT. IIII. COS. IV.
VICTO DECEBALO.

Gruter. pag. 246. ex Panvinio.

1. MAgnificentiſſima Trajani opera exponit hæc tabella: primum quidem, quod huc uſque Antiquarii pontem interpretati ſunt per quem nempe trans Danubium Romani tutò deduci potuerant, aliò revocandum eſſe cenſerem. Norunt qui portum Anconæ viderunt Piceni civitatis primariæ, hanc illi formam eſſe utrinque turribus ornatam, in modum amphitheatri concavam, in cujus medio navis cernitur, citra quam catena tutiori reddendo portui. Conjecturam firmat arcus Trajani adhuc integer in Anconæ portu:

PLOTINAE AVG. CONIVGI AVG.	IMP. CAESARI DIVI NERVAE F. NERVAE TRAIANO OPTIMO AVG. GERMANIC. DACICO PONT. MAX. TR. POT. XVIIII. IMP. VIII. COS. VI. PP. PROVIDENTISSIMO PRINCIPI SENATVS P. Q. R. QVOD ACCESSVM ITALIAE HOC ETIAM ADDITO EX PECVNIA SVA PORTV TVTIOREM NAVIGANTIBVS REDDIDERIT.	DIVAE MARCIANAE AVG. SORORI AVG.

Gruter. Inſcript. p. 247.

Novimus quidem Trajanum fundatorem fuiſſe pontis ſuper Danubium, ſed an id cum nummo conveniat videant acutiores, ego certe non video.

2. Templum ſumptuoſiſſimum repræſentat alter nummus, columnis, porticibus, figuris ornatum. Sed quale ſit illud inter tot à Trajano ædificata non facile eſt affirmare.

3. Tertium nummum in quo figura muliebris humi procumbens rotam dextra tenet, ſatis explicat inſcriptio, VIA TRAIANA. Ne tamen ejus brevitas obſcurum opus relinquat,. Galeni noſtri verba rem totam definient; *Veluti nunc quoque videmus quaſdam veterum in terris viarum, quibus pars quæpiam eſt lutoſa, vel lapidibus ſentibuſque impedita, vel moleſtè ardua, vel periculoſe prona, vel feris obſeſſa, vel propter magnitudinem fluminum invia, vel longa, vel aſpera:• itaque cum ſic ſe haberent omnes in Italia viæ, eas Trajanus ille refecit. Quæ quidem earum humidæ ac lutoſæ partes erant, lapidibus ſternens, aut editis aggeſtionibus exaltans, quæ ſenticoſæ & aſperæ erant, eas expurgans, ac flumina quæ tranſiri non poſſent, pontibus jungens: ubi longior quam opus erat via videbatur, aliam breviorem exſcindens: ſicubi vero propter arduum collem difficilis erat, ab illa* Lib. 9. c. 8. meth. med.

 transfe-

transferens ac per habitata ducens, tum aſperas complanans. Omnium viarum maxima & celebertima Appia dicebatur, quæ ideo *Regina viarum* dicta eſt, quæ ab Urbe ac porta Capena initium ſumebat ab Appio Claudio Cenſore ad Capuam uſque munita. Brunduſium uſque ſtratam quidam prodiderunt, quare ſunt qui à Julio Cæſare, cui ejus viæ cura commiſſa fuit, Brunduſium uſque Capua munitam tradant. Ea fuit latitudine ut plauſtra duo ex adverſo invicem occurrentia liberè exciperet, longitudine paſſuum CCCXXXM. Hanc noviſſimè Trajanus reſtituit, deſiccatiſque paludibus, excidis collibus, aggeratis vallibus ac pontibus extructis permeabilem fecit, & de ſuo nomine Trajanam appellavit. Viarum Trajanarum trium eſt mentio in marmore antiquo quod Auximi ſupereſt.

Tacitus. Dio.

Quartus peculiari ſymbolo AQVAM TRAIANAM repræſentat, ea quæ inter 20. urbis Aquas à P. Victore commemoratur: *Aquæ Martiæ partem Trajanus in Aventinum derivaverat unde Trajana dicta eſt.* Hanc laudat hæc inſcriptio. 4.

Topogr. Romæ.c.4.

AQVA TRAIAN. Q. ANICIVS Q. F. ANTONIAN.
CVR. THERMARVM VARIANARVM.

Aliam aquam Trajanam in Hiſpania fuiſſe, docet marmor antiquum, quod ad nummum noſtrum facere non arbitror.

Quintus columnam ſuperbiſſimam repræſentat, quæ adhuc hodie ab autore Trajana dicitur. Opus mirabile & omnium totius antiquitatis integerrimum, cujus *ſingularem ſub omni cœlo fuiſſe ſtructuram & vel numinum aſſenſione mirabilem*, ſcribi Amm. Marcellinus. *In foro ingentem columnam ſtatuit*, inquit Dionis abbreviator, *ſive ut ea pro ſepulchro eſſet, ſive in oſtentationem ejus operis quod ille circa forum egit*: In ea etiam Trajani oſſa ſepulta eſſe idem aſſerit. Structa eſt lapidibus XXIIII. tantæ vaſtitatis, ut opus videatur non hominum, ſed gigantum. Alta CXXVIII. pedibus. In ejus circuitu res geſtæ ab Imperatore, bellum Dacicum aliæque expeditiones elegantiſſimè ſculptæ ſunt, quarum imaginibus non Roma tantum, ſed totus orbis gaudet hodie ac fruitur, impenſis Chriſtianiſſimi Franciſci I. Gallorum Regis, rerum antiquarum percurioſi, eruditorumque omnis generis Mæcenatis, libello 130. figuras in ære cœlatas continente, hac de re edito. Audivi Pictorem illum Illuſtriſſimum RAPHAELEM Urbinatem ex ejus figuris, eam quam adeptus erat ſuæ artis elegantiam excerpſiſſe. Superſunt enim integræ abſque ullo fere detrimento cum hac inſcriptione, 5.

Xiphil. in Trajano. In Hadrian.

Gruter. inſcript. pag. 247.

SENATVS POPVLVSQVE ROMANVS
IMP. CAESARI DIVI NERVÆ F. NERVÆ
TRAIANO AVG. GERM. DACICO PONTIF.
MAXIMO TRIB. POT. XVII. IMP. VI. COS. VI. P. P.
AD DECLARANDVM QVANTAE ALTITVDINIS
MONS ET LOCVS TAATIS OPERIBVS SIT EGESTVS

De

DE Colonia Auguſta Felice Beryto abundè dictum in Auguſto pag. 30. Quæ Trajanum reſpiciunt, veniunt examinanda. *Gloriæ aviditas belli-que ſtudium*, ut loquitur Xiphilinus, *illum in Orientem compulit*, *Parthos*, *Arabes*, *vicinoſque populos*, *Romanis ſubjicere meditantem*. In Trajano. Terra marique omnia expedivit, militum robore, navium copia, quam ſubminiſtraſſe Berytum veriſimile eſt, quod idem fecerat temporibus Auguſti, ad quod etiam typi ſimilitudo refertur. Boves ſoli fertilitatem, aquilæ legionum in laurea quaſi eò deductam aut amplificatam à Trajano coloniam indicant.

DE templo Veneris Paphiæ, quod in inſula Cypro celeberrimum erat abundè dictum eſt in nummo Druſi pag. 62. Hoc monumentum fortaſſis Trajano dicavit Cypri communitas, ſuum erga illum amorem patefaciens & prolis Ulpiæ deſiderium, quam à Venere generationis parente ſummopere poſtulabant. Fortaſſis etiam ob ſubactos in Cypro Judæos ope Lucii quem eò Trajanus miſerat, quod ii in Ægypto Cyproque ducenta quadraginta hominum millia trucidaverant: ex quo fit ut Judæo in Cyprum venire non liceat, Xiphil. in Trajano. quod ſi forte vi tempeſtatis appulerit, interficitur: gratam hujus beneficii recordationem inſulares Cyprii hoc nummo teſtantur.

JUpiter Caſius in monte colebatur de quo Lucanus, Solin. cap. XLVII.

Et Caſio præferre Jovi ..... Stephanus.

Qui prope Peluſium eſt ad oſtium Nili, in cujus colle magni Pompeii tumulus: hæc tamen nummum non attingunt: quæ enim ei inſcripta ſunt ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ, ad montem Caſium in Seleucide referuntur: Seleucis autem pars eſt Strabo. l. 16. Plin. l. 5. c. 12. & 22. Lact. Firmian. Libanius in Antioch.

eſt Syriæ quæ τετράπολις ob urbes ſuas quatuor dicitur, Antiochiam, Apameam, Laodiceam & Seleuciam, quarum hæc rem noſtram conficit. Dicebatur enim Seleucia in Pieria Syriæ ſicut nummus exponit ΠΙΕΡΙΑΣ ΣΥΡΙΑΣ: illam expugnato Tigrane liberam Pompeius reddiderat. *In promontorio autem,* Lib. 5. c. 21. inquit Plinius, *Seleucia libera Pieria appellata, cujus latitudo ad oppidum in Euphrate Zeugma* CLXXV. *M. P.* Antiochus Seleuci filius eodem loco reſtituit Se- Lib. 6. c. 16. leuciam, ait idem Plinius. Ejus mons non Jovis templum tantummodo fundamentum cenſebatur, ſed Jupiter ipſe ab incolis viciniſque regionibus cultus, unde ἐπάκριος Ζεὺς quaſi montanus dicebatur, & mater ejus Rhea petroſa & montana qualem nominat Theodoretus, Ῥέαν πετρώδη καὶ ὄρειον. *Quomodo autem,* Lib. 7. epiſt. inquit Cicero ad Trebatium, *tibi placebit Jovem lapidem jurare, cum ſcias Jovem iratum eſſe nemini poſſe*; quod apud Romanos ſanctiſſimum erat jusjurandum. Eraſmus in Adagus. *Quid igitur,* inquit Apuleius, *jurabo per Jovem lapidem?* unde Jupiter Lapis, ſive lapideus dictus eſt. Aberravit fortaſſe Ptolemæus, quod ſæpius illi contingit, in hujus Caſii montis deſignatione: illum enim in Meſopotamia exponit qui in Syria eſt verſus Euphratem. Trajani munera poſt Dacicam expeditionem in Parthos properantis exponit Spartiani illuſtrator Salmaſius, dum Uri cornu, pelves argenteæ, crateres, aliaque magnifica Jovi Caſio oblata ſunt, de quibus epigramma confecit Imperator Hadrianus.

Ζηνὶ τόδ' Αἰνεάδης Κασίῳ Τραιανὸς ἄγαλμα &c.

Unde Seleucenſium gratam recordationem interpretari non erit difficile: Spartianus narrat Hadrianum ad verticem Caſii montis aſcendiſſe Jovi ſacrificaturum. Solinus cap. XLIX. *In ejus vertice talis ſpecula eſt, ut lucem prius videas quam auſpicetur dies.* Cæterum, templum in quo mons ſuper quod Aquila Jovis eſſe cenſetur, quod idem eſt ac templum in monte, cujus inæqualitates mali Punici formam refe- Lib. 3. runt, ut loquitur Achilles Tatius, tereti ambitu in ſublime porrectum eſt: Amm. Marcel. lib. 22. coronam refert apex, qui etiamnum in nummo cernitur.

Communitas Cretenſium hos nummos in honorem Trajani cudi curavit; ejus prædeceſſoris Nervæ origine Cretenſis memoriam laudantes & Plotinam patria Cretenſem Imperatoris uxorem. Jupiter Europam rapit in primo, 1.
ſedet in altero, aquilam habens juxta pedes: hoc Rex Dei habitu, illo famo- 2.
ſus ille legiſlator Minos celebrabatur Jovis ex Europa filius, quibus ſupra omnia Creta gloriabatur: quos ideo devinciendis Romanis Imperatoribus perpetuo eorum imaginibus ſuis in nummis jungebant. De Cretenſium erga Jovem cultu dictum eſt ſupra in Domitiani nummo, pag. 132.

Tertius Æſculapium & Hygæam repræſentat, Medicum Sanitatis paren- 3.
tem. De iis plura paſſim.

Europa

1. **E**Uropa bovi inſidens quo habitu à Jove rapta eſt, in primo nummo ſignatur. *Eſt & aliud templum in Phœnicia quod Sidonii tenent Aſtartæ ut ipſi quidem dicunt. Utque mihi aliquis ex ſacerdotibus narravit*, inquit Lucianus, *Europæ illud eſt, Cadmi ſororis : quam, cum eſſet Agenoris Regis filia, nec amplius appareret, Phœnices templo honorarunt, & ſacrum de ipſa ſermonem evulgarunt, nimirum Jovem ejus amore captum, quod eſſet pulchra, formam in taurum mutata eam rapuiſſe, & in Cretam deportaſſe : atque hæc quidem etiam à cæteris Phœnicibus audivi, & nummus quo Sidonii utuntur, habet Europam tauro, Jovi videlicet inſidentem :* hæc Lucianus. Lucianus. de Dea Syria.

2. Alter nummus mulierem in navi dexteram protendentem, ſiniſtra veſtem circa femen attollentem repræſentat, quam Didonem Sidoniam Principem interpretantur. Quæ ſive, ut narrat Virgilius Æneam deperiverit, ſive quæ trecentis annis ab illo vixerit, Carthaginem fundavit, quaſi gradiens exteras terras quærere tentat. Hæc Sichæo Herculis Sacerdoti nupſerat, quem Pygmalion ejus theſauris inhians necari juſſit; Vidua, opum quod ſupererat, pluresque tum viros tum fæminas in naves ſuas tranſportavit, occidentem verſus pergere juſſit. Characteres lubet interpretari DIDONE SIDONIA CLASSIS DVCE.

ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙC. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟC CΕΒ. ΓΕΡΜ. Imperat. Cæſar Nerva Trajanus Auguſtus Germanicus. *Caput Trajani.* ΚΟΙΝΟΝ CΥΡΙΑC. Communitas Syriæ. *Caput turritum.*

ΘΕΑC CΥΡΙΑC ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. Deæ Syriæ Hierapolitanorum, *in laurea.*

COmmunitas Syriæ Opim in terris, Rheam in cœlis, Cybelem quæ utraque eſt, venerabatur. Teſtantur inſcriptiones antiquæ,

DEÆ SYRIAE SACR.
VOTO SVSCEPTO PRO
SALVTE . . .

D. M. SYRIAE SACRVM.
L. MAIANIVS HOMER.
CVM MAIANA HOMERIDE FIL.
V. SP. L. D. D. D.

Lib. 14. Eclog. 2. Has explicat Diodorus Siculus qui Cybelem Deam Magnam & Syriam interpretatur. Nihil jucundius fore Imperatori arbitrantes Syri quam ſuam Deam illi offerre, hanc in ſuo nummo qui primus cælatus eſt ſolemniter pro more ornatam obtulerunt.

De Dea Syria. Alterum explicat Lucianus. Ἔστι ἐν Συρίῃ πόλις &c. hoc eſt, *In Syria non procul ab Euphrate fluvio eſt civitas quæ vocatur ſacra, eſtque ſacra Junoni Aſſyriæ; ſed nomen hoc urbi ſimul atque fuit condita, non inditum fuiſſe videtur, imo aliud illi erat antiquitus, cum vero Magna Sacra ibi celebrarentur, hoc cognomentum accepit, ideoque à Græcis* ἱερόπολις: *& in ſequentibus cum multa ſint magna & antiqua templa in Syria, nullum tamen majus eo eſt quod in ſacra civitate,* ἐν τῇ ἱρῇ πόλει *habetur, neque etiam ædes alia ſanctior, nec terra magis ſacra.* Plura leguntur de Hierapoli in Sacri Senatus nummis pag. 6.

De Dea Syria.

Adrichomius de terra Sancta. S*Epphoris urbs eſt opulenta & totius Galilææ primaria, in meditullio regionis tutiſſimo loco ſita, arce, portis, mœnibus, muriſque firmiſſimis munita & habens circa ſe vicos plurimos.* A Sephore Moabitarum Rege, de quo in Numeris & Joſue, fortaſſis nominata fuit, aut à Sepphora Moyſis uxore, de qua in Exodo. Palmarum in tota regione fecunditas hanc quæ in nummo videtur fieri fecit; niſi hac etiam Trajani victoriæ contra Arabes celebrantur.

ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ ΑΡΙϹΤΟϹ ϹΕΒ. ΓΕΡΜΑΝ. ΔΑΚ. ΠΑΡΘ. *Caput Trajani.* ΚΥΡΡΗϹΤΩΝΑ. Cyrrheſtenſium *in laurea*, ΒΕΡΟΑΙΩΝ Γ. Beroenſium *in laurea.*

ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ Κ. Ε. Flavienſium Chalcidenſium. *in laurea.* ΚΑΡΥΣΤΙΩΝ, Caryſtiorum. *Caput Jovis.*

COronas ex auro Imperatoribus Romanis Græciæ populos ſæpius miſiſſe, palam notum eſt. Exempla hic appoſuimus plurima. Populorum nomina in mediis coronis leguntur quaſi offerentium. Cyrum urbs eſt Syriæ-cavæ prope quam Ventidius Parthos vicit: ἐν τῇ Κυρρηστικῇ inquit Appianus. Cyrrheſtæ ſunt quidam Macedoniæ populi quorum Plinius mentionem facit: Iis nummum Κυρρηστῶν tribuit Goltzius. Lib. de bello Parthico.

Vicinæ urbes Beroæa & Chalcis quæ etiam ſunt in Cæle-Syria prope Palmyrenos, hac laurea Trajanum ſuum victorem teſtantur. Beroæa à Seleuco condita Strabo l. 16.

dita hodie nuncupatur *Alep*. Chalcis variis bellis diruta à Tito Imperatore Flavia dicta eſt, ut multæ aliæ quæ aut coloniæ ab ipſo factæ ſunt, aut inſtauratæ, aut privilegiis donatæ. Eſt etiam alia Chalcis primaria Eubœæ vulgo *Negroponte*, Caryſto proxima quam refert tertius nummus, quæ etiam Chalcis habita eſt apud priſcos ut Callidemus autor eſt *ære ibi primum reperto*, inquit Solinus. Utramque *opulentiſſimam* nominat Mela. Hæc in Euboico mari inſula & oppidum à Caryſto Chironis filio nomen habet, & ab Ægæone gigante Ægæa dicta eſt. *Unde Briareo rem divinam faciunt Chalcidenſes, ſicut Ægæoni Caryſtii, Titanas utrique venerantes, qui ibi regnaverant.* Celebris hic olim erat latumia ex qua nobiliſſimum marmor effodiebatur, unde Caryſtiæ columnæ exſcindebantur. Caryſti etiam lapis naſcebatur ἠξαιρομένη *quem lanæ inſtar pectere & nere poterant, ex illoque parabantur mantilia egregiè contexta, quæ ubi ſordibus inquinata erant, in flammam projecta non ſecus emundantur, quam ſi maculas elueres.* Neque diu eſt quod Caryſtia rupes deſiit, ſimul cum marmore &c. inquit Plutarchus. Quod Græci Ἄσβεστον lapidemque Caryſtium vocabant, id fortaſſis Amiantum intelligimus.

Plin. l. 6. cap. 28.

l. 2. c. 7.

Solin. c. XVII.

Strabo. Plinius.

Lib. de Orac. defectu.

FRequenter occurrunt in nummis characteres quibus dignitates deſignantur, Conſulatus præcipuè & Tribunitia poteſtas, cæteris majores: has etiam in longinquis regionibus populi venerabantur. Horum enim nummorum ſcalptura & typus Africam denotant.

1. Caput Elephantis ornatum proboſcide Cyrenaicam indicat regionem, ut & Jovis cornigeri quem Ammonem incolæ nuncupant.

2. Iiſdem etiam Africam totam repræſentari palam nummi teſtantur: hos autem ideo cuſos arbitror quibus non modo generali cultu ſuam Imperatoribus reverentiam populi teſtarentur, ſed peculiariter eam quam ob ſummum ab Trajano acceptum beneficium Ægyptii debebant. Is enim propter deficientem Nili inundationem Ægypti ſterilitati annonæ abundantia opem tulerat: de quo ſic Plinius. *Igitur inundatione id eſt ubertate regio fraudata,* (Ægyptus) *ſic opem Cæſaris invocavit ut ſolet amnem ſuum, nec longius illi adverſorum fuit ſpatium quam dum nunciat. Tam velox, Cæſar, potentia tua eſt tamque in omnia pariter intenta bonitas & accincta, ut triſtius aliquid ſæculo tuo paſſis ad remedium ſalutemque ſufficiat, ut ſcias* &c. In Panegyrico.

3. Triumphi ſupra memorati pag. 141. recordationem ſibi gratam eſſe ſignificant illi Græciæ populi qui tertium nummum cuderunt. Eos vel Syros vel Ægyptios ob nummi characteres fuiſſe ſuſpicor.

PErinthiorum Fortunam refert primus nummus, qua fortaſſis frui ſe per Trajanum aſſerebant. De iis dictum eſt in Domitiano pag. 132. 1.

Nacraſa urbs eſt Lydiæ cujus meminit Ptolemæus. Nummum Severi ſubjiciemus, in quo Æſculapius ſtat, circum quem ΑΚΡΑϹΙΩΤΩΝ. num eamdem urbem indicent nummi dubito, potuit quidem N. ſubduci ob detrimentum. 2.

Julienſes & Laodicenſes nummum ſimul cudiſſe probat hæc inſcriptio. Id moris erat, Græcas civitates non ſeorſim tantum, ſed & conjunctim ſuos Imperatores in nummis venerari. Communitates tunc vocabant quæ frequenter leguntur in inſcriptionibus antiquis & nummis, hoc verbo ΟΜΟΝΟΙΑ. Placet etiam uni Laodiceæ nummum tribuere quæ Julia dicta fuerit ob aliquod acceptum beneficium : ſic plures aliæ urbes Juliæ dictæ ſunt. 3.

De Nicomedia abundè dictum eſt in Domitiano. pag. 132. 133. Epigraphe hic obſervanda venit, Nicomedia enim ſe metropolim, & primariam Ponti & Bithyniæ in hoc nummo jactitat, cum Nicæa eumdem ſibi honorem vindicet, quare acris fuit inter has civitates contentio. 4.

Tiberienſes hos eſſe ex temone & prora navis ſuſpicor qui Galilæam juxta mare accolunt. Τιβεριὰς paſſim legitur in ſacris litteris. Tiberia quædam à Tiberio in Thracia conſtructa eſt. 5.

INuſitatus & inſolitus typus exhibetur à Byzantiis in primo nummo qui Trajanum non tantum ut Imperatorem, verum etiam ut ſuum peculiarem magiſtratum venerabantur : id forte tot privilegia à Plinio commemorata effecere : ſed cur galea criſtata ? Antiqui Autores id videntur explicaſſe fuſius, cum recens quidam Trajanum ſuum caput ornaſſe ſcribit non diademate, ſed galea : Heroem ſuum Byzantem interdum galeatum in nummis expreſſere Byzantii, cur eodem habitu Imp. Romanum non deſignarent ? 1.

Lib. X. Epiſt. tribus locis. M. Zverius Boxhornius de vita & moribus Trajani. Goltz. in Græcia.

Vicini Chalcedonenſes ſecundum nummum cudere, grati erga Trajanum animi ob ſua firmata auctaque privilegia teſtificationem præbentes. Eos ab oraculo Pythio cæcos appellatos fuiſſe, tradit Tacitus, quod priores Byzantiis ad Boſphorum Thracium advecti, minus proviſa locorum utilitate pejora elegiſſent, ubi urbem conderent. Apollinem ſupra cæteros Deos venerabantur in ejus honorem ædificaverant. Καὶ ἀφαιρέμενοι ἐς τὴν χαλκηδόνα ἐν τῷ Ἀπόλλωνος ἱερῷ 2.

ὅπερ

ὅπερ ἀρχαιότατον ἐπὶ χαλκηδονίοις &c. Teſtantur plures nummi apud Goltzium, Deum lauro coronatum Apollinem ſcilicet & tripodem & lyram in Chalcedonenſium nummis referentes. Apollo rapitur ad cœlum cygno inſidens, de quo ſic Mart. Capella, *ſed ſcandente Phœbo Muſarum pediſequus adhærensque comitatus candenti canoraque alite vehebatur. Cygnos currum Apollinis, cui ſacræ ſunt aves, vehere finxerunt Poëtæ, fortaſſis ob harmoniam quam paulo ante obitum edunt.* Cæterum ΧΑΛΚΙΔΟΝΙΩΝ paſſim apud autores legitur, in nummis vero ut apud Strabonem ſolum, ſemper ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ aut ΚΑΛΧΗΔΟΝΙΩΝ. Eumdem typum exhibet Triſtanus in Tranquillinæ nummo: Cygno pavonem ſubſtituit Strada in Plotina: eodem conſilio fortaſſis quo in conſecrationibus Imperatorum aquilæ ſemper occurrunt, Auguſtarum vero pavones. Lucian. in dialog. Alexand. Lib. 1.

3. Dianam Epheſiorum & Ierapolitanorum referunt duo ſequentes nummi, de qua paſſim in ſuperioribus & præcipuè pag. 5.

4. Quintum nummum Mileſii condidere: de his vide Caligulæ nummum pag. 73. Inſcriptionem nobis eripit eroſio nummi in qua integrum ſupereſt Φιλομήτορος nomen, quod mihi ad explicandum nummum non ſufficit.

1. DE Tripolitanorum & Aradiorum conjunctione dictum eſt in Domitiani nummis pag. 133. quare Tripolim eam eſſe Syriæ certum eſt. Tripolitani autem Imperatorem ſibi ipſi trophæa ſtruentem maluerunt in averſo nummo repræſentare quam ejus caput, cujus loco ſuæ urbis Genium exhibent, quod fermè huic nummo peculiare eſt.

2. Caſtorem & Pollucem exhibet alter nummus, quos ideo urbes ferè omnes maritimas veneratas eſſe dictum eſt, quod hi ventos & æquora placare prædicabantur: de his dictum eſt pag. 6.

EQuidem Trajanum exhibent Phœnices, cum in Arabiam properaret. Tanta fuit illius Imperatoris virtus bellica, ut ipſi Alexandro comparari potuerit. Mirum itaque non eſt, omnes fere orbis populos illum in ſuis nummis celebraſſe. Hæc provincia nomen videtur accepiſſe à palmis quibus ſola abundat, Græcis enim φοῖνιξ dicitur. Nummum in Antonini Pii honorem fabricavit in quo Palma cernitur retro ſtantem figuram quod ſuum eſt ſymbolum.

DE Pergamo jam abunde dictum eſt pag. 41. 42. in detrito nummo non ſatis licet proſpicere quænam ſint figuræ in templo, an Jovis an Æſculapii? utrumque enim colebant Pergameni. Inſcriptionis pars prior quæ abolita eſt, fortaſſis dignitatibus Trajani ritè reſtitueretur, apparent enim veſtigia quædam quæ eas indicant, ſic ergo legerem ΑΥΤΟΚΡΑτωρ ΚΑΙCαρ. Quæ ſi characteribus manifeſtis jungantur ſic ſonant. IMPERATOR CAESAR TRAIANVS PERGAMENORVM.

PLotina *ſanctiſſima fœmina*, ut loquitur Plinius, Trajani uxor fuit. Palatium aſcendens ex gradibus ad populum converſa, Talis, inquit, huc ingredior qualem me etiam egredi opto. Exactiones improbans, fiſcum lie-
Lib 9. epiſt. ad Roman. nem vocabat, quod eo creſcente reliqui artus contabeſcant. Hæc una fortaſſis ex Principibus modeſtè & ſanctè in ſumma poteſtate ita ſe geſſit, ut de
Aut. Victor. ea nullus jure conqueri potuerit. *Tibi uxor in decus & gloriam cedit*, inquit Plinius Trajano, *Quid enim illa ſanctius? quid antiquius? nonne ſi Pontifici maxi-*
Xiphil. *mo eligenda ſit conjux, aut hanc, aut ſimilem, ubi autem ſimilis, elegerit? &c.*
In Panegyrico. *Eadem quam modica cultu? quam parca comitatu? quam civilis ingreſſu?* &c. Harum virtutum admiratores Perinthii nummum cudere, viri & uxoris facie inſignitum.

Eidem officio non defuere Byzantii, qui piſces ſuos Plotinæ obtulerunt.
Strabo. Pelamydes eſſe & forma & Strabo, & Heſychius docent. *Eſt cornu Byzantio muro conjunctum, Sinus verſus occidentem ad ſexaginta ſtadia penetrans, ſimilis cornu cervino, quod in multos ſinus quaſi in ramos finditur, in quos incidens Pelamys facilè capitur, cum ob copiam, tum ob vim fluctus intro compellentis & anguſtiam ſinuum, ob quam etiam manibus poteſt comprehendi.* Ἔςι δὲ τὸ Κέρας &c. Hæc oraculum Apollinis explicant ab Heſychio Mileſio commemoratum.

> Ὄλβιοι δ' οἱ κεῖνον ἱερὸν πόλιν οἰκήσουσιν
> Ἀκτὴν Θρηικίην τ' ἐπὶ γείτονα παρά τε ςόμα πόντου,
> Ἔνθα δύο σκύλακες πολιὸν λάπτουσι θάλασσαν
> Ἔνθ' ἰχθὺς ἔλαφός τε νομὸν βόσκονται ἐς αὐτόν.

Gillius de Boſphor. Thr. hoc eſt, *Felices qui habitabunt ſacram hanc urbem littuſque Thracium prope Ponti oſtia, ubi lambunt mare duo canes, & in eodem paſcuo cervus piſciſque veſcuntur.*

tur. Cydarus enim & Borbyſes fluvioli hunc in locum defluunt. Pelamys piſcis etiam cervus dicitur à loci figura cornu referente, in quem fluctuum violentia, delatus nutritur & ſaginatur. Byzantii Imperatorem optimum per optimam uxorem ſibi demereri conabantur.

DE Amaſtrianis dictum eſt in Homeri nummis pag. 8. Eorum cum Plotina ullam legiſſe conjunctionem non memini: ſufficit ad nummi dilucidationem omnes imperio Romano parentes populos Trajano blanditos eſſe quem ſibi interdum per optimam uxorem devincire conati ſunt.

FIlius Trajani per adoptionem fuit Hadrianus, idque Plotinæ artibus: Vir erat procerus ſtatura, forma comptus, promiſſa barba quam primus Imperatorum nutrivit, ut vulnera quæ in facie erant, naturalia tegeret, flexo ad pectinem capillo. Memoriæ & omnis pæne artificii incredibilis, ingenii lucidi & laſcivi, & ad oſtentationem ſui inſolentis. Princeps alioquin humaniſſimus. Bellum nullum movit ſed mota compoſuit: nullius bona pro injuria proſcripſit. Privatis debitoribus in urbe & Italia in provinciis etiam ex reliquiis ingentes ſummas remiſit, ſyngraphis in foro Divi Trajani quo magis ſecuritas omnibus roboraretur, incenſis. Ob ſanguinis effuſionem contabuit & in hydropem incidit. Moribundus exclamavit Πολλοὶ ἰατροὶ βασιλέα ἀπώλεσαν. Vixit annos LXII. imperavit XX. ſepultus eſt ad Pontem Ælium in ſepulchro à ſe condito, quod & Moles Hadriani dicitur nunc verò Caſtrum Sancti Angeli.

HA-

HADRIANVS AVGVSTVS. *Caput Hadriani. Averſi typi infra explicantur.*

SUperbiſſima hæc ſunt monumenta rerum ab Hadriano geſtarum variis in regionibus. Nullus unquam Imperator tantis deditus ſtudiis aut felicius peregrinatus eſt, aut magnificentius populos ditavit. Singulæ quas peragrabat provinciæ ſuum erga Principem beneficentiſſimum amorem in nummis omnis generis & modi ſignabant. De his quæ in ære mediocri occurrunt breviter nobis dicendum.

Primus quidem alter & tertius Mauretaniam indicat. Hanc inter & Im- 1.
peratorem ſtat ara quam hæc ſua patera aſpergit, Principis libans ſaluti & 2.
ADVENTVI. Ejus vota benignè audit Imperator, ſuoque habitu gratum 3.
ſibi eſſe hoc ſacrificium teſtatur. Cum hæc provincia velociſſimis equis ſit
Spartian. fecundiſſima, hos ideo nummis inſculpſit. *Luſium Quietum ſublatis gentibus Mauris quas regebat, quia ſuſpectus imperio fuerat, exarmavit Hadrianus, Martio Turbone Judæis compreſſis ad deprimendum tumultum Mauretaniæ deſtinato. Germanis Regem conſtituit, motus Maurorum compreſſit & à Senatu ſupplicationes emeruit* &c. In quorum fortaſſis facinorum memoriam hi nummi fuere ſignati.

Ægyptus cubat in quarto nummo ſiſtrum dextra tenens, ſiniſtra calatho 4.
floribus pleno innixa. Ibis ſacra ejus avis juxta pedes veluti obſequens ſtat in baſi: quæ omnia & fertilitatem Ægypti, ut in triumvirorum nummo dictum eſt, & religionem, indicant. Siſtrum crepitaculum æneum quo Ægyptii ſacerdotes in Iſidis ſacris uti ſolent ἀπὸ τοῦ σείειν hoc eſt à quatiendo, propterea quod concuſſum, argutum ſonorumque ederet tinnitum,

Virgil. VIII. Æneid.

Patrio vocat agmina ſiſtro.

Quid nos ſacra juvant, quid nunc Ægyptia proſunt
Siſtra?

Invo-

Invocant & Ægyptii Ibes ſuas contra ſerpentum adventum, ut Elei Myiagron Deum muſcarum multitudine peſtilentiam adferente, quæ protinus intereunt qua litatum eſt illi die. Hadrianus per Judæam in Ægyptum tranſivit ubi Pompeio parentavit, carmenque hoc addidit, dum disjectum monumentum inſtauravit, &c. Ovid. 3. Amor. Plin. lib. X. c. XXVIII. Dio.

5 Alexandria in quinto ſpicas habet adjunctas fertilitati indicandæ: Ægyptus enim, cujus caput eſt, & Siciliam & Italiam & Græciam, totaſque pene maris mediterranei accolas ſuis nutrit meſſibus.

6. Nilum qualem demonſtrat Philoſtratus, ſextus nummus exhibet: ſenex decora facie, cornucopiæ ſiniſtra tenens, Ægyptum alluendi ditandique impreſſam ſibi vim denotat. Crocodilus veluti blandiens adſtat. Nilum in itinere ſuo Hadrianus navigavit.

7. In ſeptimo, Africa elephantis ornata proboſcide ſcorpionem ut ſolet & copiæ cornu tenet. Calathus ad pedes floribus & fructibus refertus eſt. Africæ monſtra fertilitatemque ejus hæc indicant.

Tunc ſpicis & dente comas illuſtris eburno
Et calido rubicunda die ſic Africa fatur. Claudian.

8. Cappadociam miles refert in octavo nummo vexillum ſiniſtra tenens, Deam putat Ant. Auguſtinus. In Dialog.

9. Dacia ſub habitu militis in rupe ſedentis dextra aquilam legionariam, ſiniſtra palmam tenentis ideo in ſequenti nummo ſignata eſt, quod Hadrianus & pugnæ & victoriæ Dacicæ fuerit particeps. Poſt quæſturam acta Senatus curavit, atque ad bellum Dacicum Trajanum familiarius proſequutus eſt. Ael. Spart. Secunda expeditione Dacica, Trajanus eum primæ legioni Minerviæ præpoſuit, ſecumque duxit, quandoquidem multa egregia ejus facta claruerant: quorum memoriam renovat ejus figura, quæ exſtat in columna Trajana, & hæc inſcriptio antiqua.

IMP. CAES. DIVI NERVAE TRAIANO HADRIANO
PONT. MAX. COS. III. PP.
CVIVS VIRTVTE DACIA IMPERIO ADDITA FELIX EST.

10. Hiſpaniam decumbentem cui ſuum nomen dederat non deſerit cuniculus, hic enim apud Hebræos dicitur שפן Saphan, unde Σπανία à Græcis & Phœnicibus quaſi *cuniculoſa* Hiſpania dicta eſt. Bochart. de animal. ſacr. ſcript. l. III. c. XXXIII. Meminit Medicinæ Princeps Galenus his verbis: *Non igitur opus erit amplius pluribus exſequi animalia omnia quæ apud ſingulas gentes propriè naſcuntur, cujus generis eſt animalculum in Iberia, quod lepori ſimile eſt, cuniculum vocant.* Lib. III. de alim. facult. cap. 1. M. Varro autor eſt *à cuniculis ſuffoſſum in Hiſpania oppidum.* Plin. l. VIII. c. XXIX. Hiſpaniæ cuniculos appellat fœcunditatis innumeræ, famemque Balearibus ſingulis populatis meſſibus afferentes. Certum eſt Baleariros adverſus proventum eorum auxilium militare à D. Auguſto petiiſſe. Plin. l. VIII. cap. LV. In Ebuſo cuniculi non ſunt, ſcatent in Hiſpania, Balearibuſque. Cuniculoſam Hiſpaniam nominat Catullus, *Cuniculoſæ Celtiberiæ fili.* Plin. lib. 8. cap. 58. Olivæ ramus non tantum pacem provinciæ demonſtrat, ſed & abundantiam illius ſtirpis in Hiſpania, unde Claudianus,

- - - - - - Flavus dum prima Minervæ Lib. 11. & laud Sei.ic.
Nexa caput foliis, fulvaque intexta micantem
Veſte Tagum, tales profert Hiſpania voces.

Britannia quam ante Julium Cæſarem non noverant aut neglexerunt Romani, 11.
Strabo. eorum armis tandem ceſſit, quorum Duces ideo dicti ſunt Britannici. Sub Hadriano Britanni teneri ſub ditione Romana non poterant, ergo converſis regio more militibus Britanniam petiit, in qua multa correxit, murumque per LXXX. millia paſſuum primus duxit qui barbaros Romanoſque divideret. Cui expeditioni adjungendus venit alter nummus majoris modi, in quo EXERCITVS BRITANNICVS per Imperatorem & milites deſignatur, alterque Imperatori dicatus RESTITVTORI BRITANNIÆ. Haſta clypeus provinciæ arma demonſtrat.

Roma denique gratulatur ſuo Principi quem omnium provinciarum, po- 12.
pulorum, urbium noverat benefactorem. Pluribus modis pingitur. Hunc habitum militis dextra Palladium, ſiniſtra haſtam puram tenentis convenien-
Solinus. tiorem arbitror, nomenque Græcum explicans. ΡΩΜΗ enim robur ſonat: ut dictum eſt ex Solino, pag. 15.

HADRIANVS AVGVSTVS COS. III. P. P. *Caput Hadriani. Averſi typi infra explicantur.*

QUod de nullo unquam Principe dictum fuerat, de Hadriano in nummis ſcriptum eſt. Reſtituit nempe provincias ferè ſingulas imperii Romani; & interdum orbis terrarum ſuam in nummis demonſtrat reſtitutionem.

Hiſpania quam peragraverat ſuam in duobus primis refert teſſeram per 1.
olivæ Ramum & cuniculum utrumque à copia, ſupra explicatum. *Poſt* 2.
In vita Hadriani. *hæc Hiſpanias petit*, inquit Spartianus, *& Tarracone hyemavit, ubi ſumptu ſuo ædem Auguſti reſtituit. Omnibus Hiſpanis Tarraconem in conventum vocatis, delectumque jocslariter ut verba ipſa ponit Marius Maximus, detrectantibus Italicis vehementiſſimè, cæteris prudenter & cautè conſuluit.*

Reſtitutæ Africæ in tertio nummo exſtat monumentum. *Inde Romam* 3.
Ibidem. *venit*, inquit idem Spartianus, *atque ex ea in Africam tranſiit, ac multum beneficiorum provinciis Africanis tribuit.* Fortaſſis quod eſſet ipſe Africanus, aut quod ejus in Africam adventus pluvia celebratus fuerit, cum ſuperioris quinquennii ſiccitate Afrorum agri ſquallerent.

Idem. ib. Achaïam eodem habitu ſua manu ſublevat Imperator. *Is poſtquam per* 4.
Aſiam & inſulas ad Achaïam navigavit, & Eleuſinia ſacra exemplo Herculis Philippique ſuſcepit, multa in Athenienſes contulit & pro agonotheta reſedit. Et in Achaïa quidem etiam illud obſervatum ferunt, quod cum in ſacris multi cultros
Pauſanias lib. V. *haberent, cum Hadriano nullus armatus ingreſſus eſt.* Beneficiorum Imperatoris Hadriani erga provinciam teſtis ſit ejus ſtatua è marmore Pario, quam in
In Tacit. lib. 1. templo Jovis, Achæi collocari juſſerunt. Nummum illuſtrat Lipſius, Achaïam pro tota Græcia deſignatam eſſe tradens tempore Hadriani, de quo ſic Pauſanias, *Hic tum de omnibus nationibus Imperio Romano ſubditis, tum de Græcis optimè meritus.*

De

1. DE colonia Corintho jam dictum in Julio, pag. 15. & Auguſto pag. 31. quod hic reponere ſuperfluum. Grata Corinthus Hadriano ſuis nummis rependit honores ejus magnificentiæ debitos. *Is balnea Corinthiis aliaque ſua impenſa exædificavit*, ut ait Pauſanias. Λουτρὰ δὲ ἐστι μὲν πολλαχοῦ Κορινθίοις καὶ ἄλλα καὶ μὲν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τὸ δὲ Βασιλέως Ἀδριανοῦ κατασκευάσαντος. Paulo poſt, Κρῆναι δὲ Lib. 2. c. 46. πολλαὶ &c. hoc eſt, *Aquæductus multi in diverſis urbis regionibus (luculenta enim Corinthiis perennium aquarum copia ſuppeditat) & is quem ducta è Stemphylo aqua erigendum curavit Hadrianus*. In agro Stymphaliorum fons eſt è quo Pauſanias Hadrianus aquam Corinthiis intra mœnia deduxit. Alibi etiam Ἀναθήματα δὲ lib. 8. in Arcad. καὶ ἄξια &c. hoc eſt, *Dona quidem digna quæ hiſtoriæ mandentur, in eo templo* Pauſanias *ſunt, pavo ex auro & fulgidis lapidibus, quem dedicavit Hadrianus Imperator*. lib. 2. c. 59. Quæ omnia Hadriani benevolentiam erga Corinthum teſtantur. Inter tot Corinthi templa, quale ſit illud in primo nummo ſignatum non facile eſt
2. conjicere. De Bellerophonte ſatis in ſuperioribus.
3. Quid tertius nummus exhibeat præter Dianam venatricem docebit alter integrior.

1. COlonia Ælia Hadriana Auguſta in veteri inſcriptione & fortaſſis in nummo legitur: ea eſt Zama regia Jubæ in Africa.

Et Zama & uberior Rutulorum ſanguine Tapſus. Silius lib. 3.

Juxta quam Africanus major Annibalem inſigni clade affecit, inquit T. Livius. L. 10. bel. Punic. Juppiter ſedens in medio templo diſpoſitis hinc inde ſtantibus figuris, quid ſignificet, mihi obſcurum eſt. Duarum quidem ſtatuarum meminit Pauſanias, Lib. 1. his verbis, *Ibidem Jupiter ſtat cognomento Eleutherius, & Imperator Hadrianus, vir cum de aliis quibus imperabat gentibus, tum de Athenienſibus optimè meritus, apud quos Jovis Olympii ædem & aram ſibi dedicavit.* Probabilius tamen eſt COLoniam AELiam CAPitoliam in nummo indicari, quæ caput erat Judææ, Hieroſolyma dicta. Cum enim Judæi ſeditionem in toto orbe excitaſſent Trajani & Hadriani temporibus, ab hoc per Martium Turbonem compreſſi fuere: Spartian. in Hadriano. Hadrianus poſtea illam inſtauravit quam inde Æliam à ſe nuncupavit, Capitolinam à Jove Capitolino ibi conſecrato. Dio.

2. De COLonia BERytho abunde dictum in Auguſto pag. 36. Hoc monimentum Hadriano ut aliis benefactoribus conſecravit hæc civitas ob aliquod

V 2 pecu-

§. Sed & Ber. peculiare beneficium quod innuere videtur lex 1. Dig. de Cenſibus, *Sed & Berytenſis colonia in eadem provincia, Auguſti beneficiis gratioſa*, & ut D. Hadrianus in quadam oratione ait, *Auguſtana colonia quæ jus Italicum habet.*

Pomp.Mela Lib. 2. c. 3. Quamvis Pella alia ſit in Achaia, alia in Cœleſyria & in Theſſalia; con- 3.
jectura tamen eſt COLONIAM IVLIAM AVGUſtam PELLAM Macedoniæ urbem, Philippi Græciæ domitoris, & Alexandri Magni natalibus celebrem in hoc nummo ſignatam eſſe, de qua ſic Juvenalis,

Sat. 10. *Unus Pelleo juveni non ſufficit orbis.*

Lib. 16. Lib. 4. c. 10. Lib. 42. 44. & 45. Hanc Strabo Macedoniæ *metropolim*, Plinius *coloniam* nominat; *veteremque Macedonum regiam* T. Livius, cujus ſitum abundè explicat in ſequentibus.

Cæſarearum numerus obſtat hujus nummi explicationi. Multas enim 4.
peragravit Hadrianus, ſed quæ ex his nummum cuderit, in quo figura turrita caput dextra tenens, captivum dextro pede calcat, ignoro. Niſi fortè Romam ipſam barbarico opere deſignet. Characteres ſic interpretor Colonia FLAVIA CAESAREA quæ urbs eſt Palæſtinæ, quam etiam hodie Cæſaream nuncupant. De hac fuſius in Antonini nummo dicetur.

SOlebant Orientales ſingulis annis nova munera Imperatoribus offerre, ſuoſque Deos aut fructus aut rarum quid aliud illis conſecrare: id refert hæc tabula, quæ Ægyptiorum præcipuè & Græcorum vota in nummis refert. Primus 1.
quidem Canopum repræſentat, de quo in Othone abunde dictum eſt p. 102. 103.

Alter calathum fructibus & floribus plenum: indicandæ nempe horum 2.
fœcunditati: uterque anno primo imperii Hadriani cuſus eſt.

Tertius annum quartum deſignat, cum ſerpente gîris multiplicibus. 3.

Caduceus

Caduceus retro & ſpica coram eſt appoſita innuendæ videlicet ubicunque paci & ubertati. Serpens imperii apud Ægyptios ſymbolum utramque tueri videtur.

4. Quartus capite Jovis ſignatus eſt anno nono; alicujus fortaſſis templi in ejus honorem extructi ab Hadriano, græca quædam civitas monumentum poſuit.

5. In quinto Serapis ſtat, de quo vide nummos Titi pag. 115.

6. Cur tigris in ſextò nummo ſit ſignatus, aut à qua Græciæ civitate anno undecimo, ignoro; niſi forte ob aliquod inter venandum facinus, quo potiſſimum delectabatur Hadrianus, ut de leone quem propria manu interemiſſe paſſim legitur apud autores, aut propter Bacchi cultum.

7. Caput Solis ſeu Orientis eodem anno percuſſum, divinitatis ſymbolum erat apud antiquos, cujus Græci Hadrianum participem prædicabant.

8. Quid ſignificet figura in ſequenti nummo expreſſa non facile eſt conjicere, paludata enim eſt quæ calatho ſuo capiti impoſito Serapidem mentitur: Aviculam, ni fallor, dextra tenet, ſiniſtra haſtam, illam doctioribus diſcutiendam relinquo.

9. Ceres ſtat in duobus ſequentibus cum face & ſpicis quæ Imperatorem
10. etiam venerari videtur: hanc populi Hadriano objiciebant, pro tot erga eos
collatis beneficiis, & præcipuè frumenti copia.

11. Victoriam aliquam Hadriani celebrat undecimus nummus, corona &
palma, ut ſolet, ornatam: inſcripti characteres annum ſextum & decimum
12. denotant, ut in ſequenti, Iſide Orum nutriente inſculpto: τῆς ἀθανασίας φάρμακον
immortalitatis pharmacum illa ſuo lacte præbet, ut ait Diodorus Siculus; unde Bibli. Hiſt. lib. 1.
τιθήνη nutrix dicebatur: retro præfericulum eſt appoſitum innuendæ aquæ cui
omnia ſuam debent originem, maximèque in Ægypto.

13. Decimus tertius ſedentem exhibet Serapidem.

14. Decimus quartus Iſidem ſiſtrum dextra gerentem exprimit, de qua vide nummum Græcum Titi pag. 115.

15. Decimus quintus Serapidem ſedentem.

16. Decimus ſextus anno decimo ſeptimo ſignatus turrim exhibet ſuper quâ turricula cernitur: hanc vidi ab Antiquariis peritis referri ad Alexandrinum Pharum navigatoribus perutilem; quod ſi ita ſit perrarum numiſma & elegantiſſimum arbitror.

17. Apis bellua divina Ægyptiorum in decimo ſeptimo cernitur, *Bos in Ægypto etiam numinis vice colitur, Apin vocant*, &c. inquit Plinius; de eo plura dicta ſunt in ſuperioribus. Solin. cap. XLV. Hiſt. nat. lib. VIII. cap. XLVI.

18. Sequens Nilum repræſentat cubantem cum cornucopiæ & ramo, cui crocodilus pro more blanditur.

19. Decimus nonus anno vigeſimo ſecundo percuſſus Deam Providentiam ſtantem exhibet, hæc ut anus fatidica interdum pingebatur, quæ mundum & mundi partes adminiſtrare tradebatur ut optima & frugi materfamilias. Cicero de nat. Deor.

20. Poſtremus denique nummus quo anno fuerit ſignatus non liquet propter duplicem K. K. Ara cum ſolitis ornamentis veluti Deo ſuo juſta perſolvere parata cernitur.

DUplex ptiori tabellæ adhiberi poteſt nummus, uterque Ægyptiacus. Prior Canopo eſt inſignitus, de quo in Othonis nummo dictum eſt pag. 102. 103. Harpocrates in altero ſcalptus eſt: eum deſcribit Plutarchus *non puerum fuiſſe ſed Deum, juvenilis adhuc imperfectæ & inarticulatæ orationis præſidem ac moderatorem: ex quo digito ori admoto illum effingebant, utpote ſilentii & taciturnitatis ſymbolum.*

Ovid. met. *Quique premit vocem digitoque ſilentia ſuadet.*

Proboſcis qua ornatus eſt Africam deſignat in qua primùm & ſummopere colebatur.

COronam refert hic nummulus in qua littera A Antinoum procul dubio ſignificat, à quo corona hæc dicta eſt Antinoia ab Athenæo deſcripta. Lib. 15. Ex Loto parari juſſit Hadrianus Alexandriæ in honorem ſui Antinoi, de quo ſuo loco dicetur. Illam poëta Pancrates natam eſſe fabulatur ex ſanguine leonis quem ſua manu Hadrianus occiderat, cujus colore Lotus purpurea intelligitur, Pag. 317. atque hæc ἀντινομαστικῶς vocatur στεφάνωμα: hujus coronæ meminit Gruterus; quatuor pinxit, in uniuſcujuſque medio nomen ſcripſit, quarum una ἀντινόϊα inſcribitur. Ejus etiam meminit Tertullianus, his verbis: *Nunquid & agoniſticæ cauſæ diſputabantur quas ſtatim tituli ſui damnant, & ſacras & funebres ſcilicet, hoc enim ſupereſt ut Olympius Jupiter & Nemæus Hercules & miſellus Archemorus & Antinous infelix in Chriſtiano coronentur, ut ipſe ſpectaculum fiat.*

Lib. 5. c. 18. SUb Bacchi habitu exprimitur Antinous, cujus imaginem gratiſſimam fore 1. Hadriano arbitrabantur Philadelphenſes qui Syriam cavam incolunt: hanc enim indicat perrarus nummus, quam *fertilem* Plinius nuncupavit. Rem accuratè

curatè deſignat Pauſanias cum *ſe plurimas Bacchi ſtatuas vidiſſe aſſerit quarum* πρo- In Arcad.
ſωπείοις impoſitum erat Antinoi caput. Thyrſus quo coronatur, tigridis pedes ad Bacchum pertinent.

2. Petra urbs præcipua Arabiæ inde dictæ Petreæ hunc nummum Hadriano dicavit quem porentiſſimum Imperatorem noverat. Mulier in rupe ſedens ſitum non tantum provinciæ ſed urbis denotat, quam Plinius *circumdatam mon-* Lib. 6. c. 28.
tibus inacceſſis amne interfluente ſcribit: *Arabes mitratos eſſe aut intonſo crine*, ſcri- Ibid.
bit Plinius, quare mitram capiti muliebri impoſitam eſſe dicunt. Nummus tamen quem integerrimum habeo turrim denotat quemadmodum Genii urbium ſignari ſolent.

3. Vicini Gazeenſes tertium nummum in honorem Hadriani cudere, in quo Pax & Abundantia videntur junctis manibus innuere imperii tranquillitatem.

1. QUarumdam Civitatum Græcarum vota exponit hæc tabella. *Delphi liberum oppidum Phocidis in Achaia ſub Parnaſſo monte clariſſimum in terris oraculo Apollinis* in primo nummo exprimitur. Umbilicus terræ dicitur τῆς γῆς ὀμ- Plin. lib. 4. cap. 1.
φαλὸς ſuum Deum per lyram ſignificat rupi impoſitum.

2. Elea Ἠλεία Peloponneſi regiuncula Cauconia etiam dicta eſt juxta Arcadiam. Strabo.
Aquila roſtro coronam gerens frequenter in nummis occurrit, quæ Imperatorem veluti coronare videtur, ad id à Jove mandata, cujus fulguri inſiſtit. Eleos autem à Jove ſuam deducere originem per Protogeniam Deucalionis filiam, Lib. 5. in Æliacis.
narrat Pauſanias.

3. De Antiochia abundè dictum in nummis Veſpaſiani, & Titi.

4. In quarto nummo Imperator ſedens navigio moderatur: FELICITATEM fortaſſis indicat, quam pari fere typo deſcribit alter nummus latinis characteribus inſcriptus.

ΚΙΑΒΙΑΝΩΝ . . . . . . Cilbianorum. *Hygieia & Æſculapius ſtantes.*
ΠΕΡΓΑμηνῶν ΕΠΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝΟΣ. Pergamenorum ſub Cephalione; *Teleſphorus.*
ΦΛΑουίας ΣΑΜΟσατης ΜΗΤΡΟπόλεως ΚΟΜαγήνης. *in corona.*
ΣΙΔΩΝΟΣ ΘΕΑΣ ΗΚΣ. Sidoniæ Deæ. *Currus.*

1. CIlbiani campi & Cilbiani populi à Plinio memorantur. Cilbium olim Lib. 5. c. 29.
ſub conventu nunc archiepiſcopatu Epheſino in Lydia ad Cayſtrum Flu- Strabo. Propertius.
vium,

vium, cygnæum dictum à cygnorum copia. Cilbium in libris Conciliorum *Valentinianopolis* nominatur. Alterius populi nummo inſcripti nomen deſideratur: eroſi characteres conjecturæ locum vix faciunt. De Æſculapio & Hygeia paſſim.

Pauſanias lib. 2. Teleſphorus, qui in nummo ſcalptus eſt, ut Deus à Pergamenis cultus 2.
fuit, ex oraculo ſic nuncupatus: non deſunt qui Teleſphorum vatem interpretentur perfectum aut ἐγγαστρίμυθον, id eſt, ventriloquum. Lingonicum bardocucullum nominat Martialis ejuſmodi veſtem à capite ad genua devolutam. (Lib. 14 Epig. 128.)

Flaviam Samoſatam metropolim Comagenes lego in tertio nummo, quæ 3.
exciſa, deinde reparata, *Scempſat* hodie vocatur ad Euphratem. Patria fuit Luciani qui ſub Trajano vixit: De ea ſic Plinius: *In Comagenes urbe Samoſatis ſtagnum eſt, emittens limum maltham vocant flagrantem.* (Hiſt nat. lib.2.c.104.) Comagene quæ interdum duplici M M ſcribitur in Syria eſt propè Armeniam majorem & Adiabenem, non procul ab Euphrate. Flavia dicta eſt à Flavio Veſpaſiano qui *Tracheam Ciliciam & Comagenem ditionis regiæ uſque ad id tempus in provinciæ formam redegit*, inquit Suetonius. (In Veſpaſ. lib. 8.)

Sidon cujus ſymbolum in quarto nummo eſt, urbs eſt Phœniciæ mariti- 4.
ma, cui Venus Aſtartes nomine dominabatur, ideoque Sidonia Dea in nummis dicta eſt. (Lib.5.c.19.) *Sidon artifex vitri Thebarumque Bœotiarum parens*, inquit Plinius, *Ex maſſis vitrum rurſus funditur in officinis, tingiturque: & aliud flatu figuratur, aliud torno teritur, aliud argenti modo cælatur, Sidone quondam iis officinis nobili, ſiquidem etiam ſpecula excogitaverat.* (Id. lib. 2. cap. 26.) Hunc currum fuiſſe Cybeles omnes autumant Antiquarii.

ΑΔΡΙΑΝΟΝ ΚΑΙCΑΡΑ ΘΕCCΑΛΟΙ. Hadrianum Cæſarem Theſſali.
Caput Hadriani. . . . . . . ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ Nicomachi, *Pallas gradiens.*

Hadrianum ſuum Cæſarem Theſſali celebrant in hoc nummo, ſed quo conſilio Palladem armatam cum jaculo & clypeo cuderint, non ſatis conſtat; ut nec quis fuerit ille Nicomachus cujus nomen inſcriptum eſt. Theſſaliam vicinam eſſe provinciam Macedoniæ, fertiliſſimum ſolum, nemo non novit.

ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ. Flavienſium Chalcidenſium, *in corona.*

NUllam memini Chalcidem Flaviæ nomen habuiſſe, nec conſtat quænam ex tot ejus nominis in hoc nummo ſit ſignata. Alia enim in Eu- Lib. c. 12.
bœa quæ & Oechalia, teſte Plinio, Athenienſium colonia *Negroponte* nunc Lib. 5. c. 26.
dicitur, verbum fecit chalcidiſſare, quod fœdos puerorum amores exprobrat. Alia in Ætolia; alia ultra Palmyræ ſolitudines. *Chalcia etiam Rhodiorum inſula* Lib. 17. c. 4.
locum habet in tantum fæcundum ut ſuo tempore ſatum demetant hordeum, ſublatumque protinus ſerant, & cum aliis frugibus metant. Idem Plinius Chalcidem me- Lib. 5. c. 23.
morat cognominatam ad Belum unde regio Chalcidene fertiliſſima Syriæ. Quænam hunc nummum cuderit in Hadriani gratiam, difficile eſt affirmare, præſertim cum hæ omnes Græcè ſcripſerint.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙϹΑΡ ΤΡΑΙΑΝΟϹ ΑΔΡΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Imperator Cæſar Trajanus Hadrianus Auguſtus. *Caput Hadriani.* ΑΔΡΙΑΝ .... ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. Hadrianea metropolis. *Mulier in rupe ſedet, ſiniſtra trophæum gerens.*

HAdrianopolim ſuſpicor, non licet enim eroſi nummi poſtremos characteres legere: ſed quænam ſit ex ſeptendecim eodem nomine donatis, non facile eſt interpretari: *multas civitates Adrianopoles* appellavit Hadrianus *ut ipſam Carthaginem, & Athenarum partem*, inquit Spartianus. Duæ tamen no- In Hadriano.
tiſſimæ Hadrianopoles dictæ ſunt nec alio nomine cognitæ, cum reliquæ ſub prioribus nominibus remanſerint; prima eſt in Cyrenaïca quæ Hadrianopolis in vetuſta Peutingerorum tabula appellatur; altera in Thracia 24. millibus paſſuum diſtans à Plotinopoli.

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. Lacedæmoniorum. *Caſtor & Pollux equites.*

LAcedæmones Caſtorem ſcilicet & Pollucem repræſentat hic nummus. Plut. περὶ φιλαδελφίας. Spartiatæ antiqua Dioſcurorum ἀφιδρύματα hoc eſt ſimulachra dedicata δόκανα vocabant illiſque templum dedicaverant. Fuerunt Caſtores etiam interdum Solin. c. XII. in equis albis ſedentes effićti, quales apud Sagram Locrenſium in notiſſimo Gregor. Gyrald. proverbio celebrati: hiſtoria eſt notiſſima Ciceroni, Val. Maximo, Quintiliano. Sed & Phormioni Lacedæmonio eorum ædes poſſidenti, à quo cum Pauſanias in Lacon. & Meſſen. partem ædium non accepiſſent, in qua ejus filia virgo cuſtodiebatur abiiſſe feruntur, ac poſtridiè nec puellam inventam nec comites. Amyclæi præterea fratres nuncupati ſunt ab Amyclis notiſſimo Laconiæ oppido, ubi nutriti dicun-Eraſmus. Servius tur. Differunt ab Amyclæis de quibus exſtat adagium *Amyclas perdidit ſilentium.* Æneid. L. 10. Plura vide in ſuperioribus pag. 5. dum Senatus nummos expoſuimus. Meminit Pauſanias Dioſcurorum templi perantiqui in quo ipſi juvenes equis inſidentes ſpectantur. Nonne id cum nummo congruit? Stellas ipſis ſemper ap-L. X. meta. poſitas commemorat Horatius, *ſic fratres Helenæ lucida ſydera.* Apuleius refert eos caſſides in capite geſtare ſtellarum apicibus inſignes.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ, ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. *Caput Hadriani.* ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ ΓΟΡΤΥΣ. Communitas Cretenſium, Gortys. *Mulier equo inſidens.*

COmmunitas Cretenſium in honorem Hadriani ſuam contulit ſymbolam: nec provinciæ tantum, ſed & urbis nomen, quod rarum eſt, nummo inſcriptum eſt. Gortys ſeu Gortyna urbs eſt Cretæ mediterranea olim clariſſi-Plin. l. 4. cap. 12. ma, de qua dićtum eſt in Germanici nummo pag. 66. An nummus equeſtrem Minervam repræſentet, dubito. Ei pleræque aræ in Græcia extrućtæ In Atticis. lib. 1. erant, teſte Pauſania, cur nummis etiam eadem non celebraretur?

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΗΚΥ. Tripolitanorum. *Genius urbis capite turrito dextra tridentem tenens, pede proram calcans.*

QUæ ſit illa Tripolis quam deſignat nummus, non facile eſt conjicere: videtur tamen unam eſſe ex duabus aut quæ in Phœnicia aut quæ Leptis magna dicebatur apud Syrtim parvam. Utrique, cum ſint maritimæ, convenit prora navis pede calcata figuræ ſtantis quæ ſuo capite turrito urbem denotat. Hanc autem eſſe probat alter nummus majoris moduli eadem inſignitus inſcriptione, in quo Hadrianus eques leonem haſta configit, quod Lepti patratum fuiſſe deſcribit Athenæus. Cujus memoria etiam ſupereſt in marmore antiquo.

ΑΥΤ. ΚΑΙϹ. ΤΡ. ΑΔΡΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. *Caput Hadriani.* ΚΟΙΝΟΝ ΒΕΙΘΥΝΙΑϹ. Communitas Bithyniæ. *Templum.*

BIthyniam ſupra omnes provincias diligebat Hadrianus. Antinoum ſuum non ſatis laudaſſet, niſi etiam ejus patriam ſummis cumulaſſet beneficiis. Hæc Principi gratulabunda in ære mediocri & magno nummum cudit, in quo templum ejus memoriæ dicatum à communitatibus Bithyniæ conſecratum cernitur: id fortaſſis locus Dionis exponit: *Severum dein debellatis Judæis in Bithyniam miſit Hadrianus, non quidem ad bellum, ſed indigebat provincia Præſide & gubernatore iſto ſapienti, & qui in dignitate fuiſſet, authoritatemque haberet, quæ omnia in eo inerant. Hic res Bithynicorum tam privatè quam publicè ita diſpoſuit & correxit, ut nos omnes Bithyni in hanc uſque diem ſemper ejus memoriam magni faciamus.* In Hadriano.

ΑΥΤ. Κ. ΤΡ. ΑΔΡΙΑΝΟC. CEB. *Caput Hadriani.* ΤΙΒΕΡΙΕΩΝ. Tibe-rienſium. *Templum in quo Jupiter.*

URbem in Thracia ſuo nomine conſtruxit Tiberius Imperator : quæ cur templum & Jovem in eo ſedentem Hadriano obtulerit, non ſatis ſcio, niſi forte templum referat quod Jovi Olympio dedicavit Hadrianus, in quo ſignum, quod magnitudine cum Romanis & Rhodienſibus coloſſis conferri poſſit, poſuit : de quo Pauſanias. Qui, plurima de Hadriano diligentiſſimè ſcripſit eorum præſertim quæ ad ſigna antiqua pertinent. Obſervandum venit, illum non ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ *Imperatorem ſed* ΒΑCΙΛΕΑ *Regem* perpetuò nominaſſe ; cujus non aliam ſuſpicor rationem niſi apud Græcos parem fuiſſe nominis rationem cum Romani unum extollerent, alterum contumelioſum haberent, quare Auguſtus illum recuſaverat.

In Atticis. Lib. 1.

IMperatoris Hadriani & Sabinæ conjugis effigies conjunxit antiquitas indicandæ eorum concordiæ. Quid detritus nummus ſua vetuſtate Curioſis omnibus eripiar, conjiciat lector ex Pallade Tritonem calcante, cujus & inſcriptionem & typum omnium fortaſſis pulcherrimum ſuſpicor. Alter quidem ab Hadrianopolitanis in eorumdem honorem cuſus eſt, de quibus ſupra dictum eſt pag. 161. Victoria coronam dextra, ſiniſtra palmam gerens eis fortaſſis gratulatur.

EAſdem exhibet facies Hadriani & Sabinæ iſte nummulus : ſed à quibus fuerit cuſus docebit integrior : Ceres ex frugibus dignoſcitur, quæ aliquam poteſt ſuppeditare conjecturam.

Tri-

Triplicem qui in nummis Sabinæ cernitur capitis ornatum hic habes: flexi capilli & veluti diademate cincti, aut coronati, aut ſurſum elati, inconſtantiam morum ejus ævi in ornamentorum frequenti mutatione exhibent. Quod priſcæ ruſticitatis indicium poſterioris & delicatioris ævi mollitie antiquatum fuerat, id Hadrianus in ornamentum vertiſſe videtur: primus enim barbam alere inſtituit. Hujus exemplum quod ad capillitium attinet ſic æmulatæ mulieres ejuſdem ætatis videntur ut longo intervallo ſuperaverint: exemplum in Plotina, Marciana, Matidia, Sabina cernitur: nam ſuperiori ætate tam delicatus & ſubtilis capillorum cultus tam contorti & compoſiti cincinni etiam ornatiſſimis mulieribus non occurrit. Sabina ex ſorore Marciana neptis & Matidiæ ſoror, Hadriano Imperatori uxor fuit. Hanc ut aſperam & moro- Victor. ſam & quod cum Claro præfecto prætorii & Suetonio Tranquillo epiſtolarum magiſtro familiarius quam reverentia domus aulicæ poſtulabat, egerat, dimiſſurus erat, ſi privatus fuiſſet. Servilibus pene injuriis affecta ad voluntariam mortem compulſa eſt, nec ſine fabula veneni dati ab Hadriano expiravit. Palam autem teſtata eſt quam immane ingenium Hadriani pertuliſſet & ſe ſtudioſè conatam ne ex eo in perniciem generis humani gravida fieret. Frequentes tamen ſunt nummi illius PUDICITIAM & CONCORDIAM cum marito referentes & ipſum quoque Hadrianum. Unum ſubjecimus in quo arbor eſt conſpicua infra quam puer delphino incumbit: Corinthi percuſſum eſſe inſcriptio docet, quæ tangere videtur hiſtoriam Delphini, pueri cujuſdam amatoris. Ea legitur apud Pauſaniam.

De Phocæenſibus dictum eſt pag. 5. ut & de pileis ſtellatis Caſtorem & Pollucem indicantibus. De Smyrnæis quoque & Melete fluvio in nummo Homeri pag. 8. De Perinthiis pag. 132. Dea cum caniſtro capiti impoſito Iſidem refert, & eatenus ab Ægyptiis aut vicinis cuſum eſſe quartum num-

mum veriſimile eſt : ſed quid illi cum Sabina præter ſummam erga ejus virum reverentiam, non ſatis ſcio. Multoties jam diximus id unam eſſe adulandi formulam quam Græci præcipuè uſurpabant.

ANtinous Claudiopoli Bithyniæ ortus, eximiæ pulchritudinis puer ab Hadriano in deliciis habitus, cui ſtatuas per univerſum terrarum orbem atque etiam effigies erexit, templum apud Mantineam conſtituit, *quinquennale ludicrum inſtituit*, multaque numiſmata in honorem ejus procudit. Antinoum ſuum dum per Nilum navigat, perdidit, inquit Spartianus, quem muliebriter flevit, de quo varia fama eſt, aliis eum devotum pro Hadriano aſſerentibus, alii quod & forma ejus oſtentat & nimia voluptas Hadriani, & Græci quidem volente Hadriano eum conſecraverunt, oracula per eum dari aſſerentes. Ejus exſtat Romæ antiquum hoc monumentum.

Pauſanias lib. 8.
In Hadriano.

ANTINOΩ
CYNΘPONΩ TΩN EN AIΓYΠTΩ ΘEΩN
M. OYAΠIOC AΠOΛΛΩNIOC ΠPOΦITHC

De cujus interpretatione vide commentarios Caſauboni & Salmaſii in Spartianum.

Lib. 8.

Primus nummus à Sardianis cuſus eſt Aſiæ propriæ populo in Lydia. Saturnus filium voraturus quo conſilio ſcalptus ſit non eſt facile conjicere : Quid ſi Jupiter Bacchum è femore recens extractum geſtans, Antinoi enim ſub habitu Bacchi multæ colebantur imagines teſte Pauſania, his verbis, Αἱ δὲ Ἀντινόῳ εἰσὶν αἱ πολλαὶ Διονύσῳ μάλιςα ἐικασμέναι. 1.

In Arcadicis.

Antinoum equo impoſitum refert alter quem Heroem deſignaverant Hadrianus & Hadriano adulantes : inſcriptus eſt in nummo ille titulus. Flos capiti impoſitus indicat Antinoum jamjam Deum fuiſſe renuntiatum ab Hadriano, quem ideo ſub ſtellæ ſpecie venerabatur. Caduceus quodammodo ad Mercurii ſimilitudinem revocatur. 2.

Nico-

NIcomedia quæ Bithyniæ fuit metropolis, Antinoo ex Bithynia orto ſuam offert teſſeram, ſeu potius Hadriano qui eum in deliciis habuerat. Bovem in nummo duplici modo interpretantur Antiquarii: conjiciunt bovis ſtatuam in Antinoi honorem erectam fuiſſe, quod ſub Polemone factum eſſe probat elegantiſſimus is quem poſſideo nummus maximi moduli, in quo circum bovem ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ ΠΟΛΕΜΩΝ ΑΝΕΘΗΚΕ. *Smyrnæis Polemon poſuit.* Autumant alii bovem in Antinoi nummis repræſentatum in ejus honorem mactatum fuiſſe, quamvis aut Principum aut populorum nomine

tantum immolabatur, idque Jovi ſoli aut Auguſto. Quæ omnia ſummam tunc fuiſſe Antinoi famam indicant. Addendum cenſeo quod Strabo docet *paſcua Bithyniæ fuiſſe fertiliſſima*, quod quidem per bovem etiam ſignificatur. Gemmam antiquam poſſidet Amicus quidam meus in qua Antinoi nomen & urna & ſerpens conſpiciuntur, quæ illius cum Nicomedia conjunctionem probant & illius originem referunt ut dictum eſt pag. 133. Lunam & ſtellas appoſitas ad Taliſmannos & aliquid magicum referunt. Inveſtigent qui has res curant. Lib. 12

AELIVS vir fuit comptus, decorus, pulchritudinis regiæ, oris venerandi, eloquentiæ celſioris, verſu facilis, in Republica non inutilis, vitæ lætiſſimæ boniſque litteris præditus. Ab Hadriano adoptatus eſt, ſed cum illum minus ſanum videret ſæpiſſimè dictavit, in caducum parietem nos inclinavimus & perdidimus quater millies H-S. quod populo & militibus pro adoptione Spart. in Hadriano.

adoptione Commodi dedimus. Hic autem præ valetudine nec gratias quidem in Senatu agere potuit Hadriano de adoptione: Denique accepto largius antidoto, ingraveſcente valetudine per ſomnum periit, ipſis calendis Januariis. Sepultus eſt in mole Hadriani cum hoc epitaphio.

L. AELIO CAESARI
DIVI HADRIANI AVG. F. COS. II.

In Hadr. HAdrianus ergo, inquit Spartianus, *adoptavit Ceionium Commodum Verum invitis omnibus, eumque Ælium Verum Cæſarem appellavit. Ob cujus adoptionem ludos circenſes dedit & donativum populo ac militibus expendit, quem prætura honoravit ac ſtatim Pannoniis impoſuit, decreto conſulatu cum ſumptibus, eundem*
In Ælio. *Commodum ſecundum Conſulem deſignavit* &c. *ſtatimque Prætor factus & Pannoniis dux ac rector impoſitus, mox Conſul creatus. Nec provinciæ quidem cui præpoſitus erat defuit, nam bene geſtis rebus vel potius feliciter, etſi non ſummi medii tamen ducis obtinuit famam.* Hæc fortaſſis Spem & Fortunam in nummo Ælii conjunxere, quo utramque ſibi invicem ſucceſſiſſe ſignificatur.

AElius Hadrianus Antoninus, poſt mortem L. Ælii, ab Hadriano fuit adoptatus, ea lege ut ſibi adoptaret M. Antoninum fratris uxoris ſuæ
Jul. Capitol. filium, & is L. Verum L. Ælii filium, quod factum eſt. Vir forma conſpicuus, ingenio clarus, moribus clemens, nobilis vultu & placidus, ſingularis eloquentiæ, nitidæ litteraturæ, præcipuè ſobrius, diligens agri cultor, mitis, largus, ab alieno abſtinens, & omnia hæc cum mediocritate & ſine jactantia. Illud encomium ab Hadriano tulit, quod nihil temere propter juventutem, nihil negligenter propter ſenectutem poſſet facere. Adeo tranquillè & ſanctè rem-

rempublicam gubernavit ut meritò Pius & pater patriæ nominatus ſit. Oroſ. lib. 7. cap. 14. *Hunc Romani Pium cognomine appellarunt, quod unus omnium religionum ſtudioſiſſimus fuerit*, inquit Pauſanias. Senex obiit, fuitque ei mors dulciſſima Lib. 8. ſimilis ſomno jucundiſſimo. Regnavit annos XXIV. vixit LXXIV.

ÆQuiſſimum Imperatorem ſub habitu Genii exprimit S. P. Q. R. illumque tanquam ſui tutelarem Deum veneratur. Hic Senatus Genius ut in argenteo nummo Genius Populi Romani nuncupatur. Mos ille ad inferiora etiam tempora viguit, Diocletianum enim, Maximianum, Licinium, alioſque Principes referunt nummi cum inſcriptione GENII CÆSARIS. Imperatores enim ſuos inter ſe & Deos Romani collocabant, quibus etiam interdum viventibus divinos tribuebant honores: ſic Numam ſuum poſſent Genium dicere, inquit Dio Chryſoſtomus, οὕτω δὲ καὶ τὸν Νουμᾶν μὲν Ῥωμαῖοι τυχὸν ἂν λέγοιεν αὐτῶν δαίμονα; Orat. XXV. unde fortaſſis Antoninum in cunctis laudabilem ſcribit Capitolinus, merito Numæ Pompilio ex bonorum ſententia comparandum, cujus felicitatem poteſtatemque & ſecuritatem ceremoniaſque ſemper obtinuit. Quo ſenſu Dio Chryſoſt. optimos Imperatores Genios nominabat, eodem prorſus κακοδαίμονα Domitianum nuncupat. Hanc etiam inſcriptionem GENII Nicephor. l. III. c. XXXI. SENATVS referre poſſemus ad gratiarum actionem propter legem ab Antonino latam, qua Senatores totam ſuam hereditatem legare poterant, cujus dimidium Caligulæ lex Imperatoribus addixerat. Suet. c. 38. Hæc exſtat inſcriptio Romæ in via Oſtienſi.

GENIO AC MAIESTATI
IMP. ANTONINI PII FELIC. AVGVST.
M. AVRELIVS AVRELIANVS DEVOTISSIMVS
NVMINI EIVS

Gruter. p. MLXXXV.

PRimordia Romæ hæc attingunt, quæ Romani ad Antoninum veluti ejuſdem reſtitutorem referunt. Illi enim Æneæ pietatem, Martis fortitudinem, altricis lupæ fatum, Numæ religionem Tiberiſque quietem tribuebant.

Lib. 1. Primi nummi typum eleganter exprimit Dionyſius Halicarnaſſeus his verbis: Æneas vero & ſocii paratis omnibus ad ſacrificium coronati conſiſtunt circum altaria. Interea dum hi vota faciunt, porca deſtinata ad victimam, gravida tum & vicina partui, parantibus eam mactare ſacrificis, proripit ſe excuſſis vinculis petens mediterranea. Senſit Æneas hanc profecto quadrupedem deſignaſſe oraculum, eamque cum paucis mox ſubſequitur à tergo paulo remotior, veritus ne ſtrepitu territam à via fatali averteret. Illa ferme viginti & quatuor ſtadiis à mari digreſſa in collem quemdam procurrit, ibique feſſa quievit. At Æneas qui animadvertebat finem oraculi, videns ſe agrum & terram habere non bonam & procul abeſſe à mari, eoque importuoſo, incertus erat animi utrum deberet parere vatum monitis, & male per omnem vitam habitare in bonarum rerum inopia, an longius meliorem terram quærere. Hæc agitanti & incuſanti numina, repente vox quædam è nemore accidiſſe dicitur, incerto autore edita, jubens maneret ibi & celeriter oppidum conderet, neve præſenti hæſitationi indulgens, quaſi agrum habiturus ad degendam vitam parum commodum, brevi poſt venturam felicitatem pateretur elabi è manibus: eſſe enim in fatis ut ex hoc inopi & modico profecti domicilio tandem multos ac bonos agros acquirant, eorum vero liberi & poſteri ſibi parent imperium longe ampliſſimum & pluribus duraturum ſæculis: in præſentiarum Trojanos debere contentos eſſe his ſedibus; poſt totidem annos quot ſus porcellos peperit, fore ut illius poſteri condant aliam urbem magnam & florentem opibus. Tum vero Æneam ratum divinam eſſe vocem imperata feciſſe, Laviniumque condidiſſe, Romanæ gentis in Italia imperiique Romani fundamentum. Ficum Ruminalem ramos extendentem

Lib. 2. Faſt. Dion. Halic. lib. 1. idem oſtendit nummus, de qua ſic Ovidius,

Arbor erat, remanent veſtigia, quæque vocatur
Romula, nunc ficus, rumina ficus erat.

2. Secundum nummum ſic explicat Livius, pulſo Numitore fratre Amulius regnat; addit ſceleri ſcelus: ſtirpem fratris virilem interimit: fratris filiæ Rheæ Silviæ per ſpeciem honoris, quum Veſtalem eam legiſſet, perpetua virginitate ſpem partus adimit. Sed debebatur, ut opinor, fatis tantæ origo urbis, maximique ſecundum Deorum opes imperii principium. Vi compreſſa Veſtalis, quum geminum partum edidiſſet, ſeu ita rata ſeu quia Deus autor culpæ honeſtior erat, Martem incertæ ſtirpis patrem nuncupat. Mos erat antiquis omnia ſua ad Deos referre: ſuæ gentis autorem Martem Romani in nummo ſignavere quem ad comprimendam Rheam quaſi è cœlo deſcendiſſe finxerunt.

Ovid. lib. 3. Faſtor.

Mars videt hanc, viſamque cupit, potiturque cupita,
Et ſua divina furta fefellit ope.
Somnus abit: jacet ipſa gravis: jam ſcilicet intra
Viſcera Romanæ conditor urbis erat, &c.

T. Livius lib. 1. Tertius nummus expoſitos exhibet geminos fratres Romulum & Remum 3. ad quorum puerilem vagitum fama eſt lupam ſitientem ex montibus qui circa ſunt curſum flexiſſe: eam ſummiſſas infantibus adeo mitem præbuiſſe mammas, ut lingua lambentem pueros magiſter regii pecoris invenerit.

Anciliorum hiſtoriam quorum figuram quartus nummus exhibet ſic ſcri- 4.
In vita Numæ. bit Plutarchus: Annum jam octavum regnante Numa, morbus peſtifer Italiam occupans, Romam quoque invaſerat. Mœrentibus verò cunctis traditur peltam æneam è cœlo delapſam, in Numæ manus decidiſſe. De ea autem mirabilia quædam ferunt Regem ex Ægeria Muſiſque audiviſſe. Peltam enim in urbis ſalutem miſſam, oportereque eam aſſervari, aliis undecim ad illius figuram

guram magnitudinemque & formam effictis, quo minus ob ſimilitudinem, cœleſtis illa inveniri poſſit, &c. His igitur teſtimonium attuliſſe dicunt peſtem ipſam, quæ continuò ceſſaverit. Peltam autem ex ejus autoritate atque imperio effingere artifices cum certaſſent, differentibus deſperantibuſque cæteris, Veturium Mamurium ex ſummis unum opificibus uſque adeo ſimilitudinem effinxiſſe, ſtruxiſſeque omnes ſimiles, ut neque Numa jam ipſe dignoſceret. Harum autem cuſtodes ac miniſtros conſtituiſſe dicitur Salios ſacerdores &c. Eas autem peltas Ancilia propter figuram vocant. Circulus enim non eſt, neque veluti pelta circumferentiam reddit, ſed exciſuram habet lineæ helicoïdis, cujus apices curvaturam habentes, & denſitate in converſæ figuram recurvam faciunr, aut propter ancona, id eſt cubitum ad quem circumferuntur.

5. Tiberis jacet in quinro nummo ſolemni fluminum more. Illum fortaſſis Antonino dicavit S. P. Q. R. ob expurgatum alveum aut ripam reparatam, aur potius ob pacatum fluvii Genium ejus temporibus, *Illis enim fuit & inundatio* In Antonino.
Tiberis, inquir Capitolinus. Tantus autem erat Antonini erga Romam Romanoſque favor, ut Pallantienſes Arcades quod eorum majores ad Tiberim Coloniam olim miſerant, ſummis affecerit beneficiis. *Urbem ex pago fecit*, Pauſan. in Arcad. l. 8.
incolis libertatem & à tributis immunitatem dedit.

CUm primùm Antoninus ad imperium evectus eſt, hanc ſuæ adoptionis teſſeram hoc nummo publicavit, quo ſe Auguſtum palam faceret, idque Hadriani autoritate. *Hic enim mortuo Ælio, ingruente triſtiſſima valetudine adoptavit Antoninum, ea demùm lege ut ille ſibi duos adoptaret, Verum & M. Aurelium, qui poſtea duo pariter Auguſti primi Rempublicam gubernaverunt:* hæc Spartianus. In vita Hadriani; Capitol. in Anton.
Adoptatus eſt quinto Kalendas Martias in Senatu gratias agens, quod de ſe ita ſenſiſſet Hadrianus, factuſque eſt patri & in imperio proconſulari & in tribunicia poteſtate collega.

1. EDita munera in quibus elephantos & crocutas & crocodilos etiam atque hippopotamos & omnia ex toto orbe terrarum cum tigridibus exhibuit Antoninus,
2. inquir Capitolinus. Hinc elephas & tigris MUNIFICENTIAM AUGuſti In vita Antonini,
3. deſignant, hinc variæ LIBERALITATES quæ in ſequentibus nummis vi-
4. dentur, celebrantur. *Congiarium militibus ac populo de proprio dedit, & ea quæ* Capitol.
promiſerat, & ad opera Hadriani plurimum contulit, & aurum coronarium quod adoptionis ſuæ cauſa oblatum fuerat, Italicis totum, medium provincialibus reddidit.

Vini, olei, & tritici penuriam per ærarii ſui damna emendo & gratis populo dando ſedavit, unde inſcriptiones antiquæ,

CVRATOR ANNONÆ CIVILIS
DIVI ANTONINI.

Quoniam congiarii in hoc opere frequens eſt mentio, non erit inutile pauca de eo diſſerere. Nomen habet à congio menſura rerum liquidarum ut Quintilian. eſt modius ſolidarum, unde congiarium commune nomen eſt liberalitatis atque menſuræ: ſed ſemper aut oleum aut pecunia aut granum in eo diſtribuebatur & hoc frequentiſſimè. Triplicis iſtius liberalitatis formulæ plures exſtant Lib. XXXV. in antiquis libris. Ædilitia largitio hæc fuit, inquit Livius, Ludi Romani pro temporis illius copiis magnificè facti, & diem unum inſtaurati, & congii Sueton. in Aug. c. XLI. olei in vicos ſingulos dati. Auguſtus congiaria populo frequenter dedit, ſed diverſæ ferme ſummæ, modo quadragenos, modo tricenos, nonnunquam ducenos, quinquagenoſque nummos. Ac ne minores quidem pueros præteriit, quamvis non niſi ab undecimo ætatis anno accipere conſuevisſent. Frumentum quoque in annonæ difficultatibus, ſæpè leviſſimo, interdum nullo precio viritim admenſus eſt, teſſeraſque nummarias duplicavit.

Quintus nummus reſtitutionem indicat templi in honorem Auguſti, 5.
cujus tamen in libris nullum legi veſtigium. Nonne potius ad Hadriani In Anton. templum refertur, ſic enim Capitolinus, *Opera ejus* Antonini *hæc exſtant, Romæ templum Hadriani, honori patris dicatum* &c.

NOn minus bello quam pace clarum fuiſſe Antoninum hi nummi demonſtrant. VICTORIA quæ in primo legitur ejus eſſe comitem 1.
perpetuam demonſtrat, quamvis nullius omninò belli gerendi Romanis voluntarius autor fuerit.

Pauſanias in Arcad. lib. 8. *Brigantibus qui in Britannia ſunt, quod Genunios P. R. ſocios armis laceſſiverant, magnam agri partem ademit. Per legatos ſuos plurima bella geſſit, nam & Britannos per Lollium Urbicum Legatum vicit, alio muro ceſpititio ſubmotis* In Antonino. *barbaris ducto*, inquit Capitolinus. 2.

Hinc lugens cernitur in nummo BRITANNIA rupibus inſidens armis 3.
circum diſpoſitis. Hinc Victoria gradiens clypeum tenet in quo BRITANNIA legitur, Imperatori nimirum victori ſerviens.

SICILIA quæ in ſequenti nummo legitur, nihil opinor ſignificat præter 4.
inſulæ erga Antoninum reverentiam; ille enim tanta diligentia ſubjectos ſibi populos rexit, ut omnia & omnes quaſi ſua eſſent curaret. Provinciæ ſub eo cunctæ floruerunt. Coronam quam præfert Sicilia, veluti imponendam Impe-

Imperatoris capiti cernere eſt. Spicæ quibus decoratur, fertilitatem ejus indicant, Italiæ & Hiſpaniæ nutriculam.

5. Titulum inſolitum quintus nummus exhibet. Pio Principi ſe OBSEQVENTEM in omnibus profitetur Fortuna: temo & prora navis ſuperiores victorias, legionumque felicem reditum videtur denotare. Cæterum obſervanda eſt hæc quæ in nummo cernitur ὀρθογραφία, OPSEQVENS pro OBSEQVENS legitur, pro hujus ævi ſcribendi more. Hunc teſtantur antiquæ inſcriptiones, quarum una Comi legitur in ſacello D. Mariæ Milatinæ,

FORTVNÆ OPSEQVENTI &c. Gruter. inſcript. pag. LXXV.

Mira meo judicio exhibet hic nummus. Innuendæ temporum felicitati quatuor hic ſunt appoſiti pueri, ſecurè viventes ſuam quique anni partem deſignantes. Primus quidem calathum capite ſuſtinet fructibus & floribus plenum: alter falcem quaſi fruges ſecaturus videtur: ſequens racemos ſiniſtrâ tenens cum cane venatico ludere videtur: poſtremus denique veſtitus eſt quò ſe à frigore tutet. Quid ingenioſiùs deſcribendis tempeſtatibus? Ver ſiquidem florum parens dictus eſt, ut æſtas frugum. Venationibus opportunum eſſe autumnum nemo non novit. Veſtes denique ita hyemem denotant ut abſque foco clariùs demonſtrari non queat.

Quod arſerat Antiochenſe oppidum tempore Antonini, ut narrat Capitolinus, reſtitutum & auctum ab eodem docet Paulus IC. his verbis: *Divus Antoninus Antiochenſes colonos fecit ſalvis tributis*; quod inſcriptionem nummi explicat. Typus vero ſtantem Lunum exhibet: ut Venus interdum Maſcula & Barbata dicebatur, ſic antiquos Lunam & Lunum dixiſſe certum eſt: θῆλύ τε καὶ ἄρσεν, *fœmina & mas* ab Orpheo nominatur. Sciendum doctiſſimis, inquit Spartianus, quibuſque id memoriæ traditum ut qui Lunam fœmineo genere & nomine putaret nuncupandam, is addictus mulieribus ſemper inſerviret; qui vero marem Deum eſſe crederet, is dominaretur uxori, neque ullas muliebres pateretur inſidias. Hinc licet Græci vel Ægyptii eo genere quo fœminam hominem, etiam Lunam Deum dicebant, myſticè tamen Deam intelligebant. Irridens Paganorum Deos Tertullianus, maſculi Lunæ meminit. Certe cornua veluti Lunæ creſcentis pone humeros, hujus

l. 8. Digeſt. de Cenſibus. §. Divus.

Hymno. 8.

 Dei

Dei ſigna ſunt. *Latonæ gallum gallinaceum in deliciis fuiſſe*, ait Ælianus, *quod ei parturienti affuerit, & quod etiam nunc parturientibus adſit, eiſque faciles partus efficiat:* Dianæ ejus filiæ eundem fortaſſis hac de cauſa appoſuerunt, quæ Strabo lib. 16. & Lunus dicebatur. Galerus qualem geſtant qui Meſopotamiam & Armeniam etiam nunc accolunt, indicat locum in quo Deus ille Lunus adorabatur. Superbum illi templum erexerant Carrheni Meſopotamiæ populi à quibus Antiochenſes vicini ſuam hanc religionem deduxere. *Ad Apollinis & Dianæ fanum Antiochenſes aliosque finitimos ad feſta celebranda de more convenire* ſcribit Strabo. Diſſimulandum non eſt in hoc alioquin integerrimo nummo abundare litteram M. ſic enim ſcriptum eſt COL. CAES. ANTIOCHMENSIS, quæ fortaſſis error ſcalptoris eſt: Fortaſſis etiam Dei Luni nomen ſignificat; cum enim Luna à Græcis dicatur σελήνη, Strabo qui Luni mentionem fecit, non σελήνη nomine ſed MENIS uſus eſt, quod quodammodo inſcriptioni congruit. Videat lector num M aut S ex utraque ſuſpicione redundans ad certius quid poſſit revocari. Cæterum agit de Antiochia Piſidiæ Strabo, nummus vero Antiochiam Syriæ exhibet.

Galerum Armeniacum ei quo Deus Lunus in nummo inſignitus eſt ſimilem illuſtrant antiquæ lucernæ duæ varietate ſua inſignes, quarum una apud me eſt, altera Neoſtadii in Sereniſs. Ducis Wirtembergici Friderici cimeliarchio: Utramque incidi & hic apponi curavi.

COLO-

COLONIAM PRIMAM FLAVIAM AVGUſtam CAESARienſem lego quæ in Palæſtina olim Pyrgos vel Turris Stratonis à Ptolemæo, Apollonia à Lib.5. c.13. Plinio nuncupatur. Cæſarea ab Herode conditore dicta eſt, deinde colonia prima Flavia à Veſpaſiano Imperatore deſtructa. Hanc quidem primùm non Lib.15.c.10. condiderat Herodes, ſed *lapide albo palatiisque pretioſiſſimis ornaverat*, inquit Joſephus, Portum quoque tranquillum magnitudine ſimilem Piræo tutaque confugia navibus præbentem conſtituerat. *Divus Veſpaſianus Cæſarienſes colonos* l 8. Dig. de *fecit, non adjecto ut & Juris Italici eſſent, ſed tributum his remiſit capitis, D.* Cenſibus *Titus etiam ſolum immune factum interpretatus eſt.* §. Divus. Serapis modio capiti impoſito in averſa parte expreſſus eſt. Hæc colonia Deos Ægyptios ſibi ob viciniam adſciverat, qui jam per totum fere orbem terrarum erant recepti. De Serapide vide Titi nummum pag. 115.

COLONIA AELIA CAPitolina in altero nummo legitur quæ Hieroſolymam ſignificat. Longè clariſſimam urbium Orientis, non Judææ modo: hæc à Plin. lib. 5. Tito primum deſtructa, deinde ab Hadriano, ab eodem colonia facta eſt, di- cap. 14. ctaque AELIA. Moverant ea tempeſtate Judæi bellum, inquit Spartianus, quod vetabantur mutilare genitalia; abrogatum eſſe id Hadriani reſcriptum per Antoninum docet Modeſtinus, his verbis, Circumcidere Judæis filios ſuos Leg. circumcid. ff. tantum reſcripto Divi Pii permittitur, in non ejuſdem religionis qui hoc fecerit, ad legem caſtrantis pœna irrogatur. Conjectura eſt Bacchum cum thyrſo, urceo- Corneliam. lo & tigride expreſſum eſſe, de quo ſupra.

Troias

TRoias à Troo Dardani nepote hujus regionis rege primùm, deinde Antigonia ab Antigono, tandem Alexandria à Paride dicta eſt: quamvis has vicinas quidem ſed diverſas faciat Strabo, ἐςὶ δὲ τόπος ἐν τῇ Ἴδῃ τῇ Τρωικῇ Ἀλεξάν-
Lib. 12. δρεια λεγόμενος ἐν ᾧ φασὶ τὸν Πάριν διακεῖναι τὰς θεάς, hoc eſt, Locus eſt prope Idam
Stephanus. in Troade nominatus Alexandria, in quo fertur Paridem judicaſſe Deas. Hanc Auguſtum feciſſe coloniam, & Auguſtæ nomen ſumpſiſſe facit Strabonis lo-
Lib. 5. c 30. cus, qui eamdem hanc gratiam Ilio collatam eſſe aſſerit. Plinius eam Coloniam Romanam nuncupat. Id probat lex VII. *Dig. de Cenſib.* his verbis, *Juris Italici ſunt* Τρωὰς Βηρυὸς, Δυῤῥάχιον, & lex VIII. ejuſdem tituli. Aquila volitans caput bovis unguibus tenet cujus hiſtoriam legiſſe non memini: ſcio equidem capita boum cum anteriore illorum parte templis appendi ſolita, cujus antiquum exſtat apud me hujus magnitudinis exemplum.

ANTΩ-

ANTΩNINOC KAICAP. *Caput Antonini.* POΔIΩN. Rhodiorum. *Caput ſolis.*

ADverſa temporibus Antonini hæc provenerunt : *Fames, circi ruina, terræ motus, quo Rhodiorum & Aſiæ oppida conciderunt*, inquit Capitolinus, *quæ omnia mirificè inſtauravit. Cum Lyciorum & Carum urbes Coon etiam &* In Antonino. *Rhodum terræ vehemens motus evertiſſet, eas Antoninus infinitis prope ſumptibus & ſumma in colonis deducendis diligentia reſtituit*, ut loquitur Pauſanias : cujus be- In Arcad. Lib. 8. neficii gratiarum actiones publicas & æternas Rhodii per hunc nummum inſtituiſſe videntur. Solis caput repræſentaverunt qui in ejus honorem coloſſum erexerant altitudinis LXX. cubitorum, qui poſt LVI. annos everſus eſt tempore Antiochi. DCCCLXXVII. ab hinc annis, Madias Saracenorum Dux hunc Philo Byz. Judæo vendidit cujus fragmentis nongentos currus implevit : huic fabricando æris talenta D. ferri CCC. impenſa fuere, unde inter ſeptem orbis miracula numeratur. Ideo fortaſſis Solem ut Deum ſupremum venerantur, quod Rhodi Plin. l. 2. nunquam tanta nubila obduci conſtet, ut non aliqua hora Sol cernatur. In cap. 62. anthologia græca ut omnium inſularum feliciſſima Rhodus celebratur, quæ tali Sole illuminatur.

μακαρτάτη ἐσ᾽ ἀρχ. νήσων L. 4. c. 1.
Καὶ Ῥόδος ἡ τοίῳ λάμπεται ἡλίῳ.

Cur Solem Rhodii peculiariter coluerint, aperit Pindarus. Quo tempore Ju- Olymp. 7. pirer & cæteri Dii univerſum orbem inter ſe dividerent, Rhodus ſub aquis tecta latebat, Sole autem abſente, curſumque ſuum conficiente, cum in diviſione ab omnibus prætetita eſſet, Jupirer re cognita voluit novam diviſionem inire, ſed Sol hoc recuſavit & Rhodum cæteris Diis occultam ſibi vero perſpectam elegit, quod à Jove cæteriſque Diis illi conceſſum fuit.

ZEugma trans Euphratem eſt imperii Romani urbs finitima prope Parthiam.

Alter Achæmenium ſecludit Zeugmate Perſen. Pap. Stat. lib. 1.

Nomen habet à riparum Euphratis conjunctione, quam ponte prope Thapſacum ſtructo fecit Alexander Macedo, unde Zeugma Pellæum dictum eſt, Strabo l. 16.

- - - - - - nunc Parthia raptis
Lucian l. 8. verſ. 237. *Excedat clauſtris vetitam per ſecula ripam*
Zeugmaque Pellæum.

Pauſan. lib. 2. Aliud erat Zeugma eidem riparum junctioni nomen ſuum debens. Bacchus enim Indias petens prope Comagenem, pontem fieri curavit unde *Zeugma* Lib. 5. c. 24. LXXII. *milia paſſuum à Samoſatis tranſitu Euphratis nobile*, inquit Plinius. Conjicit Triſtanus templum illud Zeugmatenſe quod in vertice montis cernitur conſecratum eſſe à Veſpaſiano ſub Pacis latinæ titulo, cui etiam magnificentiſſimum Romæ dicaverat, de quo in ejus nummis & apud authores paſſim. Lib. 3. Quod id autumet faciunt verſus Statii ad Domitianum,

Tu rapidum Euphratem, & regia Bactra, ſacroſque
Antiquæ Babylonis opes, & Zeugma latinæ
Pacis iter - - - - - -

Religionis ergo peregrinari ſolebant Romani: inde tot inſtitutæ peregrinationes quarum unam ad Latinæ Pacis templum fortaſſis Statius intelligit. Hunc morem ſervavere poſteri, in hac enim regione celebres ſunt peregrinationum termini, Mecca, Medina, Damaſcus, Babylon, Hieroſolyma, &c. Quamvis potius hic locus intelligatur de præſidio Romanorum quod tutum iter viatoribus præſtabat.

ΑΥΤ. ΚΑΙϹΑΡ ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. *Caput Antonini.* ΑΒΩΝΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ, Abonotichitarum. *Pallas cum tigride, thyrſo & urceolo.*

Ptolemæus. In Pſeudomante. Aβώνου τεῖχος Aboni murus nunc *Bolli* dicitur, Paphlagoniæ in ora maris Euxini urbs eſt. Ejus meminit Lucianus ſcribens impoſtorem Alexandrum ab Imperatore Romano poſtulaſſe ut illa Ionopolis nominaretur. Pallas in nummo ſcalpta eſt ſub habitu Bacchi, thyrſum enim tenet ſiniſtra, carchesium dextra, tigride juxta pedes cubante, qualem pingit Seneca, In Hippolito.

Et tu thyrſigera Liber ab India
Intonſa juvenis perpetuum coma
Tigres pampinea cuſpide territans
Ac mitra cohibens cornigerum caput
Non vinces rigidas Hippoliti comas.

Cynegetic. 3. verſu 78. Bacchum à tigride educatum fuiſſe tradit Oppianus, quam ideo perpetuam ſibi Lib. 8. Epig. 26. aſcivit comitem, unde Martialis,

Nam cum captivos ageret ſub curribus Indos
Contentus gemina tigride Bacchus erat.

Et alibi,

Lib. 14. Epig. 97. *Nos Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris*
Perfuſos domini lambere docta pedes.

Parens

Patens Æſculapius & filia Hygeia in his nummis cernuntur. Serpens quem uterque præfert hæc in patera, ille circum baculum, prudentiam demonſtrat. Medicina enim eſt ars captandæ ad ſanandum occaſionis, quæ cum ſit velociſſima acutum & prudentem virum deſiderat. *Morborum malignitatem deſerunt ægrotantes ope Medici, ut ſuam veterem pellem ſerpentes*, inquit Theodoretus. Sermon. 7. Quamvis fabulatrix ars poëtica hæc invenerit, ſuſpicio tamen eſt & Græcos & Ægyptios id didiciſſe ab Hebræis, neque enim ſacras litteras ignorabant, & in his legerant inſidæ & ſeditioſæ Hebræorum genti plagas à Deo O. M. inflictas fuiſſe, ſeditionis ulciſcendæ cauſa, cujus remedium his verbis divinus Æſculapius Moyſi præſcripſit, *Fac ſerpentem æneum & pone eum pro ſigno, qui percuſſus aſpexerit eum, vivet*; Numer. c. 21. *Fecit ergo Moyſes ſerpentem æneum & poſuit eum pro ſigno, quem cum percuſſi aſpicerent, ſanabantur*: quæ myſticè crucem Chriſti ſalvatoris denotant. Ipſe Chriſtus Nicodemum docens dixit, *Et ſicut Moyſes exaltavit ſerpentem, ita exaltari oportet filium hominis*, &c. Evang. Joannis cap. 3. v. 14.

Vota facta fuiſſe à Pergamenis & Nicæenſibus pro Antonino dum ægrotaret non tantum hi nummi docent, verum & hæc inſcriptio in columna Meſſinæ inventa,

ΑCΚΛΗΠΙΩ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ CΩΤΗΡΙCΙΝ ΠΟΛΙΟΥΧΟΙC.	In averſa parte.	ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩ ΑΝΤΩΝΕΙΝΩ CΕΒΑCΤΩ ΕΥCΕΒΕΙ Π. Π.

Hoc eſt, Æscvlapio et Hygeiæ Servatoribvs, Vrbis Cvstodibvs, Pro Ælio Hadriano Antonino Pio Avgvsto Patre Patriæ.

Epidauria cultus Æſculapii Pergamum traductus fuit; in quo Æſculapius officinam condiderat, Ἐν Περγάμῳ δὲ τὸ ἰατρεῖον ὁ Ἀσκληπιὸς κατεσκευάσατο, inquit Lucianus. In Icaromenippo. Acceptam à Pergamenis religionem deinde Smyrnæi templo conſecraverunt, quod noſtra ætate, inquit Pauſanias, Æſculapii nomine ad mare eſt. Lib. 2. Corinth. Idem etiam meminit ædis Æſculapio & Hygeiæ dicatæ his verbis, Quæ vero opera Antoninus vir ſenatorius ætate noſtra fecit, hæc ſunt, Æſculapii balneæ &c. dicavit præterea ædem Hygeiæ, Æſculapio &c. Cumque Epidaurii fani accolæ ægerrimè ferrent quod & fæminæ ſub tecto non parerent, & ægri ſub dio animam agerent, Antoninus domo ædificata, incommodum removit; fuit itaque in poſterum & ad moriendum ægris & ad pariendum mulieribus conſecratus religione locus.

Νίκαια πόλις Βιθυνίας Βοττιαίων ἄποικος. ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Ἀγκώρη: εἶτα Ἀντιγόνεια, ὕστερον Stephan. de urb. Strabo.

ὕστερον δὲ ἀπὸ τῆς Λυσιμάχου γυναικὸς Νίκαια, ἐκλήθη. Hoc eſt Nicæa urbs Bithyniæ,
vocabatur primum Anchore, deinde Antigonia, denique ab uxore Lyſimachi
Nicæa.

Elicius. JOvis cognomen nos docet primus hic nummus. Jupiter interdum Catæ- 1.
batus dictus eſt, quod eſt Elicius, illum interpretatur Ill. Triſtanus cum
Libanio, fulminis dejectorem quemadmodum Iceſius & Milichius hoc eſt
bonus & favens dicebatur : Καὶ μὴν καὶ Ζεὺς ὁ καταιβάτης ἀλλὰ καὶ Ἱκέσιος καὶ Μειλίχιος
&c. Giraldus rectius deſcenſorem : Καταβαίνειν enim apud Græcos ſignificat
deſcendere, unde καταιβασίαι dicuntur ſigna quæ cœlitus ad terram demiſſa ſunt.
Sive propter amores potiundos ſive propter fulmina ſæpiſſime Jupiter in ter-
De fortun. ram deſcendiſſe dictus eſt. Huic explicationi favet Plutarchi locus his verbis ;
vel. virt. Alex. or. 2. *Demetrius cui Alexandreæ potentiæ parvam fortuna portiunculam contulerat, paſſus eſt*
In Æliacis, Lib. 5. *ſe Catabatem, tanquam Deum qui in terras deſcendiſſet, appellari* &c. Hunc ſub
eo colebant Athenienſes : eidem Sicyonii aram erexerant, ut refert Pauſanias,
τοῦ δὲ Καταιβάτου Διὸς περιβέβληταί μοι πανταχόθεν περὶ τοῦ βωμοῦ τραῦμα. De Cyrreſtenſi-
bus dictum eſt in nummo Trajani pag. 146.

In Comment. pag. 41. Aper exhibetur in ſecundo pro quo leonem rugientem quidem & quaſi ve- 2.
natori infenſum deſcribit Triſtanus. Narrat Capitolinus Plures imperatores vena-
tioni incubuiſſe præcipuè Antoninum. *Piſcando*, inquit, *& venando oblecta-
tus eſt*. Celebris alicujus venationis fortaſſis hoc eſt ſymbolum quod Epheſii
venatricis Deæ clientes Imperatori & poſteris dicavere.

De Nicomedia vide quæ dicta ſunt in Domitiani nummo. & Trajani. 3.
Quis ſit ille Demetrius in tertio nummo ſignatus & quid agat hæc figura non
ſatis ſcio.

L. 5. c. 5. Teanum cognomine Sidicinum Campaniæ oppidum à Plinio Colonia 4.
Romana dicitur. Tianum apud Pompon. Melam legitur in Apulia, quod
L. 3. c. XI. Cicero & lapis antiquus inſcriptus Theanum Apulum vocant, & Plinius Tea-
L. 6. c. 3. num Apulorum. Tyanam nominat idem Plinius Cappadociæ oppidum pro-
pe Euphratem. Sæpe autem Tianum illud in numiſmatibus antiquis occurrit
ſemper ſcriptum per i. Optarem ſcire quid typus ſignificet ſive ſit flos ut qui-
buſdam placet, ſive fax, quod mihi.

Mons Argæus in hoc nummo exprimitur cujus ſimilitudinem in aliis num- 5.
L. 6. c. 3. Strabo. mis etiam cernimus. *Juxta eum ſita erat Mazaca quæ nunc Cæſarea nominatur*,
inquit Plinius. Sita eſt ad Argæum montem omnium excelſiſſimum, cujuſ-
que vertex nunquam ſine nive conſpicitur. Ea quoque tempeſtate, inquit
Caſſiodorus, Cæſaream Cappadociæ maximam ac feliciſſimam civitatem ita
Lib. 6. hiſt. trip. c. 4. vocari prohibuit Julianus Imperator, eique appellationem antiquam Cæſaris
abrogavit quam à Claudio Cæſare promeruerat. Solinus nummum propius
attingit his verbis ; *Qui Argæus mons nivalibus jugis arduus, ne æſtivo quidem tor-
Nicephorus l. 10. c. 4. hiſt. Eccleſ. rente pruinis caret, quemque indigenæ populi habitari Deo credunt*, quapropter Ζεὺς
πολιοῦχος, Jupiter urbis patronus cenſebatur. Inde religioſa quædam cognatio
urbis

urbis & montis : quorum monumentum in honorem Antonini nummus in æternum traducere conatur.

1. Alter recurrit nummus priorem illuſtrans in quo ΤΙΑΝΩΝ ſcriptum eſt. Bacchi ſtatua videtur baſi impoſita, ex thyrſo, & uva racemi is dignoſcitur : Accumbunt duæ figuræ muliebres quas terram & aquam interpretor : illa cornucopiæ & flores, hæc arundines tenet : fortaſſis duos fluvios referunt, quod ex aliis nummis eodem fere typo ſignatis conjici poteſt. Detriti characteres in ſuperiori nummi parte egregium quid & fortaſſis eorum nomina nobis eripiunt, ſed certe nummus eſt inſignis & raritate & typo.

2. Eumdem typum Aſcalonitarum hic habes quem in Auguſti & Titi nummis : explicatus eſt pag. 35.

3. Adrianopolitani quales fuerint dictum eſt in Hadriano, pag. 161. de iis cum Antonino conjunctionem nullam ſcio.

4. Societatem vides Amiſi & Amaſtris : duæ civitates Galatiæ in Aſia minori & characteribus appoſitis & turritis capitibus dignoſcuntur. Hanc Coloniam Smyrnæorum fuiſſe dictum eſt in Homeri nummis pag. 8. illam ex bipenni Smyrnæorum ornamento Smyrnam quoque facilè judicarem. Ara interpoſita non communitatem tantum ſeu ut nummi ſolent ΟΜΟΝΟΙΑΝ indicare videtur ſed fœdus aliquod, cujus nihil me legiſſe memini.

5. Quintus nummus Dianam quidem Epheſiam polymammam exhibet, de qua ſupra diximus, ſed populi qui nummum cudit nomen in nummo alioquin ſatis integro non legitur : conjectura eſt in Aſia minori fabricatum eſſe, ſed ΑΣΤΥΡΙΑΝ qualis ſcripta eſt aſſignare tuto non poſſum.

6. Flavia Samoſate Comagenes Metropolis hic ſacra & Aſylus nominatur, & ſuis utens legibus, quod priſcis temporibus ſumma erat urbium dignitas. De ea dictum eſt in Hadriano pag. 159. 160.

DE monte Caſio & Seleucia in Pieria Syriæ dictum eſt in Trajani num- 1.
mis, pag. 144. Ut de Dea Syria Hierapolitanorum pag. 5. 2.
Nicæenſes Solem in ſuo Antonini nummo cudi fecerunt qui illum veluti 3.
rerum omnium autorem venerabantur. Is mos etiam eſt Orientalibus populis, qui etiamnunc Solem adorant, omnium animalium conſervatorem & theſaurorum qui è terra eruuntur parentem.

Si epitheta urbium in omnibus nummis & in quarto hujus tabellæ occur- 4.
rerent, nullus eſſet ubi frequens eſt dubitandi locus. Tanta enim eſt locorum ejuſdem nominis diverſitas, ut ferè ſit impoſſibile illum certò indicare, qui in nummis ſcriptus eſt. Nonnulli ſunt tamen nummi qui omnem dubitationem

Ptolem.

elevant. Sic nummus noſter Hierapolim deſignat quæ ad Libanum ſita eſt, in Phœnicia Cyrreſticæ regionis. Hodie vocatur *Alep*. Typus militem aut Imperatorem ſub habitu Martis aut militis exhibet paludatum, ſcipione humeris appenſo, ſignum militare dextra humi figentem quaſi ſedato bello tutam pacem Hierapolitanis promittentem, quam avidè cupiebant.

Iis vicina eſt Emeſſa vel Emiſa quæ eſt in quinto nummo, à Stephano 5.
Ἐμίσα πόλις nominatur. Urbs erat Syro-Phœniciæ ad Libanum. In Phœnicia quæ ad montem Libanum eſt, multæ quidem ſunt aliæ civitates, ſed *aliarum*

In vitis SS. MM Galactionis & Epiſtemæ. L. 1. ff. de Cenſib.

omnium præſtantiſſima & ad partes boreales ſita Emeſa, inquit Simeon Metaphr. Hanc Latii jure donatam, factamque fuiſſe coloniam à Caracalla autor eſt Ulpianus, *ſed & Emiſenæ civitati*, inquit, *Imperator noſter jus coloniæ dedit, juriſque Italici fecit*. A Baliſta tandem everſa eſt, Quieto Macriani filio ibi necato. Emeſſam celebrem facit illuſtris Aureliani ad eam victoria, quam ſic

In Aureliano.

deſcribit Trebellius Pollio: *Pugnatum eſt poſt hac de ſumma rerum contra Zenobiam & Zabam ejus ſocium apud Emeſſam, magno certamine, fugata eſt Zenobia cum Zaba & pleniſſimè parta victoria. Recepto igitur Orientis ſtatu, Emeſſam victor Aurelianus ingreſſus eſt, ac ſtatim ad templum Heliogabali tetendit, quaſi communi officio vota ſoluturus.* Aquila quæ in nummo globo impoſita eſt, roſtro coronam gerens, ſummam imperii Romani poteſtatem indicat.

Omnes

OMnes provincias nummos cudiſſe in honorem Antonini veriſimile eſt, cum *ejus temporibus cunctæ floruerint*, ut ait Capitolinus. Specimina ſunto qui hic apponuntur. Delphin circa tridentem maris quietem demonſtrat, ſeu ſecuram commercii tranquillitatem. De Serapide dictum eſt pag. 115.

Serpens cum flore ſuper caput ſive Deus ſit Ægyptius, ſive ille ſit jubatus anguis, de quo idem Capitolinus ſcribit majorem ſolitis qui ſe à cauda medium comedit in Arabia viſum, magnitudinem Antonini reſque mirandas celebrat. Flos quidem ille Deum eſſe denotat, de quo alias. Aquila potentiam Jovis, ut Juſtitia ſedens virtutes Imperatoris declarant: hujus peculiariter meminit Herodianus, his verbis: *Quin etiam Indi, Bactri, Hircani, legatos miſere juſtitia tanti Imperatoris comperta, quam ornabat vultu ſereno &c.* Urbes quæ hos nummos percuſſere, ignorantur. In Antonin. Victor.

1. 2. JUlienſes una cum Laodicenſibus primum hujus tabellæ nummum cudere: juncti populi ſimilem in nummis erga ſuum Imperatorem reverentiam profitebantur eamdem prius erga Trajanum teſtati. Ex tot ejuſdem nominis urbibus licet ex vicinia illas conjicere quæ in Cœle-Syria ſitæ ſunt. Caput turritum ſolemne urbium ornamentum eſt. Jovem ubique terrarum adorari teſtantur nummi veteres, veteres ſtatuæ, & veterum religio.

3. Illis vicina eſt Gadera urbs Cœle-Syriæ, quæ & Antiochia & Seleucia dicitur frequenter occurrit in veterum libris. Gazara ſoli Straboni Gadara & Gazara, quamvis una & eadem ſit. Thermæ ibi ſunt, poſt Baïas Campaniæ totius imperii Romani optimæ. Palladis caput in nummo cernitur ſed quo conſilio mihi eſt ignotum. Suidas Stephanus Caſaub. in Strabo.l. 16. Eunapius in vita Iamblichi.

4. Liberalitatem Antonini celebrat quartus nummus, quam in aliqua urbe Græca factam fuiſſe veriſimile eſt.

5. Aquila roſtro coronam gerens, orbi inſiſtens, ſummum Antonini imperium teſtatur.

Moca

MOca oppidum eſt Arabiæ Petrææ, cujus mentionem facit Ptolemæus. Epitheta in numiſmate adjecta indicant eam ſacram fuiſſe, aſylum, & ſuis legibus utentem, quorum nullum veſtigium apud antiquos reperi. An ad aliquid aliud referrentur, ſed certè Moka cæterique characteres in nummo obſervantur. Templum & Dea in templo quid commune habeant cum Antonino fateor me neſcire. Hanc Fortunam eſſe ex temone & copiæ cornu ſatis declaratur.

Sequens nummus Communitatem indicat Julienſium & Laodicenſium, capite turrito deſignatam ſicuti in nummo ſupra ſcalpto pag. 183.

Tertium nummum ſic interpretarer, Publius Ælius Dionysius Laodicensium Prætor hac laurea Antoninum donavit. Conjecturam tamen ex veterum lectione non firmo.

HAnc Canopi egregiam repræſentationem prætermittere non poſſum quam Antonino ſuis in nummis dicaverunt Ægyptii. Egregius ille Deus qualis fuerit ſatis exponunt Veteres. Excerpſimus quæ ad rem noſtram faciunt, dum Othonis nummum ſupra explicavimus pag. 102. 103.

FAuſtina Annii Veri filia fuit, ſoror Ælii Cæſaris: nupſit Antonino ante adeptum per Hadriani adeptionem imperium. De ea multa dicta ſunt ob nimiam libertatem & vivendi facilitatem, quæ vir cum animi dolore compreſſit, inquit Capitolinus. Illam tamen à ſenatu Auguſtam appellari permiſit. (In Anton.) Tertio anno imperii ſui illam perdidit quæ à ſenatu conſecrata eſt, dedicatis Circenſibus atque templo & flaminicis & ſtatuis aureis atque argenteis, cum etiam ipſe hoc conceſſerit, ut imago ejus cunctis Circenſibus poneretur. Ejus ætatem docet hæc inſcriptio quæ Romæ exſtat,

Memo-

MEMORIÆ
DIVÆ FAVSTINÆ AVG.
PIÆQ. CLARISSIMÆQ.
RELICTA MATRE INFELICISSIMA
VIXIT ANN. XXXVI. MENS. III. DIEB. XI.

Grutter. pag. 261.

Quod in Fauſtinæ nummo caput Antonini ſignatum ſit rariſſimum nummum efficit; cum enim viri & uxoris capita occurrunt in eodem nummo & eorum poteſtatem ſummam & concordiam indicant, pretiumque plurimum adaugent.

SUnt hæc monumenta honorum Fauſtinæ delatorum. Elephanti in uno nummo, leones in altero currui juncti ſunt AETERNITATEM indicantes. Fauſtina cum inter Divos relata eſt, æterna habita eſt. Elephas autem ideo æternitatem deſignare videtur quod nullum aliud animal homine vivacius eſt. Leones matris Deûm currui junctos eſſe palam eſt. Teſtatur nummus Juliæ Domnæ ex argento quem hic apponi curavi. Fauſtinam autem Aurelii matrem veluti alteram Cybelem Deûm matrem à Romanis exiſtimatam fuiſſe veriſimile eſt. Notabile eſt quod Lampridius ſcribit de Elagabalo, *Junxit ſibi & leones Matrem magnam ſe appellans, junxit & tigres Liberum ſeſe vocans.* Alter Auguſtam repræſentat à Pavone ad cœlos delatam. Quemadmodum enim aquilæ à Jove in terras demiſſæ fingebantur quæ Imperatorum animas inter Deos deferrent, ſic Junonis avibus idem officium erga Auguſtas commiſſum erat, quod ex aliis nummis etiam patet, ut Paulinæ & Marinianæ.

Ariſtoteles. In Eliogab.

LUdorum Pythiorum in honorem Apollinis frequens eſt apud veteres mentio, præcipuè apud Pauſaniam: ſed quid illi cum Fauſtina, certe non video. Huic quidem inter conſecrationis notas circenſes ludi delati ſunt. Ara quidem, corona, urceus, ſimpulum & pullus ludos, ſacrificia

In vita Anton.

ficia & auguratum denotant, quæ omnia Apollini conveniunt. Urbis nomen quæ nummum cudit nulli characteres declarant.

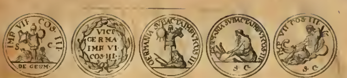
Rariſſimus hic nummus Deam Fauſtinam celebrat, & ejus filium Marcum Annium Galerium Antoninum, cujus in nullo alio monumento, aut effigiem, aut titulos offendi. Ill. Triſtanus illum prior vulgavit. Hunc Antonini Imperatoris filium fuiſſe inſcriptio nummi demonſtrat, quem ante adoleſcentiam mortuum eſſe ex hiſtoricorum ſilentio veriſimile eſt. Commemorat quidem Capitolinus *Antonino fuiſſe filios duos mares, duas fœminas.*

Marcus Aurelius Annii Veri è Domitia Calvilla filius, ab Antonino Pio adoptatus eſt decimo octavo ætatis anno. Is propinquum ſuum L. Annium Verum ad imperii partem novo benevolentiæ genere aſcivit. Homo æger toto fere principatus ſui tempore, in plurimos morbos incidit, uſus opera Galeni Pergameni Medici ſuo tempore clariſſimi. Sanctitate vitæ omnibus Principibus antecelluit: dabat ſe totum philoſophiæ, amorem civium affectans unde Philoſophus cognominatus eſt. Tandem omnium hominum qui unquam principatum tenuerunt optimus, mortuus eſt ætatis anno LVIII. imperii XVIII.

Gal. lib. περὶ τ̃ προγνώσεω.

Contra

C*Ontra Germanos res feliciter geſſit* Aurelius, *ſpecialiter ipſe bellum Marcomannicum, ſed quantum nulla unquam memoria fuit, tum virtute tum etiam felicitate tranſegit: & eo quidem tempore quo peſtilentia gravis multa millia & popularium & militum interemerat. Pannonias ergo Marcomannis, Sarmatis, Wandalis, ſimul etiam Quadis extinctis ſervitio liberavit, & Romæ triumphavit. Ferociſſimos Germaniæ populos*, inquit Pauſanias, *& plurimas Barbarorum in Europa nationes & in his Sauromatarum gentem, armis domuit.* Hæc probant hi quinque nummi; lugentes captivi, trophæa, corona, Rhenus decumbens, Germaniæ ſymbolum Germanos ſubactos exhibent. Capitol. In Arcad. lib. 8.

1. Q Uid ſit VALENTIA, & cur COLONIA JULIA dicta ſit in nummis
2. Julii fuit explicatum pag. 15. ut & de Beritho pag. 30. de Colonia Aroë Auguſta Patrenſi pag. 29. 30. Dianam in nummo ſignatam ſic explicat Pauſanias: *Eſt Patrenſibus in arce Laphriæ, Dianæ fanum, peregrinum Deæ cognomen & ipſum Deæ ſignum aliunde huc deportatum: præfert id Venatricis habitum, ex ebore & auro fabricatum eſt. Laphriæ Dianæ anniverſarium ſacrum patrio ritu Patrenſes* Lib. 7. in Achaicis.
3. *faciunt* &c. De Antiochenſi colonia pag. 173. 174. Hujus cum Aurelio con-
4. junctionem explicat Capitolinus his verbis: *Ignovit & civitatibus quæ Caſſio conſenſerant, ignovit & Antiochenſibus qui multa in Marcum pro Caſſio dixerant, quibus & ſpectacula & conventus publicos tulerat & omnium concionum genus, contra quos edictum graviſſimum miſit.* Denique noluit Antiochiam videre quum Syriam peteret, poſtea tamen Antiochiam vidit, cui & ſpectacula & alia civitatis ornamenta reddidit. In Aurelio.
5. Quintus eandem Coloniam Patrenſem deſignat ut currus à cervis vectus Dianam.

De Troade abunde dictum eſt in nummo Antonini pag. 176. Diana 1.
in primo & ſecundo nummo non ipſa Dea, ſed Deæ ſtatua per 2.
baſim dignoſcitur, cui impoſita eſt. Solebant Veteres ſuos Deos ex ære & marmore repræſentare quos populus ſibi ſemper præſentes arbitrabantur. Hinc tot quæ hodie etiamnum ſuperſunt: illa præſertim elegantiſſima Dianæ ſtatua, quam Epheſi olim oracula tradidiſſe dicunt, in Chriſtianiſſimi Regis opulentiſſimo cimeliarchio. Ignis & laurus ſacrificium & ludos indicant ipſi Dianæ & fortaſſis fratri Apollini ſacros.

Ænigma obſcurius eſt quod in tertio nummo latet: nummus anti- 3.
quitate quodammodo detritus ruſticum, ut videtur, repræſentat ſacrum humeris geſtantem: an ille ſit Satyrus aut quidpiam aliud lubenter ſcirem, nullum alium ejuſdem typi me vidiſſe contigit.

Colonia Aelia Capitolia ſive Capitolina in utroque nummo legitur, quæ Judææ caput Hieroſolyma ante Hadrianum vocabatur. De illa dictum eſt in Hadriano pag. 155. & Antonino pag. 175. Num quidpiam peculiare habuerit cum Divis fratribus præter omnem gentium erga Romanos Imperatores cultum, non ſatis ſcio. Quale ſit trophæum illud, ignoro. Veriſimile eſt Serapidem in altero nummo repræſentatum fuiſſe ob ejus peculiarem reverentiam, quam ei palam Ægyptii & ob viciniam Syri teſtabantur: de quo dictum eſt in Tito pag. 115.

Corinthi

1. CObinthi pulcherrima ſymbola hic exhibentur. Mirum quantam urbs
2. hæc & Aurelio & Vero fuerit blandita. Quinque primos nummos ex-
3. plicat Pauſanias, his verbis: *Fuit hoc ipſo in loco & Melicertæ ara. Eo enim* In Corinth.
4. *à delphine evectum puerum memorant: quem cum offendiſſet expoſitum Siſyphus &*
5. *humarit in iſthmo & iſthmicos in ejus honorem ludos inſtituerit.* In Corinthiaco
Neptuni templo plurima fuiſſe dedicata ab Herode Athenienſi narrat idem
Pauſanias, inter quæ rectus delphini inſiſtit Palemon puer, ebore & auro
expolitus. Alibi delphino inſiſtentem Portunum narrat.
6. Sextus nummus Herculem exhibet. Fortaſſis ſigni imaginem cujus me-
minit Pauſanias, his verbis, *Prope templum Minervæ Frænatricis, Herculis nudo* In Corinth.
corpore ligneum ſignum, quod à Dædalo factum tradunt. Ei & frequentia ſigna
ex ære, ſaxo & ligno Corinthii fecerant, tanquam Heroï parentabant: Feſto-
rum vero dierum quos in Herculis honorem agitant, priorem Onomatam,
Herculeum alterum vocant.
7. De cæteris dictum eſt in nummis Julii & Neronis. Characteres C. L.
8. I. COR. facile explicantur Colonia Latina Julia COR inthus.
9.
10.

AUdacem me fateor qui hos nummos M. Aurelio tribuam quorum ali-quos Triſtanus L. Vero aſſignat, Aurelii in imperio collegæ, aliquos etiam Sexto Vero Aurelii & Fauſtinæ filio, Commodi fratri. Illius opinioni favet inſcriptio, etenim circum capita legitur ΟΥΗΡΟC ΚΑΙΣΑΡ. Quod tamen illam rejiciendam arbitrer, faciunt Veri hujus qui in hiſce nummis cernitur, & Aurelii faciei conformitas; aqua enim aquæ non eſt ſimilior. Deinde neutri Verorum poſſunt aſſignari, Sextum enim Verum Cæſarem exectо ſub aure tubere, ſeptennem amiſit Aurelius, quem non plus quinque diebus luxit, conſolatuſque etiam medicos actibus publicis ſe reddidit. Cur ſeptennem

Capitol. in Marc.

Amaſtriani repræſentaſſent? forte propter parentis cultum: at Verus in nummo expreſſus non tantum VII. ſed XX. annorum eſt. Hujus Galenus frequenter meminit, ſeque illum à febre ſervaſſe teſtatur, cum nullam avulſionis tuberis mentionem faciat, vir alioquin optimus, quod innuit illum operi non interfuiſſe. Lucius Verus nonniſi poſt trigeſimum tertium ætatis annum imperavit, at in nummis adoleſcens tantum cernitur, abſque barba cæteriſque provectiorem ætatem deſignantibus. Et quod rem totam meo judicio conficit inſcriptioniſque ſolvit difficultatem, facit textus Capitolini, his verbis; *M. Antoninus principio avi ſui nomen habuit, is erat Annius Verus item Conſul & Præfectus urbi, adſcitus in patritios à Principibus Veſpaſiano & Tito Cenſoribus. Poſt exceſſum patris ab Hadriano Annius Veriſſimus vocatus eſt. Poſt virilem autem togam Annius Verus patre mortuo ab avo paterno adoptatus eſt & educatus.* Quem quidem textum alter ejuſdem Capitolini confirmat his verbis, *Dato igitur imperio & indulta tribunitia poteſtate, proconſulatus etiam honore delato, Verum vocari præcepit, ſuum in eum tranſferens nomen, quum ante Commodus vocaretur.*

Lib. de præcognit. ad Poſt. c. 10.

In Marco.

In Vero.

Averſarum partium typi Amaſtrianorum ſolertiam & doctrinam indicant. Æſculapius & Hygeia frequenter in nummis Aurelii occurrunt, forte propter ejus valetudinem. Baccho & Herculi tanquam primi ævi heroïbus comparatur Aurelius in ſequentibus. Quid bos indicet, ignoro, præter peculiare quoddam ſacrificium aut ſtatuam.

DE Deo Luno jam dictum eſt in Antonini nummo pag. 173. 174. Hunc Nyſæi colebant ut Charreni in Meſopotamia; falcatum aſtrum humeris geſtat ut ſolet, Phrygio pileolo caput tegente. Obſcura mihi eſt inſcriptio quamvis integerrima, legitur ΚΑΜΑΡΕΙΤΗС ΝΥСΑΙΩΝ, ſed ex tot Niſis quamnam eligerem? Alia enim eſt in Armenia minore, alia in Arabia, alia in Thracia, alia in Ægypto, alia in India &c. Primam ex galero Armeniaco ſupra cæteras eſſe conjicio.

1. CYzicus urbs præcipua inſula ejuſdem nominis in Myſia, bino ponte continenti juncta eſt; à Rege Cyzico ædificata eſt qui ab Argonautis ad vellus aureum pergentibus incautè occiſus eſt. Hanc à Jove in dotem Proſerpinæ datam aſſerit Appianus Alexandrinus quemadmodum & fabulantur Poëtæ Siciliam in Plutonis & ejuſdem Proſerpinæ nuptiis novæ nuptæ ab eodem Jove donatam pro anacalyptris quæ ſunt exhibita ſponſæ munera, cum retecta primùm facie in virorum conſpectum prodit. Hinc ſerpentes, hinc tædæ, quæ Cyzicenorum nummos ornant. In tædæ locum quidam putant columnam eſſe, ſed qua ducti ratione, ignoro. Plut. in Lucullo.

2. Vaccam in altero nummo ſculptam eam eſſe veriſimile eſt quæ nigra publicis aſſervabatur ſtipendiis, in honorem Proſerpinæ Cyzici ſervatricis victima futura.

Narrat Xiphilinus Antonini temporibus horribilem terræ motum plurimas civitates Bithyniæ & Helleſponti corruiſſe, ac præcipue Cyzicum funditus concidiſſe, ejuſque urbis templum maximum omnium atque pulcherrimum, quod Aurelio & Vero reſtitutum aſſerit, cujus fortaſſis beneficii ſignum æternum reddere voluerunt Cyziceni hiſce numiſmatibus. In Antonino.

LAbyrinthi artificium peculiari more hic exhibetur, non enim continuum ut Cretenſe, ſed quadripartitum eſt. Memphiticum illum eſſe probat crocodilus juxta caput Aurelii, Ægyptiorum numen; probat etiam nummus Auguſti ſupra expoſitus pag. 30. 31. Cur Caduceum pacis tranquillitatiſque ſymbolum retro caput Aurelio tribuerint Ægyptii exponit Capitolinus, qui Aurelium apud Ægyptios civem ſe egiſſe & Philoſophum in omnibus ſtudiis, templis, locis ſcribit, cumque multa Alexandrini in Caſſium tyrannum dixiſſent fauſta, tamen omnibus ignovit, & filiam ſuam apud eos reliquit.

Tanta

Tanta erat apud exteras gentes Aurelii fama, ut illum ſæpe tanquam 1.
Deum venerarentur. Exempla ſunto hæc numiſmata, quorum prius fulgur exprimit. Jupiter interdum Fulminator Κεραύνιος & Fulgur dicebatur, inquit Feſtus, qui ſcilicet interdiu caderet, ut qui noctu Summanus. Fortitudinem Imperatoris hic nummus celebrat, qui fulguris inſtar Populi Romani hoſtes Marcomannos mira celeritate penitus deleverat; juxta illud Cælii carmen.

Perfringit, penetrat, cremat omnia fulmen adactum.

In Aurelio. Ad id fortaſſis referendus eſt nummus quod ſcribit Capitolinus *Fulmen inquit de cælo precibus ſuis contra hoſtium machinamentum extorſit*. Macedones forte id etiam in nummo expreſſerunt quod ii auxilium Imperatori tulerant in ejus expeditionibus, ſeque fulminibus comparabant, inter quorum genera, ut ait Quæſt. natur. lib. 2. c. 49. Seneca, *auxiliaria quædam dicta à Cæcinna quæ Advocata dicuntur, ſed advocantium bono veniunt*. Deinde fulmina victoriæ ſunt ſymbola inquit Nonnus, L. 4. Dionyſ. ut Baccho Indos debellanti. Inſcriptio ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ quæ 2.
etiam in ſequentibus nummis legitur, docet Macedonas hos in honorem Proem. 4. Stratagem. Aurelii cudiſſe, cujus avos Macedoniæ imperaſſe ſcribit Polyænus, Aurelium & Verum alloquens, his verbis Τῦτο μὲν δὴ ἐν ἰδίῳ τῶν ἄλλων συγγράψας ἐν ᾧ καταμάθοιτ' ἂν τὰς ἀρετὰς τῶν ἡμετέρων προγόνων, οἳ τῆς Μακεδονίας ἐβασίλευσαν: hoc eſt, *Hunc vero librum ſeparatim ab aliis conſcripſi, in quo veſtrorum parentum ac majorum virtutes conſpiceretis qui Macedoniæ imperium tenuerunt*. De clypeo Macedonum dictum eſt pag. 93.

Caput Alexandri Magni idem Macedonum officium teſtatur, illo enim 3.
nihil charius, nihil ſuperbius offerre Imperatori poterant.

Abgari caput Perſica tiara & diademate ornatum in hoc nummo exprimitur. Abgari nomen illis Principibus in eodem erat uſu quam Antonini Romanis, Ptolomæi Ægyptiis, Darii Perſis, &c. Abgarum nominat L. 1. c. 13. hiſt. Eccleſ. Sextus Rufus eum qui Craſſum in Parthia prodidit. Abgarum alterum nominat Euſebius qui Chriſto Syriacè ſcripſerat, proſperam implorans valetudi-Matth. c 10. nem, ad quem viciſſim Chriſtus ſcripſit per Thadæum Apoſtolum, inquit D. Hieronymus: Recuperata inde ſanitate ſacroſanctæ fidei ſeſe addixit, ejuſque De Præp. Evang. lib. 6. mentionem facit Euſebius his verbis: *In Syria quondam & Oſrhoene pleroſque*

Opis

Opis in honorem abſcindi mos erat. Verum cum repente juſſiſſet Rex Abgarus, ut quibus abſciſſa verenda eſſent, iis etiam manus abſcinderentur, nemo ſe demceps in tota Oſrhoëne abſcidit. Alterius Abgari Arabum Regis, Edeſſæque Domini, meminit Tacitus ſub Claudio Imperatore. Abgarum nominant Xiphilinus Lib. 14. & Suidas qui Trajanum muneribus placavit per filium Arbandum, qui Rex exinde factus, nominatuſque Abgarus juxta patriæ mores, is eſt fortaſſe Capitol. quem Regem ex Orientis partibus ſola autoritate deduxit Antoninus. Hos omnes Phylarchorum & Arabum regioni præfuiſſe Oſrhoëniis & Edeſſenis aſſerit Strabo. Quod autem Imperatori Romano Rex barbarus conjunctus ſit, frequenter accidit: Cotys, Rhemetalces, Rhaſcypolis, Thraciæ Reges ſic ſe Auguſto junxerant, de quibus, vide ſupra pag. 38. Sic ſe Aureliano Vabalathus poſtea conjunxit.

Nicomedienſes quemadmodum cæteri Græciæ populi, Imperatoribus quantum poterant gratulabantur: Marco Aurelio Cæſari tunc, ut in nummo legitur, nominato Vero per viventem patrem Antoninum in primo, poſtea eidem Aurelio per L. Verum imperii conſortem & L. Vero per Aurelium in ſecundo. Hac arte ſibi præſentes habebant Imperatores, quorum vultus perpetuo in monetis ſignati erant. De Nicomedienſibus ſupra dictum eſt, pag. 132.

Idem Divi fratres ſed latine expreſſi in hoc nummo ſcalpti ſunt. COLONIA BERYTHUS eum fieri fecit quo & ab Imperatoribus accepta beneficia & eorum concordiam palam faceret. Uterque AVGUſtus nominatur, quod notandum: quamvis enim Verus ad ſocietatem imperii cum Aurelio pervenerit, hic ſolus Auguſtus cenſebatur, Vero tantum dicto Cæſare. Dignitati convenit ornamentum, uterque enim laurea cinctus eſt. De Berytho quidem dictum eſt pag. 30. Sed cur bina aquila? an utramque imperii partem deſignet, Orientem & Occidentem? an ad Jovis majeſtatem, cujus in terris uterque perſonam ſuſtinebat?

Epheſus

EPheſus Ioniæ caput Dianæ templo clara, in ſuperioribus frequenter ſuos 1.
expoſuit nummos : cervum Dianæ ſymbolum & Dianam ipſam ſub ha- 2.
bitu Fortunæ Aurelio offerunt Epheſii in prioribus nummis. *Amavit pugilla-*
In Aurel. *tum, luctamina & aucupatus eſt, & pila luſit apprimè, & venatus eſt*, inquit
Capitolinus : unde fortaſſis exercitiorum venationiſque Deam in ejus nummis
Ὑγιειν. lib. 6. ſignavere. Autor eſt Galenus noſter Antoninum curandi corporis fuiſſe admo-
Ptolem. dum ſtudioſum, certamque vitæ rationem conſtantiſſimè tenuiſſe. Phaneas
urbs Syriæ Cæſarea etiam nominatur, interdum in nummis ΠΑΛΑΙϹΤΙΝΗϹ 3.
adjectum eſt, ad expreſſius deſignandum ſitum. Diana hic ut Epheſi adora-
batur, ſculpta eſt in naturæ modum pluribus ornata mammis quibus alendis
viventibus indigebat : Ops, Diana, Cibele, Natura, Tellus, idem ſunt, quod
omnia nutriant,

Orpheus hymn. 25. Γαῖα θεὰ, μῆτερ μακάρων θνητῶν τ' ἀνθρώπων
Πάντροφε.

Verubus ſuis ut rerum omnium principiis firmiſſimiſque fundamentis innititur : tauros habet ad pedes, quos agriculturæ exercendæ omnis ætas deſignavit.

De Tianenſibus dictum eſt pag. 180. 4.

In quinto nummo ſtella vertici montis impoſita eſt quem, cum Clariſſ. 5.
Triſtano Veſuvium eſſe placet, flammis hinc, illinc frondibus onuſtum, de
Lib. 66. quo ſic Dio; *Veſuvius mons mare ſpectat ad Neapolim, habetque fontes ignis maximos & perennes. Ac olim quidem ex omni parte pariter excelſus erat, & tunc ex medio ejus exſtitit, nam ea parte tantum flammas concepit, extrinſecus vero intactus ab igne permanet, ex quo fit ut quum ignis externas partes non exurat, eaque quæ ſunt in medio conſumantur igni, rediganturque in cineres : Vertices qui circum ſunt uſque adhuc veterem altitudinem habeant, ut quidquid ignem concepit diuturnitate temporis abſumptum, concavum ſubſidendo factum ſit, ita ut totus mons, ſi licet parva cum magnis conferre, formam habeat amphitheatri. Culmina montis ejus multas arbores habent viteſque, ſed ambitus igni expoſitus eſt, & interdiu fumum, nocte flammam ſic emittit, ut in eo ſuffimenta cujuſvis generis fieri ſemper videantur*, &c. Hæc Dio. Vertici figuram impoſitam in nummo Veri, Jovem montanum interpretatur Triſtanus, ἰκμαῖον, vel Jovem Servatorem ſub habitu Imperatoris, regionem ab ignibus fœdaque tempeſtate vindicantem. Cur eodem ſenſu Aurelius per ſolem aut ſtellam non exprimeretur ?

1. Eamdem Palladem Theſſalonicenſium communitas Aurelio conſecrat quam Hadriano olim Theſſali, de quo vide pag. 160. Eo habitu in primo Lib. X. nummo ſculpta eſt quem deſcribit Apuleius, *capite*, inquit, *galeam gerens con-* In Lib. 1. *textam oleaginea corona*, *clypeum attollens*, *haſtam quatiens*. Unam fuiſſe ex Argonaut. Tritonidibus inſcriptio docet. Triplicem enim fuiſſe Palladem notant Apollonii interpretes, unam in Bœotia, alteram in Theſſalia, tertiam in Libya, quam ideo Tritonidem antiqui appellavere, quod hæc tria mortalibus fuerit elargita,

Βουλεύειν καλῶς, κρίνειν ὀρθῶς καὶ πράττειν δικαίως. Democritus.

hoc eſt, *Benè conſulere*, *rectè judicare & juſtè facere*. Hanc etiam in nummo ſculptam ad Itoniam Minervam referre placet, cui Bœotii qui venerant ex Theſſalia, expugnata Coronæa templum in plano condiderunt, eodem quo Theſſalicum nomine. Itone autem civitas Bœotiæ Minervæ ſacrata, inquit Palladius.

2. Thera quam ἱερὰν νᾶσον nominat Pindarus inſulam ſacram, una eſt ex Spora- Ode. 4. Pythion. dibus juxta Cretam, Caliſte cum primùm emerſit vocata, à Therate Theba- Pauſan. Lib. 3. & 7. no nomen habet. Colonia fuit Lacedæmoniorum, è qua Battus qui Cyre- Herodot. lib. 4. nem condidit. Terminum à cæteris diverſum exponit hic nummus, cum fe- Strabo. l. 10. moribus & tibiis, capiti impoſita eſt corona radiata. Triſtanus ſimilem nummum Vero aſſignat, fortaſſis Divis fratribus iidem nummi ſunt oblati. Jovi Tom. 1. Terminali ſeu Contermino templum dicaverant Crotoniatæ, Sybaritæ & Co- Polyb. loniatæ, propter finita inter ſe jurgia ob terminorum difficultatem.

3. De Mileſiis ſupra dictum eſt in Caligulæ nummis pag. 73. Optarem lubens quis fuerit Themiſtocles ille in nummo ſcriptus exponere. Figura quidem muliebris ſtans dextra Centaurum tenet, ſiniſtra forcipes, aut quid ſimile: cujus quidem inſoliti typi explicationem tradit Pauſanias ſcribens Thetin inter plurimas alias arcæ ſcalpturas à Vulcano arma accipere ſequente famula forcipem tenente, & adſtante Centauro quem Chironem eſſe dictitant, qui jam vitæ muneribus perfunctus, ac in Deorum numerum receptus præſto Achilli eſt, ejus luctum levaturus. Hæc omnia in nummo quaſi coacta viſuntur: ſed cur à Mileſiis in M. Aurelii honorem ſculpta ſint, ignoro.

4. Sphingem & Harpyiam repræſentaverunt in his nummis Gabaleenſes dum prudentiam & fortitudinem bellicam M. Aurelii deſignare voluerunt, illi enim aſtutia ab Ægyptiis, huic fortitudo dicatur. Nummum refert Triſtanus in quo impoſitus eſt Sphingi M. Aurelius, hocque typo Barbarorum quos vicit artes prævidiſſe declaratur. Sphingi πανουργίαν tribuit Clemens Alexandrinus, Stromat. lib. 5. ſummam videlicet induſtriam ad omnia: his enim animantibus humanæ naturæ fere nihil deeſt niſi ſolum oratio, quare *galea Palladis Sphingem ornatam fuiſſe* Anaſt. Sinaïta in Hexaemeron. notat Pauſanias, & ſuis in porticibus Sphinges pingebant & ſculpebant Ægyptii ſupra cæteros homines πανοῦργοι, hi enim artem bellicam, nauticam, ruſti- Lib. 10. Lib. 2.

cam cæteraſque primi didicerunt, ut Philoſophiam, Theologiam &c. Οὕτω ϗ αἰγυπτιάζειν λέγεται τὸ ὕπουλα πράττειν fecit proverbium ægyptiſare, quaſi omnia
In Euſebium. induſtriè facere. Sphinges abſque alis ab Ægyptiis fingi aſſerit Scaliger, cujus tamen contrarium frequenres exhibent nummi. Hic inter alios prope Ægyptum cuſus, nomen enim inſcriptum ΓΑΒΑΛΕΩΝ, Gabalam deſignat urbem
In Lauſiacis. Syriæ cavæ in Caſſiotide regione: *Parva quidem erat ſed elegans*, inquit Palladius, prope quam templum erat dedicatum dæmonibus, & quod ab iis qui jam erant antiquitus impii multis honorabatur ſacrificiis. Quidni ſuos dæmonas per Sphingem & Harpyiam in nummo ſignaverit? *Apud Dotos in Gabalis ſanctiſſimum eſt templum*, inquit Pauſanias.

lib. 2. Strabo lib. 10. L. 4 c. 12. Quintus nummus Zacynthiorum eſt. Zacynthus eſt urbs & inſula juxta 5.
Echinadas in mari Ionico; *Hanc liberam* ſcribit Plinius *cum oppido magnificam & fertilitate præcipuam.*

HAnc ipſam inſcriptionem vidimus in Hadriani nummo, ſi epitheta ex- 1.
cipias, quam in primo hujus tabellæ. Flavia Samoſate ſacrum aſylum
ſuis utens legibus Comagenes metropolis dicitur; quibus numiſmata amplius
Lib. 4. & 18. & accuratius rerum antiquarum hiſtoriam tradere ſupra libros probatur: Quis
enim author horum privilegiorum meminit? Samoſatam quidem amplam ci-
vitatem & Comagenes caput nominat Marcellinus: Flaviam ideo dictam fuiſ-
ſe ſuſpicor quod Comagenem ditionis regiæ uſque ad id tempus in provinciæ
In Veſpaſ. cap. 8. formam redegit Flavius Veſpaſianus, inquit Suetonius, à quo credibile eſt &
ſacrum eam fuiſſe aſylum, & propriis legibus utendi poteſtatem habuiſſe, quod
per αὐτόνομον Græci intelligebant. Figura ſedens turrita Genium urbis repræſen-
tat, inſidet rupi, ſitum ſuum indicans. Genius etiam Euphratis ad cujus
ripam ſita eſt, per hominem veluti natantem repræſentatus fuiſſe videtur, un-
Aur. Victor. de Comagene Auguſtophratenſis dicta eſt. Eumdem typum repræſentavimus
in Antonini nummo pag. 181.

De Lacedæmoniis & Dioſcurorum pileis & ſtellis dictum eſt in Hadriani 2.
nummo pag. 162. ut de Tripolitanis eoſdem fratres repræſentantibus pag. 149. 3.
Calchedonii ut dictum eſt in Trajano pag. 148. 149. ſuum ſemper veneraban- 4.
tur Apollinem, qui ex tripode ſatis abunde conjicitur. De Zeugmate in An- 5.
tonino pag. 177. 178. dictum eſt.

1. TAbellam vides Diis Ægyptiis plenam, quos ſingulari religione venerabatur Aurelius. Scribit Capitolinus illum apud Ægyptios civem ſe egiſſe
2. & philoſophum in omnibus ſtudiis, templis, locis; templumque Romæ ſtruxiſſe in honorem Serapidis quem peculiariter adorabat, cum inſcriptione cujus ſupereſt fragmentum in marmore,

SERAPIDI DEO ....
M. AVRELIVS ANTONINV. ......
IFEX MAX. TRIBVNIC. POT. X. ....
AEDEM. .....

Gruter. p. 85.

Sacra Serapidis à vulgaritate Peluſiæ ſubmovit, inquit Capitolinus, non quod hæc Peluſiotis abſtulerit, ſed ab eis excluſerit vulgus promiſcuum, cura eo- In Aurel. cap. 23.
3. rum demandata ſacerdotibus tantum ac viris primariis. Hinc Serapidis caput in nummis Aurelio oblatum eſt, quaſi gratias agentis ſe in poſterum nobilius adoratum iri. De Serapide dictum eſt in ſuperioribus pag. 115. & de Iſide quæ in tertio nummo repræſentatur, pag. 98. Gruter.

4. Quartus nummus Deum refert diademate cinctum coram cornucopiæ: Hunc Jovem Ἐπικάρπιον nominat Triſtanus in nummo Veri quem Heſichius adoratum fuiſſe in Eubœa tradit, Ἐπικάρπιος Ζεὺς ἐν Εὐβοίᾳ inquit. Fortaſſis Genium refert alicujus fluvii, barba promiſſa & opaca id ſubindicat, cur Nilo non tribuerem? cujus aquæ Ægypto tribuunt fertilitatem per fructus & fruges in cornucopiæ deſignatam.

5. Quintus nummus Fortunam exhibet jacentem in lectiſternio, de quo ſic Capitolinus; Tantus autem terror belli Marcomannici fuit, ut undique ſacerdotes Antoninus acciverit, peregrinos ritus impleverit, Romam omni genere luſtraverit, celebravit & Romano ritu lectiſternia per ſeptem dies. Ad rem noſtram faciunt hæc Arnobii verba, *Lectiſternium Cereris erit idibus proximis. Habent enim Dii lectos, atque ut ſtratis poſſint mollioribus incubare pulvinorum tollitur atque excitatur impreſſio.* Ejus ceremoniæ rationem reddit T. Livius his verbis, *Triſtem hyemem peſtilens omnibus animalibus æſtas excepit*, annum notat V. C. CCC LVI., *cujus inſanabili pernicie quando nec cauſa nec finis inveniebatur: Libri Sibyllini ex ſenatus conſulto aditi ſunt. Duumviri ſacris faciundis Lectiſternio tunc primum in urbe Romana facto per dies octo, Apollinem, Latonamque & Dianam, Herculem, Mercurium atque Neptunum tribus quam ampliſſimè tum apparari poterat, ſtratis lectis placavere.* Ejus religionis monumentum fortaſſis hoc nummo poſteris Ægyptii dicavere.

In Aurel. Lib. 7. Lib. 5.

IMperatoribus Aurelio & Vero ſuam contulerunt obſequii teſſeram Aradii, fortaſſis in Orientem properantibus. De Arado dictum eſt pag. 133. in Domitiani nummo. 1.

Flaviopolitæ quales ſint qui ſecundum cudere nummum non facile eſt conjicere. Flaviopolis enim altera Bithyniæ civitas Κρατεία quondam nominata, de qua in Conciliorum opere: altera Thraciæ urbs & Colonia; altera Ciliciæ urbs mediterranea quæ in Concilio Antiocheno Flavias nuncupatur. Quædam erat etiam Φλαυιόπολις Σαμαρέτων, quam ſuſpicor hunc cudiſſe nummum ob viciniam populorum Ægypti, nempe Serapidem & Iſidem peculiari ritu colentium. 2.

Ptolem.

Plinius.

Gaza quæ tertium cudit nummum urbs eſt Syriæ inferioris Palæſtinæ nuncupatæ: cur taurum juxta pedes habeat, non ſatis ſcio, vel felicitatem ſoli, vel aliquod ſacrificium indicat. 3.

Inſolitum typum exhibet quartum numiſma. Veneris equeſtris meminit Strabo, ἔφιππον nominat, quæ forte in eo repræſentatur, in honorem Fauſtinæ. Ex ſexdecim ejuſdem nominis urbibus difficile eſt illam Antiochiam declarare quæ nummum percuſſerit, quamvis ſe ſacrum aſylum ΙΕΡΑϹΥΛΟΝ prædicet. 4.

Lib. 17.

QUamvis monumentorum integerrimorum plenus ſit hic liber, ea tamen non cenſui negligenda, quæ rei noſtræ quamdam poſſint afferre lucem, ſeu typorum varietate ſeu conjecturis quas certiores ex minus detritis nummis, ſi unquam occurrant, inferre licebit.

Videtur quidem in primo nummo populus aliquis Græciæ cujus nomen non legitur, caput Veri & Fauſtinæ retro Aurelium poſuiſſe quibus veluti per gentilitia numina ejus ſibi conciliare gratiam cupiebat. Veriſimile enim eſt tunc Verum & Fauſtinam obiiſſe, & in Deorum numerum jamjam relatos eſſe. 1.

Caput quale cernitur in ſecundo nummo corona veluti murali cinctum urbis alicujus Genium repræſentat, ejus nomen ex integriori ſcire cuperem. 2.

Caput Jovis frequenter occurrit in Impp. Romanorum nummis & præcipue M. Aurelii. 3.

Quid ſit typus quarti nummi penitus ignoro: aut duplex cornucopiæ, aut duplicem facem in manibus figuræ ſtantis quæ muliebris videtur, licet interpretari. 4.

Quintus

5. Quintus templum exhibet à Nicomedienſibus cuſum. Cæteri characteres detriti cæteram ejus cognitionem eripiunt.

1. Duos primos nummos ad Tianenſes pertinere inſcriptio docet, ſed in
2. primo veluti nomen conditoris apparet, fœlicior declarabit. Bacchus cum canthario & thyrſo conſpicitur, ut in ſecundo Mercurius cum crumena & caduceo. De Tiano dictum eſt pag. 180.

3. Tertius nummus Jovem repræſentat, ſed Ægyptium inſignitum nominibus Ammonis, Serapidis, Oſiridis, Solis, Plutonis, Æſculapii & Nili, quæ calatho, corona, cornu, & ſerpente baculo intorto indicantur: Nummum ex ære maximi moduli vulgavit Illuſtr. Seguinus, in quo Antoninus Pius anticam partem occupat & ſimilis Jupiter poſticam, quem pro more elegantiſſimè explicat. In Select. Numiſm.

4. Quartus & quintus in Græcia cuſi ſunt, ſed à quibus populis, & qua ra-
5. tione, characterum eroſio nobis eripit.

Anniæ Galeriæ Fauſtinæ nummos exhibet hæc tabella, Antonini ex Fauſtina filia fuit, Aurelii uxor. Hujus vitia ita vir tulit ut nec ea curioſius inveſtigaret nec puniret: Dicitur Commodum ex gladiatore genuiſſe, tandem podagra correptam obiiſſe. Narrat Capitolinus Fauſtinam in radicibus montis Tauri in vico Halalæ exanimatam ſubito morbo, Aurelium amiſiſſe: deinde petiiſſe à Senatu ut honores Fauſtinæ ædemque decernerent, laudata eadem, quum tamen impudicitiæ fama graviter laboraſſet, quæ Aurelius vel neſcivit vel diſſimulavit. Divam etiam Fauſtinam à Senatu appellatam gratulatus eſt, quam ſecum & in æſtivis habuerat ut matrem caſtrorum appellaret: Fecit & coloniam vicum in quo obiit & ædem illi extruxit, &c. hæc Capitolinus, Xiphil. In Aurel.

1. Venus ſtat in primo nummo cujus habitum induiſſe videtur Fauſtina ſui temporis mulieres formâ antecellens: Pomum Veneri ſacrum fuiſſe ex antiquis palam eſt, hinc pulchritudinem, amoris etiam & laſciviæ ſymbolum. Læva

tenet

tenet inverſum temonem inſtar Fortunæ cujus moderamini omnes populi parebant, & ipſe Imperator.

Eamdem Venerem ſed minus pudicam exhibet alter nummus. Nuda fere 2.
nudum maritum retinete videtur ad bellum properantem ſub Martis ſpecie:
Lib. 8. c. 7. Victrici autem Veneri ædem conſtructam fuiſſe in theatro Pompeii conſtat; *Pompeii*, inquit Plinius, *altero conſulatu*, *dedicatione templi Veneris Victricis pugnavere in Circo viginti Elephantes.* Plurimæ exſtant inſcriptiones VENERI VICTRICI quas & ad victoriam ſupra Junonem & Palladem per Paridem reportatam, & ad victoriam libidinis ſupra cæteras hominis paſſiones revocare placet: Quidni etiam Fauſtina victorias Aurelii effeciſſe prædicetur quæ in altero nummo MATER CASTRORVM legitur.

Tres nummi ſequentes FECVNDITATEM AVGVSTÆ indicant 3.
quam interdum SÆCVLI interdum TEMPORVM FELICITATEM efficere declarant. His duos primum, deinde quatuor, ſex denique liberos pro- 4.
creaſſe dicitur. Res ſatis obſcure legitur apud authores qui tres maſculos, 5.
Herodian. 1 Spart. totidem numerant fœminas, L. Verum Cæſarem, Antoninum Geminum & Commodum, Lucillam, Fadillam & Fauſtinam, quidam addunt Vibiam Aureliam
Capitol. Sabinam. L. Verus Cæſar & Antoninus Geminus infantes mortui ſunt; Commodus poſt patrem Aurelium imperavit; Lucilla Uxor fuit Veri, Fadillam occidit Caracalla; Fauſtina Burrho jugata eſt quem Commodus necari juſſit; Vibiæ Aureliæ Sabinæ hæc exſtat inſcriptio.

VIBIÆ AVRELIÆ
SABINÆ
D. MARCI AVG. F.
HELIODORVS LIB.
ET PROC. P. V.

DE COLONIA PRIMA FLAVIA AVGUſta CÆSAREA Palæſtinæ urbe dictum eſt in ſuperioribus pag. 175. & alibi. An figura ſtans Imperatorem repræſentet qui gentem vicerit nempe Judæorum? id mihi videntur indicare, tum victoria in ejus manibus, tum captivus ad ejus pedes.

AMaſtrianum Smyrnæorum colonia quale fuerit, dictum eſt in nummo Homeri pag. 8. Horum nummorum partes averſæ Deas exhibent quarum laudes Fauſtinæ Græci tribuebant, hoc eſt Iſidis ſolertiam, Salutis felicitatem, Apollinis ſcientiam, Juſtitiæ decus & Victoriæ gloriam, prout eos adulationis vertigo circumagebat: nullam enim, quod quidem ſciam, veram his laudibus occaſionem Fauſtina dederat.

DUos hoſce nummos Amarianorum in ejuſdem Fauſtinæ honorem cuſos addidi, qui & Iſidem repræſentant & Juſtitiam, hanc quidem ſine rota & ſerpente, quod potius ad Nemeſin referretur ultricem impiorum facinorum. Iſidem verò velum expanſum præ manibus habentem, hæc enim navigationi apud Ægyptios præerat, quare PELASGIA dicta eſt, ut patet ex inſcriptione antiqua apud Gruterum. Florem impoſitum capiti alii Abroto- pag. 312. num, alii Ervum, alii Perſeam interpretantur, quæ cum fuerit venenum in Perſide natali ſolo, ſi in Ægypto colatur, alimentum eſt ſuaviſſimum, in- Gal. de aliment. facult. quiunt Dioſcorides & Galenus.

Παυταλίας vocat Procopius, dum illius muros à Juſtiniano reſtauratos & Lib. 4. de Ædific. munitos eſſe ſcribit: refragantibus omnibus nummis perpetuo Παυταλίας indicantibus. Hæc Pautaliotarum regiunculæ in Thracia caput, inquit Ptolemæus. Trajanopoli & Plotinopoli vicina ULPIÆ cognomen ideo Lib. 3. c. 8. ſibi aſſumpſit, quo Trajanum privilegiorum ſuorum largitorem celebraret, quemadmodum in nummis legitur ΟΥΛΠΙΑ ΣΕΡΔΙΚΗ. Illa fortaſſis Aurelio & Fauſtinæ ſuos nummos dicavit ob partam ſibi quietem poſt devictos ab ipſis Barbaros.

Salutem, quæ frequenter ſtat in Græcorum & Latinorum nummis, ſic
L. 1. c. 16. De Animal. explicat Ælianus, Lanuvii, urbe Latii, ſacer eſt lucus magnus & opacus, juxtaque ipſum ædes Junonis Argolidiſ. In eodem luco latibulum eſt amplum ac profundum, draconis cubile: lucum quotannis virgines certis diebus ingrediuntur, quæ mazam geſtant manibus, oculos faſciis devinctæ. Eas recta ad latibulum divinus quidam ſpiritus deducit: progrediuntur illæ ſenſim ac pedetentim ſine offenſione ac ſi detectis oculis viderent. Quod ſi virgines fuerint, cibos tanquam puros & Deo gratos animanti convenientes admittit Draco; ſin minus, non attingit, corruptas eſſe intelligens & divinans; formicæ vero hanc relictam ab illo mazam minutatim confractam, ut levius ferant, è luco exportant, expurgandi gratia loci &c.

NUmmos Ægyptios hic habes. Serpens florem Iſidis capite geſtans Deam 1.
refert: Fauſtinam autem Iſidem indigitabant. Nilus ex Crocodilo co- 2.
mite dignoſcitur in altero. Spes in ſequenti florem ut ſolet manu tenet. Cornu- 3.
copiæ deinde quaſi abundantiam à Fauſtina ortam declarat. Griphus denique ſeu 4.
Draco in quinto ſignatus eſt, ne alicujus erga Auguſtam cultus ſpecies deeſſet. 5.

DE Adrianopolitanis dictum eſt in Hadriano pag. 161. de quorum con- 1.
junctione cum Fauſtina, quæ huic cudendo nummo occaſionem dediſſe videtur, nihil me legiſſe memini.

Elegantiſſimum typum quem exhibet alter nummus difficile mihi eſt ex- 2.
plicare. Statua quædam baſi impoſita eſt, coram ſeſe erigit aſinus, cujus dorſo inſidet figura quædam: pauci characteres ſed detriti inſcripti ſunt, ex quibus nihil probabilis conjecturæ elicere potui: potero fortaſſis ſi mihi unquam integrior nummus occurrat. Hæc tamen ad Priapum pertinere ſuſpicor.

Quod ad tertium nummum attinet, Æſculapius ſerpentem intortum ba- 3.
culo tenet veluti ſanaturus. Jam dictum eſt cur Antonini & Aurelii familia tot Æſculapio & Saluti monumenta erexerit: Nam illi Imperatores nihil ſine ſanitate fauſtum exiſtimabant, quod tum dictis tum ſcriptis præ ſe ferebant, identidem optantes mentem ſanam in corpore ſano. Quod viros imitatæ fuerint uxores, fortaſſis Pergameni apud quos Æſculapii ſumma erat veneratio, earum vultus in ſuis nummis publicavere.

Militem

4. Militem ſtantem & veluti ſacrificantem ad aram exhibet quartus nummus, ſed ejus ſignificationem ignoro.

5. De Cyzicenis dictum eſt in Aurelio pag. 121. Ceres tædas accenſas tenet quærendæ Proſerpinæ à Plutone raptæ.

PHilippopolitani Thraciæ populi *interdum etiam dicti ſunt Adrianopolitani*, ut ait Ptolemæus. Illorum urbem Poneropolim vocant Plinius & Suidas. Strabo quidem docet Boſtram in Arabia Petræa reſtitutam ab Imperatore Phi- Lib. 16. lippo, à quo Philippopolis nominata fuit. Hanc certe nihil ad rem noſtram facere docet temporum ſeries. Dea inſtar Cereris frugum abundantiam ſeu ſoli fertilitatem videtur demonſtrare, quod convenit nummis Severi infra ſcalptis in quibus Bacchus & uvæ vinorum copiam & præſtantiam indicant. Diana Epheſia in ſequentibus nummis repræſentatur. Hanc ſupra cæteras Græci præcipue Aſiatici colebant: quam rem ne alias auctoritates quæram abunde teſtatur templum illud quod inter orbis miracula in ejus honorem Epheſii condidere. Phaneenſes & Ancyrani eamdem veluti tutelarem aſcivérant, de his dictum eſt pag. 4. de illis pag. 194. Perinthiorum obſequium exhibet alter nummus. Quintus aquilam quidem repræſentat, ſed cur & à quibus, neſcio.

1. PRimum nummum à Plotinopolitanis cuſum eſſe inſcriptio docet. Ii in Thraciæ Plotinæ Trajani uxori originem debebant, quemadmodum Trajano Trajanopolitani, Marcianæ Marcianopolitani in illius honorem num-
2. mos ſuos ejus ſimulachro ornarunt. De Magnetenſibus jam dictum eſt pag. 136.
3. typos quidem explicare eſt difficile. Tertius Victoriam refert in quadriga vectam, quin referatur ad M. Aurelii victorias nullum eſt dubium: innuit L. Γ. characteribus Græcis qui annum tertium deſignant.

AUrelius Verus L. Ælii filius ex Domitia Lucilla Nigrini filia à Marco ad imperium aſcitus. Is ad Parthicum bellum à Vologeſo geſtum profectus, reverſus Romam cum Marco triumphavit, & cognomen Armeniaci Parthici Maximi meruit. Inde cum eodem adverſus Germanos profecturus, inter Altinum & Concordiam emenſis Alpibus in vehiculo ſedens cum fratre Marco, apoplexia correptus interiit, ætatis anno XLII. imperii XI.

Galen. περὶ εὐχυμίας.

Fuit decorus corpore, vultu geniatus, barba prope barbarice demiſſa, procerus, & fronte in ſupercilia adductiore venerabilis. Dicitur ſane tantam habuiſſe curam flaventium capillorum, ut capiti auri ramenta reſpergeret, quo magis coma illuminata flaveſceret. Lingua impeditior fuit, aleæ cupidiſſimus, vitæ ſemper luxurioſæ, atque in pluribus Nero, præter crudelitatem & ludibria. Neque inter bonos, neque inter malos Principes ponitur, quem conſtat non inhorruiſſe vitiis, nec abundaſſe virtutibus. Tantæ ſanctitatis fuit Marcus ut Veri vitia & celaverit & defenderit, quum ei vehementiſſimè diſplicerent, mortuumque eum Divum appellaverit.

Capitol. in Vero.

Capitol. in Vero.

AD *Parthicum Bellum Verus à Marco miſſus eſt, ne vel in urbe ante omnium oculos peccaret, vel ut parſimoniam peregrinatione addiſceret, vel ut timore bellico emendatior rediret, vel ut ſe Imperatorem eſſe cognoſceret.* Proficiſcentis ad expeditionem typus in primo nummo cernitur: Per ſe nihil penitus, per legatos Parthicum bellum confecit. *Etenim Statii Priſci opera & Avidii Caſſii poſt quadriennium devicta eſt ipſa Babylon, & tota Media, & tota Armenia: quæ & Vero & Marco tunc Romæ degenti, Armeniaci, Parthici, Medici nomina pepererunt.* Victoris habitu captivum proſternens in ſecundo exhibetur. Poſt partas per Legatos victorias Armeniaci, Parthici, Medici nomen illi delatum eſt, inquit Capitolinus, quod innuit trophæum triplex in tertio nummo. Armenia decumbit in quarto ſub habitu captivi, quaſi lugens. Rex Armeniis datur in quinto cujus quidem ſic meminit Capitolinus, *confecto ſane bello, regna regibus, provincias vero comitibus ſuis regendas dedit*, quamvis cætera taceat;

Capit. in Antonio.

1. 2. 3. 4. 5.

taceat; quibus nummus ſupplet. Conjecturam autores tradunt Regem iſtum Soæmum fuiſſe, Achæmenis filium Arſacis nepotem. Quum à Vologeſo ſpoliatus fuiſſet, Romam advectus Senator, ac inde conſul creatus, demum poſt Veri victoriam Armeniæ Rex eſt denuntiatus. Photius. Jamblicus in Babyloniacis.

1. DE Colonia PRIMA FLavia AVGuſta CÆSAREA dictum eſt in Antonino pag. 175. quod repetere ſuperfluum.

2. Ad explicationem alterius nummi id ſufficit quod ſcribit Capitolinus, *Amavit venatus, palæſtras, & omnia exercitia juventutis.* Ad Iſthmicos enim ludos refertur in quibus lauream in nummo ſignatam reportaſſe veriſimile eſt. COLonia AVGuſta TROAS qualis ſit ſupra dictum eſt, pag. 176. In Vero.

NUlla fortaſſis Colonia tot nummos in honorem Imperatorum Romanorum ſignavit quam Corinthus, an quod à Julio eorum primo inſtituta ſit? an quod ab Auguſto firmata? an quod Italiæ vicina, aut quod divitiis ſupra cæteras abundans? Sane hæc omnia eam Romæ devotam ſubindicant. De ea jam dictum eſt pag. 15. Ad nummorum explicationem notandum id quod ſcribit Pauſanias, *Ipſi quidem Corinthii Neptunum narrant in certamen cum Sole de regione deſcendiſſe: Diſceptatorem inter eos Briareum fuiſſe: qui cum iſthmum Neptuno, Soli verò promontorium quod urbi imminet, adjudicaviſſet, ex eo iſthmum Neptuni fuiſſe.* Sed quod propius nummos noſtros attingit docet Capitolinus, *Multa in ejus*, Veri, *vita ignava & ſordida belli tempore deteguntur: Nam quum interfecto Legato, cæſis legionibus, Syriis defectionem cogitantibus Oriens vaſtaretur, illi in Apuleia venabatur & apud Corinthum & Athenas inter ſymphonias & cantica navigabat, & per ſingulas maritimas civitates Aſiæ, Pamphiliæque, Ciliciæque clariores voluptatibus immorabatur.* In Corinthiacis. In Vero.

QUinque Græcas urbes exponit hæc tabella. Primus nummus egregium 1.
templum exhibet, in cujus medio Diana Epheſia mammis & uberibus ornata. Hanc in tota fere Aſia coli Hiſtorici & nummi palam docent. Quisnam in ejus honorem templum exſtruxerit in Abydo civitate, ignoro: Ea eſt
Lib. 1. Triſt. Phrygiæ urbs maritima juxta Seſton, de qua ſic Ovidius,

Quaque per anguſtas male vectæ virginis undas,
Seſton Abydena ſeparat urbe fretum.

Ibi caſtella munivit Turcarum Imperator, *Dardanellos* vocant, Conſtantinopoli tuendæ adverſus Chriſtianorum conatus. Alter nummus Anazarbum de- 2.
ſignat ſecundæ Ciliciæ metropolim, Dioſcoridis patriam, quæ hoc honore Verum excepit dum is ad Parthicum bellum proficiſceretur. Cæſar-Auguſta dicta eſt ab inſtauratore Auguſto. *Intus autem dicendi Anazarbeni*, inquit
Lib. 5. c. 26. Plinius, *qui nunc Cæſar-Auguſtani vocantur.* Fluvius decumbens Pyramus eſt qui à Tauro monte Anazarbum præterfluens in mare prope Mopſueſtiam ſeſe exonerat. De Jove Catebate Cyrreſtenſium qui in tertio nummo legitur, 3.
dictum eſt pag. 180. ut de Zeugmatenſibus pag. 177. 178. & Dea Syria Jeropolitanorum, pag. 5.

IN honorem Divorum Fratrum hi nummi ſcalpti ſunt. Difficile eſt conjicere à quibus Græciæ populis, quamvis primus ab aliqua metropoli ſignatus eſſe videatur. ΠΑΡ initium videtur eſſe provinciæ quam indicabit nummus integrior, ſi unquam occurrat. Alter characteribus quidem inſignitus eſt, ſed detritis, qui rem nobis eripiunt.

Armenia

Armenia lugens ad trophæum, brachiis à tergo vinctis in modum captivi, clariſſimum nummum efficit: Eum cuſum eſſe cum Verus ARMENIACVS dictus eſt, veriſimile eſt. Annus enim convenit, quintus nempe imperii, quo Armenia devicta eſt.

1. Primus nummus ſocietatem celebrat Nicomedienſium, tunc Neocororum, quamvis ſociorum nulla facta ſit mentio. De iis dictum eſt pag. 132.
2. Nicæenſes vicini eodem officio erga Verum functi ſunt, iis procul dubio temporibus quibus Orientem perluſtravit, & à Marco adverſus Parthos miſſus eſt.
3. Abgarus Rex ut Marco Aurelio ſuum nummum dicaverat ſic Vero eundem honorem tribuit.
4. Pruſienſium ad Hypium eſt quartus nummus. Bos vel ad ſacrificium ſpectat, vel ad alicujus ſtatuæ erectionem, ſicut tunc temporis frequens mos erat.
5. Quintus nummus alicujus provinciæ metropolim celebrat, quæ ſacra erat & aſylus; ſed qualis fuerit eripit nummi detrimentum.

Lucilla Marci Aurelii & Fauſtinæ filia, uxor L. Veri matre nihilo melior, fratre Commodo nihilo continentior fuit. A Marco patre mittitur ad Verum maritum in Syriam; ad quam ſuſcipiendam Epheſum venit Verus, ne Marcus cum ea in Syriam veniret, & flagitia ſua cognoſceret. Vero mortuo M. Aurelius eam in uxorem dedit Claudio Pompeiano. Tandem à fratre Commodo quia ei inſidias per Quadratum adulterum ſtruxerat occiſa, & filius ejus Lætus Pompeianus à Caracalla. Xiphil.

Primus nummus Lucillam refert ſub imagine Fortunæ: ſic illam ſuam eſſe fortunam celebrabant Adrannenſes Siciliæ populi, ob collatum fortaſſis aliquod beneficium, quod mihi obſcurum eſt.

Alter

Alter Palladem refert circum quam detriti characteres civitatem à qua percuſſus fuit nummus, eripiunt.

Tertius Iſidem in lectiſternio decumbentem etiam ſub Fortunæ habitu. Utinam populi qui nummum cudit nomen in eò legeremus. Ad Ægyptum ſpectare videtur, ex ſculpturæ modo.

AUrelius Commodus M. Aurelii filius, ex adulterio natus credebatur. Congruens ei corporis modus præter ætatis florem, pulchra viriliſque facies, tranquillæ faces atque micantes, flava & criſpa cæſaries, ut in ſole ambulanti velut igne quodam rutilaret. Sed pater ſpe filii, quem optime quoad ejus fieri potuit educari atque inſtitui curaverat, fruſtratus eſt. Natus erat annos decem & novem cum pater ejus moritur, & à prima ſtatim pueritia turpis, crudelis, impius, improbus, libidinoſus, ſcurram & gladiatorem magis quam Imperatorem egit, & primis imperii initiis, multos clariſſimos viros occidit. Sæviit in Senatum & matrem Fauſtinam, quam & in exilium egit. Sororem Lucillam occidit, matronas & meretrices ſine delectu conſtupravit. Tandem poſt ſæviſſimam tyrannidem, cum urbem etiam tanquam coloniam ſuam incendi juſſiſſet, ſed prohibitus à Læto præfecto prætorii, facta ab eo & Electo in ipſum conſpiratione, adjuvante Marcia concubina Commodo dilectiſſima veneno inefficaci ei prius exhibito tandem ſtrangulatur æt. XXXII. Capitol. Imp. XIII. Cadaver Pertinacis juſſu tranſlatum in molem Hadriani. Triduo poſt ejus mortem dejectæ ſunt ejuſdem ſtatuæ, aliaque monumenta quæ paſſim in urbe Romana magnifica ſibi poſuerat.

IN primo cudendo nummo Commodus Neronem videtur imitatus: hunc 1. ſic explicat Lampridius: *Commodus* XIV. *ætatis anno in collegium ſacerdotum aſcitus eſt*; *cooptatus inter troſſulos principes juventutis quum togam ſumpſit*. Troſ- Salmaſius. ſulos autem pro equitibus uſurpavit Capitolinus. Retro clypeum decuſſatim poſitæ

poſitæ lanceæ ſeu haſtæ equeſtrem dignitatem indicant. Has enim ut & clypeum juvenibus Principibus offerre ſolebant Romani.

2. Sequens triumphum exhibet de quo ſic Lampridius: *Profectus in Germaniam* XIV. *calendas Ælias, ut poſtea nominavit, iiſdem Coſſ. togam virilem accepit, cum patre appellatus eſt Imperator* V. *calendas Exuperatorias: Pollione iterum & Apro Coſſ. triumphavit* X. *calendas Amazonias.* In Commodo.

3. Tertium ſic explicat idem Lampridius, *Victi ſunt ſub eo per Legatos Mauri, victi Daci, Pannoniæ quoque compoſitæ in Britannia, in Germania & in Dacia, imperium ejus recuſantibus provincialibus: Quæ omnia iſta per Duces ſedata ſunt.*

4. Congiaria frequentia fuiſſe ſub Commodo docet Xiphilinus his verbis, *Erat is liberalis, nam & populo ſæpe aureos* V. *denarios* XV. *viritim dedit. Adhuc in prætexta puerili congiarium dedit atque ipſe in baſilica Trajani præſedit. Congiarium dedit populo, ſingulis denarios ſeptingentos vicenos quinos: circa alios omnes parciſſimus fuit, quod luxuriæ ſumptibus ærarium minuerat.* Hanc ſummam quæ unicuique pendebatur ad LXX. ducatos aureos Erizzus æſtimat. Lamprid.

1. 2. 3. **V**Eſanum Imperatorem ſub Dei habitu exhibent hujus tabellæ nummi. *Hercules Romanus dici voluit propter feras occiſas & elephantum conto & orygem haſta transfixum.* Menſes omnes ex ſe ſic nominari voluit; Amazonius, Invictus, Felix, Pius, Lucius, Ælius, Aurelius, Commodus, Auguſtus, Herculeus, Romanus, Superans. Accepit ſtatuas in Herculis habitu, eique immolatum eſt ut Deo, quod in nummis perſpicitur. Pellis quidem leonis clavaque geſtabantur ante eum quum iter faceret, cujus etiam facit mentionem Athenæus his verbis, *Quid igitur mirum ſi Commodus Imperator apud nos in curru appoſitam habuit clavam Herculeam ſubſtrata ipſi Leonis pelle, & Herculem ſe vocari voluit.* Clavâ non ſolum leones in veſte muliebri & pelle leonis, ſed etiam multos homines afflixit. Commodum Severus Imperator amantiſſimus nominis ſui, odio ut videtur ſenatus, inter Deos retulit, Flamine addito quem ipſe vivus ſibi pàraverat HERCVLANEO COMMODIANO. Xiphil. Lamprid. Lib. 12.

4. Quartus nummus Apollinem refert Palatinum, qui Cæſarum domibus præerat, quas palatia appellabant; quo ſenſu Palatinas domos Cæſarum repletas eſſe ſignis probatiſſimis teſtatur Plinius. Templum Apollinis in Palatio ſtruxit Auguſtus cum porticu & bibliotheca poſt Actiacam pugnam, qua de re erudita exſtat Propertii elegia, cujus initium eſt, Sueton.

Muſa Palatini referamus Apollinis ædem &c.

Variis in locis ejus meminit Horatius In Epiſt. In Od. l. 1.

Scripta Palatinus quæcunque recepit Apollo &c.

Xiphilin. TAnta erat ambitio Commodi ut *Romam ipſam Commodianam*, *immortalem*, 1.
fortunatam, *coloniam*, *orbem terrarum appellaverit*, *volebat enim omnino*
Lamprid. *urbem ſuam coloniam videri.* Et eo quidem tempore quo ad Senatum retulit de Commodiana facienda Roma, *non ſolum ſenatus hoc libenter accepit per irriſionem*, *quantum intelligitur*, *ſed etiam ſeipſum Commodianum vocavit*, *Commodum Herculem & Deum appellans.* Urbem incendi juſſerat ut pote coloniam ſuam, quod factum eſſet, niſi Lætus Præfectus prætorio Commodum deterruiſſet. Illam primus nummus refert quemadmodum exteræ coloniæ per jugum boum à colono agitatum.

Colonia Prima Flavia Cæſarienſis quæ fuerit jam fuit explicatum pag. 2.
156. & pag. 175. fortaſſis hunc nummum vulgavit Commodus poſt victos per legatos Mauros, ut tradit Lampridius.

Sequentes duo nummi COLoniam Aroem Auguſtam PATRenſem deſi- 3.
gnant, de qua dictum eſt in Auguſto p. 29. *Æſculapii autem cultum ab Epi-* 4.
daurio ad Pergamenos, *Smyrnæos*, *Cretenſes*, *Cyrenaïcos*, *omneſque fere Græciæ*
In Corinth. lib. 2. *populos tranſlatum* fuſe ſcribit Pauſanias; eum in Patrenſium nummis celebratum minus mirandum eſt.

Quam coloniam quintus indicet, ignoro. Capita enim muliebria turrita 5.
omnibus conveniunt.

DE COLonia AVGuſta TROADe pag. 176. Equus paſcitur in primo 1.
nummo qui ſoli fertilitatem & equorum velociſſimorum proventum indicat.

Aquila ſuis unguibus victimæ caput gerit in ſequenti quod fortaſſis refertur 2.
ad id quod dictum eſt in Antonino pag. 176.

Tertii nummi typum, qui etiam ſimilis videtur in Criſpinæ nummo, tri- 3.
buit Triſtanus Herophilæ Sibyllæ in petra exſtante ſive cippo vaticinari ſolitæ,
Tom. 1. p. 753. ut docet Pauſanias. Ramum lauri dextra tenet, quæ arbor multum facit ad furorem vaticinantium, ut ait Heſiodi Scholiaſtes. Hæc in Alexandria Troadis multum vixit & in luco Apollini Sminthio ſacro ſepulta eſt. Sminthum autem municipium quoddam erat non longè ab Alexandria Troadis. Non ergo mirum quod jure vicinitatis & proprio Alexandrini Herophilæ figuram cujus memoriam colebant, & ſibi putabant honorificam in ſuis nummis exhibuerint.

Ideo

1. IDeo ſerpentes Æſculapio conſecrantur, quod hi qui medicina utuntur non diſſimile quidpiam à ſerpentum natura patiuntur. Renovantur enim exactis morbis & quaſi ſenectutem exuunt. Simul etiam attentionem & diligentiam qua plurimum opus eſt Medico in curationibus ſerpentes deſignant. Quidni Æſculapio ſuo Cl. Galeno Pergameno Medicorum Principi, ſuam gratitudinis teſtificationem per nummum Commodus dicaverit; ab illo enim curatus eſt dum faucium tumore vexaretur, ut ait ipſe Galenus. Pharnutus. Lib. de Præcog. ad Poſthumum.

2. Lampſacus quæ ſecundum nummum cudit civitas erat clara & nobilis Myſiæ ad Helleſpontum. Ejus typum non ſatis novi: certum eſt quidem Lampſaci coli Priapum, de quo exſtat vetus illud epigramma quod res antiquas & nummos hujus operis illuſtrat.

Dodona eſt tibi Juppiter ſacrata
Junoni Samos & Mycena Diti,
Undæ Tænaros æquoriſque Regi,
Pallas Cecropias tuetur arces,
Delphos Pythius orbis umbilicum,
Creten Delia, Cynthioſque colleis,
Faunus Mænalon Arcadumque ſilvas;
Eſt tutela Rhodos beata Solis,
Gades Herculis, humidumque Tibur.
Cyllene celeri Deo nivoſa,
Tardo gratior æſtuoſa Lemnos.
Ennææ Cererem nurus frequentant,
Raptam Cyzicos oſtreoſa divam,
Formoſam Venerem Cnidos, Paphoſque.
Mortales tibi Lampſacum ſacrarunt.

3. In tertio nummo mulier equo inſidet, quod in quibuſdam aliis obſervavimus, fortè equeſtrem Minervam repræſentat de qua Pauſanias. Litteræ quamvis aliquantulum detritæ Heliopolitanos fortaſſis indicant, qui aut Ægyptum aut Cæle-Syriam incolunt, in utraque enim Heliopolis. Lib. 1. in Atticis.

4. De Cyzicenis dictum eſt pag. 191. & Nicomedienſibus pag. 132.

5.

ITerum prodit nummus à Nicomedienſibus cuſus in alicujus templi memo- 1.
riam quod fortaſſis ipſi Commodo ſacrum fuit ; cujus tamen nihil me legiſſe memini.

Sequens eumdem typum exhibet quem ſupra vulgavimus, dum Senatus 2.
nummos edidimus pag. 5. Phocæenſes frequenter hiſce iiſdem Diis ſuos nummos ſignavere.

Pautalia quæ Ulpia in nummo nuncupatur, ſuæ adulationis teſſeram in 3.
hoc tertio nummo edit, quemadmodum olim Fauſtinæ matri Commodi. De ea dictum eſt pag. 201. Commodum Herculis perſonam affectaſſe ſupra dictum eſt ex Lampridio ; quare non mirum eſt ſi aſtuti populi hanc ſibi artem conciliandi Imperatoris non neglexerunt. Unum addam eumdem eſſe Herculis habitum in nummo quam in celeberrima illa ſtatua quæ etiamnum hodie viſitur in ædibus Farneſianis.

Metropolis Cæſarea inſcribitur quarto nummo ſed plures ſunt ejuſdem no- 4.
minis & epitheti. Ex ara & ſpicis veluti ex ea naſcentibus nullam certò poſſum aſſignare. Annus quidem decimus aræ inſcriptus eſt, qui aliquam feliciori & ingenioſiori poterit ſuppeditare conjecturam.

Jam idem typus prodiit & eadem inſcriptio quare ulteriorem interpretatio- 5.
nem non aggrediar.

PRimus nummus Dianam in curru venantem exhibet : velocitatem animi 1.
quæ in venatione requiritur, & ſummam voluptatem qua per venationem Commodus oblectabatur, indicant cervi currui juncti. Quintum ſuum librum, qui totus eſt de venatione, Julius Pollux Commodo dicavit, Ἐπεὶ δὲ κυνηγέσιόν σοι προσήκει μέλειν, ὅτι τὐπιτήδευμα ἡρωικὸν ϗ βασιλικὸν, ϗ πρὸς εὐσωματίαν ἅμα ϗ εὐψυχίαν ἀσκεῖ ϗ τλ.

Capita Aurelii & Fauſtinæ ſequens repræſentat. Utrumque parentem 2.
fuiſſe Commodi, nemo non novit, ut de Athleta taceam. Detrimentum nummi populi nomen eripit qui nummum cudit.

Ptol. lib. 5. cap. 17.

Boſtra urbs erat Arabiæ Petrææ quam Novam Trajanam nummus nun- 3.
cupat. *Arabia*, inquit Ammianus, *civitates habet inter oppida quædam ingentes, Boſtram, Geraſam & Philadelphiam, murorum firmitate cautiſſimas.* Situm indicat typus, camelus enim Arabiam deſignat, ut ſupra dictum eſt in Trajano

pag.

pag. 139. Hanc reſtauravit Trajanus ſubacta Arabia, coloniam fecit, nomenque ſuum indidit, quod poſtea ab inſtauratore Philippo in Philippopolim mutatum eſt.

4. Templum quod in quarto nummo repræſentatur procul dubio in honorem Commodi conſtructum eſt, ubi non liquet; reliquos characteres quibus vetuſtas pepercit, Nicæenſes indicare ſuſpicor. De quibus dictum eſt pag. 179. Certamina fuiſſe Commodalia dicta docet marmor Arundellianum à Doct. Seldeno explicatum, in quo victoriæ cujuſdam Athletæ recenſentur: ea fortè à Severo Imperatore inſtituta ſunt, Commodum in divos referente.

5. Mulier inſidens tauro currenti ſimilis videtur in ſuperioribus pag. 144. Europam referre probabilis eſt ſuſpicio, quam integrior nummus patefaciet.

1. BYzántinos dictos fuiſſe Herculeos quemadmodum Rómæos docet hic nummus. Illa fuit Commodi veſania ſe ipſum Herculem alterum prædicaſſe, populos ſuos Herculeos nuncupaſſe. De Romæis vide pag. 91. in Nerone.

2. Aliam Commodi laudem exhibet alter nummus, dum à Pallade coronari videtur: urbis quæ nummum cuderit nullum exſtat veſtigium.

3. Adhuc Herculem repræſentant Nicæenſes in ſuis nummis dum Commodo gratulantur, quaſi poſt tot partos labores quieſcentem.

4. Trapezuntini Deum Lunum referunt, de quo dictum eſt pag. 174. Trapezus urbs erat Cappadociæ ſeu Colchorum regionis, quæ hodie *Trebizonda* dicitur. Stephan.

5. Sebaſtenenſes quintum nummum cudere, qui è græco in latinum mutato ſermone Auguſtopolitani dicti ſunt, ut patet ex Geographis qui eumdem tradunt ſitum Sebaſtenes & Auguſtopoleos. Ejus nominis urbs erat in Armenia, nummus tamen Syriam indicat hac ſyllaba CYP. unde Sebaſten in Syria, quæ Portus-Cæſaris dicta eſt, facile eſt conjicere.

1. DE Adriane Tarſi dicetur in Criſpinæ nummo Pallade inſignitò.

2. Quemadmodum Herculem agebat Commodus, hoc eſt violentum & dominatorem, ita etiam Mercurium hoc eſt aſtutum. *Ferebat enim caduceum quale Mercurius ſolet, & habitu Mercurii introibat in theatrum*, inquit Lampridius. In Commodo.

 Cur-

Currum triumphalem tertius nummus exhibet, ſimilem iis qui frequenter occurrunt in nummis inferioris ſæculi, circa tempora Conſtantini, ſed qualem nullus alter ſuperioris ſaltem quem viderim repræſentat. 3.

Hercules in quarto videtur Diomedem domans Thraciæ Regem qui cum equos ſuos humana carne aleret, ab Hercule equis iiſdem devorandus objectus eſt. 4.

Ovid. 9. metam. *Quid quum Thracis equos humano ſanguine pingues.*

Adrianopolitani Imperatorem Commodum quaſi alterum Herculem venerantes, tyrannos & monſtra debellantem in his duobus nummis referunt; Ii autem in Thracia.

Philippopolis in Thracia à Ptolemæo etiam Adrianopolis nominatur, quare ſuſpicamur eamdem urbem etiam diverſis nominibus Commodi benevolentiam ambiiſſe. De ea ſupra dictum eſt. 5.

NUmmos litterales aut potius numerales exhibet hæc tabella: Primus & alter primum imperii annum indicant: tertius ſextum: quartus decimum quintum: quintus decimum ſeptimum. Eorum typus ſupra fuit explicatus, ſcilicet Spes, Roma, Victoria in quadriga, Jupiter. Dea quæ in primo nummo cernitur Lunam licet ſuſpicari ob appoſitum dimidium circulum. Fortaſſis ipſa eſt Criſpina quæ aliquam cum luna conjunctionem ſic indicat. Luna enim fœcunditatis parens dicitur, quare in alio nummo Juno dicitur Luna Samienſium ΜΗΝΗ ΣΑΜΙΩΝ. Tacere nolo quod me docuit

L. 2. c. 38. Cl. Triſtanus ex Artemidoro, *Conjugibus progeniem portendi, ſi de Luna ſomniaverint, præcipuè ſi in illa quaſi in ſpeculo ſe inſpexerint*: quod ad nummum facere poteſt: Potuit enim Criſpina ita ſomniare aut ſomnum fingere, ob prolis deſiderium.

Criſ-

CRiſpinam Brutii Præſentis, qui bis Conſul fuerat, filiam Marcus Aurelius filio Commodo celeriùs quam vellet in uxorem dedit propter bellum Scythicum. Eam Commodus iratus adulterii cauſa Capreas relegavit, poſt occidit.

1. Pelamides Euxini maris piſces præcipuos habes in primo nummo, quos veluti quodam fato Byzantini Imperatorum Romanorum uxoribus offerre ſolebant. Eoſdem Plotinæ Trajani prius obtulerant, de quibus abundè dictum eſt, pag. 150. Inſcriptionem ad Byzantinorum Prætorem referri veriſimile eſt, Ælium PONTICVM.

2. Magnetenſes ſuos nummos obtulerunt Criſpinæ ſicut Domitiæ obtulerant. Idem Sipylus idem indicat, de quo vide pag. 136. Cybele hic indicatur ex adſtantibus leonibus, quamvis ex cætero habitu Diana ſubintelligi poſſit.

3. Tarſum dictam fuiſſe Adrianem inſcriptio docet, quam Bithyniæ metropolim fuiſſe veriſimile eſt: ſed cur Palladem coluerit, aut ſub ejus habitu Criſpinam, non ſatis ſcio: certum quidem eſt eamdem urbem pari honore Commodum eſſe proſequutam ut patet ex nummo in præcedenti pagina Commodo dicato.

4. Epheſiorum Deam Dianam exhibet quartus nummus, quam ab Græciæ omnibus populis coli nemo neſcit. Urbis nomen, quæ nummum cudi juſſit, legere detritio characterum non patitur. Epheſum urbem Aſiæ celeberrimam ſuis uſam eſſe legibus, aſylum & liberam fuiſſe palam teſtatur antiquitas, quod nummus etiam comprobat.

5. Germia Hadrianopoleωs in Thracia contigua quintum nummum cudi curavit. Γερμὴ πόλις Ἑλλησποντία πλήσιον Κυζίκου ἢ Ἡρακλείου Ἀσίας Φήσου, ὁ πολίτης Γέρμιος καὶ Γερμηνή. Ejus typum explicare mihi difficillimum eſt. Mulieres duæ globulum imponunt columnæ, in quarum medio eſt vas quod aſſervandis teſſeris ob aliquos ludos ibi poſitum, veriſimile eſt. Idem typus in aliis etiam nummis occurrit.

6. Smyrnæi inſignem aliquam Commodi venationem in nummo notaſſe videntur.

dentur. Inſidet is equo jaculum in leonem vibrans. Quod cur à Smyrnæis celebratum fuerit non ſatis ſcio, niſi cum intelligerent Imperatorem venationi dare operam tanquam præcipuæ voluptati, populus per eam ei gratulari voluerit, quem illam deperire noverat. Plin. lib. 5. cap. 30.

Miletopolitani ſeptimum nummum cudi curavere. Hos inter Bithyniam & Cyzicum collocat Strabo. Erizzus nummum illorum vulgavit quo Commodum celebrabant: noſter Fortunam in averſa parte exhibet, quæ ut alibi ſolet, temonem dexträ, & cornucopiæ ſiniſtrâ tenet. Num aliquo beneficio illos affecerit Criſpina, ut ob id illa ab iis Fortuna dicta ſit, ignoro. Certum eſt quidem Græcos ſæpè Imperatorum liberalitatem per uxores, liberos aut chariora capita provocaſſe. Felicis facit mentionem Commodi nummus ΕΥΤΥΧΟΥϹ nomine, qui fortaſſis in hoc nummo occurrit, niſi ad ſacram Fortunam id referre magis placeat. 7.

IMperator appellatus eſt **Helvius Pertinax** poſt Commodum interfectum, ſexagenario major. Erat vir bonus, ſtatura imperatoria, eloquentia mediocri, optimo ingenio & robuſto corpore præditus. Imperium adeptus Princeps ſenatus vetere conſuetudine vocatus eſt, tum vero corrigere omnia cœpit quæ fierent ſine ordine & modo: humanitas enim & probitas & optima adminiſtratio rei familiaris ac prudentia in publicis rebus gerendis, cuncta pari diligentia in hoc Imperatore cernebantur. Is dum conatur omnia emendare, brevi temporis ſpatio à Læto Præfecto qui eum Imperatorem fecerat, eſt confoſſus in Palatio, Didio Juliano conſcio. Neque noverat homo multarum rerum peritus, multa ſimul tuto corrigi non poſſe, ſed ſi quid aliud in rebus humanis, tum in primis civilem ſtatum tempore egere & conſilio: hic doctrina omni ac moribus antiquiſſimis, immodicè parcus, Curios æquaverat Fabricioſve. Vixit annos LXVII. Regnavit menſes IV. à Severo inter Divos relatus eſt. Aur. Victor.

Provi-

1. Providentiam Deorum exhibet primus nummus, quam ſibi imperium detuliſſe teſtatur Pertinax. *Providentia eſt voluntas Dei*, inquit Gregorius Nazianzenus, *huic quidquid agimus, debemus*. Globum quo regimen orbis ſignificatur ipſi delatum eſſe Diis volentibus nummus indicat. Orat. 1.

2. *Lætitia temporum beatitudo populorum eſt*, inquit Caſſiodorus, utrumque ſecundus nummus indicat, Pertinace ſumma rerum potiente poſt mortem Commodi, omnium ordinum conſenſu. Narrat Zonaras *tantam tunc fuiſſe populi Romani lætitiam, ut vicos urbis coronis ſtraverit*, quod nummum illuſtrat. Dea etenim juvenis & gratioſa coronam tenet floribus & frondibus refertam. Lib. 1. Epiſt. 10.

3. Tertius nummus Imperatoris virtutem celebrat qui ſemper æquiſſimus fuit: *mitiſſimum & humaniſſimum* nominat Capitolinus: *Sanctius eſt*, inquiebat Pertinax, *inopem rempublicam obtinere, quam ad divitiarum cumulum per diſcrimina atque dedecoris veſtigia pervenire.* In Pert.

4. Solebant Imperatores Romani vota ſuſcipere & exacto tempore illa ſolvere: Vota ſuſcipit Imperator Pontificis habitu quibus ſolvendis obſtitit imperii brevitas, quamquam Capitolinus illum ſolviſſe in Capitolio autor ſit, ſed fortaſſis alia de cauſa.

5. Quintum nummum illuſtrat inſcriptio apud Gruterum, Pag. 16.

> OPI DIVINÆ
> ET FORTVNÆ PRIMIGENIÆ SACRVM
> IMP. CÆS. HELVII PERTINACIS AVGVSTI &c.

Gratias agit Imperator OPI DIVINÆ quod eam & Fortunam proſperas ſemper habuerit, qui gente vilis ad Imperatoriam dignitatem fuerit evectus. Qualis fuerit Ops ſive Cybele ſupra dictum eſt. Plura ſi cupis adi Gregorium Gyraldum de Diis gentium.

Marcvs Didivs Severvs Jvlianvs vir ſenex, guloſus, aleator, ſuperbus, & armis gladiatoriis exercitus, imperium à militibus mercatus, quibus fidem non præſtitit, quam ob cauſam contemptui habitus militibus infenſus à populo contemnebatur. Autoritate Senatus ei imperium abrogatur, miſſique à Senatu qui eum occiderent: à quodam gregario milite inter fœdiſſimas comprolationes ab omnibus amicis deſtitutus, trucidatus eſt imperii ſui menſe ſecundo, die quinto poſt interfectum à ſe Pertinacem, æt. LX. Corpus ejus uxori traditum eſt ad ſepeliendum.

Multa paſſim de Fortuna ſupra dicta ſunt, quæ fruſtra repeterem. *In Julian.* Hanc ſibi proſperam optabat Julianus quam à militibus pretio conduxerat. Erat is pecunioſiſſimus, inquit Dio, & præſentibus nummis imperium à militibus prætorianis venundatum ſolverat. Brevitas imperii raros effecit ejus nummos aureos & argenteos; frequentiores ſunt ærei majores, rariſſimi mediocres, de quibus hic agitur.

Manlia Scantilla Didii Juliani Imperatoris uxor fuit: ab hac perſuaſus imperium ſuſcepit: hæc poſtea à Senatu Auguſta eſt appellata, cum filia Didia Clara. Junonem averſus nummus exhibet, quæ quod eſſet omnium Deorum mater, ut ait Servius, ideo Regina nuncupabatur, ſic Virgilius,

Lib. 1. Æneid.

Aſt ego quæ Divum incedo Regina, Joviſque
Et ſoror & conjux.

Hæc imperatoria dignitate non contenta Auguſtæ cognomen præter cæteras & Reginæ Junonis gloriam avide optaverat, quam indicat pavo in nummo ſcalptus quemadmodum aquila poteſtatem Imperatorum & Jovis majeſtatem.

Caivs

Caius Pescennius Niger Justus, Equeſtris ordinis homo, ſtatura fuit procera, forma decorus, ore verecundo ac ſemper rubido, cervice adeo nigra ut ab ea Nigri nomen acceperit, cætera corporis parte candidus, pinguis, capillo ad gratiam in verticem reflexo, Miles optimus, Tribunus ſingularis, Dux præcipuus, Legatus ſeveriſſimus, Conſul inſignis, domi foriſque conſpicuus, Imperator infœlix, ita appellatus ab exercitu Syriaco poſt Julianum necatum. Ejus exercitus Æmiliano Duce ad Cyzicum à Severo fuſus fugatuſque, deinde apud Iſſicum ſinum, ubi quondam debellatus erat Darius ab Alexandro Magno, inſignis ſtrages edita. Niger fuga dilapſus, Antiochiam pervenit qua capta ad Euphratem confugit; quem inſecuti Severiani in ſuburbano quodam latitantem equites repererunt, & caput ejus amputatum piloque affixum Byzantium miſerunt cruci affigendum. Filii ejus cum matre in exilium acti & paulo poſt occiſi, omneſque illius amici ſupplicio affecti. Obiit æt. anno LVIII. Illum calumnioſè vocavit Victor, virum omnium turpitudinum: Cujus contrarium vulgavit Apollinis oraculum de Nigro, Severo & Albino conſultum, qualis foret optimus Imperator,

Spartian.

Herodian.

Optimus eſt Fuſcus, bonus Afer, peſſimus Albus.

Quam ſint rari hujuſce Imperatoris nummi norunt omnes qui nummos tractant, ex quocumque ſint metallo: at æreos ſupra argenteos raros eſſe, certum eſt, cum in cimeliarchiis aſſervatos compererim ſupra viginti ex argento, & unus tantum aut alter occurrat in ære. Rationem ſuppeditat imperii brevitas, & quòd in Oriente regnaverit. Cæſarea Germanica, Comagenes urbs erat non ignobilis, de qua Ptolemæus: Γερμανικεία, inquit Stephanus, πόλις Εὐφρατησίας, *Germanicia urbs eſt in Syria Euphratenſi.* Hæc fortaſſis ideo nummum cudit quod victoriam aliquam contra Severi legiones in hac regione reportaverit; quamvis enim nulli Authores quod ſciam ejus mentionem faciant, arguit & probat is quem poſſideo ex argento nummus Peſcennii Nigri; quem tum propter inſcriptionem tum propter eximiam raritatem hic ſcalpi & apponi curavi.

Lib. de urbibus.

PRiorem nummum ſequens illuſtrat, in quo legitur Cæſaream eſſe caput provinciæ, Metropolim vocabant. Stat Fortuna coram figura ſedente cujus caput turritum eſt: videtur hæc Cæſarea quam jubet Fortuna bene ſperare pro Peſcennio, cui favebant omnes Orientis urbes. Conjecturam firmat alter nummus quem poſſideo ex argento, in quo Fortuna eodem planè habitu cernitur, quem ideo hic vulgavi. Conve-

niunt & aliorum Peſcennii nummorum inſcriptiones in quibus SPEI BONÆ. Aut BONVS EVENTVS cernuntur. Spej tamen eventus defuit, victus enim fuit Peſcennius, & interfectus. Diſſimulandum non eſt hos duos quos hic vulgavimus Peſcennii nummos ex ære, paulò majores & graviores eſſe quam ſoleat æs mediocre, quare ad æs magnum referri non debere non contenderem.

DECIMVS CLODIVS SEPTIMIVS ALBINVS nobilis Romanus, Adrumeti in Africa natus, ſtatura fuit procera, capillo criſpo, fronte lata, admirabili candore, voce muliebri, ad ſonum eunuchorum. Cum Severus adverſus Peſcennium exercitum duceret, metuens ne Albinus qui tum exercitui Britannico præerat, cum exercitu Romam conveniret, eum Cæſarem prius, poſtea imperii conſortem fecit. Victo Peſcennio primum inſidiis eſt petitus, quibus detectis, manifeſtè contra eum exercitum duxit, multiſque præliis vario marte acerrimè pugnatum, ultimo prælio Lugduni commiſſo fuſæ ſunt Albini copiæ. Ipſe ſauciatus à militibus captus, ſemivivus ad Severum ductus, cujus abſciſſum caput pilo prius circumlatum, Romam miſſum publico patibulo affixum eſt. Corpus ejus antè prætorium ad fætorem jacuit, laceratumque à canibus, & in profluentem conjectum.

Quem

1. QUem cernis Deum in primo nummo Mercurius erat in Galliis præcipue cultus, ut ſummus mundi Genius, fœcunditatis omnis generis parens, quare Frugifer cognominabatur. Is tridentem conjungit caduceo, qui piſcium abundantiam, maris divitias & commercii ſecuritatem deſignant. *In Mercurio Solem etiam coli ex caduceo claret*, inquit Macrobius, *quod Ægyptii in ſpecie draconum maris & fœminæ conjunctorum figuraverunt Mercurio conſecrandum.* Lib. 1 Satur. cap. 19. Per caduceum autem concordiam, & harmoniam rerum omnium terreſtrium repræſentabat antiquitas; Infra dicetur circa caduceum in Poſtumi nummo qui etiam in Galliis regnavit, eamdem legi inſcriptionem, SÆCVLO FRVGIFERO.

2. FELICITAS quæ in ſecundo nummo legitur, lætitiam Romanorum deſignat, qui felicia omnia Albino precabantur. Is enim ob morum facilitatem & ſumma merita Senatui populoque Romano erat gratiſſimus, exoſo per omnia Severo quem crudeliſſimum arbitrabantur: teſtantur ejus nummi nota S. C. inſigniti.

3. Æſculapium frequenter exhibent Imperatorum Romanorum nummi, quod ejuſmodi cultu Deum ſibi proſperum conciliare putarent, ſanitatem optimum Naturæ donum tuendo aut reſtituendo. Deinde, ut ait Spartianus, Albinus erat voracitatis maximæ, quam obſtructionum, intemperiei & morborum parentem eſſe paſſim docet Hippocrates, quibus vitandis Æſculapio litabatur.

4. FORTVNÆ REDVCI quam exhibet quartus nummus gratias agere ſolebant Romani, dum Imperatorem ſuum ex diſtantibus provinciis reducem ſalutabant: id probant Auguſti, Veſpaſiani, Trajani, Hadriani, Antonini, Aurelii, Veri, Commodi numiſmata. Sed quod ad hos attinet hæc inſcriptio, gratiarum eſt actio; quod vero pertinet ad Albinum votum eſt: nam & hunc Romam ex Galliis pervenire peroptabant, nec unquam ab eo die quo Imperator ſalutatus eſt, Romam pervenire potuit.

SEPTIMIVS SEVERVS vir fuit decorus, promiſſa barba, cano capite & criſpo, vultu venerando, canorus voce, bellicoſus, liberalis, litteratus, ac inſignis Mathematicus. Juliano interfecto Romam armatus mirifico appatatu ingreditur, amicos Juliani neci dat, eos qui Pertinacem occiderant morte mulctat, prætorianos urbe ejicit, decrevit & juravit de non interficiendis Senatoribus, quod non præſtitit. Nigro bellum intulit, contra eum Antiochiæ tunc degentem exercitum educit, eumdem bis prælio victum interficit. Eo occiſo Byzantium triennio obſeſſum vaſtat & agrum Perinthiis adjudicat. Albinum Cæſarem in Galliis poſt varia prælia profligat. Romam redit, & majorem ſuum filium Cæſarem declarat, cui cum Parthos, Arabes, Adiabenoſque viciſſet triumphum conceſſit. Orta in Britannia diſſenſione ad eam ſedandam cum ambobus filiis expeditionem ſuſcepit, ſed decrepitus & articulari morbo vexatus, Eboraci è vita diſceſſit. Antequam moreretur fertur hæc dixiſſe filiis, Facite ut conveniat inter vos, locupletate milites, cæteros omnes contemnite. Vixit annos LXV. regnavit XVII. Oſſa in urna Romam perlata ſunt, & in Antoniano repoſita ſunt. Ad eam urnam paulo ante obitum dixerat, Tu virum capies, quem totus terrarum orbis non cepit.

Πάντα ἐγενόμην καὶ οὐδὲν ἐμοὶ λυσιτελεῖ.

Omnia fui & nihil expedit.

PRiuſquam Severus in Aſiam properaret, primum hunc nummum cudi 1. curavit, Herculem & Bacchum repræſentantem ; Illum ut tyrannorum domitorem, hunc ut Indiarum triumphatorem coluerant veteres. Utriuſque auſpiciis & Peſcennium Nigrum & Parthorum Regem, alioſque Nigro faventes, victurum ſe non dubitabat, quod eleganter demonſtrat typus. Severus enim promiſſa barba & in Herculis modum clavam dextra tenet, ſiniſtra exuvias ferens. Bacchus juvenis qui per cantharum, pantheram & thyrſum innoteſcit, Severi majorem natu filium Baſſianum Caracallam exhibet, quorum fortitu-

fortitudine bellica veluti DIS AVSPICIBVS omnia proſpere ceſſura ſignificabantur.

2. Conjectura eſt in Ludis ſæcularibus, quos poſt aliquot annos Severus celebravit, Deorum ſuorum auſpicum meminiſſe, in quorum memoriam & venerationem templa erexerat, ſacrificia inſtituerat, nummos cuderat. Narrat quippe Xiphilinus, *Severum quamvis in ſumptu parciſſimum Herculi & Baccho templum maximum ædificaſſe.* In Severo. De ludis ſæcularibus abunde dictum eſt pag. 119. 120. *Severus cum anni* CX. *adpetiiſſent, cum filiis Antonino & Geta ludos eoſdem ordinavit*, inquit Zoſimus; Quamquam popularis eſſe in primis volebat edendis omnifariam magnificentiſſimis ſpectaculis, centenis etiam ſæpenumero occiſis Herodian. lib. 3. belluis, quas omnibus regionibus noſtris, barbariſque conquirebat. Sed & congiaria dedit uberrima, & certamen propoſuit, undique accitis ludionibus atque athletis. Vidimus item ſub illo quoſdam omnis generis ludos, cunctis editos theatris, ſimulque ſupplicationes & pervigilia ad formam Cereris initiorum. Sæculares hi tunc appellabantur, celebrati ut aiunt decurſo trium ſpatio ætatum. Siquidem urbe tota atque Italia præcones itabant convocatum omnes ad ludos quos nec vidiſſent hactenus, nec viſuri poſtmodo forent: itaque ſcilicet intervallum præteritæ futuræque celebritatis ſupra omnem eſſe hominum ætatem ſignificantes. Hæc Herodianus. Octavùm itaque Severus ludos ſæculares celebravit, anno Urbis DCCCCLVII. Dio.

3. Ejus templi formam fortaſſis repræſentat tertius nummus in quo Hercules inter duos angues victor ſtat.

4. Quartus Fœlicitatem ſæculi per Severum, Juliam, Caracallam & Getam exhibet, illos concomitante Liberalitate, quæ populum ſemper allicit, fœlicemque videtur efficere.

5. Occiſo Pertinace Legiones Illyrici imperium Severo detulerunt quæ fideliſſimæ ipſi perpetuo fuerunt, acriterque pro eo in Peſcennium & Albinum pugnaverunt. Earum fides per hunc nummum celebratur.

1. Victoriarum Severi hæc ſint monumenta. Victoria Britannica clypeo arbori appenſo ſuam ſcribit ſymbolam. Severus Heraclitum ad obtinendas Britannias miſit, inquit Spartianus. Deinde ipſe poſt aliquot annos, quod In Severo. maximum ejus imperii decus eſt, muro per tranſverſam inſulam ducto, utrimque ad finem Oceani munivit, unde etiam Britannici nomen accepit.

2. *Circa Arabiam plura geſſit, Parthis etiam in ditionem redactis, nec non etiam* Spartian. *Adiabenis, qui quidem omnes cum Peſcennio ſenſerant, atque ob hoc reverſus triumpho delato appellatus eſt Arabicus, Adiabenicus, Parthicus*: quod indicat VICToria PARThica MAXima quæ expreſſis verbis in argenteo ejus nummo legitur, cæteræque quas alii exhibent nummi.

3. Tertium nummum illuſtrat locus Taciti, *In veſtibulo Capitolii omiſſas habenas bigæ cui Victoria inſtiterat.* Lib. 1. hiſt.

Teſtes

Spartian. TEſtes ſint hi nummi amoris S. P. Q. R. in Severum. Primus cuſus eſt 1. poſtquam Severus reſtituit omnes fere ædes publicas quæ temporum vitio labebantur. *Nova enim ædificia extruxit, vetera reſtituit*, inquit Xiphilinus, *inter quæ Septizonium & thermas Severianas.* Ob ea Severus appellatus eſt RESTITVTOR VRBIS. Typus urbis Genium repræſentat, ut ſolet, victricis habitu.

Carthaginenſibus plurima indulſit, inquit Spartianus, quod ſecundum num- 2. mum explicat. Indulgentia autem apud antiquos remiſſio erat tributorum ex annonis, quam Severus Carthaginenſibus fecit. Ita D. Ambroſius his verbis, *Nihil glorioſius exitus tanti Principis habuit*, (de Theodoſio loquitur) *qui cum omnia jam filiis tradidiſſet, regnum, poteſtatem, nomen Auguſti, nihil inquam ſpecioſius ei in mortem ſervatum eſt, quam quod immane quantis promiſſa annonarum exigendarum relaxatio, dum moratur, facta eſt ſucceſſio ejus* INDVLGENTIARVM *hereditas.* Trium Principum erga Vitellium indulgentiam commemorat Suetonius. Numeretur hic Severi beneficium quod legitur in Digeſtis, *In Africa Carthago à Divis Severo & Antonino, juris Italici facta eſt.* Cæterum in inſcriptionibus antiquis frequenter Principes dicti ſunt Indulgentiſſimi, ſic Antoninus in marmore antiquo.

Baron. Lib. V. — In Vitell. cap 5. — De Cenſib. Lib. I. Tit. XV. — Gruter. pag. 254.

Gaudium publicum teſtatur tertius nummus, quem ſic explicat Dionis ab- 3. breviator. *Occiſo Juliano Severus in urbem venit, quumque ſediſſet in equo uſque ad portas urbis amictus veſte equeſtri, inde urbana indutus, pedibus introiit. Comitabatur eum omnis exercitus, pedites equiteſque armati conſequebantur; fuitque illud ſpectaculum omnium quæ vidi unquam magnificentiſſimum*, &c.

Xiphil.

Portum habes in quarto turribus magnificis ornatum: portum autem eſſe 4. non pontem, ut multi putant, indicio eſt nummus in Trajano expoſitus pag. 141. ſpecie perſimili, tum & agger in ſemicirculum ductus qui portui quam ponti longe ſimilior eſt: nam amplas futuras fuiſſe fauces fluminis credibile eſt, in cujus utraque ripa turris gemina ædificata fuerit: at his ripis ponte conjungendis non eſt veriſimile pontem unius arcus ædificatum fuiſſe & ſtare potuiſſe. Eum ultro indicat navicula cum rectore, tutum eſſe tum navibus aſylum quem Severo debere demonſtrat: qualis ille ſit, nummus non docet: Suſpicio eſt illum eſſe quem Severus reſtituit apud Cæſarienſes in Palæſtina.

Onirocrit. cap. 79. Navis deſignat Salutem quæ tranquillitatem maris, benignitatem Imperatoris & ſecuritatem populorum inducit. 5.

Jovi

1\. IOvi Optimo Maximo Helvio CoLonia HELvia legitur in primo num-
2\. mo, quem coloni gratias agentes ſuæ coloniæ fundatoribus Pertinaci & Severo obtulerunt. Ea erat in Piceno : quamvis ejus origo obſcura ſit, conjectura eſt hoc illi nomen inditum fuiſſe à Severo in honorem Helvii Pertinacis, cujus memoriæ alios etiam detulerat. *Funus enim cenſorium*, inquit Spartianus, *Pertinacis imagini duxit, eumque inter Divos ſacravit, addito Flamine & ſodalibus Helvianis qui Marciani fuerant, ſe quoque Pertinacem vocari juſſit* &c. quod ex nummis patet. In Severo.

3\. Quæ fuerit CoLonia AVguſta TROAS dictum eſt in ſuperioribus pag. 176. Veriſimile eſt obſeſſo aut capto Byzantio vicinas civitates & præcipuè Romanorum colonias victoris animum ſibi conciliare conatas, à quo ſuam expectabant conſervationem, & fortaſſis diruti Byzantii campos, quod Perinthiis contigit.

4\. MVNICIPium STOBENSIum explicatum fuit pag. 107. quid illi cum Severo, non ſatis ſcio. Ei tamen, Juliæ uxori, & filiis Caracallæ & Getæ ſuos nummos dicaverunt, eodem typo nempe Victoriâ inſignitos, ut ſuo loco dicetur.

5\. *Antiochenſibus iratior fuit Severus, quod & adminiſtrantem ſe in Oriente riſerant, & Nigrum etiam victu juverant*, inquit Spartianus. Placando Severo, aut illi pro venia conceſſa gratias agendo, nummum fuiſſe conditum, probabile eſt.

COlonia Latina Iulia CoRinthus hic ſignificatur, cujus jam multa ſupra vulgavimus numiſmata. Ad typorum explicationem faciunt quæ dicta ſunt in M. Aurelio pag. 189.

Æſculapius in nummo Acraſiotarum videtur qualis apud Romanos & Græcos colebatur, ſerpentem intortum baculo dextra tenens, togam ſiniſtra ſublevans. Mos erat populis illum precari pro ſuo Imperatore. Quinam fuerint Acraſiotæ hi qui nummum cuderunt, difficile eſt conjicere propter varias urbes ejuſdem nominis. Acra quidem eſt in Sarmatiæ iſthmo paludi Mœotidi vicina, atque hanc fuiſſe ſuſpicor, ob vicinam Pannoniam cui Severus præfuerat: Hanc autem provinciam vicinaſque urbes Severum præter cæteras coluiſſe patet ex nummis. Plautillæ etiam Severi nurui ejuſdem urbis nummus oblatus eſt cum Dianæ Epheſiæ typo, quæ Aſiæ viciniam indicare videtur. 1.

Tres nummos ſequentes cudi curavere Philippopolitani in Thracia, de 2.
quibus dictum eſt pag. 203. Bacchus cum pardo, uva & bos, ſoli fertilita- 3.
tem & vinorum abundantiam denotant. Notandum porro eſt quod hæc urbs 4.
à quibuſdam autoribus Botrus dicta eſt; quare ſuſpicio eſſet uvam racemi hac de cauſa in nummo ſignatam eſſe, quæ Græcis *βότρυς* dicitur.

Idem Bacchus nummum Marcianopolitanorum illuſtrat, quos Philippopo- 5.
litanis proximos juxta Pontum Euxinum nemo neſcit: *Dein Myſia*, inquit
Lib. 17. Ammianus Marcellinus, *ubi Marcianopolis eſt à ſorore Trajani Principis cognominata.* Hanc ferunt Trajanum ad honorem ſuæ ſororis Marcianæ condidiſſe,
Jornandes Getic. c. 16. cum didiciſſet ex ipſius manibus in præterfluentem amnem auream pelvim ex-
Jo. Magnus hiſt. Goth lib. 5. c. 18. cidiſſe, & rurſus ſe dolenti Dominæ ex profundo ſponte reddidiſſe: Itaque Trajanus numini loci gratificaturus eam condidit civitatem. Quis fuerit Gentianus ſub cujus nomine prodiit nummus, ignoro; nec multum intereſt.

Tomi, Mœſiæ inferioris oppidum plus claruit exilio illuſtris poëtæ Ovidii 6.
quam alia commendatione, quamvis Ponti vocetur Metropolis: Hic illam Mi-
L. 1. Triſtium Eleg. 9. letidam nominat, quod Mileſiorum eſſet colonia. Kioviam urbem celebrem hodie nuncupari autumant quidam recentiores ex lacu vicino Ovidii nomen ferente.

Ulpiæ Pautaliæ mentio facta eſt in ſuperioribus pag. 201. Aquila globo 7.
inſiſtens coronam roſtro gerens, ſummam orbis poteſtatem denotat, quam ſuis victoriis acquiſiverat Severus.

Toties de Theſſalonicenſibus & Seleucia Pieriæ diximus, ut iis aliquid ad- 8.
dere ſuperfluum ſit. 9.

Occo primum, Triſtanus deinde Auguſtæ Trajanæ meminerunt: uter- 10.

que

que Cybelem leoni inſidentem exponit. Occo quidem nihil explicat, Triſtanus autumat Trajanopolim eam fuiſſe quæ Auguſta Trajana à poſteris dicta eſt. Ejus conjecturæ favet nummus noſter, ex quo inverſis characteribus Hebræorum & Arabum more à dextra ad ſiniſtram inſignito, licet ſuſpicari in remota aliqua civitate nummúm fuiſſe conditum. Trajanopolis autem in Phrygia ſuperiori, de qua Ptolemæus, ſeu Salutari ut tradit quinta ſynodus Conſtantino- *Lib. 5. c. 2.* politana. Diana venatrix in tota fere Aſia colebatur.

Horum autem nummorum conjunctionem cum Severo vix video, præter quod Illyricum & Pannonias rexerat, quarum civitates & vicina loca gratum illi animum per ſuos nummos teſtatas eſſe veriſimile eſt.

Foedus Imperatoris Romani & Edeſſenorum Regis duo primi nummi demonſtrant, quo Parthorum Regem ſimul aggredientes percuſſerant. Abgarus Severo filios ſuos obſides dederat; ſagittarios plurimos & exercitum *Herodian. lib. 3.* Romanis junxerat, quibus uſque ad Cteſiphontem glorioſe perventum eſt. Cum Romam inde veniſſet non diſſimili pompa ac Neronis temporibus Tiridates, REX MAGNUS à Severo dictus eſt ΒΑCΙΛΕΥC ΜΕΓΑC, quod in nummo legitur. Hunc autem cum Severo copias conjunxiſſe mirum videri poteſt, cum à Severo victum fuiſſe Spartianus, & Aur. Victor affirment; ſed fieri poteſt ut vel ante hanc conjunctionem bello confecto Abgarus cum victore Severo fœdus inierit, vel poſt fœdus & belli adverſus Parthos ſocietatem diſſociatis animis, ut ſæpe fit, inter Severum & Abgarum bellum exarſerit; prior conjectura videtur veriſimilior. De Abgaris vide quæ dicta ſunt pag. 192. 193.

Caput Juliæ in medio templo videtur, non tantum ut Imperatoris uxor, *Comment. hiſtoric. tom. 2.* verùm ut Dea FORTUNA cujus nutu res humanæ volvuntur. Sic alterum nummum Cl. Triſtanus dum Juliam in templo cum titulo Servatricis vulgavit: Quamvis enim in neutro urbis nomen legatur quæ nummum cuderit, probabile eſt aliquam Syriæ civitatem è qua Julia orta erat, ſalutem ſuam & fortunam ſuam ejus conjugio acceptam retuliſſe. Cum enim omnes fere Orientis civitates Peſcennio faviſſent, nonniſi everſionem & ruinam illo victo expectare debuerant, niſi Fortuna quædam illas ſervaſſet, quod Juliæ tribuunt. Criſpina etiam dicta eſt Fortuna à Miletopolitanis, cum temone & cornucopiæ; ſcalpturam vulgavimus ſupra pag. 216. Alterius nummi

Ff 2 Juliæ

Juliæ meminerunt Goltzius & Occo cum hac epigraphe ΤΥΧΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ, quod ad rem noſtram facit. Ut alter iſte à Triſtano commemoratus quem ſcalpi & hîc apponi curavi: in eo caput Juliæ conſpicitur in medio templo, quod circundat hæc inſcriptio ΚΟΙΝΟΝ ΣΥΡΙΑΣ & ea rem dirimit; quid enim indicaret, niſi hoc templum cum illa Juliæ ſtatua coloſſica à communitate Syriæ in ejus honorem ædificatum fuiſſe. De Julia, plura ſuo loco dicentur.

Pathmos Icarii maris inſula, Divi Joannis exilio clara fuit, in qua Apocalypſin conſcripſit, cùm ab Imper. Domitiano eò pulſus eſt. Populorum qui in nummis antiquis ſignati ſunt nomina fere omnia in genitivo caſu leguntur, hîc res aliter ſe gerit, cùm legatur meo quidem judicio ΕΝ ΠΑΤΜΩ. Certè rariſſimus eſt nummus, quem in honorem Severi cuſum eſſe inſcriptio docet. Avidè cuperem ejus typi explicationem noſſe. Miles ſtat ſuper aram, enſem dextra tenens, ſiniſtra clypeum & lanceam, aras habet, hinc inde duas. Hunc militem opinantur plures eſſe Martem, militum Ducem & belli Deum: ſed id non ſatis placet, mallem ad Jovem referre, quamvis ſic armatus eſſe non ſoleat. Ad ejus conjecturæ illuſtrationem ſtatuam incidi curavi, quam quidem in privatis ædibus cultam fuiſſe ſuſpicor: nec enim publicos tantùm Deos, ſed privatos etiam & familiares & ſuos tunc temporis colebant.

Plinius Strabo.

Signum eſt antiquum ex marmore albo, in portu Maſſilienſi repertum. Conjectura eſt à Græcis Phocæenſibus deportatum fuiſſe, quorum Maſſilia noſtra colonia eſt, quod vel naufragio vel aliquo alio infortunio ſubmerſum eſt. Aſſervatur hodie in eo nobiliſſimo cimeliarchio Stutgardienſi, quod Sereniſſimus EBERHARDUS Dux Wirtembergenſis &c. nummis antiquis & recentioribus, libris, gemmis, ſtatuis, operibus antiquis & uno verbo omni cimeliorum genere adornari curavit. Princeps in tantum laudandus, in quantum probitas poteſt, humanitas & magnificentia. Id olim mihi acceſſerat dono Illuſtriſſimi Lomenii Briennæ Comitis, Regi Chriſtianiſſimo à conſiliis, actis & epiſtolis: Ad ſignum redeo; Id Jovem celebrat Dolichenium penè ignotum, niſi ejus mentionem facerent aliquot aliæ inſcriptiones antiquæ à Grutero commemoratæ, è quibus hanc ſelegimus, quæ ad rem noſtram plurimùm facit,

Pag. 20. & 21.

ΚΑΤΑ ΚΕΛΕΥCΙΝ ΘΕΟΥ ΔΟΛΙΧΗΝΟΥ
ΑΝΕCΤΗCΑ ΚΑΤΑ ΘΗΝΕΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ
ΜΑΡΚΟC ΟΥΑΠΙC ΚΑΙ ΟΥΙΟC ΜΑΡΚΟC ΟΥΑΠΙC ΑΡΤΕΜΩΝ.

Fragmen-

Fragmentum viſitur Romæ in vinea Epiſcopi Neapolitani, *in quo taurus eſt ſuper quo quidam, neſcio an ipſe Deus*, inquit Smetius, *ſoccatus barbarè &c.* Soccos autem quæ in marmore noſtro ſignatæ ſunt, pro ocreis uſurpatos fuiſſe docent, qui rem veſtiariam antiquorum tractavere. Noſter inſuper Jupiter Dolichenius galeam habet in capite, gladium expanſum è latere pendentem, ſpatham vocabant, quæ fortaſſis nomen gallicum indidit, *Eſpadon*; Paludamento & veſtitus & ornatus eſt Græcorum more, in cujus medio cernitur caput Meduſæ; quod frequenter eodem loci ſibi appoſuerunt Imperatores Romani, ut probant antiqui nummi, præſertim ejuſdem Severi & Caracallæ. Taurus adeſt Jovi immolari ſolitus, aquila inter ejus pedes alis expanſis, ne quid deſit quod Jovem potuerit indicare. Cæteris tamen pretioſior eſt inſcriptio quam DEO DOLICHENIO OCTavius PATERNVS fieri curaverat EX JVSSV EIVS PRO SALVTE SVA ET SVORVM. Eum religionis morem adhuc hodie plures imitantur Chriſtiani, cùm frequenter imaginibus vel Deo vel ejus Sanctis dicatis id adſcribunt EX VOTO. Doliche autem eſt urbs Comagenes regionis, in Aſia. Aliquot huic addidi ſigna antiqua in agris noſtris Gallicis reperta, eaque elegantiſſimæ ſcalpturæ. Primum videtur Floram repræſentare. Alterum caput galeatum Martis vel militis, in cujus cavitate duodecim priorum Cæſarum nummi ex argento reperti ſunt. 3. Genium alicujus urbis repræſentat: Quartum fortaſſis miniſtrum Sacrorum.

1. GRæcorum adhuc populorum nummos exponit hæc tabella. In primo ſtat Hercules dextra clavam, ſiniſtra poma tenens, ſed à quibus cuſus fuerit non ſatis liquet, nihil enim apud antiquos Geographos de VTIRANIS reperi. Inter nummos quidem Juliæ Severi unum vulgabimus in quo ΤΥΡΑΝΩΝ ſcriptum eſt, num id utrumque explicat; ſed certè diverſi characteres in utroque ſunt integerrimi.

2. An ſecundus Samoſatam Comagenes urbem denotet, non audeo affirmare, ob poſtremorum characterum eroſionem.

3. Pergæ ſive Perga quæ tertium nummum cudit urbs eſt Pamphiliæ mediterranea. Diana ubique terrarum fere colebatur, at in Aſia minore præcipuè. Nummum argenteum ex maximo modulo cis paucos menſes vulgabimus in THESAVRO noſtro, in quo templum DIANÆ PERGeæ conſecratum cernitur.

4. Quartus videtur in diſſitiſſimis regionibus cuſus ob ſcalpturæ modum: ſuſpicor Abaſinos Arabiæ gentem, cujus meminit Stephanus. Conjecturam firmat Jupiter ſedens qui in Ægypto & Arabia ſupra cæteros Deos colebatur.

5. Difficilius eſt quinti explicationem attingere, cujus tamen typum in ære incidi curavimus, quo alterum etiam detritum citius poſſemus inveſtigare & certiùs explicare. Severum qui diu imperavit ad fines uſque terrarum à populis cultum fuiſſe tot nummi demonſtrant, ut eos gratam ejus recordationem poſteris ſuppeditare voluiſſe veriſimile ſit.

HOnores Juliæ delatos exhibet hæc tabella. In primis quidem nummis 1.
ſacrificium pingitur juxta fores templi. Quatuor figuræ muliebres vel 2.
interdum ſex illud celebrare videntur, quod in cæteris nummis vix occurrit.
Fortaſſis Veſtales ignem æternum ſervant.

MATER CASTRORVM nominatur in tertio, non ea ratione qua olim 3.
eodem titulo Fauſtina nuncupata fuerat, *Eam enim*, inquit Capitolinus, *Divam*
In Aurel. *Marcus à Senatu appellatam gratulatus eſt, quam ſecum in æſtivis habuerat, ut*
Matrem caſtrorum appellaret; ſed quod S. P. Q. R. ei tanquam Fauſtinæ filiæ
eoſdem honores deferret. Cum enim Severus, Aurelii filius appellari voluerit, hunc probabile eſt ut ſibi paternum, ita mulieri maternum nomen affectaſſe: iſtius tituli mentio frequens eſt in inſcriptionibus antiquis, ex quibus hanc unam ſelegimus.

Gruter. inſcript. pag. 166.

IVLIÆ AVG.
MATRI CASTRORVM.

Sequentem nummum illuſtrat Luna in curru quem interdum equi trahunt, 4.
Baſſus. interdum tauri: Ideo bigis Luna vehi dicitur, ſive ob velocitatem ſive quod die ac nocte apparet, quod equo albo & equo nigro ſignificatur. Lunam apud inferos Proſerpinam vocaverunt, ſeu quod nocte luceat, ſive quod humilior currat & terris præſit, unde boves ad currum ejus junctos fuiſſe aiunt. Juliam Lunæ comparabant Romani, ut Soli Severum & Orienti Caracallam, quorum typi exſtant in nummis antiquis. Lunæ Luciferæ quæ eadem eſt cum Diana titulum illuſtrat hæc inſcriptio antiqua.

Gruter. inſcript. pag. 39.

DIANÆ
PRO SALVTE
IMP. L. SEPTIM. SEVERI
ET M. AVR. ANTONINI AVGG.
ET IVLIÆ AVG. MATR. CASTRORVM.

Elegan-

5. Elegantiſſimam comparationem cernis in poſtremo nummo. Julia ſub habitu Telluris ſedens humi jacet ſiniſtram imponens calatho frugum & florum pleno; Dextra globum tenet Zodiaco ſtelliſque inſignitum quem circumſtant quatuor puellæ. Terra enim rerum omnium parens ſua FECVNDITATE divitias dat ubique, & tunc Ceres nominatur,

Γῆ μήτηρ Δημήτηρ πλουτοδότειρα.

Fruges & flores id indicant. Orbis ſtellatus mundum, quatuor puellæ anni tempeſtates deſignant. Juliæ omnia deberi exiſtimant adulatores Romani, ideo Piam nominabant. Mundum quem cum Severo regebat, orbis indicat ſtellatus, cujus regimini duos ſuos filios Caracallam & Getam, totidem puellas deſignabat ſuæ fecunditatis indices.

EQuus paſcens abſque fræno libertatem fortaſſis indicat, qua fruebantur coloni Alexandriæ Troadis in Phrygia: fortaſſis etiam equorum feracitatem de quibus ſic Claudianus,

- - - - - - - - Delectus equorum
Quos Phrygiæ matres, Argæaque gramina paſtæ
Semine, Cappadocum ſacris præſepibus edunt.

De Troade dictum eſt in ſuperioribus pag. 176. Hæc autem Severo Juliæ & Caracallæ ſuos nummos dicavit, ut Colonia Latina Julia Corinthus & MVNICIPium STOBENSIVM quæ in ſequentibus deſignantur. Hic notanda inſcriptionis ὀρθογραφία cum STOBESIVM legatur in nummo non STOBENSIVM. De quibus ſupra dictum eſt.

1.
ELegantiſſimos nummos hic habes. Primus Bacchi triumphum deſignat
2. quem jam vulgavit & commentariis ornavit Illuſtris Seguinus. In Select. numiſm. pag. 157.
Alter pertinet ad Epheſios quorum Diana ita per orbem erat celebris. An alia figura Genium Epheſi repræſentet cum tauro ſacrificando, non ſatis mihi liquet.

PLures populos Juliam veneratos eſſe quantum poterant hi nummi demonſtrant: quamvis illorum peculiaris conjunctio apud hiſtoricos à nobis ſedulo inveſtigantibus reperta non fuerit; felicior fortaſſis erit cui paucas has noſtras conjecturas doctius eliminandas lubenter dabimus.

Theſſalonicenſes primum hunc nummum cudiſſe inſcriptio docet & typus. 1.
Hic enim Cabirum in templo exprimit ex Vulcano & Cabira genitum, quem cum fratribus ejuſdem nominis miniſtrum Deorum fuiſſe antiqua teſtatur Paganorum religio: is ſeminudus malleum ſiniſtra tenet, dextra vero aliquid incudi ſimile: quod ſatis explicat Cabiros ignis uſum & ferri æriſque fabricam primum docuiſſe. Vulgò traditur exſtitiſſe Vulcani officinam in inſula Lemno, vicinamque Theſſalonicam ſibi Cabiros quaſi protectores ſumpſiſſe, fortaſſis ne terræ motibus urbs illa everteretur, quibus tota illa regio erat admodum obnoxia. *Cabirorum religiones qui violaſſent, inexpiabilis ſceleris pœnam effugere non potuiſſe, certiſſimis rerum eventibus ſæpius compertum eſt*, inquit Pauſanias, quod exemplis comprobat. Nummum hunc explicat alter ex noſtris, in quo ΚΑΒΕΙΡΟϹ legitur circa ſimilem figuram, ΘΕϹϹΑΛΟΝΕΙΚΗ vero circa caput turritum, Theſſalonicæ Genium. De ea dictum eſt pag. 46.

In Bœotiis lib. 9.

Vetus alter vetuſtiſſimæ urbis nummus figuram exhibet ſacrificantem coram

ram Iſidis ſtatua ſuper baſim collocata. Veriſimile eſt poſt dirutum Byzan-
2. tium Ilienſes Juliæ veluti Iſidi ſacrificaſſe, qua Severum ſibi conciliare ſperabant. De Ilienſibus dictum eſt pag. 74. 75.

Pallas in ſequenti eodem habitu cernitur quo apud Trojanos colebatur: Ii Palladium veluti urbis ſuæ ſacrarium cuſtodiebant, quo ſublato à Græcis
3. diruta eſt. Hujus regionis populos Juliæ ſuos Deos dicaſſe veriſimile eſt.

De Pautalia dictum eſt pag. 201. De Perinthiis pag. 132. & de Epheſiis pag. 15. 16. Hos omnes Juliam coluiſſe ex his nummis certum eſt, qui in Severum eoſdem honores congeſſerant.

4. Plures fuiſſe Flaviæ urbes ſupra dictum eſt in Aurelio; hanc quæ in
5. nummo legitur Cratiam eſſe inſcriptio docet, quæ eſt Bithyniæ civitas.
6. Typus Fortunam refert cum Iſidis calatho quæ in tota fere Aſia coleba-
7. tur; ſub cujus habitu veriſimile eſt Juliam à Cratienſibus Flaviopolitanis Ptol.
8. coli.

Lyra in ſequenti nummo cælata eſt ſolemne Apollinis ornamentum, quem ſupra omnes Deos populus Chalcedonenſis venerabatur: De iis dictum
9. eſt pag. 148. 149. Ejus ὀρθογραφίαν commemorat Illuſtr. Seguinus in eo libro quem eruditè & perpolitè ſcripſit, de ſelectis ſuis numiſmatis.

Ἑρμιονέων nummi facit mentionem Ortelius in ſuo Theſauro Geographico cum Ἑρμιόνην deſcribit in Peloponneſo, urbem ad Argolicum ſinum. Mercurius in eo ſcalptus eſt dextra aliquid tenens ranæ ſimile quod ex integriori
10. probare cuperem. Veriſimile eſt hanc urbem ſummè veneratam eſſe Mercurium à quo nomen etiam deduxiſſe videtur. Mercurius enim Græcis dicitur Ἑρμῆς. Triſtanus nummum vulgavit Ἑρμιονέων Severi & Juliæ faciebus Tom. 1. inſignitum, cum typo Mercurii & Veneris.

Ex pluribus urbibus quæ Pruſæ dictæ ſunt eam eſſe arbitror quæ Bithyniæ urbs eſt ad Olympum montem ſita. Hæc ut fere omnes Aſiæ minoris
11. Dianam Epheſiam colebant, quæ mammoſa inter cervos cernitur.

12. De Mileto dictum eſt pag. 73. Typum nummi Solem eſſe ex capite radiato non dubito. Hujus ſimulachrum nobiliſſimum fuiſſe Mileti ex Pau- In Arcadicis. ſania conſtat, quod primum ſuſtulerat Xerxes, Mileſios criminatus quod cum adverſus Græcos pugnaret, propenſiores ii in Athenienſes fuiſſent: id deinde à Seleuco redditum. Apollinem dextra cervum tenentem repræſentat hic nummus, qui ſymbolum Solis ob velocitatem dicitur.

13. Typum Phocæenſibus ſolitum exhibet hic nummus. Duas enim Deas repræſentat quarum unam Cybelem eſſe indicant Leones hinc inde poſiti. Alteri nulla eſt peculiaris nota ſi turritum capitis ornatum excipias, qui in omnibus fere urbium Geniis cernitur. Præfecti nomen ſub quo cuſus fuit nummus vix legitur: huic ſimilem refert Triſtanus in quo ΑΦΦΙΑΝΟΝ eſſe aſſerit. Idem Tom. 1. typus in ſacri Senatus nummis ſcalptus eſt pag. 6. & in Commodo pag. 212.

14. De Emiſa ſeu Emeſſa dictum eſt in Antonini nummis. Ex ea natam eſſe Juliam Domnam ſcribunt Herodianus & Dio: quare non mirum ſi ea ipſi ſuum nummum dicaverit.

15. Eucarpia quidem eſt Phrygiæ urbs quam tamen Eucarpeam nummus nominat. Eamdem tamen fuiſſe facit ut credam typus Dea inſignitus quam Cybelem eſſe ex Leone comite arbitror, quæ in tota Phrygia colebatur: De illa paſſim.

16. Elaitarum meminit Pauſanias. An qui Æſculapium in nummo ſignarunt in Æolide ſint, an in Palæſtina, ex qua orta erat Julia, in hac enim erat Elaïs.

Elegantiſſimum nummum Smyrnæi cudere, in quo figura galeata ſedens dextra templum tenet, ſiniſtra haſtam: Hi primatum inter urbes Aſiæ obtinuerant, quem nummo inſcriptum cernimus. De iſto certamine à Tacito commemorato, facta fuit mentio in ſuperioribus pag. 43. Conjectura eſt templum aliquod in honorem Juliæ extructum fuiſſe, quod me legiſſe non memini. 17.

Iidem Smyrnæi ſequentem nummum Juliæ dicaverunt, quam velut Fortunam ſuam & ſuam Nemeſidem indigitabant: de quibus dictum eſt pag. 4. 5. 18.

Difficile eſt populos deſignare qui decimum nummum cuderunt. ΤΥΡΑΣ quidem eſt Mœſiæ inferioris urbs ad Tyram fluvium de qua Strabo & Ptolemæus. Tyritas ejus accolas vocat Herodotus, qui fortaſſis Tyrani etiam dicti ſunt. Cybele ſedens in nummo repræſentata videtur quæ non in Phrygia tantum ſummo cultu colebatur ſed & vicinis regionibus, Mœſiâ præcipuè. 19.

Vigeſimus nummus Hypæpenos celebrat. Ii erant Lydiæ populi non ignobiles, ad Hermum fluvium, de quibus Geographi paſſim: Ovidius parvas Hypæpas bis commemorat, 20.

Metam. Lib. 6. *- - - - - - Lydas tamen illa per urbes*
Quæſierat ſtudio nomen memorabile, quamvis
Orta domo parva, parvis habitabat Hypæpis.

Lib. 11. *- - - - - - - - Illinc parvis finitur Hypæpis.*

Templum aliquod celebre exponit hic nummus: Illud eſt fortaſſis de quo Pauſanias mentionem facit, totque miraculis clarum eſſe probat cineribus coloris inſoliti & igne vatis cujuſdam incantamentis ſponte accenſo. *In ejus templo cellæ ſunt cum aris, ſuper his cinis alio longe colore à vulgari cinere. Huc ingreſſus Magus ubi foco aridis lignis impoſitis tiara caput velavit, invocat Deum neſcio quem &c.* Ille eſt fortaſſis qui in templo cernitur. Iſtud templum poteſt etiam referri ad id quod Petronius Priapo ſacrum eſſe ſcribit, (In Æliacis. lib. 5.; In Satyrico.)

Cui Lesbos, viridiſque Thaſos quem Lydus adorat
Veſtifluus, templumque tuis imponit Hypæpis,
Huc ades, ô Bacchi tutor, Dryadumque voluptas
Et timidas admitte preces, &c.

De Urbibus. Ad quod poteſt referri Stephani locus, pulcherrimas Hypæpis eſſe mulieres, Veneris dono; Καλλίςας ἔχῃ γυναῖκας τὴν πόλιν, δῶρον Ἀφροδίτης.

Herodian. Dio. M. AVR. ANTONINVS CARACALLA patrem habuit Severum: Matrem fuiſſe Marciam tradunt quidam, plures Juliam. Ejus pueritia blanda, ingenioſa, parentibus affectabilis, amicis jucunda, populo accepta fuit: eam egreſſus mores mutavit, gravior, ſævior, & truculentior factus, ſuper-

ſuperbus, arrogans. Fratrem Getam occidit, deinde ejus domeſticos & amicos, nec infantium ætati pepercit. Romam, Senatum, terrarum orbem cædibus replevit contra jus faſque. In Meſopotamia inter Carras & Edeſſam, inſidiis à Macrino poſitis, per Centurionem pugione trajectus eſt, dum ſubligacula deduceret ventriſque oneri levando intenderet. Macrinus mortem ejus deplorans, corpus cremari juſſit; reliquias in urna novercæ aut matri Juliæ ad ſepulturam miſit, quas in ſepulchro Antoninorum condidit. Vixit XLIII. imperavit VI.

IMP. CAESAR. M. AVRELIO
DIVI SEPTIMI SEVERI PII PERTINACIS AVG.
PARTHICI ARABICI ADIABENICI
PACATORIS ORBIS
ET FVNDATORIS IMPERII ROMANI
RESPVBLICA MALAC. D. D.

1. CUm Severus in Britanniam contendit ambos filios ſecum deduxit, quos etiam ſuæ gloriæ participes fieri juſſit. *Britannis enim terra marique victis & ad imperium Romanum coactis, Caracalla cum Patre omnibus honoribus potitus eſt. Nec omiſit agnomen Britannici qui etiam ſe Lucanicum nominaſſet ſi Lucanos* Spartian.
viciſſet. Victoriam in clypeo ſcribentem ſæpè nummi Romanorum repræſentant.

2. Quadriga Imperatorem triumphantem exhibet, ſceptrum tenens eburneum, in cujus vertice aquila, de quibus ſic Juvenalis:

Da nunc & volucrem ſceptro quæ ſurgit eburno. Sat. X.

3. Tertium nummum explicat Dio his verbis, *Dicebat ſe in agitandis curribus Solem imitari, eaque in re maximè gloriabatur,*

Hoc ſidus currum, rapidaſque agitare quadrigas Prudent. in
Commenti, & capitis radios, & verbera dextra Symm. l. 1.
Et frenos, phaleraſque, & equorum pectora anhela
Æris inaurati, vel marmoris aut orichalci
Juſſerunt nitido fulgere polita metallo.

4. Leonem qui Alexandri Magni ſignum fuerat in annulo figuratum gerebat, Plutarchus.
ut eumdem propius imitaretur ſicuti *truci fronte ad lævum humerum depreſſa cervice.* Illum fortaſſis fulgur ore tenentem quartus exhibet nummus, qui im- Aur. Victor.
proviſò de monte deſcendit in Parthos & pro Caracalla pugnavit. *Per Caduſios* Epit. 21.
fines & Babylonios ingreſſus, tumultuarie cum Parthorum Satrapis manum contulit, inquit Spartianus, *feris etiam beſtiis in hoſtes immiſſis.* Leonem quem Acinacem In Caracalla.
vocabat, in ſuam menſam recipiebat & lectum, hunceque publicè ſæpe deoſculabatur. Dio.

5. Quintus trophæum refert cum captivo, quod frequenter occurrit in Romano-

manorum nummis. Illuſtrat hunc ejuſdem Caracallæ nummus argenteus in quo Imperator hos captivos proſternit cum hac epigraphe VIRTVS AVG.

CAracallæ munificentiam deſignat primus nummus per elephantem quam 1.
forte in ludis ſæcularibus à Severo celebratis præſentibus filiis publicam factam eſſe teſtatur. Forte etiam refertur ad id quod tradit Dionis abbreviator, his verbis; *Ex his cædibus animum ad ludos applicat, in quibus itidem multas cædes fecit; Nam ut omittam elephantum, rhinocerotem, tigrim, hippotigrim, cæſos in amphitheatro*, &c.

In Caracalla.

In altero, eoſdem Deos patrios ſibi proſperos fore optabat aut optare fingebat Caracalla, quos Severus ſibi exempla propoſuerat, Bacchum nempe & Herculem, de quibus in Severo dictum eſt. Iſtius gloriæ quæ propter ludorum ſæcularium celebrationem Imperatoribus deferebatur, participem factum fuiſſe Caracallam hic nummus demonſtrat, adeo illum Parens Romanis commendare ſtudebat. 2.

Æſculapium cum Teleſphoro de quo dictum eſt pag. 160. venerabantur 3.
tum Græci tum Romani, ut autorem ſuæ ſalutis & familiæ Auguſtæ; quare ita ſæpe in nummis occurrit. Caracallam *Pergamum adiiſſe* ſcribit Herodianus, *ut Æſculapii curationibus uteretur*.

In Caracal.

Quartus exhibet ſigna Pontificalia, lituum nempe, ſeceſpitam, pateram, 4.
urceolum, capedinem & aſpergillum: His utebantur Romani peragendis ſacrificiis. Lituus quidem Auguris nota formam præbuit pedo paſtorali & Epiſcopali. Seceſpitam & ſecurim quibus aut Flamines, Flaminicæ Virgines & ipſi Pontifices in ſacrificiis utebantur, aut Popæ victimas mactabant, Chriſtiana neſcit religio, quia neſcit ſanguinem. Patera aurea quæ victimarum præcordia ſuſtinebat, in religione noſtra Patenæ nomen retinet, Euchariſtico Chriſti ſalvatoris corpori ſuſtinendo. Urceolus quem cum amplus erat, urceum vocabant, oleo, vino, lacti, melli continendo dicatus erat. Vaſis huic ſimilibus ſacerdotes noſtri aquæ & vino ſervando utuntur dum ſacroſanctum miſſæ ſacrificium peragunt. Antiquiſſima & integerrima exemplaria quæ poſſideo publici juris lubens facio.

Capeduncula quæ parum à Simpulo differt, à capiendo thure dicta eſt; hac utebatur ſummus Pontifex libationis cauſa. Aſpergillum quo aqua luſtrali populus aſpergebatur & luſtrabatur, ut prioris ævi ſic noſtri temporis mores retinent. De illo ſic Virgilius,

Idem

Idem ter ſocios pura circumtulit unda, Æneid. lib. 6.
Spargens rore levi, & ramo felicis olivæ
Luſtravitque viros &c.

Ramo lauri interdum, interdum etiam equinæ caudæ pilis conſtabat. His omnibus ſummam ſacerdotii dignitatem, una cum imperio Caracallæ collatam eſſe quemadmodum cæteris Imperatoribus nummus indicat: indicat etiam non Romanos modo ſed univerſas gentes pleroſque ritus ſacraque organa à Judæis deſumpſiſſe, quemadmodum etiam mythologiæ ſuæ partem aliquam ex initio Geneſeos.

5. In quinto ſcalptus eſt Jupiter Soſpitator, qui eo ſenſu dictus eſt quo Juno Soſpita, cum ſalutaris & ſervatrix erat.

Soſpita delubris dicitur aucta novis. Ovid. lib. 2. Faſtor.

Hanc frequenter nummi celebrant & Conſulum & Imperatorum Romanorum. Caracalla & Geta Jovem Soſpitatorem in nummo vulgaverunt quibus templum condidiſſe probabile eſt, ob partam ab eo ſalutem. Docet Dio Caracallam Jovi ſacraſſe gladium quo Getam interfecerat. (In Caracal.) Ὁ καὶ τὸ ξίφος δι' οὗ τὸν ἀδελφὸν ἀπεκτόνει ἀνέθηκε τῷ Θεῷ: Cur etiam eidem templum non dicaverit?

6. De Dea in curru dictum eſt, cum ſimilis Juliæ nummus fuit ſupra expli-
7. catus ut de INDVLGENTIA AVGG. IN CARTH. Severi nempe & Caracallæ qui gloriæ paternæ particeps factus eſt, propter beneficia ab utroque in eos collata, de quibus vide pag. 225.

8. Salutem, ut dictum eſt, ut omnis navis indicat. Hæc quæ octavi nummi typum facit, Fortunam reducem celebrat quæ in nummis Caracallæ videtur: is enim Occidentem Orientemque peragraverat, fineſque poſuerat imperio, in Britannia videlicet & Parthia.

9. Nonus demonſtrat à Principum liberalitate oriri populorum felicitatem. Sedet Severus inter Caracallam & Getam, quos his artibus Senatui Populoque Romano commendare voluerat; cujus recordationem gratam ſibi ſuiſque fore, Caracalla exiſtimabat.

10. Poſtremus Jovem & ſub ejus habitu Imperatorem repræſentat, orbem dextra tenentem, quem ſibi commiſſum & regendum ultro prædicabat veſanus Caracalla.

Supra decem Laodiceas numerant Geographi: hanc quæ nummos cudit in Cœle-Syria fuiſſe facit ut credam Ulpianus his verbis, *Eſt & Laodicena colonia in Syria-Cœle, cui Divus Severus jus Italicum ob belli civilis merita conceſſit. Laodicæa enim in Syria*, inquit, *& Berytos in Phœnicia juris Italici ſunt & ſolum earum.* Cujus quidem beneficii à Severo collati Laodicenſes gratias agebant filio Caracallæ per ſuos nummos. (Lib. 1. Dig. de Cenſibus.)

1. Primus quidem aquilam repræſentat in templo, quæ Jovis ales eſt. Severum fortaſſis benefactorem ſub Jovis habitu colebant, Laodicæam Cariæ Plinius vocat *Dioſpolim*, ſive Jovis urbem, quam etiam *celeberrimam* nominat. (Lib. 5. cap. 29.)

Gg 3 Alter

Alter duas luctantes figuras exhibet, cujus conſilium non novi. 2.

Tertius caput turritum in templo: an illud ſit Dianæ aut Palladis, quæ 3.
teſte Pauſania Laodicææ celebrantur: an Juliæ quæ eodem habitu cernitur:
certè Severi nummus ſupra vulgatus poſtremam hanc conjecturam ſtabilire videtur.

In quarto equum fræno retinere videtur figura quædam, quam interpreta- 4.
ri mihi eſt difficile.

QUæ prioribus Imperatoribus ſui obſequii teſſeram obtulerant, eædem coloniæ Caracallam ſuis in nummis celebrant.

Corinthus qualis fuerit dictum eſt abundè pag. 15. & Colonia Auguſta 1.
Aroë Patrenſis, pag. 29. 2.

Figuram templi Jovi Optimo Maximo Helvio dicati tertius nummus refert, 3.
quod Severus poſt Pertinacem ædificaverat, ſe ipſum etiam gratitudinis ergo
Helvium nominans. Idem coloni ejus filio Caracallæ denuo offerunt.

Inſcriptionem quarti legere non patiuntur detriti characteres. Certum eſt 4.
capite illo turrito indicari alicujus provinciæ metropolim.

Municipium Stobenſe explicatum eſt in Veſpaſiano, pag. 107. obſervan- 5.
dum hoc ipſum Severo & Juliæ & Caracallæ & Getæ ſuos nummos fere ſimili
typo dicaviſſe.

Inſolitum typum ſextus refert. Ruſticus enim aut Satyrus videtur, ſaccu- 6.
lum humero geſtans, ſed quo fine aut à quo populo, neſcio: aliquid ſimile
ſupra ſcalptum eſt pag. 188.

Sidonis metropoleωs & currus Cybeles mentio facta eſt in ſuperioribus 7.
pag. 160.

De Colonia Alexandria Auguſta Troade jam dictum eſt. Equus paſcens 8.
explicatus eſt pag. 210. & Sibylla laurum dextra tenens tripodi pedem impo- 9.
nens pag. 210. Romulus & Remus lactentes lupam, ſuam demonſtrant ori- 10.
ginem quam ab Ænea Trojano deducunt, quo Caracallæ gratulantes Trojani
typum in nummo expreſſerunt.

Alias

A Lias colonias addidi prioribus quæ ſuam ſymbolam pariter ſuo offerunt Imperatori.

1. Prior quidem Tyrum exhibet, quam muniriſſimam vocant ſacræ litteræ, & claritate & magnitudine ante omnes urbes Syriæ Phœniceſque memorabilem : *Coloniæ certe ejus pene orbe toto diffuſæ ſunt : Carthago in Africa ; in Bœotia Thebæ, Gades ad Oceanum*, inquit Curtius ; præter quas etiam *Tyros, Leptis, Utica* memorantur à Tertulliano. Typum non ſatis novi, niſi fortè victoria columnæ impoſita coronam imponat Herculi Tyrio ſummo urbis Deo, *cui magnificum fuiſſe templum* narrat Curtius, aut *Apollini quem cives catenis aureis vinxerant, ne ab urbe diſcederet*. Eum, quod Alexandri M. amicus fuerat Phil-Alexandrum ipſe vocavit. Quod ad concham in infima nummi area poſitam pertinet, dubitari non poteſt, quin exhibeat conchylium purpuræ vel muricis Tyrii, ex cujus cruore fiebat purpureus ille color, toto orbe celeberrimus, Magnatum & virorum principum veſtibus intingendis. Inſcriptionem quidem abundè probant antiqui autores : Colonia Septimia primùm dicitur, quod explicat Ulpianus, his verbis : *Sciendum eſt eſſe quaſdam colonias juris Italici, ut eſt in Syria Phœnice ſplendidiſſima Tyriorum urbs, unde mihi origo eſt, nobilis regionibus, ſerie ſæculorum antiquiſſima, armipotens, fœderiſque, quod cum Romanis percuſſit tenaciſſima. Huic enim Divus Severus & Imperator noſter ob egregiam in Rempublicam Imperiumque Romanum inſignem fidem Italicum jus dedit*, quod ad Caracallam refertur, cui coævus fuerat Ulpianus. Dicitur demum Metropolis Phœniciæ, cum honorem iſtum eſſet conſequuta ſupra Sidonem, per Imperatorem Hadrianum qui hac gratia donaverat Paulum Rhetorem Tyrium.

Joſue 19.29. Curt. l. 4. c. 2. De Pallio cap. 1. Lib 4. cap. 2. & 4. c. 4. Herodot. lib. 2. c. 44. Dig. de Cenſibus Lib. 1. tit. 15.

2. Berytum dictam fuiſſe Juliam & Auguſtam ſupra explicatum fuit pag. 30. Herculi Junonem infenſam fuiſſe & ideo ſerpentes miſiſſe, quos heros fortiſſimus manibus comprehenſos ſuffocavit, palam teſtatur antiquitas. Ejus facti memoriam denuò ſuppeditat Beryti nummus. Dig. de Cenſibus.

3. Sequens templum repræſentat in quo figura coronatur à Victoria columnæ impoſita, quod aliquid egregium mihi ignotum ſubindicat. Inſcriptio eamdem COLoniam IVLiam FELicem BERytum declarat.

4. Sinope quæ quartum nummum cudit urbs eſt & Colonia Aſiæ minoris in Paphlagonia quam ad Pontum Euxinum condidere Mileſii. *Eſt in Ponto colonia Sinopenſis*, inquit Ulpianus. Jupiter Ægyptius cubat in lectulo ſeu Setapis, cujus capiti pro more impoſitus eſt modius. Diodor. Sicul. Dig. de Cenſibus.

5. Celeberrima erat Ptolemaïs Phœniciæ quæ quintum nummum cudit : hæc vulgo à D. Joanne Acrenſi nomen habet, quod antiquitus à Ptolomæo Rege deduxerat, cum foſſam inchoaſſet ab oſtio Peluſiaco ductam ad urbem Arſinoem, niſi aliam in Arabia conſtitutam velis ejuſdem nominis.

Antio-

ANtiochenſis colonia duos hos nummos in honorem Caracallæ cudi curavit, *in qua per hyemem deliciis fruebatur*, inquit Dio. Herodianus tradit *eum Ilio decedentem Aſiaque omni & Bithynia, gentibuſque reliquis pertranſitis, atque ubique rebus compoſitis deveniſſe Antiochiam, ibique exceptum honorificentiſſimè atque aliquamdiu moratum.* Magnificentiæ autem ejus temporis pars numiſmatum fabricatio & publicatio. Deinde *Antiochenſibus & Byzantiis interventu ſuo jura vetuſta reſtituit, quibus iratus fuit Severus, quòd Nigrum juverant*, inquit Spartianus. De Antiochia dictum eſt pag. 107. & de Deo Luno qui in primo nummo ſignatus eſt, pag. 173. 174. Prætermittendus tamen non eſt Spartiani locus quo conſtat Caracallam *cum hybernaret Edeſſæ Carrhas Luni Dei gratia veniſſe*, quod Imperatoris erga eum religionem innuit, aut potius hypocriſin. Notatu dignus eſt alter typus qui non coloniam exprimit ſed Genium Coloniæ.

In Caracalla.

Herod.

EJuſdem Imperatoris ſimiles typos exponit hæc tabella. Lupam nempe 1.
Romulum & Remum lactantem; quod ad primordia Urbis refertur. ROMA FELIX ſcripta eſt in primo nummo, ſed meo judicio à quibuſdam populis etiam gloriam & felicitatem celebrantibus. Rudes characteres videntur quidem in provinciis ab Urbe longe diſſitis ſcalpti.

COLONIA FLAVIA PACIFICA DEVLTVM in ſequenti legitur: Hanc à 2.
Veſpaſiano Flaviam dictam eſſe veriſimile eſt & Pacificam ob iſtius Imperatoris ſummum erga Deam Pacem cultum, cui Romæ templum ſuperbiſſimum condiderat. Nummo debemus ejus rectam ὀρθογραφίαν, cum apud antiquos ferè ſemper corrupta ſit. Urbem bellis dirutam inſtauravit ſupra centum annos Bajazethus Turcarum Imperator, Amurathis Pater, ut narrat Chalcondylas: dictaque eſt *Zagora*.

Lib. 2.

Aquilam

AQuilam imperii Romani ſymbolum fuiſſe palam teſtatur antiquitas : has ideo vexillis legionum impoſitas fuiſſe nummi, marmora, libri ſatis probant, quas ut Deos Romani primùm venerabantur & barbaris adorandas proponebant, cultum etiam vi exigentes. Has variis modis exhibet hæc tabella : interdum innititur fulguri quod indicat ſummam rerum poteſtatem : ſtella inter ejus pedes poſita Orientem deſignat, in cujus regionibus veriſimile eſt hos nummos cuſos eſſe. Quidni caput corona cinctum, Caracallam repræſentaret, qui foveretur à Jove cujus aquila ales eſt perpetua & ſymbolum.

TAntus erat populorum erga Severum amor ut in ejus filium etiam immeritum tot teſtimonia congeſſerint quot ulli alteri Imperatori. Hujus quidem pueritia blanda, ingenioſa, parentibus affabilis, amicis parentum jucunda, populo accepta, grata Senatui, ipſi etiam ad amorem conciliandum ſalutaris fuit, inquit Spartianus. Hinc à tot populis amoris teſſeræ quas exhibet hæc tabella, de quibus ſeorſim ſuo loco dictum eſt. In Caracal.

1. De Perinthiis pag. 132. Antiochenſibus pag. 107. hanc hic nominari co-
2. loniam & metropolim notandum eſt.
3. Quales fuerunt Adrianopolitani dictum eſt in ſuperioribus pag. 203. Ar-
4. cus quidem & ſerpens plurimis gyris implicatus nihil aliud declarant præter
5. Apollinem
6. Epheſiorum nummi ſupra frequentes fuerunt, quapropter conſulantur,

præcipuè pag. 16. De Epheſo & ejus templo Dianæ ſacro ſic Solinus, *Ephe-* 7.
*ſus in Aſia minore urbs clariſſima eſt. Epheſo decus templum Dianæ Amazonum fa-
brica, adeo magnificum ut Xerxes cùm omnia Aſiatica templa igni daret, huic uni
pepercerit. Sed hæc Xerxis clementia ſacras ædes non diu à malo vindicavit. Nam-
que Heroſtratus ut nomen memoria ſceleris extenderet, incendium nobilis fabricæ ma-
nu ſua ſtruxit, ſicut ipſe faſſus eſt, voto adipiſcendæ famæ latioris. Notatur ergo
eadem die conflagraviſſe templum Epheſi, quo Alexander Magnus Pellæ natus eſt,*
cap. 53. *poſt Romam conditam anno* CCCLXXXV. hæc Solinus. Hoc templum tam ce-
lebre & excellens fuit ut inter ſeptem orbis miracula annumerari meruerit. Un-
L. 36. c. 14. de Plinius, *Græcæ magnificentiæ vera admiratio exſtat templum Epheſiæ Dianæ,*
CCXX. *annis factum à tota Aſia. In ſolo id paluſtri fecere, ne fundamenta tantæ
molis locarentur, ante calcatis ea ſubſtravere carbonibus, dein velleribus lanæ. Uni-
verſo templo longitudo eſt* CCCCXXV. *pedum, latitudo* CCXX. *Columnæ* CXXVII.
à ſingulis Regibus factæ, LX. *pedum latitudine, ex iis* XXXVI. *cælatæ. Convenit
& inter auctores templi ejus tectum fuiſſe è cedrinis trabibus, valvas è cupreſſo.*

De Tomis Metropoli Ponti dictum eſt pag. 226. Octavus labor fuit 8.
Herculis taurus enectus :

Octavo domuit magno luctamine taurum.

Byzantii uvam racemi obtulerunt ſuo Imperatori indicandæ ſuæ telluris fe- 9.
cunditati & præſtantiæ; ſeu quod *ipſe vini appetens erat*, teſte Spartiano, quod
eximium prodit ex Byzantino ſolo. Thraces omnes Bacchum fuiſſe veneratos
palam teſtatur antiquitas, quod illi vinoſi maxime eſſent & οἰνόφλυγας, quare
In Melpom. fortaſſis *Byzantii delubrum Bacchi ædificaverant*, ut narrat Herodotus. Severo
eamdem racemi uvam pro ſui nummi typo exhibuerunt vicini Philippopolita-
ni, quem ſcalptum vulgavimus ſuprà pag. 226.

De Smyrnæis abunde ſupra dictum eſt & Cyzicenis pag. 191. & Philippo- 10.
politanis pag. 203. Urnam è qua palmæ quam in medio ſuo nummo po- 11.
ſuerunt, eam eſſe quæ ludos Apollinares ſignificabat veriſimile eſt. ΠΥΘΙΑ 12.
enim, ſupple certamina, id indicat,

Ovid. met. Lib. 1.

Neve operis famam poſſet delere vetuſtas
Inſtituit ſacros celebri certamine ludos
Pythia perdomiti ſerpentis nomine dictos.

Exercitationes autem ludorum Pythiorum ſic deſcriptæ ſunt.

Hic juvenum quicumque manu, pedibuſve rotâve
Vicerat, Herculeæ capiebat frondis honorem.

Suidas. Actia autem certamina ludi erant in Actio Epiri promontorio, quinto quoque
anno celebrari ſoliti, in honorem Apollinis qui & ipſe Actius cognominaba-
Strabo L. 7. tur. Hos ludos vetuſtiſſimos fuiſſe conſtat, ſummo tamen apparatu ab Au-
guſto inſtaurari fuerunt, poſtquam Antonium & Cleopatram navali prælio
Stephan. juxta Actium ſuperâſſet. Tertio deinde quoque anno celebrabantur, tribuſque
certaminibus inſignes erant, gymnico, equeſtri & navali.

Virgil. 3. Æneid.

Actiaque Iliacis celebremus littora ludis.

De Chalcedonenſibus dictum eſt pag. 148. 149. De Cæſarea pag. 39. & Dea 13.
Syria Ierapolitanorum pag. 5. 14.
15.

Varios

VArios Græciæ populos Caracallam venerantes exhibet hæc tabella.
1. Primus nummus Seleucienſes quidem celebrat, quos quòd novem ſint urbes à Seleuco Rege conditæ eodem nomine donatæ, vix poſſemus conjicere quales fuerint, niſi tres litteræ ΚΑΛ. nodum ſolverent. Cilicia enim urbem habet Seleuciam ad Calicadnum fluvium qui in nummo ſcribitur, quaſi CEΛΕΥΚΕΩΝ ΚΑΛΥΚΑΔΝΟΥ. Ejus mentionem facit Amm. Marcellinus, his verbis, *præterito Calycadni fluminis ponte, cujus undarum magnitudo, murorum Seleuciæ alluit turres, &c.* Pallas captivum ſternit, neque enim ſemper artibus dat operam, ſed etiam aliquando bello, quapropter interdum ϛρατεῖα & Ἀρεῖα hoc eſt bellatrix & Martia dicitur. Strabo l. 14. Marcell.l.14. Plin. lib. 5. cap. 17. Lib. 14. Plin. lib. 5. cap. 17.

2. Alter nummus templum exhibet, in quo ut in Jovis Caſſii templo lapis cernitur, aut conus Veneris Paphiæ ſimulachrum ex Tacito ſupra commemoratum pag. 62. Hanc Seleuciam Syriæ fuiſſe inſcriptio docet, ut quæ in tertio nummo legitur. Seleucia enim quæ in Syria juxta mare eſt mediterraneum primaria dicebatur, quod exprimit Π. hoc eſt Πρώτη.

3. Tertius nummus rem clarius dilucidat, cum in illo Seleucia Πιερία dicatur, quod ſoli Seleuciæ quæ in Syria eſt, convenit. Hanc illuſtrat caput Juliæ Domnæ ex Syria ortæ, quam ut Deam ſuam Seleucienſes colere ſimulabant.

4. Odeſſeenſes celebtat quartus nummus qui Pontum accolebant, de quibus Stephanus. De Urbibus.

5. Inſolitum typum quintus refert, militem nimirum ſibi manus inferentem ex cujus vulnere ſanguis in flores mutari videtur. Id ad Ajacem pertinere conjectura eſt, de quo Ovidius. Pruſa autem urbs eſt Bithyniæ celebris, de qua ſupra dictum eſt, pag. 233. cum Juliæ nummos vulgavimus. Metamorph.l.13.

6. De Edeſſenis ſupra dictum eſt pag. 59. 60. Edeſſam à Caracalla aut coloniam factam aut inſtauratam veriſimile eſt. *Edeſſam in Oſrhoëna, in provinciæ formam redegit, amico Rege Abgaro non victo ſed vincto perfidiſſimè :* juxta illam iter faciens necatus eſt. Spartian.

De ΜΑΡΕΔΕϹϹΑ quæ in ſeptimo & octavo legitur præter Edeſſam nihil 7.
auſim affirmare. 8.

Nonus Metropolim deſignat quæ eſt in Ionia ut diſtinguatur ab aliis trede- 9.
cim ejuſdem nominis: hanc Ptolemæus inter Colophonem & Cayſtrum collocat in Lydia, quæ etiam in Ionia continetur. Dea ſtans Caracallam videtur excipere & proſperum in Parthos ad quos properabat eventum, promittere; ſive illa ſit provinciæ Genius ſive Cybele Ioniæ patrona.

Dea ſedet in decimo ad cujus pedes fluvius natare videtur, eodem prorſus 10.
modo quo in Antiochenſium nummis.

Camelus Arabiæ ſymbolum eſt, in qua nummum cuſum fuiſſe veriſimile 11.
eſt: quamvis omnes characteres ſint eroſi.

Navem Corcyræi ſuis nummis frequenter præfixere, aut illarum copiæ in- 12.
Lib 5. in Eliacis. nuendæ, aut *quod*, ut ait Pauſanias, *Neptunus Corcyram cognovit*: illos CXX.
Lib. 1. armaſſe adverſus Corinthios narrat Thucydides. Triplicem in illorum inſula
Lib. 50. collocat *Dio* portum, ex quibus unus dulcis nominabatur, à fluvio eo ſe exonerante. Quòd Corcyra libera dicta fuerit à Romanis & ſuis uſa fuerit legibus, proverbio locum dedit, ἐλευθέρα Κέρκυρα χέζ᾽ ὅπου θέλεις. *Corcyra libera eſt, caca ubi libet.* Dicterium illud Corinthii hoſtes perpetui in Corcyræos canebant. Corcyra hodie *Corfu* Venetorum Reipublicæ paret.

Quæ jam Severo ſuos nummos dicaverat, Caracallam in ſequenti celebrat 13.
Imperatoris habitu paludatum, haſtam dextra, ſiniſtra tenentem ſcipionem. Togata effigie antiquitus ſtatuæ dicabantur, placuere & nudæ tenentes haſtam ab Epheborum gymnicis exemplaribus quas Achilleas vocant. *Græca res eſt*
Lib. 34. c. 5. *nihil velare, at è contra Romana ac militaris thoracas addere*, inquit Plinius.

Ancyram ſequens nummus celebrat: hanc Galatiæ metropolim fuiſſe te- 14.
ſtantur plurimæ inſcriptiones antiquæ. De illa dictum eſt pag. 4.

L. 5. c. 2. Midæum collocat Ptolemæus in Phrygia juxta Ancyram nec procul à Syn- 15.
nada. Ex nomine ſuſpicio eſt Midam quem fabulæ prædicant Phrygiæ Regem
Plin. l. 5. c. 29. illud condidiſſe. Æſculapius ſignatus eſt in nummo, qualis in tota fere Græcia colebatur.

Eodem

1. EOdem habitu Theſſali pinxerunt Palladem in ſuis nummis dum Hadrianum aut Caracallam ſunt venerati, de quo dictum eſt ſupra pag. 160.

2. Quod ad Alexandrum Magnum ſpectat qui Bucephalum antea indomitum conſcendit, dictum eſt pag. 10. 11. Quæ Caracallam ſpectant hic dicenda ſunt. *Is egreſſus pueritiam*, inquit Spartianus, *ſeu patris monitis ſeu calliditate ingenii*, In Caracal. *ſive quod ſe Alexandro Magno Macedoni æquandum putaret, reſtrictior, gravior vultu etiam truculentior factus eſt, prorſus ut eum quem puerum ſcirent, multi eſſe non crederent. Alexandrum Magnum ejuſque geſta in ore ſemper habuit.* Confirmat id Dio, his verbis, *Erga Alexandrum ita erat affectus ut armis poculiſque ſi-* In Caracal. *milibus iis quibus ille uſus fuerat, uteretur; eique complures ſtatuas in caſtris atque adeo in urbe collocavit, comparavitque phalangem ex ſolis Macedonibus, in qua erant hominum ſedecim millia, eamque phalangem Alexandri cognominavit. Hi utebantur eodem armorum genere quo vivo Alexandro armati fuerant. Seſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit, ſcripſitque aliquando ad Senatum, animum Alexandri in corpus Auguſti introiiſſe, ut quoniam illi fuerat vita brevis, in hoc viveret diutius. Alexandrum & ipſos Macedones tanto amore proſequebatur*, &c. hæc Dio; Quibus inter Alexandrum & Caracallam conjunctio manifeſta eſt, quæ hunc etiam in nummis alterius acta imitatum fuiſſe declarat.

3. Tertium nummum quodammodo explicare videtur Dionis abbreviator. Xiphil. *Cum Caracalla hybernaret Nicomediæ, exercuit phalangem Macedonicam, ibique ludos gladiatorios fecit ſuo natali die, ne illo quidem abſtinuit à cædibus.* De Nicomedienſibus dictum eſt pag. 132. 133. dum eorum originem ad anguem ſpectantem explicavimus. Tripus quidem & lauri ramus & corona myſterium quoddam deſignant, quod Apollini tribuendum videtur.

4. Anthedonis ſymbolum exhibet quartus nummus, ſub habitu fortaſſis Aſtartis Veneris, quæ Dea in Syria ſummo cultu colebatur. Anthedon in Palæſtina, Agrippias deinde dicta eſt. De templo nihil memorabile ſuppetit.

 Opta-

Optarem quinti ampliorem inſcriptionem ſuppeditare, & templum quale fuerit interpretari, id nobis eripit nummi detrimentum. 5.

De Nicæenſibus dictum eſt pag. 179. 180. Templum in nummo ſcal- 6.
ptum illud forte ipſum eſt, quod pridem Juliæ dicaverant.

Plin. Steph. Solin. Diodor. l. 3. & 4. Septimus ad Nyzeanos pertinet, ſed ad quos ex Nizeanis, difficile eſſet 7.
conjicere, ob urbium ejus nominis multitudinem. Niza enim in Armenia, in Helicone, in Thracia, in Caria, in Arabia, in Ægypto, in Naxo, in India, in Libya, in Eubœa, in Bœotia, in Syria & in Arabia. Veriſimile tamen eſt hanc quæ nummum cudit in limite Syriæ & Ægypti ſitam fuiſſe in qua Bacchi templum fuiſſe magnificentiſſimum memorat Philoſtratus, ob id fortaſſis culti quod ibi natus fuerit, unde Nyzæus dictus eſt & vinum & hederam aſportaverit. Satyrus quippe ſeu potius *Pan Deus Bacchi comes perpetuus cenſebatur*, τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον vocat Lucianus. Quid trahat niſi aut capram, aut capræ pellem non ſatis novi.

In vita Apoll. l. 3. c. 4. — In Dialog. In bis accuſat.

Nummum hunc ſequens illuſtrat, 8.
in quo dilucidè tigris & Satyrus Bacchum comitantur; De Sileno quidem res eſt vulgaris, ſed quid illi cum Satyris? Docet Pauſanias his verbis, *Maximos natu Satyrorum Silenos nuncupant*. Cæſareenſes quidem Agenenſes ubi fuerint, ignoro.

Carrhenorum coloniam eamque primariam dictam fuiſſe docet nonus 9.
nummus. Agrum celebrem facit Craſſi legionumque Romanarum ſtrages temporibus Auguſti. Nummum tunc temporis cuſum fuiſſe veriſimile eſt, *cùm Caracalla Edeſſâ Carrhas Dei Luni gratia veniſſet*, ut ait Spartianus.

Eumdem fere typum ſervat decimus, ſed diverſam inſcriptionem, quam 10.
integrior aliquando fortaſſis docebit.

Strabo. Stephan. Ptol. Maſtaura urbs eſt in Lydia, cujus meminit Synodus ſexta Conſtantinopo- 11.
litana & concilium Epheſinum: idem fere nomen adhuc hodie ſervat. Quid dextra teneat Dea ſtans in nummo non ſatis novi.

Duodecimum nummum non ſatis explicat inſcriptio: Gadaram enim 12.
Cœle-Syriæ triremis innuere videtur, de qua dictum eſt pag. 183.

Ludorum ſymbola exhibent tres poſtremi nummi, priores quidem Apol- 13.
linem celebrant, ultimus Neptunum. Urnam, laurum & coronam illos in- 14.
dicare certum eſt. De iis abunde dictum eſt in ſuperioribus pag. 119. 120. 15.
I... AIA ΠΥΘΙΑ, & ISTHMIA quæ ſcripta ſunt certamina denotant eſſe ſupplenda: Quæ quoniam in proximis Romæ regionibus celebrantur, ideo etiam caput Imperatoris, Romanis hoc eſt latinis characteribus circumſcribitur.

PRimum hujus tabellæ nummum vulgavit Triſtanus, exceptis Damaſci epithetis, quam Metropolim & Coloniam nominat, cum in noſtro nummo *ſacra & Aſylus* indigitetur: De ea jam dictum eſt pag. 36. addendum

Epiſt. 24. videtur quod Julianus ſcribit: Διὸς πόλιν καὶ τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμὸν, τὴν ἱερὰν καὶ μεγίστην Δάμασκον, hoc eſt, *Damaſcum eſſe Jovis urbem & totius Orientis ocellum, ſacram & Aſylum*. Conjecturam ſuppeditat Cl. Triſtanus CEBACMIA quæ in medio nummo leguntur ad certamina referri debere quæ fortaſſis à

Damaſce-

Damaſcenenſibus in honorem Caracallæ celebrata ſunt, quæ prius ΑΥΓΟΥϹ-ΤΑΛΙΑ & ϹΕΒΑϹΤΑ in gloriam Auguſti erant inſtituta: firmat conjecturam corona quam ut Auguſto ſic Caracallæ tributam fuiſſe nummi teſtantur, in quarum utraque legitur OB CIVES SERVATOS probabile eſt. Tot à Syris monumenta perhonorifica Caracallæ dicata fuiſſe, facit matris patria, etenim Julia Domna è Syria orta erat, & quod *Sacra Iſidis Romam deportaverit & templa ubique magnifica eidem Deæ fecerit.* Spartian. in Carac.

Sequens Tomos celebrat urbem ad Pontum Euxinum exilio Ovidii claram. De ea dictum eſt pag. 226. ſed quid typus exhibet: certè infans ille alatus prope pyramidem? mihi videtur Cupido: an illum Tomitæ ſignaverint in honorem ejus Præceptoris Ovidii.

Tertius quin pertineat ad fretum Abydum inter & Seſton nullum eſt dubium. Celebris eſt hiſtoria ab Ovidio commemorata Leandri & Heronis. Hæc in excelſa turri cernitur, illo inter procellas luctante, Deoſque ita rogante,

Parcite dum propero, mergite cum redeo.

Quartus ad Philippopolitanos pertinet de quibus dictum eſt pag. 214. Corona videtur ea fuiſſe quæ in ludis iſtis Alexandrinis Pythiis Victoribus donabatur. De Pythiis quidem ſupra dictum eſt. Ludi Alexandrini obſcuriores ſunt. Ad eorum tamen elucidationem facere videtur Spartiani locus ubi Caracalla ſe Alexandro Magno Macedoni æquandum putabat; illum & ejus geſta in ore ſemper habens. Fortaſſis ludi qui primùm Pythii erant inſtituti Alexandrini etiam dicti ſunt in honorem Caracallæ, quem Alexandri imitatorem Græci jactabant, & præcipuè Macedones, quibus vicini erant Philippopolitani, nummi percuſſores.

In quinto ΠΡΥΜΝΗϹ manifeſtè legitur: an ſit pars alicujus nominis neſcio, ſubſunt enim alii characteres? an ad Prymneſiam debeat revocari, Phrygiæ urbem. Alia eſt ejus nominis in Caria. Prymneſienſis Epiſcopi Phrygiæ Salutaris meminit Concilium Conſtantinopolitanum primum. Caput turritum certe urbem indicat: ſed quid hæc cum Caracalla, ſane non video, præter generalem populorum erga Romanos Imperatores adulationem.

1. 2. DUo ſerpentes in primis nummis ſignati ſunt, quorum primum ſignaverunt Pautaliatæ, alterum Nicæenſes: de his dictum eſt p. 179. 180. de illis p. 201.

3. Ad quid referri debeat tertius nummus certe vix poſſum definire: Imperator quidem ad aliquam expeditionem properare videtur, quam quod eques ſit & quod lanceam teneat hoſtibus veluti feriundis, intelligere eſt. Characteres detriti locum ubi cuſus eſt, ni fallor, indicant.

4. Quartus templum repræſentat in quo caput turritum quod vel Genium alicujus urbis vel Fortunam refert.

5. Quinti quidem inſcriptio omnimode legitur, non tamen magis conſtat cui ſuam debeat originem, ſiquidem ΠΥΛΙΩΝ nil niſi Pylum indicat. Tres autem hujus nominis in ſola Meſſenia Peloponneſi regione enumerat Strabo.

Pylus

Pylus quidem eſt in Macedonia prope Illyridem: At Æſculapius, qui per univerſam Græciam colebatur, priores ſubindicat.

PRiores duos nummos Tarſi nomine inſcriptos difficile eſt interpretari. Corona primum occupare videtur in qua ΔΗΜΙ legitur: an ad plebeiam 1. aliquam coronam, an plebi conceſſam pertinere videatur, an quid aliud non ſatis liquet.

In ſecundo quidem Tarſus dicitur Libera quod figura muliebri ſedente in- 2. nuitur ſuffragii teſſeram in vas mittente, id enim ſummam libertatem indicare videtur. Cur ejus beneficii à Caracalla accepti gratum animum Tarſus teſtata non fuerit cum ſe Antoninianam & Severam dici voluerit, quod patet ex nummis? Tarſus urbs erat Ciliciæ metropolis, in qua D. Paulus educatus fuerat.

Liberam aliquam urbem exhibet tertius nummus, cum Dianæ Epheſiæ ty- 3. po inter tauros erecto, quale in aliis cernitur: nomen urbis eripit eroſio nummi.

De Samoſata Comagenes metropoli ſupra dictum eſt pag. 160. 4.

Amm. Marcell. lib. 31. Nicopolim quintus exhibet, quam ex pluribus ejuſdem nominis ſacræ 5. nomen indicat eam eſſe quæ in Myſia juxta Iatri & Danubii confluentiam eſt conſtituta, notiſſima quoniam devictis Sarmatis Trajanus eam ædificavit, & appellavit *Victoriæ civitatem.* Hanc liberam fuiſſe probat id ſolenne Nicopolitanorum ſacramentum, *Ita nos fortuna Cæſaris*, Hadrianum intelligebant, *adjuvet; liberi ſumus*, οὕτω καὶ Νικοπολῖται ἐπιβοᾶν εἰώθασι, νὴ τὴν Καίσαρος τύχην ἐλεύθεροί ἐσμεν. (Epictet. l. 4. cap. 1.)

ULpia Serdica Thraciæ urbs à Trajano ſuum agnomen accepit quemadmodum Pautalia, de quo ſupra pag. 201.

Ceres cernitur in primo nummo Proſerpinam quærens, indicant id angues 1. currum vehentes.

Æſculapius ſtat in altero, quem Pergami primum, deinde in vicinis regio- 2. nibus cultum fuiſſe tradit Pauſanias.

Tertius ſeu Deum ſeu Imperatorem ſedentem repræſentat, quem vulgavit 3. Cl. Triſtanus.

Plau-

PLautilla Fulvii Plautiani viri ditiſſimi filia uxor fuit Caracallæ: *illam impudentiſſimam fuiſſe* docet Dio, ἀναιδεστάτην. In Siciliam primùm fuit relegata: Lib. 75. vixit in Lipara cum fratre Plauto calamitoſiſſimè in maximo metu & inopia rerum neceſſariarum, donec tandem ambo juſſu Caracallæ interfecti fuerint.

1. VENVS VICTRIX in primo ejus nummo cernitur: eam pridem Fauſtinæ filiæ nummi celebraverant, ſed diverſo habitu. Plautilla ut Venus altera pomum tenet & palmam, orbis & victoriæ indicia. Per præeuntem Cupidinem demonſtrare videtur eximia ſua forma Caracallam ſibi devinxiſſe. Amorem hoc ſimulacro indicari docet primùm ætas, tum alæ, quamquam ejus oculos ut ſolet nulla vitta cingit, fortaſſe ne cæcus Cæſaris amor in Plautillam exiſtimaretur, & ſubindicaretur tam judicio quam affectu hanc ſibi uxorem cooptaſſe. Clypeus in quo leo ſcalptus eſt victum Caracallam demonſtrat: is enim quam avidè leonis ſymbolum ſuſceperit, in ejus commentariis dictum eſt. Illam Venerem celebrat hæc inſcriptio.

VENERI VICTRICI
L. CORDIVS SYMPHORVS MEDICVS
SACR. EX VOTO. Gruter pag. 70.

Notatu etiam dignum eſt illud epigramma quod Veneris victorias celebrat,

Sol calet igne meo, flagrat Neptunus in undis,
Penſa dedi Alcidæ, Bacchum ſervire coëgi
Quamvis liber erat, feci ſervire Tonantem
Quamvis liber erat, Martem ſine marte ſubegi.

2. Concordiam Auguſtorum exponit alter ſub habitu Deæ ſedentis pateram & cornucopiæ tenentis. Primis conjugii annis veriſimile eſt hunc nummum fuiſſe cuſum, non procul enim diſſociatis animis vir uxorem in perpetuum relegavit.

3. Pietatem exprimebant Romani Deâ puellum fovente: ſic in hoc nummo Plautillam venerantur quæ filium ſuum Antoninum aut filiam, utroſque enim ex Caracalla ſuſceperat, ſanguine primum deinde amore materno quo nullus major, fovere videtur.

COloniam Latinam Juliam Corinthum ſuos nummos frequenter Romanis Imperatoribus obtuliſſe ſupra dictum eſt. Exempla ſunt nummi Julii, Auguſti, Caligulæ, Neronis, Galbæ, Hadriani, Sabinæ, M. Aurelii, Veri, Commodi, & Severi, quos ſupra ſuo loco vulgavimus. Quid in illam beneficii congeſſerit Plautilla quod hoc redhoneſtamentum merita fuerit, non novi, niſi propter virum Caracallam.

In Sever. & Caracal. PErrarus hic nummus nomine & cognomine Fulviæ Plautillæ inſcriptus eſt, quæ Fulvii Plautiani filia fuerat, de quo Spartianus. Averſam partem explicat Triſtanus, Gazam Azeorum. Gaza enim in illa Syriæ parte ſita eſt quæ Aza dicitur, ob montem ejus nominis. Diana & Jupiter in templo cernuntur qui præcipuè Gazæ colebantur.

EUmdem Æſculapium Plautillæ offerunt Elaitæ quo pridem Julia ejus ſocrus condecorata fuerat. Is nummum indicat potius in Æolide cuſum, quam in Palæſtina, ob Pergami viciniam, ibi enim cultus Æſculapii originem. De qua ſic Stephanus, Ἐλαία πόλις τῆς Ἀσίας Αἰολικῆ Περγαμηνῶν ἐπίνειον. De Urbibus.

SEPTIMIVS GETA patre Severo, matre Julia genitus, adoleſcens aſperis moribus non tamen impiis, natura decorus, guloſus, ciborum cupidus & vini conditi, veſtitus nitidi cupidiſſimus, probus, moderatus & lenis, litteris & honeſtis ſtudiis deditus, diſciplinarum gloria viros celebres amavit, & in palæſtra exercitatos, placidus, humanus in optimos quoſque, matri amabilior quam frater, cui ſemper erat inviſus. Poſt Parthicum bellum cum ingenti gloria floreret, Baſſiano Principe imperii appellato, Geta quoque Cæſaris & Antonini nomen accepit. Mortuo patre à fratre petitus eſt inſidiis, quos Severi amici & Conſiliarii reconciliare ſtudebant, diviſo utriſque conſentientibus Romano imperio, ut Europa cum partibus meridionalibus Baſſiano cederet, Aſia & Orientis imperium Getæ. At Julia mater illos alloquens, Terram quidem & mare, ô filii, jam inveniſtis quo pacto dividatis, matrem vero quonam modo dividetis? quonam modo infelix ergo deſtituar inter utrumque veſtrum, aut diſſecabor? &c. Sed odium fraternum in dies gliſcebat: & Antoninus fratri infenſus quia eum major pars ob probitatem ſectabatur, primum paravit inſidias veneno, quibus non procedentibus, nihil tale expectante Geta, in ejus irrumpit cubiculum & ſupra matris pectus obtruncat. Mortuus in Septizonium quod Severi ſepulchrum erat, in via Appia illatus eſt. Vixit annis XXII. menſ. IX. Obſervandum in nummis Getæ & Lucii & Publii nomen exſtare; Interdum etiam aut Cæſarem aut Auguſtum nuncupari. Herod.

1. REm ſanè illuſtrem exhibet primus nummus, cum hoc titulo NOBILITAS. Figura muliebris ſiniſtra tenet exiguum victoriæ ſimulachrum, niſi mavis imaginem quod ad id referri poteſt, quod nobiles apud Romanos demum ii dicebantur qui magiſtratum curulem geſſerant, quorum primus erat ædilitas curulis, quâ jus imaginis ponendæ habebant, ut & paſſim ſe adeptum

 gloria-

gloriatur Cicero, poſtquam Ædilis curulis factus eſt. Fortaſſis imaginem teneret Nobilitas tanquam propriam honoris notam.

In Geta. In altero miles ſtat dextra coronam imponens trophæo qui virtutem Getæ bellicam celebrat: *Is enim in Parthico & Britannico bello ingenti gloria floruerat*, inquit Spartianus. Notandum autem in hoc nummo Getam Auguſti nomen ſumpſiſſe quod ex autoribus non patet. 2.

Tertius templum exhibet in quo Hercules ſtat inter duos angues. Similem typum ſibi prius vindicaverant Severus & Caracalla, quòd Herculem tanquam ſuum & proprium Deum venerabantur. Veriſimile eſt ambos fratres Herculem ſibi propitium ambiiſſe, qui Severo ſemper faviſſe videbatur; Is enim à Tripolitanis colebatur apud quos Severus natus erat, hinc Deus patrius dicebatur. Θεὸς πατρῷος vocabat antiquitas, 3.

Virgil. *Dii patrii ſervate domum, ſervate nepotem.*

- - - - - - - - - patrioſque penates.

Quartum ſic interpretatur Triſtanus. *Roma ſedet*, inquit, *felicis habitu*: *ſerpens olivæ intortus felicitatem & pacem indicat, cornix clypeo inſidens fratrum concordiam.* Conjecturam deſtruit nummus noſter integrior; noctuam enim exhibet non cornicem. Quamobrem Palladem non Romam ſedere certum eſt, quæ ſerpentem paſcit prudentiæ ſymbolum. Ei enim olivam ſactam eſſe palam teſtatur antiquitas. 4.

Oleæque Minerva --- Inventrix.

Minervam celebrant Getæ nummi ex argento, cum hoc lemmate, MINERVA, aut MINERVÆ SANCTÆ, aut MINERVA VICTRIX.

Fortunam indicabant Antiqui figura muliebri temonem & cornucopiæ tenente; dum illam ut reducem venerabantur rotam ſuperaddebant, qua iter ſignificabatur: ſic via Trajana in ſuperioribus muliebri figura rotam moderante ſcalpta eſt. Rotam quæ Fortunæ appoſita eſt illuſtrat Boëtius, ipſam Fortunam ſic loquentem fingens. *Rotám volubili orbe verſamus inſima ſummis, ſummá inſimis mutare gaudemus.* 5.

De conſol. philoſoph. lib. 11.

RAriores & illuſtriores Getæ nummos exhibet hæc tabella. Primus quidem FELICITATEM SÆCVLI demonſtrat ſub typo Imperatoris Severi ſedentis in theatro congiarium Populo Romano largientis coram filiis Caracalla & Geta. Cum enim imperium Romanum ſumma frueretur pace, Severus Caracallam iterum, Getam primùm Conſules fecit, in cujus honoris memoriam & liberaliter egiſſe & nummum cudiſſe veriſimile eſt. Mulier iis aſſidens videtur eſſe Julia ſub Liberalitatis habitu. 1.

Geta in ſecundo nummo gaudet equis, cum duobus aliis Principem juventutis comitantibus. 2.

Virgil. Æneid. 5.

Hunc morem, hos curſus, atque hæc certamina primus
Aſcanius longam muris cùm cingeret Albam
Rettulit, & priſcos docuit celebrare latinos.

Quo

Quo puer ipſe modo, ſecum quo Troïa pubes
Albani docuerè ſuos: hinc maxima porro
Accepit Roma, & patrium ſervavit honorem,
Trojaque nunc pueri Trojanum dicitur agmen.

Unde ejuſmodi luſus Troia dicebatur, ab Julo Trojano inventore: ſic Feſtus,
Troia luſus puerorum equeſtris dicitur. Ejus frequenter meminit Suetonius. Il- In Aug. In Ner.
lius frequens eſt mentio apud antiquos autores. Pro omnibus ſit locus ille Alex. ab
Dionis, *Porro in ſacrarii conſecratione, ludi omnis generis facti ſunt*, de templo Alex. l. 6. Lib. 51.
Julio Cæſari dicato loquitur, *Patriciique pueri Troiam luſerunt, virique ſimili ra-*
tione equis celeribus bigis & quadrigis certaverunt. Celare non debeo in meas manus incidiſſe nummum Severi indubitatæ antiquitatis cum eodem typo: an Monetarii errorem commiſerint, patris faciem nummo filii applicantes: nuſquam enim Severus dictus eſt PRINCEPS IVVENTVTIS.

3. De Sæcularibus ludis dictum eſt abunde pag. 119. Hos celebravit Severus, cujus honoris participes filios fecit: cernitur ideo inter utroſque ſacrificans ſuper ara in illorum medio poſita. Typus ſimilis exſtat in nummis patris & filiorum.

4. An Parthicam an Britannicam victoriam celebret hic nummus incertum eſt, poſteriorem tamen arbitror. Victoria trophæo impoſita coronat Caracallam togatum & Getam paludatum; infra jacet captivus: Res ita clara eſt ut uberiori explicatione non indigeat.

5. Dexteritatem Getæ in regendis equis poſtremus nummus docet, dum illum Caſtori comparat. Hic generoſiſſimum equum Cyllarum à Junone muneri acceperat, quem Deæ Neptunus dederat. De eo ſic Propertius, Lib. 2. Eleg. 6.

Quod ſi Romanæ comitarent caſtra puellæ,
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.

1. 2. COlonias plurimas Getæ gratulatas eſſe teſtis ſit hæc tabella, quas ſive ob claram ejus indolem, ſive ob patrem Severum id feciſſe veriſimile eſt. Quæ fuerit Colonia Latina Iulia COrinthus in ſuperioribus frequenter dictum eſt.

3. COloniam HELviam Ricinam eoſdem honores in Getam contuliſſe quam in Caracallam & inſtauratorem Severum hic nummus demonſtrat: de ea dictum eſt pag. 225.

4. Quartus COloniam PTOLemaidem refert jugo boum à colono acto:

 ſed

ſed qualis fuerit hæc Ptolemais in tanto urbium ejuſdem nominis numero non nobis conſtat.

Piſcis in medio nummo cernitur cum inſcriptione Sinopes: hæc Aſiæ minoris urbs eſt & colonia in Paphlagonia ad Pontum Euxinum: cur Pelamidem eſſe dubitaremus cum iis piſcibus Pontus Euxinus abundaret, de quibus dictum eſt in Plotinæ nummo pag. 150. Præcedentes litteras C. I. F. non intelligo, C. quidem coloniam indicat. 5.

STABOV in ſexto ſcriptum eſt quod interpretari difficillimum fuiſſet, niſi typus, vacca nempe rem noſtram elucidare & illuſtrare videretur. Docet Galenus noſter lac Stabianum Phthiſicis eſſe ſalubre: hæc ſunt Symmachi verba ad Nicomachi filios, *Stabias ire deſiderant ut reliquias longæ ægritudinis armentali lacte depellant.* An Stabiæ legendum an Tabii? utrumque enim apud Autores, hoc tamen mendosè. Locus eſt Campaniæ in imo ſinu qui inter Neapolim & Surrentum conſpicitur: hodie vocari *Monte de la Torre* ſcribit Andr. Baccius: quare eumdem eſſe locum ſuſpicor quem *lacteum montem* vocat Procopius circa Veſuvium ad Draconis fluminis ripam. Cum igitur lacte vaccino locus ille commendaretur, ideo vaccam in nummo cælatam eſſe exiſtimamus, quemadmodum cæteri populi id quod aut ſoli, aut quod pretioſius habebant ſuis nummis inſculpebant, ſic Perinthii uvam, Damaſceni pruna, Byzantii pelamides, Carthaginenſes equum in nummis ſcalpſiſſe ſupra expoſuimus. 6.

Lib. 5. meth. medendi.

De Thermis.

OCcurrit iterum MVNICIPIUM STOBENSIUM, eadem Victoria inſignitum quam Severo patri, Juliæ matri, Caracallæ fratri jam pridem Municipes obtulerant. De iis dictum eſt pag. 107. Conjectura eſt eos ſibi conciliandæ Imperatoris benevolentiæ gratiâ tum ipſi tum familiæ dilectiſſimæ ſuos nummos dicaviſſe, eodem typo inſignitos.

De Laodicæa dictum eſt pag. 183.... Templum & Dea in templo ad quid referri debeant incertum. Certè characteres partim latini partim græci utriuſque populi & viciniam & concordiam innuunt, qui & Severo & Caracallæ ſuos nummos jampridem dicaverant.

EAmdem Ponti metropolim celebrat primus hic nummus: hæc jampridem ſuos nummos Severo & Caracallæ dicaverat. Tomenſes de quibus dictum eſt pag. 226. Getæ etiam gloriæ & victoriæ honores tribuerunt, dum aqui-

aquilam aræ impoſitam quaſi Jovis alitem triumphantem inter duo ſigna militaria in nummis ejus ſignarunt. De Adrianopolitanis dictum eſt pag. 161. Ex Catalect. Virgilii. Hercules leonem ſuffocans pro typo eſt, cui Getam comparabant,

Compreſſit Nemeæ primùm virtute leonem.

1. Quæ primum Stratonice ab uxore Antiochi dicta eſt, Hadrianopolis ab inſtauratore Hadriano demum eſt nominata. Fertilitatem ſoli indicat typus: Ceres ambabus manibus faces tenet quibus filiam Proſerpinam quæſiiſſe fabula eſt: juxta pedes cernitur ejus currus à ſerpentibus vectus. De Cerere abunde dictum in noſtris FAMILIIS ROMANIS. In gente. Vibia.

2. Corcyræos ſuos nummos dicaſſe Caracallæ ſupra dictum eſt, eoſdem Ge-
3. tam ſimili honore affeciſſe probant hi nummi. Quamobrem veriſimile vide-
4. tur eos populos qui Severo gratulati ſunt, etiam Caracallæ & Getæ ſuos num-
5. mos eodem conſilio obtuliſſe: Patet id ex ſequentibus, Nicæenſes enim,
6. Chalcedonenſes, Perinthii, Pautaliatæ, Epheſii, quorum nummos qui ad
7. Getam pertinent hic ſubjecimus aut Severo aut Juliæ aut Caracallæ nummos
8. jampridem cuderant, quod populorum mentem benevolam erga iſtam fami-
9. liam ſatis demonſtrat. Strabo Steph.

10. Diana quam omnes fere Aſiatici ſumma religione colebant cernitur in decimo nummo venatricis ut ſolet, habitu. Anchialam autem Tarſum ipſam Ciliciæ fuiſſe aut ei vicinam ſatis conſtat ex Autoribus quos legi, quamvis utra ſit harum non auſim affirmare.

11. Viginti quatuor urbes fuiſſe Apolloniæ nomine memorat Stephanus, ſeptem alias Ortelius, quæ an ad nummum ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ pertineant nec ne, dubito: *Apollonias quidem urbs eſt metropolis majoris Phrygiæ*, inquit Strabo; hæc tamen quæ propius ad nummum noſtrum accedit videtur eſſe Apollonia Corinthiorum colonia in Illyria prope Epidamnum, in finibus Macedoniæ, quod multi vicinarum huic urbium nummi ſuperſint. Interpretatio typi non liquet quamvis elegantis. Navis maritimam urbem denotat: id confirmat nummus Severi ex magno ære quem poſſideo, in quo Neptunus pro typo Plin.

po

po eſt, ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΑΝ pro inſcriptione. Porro iterum notandum & Getam in hoc nummo Auguſtum ΣΕΒΑΣΤΟΝ nominari.

Sicyonenſium typus exſtat in duodecimo: Salus pateram tenet ejus collo 12.
ſerpens involvitur. Sicyon urbs eſt Peloponneſi, quæ apud Suidam Ἑλλὰς, Stephano Τελχινία & Μήκων, Straboni Αἰγιάλεια quaſi littoralis & Ἰωνία. Supra dictum eſt Sicyoniis mandatam fuiſſe ludorum Iſthmiorum curam vaſtata Co-
Pauſan. rintho apud quam fieri ſolebant, reſtituta Corinthiis commiſſam, quod proximitatem locorum arguit.

Decimus tertius Heracleam in Ponto denotat expreſſis verbis quibus à vi- 13.
L. 6. c. 1. ginti duabus aliis ejuſdem nominis urbibus differret. *Oppidum Heraclea Lyco flumini appoſitum*, inquit Plinius, *abeſt à Ponti ore milliariis ducentis*, *Portus Acone veneno aconito dirus*, Palladem ibi cultam fuiſſe teſtatur nummus noſter, etſi Jovem & Bacchum ut in Thracia etiam adorari ex aliis nummis certum ſit.

Poſtremos nummos à quibus fuerint cuſi, alii integriores, ſi aliquando 14.
occurrunt, docebunt. 15.

M. Opelivs Severvs Macrinvs natione Maurus, obſcuro genere natus, probitate & æquitate ſua obſcurabat ignobilitatem generis, neque enim æquum bonumque tam diligenter didicerat, quam tractabat fideliter. Prætorio Præfectus magiſtratum juſtiſſimè adminiſtravit. Quarto poſt interfectum Caracallam die, à militibus Imperator creatur, homo animi atque oris impudentis. Imperium aſſecutus nunc Severum, nunc Antoninum ſe vocavit, militibus promittens ſe liberaturum eos bello quo maximè deſatigabantur. Magiſtratus indignis hominibus dedit; ratus hoc modo contegere ignobilitatem generis. Cum Artabano Magno Rege duobus diebus conflixit, cum quo tandem fœdus percuſſit. Interea factionibus Soëmiadis Elagabalus Imperator eſt deſignatus, cujus ætatem ac mores Macrinus ad Senatum per litteras notat & Diadumenianum filium Elagabalo multo juniorem Imperatorem deſignat: ſed legiones ad Antoninum deficiunt, qui magna celeritate cum Macrino confligit in vico Antiochenorum, eumque in fugam vertit. Hic miſſo ad Artabanum filio Antiochiam venit, mox Ægas Ciliciæ, tandem Chalcedonem navigavit, ubi à militibus Elagabali cum filio comprehenſus occiſus eſt, abſciſſumque utriuſque caput ad Elagabalum perlatum. Regnavit menſibus XIV. homo faſtuoſus, arrogans, & ſanguinarius.

NOn modo boni Imperatores ſed etiam qui malis artibus ad ſummam imperandi poteſtatem erant evecti, ſolebant omnia tuta Senatui Populoque Romano promittere; idque non modo privatim ſed & publicè per ſuos nummos patefaciebant: ſic Macrinus plurima promiſit quorum duo teſtimonia hic exprimi curavimus.

1. SECVRITAS TEMPORVM Deâ columnæ innixâ repræſentatur & FE-
2. LICITAS Deâ caduceum tenente.

3. Tertius nummus Jovem eſſe Imperatorum patronum teſtatur, dum Macrinum exhibet quem tuetur Jupiter conſervator, ſimili habitu in priorum Imperatorum nummis repræſentatus.

4. Sequentes duo Victoriam de Parthis reportatam celebrant, quamvis Ma- 5. millionea aureor. gallicor.
5. crinus copias Artabani vix fuderit, ſed pacem ingenti pecunia mercatus fuerit, nimirum ad bis millies H-S. Hic tamen ad Senatum epiſtolis laureatis ut victor, ſcripſit. Et revera de ea re ſic eſt apud Spartianum, *Pugnavit tamen & contra Parthos & contra Armenios & contra Arabas, quos Eudæmonas vocant, non minus fortiter quam feliciter.* In Macrin. Alter triumphum exhibet Macrini in quadrigis à victoriâ coronati. Nummum hunc deſcribit Occo, medicæ artis & nummariæ peritiſſimus, ſe tamen illum non vidiſſe teſtatur. Ejus autem Herodian. triumphi nullum apud Autores veſtigium ſupereſt. Quomodo triumphaſſet qui ab eo tempore quo factus eſt Imperator nunquam in Urbem introiit?

1. DUplicem de Cæſarea in Macrini nummis ſententiam aperit Triſtanus. Xiphilin. Ea eſt fortaſſis in Mauretania ex qua Macrinum ortum eſſe arbitrabantur, ὁ μὲν γένος Μαῦρος ἀπὸ Σικελίας Καισαρείας, quod tamen ita corrigi poteſt ὁ μὲν γένος Μαῦρος ἀπὸ Κιλικίας Καισαρείας. Rem dirimere nobis videtur Cedrenus, his verbis, Μετὰ Ἀντωνῖνον ἐβασίλευσε Μακρῖνος ὃς ἦν τὸ γένος Μαῦρος Καππαδόκης, hoc eſt, *Poſt Caracallam regnavit Macrinus genere Maurus Cappadox.* Strabo Cappado- Lib. 12. ciam Ponticam dividit in quinque præfecturas, Maurimenam, Cammanenam, Sargaricenam, Sarguſenam & Lavinoſenam. Quibus cum Triſtano Cæſaream illam quæ nummum cudit illi tribuendam eſſe exiſtimamus, quæ eſt in Cappadocia ex qua ortus erat Macrinus. Hanc Mazacam priùs dictam à Claudio Imperatore Cæſareæ nomen ſumpſiſſe ſupra dictum eſt. Colonus agit bovem in nummo, quod reſtitutam coloniam indicat.

 Bos

Bos etiam in ſecundo coloniam eſſe SEPFYRVM indicaret, niſi colonia 2.
in eodem nominaretur, ut & Metropolis. De ea jam dictum eſt. Vexillum militare in quo LEGIO XII. ſcripta eſt, conjecturam facit legionem duodecimam hac in urbe hyemaſſe : concha in ima nummi parte poſita ex earum genere quæ purpuram fundere ſolent, viciniam Tyri indicat, de qua dictum eſt pag. 239.

Quid indicet tertius nummus incertum eſt. Ælium municipium videtur 3.
deſignare Hieroſolymam : De ea appellatione dictum eſt pag. 155. Sed ad quid prora navis ? Hieroſolyma enim urbs eſt mediterranea.

PHaneam in Palæſtina ſupra explicavimus pag. 194. Aquilæ alis expanſis 1.
mons eſt impoſitus, in cujus vertice templum conſpicitur : Nummum noſtrum etſi integerrimum illuſtrat ille ex majori modulo, quem in ampliſſimo ſuo nummario penu poſſidet vir bono publico natus Illuſtriſſimus Galliarum Senatus Princeps LAMONIVS.

Nicæenſes ſecundum nummum cudere, in quo Macrinus ſtat ſub habitu 2.
Jovis urbis Cuſtodis : Is enim Πολιεὺς à Nicæenſibus vocabatur & ſumma veneratione colebatur. De eo ſic Dio Chryſoſtomus, (Orat. 39.) Εὔχομαι δὴ τῷ τε Διονύσῳ τῷ Προπάτορι τῆς τε τῆς πόλεως ϗ Ἡρακλεῖ τῷ κτίσαντι τήν τε τὴν πόλιν ϗ Δία Πολιέα ϗ Ἀθηνᾷ ; hoc eſt, *Precor Bacchum primum authorem hujus urbis*, *Herculem conditorem*, *Jovem protectorem & Minervam.* Statuam fortaſſis eo habitu Macrino dicaverant, qui eos à Parthorum bello liberaverat.

Effigies Diadumeniani tertium nummum illuſtrat de quo ſuo loco dicetur. 3.

Diana venatrix arcu & pharetra ornata cum cane venatico frequenter oc- 4.
currit in nummis Epheſiorum. De illa frequenter dictum eſt in ſuperioribus.

Gabalitanorum Fortunam ſedentem exhibet poſtremus nummus. Gabala 5.
in Cæle-Syria ſita eſt, de qua dictum eſt pag. 196.

PLures ejuſdem nominis urbes à Geographis perhibentur, quarum confuſionem omnimodè dirimit epithetum cùm appoſitum eſt, ut in hoc nummo in quo NICOPOLIS AD ISTRVM, ſcriptum eſt : Id divitias numiſmatum ſupra libros arguit : ſic nomina fluviorum vel montium vel provinciarum,

rum, urbes in numiſmatibus frequenter illuſtrant. Legitur ΜΑΓΝΗΤΩΝ ϹΥΠΙΛΟΥ in nummo Domitiæ, ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΠΡΟϹ ΕΥΦΡΑΤΗΝ in nummo Severi, ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ ΚΑΛΙΚΑΔΝΟΥ in nummo Caracallæ, ΗΡΑΚΛΕΙΑϹ ΕΝ ΠΟΝΤΩ & ΜΗΤΡ. ΠΡΟΥϹΙΕΩΝ ΠΡΟϹ ΥΠΙΩ in nummis ejuſdem Macrini: plura alia ſunt in hoc libro ſimilia exempla, quæ brevitatis cauſa tacebo. Celeberrima erat illa Nicopolis prope Actium, juxta quam Auguſtus vicit Antonium & Cleopatram; altera etiam in Thracia, ut cæteras taceam, ad Neſſum fluvium, ſed hæ ad nummum noſtrum non pertinent. Nicopolis enim ad Iſtrum urbs erat Myſiæ quam indicium victoriæ contra Dacos Trajanus condiderat. Iſter autem apud antiquos idem erat quam nunc Danubius. Æſculapius & filia Hygiea hic ſcalpri ſunt, ut in Antonini nummo ſupra vulgato & explicato pag 179. Amm. Marcell. lib. 31.

M. AVR. ANTON. DIADVMENIANVS puer fuit omnium ſpecioſiſſimus, ſtatura longiuſcula, crine flavo, nigris oculis, naſo diducto, ad omnem decorem mento compoſito, ore ad oſcula parato, fortis naturaliter, exercitio delicatior, Macrini, & Noniæ Celſæ filius fuit. Hunc cum Patre Imperatorem dixit exercitus. Stupenda ei facta erant omina imperii, ſed non diuturni, ut evenit. Ejus verba ad milites commemorat Lampridius cum ad Imperium evectus eſt. *Gratias ago vobis, Commilitones, quod me imperio donaſtis & nomine*, nempe Antonini quod nummum explicat, *ſiquidem dignos & me & patrem meum duxiſtis quos Imperatores Romanos diceretis, & quibus committeretis Rempublicam. Et pater quidem meus curabit ne deſit imperio: Ego autem elaborabo ne deſim nomini Antoninorum. Scio enim me Pii, me Marci, me Veri ſuſcepiſſe nomen, quibus ſatisfacere difficile eſt. Interim tamen cauſa imperii, cauſa nominis, id omne quod pater & tantumdem promitto, honoribus ut venerandus Macrinus pater præſens promiſit, duplicatis.* Macrinus tandem ob incivilem atque aſperum principatum ab exercitu interfectus: Plures tunc Diadumenum ſervare voluerunt; ſed exſtitit cubicularius, qui ejus epiſtolas concioni legit quibus illum ultra ætatem ſæviiſſe compertum eſt. Quare cum patre interfectus eſt. Amborum capita pilo affixa ſunt. Vixit annis ſedecim: Duodecim tantum ſcribit Lampridius. Lamprid.

HOs nummos hic apponi curavimus ob eximiam pulchritudinem. Inſcriptio nihil nos docet præter honores Cæſari Diadumeniano delatos. PRINCEPS IVVENTVTIS dictus eſt quemadmodum antea plures Auguſtorum filii. Inſcriptam dignitatem ſuppeditat Gruterus. 1. 2.

Pag. 271.

M. OPELII ANTONINI
DIADVMENIANI CAES.
PRINCIPIS IVVENTVTIS
C. PERPINIANVS V. C.
PRAEF. VRB. D. D.

Spem publicam in eo florere indicat tertius nummus, quæ ſæpe in puerorum & adoleſcentium nummis viſitur, quia in illis *non res laudanda eſt ſed ſpes*, inquit Cicero. 3.

Servius.

DE Tyro quæ legitur in duobus hiſce nummis dictum eſt pag. 133. & 239. typum interpretari lubet. Palma quæ φοῖνιξ à Græcis appellatur Phœniciæ nomen dedit ob copiam, ejuſque perpetuum eſt ſymbolum : patet id ex nummis. Herculis Tyrii facta eſt mentio pag. 239.

Rarita-

1. RAritatem horum nummorum illuſtriorem facit illorum typus & inſcriptio. Quæ Phana urbs Palæſtinæ nummos Macrino dicaverat, eadem Diadumeniano etiam obtulit. Dea medium templi occupat, quam Palladem eſſe ex habitu ſuſpicor.

2. Byzantini Victoriam Diadumeniano offerunt, quæ corona & palma nil niſi fauſtum præbere videtur.

PRimus hic nummus à Corcyræenſibus videtur cuſus; navem enim propemodum ſimilem ſupra vulgavimus in Caracallæ nummo, qui vix occurrit in aliorum populorum nummis. Rationem diximus pag. 244.

Alterum nummum explicaſſe videtur Lampridius, dum Diadumeniani habitam ad milites concionem refert, gratias agentis quod illi imperium & Antonini nomen donaverint: *Hac enim habita concione, ſtatim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeni nomine percuſſa eſt:* Aquila & corona ex laurea frequenter occurrunt in aliis Antiochenſium nummis. In Diadum.

Quomodo autem S. C. hic Senatus conſultum ſignificet, ſane non video, nec enim Senatus de moneta Antonini cudenda decreverat aut decernere potuerat, tanta erat populorum diſtantia, tanta imperii brevitas. Conjectura eſt Antiochenſes id placiturum Senatui quod exercitui placebat arbitratos eſſe, nec Antonini electionem irritam fore, quare Senatus ratihabitionem ſuis votis deſignare voluerunt, ad id fortaſſis coactos fuiſſe veriſimile eſt.

AVREL. ANTONINVS ELAGABALVS Varii Marcelli Sacerdotis Solis, ſimulatus eſt Baſſiani Caracallæ ex Soëmiade filius. A primis incunabulis in ſummo enutritus luxu & tantùm matri deditus, ut cum ipſa meretricis more omnia turpia exerceret. Cum templi Elagabali Sacerdos eſſet, à militibus Imperator creatur; homo omnium impuriſſimus qui fato quodam Romanum deformavit imperium. Morte mulctavit homines ſibi amiciſſimos quod ipſum hortarentur modeſtè & temperanter vivere: Tandem omnibus inviſus à militibus interfectus eſt & cum eo mater quæ eum mordicus tenebat. Utriuſque capita abſciſſa, denudataque cadavera, primùm per Circum & totam urbem trahuntur, deinde mulieris corpus aliò, iſtius cadaver in Tiberim pondere annexo præcipitatur, ne unquam ſepeliri poſſet. Vitæ & regni anni incerti ſunt, varios enim tradunt autores: certum eſt non ſupra viginti vixiſſe, nec quinque regnaſſe.

Lamprid. in Eliog. IMpuriſſimum ſacerdotem ſi unquam fuerit habes in prioribus nummis: fuit enim hic Imperator Alagabali vel Jovis vel Solis ſacerdos. *Cum primùm Varius à patre dictus eſſet, Antonini nomen ſibi aſcivit, poſt Heliogabalus dictus eſt, à ſacerdotio Dei Alagabali cui templum Romæ conſtituit quem è Syria ſecum advexit; deinde Alagabalum in Palatino monte juxta ædes imperatorias conſecravit, ſtudens & Matris typum & Veſtæ ignem & Palladium & ancilia & omnia Romanis veneranda in illud transferre templum, & id agens ne quis Romæ Deus niſi Alagabalus coleretur. Dicebat præterea Judæorum & Samaritanorum religiones & Chriſtianam devotionem illuc transferendam, ut omnium culturarum ſecretum Alagabali ſacerdotium teneret:* Hæc Lampridius. *Inter ejus ſcelera illud eſt de Eliogabalo, non ſolum quod Deum peregrinum introduxit in urbem, aut quod eum novis & magnis honoribus affecit, ſed quod Jovi eum antepoſuit, ſeque Sacerdotem ejus fieri decreto ſenatus juſſit: itaque indutus veſte barbara quali Syri ſacerdotes utuntur, ſæpe publicè viſus eſt,* ex quo potiſſimum Aſſyrii cognomen cepit. Dubitatum

Xiphil. lib. 14

tum à Capitolino & Lampridio de hoc Syrorum idolo, Solne eſſet an Jupiter, ſed tollunt omnem dubitationem lapides in quibus conjunctim Sol Alagabalvs nominatur, & hi nummi quorum tertius Solem capite radiato exprimit. Dio deinde & Herodianus Ἥλιον Solem ſine ulla dubitatione interpretantur. Pleraſque gentes orientis præcipuo cultu Solem veneratas eſſe cum alia multa teſtantur, tum etiam ex hoc nomine poteſt colligi; ut enim Athenienſes τὴν Θεὸν ſimpliciter cùm dicerent Minervam intelligebant, ſic iſti Solem communi nomine Deum dixerunt: notanda veniunt hæc Herodiani verba. φήσας δὲ ἀπαρέσκεσθαι, hoc eſt, *Negans autem cordi eſſe ſuo Deo belligeram uxorem atque armatam*, Palladem ſubintelligebat, *ſimulacrum Uraniæ juſſit afferri, quod ſcilicet Carthaginenſibus omnique Africæ incredibilem in modum venerabile poſitum fuiſſe à Phœniſſa Didone creditur, quo tempore antiquam Carthaginem diſſecto corio ædificavit. Hanc Afri Uraniam vocant, Phœnices Aſtroarchen, Lunam eſſe affirmantes: Congruere igitur aiebat Elagabalus matrimonium Solis & Lunæ.* Casauben. Frequenter occurrunt nummi ex argento, in quibus circum Imperatorem ſacrificantem legitur Sacerdos Dei Solis Elagabalvs. Prætermittendum non eſt in ſingulis Elagabali nummis latinis ſydus cerni in ſtellæ modum cum ſex aut 7. aut 8. radiis, quod procul dubio Solem repræſentat, Imperatoris numen præcipuum. Autumant quidam hoc perpetuo in ejus nummis reperiri, ex quo Baſſiani Caracallæ nummos ab Eliogabali differre arbitrantur, cum utriuſque ſimilia ſint nomina, ſimiles tituli: verum quamvis hac nota ſignatos prorſus ad Eliogabalum referam, alteri tamen adſcribendos omnino non cenſeo qui hac nota carent. Præterea Caracallæ facies longior eſt, Eliogabali eminet & veluti pendet labrum inferius.

1. Eliogabalo eoſdem delatos eſſe honores ac bonis Imperatoribus denotat hæc tabella. Eques cernitur in primo nummo cum Romam venit è Syria poſt devictum Macrinum. In ſejuge vehitur triumphantium more quamvis nulla victoria potitus fuerit, nullum bellum geſſerit: ſi illud excipias quo Macrinus fugatus eſt, deinde occiſus. Quis tamen de Macrino illum triumphaſſe dicere audeat, cum veteres omnes tacuerint? Veriſimilius eſt ſuperbum Imperatorem etiam in aurigandi certamine quo ſummoperè oblectabatur triumphos ſibi decreviſſe; *nam eo proceſſit veſaniæ*, ut teſtatur Lampridius, *ut gemmata vehicula & aurata habuerit, contemptis argentatis & eboratis & æratis.* In Eliogab.

2. Scribit Lampridius, *Elagabalum una die ad omnes circi & theatri & amphitheatri & omnium urbis locorum meretrices, tectum cuculione mulionico ne agnoſceretur, ingreſſum, quum tamen omnibus meretricibus ſine effectu libidinis aureos donaret addens, Nemo ſciat, Antoninus hæc donat.* Hæc tamen minùs ad nummum ſpectare videntur cum privata ea cenſeri debeat prodigalitas potius quam liberalitas publica, cui laudandæ nummi fabricabantur. Herodianus propius rem attingit his verbis, *Diviſo igitur congiario in populum, ut mos eſt imperium ſuſcipientibus, ſpectacula omnifariam edebat magnificentiſſima*, &c. In Eliogab.

Tres

TRes hos nummos quos Eliogabalo tribuo etiam Caracallæ poſſe adſcribi non inficior, cum ex facie, titulis, aut averſis typis vix quidquam certi conjicere poſſim, omnia enim utrique conveniunt. Conjectura eſt ex facie 1.
Eliogabalum in his ſignatum eſſe. De Stobenſium municipio dictum eſt 2.
pag. 107. & de Tyro pag. 239. quam & ex inſcriptione & ex concha muricis & ruſtico & palma eam eſſe certum eſt.

Quamvis de Laodicea jam facta fuerit mentio pag. 91. quid illam interſit 3.
& Eliogabalum aperiendum videtur. Supra dictum eſt hunc res ſacras coëgiſſe in templum quod Alagabalo ſacraverat, *Lapides qui Divi dicuntur*, inquit In Elagab. Lampridius, *ex proprio templo abſtulit, & Dianæ Laodiceæ ſimulachrum ex adyto ſuo in quo id Oreſtes poſuerat, auferre voluit: Et Oreſtem quidem ferunt non unum ſimulachrum Dianæ nec uno in loco poſuiſſe, ſed multa in multis.* Horum autem lapidum divinorum hiſtoria ſic perhibetur: *Eſt Pharis aqua Mercurio ſacra.* Pauſan. lib. 7. *Prope ipſum Dei ſignum lapides fere triginta erecti ſunt quadrangula figura; ſingulos certis Deorum nominibus appellantes venerantur. Et ſane Græcis olim omnibus patrium fuit rudes lapides pro Diis perinde ac ſimulachra ipſa colere.* Ex iis conſtat hanc Laodiceam Achaiæ fuiſſe quam Pauſanias *Oreſtidem* ideo vocat, Λαόδικα τῆς Ὀρεστίδος. Sive Dianam in templo ſive Genium urbis, ex eo quod ejus caput turritum ſit intellexeris, ſcalpturam nummi intelliges.

INterdum nummi annos imperii deſignant. Hi tres Herodiano favent qui Elagabalum ſex annis imperaſſe aſſerit, cum Dio, Lampridius, & Victor tribus tantum ſcripto reliquerint. Δ porro & E annum quartum & quintum ſignificant. Quod Serapidem ille coluerit Deum patrium, Deum Syrum & Ægyptium, ſi quemquam coluerit, veriſimile eſt. Teſtantur etiam inſcriptiones antiquæ,

Gruterus pag. 85.

SERAPI SACR.
IMP. CÆS. M.
AVREL. ANTONINVS
AVG. PIVS FELIX
COS. IIII.
P. P.

PRO SALVTE IMP. CÆS.
M. AVR. ANTONINI AVG.
PII FEL. P. P.
VOTO SVSCEPTO
DEI MAGNI SERAPIDIS
TEMPLVM COLVMNIS &c.

Ab

Ab Antiochenſibus cuſos eſſe duos poſteriores nummos ubi ovis & aquila cernuntur, ex iis quæ ſupra dicta ſunt pag. 107. probabile eſt. Poſtremus quidem ab iis certo cuſus eſt ex inſcriptione & typo ſolito. In eo lubet obſervare numerum Græco more poſitum & notam ſenatus-conſulti Romanis characteribus.

Rariſſimi hujus nummi inſcriptionem vix eſſem aſſequutus, niſi prævium haberem πολυμαθέστατον Triſtanum. ΑΔΗΡ, inquit ille, Lingua Syriaca ſolem ſignificat quod capiti radiato Solis & Elagabali convenit: ΒΗΝΟC non plurimùm à Belo diſtat quem Jovem fuiſſe conſtat. Illorum dotes Elagabalo tribuuntur ab Hierapolitanis in averſo nummo ſignatis: hi Salutem ſedentem exprimunt quam eam fuiſſe denotant ſerpens è patera comedens & Teleſphorus de quibus ſupra pag. 160. dictum eſt. Illam etiam ſuſpicatur Adargatim Deam in iis regionibus cultam, quo nomine Juno, Cybele, Venus, Iſis, Terra, Ceres, Hygieia, Salus deſignabantur; quod mirè nummo noſtro convenit. Edeſſæ enim quæ Hierapolis nominatur, Adirgatis colebatur. Serapidem ab iis cultum fuiſſe teſtantur duo nummi quorum alter Serapidem ipſum, alter Iſidem in averſa parte denotat, & nummum noſtrum illuſtrant. Faciem Imperatoris cum facie Solis in nummo conjunxerunt Hierapolitani, quo ſuam erga utrumque venerationem illuſtrius teſtarentur: quippe Sol à Syris ſupra cæteros Deos colebatur: Elagabalus SVMMVS EIVS SACERDOS & INVICTVS dictus eſt, quod patet ex nummis.

Comm. hiſt. Tom. 2. In Eliogab.

Strabo lib. 16.

1. Nicopoleωs epithetum illud quod in his duobus nummis ſcriptum eſt,
2. facit, ut ab aliis ejuſdem nominis urbibus ſecernatur. De illa jam dictum eſt in Macrino pag. 257. Sub NOBIO RVFO cuſos eſſe nummos inſcriptio docet, quem Romanum fuiſſe Magiſtratum ex nomine conjectura eſt. Turris & mœnia fortaſſis urbis inſtaurationem indicant, ut Imperator paludatus ſacrificans adeptam aliquam victoriam.

3. Sequens nummus in vicina urbe AVGVSTA TRAIANA cuſus eſt. De ea dictum eſt pag. 226. ANNIVS MARCVS ejus Prætor in inſcriptione indicatur. CYBELE ſedens ex leonibus, capite turrito & tympano demonſtratur.

DUos priores hujus tabellæ nummos illuſtrat Marcianopolitanorum nomen 1.
quod à Marciana Trajani ſorore deducebant. Ii in Myſia ad Ponrum 2.
Am.Marcel. Euxinum inter Odyſſum & Anchialam. De ea paſſim. IVLIVS ANTONIVS aut ANTONINVS SELEVCVS, & SERGIVS TATIANVS quales fuerint non eſt facile aſſerere, niſi Magiſtratus urbis conjicias: Cæterum monendus eſt lector me alium vidiſſe nummum fere primo ſimilem, in quo non Fortuna ſed Dea pateram tenens juxta aram ſacrificat.

Urbes Apolloniæ nomine tres & triginta fuiſſe conſtat, quare difficile 3.
eſſet eam deſignare quæ tertium nummum cudit. Mercurius rupi inſider, caduceum tenens; qui in nummis rarus eſt.

Quarti typus perrarus eſt & niſi me fallat conjectura, Saturnum Deorum 4.
Parentem exhibet, quem in nullo alio nummo vidiſſe memini. Herculis ſuæ urbis conditoris avum fortaſſis Heracleotæ hoc monumento celebraverunt. Heracleæ autem urbes non minus fuere quam quinquaginta, quare difficillimum eſt certò nummum hunc alicui aſſignare: conjectura eſt ex ſuperioribus nummis eam eſſe quæ in Myſia prope Marcianopolim & Nicopolim.

ASiæ populos exhibet hæc tabella. Gadaræenſes primum cuderunt. 1.
Sunt ii Cæle-Syriæ populi, de quibus dictum eſt pag. 183. Quod ſupereſt in derrito & rariſſimo nummo, quanquam non ſatis eſt ad ejus intelligentiam, ſufficit tamen ad accendendum deſiderium, reliqua ſi unquam datur occaſio cognoſcendi.

Quales fuerint hi tres qui in Tripolitanorum nummo ſcalpti ſunt, non 2.
ſatis ſcio: An alludant ad tres populos Tripolim habitantes, Tyrios, Sidonios, Aradios.

Dianam in tota fere Aſia cultam eſſe ut priores ſic tertius nummus docet: 3.
gradiens è pharetra ſagittam carpit poſt exploſum arcum, eam ſequitur canis ſilvaticus innuendæ venationis ſtudio. Thyatiram urbem fuiſſe Lydiæ ſupra dictum eſt pag. 116. 117.

Sardiani Aſiæ propriæ populi fortaſſis leonem in ſuis nummis expreſſere 4.
quo Eliogabalum ſibi celerius demererentur, ſymbolum exprimendo illius quem patrem deſignaverat. Impurus enim Imperator cum Macrini mortem audiiſſet, non amplius Varium Marcellum ſed Caracallam citra veritatem ſibi in patrem aſciverat. De conjunctione Leonis cum Caracalla dictum eſt in ſuperio-

ſuperioribus pag. 235. Sydus appoſitum Solem deſignat cujus ſub Alagabali nomine ſummus erat Pontifex Eliogabalus.

5. De Nicæa ſupra dictum eſt pag. 179. 180. Signa militaria videntur deſignare ſummam imperii per exercitus delatam fuiſſe Eliogabalo poſt Macrini necem.

1. Ludos exhibent hi nummi aut potius ludorum præmia. Primus quidem Auguſtales, quos Damaſci ab Auguſto inſtitutos eſſe licet conjicere rum ex nomine, tum ex corona quercea quam ſibi palam adſcripſit in nummis cum hoc titulo OB CIVES SERVATOS. Similem nummum Caracallæ tribuit Triſtanus ob ejus matrem Syram; Eliogabalo propius accedit qui ipſe Syrus erat. Comm. hiſt. tom. 2. Epiſt. 24.

2. Herculeos Olympienſes alter deſignat & typo & inſcriptione: Palma è medio vaſe prodit, quod videtur oleis ornatum. Horum enim ludorum præmium erat corona ex oleaſtro, velut grande virtutis præmium: ſunt in Iſthmiis ex pinu, Pythiis ex lauro, in Nemeis vero ex apio: Bene herculè cum poſteritate actum quod Græcis in mentem venerit hoc ludicrum ſumma religione quinto quoque anno celebrare; nam ejus beneficio, temporum exacta fuit poſtea notitia obſervata, & hiſtoriæ res geſtas per olympiadas diſtinguunt. Curru primo certatum, mox varia certamina fuere addita, præcipua verò fuere jactus diſci, ſtadii curſus, lucta, ſaltus & jaculatio, unde & πένταθλον Græcis, Latinis Quinquertium dictum. Obſervare oportet in hoc nummo & nomen & titulos Imperatoris. Etenim circum caput viſuntur Romani characteres, cum vas Græcis ornetur: quæ circum illud ſcripta ſunt ex integriori ſi unquam appareat ſcire expecto.

ANNIAM FAVSTINAM primam Elagabali uxorem celebrat pertatus hic nummus, quæ jampridem Pomponio Baſſo nupſerat ob id ab Elagabalo necato. Avum habuerat Marcum Aurelium per patrem Claudium Severum qui uxorem duxerat Vibiam Aureliam Sabinam Aurelii & Fauſtinæ quartam filiam. Herodianus illam, ſed mendosè, nuncupat tertiam Elagabali uxorem. Averſam partem Triſtanus vulgavit, ex cimeliarchio viri ſuo ævo in antiquitatis peritia primas tenentis illuſtris Peireſcii. Characteres Græci vix leguntur. Dexteras jungunt vir & uxor quemadmodum in Caracallæ & Plautillæ nummis viſitur, cum eadem inſcriptione, innuendæ conjugum CONCORDIÆ.

Aſtrum etiam oppoſitum eſt Solis ſignum, quod frequenter in nummis Elagabali occurrit.

EAmdem Anniam Fauſtinam repræſentat rariſſimus hic nummus. Doleo plurimùm quod urbem in eo legere nequeam quæ Co Lonia & Met ropolis indicatur: Colonus agens jugum boum, & vexillum in quo Legionis alicujus nomen ſcriptum eſt, denotant certe inſtauratam vel ornatam fuiſſe aliquam coloniam, cui firmandæ aliqua legio conſtituta eſt; integrior cætera docebit. Attendendum ad Fauſtinæ ornatum, caput cujus in Luna falcata collocatum eſt.

GRæcos nummos ut ſolemus, poſt latinos & colonias adjicimus. Urbem in qua cuſus eſt hic nummus non facile eſt ſcribere: Conjectura eſt aliquem eſſe ex iiſdem locis ubi tot ejus viro Elagabalo fuerunt cuſi, nempe aut in Thracia aut in Macedonia. Fortuna temonem & cornucopiæ tenens ſtat in averſa facie, quaſi ejus habitum induiſſet hic Fauſtina. Sic olim Liviæ Auguſti Cnidenſes nummum percuſſerant, quem ob conformitatem typi & raritatem apponi curavi. Utrumque illuſtrat rarus ille Anniæ Fauſtinæ nummus, quem poſſidet in ſuperbiſſimo

ſuo cimeliarchio Sereniſſima Suecorum &c. Regina Christina Alexandra, in quo circum ſtantem Fortunam legitur ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ ΝΙΚΑΙΕΩΝ quaſi illa Auguſta diceretur Bona Fortvna Nicaeensivm. Ingenioſiorem adulandi formulam vix reperires.

Jvliam

IVLIAM CORNELIAM PAVLAM illuſtriſſimam feminam duxit Elagabalus quo fieret pater celeriùs, qui ne vir quidem eſſe poterat. Hanc etiam Auguſtam appellavit, cum ea tamen haud ita multo poſt, eo quod maculam haberet in corpore, ſicut dicebat, divortium fecit; ademptiſque honoribus privatam vitam agere juſſit. Illam arbitror filiam fuiſſe Julii Pauli inſignis Juriſconſulti, qui Præfectus prætorio in exilium actus eſt, deinde ab Alexandro Severo patriæ redditus. Aur. Victor.

Concordiam conjugum exhibent hi nummi & cum ipſa ſedet, & cum utrumque conjugem ita jungit ut vix unquam ſeparari dubium eſſe poſſit. Vetus erat mos Concordiæ ſacra facere ut concordes inter ſe conjuges in perpetuum eſſent, quare in eorum medio appoſita eſt ara.

RAriſſimum hunc numnium fuse explicat Triſtanus. Anazarbus urbs eſt metropolis Amanicæ Ciliciæ, è qua Dioſcorides: nomen habuit à conditore, deinde ab inſtauratore Auguſto Cæſar-Auguſta dicta eſt. *Intus autem dicendi Anazarbeni qui nunc Cæſar-Auguſtani vocantur*, inquit Plinius. Dio-Cæſarea eſt nuncupata fortaſſis propter Divum Julium quemadmodum Lib. 5. cap. 26. legitur apud Ptolemæum Καισάρεια πρὸς Ἀναζάρβῳ. Quartùm motu terra concuſſam & pæne deletam quod frequenter accidit in his regionibus, Juſtinus è ſuo condidit nomenque indidit Juſtinopolim. Illam Procopius *illuſtriſſimam* In Anecdotis. vocat ἐπιφανεστάτην Ἀναζάρβον. Typum novit qui lemma Auguſti non ignorat, capricornum orbi moderantem, de quo dictum eſt pag. 24. Anazarbenos illud in ſuis nummis ſervâſſe ad majorem Inſtauratoris gloriam arbitror. Quid illi cum Paula, ignoro. Inſcriptionem ſic lego cum Triſtano ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ ΜΗΤΡΟπολιτῶν ΑΜανικῆς Κιλικίας, ANAZARBENSIVM METROPOLITANORVM AMANICÆ CILICIÆ. Hi ultimi characteres etiam in aliis nummis occurrunt. Γ. & Β. etiam in nummis Gordiani leguntur qui Tarſi cuſint ſunt, eorum interpretatio me latet.

Xiphilin. IVLIAM AQVILIAM SEVERAM Elagabalus duxit apertè, contra jus faſque: eam enim habuit cum probro & dedecore cum eſſet virgo Veſtalis, idque ſe feciſſe auſus eſt dicere, ut ex ipſo Pontifice & ex ſacerdote Veſtali liberi divini naſcerentur. Illam paulo poſt remiſit, quarta ducta, quæ referre ſuum genus ad Commodum dicebatur, deinde aliam atque aliam, poſtea iterum ad Severam rediit.

Nonnus lib. 4. Dionyſ. Pars averſa antiquæ Tyriorum religionis inſigne monumentum exhibet. Aſtrochiton Hercules, cui cognomen à veſte aſtris ornata, Tyrios docuit navem fabricare & tandiu navigare quandiu occurrerint fluctuantes Petræ Ambroſiæ inter quas olivæ ramus eſſet enatus, cui inſideret aquila juxta quam crater. Olivam eſſe circundatam flammæ intortam ſerpente, utramque innoxiè. Cumque id offenderint, præcepit ut aquilam ſacrificarent Neptuno, ſanguinem ejus Jovi cæteriſque Diis libarent: ſubitò has Petras forè ſtabiles ſuper quas urbem condere juſſit: inter navigandum illis occurriſſe nautilum qui concha ſua artem naves regendi & illos docuit; tandem hæc facta eſſe & Tyrum conditam. Quæ ferè omnia perrarus nummus noſter exhibet, Ambroſias Petras, olivam cui ſerpens eſt implicitus, & concham quæ vocatur nautilus. Credibile eſt canem qui juxta concham ſcalptus eſt eum eſſe qui purpuram primus detexit cum poſt comeſtas oſtreas ad herum rediit ore purpurato quod ad Tyrum pertinet. De ea dictum eſt pag. 239. Sacrum Herculi
In Euterpe. templum opulentiſſimum Tyri fuiſſe memorat Herodotus, in quo columna ex auro, altera ex ſmaragdo ſpectantium oculos abripiebant, καὶ ἐν αὐτῷ ἦσαν
L. 37. c. 5. στῆλαι δύο, ἡ μὲν χρυσοῦ ἀπέφθου, ἡ δὲ σμαράγδου λίθου &c. hujus meminit Plinius his verbis, *ſe ſcribente eſſe in templo ſtantem pilam è ſmaragdo*, quæ ipſiſſima verba
Lib. de Lapidibus. è Theophraſto deſumpta eſſe videntur. Cultum Herculis ex his Tyri deno-
Saturnal. l. 1. cap. 20. tari patet. Macrobii verba hac de re clara ſunt, *Deus Hercules religiosè quidem*
Lib. 4. cap. 3. *& apud Tyrum colitur.* Aras Herculis apud Tyrios fuiſſe, cujus numini urbem
Cicero de Nat. Deor. 3. 16. dicaverant narrat Q. Curtius. Ei ſacrificare voluiſſe Alexandrum Magnum idem teſtatur.

COLÒ-

COLoniam ALEXANDriam Troadem Phrygiæ urbem ſæpe vidimus in ſuperioribus nummis: De ea abundè dictum eſt pag. 176. Rarum efficit nummum cum Aquiliam Severam celebrat.

IVLIA MAESA Soror Juliæ Domnæ uxoris Severi Imp. mater fuit Soæmiadis, avia Eliogabali, ab Emeſa urbe oriunda. Hæc vivente ſorore multos annos in aula vixit Severo & Antonino Principibus; ſed poſt mortem Baſſiani ex aulica domo per ſuperbiam Macrini expulſa. Hujus aſtu ad imperium pervenit Elagabalus, militibus enim perſuaſit eum eſſe Baſſiani filium: Plurimam pecuniam largita eſt, ut legiones à Macrino abduceret, quod factum eſt. Hæc frequenter in Senatum deducta eſt ab Eliogabalo: cognitis tandem pravis ejus moribus ita prudenter cum eo egit, ut Alexandrum ex ſorore Mammæa nepotem deſignaret Cæſarem. Obiit ſexagenaria femina fortis, prudens & bellicoſa. Quoniam *adepta erat honores imperatorios, ut mos Romanis eſt, inter Divas relata eſt*, inquit Herodianus. Averſæ Lib. 6. nummorum partes PVDICITIAM & FECVNDITATEM AVGVSTÆ celebrant, quas frequenter in feminarum nummis uſurpabat antiquitas.

COLO-

COLoniam AVReliam METropolim SIDonem celebrat hic nummus, de qua jam dictum eſt pag. 145. Tria ſigna militaria indicare videntur legionum quæ tum in Syria erant benevolentiam erga Mæſam nepotemque Eliogabalum poſt necatum Macrinum.

SAgaci feminæ etiam Græcæ urbes ſuum obſequium teſtatæ ſunt. Amaſtriani qui primum nummum cudere quales fuerint dictum eſt pag. 8. Typus profecto eximius. Deus & Dea ſtant haſtam gerentes præ manibus duodecim ſignis cœleſtibus in circulo rite diſpoſitis: cernuntur etenim Aries, taurus, gemini, cancer, leo, virgo, libra, ſcorpius, ſagittarius, capricornus, aquarius, piſces. Puto figuras illas & Deis poſſe tribui orbem regentibus, aut Mæſæ & Alexandro quorum prudentia imperium Romanum florebat. Auget conjecturam Mæſæ nomen quod Syro-Phœnico idiomate ſolem ſignificat orbis moderatorem.

De Nicæenſibus & ſerpente qui illorum typus eſt dictum pag. 179. 180. ut de Laodicenſibus pag. 183. & Philadelphenſibus pag. 6.

OFficio ſolito non defuere Perinthii favorem ſui Imperatoris ambientes, quam per aviam ſollicitabant. Hos ex nummis comperi ſupra cæteros Græcos adulantes. Idem typus etiam in aliis nummis occurrit: at hic rariſſimus eſt, quem nec in libris editum nec in cimeliarchiis latentem obſervavi.

IVLIA SOÆMIAS filia fuit Mæſæ, mater Elagabali ex Vario Marcello, quem tamen filium Caracallæ aſſeruit. Non parum contulit cum Mæſa ad promovendum Elagabalum, legiones omnibus artibus ſibi devinxit; cum filio Senatum ingreſſa eſt, quamvis juris privati publicique ignara. Senatum muliebrem conſtituit in quo decernebantur ridicula de legibus matronalibus, quæ quo veſtitu incederent, quæ cui cederet, quæ ad cujus oſculum cederet, quæ pilento, quæ equo ſagmario, quæ aſino veheretur, & utrum pellicea an oſſea, an eborata, argentata & quæ aurum vel gemmas in calceamentis haberent. Tandem omnibus infenſa, femina impuriſſima cum filio à militibus necatur; poſt mortem unco trahitur & in cloacam præceps data eſt.

Veneris cœleſtis typi in utroque nummo cernuntur: pomum Auguſta tenet, quod ad Paridem refertur, qui neglectä Junonis & Palladis formâ, pomum aureum pulcherrimæ munus Veneri detulit. Duplex autem Venus, alia cœleſtis quæ οὐρανίη conjugalem amicitiam fovebat & liberos donabat; altera popularis πάνδημος quæ ſcortatorum Dea.

TEmplum iſtud eo avidius dignoſcere cuperem quo ſimile cernitur in Elágabali nummis, circum quod characteres ita ſunt detriti ut quale fuerit intelligere non potuerim: ex integriori ſi unquam occurrat, edocebor. Ceterùm cum vel Semiamira vel Symia, vel Semiramis vel Soœmis vel Soœmias à variis dicta ſit, variam hanc nomenclaturam nummorum inſcriptionibus emendare debemus, in quibus & græcè & latinè legitur SOAEMIAS.

BYſantii hunc nummum cudere in honorem Soæmiadis; arbitror primis imperii menſibus poſt devictum Macrinum: hæc enim ſuas & filii copias à Macrino in fugam verſas intuens, militibus ſeſe interficiendam objecit, ni vellent in hoſtes iterum impetum facere & vincere: Pudore ii perculſi & fortaſſis metu in Macrini copias victrices irruunt, illaſque deleverunt. Quo facto vicinas civitates facinoris memoriam poſteris conſignare voluiſſe hoc nummo veriſimile eſt. De Nemeſide hic appoſita dictum eſt pag. 4. 5.

IVLIA MAMÆA filia Jnlii Aviti Lupi & Juliæ, ſoror Soæmiadis, primùm Marciano nupſit viro Conſulari, è quo Alexandrum peperit, deinde Claudio Juliano. Pia erat mulier & moribus caſtis modeſtiſque. Ἦν γὰρ ἡ καὶ θεοσεβὴς μᾶλλον ἢ τὸν τρόπον εἴπερ μάλιστα εὐλαβής, inquit Nicephorus Caliſtus. Dicitur ad ſe Origenem acciviſſe, ab eoque religionem Chriſtianam edocta eſſe. Matris conſilio & artibus Alexander factus eſt Imperator, qui ad nutum matris omnia peragebat. Cum ipſo necata eſt à Maximini militibus. Pars averſa nummi typum exhibet elegantiſſimum, ſcalptura quippe in tam parvo opere eam refert Mamææ ſimilitudinem, ut aqua aquæ non ſit ſimilior. Sedet ipſa ut Auguſta & Domina. Retro Mæſam habet quæ caduceo pacem in orbe ut in familia imperatoria fundaſſe videtur. Coram duæ figuræ muliebres Theocliam filiam & Memmiam Alexandri uxorem ſignificare conjectura eſt, quod inter eas & Mamæam tanta eſſet concordia ut FELICITAS PERPETVA per illas deſignari videatur.

Lib. 5. c. 17.

OMnibus fere Imperatorum uxoribus aut matribus nummi ſunt dicati etiam ab ultimis & remotiſſimis imperii Romani urbibus. Conjectura eſt ſic has ab Imperatoribus gratias aut expetere aut agere. Id DEVLTVM

ſeu

ſeu Develtum colonia Thraciæ videtur feciſſe, quæ Flavia & Pacifica à Veſpaſiano dicta eſt. Is enim cum Flavius eſſet origine, ſuum nomen pleriſque dedit urbibus aut à ſe conditis aut reſtitutis. De illa dictum eſt in Caracallæ nummo pag. 240. Dianam in hiſce regionibus cultam fuiſſe ſæpe dictum eſt, tametſi Serapidem, Mercurium & Charites exhibeant ejuſdem coloniæ nummi.

Boſtra ubi ſita & qualis fuerit dictum eſt pag. 212. 213.

1. GRæcos nummos Mamææ hic habes. Primus quidem concordiam innuit matris & filii, qui in utraque nummi parte ſignantur: Hanc uſque ad invidiam extollunt veteres, dum Imperatorem accuſant quod nihil inconſulta matre fecerit. Illius tamen ſeveritate & avaritiâ factum eſt ut milites rebellaverint, Maximinumque ad imperatoriam dignitatem evexerint, necatis Alexandro & Mamæa. Annus quintus in nummo deſignatur, quod ad imperium Alexandri pertinet. Locus ubi cuſus fuerit nummus non deſignatur, obſervandum eſt in hoc nummo MAMEAM per E ſimplex ſcribi, cum in cæteris ſcribatur per AI, MAMAIA.

2. A Smyrnæis alter cuſus eſt. Hercules aut Bacchus in eo ſignatus eſt, fortaſſis uterque. De illorum cum Mamæa conjunctione nullum apud Hiſtoricos monumentum reperi.

3. Tertium nummum illuſtrem facit inſcriptio ΠΕΡΙΟΔΟϹ ΔΕΚΑΤΗ. Nullus enim alter hanc profert numerandi formulam, quamvis certum ſit hâc decimum imperii annum deſignari, ſive ad Alexandrum referatur, quod veriſimilius eſt, ſive ad Mamæam.

4. Poſtremus ſolitis numerandi characteribus ſignatus eſt. Annus decimus tertius in eo deſignatus eſt, qui tum matri tum filio imperii ultimus fuit. Ad quid referatur trophæum cum captivis & palma non ſatis ſcio, certum eſt tamen ex iis quamdam innui victoriam, quam ad Parthicam revocari placet.

TRes alteros ejuſdem Mamææ nummos vulgavit Cl. Triſtanus. Primum quidem inſcriptio docet ad Magnetes ad Sipylum referri, de quibus dictum eſt pag. 136. Alter ad Ægienſes de quibus pag. 5. Alter ad Epheſios de quibus paſſim. Non mirum ſi adulatores populi Imperatoris matrem venerati ſunt, cujus nutu omnia in imperio dirigebantur.

Alexander Severus Marciani & Mamææ filius fuit. In pueritia ingenio clarus, dexteritate conſpicuus, tam civilibus quam militaribus artibus inſtitutus, & tantæ aſſiduitatis, ut ne ullum diem ſine exercitio aliquo tranſire liceret. Mortuo Macrino, Cæſar à Senatu dictus eſt; poſt adoptionem Elagabali, iterum Cæſar declaratus, poſtea Imperator, familiarem ſe omnibus præbuit. Parthos & Perſas vicit. Romam reverſus ſpecioſum egit triumphum. Bello Germanico collecto exercitu in Gallias profectus eſt, ibique à militibus, quod ſeverior eſſet & matre avarior, Maximino Duce trucidatus eſt, Moguntiæ XXVIII. Junii, qui fuit dies mortis Alexandri Magni, ætatis XXIX. eodem die quo natus erat, cùm imperaſſet annis XIII.

S. P. Q. R. ei cenotaphium in Gallia, Romæ deinde ampliſſimum ſepulchrum ſtatuit, & in Deos retulit. Dati ſunt & Sodales qui Alexandrini appellati ſunt. Chriſto templum facere voluit, eumque inter Divos recipere, quod & Hadrianus cogitaſſe fertur, qui templa in omnibus civitatibus ſine ſimulacris juſſerat fieri; quæ hodie idcirco quia non habent numina, dicuntur Hadriani, quæ ille ad hoc paraſſe dicebatur. Sed prohibitus eſt ab iis qui conſulentes ſacra repererant omnes Chriſtianos futuros, ſi id optato eveniſſet, & templa aliqua deſideranda. Hæc frequenter in ore habuit optimus Imperator, quæ in periſtylio domus ſuæ ſcalpi curaverat, Alteri Non Feceris Quod Tibi Fieri Non Vis.

Optimi

1. Optimi ſi unquam fuit Imperatoris perhonorifica teſtimonia hic habes. Sub Martis Ultoris habitu cernitur Alexander in primo nummo, quem ſumpſiſſe veriſimile eſt cum audiiſſet Artabanum ab Artaxerxe victum eſſe, Aſſyriam Meſopotamiamque occupatam. Cum enim ille Populi Romani amicus eſſet, oppreſſus copias petit, quibus ſua regna & recipere & tueri poſſet. Utrumque præſtitit Alexander : magno apparatu in Perſas profectus eſt, quod
2. teſtatur ſecundus nummus. Peculiarem iſtius profectionis mentionem facit Herodianus his verbis, Ὁ δὲ ἐπιδοὺς αὐτοῖς χρήματα, &c. hoc eſt, Alexander *diviſo largiter ſtipendio jubet ad iter accingi : mox ad eam ferme ſententiam loquutus in Senatu diem diſceſſui dixit : quæ ubi advenit, ſacris diſceſſus cauſa de more peractis, deducente Senatu populoque univerſo Roma proficiſcitur, reſpectans urbem ac lacrymans. Sed neque popularium quiſquam fuit qui ſiccis oculis aſpexerit abeuntem* &c. Lib.6.cap.4.
Expeditionem bellicam fusè narrat Lampridius è quo hæc excerpſimus. *Artaxerxem Regem potentiſſimum vicit, ſeptingentis ſtipatum elephantis, falcatis mille & octingentis curribus, de quo triumphum egit pulcherrimum* : quare Parthicus & Per- In Alex.
3. ſicus dictus eſt. Hunc exponit tertius nummus.
4. Quartus Imperatorem ſacrificantem exhibet coram Jovis figura. Retro miles illum coronare videtur FIDEM MILITVM celebrans. *Alexandrum ſeptimo quoque die in Capitolium aſcendiſſe Jovi ſupplicaturum*, autor eſt Lampridius. In Alex.
5. Alexandrum quintus celebrat tanquam RESTITVTOREM MONETÆ, de quo ſic Lampridius. *Vectigalia publica in id contraxit, ut qui decem aureos ſub Heliogabalo præſtiterunt, tertiam partem auri præſtarent, hoc eſt triceſimam partem. Tuncque primùm ſemiſſes aureorum formati ſunt : tunc etiam quùm ad tertiam partem auri vectigal decidiſſet, tremiſſes dicente Alexandro etiam quartarios futuros, quod minus non poſſet. Quos quidem jam formatos in moneta detinuit, expectans ut ſi vectigal contrahere potuiſſet & eoſdem ederet. Sed cùm non potuiſſet per publicas neceſſitates, conflari eos juſſit, & tremiſſes tantùm ſolidoſque formari. Formas binarias ternarias & quaternarias & denarias etiam atque amplius uſque ad bilibres quoque & centenarias quas Heliogabalus invenerat, reſolvi præcepit, neque in uſu cujuſquam verſari, atque ex eo his materiæ nomen indictum eſt, cùm diceret plus largiendi hanc eſſe Imperatoris cauſam, ſi cùm multos ſolidos minores dare poſſit, dare decem vel amplius unâ formâ, triginta & quinquaginta & centum dare cogeretur.*

Cæterùm nummos ex argento puriori ab eo cuſos eſſe, ejus nummi non teſtantur.

Sextus nummus ſic explicatur. *Opera veterum Principum inſtauravit; ipſe* 6.
multa nova conſtituit; in his thermas nominis ſui, juxta eas quæ Neronianæ fuerunt, aqua inducta quæ Alexandrina nunc dicitur, inquit Lampridius. Et paulo poſt, *Vectigal pulcherrimum inſtituit, ex eoque juſſit thermas & quas ipſe fundaverat, & ſuperiores populi uſibus exhiberi. Alexandrinum opus marmoris de duobus marmoribus, hoc eſt porphyretico & Lacædemonio primus iuſtituit, palatio exornato hoc genere marmorandi. Baſilicam Alexandrinam inſtituerat inter campum Martium & ſepta Agrippiana in latum pedum centum, in longum pedum mille, ita ut tota columnis penderet, quam efficere non potuit morte præventus.* Pulcherrimum hoc ædificium, Thermas interpretati ſunt qui ante me ſcripſerunt, ſed cur ad Baſilicam non retulerint, ſane non video.

Corgiarium populo ter dedit, donativum militibus ter, carnem populo addidit, 7.
deinceps poſt triumphum Perſicum. Quæ verba ſeptimum & octavum nummum 8.
explicant. Principem fuiſſe liberalem, nec ſordidum nec prodigum teſtantur infinita ejus acta quæ paſſim apud Lampridium, Herodianum & Victorem ſcripta ſunt.

In Alex. PUlcherrima & integerrima numiſmata exponit hæc tabella: quorum pars una Alexandri & Mamææ concordiam denotat. *In matrem Mamæam unicè pius fuit*, inquit Lampridius, *ita ut Romæ in palatio faceret diætas nominis Mamææ. Puellas & pueros quemadmodum Antoninus Fauſtinianas inſtituerat, Mamæanas & Mamæanos inſtituit.* Et cùm puer ad imperium perveniſſet, fecit cuncta cum matre, ut & illa videretur pariter imperare, mulier ſancta; Uno verbo egit omnia ex conſilio matris, cum quâ occiſus eſt. Sed quoniam res antiquas imitari conantur poſteriora ſæcula, obſervandum eſt priſcè perſonarum ſitum diſpoſitionemque in nummis parùm curari. Politior ætas omnia ordinavit, dextrum latus nobiliori tribuens, ſiniſtrum alteri. Sic in nummis antiquis Nero Poppææ anteponitur, Titus Domitiano, Trajanus Plotinæ, Aurelius Vero, Macrinus Diadumeniano, in his Alexander Mamææ. Hoc ipſum imitati ſunt in Hiſpania, cùm Ferdinandum Regem Catholicum Iſabellæ uxori antepónunt nummi ex auro, quamvis in averſis partibus regni Caſtellæ lemmata à dextris collocata ſint, Aragoniæ typo ſiniſtras occupante. Caſtellam enim Reginæ ditionem ideo prætulerunt, quia nobiliorem. Ad nummos noſtros revertamur. FIDEM MILITVM exponit primus: Ab iis tamen proditus &
In Alex. occiſus eſt bonus hic Imperator. Scribit Lampridius: *eum de præda quam Perſis diripuit ſuum ditaſſe exercitum:* Noverat ille militum fidem ex lucro pendere quod liberaliſſimè illis elargiebatur.

Colonias

Colonias quæ in honorem Alexandri nummos cuderunt, exhibet hæc tabella. Colonia Alexandria Troas Avguſta toties in nummis repræſentatur, ut quamvis eam quoties occurrit in diverſis Imperatoribus vulgare non tædear, tamen ultro aut interpretari aut repetere non placet. De illa dictum eſt pag. 176. Diana venatricis habitu columnæ innixa & ſtans in medio templo, ea eſt quæ in tota fere Aſiâ colebatur. Trojani fortaſſis ſuam cum Imperatore conjunctionem celebrant; cùm enim Troja Alexandria ab Alexandro Paride diceretur, cur etiam in verbo non luſerint, cognomen ad Alexandrum ſuum Imperatorem deferentes.

De Tyro ſupra dictum eſt pag. 133. & 239. Typus utrumque Alexandrum celebrat Macedonem, & Romanum, inter quos maxima erat conformitas. Hic enim elaborabat ut dignus illo nomine videretur, imo ut Macedonem vinceret, dicebatque *inter Romanum Alexandrum & Macedonem multùm intereſſe debere. Illum tamen præcipuè imitatus eſt & inter Divos & optimos in lario majore conſecravit.* Lamprid. Victoria columnæ impoſita Imperatorem coronare videtur, manu trophæum attingentem ad cujus baſim Satyrus vel Silenus cernitur; *Maximos enim Satyrorum Silenos nuncupant*, inquit Pauſanias. Lib. 1. in Atticis. Ad id fortaſſis refertur quod narrat Plutarchus, *Dormienti Alexandro Tyrum obſidenti evenit inſomnium. Videre ſe Satyrum exiſtimabat qui procul et jocabundus applauderet, cumque ipſum capere vellet, fugiebat. Poſtremo cum multa verſatus oraſſet, in manus venit. Conſulti vates partito nomine longe credenda dixerunt:* ΣΑ *hoc eſt tua* ΤΥΡΟΣ *eſt.* In Alex. Nonne ſuſpicio eſt eoſdem honores Alexandro Romano in hiſce nummis tribui quos olim Macedo ſibi paraverat. De concha quæ Tyriorum nummos ſemper illuſtrat dictum eſt pag. 239. *Purpuram claram dictam fuiſſe Alexandrinam*, docet Lampridius, *quamvis ejus graviſſimus & faſtidioſus exactor exſtitiſſet Alexander.*

Colonia Flavia Pacifica Devltvm & Colonia Avguſta Pia Metropolis Sidon ſupra explicatæ fuerunt, hæc pag. 145. & illa pag. 240. Currus Cybeles in poſtremo notandus eſt, etenim Alexandrum coluiſſe matrem Deûm certum eſt, cùm *ejus die qui* Hilaria *nominabatur phaſianum ſuæ menſa adhibuiſſe* ſcribit Lampridius, qui quidem celebrabatur VIII. Kal. April. Macrob. Caſaubon.

Ad

In Alex. **A** D horum nummorum explicationem ſatisfaciunt hæc Lampridii verba, *Iſium & Serapium* templum *decenter ornavit, additis ſignis & deliacis & omnibus myſticis.* Suæ enim gratitudinis monumenta Ægyptios hiſce nummis dedicaſſe veriſimile eſt. Anni in nummis ſcripti deſignant annos imperii.

Romam etiam illas veneratos eſſe ſequentes demonſtrant, edocti Alexandrum noluiſſe exiſtimari Syrum ſed à majoribus Romanum, in odium fortè Lamprid. Elagabali. *Stemma depinxerat quo oſtendebatur genus ejus à Metellis deſcendere.*

Effigiem galeatam ad Alexandrum Magnum refert Cl. Triſtanus, id tamen, pace ejus dixerim, minus congruum videtur: Quamvis enim Alexander Romanus Macedonem ſummopere dilexerit, ut ſupra diximus, hunc nummum ad eum non pertinere indicat facies venuſta quidem & juvenilis ſed muliebris, qualis aut Palladis aut Romæ eſſe ſolet. Characteres certo explicare non poſſum, quamvis nummus cætera ſit integerrimus.

G Ræcos nummos Alexandri Severi exhibet hæc tabella. Seleucia ad Ca- 1.
lycadnum quam referunt duo priores ſupra fuit expoſita pag. 243. 2.
Laodicenſes Bacchum ſignavere in tertio quem in iis regionibus ſummope- 3.
re cultum fuiſſe teſtantur nummi antiqui, libri & marmora.

Marcianopolitani quartum cuderunt, quorum Magiſtratus videtur fuiſſe 4.
Tibius Raphistus. De eorum urbe dictum eſt, pag. 266. in nummis Heliogabali.

Typus

5. Typus quinti qualis Epheſiorum eſſe ſolet, Dianam exponit venatricem, cane ſilvatico quaſi ad captandam prædam ſagitta confixam currente. Epheſios quartùm tunc Neocoros indicat illud appoſitum ΤΕΤΡΑΚΙΣ. Eumdem fere nummum habemus, in quo circum eamdem Dianam legitur Epheſios primos eſſe Aſiæ, hoc eſt primatu gaudere; de quo magna inter eos, Smyrnæos & Pergamenos diſceptatio fuerat.

6. Smyrnæis frequens mos fuit in Romanorum Principum honorem templa extruere: veriſimile eſt ſextum hunc nummum aliquod repræſentare quod propter Alexandrum ædificatum fuerit, cujus tamen nihil apud Autores reperi.

7. Nicæenſes ſeptimum & octavum nummum cudere: Hos victoriam à quâ
8. nomen habent, ut ſuam Deam coluiſſe, ſupra dictum eſt. Eam autem cum Nemeſide unam eſſe jam explicavimus. Rota & perpendiculum hujus veluti ſunt indicia. Signa legionum quæ priùs Elagabalo dicata erant, ideo fortaſſis Alexandro offeruntur à Nicæenſibus, quo ſuam erga peſſimum Imperatorem obſervantiam delerent, optimo ſeſe committentes.

9. Figuram illam quam Nicomedienſes ſignaverunt non ſatis novi.

10. Decimus & ſequens ad Metropolim Cæſaream pertinent, de qua ſupra di-
11. ctum eſt pag. 39. Fertilitatem ſoli indicant ſpicæ.

NUmmus hic non minus integritate quam typo & inſcriptione eſt conſpicuus. Urna medium nummum occupat è qua palmæ prodeunt, victoriæ præmia. Byzantinos eum cudiſſe inſcriptio docet, reliqua ad ludos refertur Antoninianos, quos ad Caracallam referri certum eſt. ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ enim ſcriptum eſt, & in media urna, ni me fallant oculi, ΣΕΒΑΣΤ. *Auguſta*, quibus ſi ΑΓΩΝΕΣ *certamina* ſuperaddas, rem claram reperies. Illuſtrat hunc nummum alter Imperatoris Caracallæ ex ære maximi moduli, quem nobis benigniſſimè communicavit Sereniſs. FRIDERICUS Marchio Badenſis-Durlacenſis. Ejus ut multorum Principum Germanorum ſumma eſt delectatio Romanorum monumenta penes ſe habere & intelligere.

In hoc cujus cælaturam hic habes, ludorum Pythiorum Alexandrinorum facta eſt mentio. Caracalla autem & Alexander Severus Alexandrum Magnum quantùm potuerunt ſunt imitati, ut dictum eſt in ſuperioribus. Mentionem iſtius nummi facit eruditorum ſuperioris ſæculi facilè princeps Joſeph Scaliger: De emend. tempor. V.
Seldenus eum doctiſſimè explicat, cum marmora Arundelliana aggreſſus eſt. Pag. 159.

NUmmum hunc efficit rariſſimum utraque facies. Mæſa ſuo nepoti Alexandro Severo conjuncta eſt, quemadmodum Mamæam vidimus in ſuperioribus. Tam gratus erat iſtius Imperatoris animus, ut omnis generis honoribus ſuos affecerit benefactores. Certum eſt imperium Romanum in ejus manus deveniſſe ope ac induſtriâ ſagaciſſimarum fœminarum aviæ & matris. Utraque artibus pene infinitis Alexandrum ab Elagabali ſævitiâ ſervaverat, ſtudiiſque & moribus egregiis condecoraverat: quare non mirum eſt ſi & hanc & illam in ejus numiſmatibus ſignatam videamus. De iis dictum eſt ſupra. BONA FORTVNA in averſo nummo repræſentata eſt ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ, ad quam alludebant Tuccitæ Terebentinorum Carthaginenſium propè Carthaginem, qui fortaſſis ob nominis ſimilitudinem eam ut Deam ſibi aſſumpſerant. Tuccæ Terebentinorum facit mentionem Antonini Itinerarium.

Strabo. lib. 13. lib. 14. TEmnus prodit in primo nummo urbs Æolidis in Aſia minore, *parva* 1.
quidem, ut ait Xenophon, *ſed munita & antiqua & propriis utens legibus*, *αὐτόνομοι* vocabant: Concuſſam terræ motu cum quatuordecim aliis reſtituiſſe
Lib. 2. Annal. Tiberium Imperatorem docent Tacitus & Nicephorus. Docet etiam nummus
L. 1. c. 17. ex ære magno in quo legitur CIVITATIBVS ASIÆ RESTITVTIS: Cujus facinoris memoriam poſteris commendare voluit Imp. Titus cùm ſimilem nummum vulgavit propriis reſtitutionis notis. Quem ob egregium factum hic apponi curavimus. Minerva Victrix ſubindicat hanc urbem Athenienſium fuiſſe coloniam, quorum præcipua Dea Minerva Ἀθήνη, quemadmodum in eorum monetis cernitur.

Ariſtides. Lectiſternium alter exhibet, de quo abundè dictum eſt pag. 197. 2.
Deſſeni hunc nummum ſignaverunt: hi prope Nili cataractas ſiti ſunt in 3.
Ægypto prope Æthiopiam. Eorum urbis & Deæ idem eſt nomen Deſſa, quæ provinciæ caput ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ in inſcriptione indigetatur. Iſis ſiſtrum tenens in hiſce regionibus colebatur: Aſtrum retro poſitum Solem ſeu Oſiridem indicat.

Quartus

4. Quartus nummus ad Tenienſes pertinet. Tenos urbs & inſula ex Cycladibus non ignobilis, quam etiam ſupra Delum extollunt. Tridens Neptunum indicat, cui ſacra urbs erat: ſerpens ei intortus ad copiam referri poteſt aut potius ad Æſculapium, qui ubicunque terratum hoc lemmate ſignificabatur.

NUmmus hic ab Epheſiis ſe primos Aſiæ nuncupantibus cuſus eſt. Carpentum Dianæ appoſitum eſt, quaſi donum pretioſiſſimum Imperatori futurum. Similem typum infra vulgabimus inter Valeriani nummos.

MAXIMINVS in prima pueritia paſtor & opilio in montibus Thraciæ ubi & natus erat, occiſo per fraudem Alexandro Severo ſine ſenatus conſulto Auguſtus à militibus dictus eſt, filio ſibi in imperii adminiſtratione participe adſcito. Crudelis in omnes, præſertim nobiles, quò fortaſſis ignobilitatem tegere conabatur. Virili forma decorus, moribus agreſtibus, protervus atque ſuperbus, corpore adeo procerus ut & proceritate & candore atque oculorum magnitudine omnes excelleret. Pedum octo & prope ſemis longitudine, calceamentum ejus pede majus hominis veſtigio atque menſura, tantæ voracitatis ut uno die LX. carnis libras ederet, amphoram Capitolinam vini biberet. A Senatu propter immanitatem hoſtis judicatus eſt. Gordiani Africani à militibus Africæ Auguſti erant appellati. Poſt eorum necem Pupienus & Balbinus Senatores à Senatu dicti ſunt Auguſti, contra quos Maximinus è Germaniâ venit cum inſtructiſſimo exercitu. Hic tamen juxta Aquileiam quam obſidebat, in caſtris quieſcens in tentorio trucidatur. Filius Maximus etiam necatus eſt. Capita haſtis ſuffixa Romam tranſmiſſa ſunt: cadavera in profluentem abjecta. Vixit annos LXV.

Herodianus. Capitol.

MAximinus illuſtrem exercitum ſecum in Germaniam duxerat & Mauros & Oſrhoënos & Parthos & omnes quos ſecum Alexander ducebat ad bellum: horum virtute magnam ſibi gloriam comparavit. *Ingreſſus Germaniam Trans-Rhenanam per* CCC *vel* CCCC *millia barbarici ſoli vicos incendit, greges abegit, prædas ſuſtulit, barbarorum plurimos interemit, militem divitem reduxit, cepit innumeros. Et niſi Germani per amnes & paludes & ſilvas confugiſſent, omnem Germaniam in Romanam ditionem redegiſſet.* Hæc ſatis hujus tabellæ nummos explicant.

Ptolem. Pauſan. Arrian. Plin.

GRæcos Maximini nummos hic habes. Primus quidem à Sidetenſibus 1.
cuſus eſt. *Perge & Side urbes ſunt præcipuæ Pamphyliæ:* Παμφυλία ἔχει δὲ δύο πόλεις ἐπιφανεῖς Πέργην καὶ Σίδην. Hanc Cumæorum ex Æolia coloniam fuiſſe conſtat. Urna menſæ impoſita, urceolus, rami, indicant ſacros quoſdam ludos. Minervam à Sidetanis cultam fuiſſe docet Strabo, cui templum condiderant. Rami videntur eſſe ex olivis, ſive in honorem Minervæ cui ſacræ erant, ſive ad indicandam copiam: *Sidetenſium enim campos olivis refertos eſſe* ſcribit idem Strabo.

Lib. 14.

Capitol.

Nicæenſes forte Maximini fortitudinem per leonis typum exprimere vo- 2.
luerunt, animalium fortiſſimi. *Maximinus quippe cum erat juvenis* XVI. *lixas uno ſudore devicit; hamaxas manibus attrahebat, rhedam onuſtam ſolus movebat, equo ſi pugnum dediſſet dentes ſolvebat, ſi calcem Aura frangebat, lapides tophicios friabat, arbores teneriores ſcindebat.* Quare vir ſui temporis fortiſſimus dictus eſt, & Crotoniates Milo & Antæus & Hercules & Ajax. De Nicæenſibus 3.
dictum eſt paſſim in ſuperioribus, ut de Diana Epheſiorum.

Eleganıes videntur poſtremi nummi, in quorum primo Jupiter cernitur 4.
aquilæ volitanti inſidens, in altero vero fluvius decumbens, quem ob victorias 5.
Germanicas Rhenum ſuſpicantur: At characteres numerales Græci Nilum potius videntur indicare, qui in ſuperioribus nummis eodem habitu ſignatus eſt.

Maxi-

MAXIMVS Maximini & Paulinæ filius fuit: adoleſcens inſolentiſſimæ ſuperbiæ, ita ut etiam cum pater ſuus homo crudeliſſimus, pleriſque honoratis aſſurgeret, ille reſideret. Tantæ erat pulchritudinis ut paſſim amatus ſit à procacioribus feminis: & ut etiam caput ejus mortui jam nigrum, jam ſordens, jam maceratum, defluente tabo, velut umbra pulcherrima videretur. Vitæ fuit lætioris, vini parciſſimus, cibi avidus, maximè ſilveſtris, ita ut nonniſi aprugnam, anates, grues, & omnia captiva ederet. Veſtibus tam accuratus fuit, ut nulla mulier nitidior eſſet in mundo. Uſus eſt idem adoleſcens & aurea lorica exemplo Ptolemæorum: uſus eſt argentea, uſus & clipeo gemmato inaurato & haſta inaurata. Fecit & ſpathas argenteas, fecit etiam aureas, & omnino quidquid ejus pulchritudinem poſſet juvare. Anno ætatis XVIII. aut ut ſcribit Capitolinus XXI. cum patre in tentorio necatus eſt, conclamantibus cunctis militari joco, ex peſſimo genere ne catulum habendum.

MAximus PRINCEPS IVVENTVTIS dicitur in primo nummo quemadmodum plures alii Imperatorum filii; ſequens nihil peculiare indicat, quod priùs non dictum fuerit.

COlonias duas tantum vidi ſignatas in Maximi nummis: Troadem & Deultum, de hac dictum eſt pag. 240. de illa pag. 176. Earum cum hoc Cæſare conjunctionem nullam apud antiquos reperi.

QUo brevius fuit Maximo imperii tempus eo rariores ejus cenſendi ſunt nummi: Græcos deſignat hæc tabella cum typis non vulgaribus. Primus quidem à Sardianis cuſus eſt, ſed qua ratione non intelligo, niſi gens adulationis avida cum aliquem Cæſarem perſentiſceret, ſtatim nummis ſuis vulgabat. Spica & malum Granatum quid indicent non facile eſt conjicere. Fortaſſis ſerpens in vaſe ad illud refertur quod ſcribit Capitolinus, *Omen ſane imperii illud fuit: Serpens dormienti Maximo caput circumdedit.* 1.

Lib. 3. RHENE inſula eſt maris Ægæi, Delo proxima. Utramque catena ligatam à Polycrate dicatam fuiſſe Apollini docet Thucydides. *In Rhenem deportabantur & mortui & moribundi, ne Delum quodammodo profanarent*, iuquit Strabo lib. 10. Strabo. Quemadmodum nulli lepores Itacæ, apri aut cervi in Africa, ſerpentes Aſtypalææ, ſic *in inſula Rhene nulli feles occurrebant*, ὐδὲ ἐν Ῥηνέια τῇ πρὸς Δήλῳ γαλή. Deſertam ſuo ævo ſcribit Strabo: floruiſſe Alexandri Severi temporibus teſtatur nummus à Goltzio commemoratus, illam *metropolim* nominans, ΡΗΝΙΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. 2.

De Nicomedia dictum eſt pag. 132. 133. Navis aut vires maritimas indicat, aut magnum quid quod me latet. Templa explicare non minoris eſt operis. 3.

M. AN-

M. Antoninvs Gordianvs Africanvs Africæ Proconſul ab Africana juventute octogenarius Imperator eſt creatus, in Maximini odium. Vir erat longitudine Romana, canitie decora & pompali vultu barbatus, ruber magis quam candidus, facie bene lata, oculis, ore, fronte verendus, corporis qualitate craſſiuſculus, moribus ità moderatus, ut nihil poſſis dicere quod ille aut cupidè, aut immodeſtè aut nimiè fecerit. Aiunt eum Auguſti vultum ſic repræſentaſſe ut & vocem & mores & ſtaturam ejus exprimeret. Scripſerat ille poëmata, ac inter ea verſibus diſertiſſimis, vitam, bella & privatim publiceque geſta Antonini Pii & Marci Aurelii, Antoniniad*os* inſcripſerat, quemadmodum Virgilius Æneid*os*, Statius Achilleid*os* & multi alii Iliad*os*. Imperium quidem vir bonus recuſaverat, invitus accepit. Paulo poſt Capeliano Maximini partes tuente Gordianum filium adverſus eum miſit, qui victus & interemptus eſt. Pater, ut vincula hoſtium effugeret, laqueo ſibi vitam finit. Vixit annos LXXX. Imperavit menſes VI. Eum Senatus Auguſtum primùm appellavit, deinde inter Deos retulit.

IMaginem ſedentis Romæ exprimit hic nummulus, quam ubique gentium adoratam fuiſſe conſtat. *Æternam* dictam fuiſſe ex omni ejus ævo docent Scriptores. Interdum hoc epitheto à cæteris urbibus dignoſcebatur, Urbs enim Æterna Romam deſignabat. Cùm populi ſuos Imperatores ſalutabant Æternitatem ut dignitatis nomen frequenter habebant in ore, qua illos demereri conabantur. In Codice ſæpe repetitur ore Principum ÆTERNITAS NOSTRA quo modo poſterioribus temporibus, claritas, majeſtas, ſerenitas.

Hypæpæ

HYpæpæ urbs eſt Lydiæ inter Tmolum & Cayſtrum. De ea ſic Plinius: *Epheſum vero alterum lumen Aſiæ remotiores conveniunt Cæſarienſes, Metropolitæ, Cylbiani, inferiores & ſuperiores Myſo-Macedones, Maſtaurenſes, Brullitæ, Hypæpeni*, &c. De his dictum eſt pag. 234. Epheſiæ Dianæ cultum denotat ipſa Diana velata templi medium occupans. Inſcriptionem non ita tamen detritam aſſequi & interpretari non potui. Diſſimulandum non eſt circum caput, AFRICANI cognomen inſcriptum non eſſe, quare Gordiano tertio poſſet etiam tribui, faciei tamen ſimilitudo facit ut Gordiano ſeniori adſcribam.

M. ANTONINVS GORDIANVS AFRICANVS patrem habuit ejuſdem nominis, quare ſecundus dictus eſt. Erat corpore vaſto, in ſtudiis gravis, formâ conſpicuus, memoriæ ſingularis, bonitate inſignis, & juris peritus. Pompeio fuit ſimillimus quamvis obeſus non fuerit. Fuit vini cupidior, ſemper tamen undecunque conditi, nunc roſa, nunc maſtiche, nunc abſinthio, cæteriſque rebus quibus gula maxime delectatur. Cum Parente Africæ præfuit & Auguſtus eſt appellatus: tandem à Capeliano Mauretaniæ rectore & Maximini partium, cui in vita privata ſemper adverſus fuerat, victus & interemptus eſt, ætatis anno XLVI. A Senatu Auguſtus appellatus eſt, & inter Divos cum patre relatus. Quòd plurimas habuerit concubinas, præſertim vero ſibi decretas viginti & duas, & ex omnibus ternos aut quaternos filios, Priamus dictus eſt, ab aliis per jocum Priapus. Vixerat in deliciis, in hortis, in balneis, in amœniſſimis nemoribus, &c.

PIETAS

PIETAS AVGuſti & lemmate & typo deſignatur. Illam exprimunt ſigna pontificalia & auguralia quæ ad res divinas pertinebant. De illis dictum eſt in Caracallæ nummis, pag. 236. Obſervandum autem Romanos etſi non ita religioſos, religionis tamen tantam habuiſſe rationem ut quotieſcumque occaſio occurreret ejus ornamenta ſuis monumentis non omiſiſſe teſtantur innumeri lapides, innumeri nummi.

CUi tribuendus ſit hic nummus, non ſatis video: inſcriptio enim Gordianum tantùm deſignat illumque Cæſarem, quod Africano filio & etiam Gordiano tertio competit, uterque enim Cæſar dictus eſt. Annus primus imperii per L. A. deſignatus eſt. Aquila imperii ut & Jovis ſymbolum coronam roſtro tenet quam Imperatoris capiti imponere parata videtur. Cæterùm nummus eſt & antiquiſſimus & integerrimus.

DECIMVS COELIVS BALBINVS familiæ vetuſtiſſimæ, bonitate, ſanctitate & verecundiâ ingentem ſibi amorem conciliavit. Staturâ procerus, corporis qualitate conſpicuus, eloquentiâ clarus, voluptatibus deditus, quas adjuvabat divitiarum abundantia. Iterum Conſul fuerat, rector provinciarum infinitarum: nam & Aſiam & Africam & Bithyniam & Galatiam & Pontum & Thracias & Gallias civilibus adminiſtrationibus rexerat, ducto nonnunquam exercitu, ſed rebus bellicis minor fuerat quam civilibus. Eo

Romæ imperium contra Maximinum adminiſtrante, maxima fit ſeditio inter Prætorianos & populum, ita ut potiſſima pars urbis incenderetur & conflagraret, templa fœdarentur, plateæ omnes cruore polluerentur: nec ſedaretur donec Balbinus Gordianum purpuratum ad populum produxiſſet longiſſimi hominis collo ſuperimpoſitum: quo viſo illius amore in concordiam rediere. Pupienus ad bella pronior contra Maximinum ivit, Balbino Romæ res publicas moderante. Eo truncato Imperatores clam inter ſe diſſentientes ſeditioni militari locum dedere, in qua uterque occubuit, ante adeptum imperii biennium. Vixit Balbinus annos L X.

BAlbinus his in nummis Deos precari videtur. Primus quidem illum ex- 1.
hibet ramum oleæ dextra tenentem, ſiniſtra ſcipionem. Hic pacem optare videtur, qui tamen, ſi cogatur arma capere, paratus eſt: quod Balbini mores explicat.

Vota ſuſcipiebat in ſecundo quibus ſibi per S. P. Q. R. felicitas perpetua 2.
denunciabatur. Jovem in tertio ſollicitat quem ſuum profitetur Conſerva- 3.
torem.

Notandum porrò Balbini nummos ex ære mediocri ita raros eſſe, ut pauci occurrant in cimeliarchiis.

NUmmos Balbini paucos Romæ cuſos fuiſſe ex ære mediocri dictum eſt, pauciores adhuc in Græcia. Hic unus illuſtrat illud cimeliarchium quod in hoc opere deſcribitur. Fortunam is refert ſub Iſidis imagine. Nullum nomen ſcriptum eſt quod aut urbem, aut regionem deſignet. Ex characteribus L. A. patet nummum primo Balbini imperii anno cuſum eſſe.

Alium

ALium nummum Græcum Balbini exhibet hæc tabella cum templo Solis Didymæi qui Mileti colebatur: De Didymæo & de Mileto abunde dictum eſt ſupra pag. 73. De cervo quem habet præ manibus adi Illuſtriſſ. Seguinum à quo hunc accepimus nummum. In Select. Numiſm.

M. Clod. Pupienus Maximus domi foriſque ſemper ſeverus, ita ut & Triſtis cognomen acceperit, vultu graviſſimus & verecundus, ſtaturâ procerus, corporis qualitate ſaniſſimus, juſtus, ampliſſimæ virtutis. Pater ei fuerat unus è plebe, ut nonnulli dicunt, faber ferrarius, ut alii, rhedarius, vehicularius, fabricator. Operam Grammatico, Rhetori non multam dedit, ſiquidem ſemper virtuti & militari ſeveritati ſtuduit. Militaris Tribunus fuit, Prætor, Proconſul Bithyniæ & deinceps Græciæ ac tertiò Narbonæ. Miſſus Præterea Legatus Sarmatas in Illyrico contudit, atque inde translatus ad Rhenum, rem contra Germanos ſatis feliciter geſſit. Poſthæc Præfectus urbis prudentiſſimus, ingenioſiſſimus & ſeveriſſimus approbatus eſt. Quare veluti Senatus ei homini, quod non licebat novæ familiæ, imperium tamen detulit, confeſſus omnibus eo tempore in Senatu aptiorem non eſſe qui deberet Principis nomen accipere. A Senatu una cum Balbino Auguſtus dictus eſt & cum ingenti exercitu miſſus contra Maximinum: qui cùm ad Ravennam bellum pararet maximo apparatu, eò perferuntur capita Maximini & filii Maximi, quæ à Pupieno Romam tranſmiſſa ſunt: Paulo poſt tamen per ſeditionem à militibus Maximini una cum Balbino interemptus eſt. Imperavit ferme annos duos: Vixit LXXIV.

NUmmi antiqui Concordiam frequenter exhibent, Deam ſedentem cornucopiæ tenentem. Corcordiâ res parvæ creſcunt, diſcordiâ maximæ dilabuntur: utriuſque dicterii exemplis non immorabor. Balbinum & Pupienum in regendo terrarum orbe concordes fuiſſe teſtantur plures nummi ex argento cum his titulis utrique Imperatori dicatis, Amor Mutuus Augg. Charitas In Maximo & Balbino. Mutua Augg. Fides Mutua Augg. Pietas Mutua Augg. Capitolinus tamen utriuſque diſcordias commemorat, ſed tacitas, & quæ intelligerentur potius quam viderentur. Victoria ſtans quæ tum inſcriptione tum alis & palmâ & coronâ dignoſcitur, Pupienum & Balbinum coronare videtur, ea enim in utriuſque nummis ſcalpta eſt, ob devictum & necatum juxta Aquileiam Maximinum. Quamvis Balbinus ad pacis munera, Pupienus ad bella pronior fuerit, utrique tamen honores omnis generis in ſolidum deferebantur.

M. Ant. Gordianus ſenioris Africani aut ex filio aut ex filia nepos, juvenis lætus, pulcher, amabilis, gratus omnibus, in vita jucundus, in litteris nobilis, prorſus ut nihil præter ætatem deeſſet imperio. Anno æt. xv. Cæſar factus eligitur cum Balbino & Pupieno contra Maximinum, quibus cùm biennio imperaſſent, militari ſeditione interemptis, ſolus imperio ſucceſſit. Contra Perſas profectus Saporem vincit, Antiochiam, Carras & Niſibin recipit; atque hæc omnia auxilio Miſithei ſoceri Præfecti prætorio, viri doctiſſimi quem eloquentiæ cauſa dignum parentela ſua putavit. Is à Senatu tutor Reipublicæ ob merita in Rempublicam eſt appellatus & Parens principum populi Romani. Quo per fraudem à Philippo ſublato tandem & ipſe Gordianus ejuſdem inſidiis interficitur, ætatis anno xxii. imperii vi. Inter Deos à Senatu relatus eſt: Ejus ſepulchrum in finibus Perſidis poſitum erat cum hac inſcriptione, Græcis & Latinis & Perſicis & Judaïcis & Ægyptiacis litteris, ut ab omnibus legeretur.

Divo

DIVO GORDIANO
VICTORI PERSARVM VICTORI GOTHORVM VICTORI SARMATARVM
DEPVLSORI ROMANARVM SEDITIONVM, VICTORI GERMANORVM
SED NON VICTORI PHILIPPORVM.

Tantam quæ adhuc hodie ſupereſt nummorum Gordiani copiam ad id revocare placet quod narrat Capitolinus, his verbis, *Philippum cum eum interfeciſſet, neque ejus imagines tollere, neque ſtatuas deponere, neque nomen abradere,* &c.

SPectant hi nummi ad bellum Perſicum, de quo ſic Capitolinus, *Gordianus aperto Jano gemino, quod ſignum erat indicti belli, profectus eſt contra Perſas cum exercitu ingenti, & tanto auro, ut vel auxiliis vel militibus facilè Perſas vincere poſſet. Fecit iter in Mœſiam atque in ipſo procinctu quidquid hoſtium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit atque ſubmovit. Inde per Syriam & Antiochiam recepit & Carras & Niſibin, quæ omnia ſub Perſarum imperio erant. Rex ſane Perſarum tantùm Gordianum Principem timuit* &c. *Effectum denique eſt ut Perſæ qui jam in Italia timebantur in regnum ſuum pugnante Gordiano redirent, totumque Orientem Romana Reſpublica detineret.* Quas ob cauſas *quadrigæ elephantorum Gordiano decretæ ſunt à Senatu utpote qui Perſas viciſſet, ut triumpho Perſico triumpharet. Miſitheo autem Imperatoris ſocero quadriga equorum & triumphalis currus & titulus hujuſmodi,*

MISITHEO
EMINENTI VIRO PARENTI PRINCIPVM
PRÆTORII PRÆFECTO ET TOTIVS VRBIS
TVTORI REIPVBLICÆ
S. P. Q. R.
VICEM REDDIDIT.

Triumphi imaginem repræſentat primus nummus, quem ideo cuſum eſſe arbitror ne debita gloria fraudaretur victor Gordianus qui Romam nunquam reverſus eſt, ſed nefarie oppreſſus eſt & occiſus à Philippo.

Alter Romam clypeo inſidentem exhibet, galeatam ut ſolet, orbem Gordiano tradentem, ſed habitu conſulari, quod pacem indicat poſt victos tot hoſtes imperii Romani.

Tertii nummi typus non minus eſt illuſtris. Imperatorem ſpoliis inſidentem coronat Victoria, milite coram ei palmam tradente; quæ omnia ut & inſcriptio VIRTVTEM Gordiani celebrant. In quarto etiam coronatur Imperator: Pons ſcaphis impoſitus expeditionem trans Euphratem denotat. Quintus iterum

rum Imperatorem coronatum exponit à Victoria juxta templum, præ cujus foribus mactatur victima. Triplici illo loco fortaſſis ſignificare voluerunt Romani ſuum Imperatorem coronam in ſolo, in ſalo, & in cœlo meritum eſſe.

Colonias exhibet hæc tabella quæ nummos cuderunt in honorem Gordiani, *qui adoleſcens à militibus & populo & Senatu & omnibus gentibus ingenti amore, ingenti ſtudio & gratia Auguſtus eſt appellatus. Amabatur autem merito avi & avunculi ſive patris qui ambo pro Senatu & pro populo Romano contra Maximinum arma ſumpſerunt & militari vel morte vel neceſſitate perierunt.* Hæc Capitolinus. Ad colonias redeamus.

In Gordian.

Colonia Ivlia Avgusta Felix Berytus in duobus primis tabellæ nummis repræſentatur: ea frequens occurrit in nummis antiquis quos ſupra vulgavimus. Qualis fuerit, dictum eſt pag. 30. Aquilæ legionariæ à Berytenſibus jam Imperatoribus Romanis dicatæ fuerunt, quod probat nummus Trajani ſupra expoſitus, pag. 143. Id veriſimiliter arguebat legionem quamdam Beryti ſtativa agere ſolitam, quæ ſe urbemque ſibi commiſſam Imperatoribus Romanis fidelem & devotam eſſe profitebatur. Dea in templo quin ad Venerem Aſtartem referatur, nullum eſt dubium. Videntur adhuc in templo ſed ſubobſcurè duæ aquilæ legionariæ quæ idem quam ſuperius dictum eſt indicant. 1. 2.

Sequentis coloniæ inſcriptionem ſatis difficilem aperuit & interpretatus eſt Cl. Triſtanus, Provinciæ Myſiæ Superioris Colonia Viminacium. Locum enodationi dederat Ptolemæus, Viminacium collocans ad Danubium in Myſia ſuperiori, & Procopius ſcribens eam in Dacia conſtitutam vetuſtate collapſam à Juſtiniano novam & validam reſtauratam eſſe. Myſia etenim pars erat Daciæ. Illius in Severo urbis plura apud antiquos reperiuntur, *Et quùm Severus iret contra Albinum*, inquit Capitolinus, *in itinere apud Viminacium filium ſuum majorem Baſſianum, appoſito Aur. Antonini nomine Cæſarem appellavit, ut fratrem ſuum Getam ab ſpe imperii quam ille conceperat, ſubmoveret.* Eò loci Carus Carini filius à militibus Diocletiano faventibus derelictus & interemptus eſt, *inter Viminacium & Aureum montem*, inquit Victor. Legionis nomen legitur in inſcriptione antiqua à Grutero commemorata quæ illam Victricem Frvmentariam nominat. Obſcuri ſunt characteres in ima nummi parte ſignati An. xii. Ad Annonam refert Triſtanus, certè illi aſſentior cùm id annos ſignificare non arbitratur. Taurus & Leo appoſitus quomodo conveniant difficile eſt ſolvere: ille quidem coloniarum erat ſymbolum, hic fortitudinis. Eos exprimunt verſus ſancti Paulini quos in honorem Nicetæ Dacorum Epiſcopi fecerat, 3.

Paul. Diac. lib. X. Pag. 371.

Poemate 30.

Paſcitur concors vitulus Leoni &c.

Alias

1. Alias colonias exhibet hæc tabella. Colonia Tyrus Metropolis in primo nummo ſignata eſt, quam & typus & inſcriptio demonſtrant. Concha purpuræ ſeu nautilus nonniſi in Tyriorum nummis expreſſa eſt, de qua dictum eſt pag. 239. Ambroſiæ Petræ ſupra fuerunt explicatæ pag. 270.

2. Pella Alexandri Magni patria in nummo Hadriani jam ſupra ſcripta eſt pag. 156.

3. Tertii nummi characteres mihi ſunt admodum obſcuri. Capricorni globum moderantis typus ad Octavium Auguſtum refertur, qui in ejus nummis ſimiliter occurrit. Vide pag. 24.

Diximus raros eſſe eos omnes antiquos nummos qui plures facies exhibent. Serapis Deus & Gordianus Imperaror hîc cernuntur; alter ſuam habet lauream caput cingentem, alter impoſitum modium cum appoſito retro copiæ cornu, indicandæ rerum omnium ubertati, quam Serapidem procuraſſe dicebant.

1. Odyssvs vel Odessa quemadmodum in nummo legitur urbs eſt Mœſiæ inferioris non procul à Ponto, quæ hodie *Varna* nuncupatur. Illius provinciæ urbes in nummis Gordiani frequenter occurrunt: procul dubio ii cuſi ſunt cum *is per Myſiam iter fecit*, ut narrat Capitolinus. Imperator ſacrificare videtur pro felici ſui itineris ſucceſſu, quem eventus non fefellit, *Parthos enim vicit* &c.

2. Vicini Marcianopolitani eumdem typum in Gordiani nummis uſurpaverunt, Serapidem nempe & ipſum Imperarorem ſeſe invicem reſpicientes. Imperatorem ſtantem in ſecundo nummo deſignatum eſſe nullum eſt dubium.

3. In tertio Bacchum ſuſpicor, attamen non ſatis novi. Menophilus in utroque nummo ſcriptus eſt qui certe magiſtratum indicat, de quo nihil legiſſe memini.

memini. Quod illi à Marciana Trajani ſorore nomen habuerint & cur, dictum eſt pag. 266. Nummum illuſtrat hæc inſcriptio, quam de aula Principis Tranſilvaniæ referr Gruterus,

Pag. 172.

IMP. CÆS. M. ANTONIO GORDIANO
PIO FELICI AVG. PONTIF. MAX. TRIB. POT. II. COS. PP.
COL. VLPIA TRAI. AVG. DACIC. SARMIZ.
METROP. DICATISSIMA NVMINI MAIESTATIQVE EIVS.

Dionyſopolitani plures fuerunt, in India intra Gangem, quos nummi noſtri 4.
certè non deſignanr, cum ii nimis eſſent ab Urbe remoti. Alii ſunt in Libya, quos ex Serapide in ſuſpicionem trahere meritò poſſent Antiquarii: meo tamen judicio ad hoc pertinere non arbitror. Si enim attendatur ad id quod ſculptum eſt in duobus prioribus nummis, nempe eumdem Serapidis & Gordiani habitum Odeſſæ & Marcianopoli ſignatum, certè ii ritus deſignabuntur qui illis vicini ſunt. ΔΙΟΝΥϹΟΠΟΛΙΣ autem urbs eſt in Myſia inferiori ad Pontum Euxinum, Odeſſæ fere contigua & non procul à Marcianopoli: *Crunos* antea vocabatur. Augent conjecturam tot antiqui nummi quos in honorem ejuſdem Gordiani cudi curaverunt aliæ inferioris Mœſiæ urbes, quemadmodum in ſequentibus demonſtrabitur.

Plinius. Ptolem. Strabo.

ODESSA iterum occurrit, de qua dictum eſt in ſuperiori pagina. Palmæ ex urna prodeuntes ludos ibi celebratos demonſtrant qui ei inſcripti ſunt: ex detritis characteribus libet hoc ſuſpicari ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ. De ludis Antoninianis Alexandrinis dictum eſt ſupra pag. 281.

GRæcos populos iterum exhibet hæc tabella, qui Gordiano ſuo Imperatori iter ad bellum Perſicum facienti ſuas dedicavere monetas. CALLATIANI primi occurrunt, prope Tomos ſiti ſunt in Myſia inferiori ad Pontum: Serpens quid ſignificet in hoc nummo cuperem ſcire: ΚΑΛΛΑΤΙΑ nominatur à Prol. ΚΑΛΛΑΤΙϹ, à Strab. quam primùm ACERVETIM appellatam fuiſſe ſcribit Plinius.

Nicopolis ſequentem vulgavit, quam dignoſcere inter tot ejuſdem nominis non facile eſt: eam ſuſpicor quæ ad Danubium ſita eſt ad confluentiam

Iatri,

latri, in Myſia inferiori, non procul à Trajani ponte. Huic interdum nummi antiqui epithetum addiderunt, ut diximus pag. 266. in qua ſcalpti ſunt nummi ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟΟΙϹΤΡΟΝ. Cybele ſedet, ex tympano & cubantibus leonibus dignoſcitur : Ea occurrit frequenter hoc habitu in antiquis nummis & marmoribus, ex quorum numero hoc ſeligemus ex Grutero cum hac inſcriptione :

DEÆ SYRIÆ SACR.
VOTO SVSCEPTO PRO SALVTE &c.

Vix poteſt ſciri quiſnam fuerit ille Magiſtratus qui in nummo legitur : ſic ſe habent Characteres : ΕΠ. ϹΤΡ. ΑΥΡ. ΔΙΟΓΕΝΟΥϹ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. hoc eſt, *ſub Prætore Aurelio Diogene, Nicopolitanorum.*

1. AB eâ provinciâ non prius ad alias pergemus quin urbes celebraverimus quæ nummos tunc temporis cuderunt in honorem Gordiani. Eo ſunt illuſtriores quo ejus faciei conjuncta eſt etiam uxoris Tranquillinæ facies : de hac ſuo loco dicetur.

TOMIS urbs eſt Myſiæ inferioris ad Pontum quam nobilitavit ſuo exilio Ovidius, ejus nummos jam frequenter in ſuperioribus vulgavimus. Dea Salus nihil peculiare demonſtrat.

2. ANCHIALVS etiam in Ponto collocata eſt quæ procul dubio à Trajano
3. VLPIA dicta eſt. Serapidem in nummo averſo ſatis illuſtrant ſuperiores in quibus Serapis ipſe Gordiano conjunctus eſt. De eo abundè ſupra dictum eſt pag. 115. De figura muliebri ſtante quæ in tertio nummo ſculpta eſt nihil auſim conjicere.

A Siaticos populos hic habes qui etiam ſuis nummis Gordianum ſunt ve- 1.
nerati. Cyziceni priores occurrunt, de quibus jam dictum eſt pag.
191. Vulcanus ſæpe occurrit arma fabricans, interdum coram Pallade aut
Venere, ſed præcipuè in nummis ex maximo modulo. Typus attinet ad id
Iliad. lib. 18. quod deſcribit Homerus, in gratiam Palladis Vulcanum Achilli fabricaſſe, de
quo in THESAVRO dicemus.

Miletopolitanis alterum nummum tribuit Cl. Triſtanus, quamvis ab illa 2.
voce parùm differant characteres. Ii in Myſia Aſiatica non procul à Cyzico.
Eos Dianam coluiſſe ut plures alios Græciæ populos typus demonſtrat: de his
dictum eſt pag. 216.

Magnetenſes in tribus ſequentibus celebrantur: quorum longe eſt illuſtrior 3.
ille qui locum inter Aſiaticas urbes Magneſiæ tribuit; hæc enim nona in num- 4.
mo declaratur, quod rariſſimum eſt. Illam diſceptationem non minus politè 5.
quam eruditè vulgavit Ezechiel Spanhemius Sereniſſimi Electoris Palatini ab in-
timis conſiliis, in ſuo quem edidit libro DE VSV ET PRÆSTANTIA
NVMISMATVM ANTIQVORVM. De Magneſia dictum eſt pag. 136.
De typo nihil auſim affirmare.

Sextus nummus Epheſios celebrat Alexandrinos dictos, ſive quòd, ut in- 6.
quit Triſtanus, Troas quæ Alexandria dicta eſt cum Epheſo communitatem
inierit, ſive quod Epheſii à Severo dicti fuerint Alexandrini, ſive quod in Ale-
xandria Ægypti, Epheſiorum multitudo commercia agens utriuſque populi
ſocietatem in nummo celebret: Etenim inter utramque urbem maxima erat
neceſſitudo.

Sardiani ſeptimum cuderunt de quibus ſatis ſupra dictum eſt, Jupiter ſe- 7.
dens nihil peculiare denotat.

Edeſſa urbs eſt Meſopotamiæ non longe ab Euphrate, Metropolis Oſrhoë- 8.
nicæ regionis & Abgarorum Regum domicilium. Videtur hæc, caput enim
turritum quid aliud indicaret, Romam inſidentem clypeo coronare propter
partam à Gordiano victoriam qua Parthos ſuperaverat: tunc enim ſuæ ditioni
redditus & reſtitutus eſt Abgarus.

Poſtremis duobus nummis Carrheni inſcripti ſunt. Carrha vel Carrhæ 9.
Amm. Marcell. lib. 23. urbs eſt Meſopotamiæ, *oppidum antiquum Craſſorum & Romani exercitus ærumnis* 10.
inſigne. Eamdem Lunam jam vidimus in Caracallæ nummis pag. 245. Quæ
rum fœminino tum maſculino habitu religiosè per hos tractus colitur. Co-
lumna & ara indicant Gordiano ab hac urbe ſacrificia oblata fuiſſe ut Deo Mar-
ti,

ti, qui illam ab hoſtibus vicinis liberaverat. Parthi enim temporibus Maximini has regiones invaſerant.

1. 2. Iterum Græcos nummos populorum Aſiæ exhibet hæc tabella. Nicomedienſes duos primos cuderunt. De illorum origine jam ſcripſimus ex Libanio quod ad rem noſtram facit, cum inter Domitiani nummos anguis veniebat explicandus, pag. 132. Aquila & ara accuratius adhuc illorum originem demonſtrant. Duæ figuræ ſtantes ad templi ſeu urbis fores Gordianum & Tranquillinam fortaſſis exhibent cum palmis hinc inde, victoriæ nempe præmiis, quam ille contra Parthos adeptus erat. Orat. 6.

3. Nicæenſes vicini legionum ſigna ſuo Imperatori exhibent, quemadmodum & Caracallæ & Alexandro Magno fecerant.

4. Pallas quæ in quarto nummo repræſentata eſt ſic ſe habet in Caracallæ nummo ſupra expoſito pag. 243. Quo loci diximus de Seleucia ad Calycadnum.

5. De Hypæpis dictum eſt pag. 234. ad quod refertur Dea nuda in medio templo quam Venerem interpretor, *cujus dono*, ut inquit Stephanus, *mulieres Hypæpenenſes ſupra cæteras erant formoſiſſimæ.* Miror Cl. Triſtanum hanc Dianam eſſe aſſeruiſſe, cum neque ubera, neque quæ ad venationem pertinent hic exhibeantur. De Urbibus.

6. Patara quæ ſextum nummum cudit urbs eſt Lyciæ maritima in Aſia prope Pamphyliam & Cariam: Arſinoë dicta eſt ab Ptolomæi Philadelphi uxore. Celebris erat ob oraculum Apollinis. *Pataram*, inquit Pomponius Mela, *nobilem facit delubrum Apollinis quondam opibus & oraculi fide Delphico ſimile.* Quare non mirum eſt ſi nummus Apollinem repræſentet, eumque ut vatem, Muſarum habitu quem etiam induit dum Actius dicitur in Auguſti nummo. Laurus & tripus ad ipſum pertinet & ſerpens ei implicitus. Corvus frequenter Apollini dicatus eſt diciturque à Statio *comes obſcurus tripodum.* Hunc Batto apud Callimachum muneri dedit qui viam oſtenderet locum quærenti Cyrenæ condendæ, Lib. 1. cap. 15. Lib. 3. Thebaid.

Καὶ λιβύην ἐσιόντι κόραξ ἡγήσατο λαῷ.

7. Egregium typum exhibet ſeptimus. Gordianus ut Genius montem gerit in capite, quo Argæus ſignificatur, cui impoſita erat Cæſarea Cappadociæ metropolis. Non inuſitatum erat antiquis Deos pro montium Geniis uſurpare, imò pro ipſis montibus: ſic Jupiter Caſius pro Deo Caſii montis in nummo Trajani ſupra expoſitus eſt: ſic Argæus mons in nummis argenteis quos

poſſidemus Pii Antonini & Severi & Juliæ, quos publici juris facere cum reliquis noſtri Theſauri in animo eſt.

Colophon quæ octavum nummum cudit urbs erat Ioniæ in Aſia minori, quæ ſe cum ſex aliis Homeri natalitiis jactitabat. Apollo ſedens pro 8.
typo eſt, ex cithara & lauro ei ſacra dignoſcitur. *Apud Colophonios lucus viſitur Apollinis, fraxinis condenſus*, inquit Pauſanias. *Habebant etiam templum & oraculum Apollinis Clarii, ipſa antiquitate ſanctiſſimum.* Quis fuerit ille Callinicus Colophonienſis Prætor, nihil niſi ex hoc nummo didici.

In Achaic. lib. 7.

Vicina Metropolis ut Colophon Gordiano ſuum nummum dicavit 9.
de illa dictum eſt pag. 244. cum nummum vulgavimus eodem prorſus typo & inſcriptione. Veriſimile eſt eumdem ejus fuiſſe animum cùm & Caracallæ & Gordiano ad bellum Parthicum properantibus hos honores congeſſerunt.

Decimi nummi typus egregius eſt. Tripodi urna eſt impoſita è qua prodit 10.
palma. Vas à ſiniſtris collocatum eſt, à dextris quidem aliquid quod vetuſtas eripuit: hæc omnia ad ludos pertinent fortaſſis Apollinis. Thessaloniche ad oſtium ſinus maris Ægæi in Macedonia.

HUnc nummum Cl. Triſtanus ad Temnitas refert Ioniæ populos quamvis in ejus nummo, ut etiam in meo, ΤΗΜΕΙΤΩΝ legatur, non ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. Mallem utriuſque originem quærere apud Timum ſeu Temum Aſiæ propriæ urbem quæ temporibus Tiberii terræ motu concuſſa & everſa fuerat, deinde refecta. Sed aliud eſt in hoc nummo quod res noſtras antiquas ſummopere illuſtrat. Duarum Nympharum quæ pro typo ſunt, habitus ſimilis conſpicitur in nummis Sacro Senatui oblatis, cum hac inſcriptione ΙΕΡΑ CΥΝΚΛΗΤΟC. Duodecim huic dicatos ſcalpi ſupra curavimus pag. 4. inter quos hic undecimum locum obtinet, eadem inſcriptione conſpicuum nempe ΕΠ. CΤ. ΑΥ. CΤΡΑΤΟΝΙΚΙΑΝΟΥ ΤΗΜΕΙΤΩΝ; *Sub Prætore Aurelio Stratoniciano.* Hæc omnia locum dedere conjecturæ, quam hic eruditorum cenſuræ lubens exhibeo, nempe hos omnes nummos Senatui dicatos temporibus Gordiani hujus cuſos fuiſſe: conveniunt typus & inſcriptio utriuſque nummos illuſtrantes: conveniunt & facies, nec enim plurimùm mihi differre videtur Gordiani effigies ab ea quam finxerunt Senatui. Et quod rem mihi dirimere videtur, id eſt quod pleræque urbes quæ uni nummos obtulerunt, alii etiam dicaverunt, Gordianum ut ipſum Senatum venerantes.

Ex

EX quatuor hujus tabellæ nummis unus eſt, quem quantum potuit Cl. Triſtanus interpretatus eſt, GRIFS inquit id fortaſſis indicat *Gordianus Romanorum Imperator Filius Serapidis:* laudo quidem ſolertiam ſed ea non ſufficit: quamvis ampliorem ſuperaddere nequeam. Anni in nummo ſignati CCCVIII. ænigma penes ſe habent cujus ſolutionem non novi.

Cæteri vel annos imperii vel tribuniciæ poteſtatis exhibent. Captivi juxta trophæum victorias Gordiani demonſtrant, quas è Parthis reportavit.

NUmmus hic ab Illuſtri Seguino jam vulgatus fuit. Junonem pronubam interpretatur ſtantem in templo tetraſtylo habitu nubentis. Ejus ſacra anniverſaria nuptiarum ritu à Samiis celebrabantur quia apud eos adoleverat, & Jovi nupſerat. Nummum in ejus honorem cuſum ab iiſdem Samienſibus inſcriptio docet, illam Imperatori ſuo dicantibus, pro more Græcorum. In Select. Numiſm.

DE Abgaris Edeſſenorum Dominis Regibus & Phylarcis dictum eſt pag. 192. 193. At iſte qui hic ſignatus eſt tripliciter ſuam erga Romanum Imperatorem gratitudinem teſtatur, tùm eques, tùm pedes, tùm ad προτομὰς ſcalptus, quod Galli vocant *en demy buſte*. Triplex ille habitus denotat Abgarum omni officiorum genere Gordiano devinctum, omnibus modis aut in pace aut in bello gratias acturum. Interpretatur Cl. Triſtanus eum ab Artaxerxe fugatum à Gordiano reſtitutum fuiſſe, in cujus rei recordationem tot nummi cuſi fuerunt. De Tiara ſeu Cydaride, tunica manicata quam de græca latinam fecerunt chiridotam, ut & de cæteris Magnorum Regum ornamentis, dixit abunde Theophylactus Simocatta, & poſt eum Briſſonius, cùm egit *De regno Perſico.* Lib. 4. cap. 3.
Quæ ad nummos antiquos ſpectant excerpſimus, ad illuſtrandum nummum Perſi-

Perſicum quem volente Deo cis paucos menſes in THESAVRO noſtro vulgare propoſitum habemus.

TRanquillina Miſithei filia fuit, uxor Gordiani. Plures exſtant apud Gruterum inſcriptiones illam celebrantes, in quibus interdum FLAVIA, interdum VALERIA, interdum FVRIA SABINA nominatur, certè in omnibus ejus nummis quos vidi ſic legitur ΦΡΟΥΡΙΑ ΣΑΒΕΙΝΙΑ ΤΡΑΝΚΥΛΛΕΙΝΑ. Triſtano non placet lectio. *Scribitur*, inquit, ΦΟΥΡΙΑ: Fortaſſis quòd Furia fuerit nomen à Romanis ſæpe uſurpatum, ſed omnes ut jam dixi conclamant nummi. De ejus moribus & liberis penes Autores altum eſt ſilentium: SANCTISSIMAM nominant frequentes inſcriptiones, quare illam tanto patre & tanto conjuge dignam facile crediderim. Sanctitas priſcè pro In Paneg. caſtitate uſurpabatur, quam præcipuè viri laudant in mulieribus. Plinius Plotinam nuncupavit ſanctiſſimam fœminam, quod de paucis dictum eſt. Ad àverſos nummorum typos procedamus.

Illi certè tales ſunt quales nulli alii in tota nummorum ſerie: ad Epheſios quidem pertinent, ſed cum diverſiſſimo Dianæ habitu. Ea enim vel in curru ſtat à cervis velociter currentibus vecto, vel uni cervo inſidet, vel pedes cernitur cum adſtante cane venatico. Ubique Epheſii ſignificantur Primi Aſiæ, quod Antoninus comprobat Epheſum nominans *Primam Metropolitarum* πρῶτον τῶν μητροπόλεων Ἔφεσον. Stephanus *Illuſtriſſimam* illam nominat ἐπιφανεστάτην.

In leg. obſer. Dig. de officio Proc.

EIdem Tranquillinæ hi tres nummi dicati ſunt, quam non Sabinam ſed ΣΑΒΕΙΝΙΑΜ nuncupant. De Chalcedonenſibus dictum eſt pag. 148. 149. Ut de Apolline à cygno in cælos delato.

Alter à Nicomedienſibus cuſus eſt de quibus etiam dictum eſt pag. 148. Serpens ille tot gyris circumvolutus eorum originem certè denotat quam ſupra declaravimus. Sed cur caput humanum ei eſt impoſitum mihi obſcurum eſt,

niſi

niſi morem ſuſpicer Ægyptiorum ad Nicomedienſes etiam tranſlatum eſſe, qui ſuas belluas cum capitibus humanis adorabant Διὸ εἰς τὴν θυσίαν παρέλαβον τῶν ζώων καὶ ὁμοίως πως οὓς ἀνέμιξαν θηρία καὶ ἀνθρώπου καὶ πάλιν ὀρνέων σώματα καὶ ἀνθρώπου &c. inquit Porphyrius. Cernitur etiam idem caput humanum anguino corpori impoſitum in Caracallæ nummo. Lib 4. περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων.

Perinthii frequenter Romanis Imperatoribus & eorum uxoribus ſuas dicaverunt monetas, exſtant plura exempla in ſuperioribus, præcipuè pag. 132. 148. & 150.

M. IVLIVS PHILIPPVS Arabs, humillimo ortus loco fuit, patre nobiliſſimo latronum ductore, virtute rei militaris clarus, ordinis comes, dux & Præfectus prætorio creatus, cum Gordiano contra Perſas profectus, Miſitheum fraude necavit: poſt ejus mortem à Gordiano tanquam parens dilectus, eumdem tandem interfecit, ſibique imperium arripuit, Senatui ſcribens Gordianum morbo extinctum, ſe Imperatorem creatum ab exercitu. Deceptus Senatus credit, ipſumque Auguſtum appellat. Superbus erat qui ſe in novitate atque enormitate fortunæ non tenuit: Oppidum à ſe nominatum Philippopolim in Arabia condidit ſacramentis intervenientibus, amicitia cum Sapore conſtituta, belloque ſopito Romam proficiſcitur contra Decium tandem educens exercitum mente turbatus ac veluti furore percitus Veronæ cadit pulſo amiſſoque exercitu. Tradunt illum à militibus interfectum medio capite ſupra ordines dentium præciſo. Imperavit annis quinque, deinde inter Divos cum filio relatus eſt. Chriſtianum eum fuiſſe tradunt Euſebius & alii. Inſcriptionem Veronæ exſtantem ex annalibus Baronii excerpſit Zozimus. Grutertus:

ANNO CHRISTI CCLIII.
IMP. DIVVS PHILIPPVS SENIOR
VERONÆ ET ROMÆ IVNIOR
A SATELLITIBVS INTERFICIVNTVR

Sibi proſpiciant qui antiquam arbitrantur: ſane cum Scaligero ſuppoſititiam puto, non is erat tunc temporis mos ſcribendi. In Euſeb.

Duos

DUos Philippi nummos vulgabimus rem illuſtrem demonſtrantes. Ludos nempe ſæculares & Imperatoris liberalitatem. De his ſupra diximus pag. 119. Eorum quos Philippus celebravit magnificentiam quodammodo de-
In Gordiano. ſcribit Capitolinus his verbis, *Fuerunt ſub Gordiano Romæ elephanti triginta & duo, quorum ipſe duodecim miſerat, Alexander decem; alceos decem, tigres decem, leones manſueti ſexaginta, leopardi manſueti triginta, belbi id eſt hyænæ decem: gladiatorum fiſcalium paria mille: hippopotamus & rhinoceros unus: archoleontes decem, camelopardali decem, onagri viginti, equi feri quadraginta & cætera ejuſmodi, animalia innumera & diverſa; quæ omnia Philippus ludis ſecularibus vel dedit vel occidit. Has autem omnes feras manſuetas & præterea efferas, Gordianus parabat ad triumphum Perſicum; ſed votum publicum nihil valuit, nam omnia hæc Philippus exhibuit ſecularibus ludis & muneribus atque Circenſibus, cùm milleſimum ab urbe condita annum in conſulatu ſuo & filii celebravit.* Ea ad utriuſque nummi interpretationem referantur, quam adhuc illuſtranto alii quos penes me habeo in quibus legitur SÆCVLARES AVGG. I. II. III. IV. V. VI. cum variis animalibus tunc temporis productis, ET SÆCVLVM NOVVM, ET MILLIARIVM SÆCVLVM quamvis apud Occonem & alios MILLENARIVM non MILLIARIVM legatur. Eos autem ludos exhibuit Philippus ſecundo imperii anno vel tertio, per tres dies continuos noctesve, quibus natum eſt
In Chronico. incendium. Locus Caſſiodori hac de re ſpectabilis: *Æmiliano & Aquilino Coſſ.* inquit, *milleſimus annus urbis Romæ expletus eſt: ob quam ſolennitatem innumerabiles Philippus cum filio ſuo beſtias in Circo magno interfecit: ludoſque in Campo Martio theatrales, tribus diebus ac noctibus populo pervigilante celebravit &c.*

PHilippi nummos hic habes quos Coloniæ in ejus honorem cuderunt. 1.
VIMINACIVM in Mœſia jam pridem Gordiano ſuum nummum dicaverat, quem ſupra vulgavimus pag. 294. Idem typus occurrit, mulier nempe inter taurum & leonem de quibus ibidem dictum eſt.

Alter ab univerſa Dacia videtur cuſus abſque ullius urbis deſignatione. 2.
Obſervandum eundem typum etiam repræſentari in nummis Otaciliæ Severæ, & ejus filii Philippi junioris. Galerus quo mulieris caput ornatum eſt, Dacis erat uſitatus: id probant plures nummi Decebalum Daciæ Regem ſic exprimentes, & plures figuræ in columna Trajana, quæ bellum Dacicum à Trajano confe-

confectum egregiè repræſentat. An aquila & leo utriuſque animalis in illis regionibus proventum ſignificet, incertum eſt, ſed certè ibi frequentes occurrunt. Leones & aquilas in Auſtria vidi è Tranſilvania abductas, quæ olim Dacia nuncupabatur. Vexillum illud meo judicio aliquam legionem indicat, firmandæ contra barbarorum impetum provinciæ in Dacia degentem. Characteres in eo conſpicui D E aſſequi non poſſum.

3. Tertius nummus templum exhibet quod Colonia Helvia Jovi Optimo Maximo Helvio dicaverat. Illud in nummis Severi, Caracallæ & Getæ ſupra vulgavimus. De ea dictum eſt pag. 225.

4. De Colonia Laodicea Metropoli ſupra dictum eſt pag. 183. &

5. de Colonia Damasco pag. 36. cur aries in ejus nummo ſit expreſſus non ſatis novi.

1. Primus tabellæ nummus ad Zeugmatenſes pertinet de quibus dictum eſt pag. 177. 178. Cur in ima nummi parte appoſitus ſit caduceus non facile eſt conjicere. Non me latet Clariſſ. Occonem & Triſtanum Philippo filio hunc nummum tribuiſſe qui forte utrique dicatus eſt, ſed certè meus faciem exhibet ſexagenariam, & ideo ſoli patri competit, cum Philippus junior anno ætatis duodecimo ſit necatus.

2. Alter ad Cyrteſtenſes. Jupiter in ſuo templo ſedet fulgur tenens quaſi miſſurus: de eo dictum eſt pag. 180. Hunc ſicut priorem aſſignavit Cl. Triſtanus Philippo filio, fortaſſis utrique dicati ſunt, ſed certè mei Philippum patrem referunt.

3. Theſſalonicenſes tertium cudere, in quo Apollo nudus lauream tenens & urna è qua palma certè ludos Pythios indicant, Figuram coram ipſo ſtantem refert Cl. Triſtanus ad Philippum; ſed cur orbem ab Apolline reciperet & id quod humeris geſtat: mallem eum Cabirum eſſe vel Philippum ſub Cabiri ſpecie, cui præcipuus iſtius regionis cultus deferebatur: Cabiros enim malleum ubique ſimilem humeris geſtantes repræſentavit antiquitas & præcipuè nummi: De iis vide pag. 232.

4. Phocæenſes quartum ſignaverunt: plures eorumdem nummos ſupra vulgavimus: vide pag. 233.

5. De Coienſibus dictum eſt pag. 34. Victoria gradiens lauream & palmam gerens Philippo gratulari videtur *ob pacatum Orientem & compoſitum*, ut loquitur Aur. Victor.

De Cæſarib.

Hyrcanos demonſtrat quintus nummus: an ii ſint qui mari Caſpio nomen 6.
dedere, veriſimile eſt. Cl. Triſtanus arbitratur mulierem cum cane eſſe pro typo: pace ejus dixerim Bacchus ſtat cantharum dextrâ tenens, ſiniſtrâ thyrſum, pedes ejus lambente tigride, ſimilem typum vulgavimus inter Aurelii nummos quem explicat inſcriptio ΔΙΟΝΥϹΟϹ ΚΤΙΣΤΗϹ ΤΙΑΝΩΝ *Bacchus conditor Tianenſium.* vide pag. 199. Eum illuſtrant quæ dicta ſunt pag. 179.

Septimus nummus triremem exhibet quam nondum in Epheſiorum num- 7.
mis videram. Is quantumvis integer in una parte corruptus nomen eripit ſpectabile quod felicior quiſpiam conjiciet: certè pars ſuperior Epheſiorum primatum ſignificat. Diſſimulandum non eſt hunc nummum poſſe tribui juniori Philippo, nomina enim conveniunt, deinde facies in eo expreſſa quæ juvenilis videtur: at malui cum Occone errare, ſi quid ſit erroris, quam in re incerta virum tam doctum reprehendere.

Octavus ad Pergam pertinet Pamphyliæ urbem. Perga vel Pergæ dice- 8.
batur, Aſylum fuiſſe inſcriptio docet, & ibi cultam Dianam, ſicuti nummus ſupra vulgatus pag. 229. Quod hic ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ legatur fortaſſis ad exemplum factum eſt alterius nummi in Julia in qua legitur ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗϹ ΑΡΤΕΜΙΔΟϹ.

DE Antiochia ſupra diximus. Senatus conſulti notam hic latinis characteribus appoſitam eſſe notabile eſt, fortaſſis ob populorum erga eum reverentiam à quo etiam dialectum mutuabantur.

De Fortuna in Lectiſternio cubante diximus in nummis M. Aurelii pag. 197. Eadem occurrit etiam in Lucilla pag. 207. Cætera annos imperii deſignant, qui in nummis frequenter notantur, Aquila & Jupiter ſummam Imperii Majeſtatem deſignant.

Strabo. Plinius. Stephanus. Ptolem.

MEſambria urbs eſt Mœſiæ ad Pontum Euxinum de qua paſſim apud antiquos. ΜΕϹΑΜΒΡΙΑΝΩΝ in his nummis legitur non ΜΗϹΑΜΒΡΙΑΝΩΝ ut ſcribunt quidam. Coloniam fuiſſe Byzantinorum & Chalcedonenſium docet Herodotus repugnantibus Stephano & Strabone alium conditorem aſſignantibus. Poſtremus hic nomen ad vetus Thracicum idioma
Lib. 6.
revocat, quo ΒΡΙΑ urbs ſignificatur. De Genio in averſa primi parte nihil ſuppetit, de Serapide ubique terrarum ferè culto dictum eſt pag. 115. Cæterum

terum illuſtres faciunt nummos conjugum facies, Philippi & Otaciliæ Severæ. De hac nunc dicere ordo noſter poſtulat.

MARCIA OTACILIA SEVERA uxor fuit Philippi patris, mater junioris. Hæc Chriſtum coluiſſe fertur, & cum marito ac filio baptiſmate inſignita, ab Origene edocta. Pauca de ea ſciuntur, Scriptorum incuriâ. Primus nummus LVDOS SÆCVLARES celebrat quos edidit Philippus de quibus ſupra pag. 304. Ad id etiam refertur alter in quo ſcriptum eſt MILLIARIVM SÆCVLVM. Alium plurimi notant autores in quo ſcriptum MILLENARIVM, at illum non vidimus.

1. SIcuti PROVINCIA DACIA ſuos nummos Philippo dicaverat, eumdem etiam honorem in Otaciliam Severam ejus uxorem congeſſit eodem planè typo, qui ſupra explicatus eſt. Conjectura eſt hanc ei fuiſſe patriam.

2. Nummus alter egregius quidem eſt, tùm propter falcatam Lunam cui impoſita eſt Auguſtæ effigies, tum propter templum illud rupi impoſitum in averſa parte. Tota inſcriptio non legitur quæ tamen Berytum ſubindicat. Templum prorſus ſimile cernitur in Macrini nummo ſupra deſcripto pag. 258. Quod ad Phanæam pertinet, Colonus agens boves aut coloniæ inſtaurationem aut reſtaurationem demonſtrat, quod Otaciliæ Severæ deberi docet nummus. Notanda venit inſcriptio circum caput, M. OT. SEVERÆ AVG. M. C. quam ita interpretor Marciæ OTaciliæ SEVERÆ AVGuſtæ Matri Cæſaris.

3. COLonia DAMAſcus METRopolis in tertio nummo ſignata eſt. Romanis eam paruiſſe indicant Romulus & Remus cum lupa lactante. LEGIO VII. vexillo inſcripta procul dubio Damaſci commorabatur, ſuæque fidelitatis hoc perhibet teſtimonium, cujus etiam per alios nummos quos vidi, Philippum certiorem fecerant.

Photius. HÆc tabella nummos Græcos exhibet ejuſdem Auguſtæ in quibus obſervandum eam non OTACILLAM vocari ſed OTACILIAM. Primum quidem jam explicavit Cl. Triſtanus Apollinem ad Ierapolitanos Phrygiæ referens, quòd apud eos coleretur & antrum haberet præſtigiis ac miraculis clarum: ſic antiqui. 1.

Strabo, lib. 13.

Hierapolitanis vicini Magnetenſes ſuam etiam Cybelem Otaciliæ Severæ obtulerunt: de illis dictum eſt pag. 136. 2.

Tertius nummus à Nicomedienſibus cuſus eſt bis Neocoris. Serapis & Iſis illum ſummoperè illuſtrant, de quibus abundè ſupra dictum eſt. 3.

Antiochenſes quemadmodum ſolebant tum Imperatoribus tum eorum uxoribus & filiis ſuos nummos offerebant: De iis ſupra dictum eſt. ΜΗΤΡΟΚΟΛΩΝ interpretor Metropolitas Coloniæ. 4.

Temnitenſes quintum nummum percuſſere: De iis dictum eſt pag. 282. Veriſimile eſt hunc fluvium decumbentem eſſe eum qui Temnum alluit, Hermum ſcilicet, in Aſia propria ſatis celebrem. 5.

M. IVLIVS PHILIPPVS filius fuit Philippi Imperatoris & Otaciliæ Severæ. A patre in conſortium imperii adſcitus eſt, & Romam adductus. Adeo ſeveri & triſtis animi fuit ut jam tum à quinquenni ætate nullo prorſus cujuſquam commento ad ridendum ſolvi potuerit, patremque ludis ſæcularibus petulantius cachinnantem, quamquam adhuc tener, vultu notaverit averſaro; quare ἀγέλαστος dictus eſt. Patre adverſus Decium profecto, hic Urbi relictus eſt, ubi audita Philippi morte à Prætorianis militibus interficitur, annum agens duodecimum. Obſervandum ejus nummos nullo diſcrimine à Parentis nummis differre, niſi illis interdum CÆSARIS dignitas appoſita ſit, his AVGuſti: Cæteri eodem prænomine, nomine & agnomine, interdum etiam faciebus, quamvis parens eo profectus fuerit ætatis quæ ſenem illum faceret, Filius verò nondum adoleſcens necatus fuerit.

Philippo

PHilippo filio non defuit PROVINCIA DACIA; eumdemque typum illi obtulit quem pridem patri Philippo & matri Otaciliæ Severæ dicaverat.

1. EJuſdem Philippi junioris nummos aliquot Græcos hic expoſuimus. Primus ab Illuſt. Seguino vulgatus & explicatus eſt. Typus ſanè ut inſolitus In Select. ſic eſt elegantiſſimus. Tres Furias exhibet, ſorores ſceleris ultrices Deas; Numiſm. Alecto, Tiſiphone, Megæra ab antiquis vocabantur: *Tunicis ad talos demiſſis cingulo pectus incinctis* illas deſcribit Strabo, quas inſuper nummus terribiliores Lib. 4. demonſtrat, ſerpentibus, tædis, flagellis, & ſtimulis quos habent præ manibus. Geogr. Cur eæ ab Antiochenſibus in nummo ſignatæ, aut cur Philippo dicatæ, mihi quidem obſcurum eſt. Mos erat antiquis etiam iratis Diis templa dicare, aras erigere, victimas ſacrificare. Teſtes ſunt nummi Ve-Jovis, Pavoris, Palloris, quos poſt Fulv. Urſinum publici juris fecimus. Febri etiam In Famil. aras & templa exexerunt Romani, quò minus noceret. Sic recentiores Indi Roman. Valer. Orientales Dæmones non honoris cauſa ſed timoris adorant: At de his ſatis. Maxim.

2. Aram inter ſerpentes Cyziceni in ſuo nummo expreſſerunt: an ii Aſiam voluerint indicare quemadmodum Auguſtus fecerat eodem fere typo cum hac epigraphe ASIA RECEPTA: an aliquid aliud difficile eſt conjicere: Ii quippe ad littoris Propontidis oram quaſi Aſiæ limen occupant. De iis dictum eſt pag. 191. & 242. In qua nummum Caracallæ dicatum ſimilem vulgavimus.

3. De Hyrcanis ſupra dictum eſt pag. 306. Veriſimile eſt eos patri & filio eodem animo ſuos nummos dicaviſſe.

4. De Magnetenſibus etiam dictum eſt pag. 136. Typus binas aquilas exhibens, imperium orientale & occidentale non exhibuiſſe conſtat, cùm ante Theodoſium illius partitionis nullum exſtet veſtigium: niſi potentia imperii Romani ad utrumque extenſa ſignificetur. Caracalla quidem & Geta inter Herodian. ſe diſſentientes illam orbis diviſionem tentavere, at precibus Juliæ neutrum deſerere volentis, res infecta eſt.

5. Quid de Epheſiis dicendum eſt aut de Diana, quod prius non dictum fuerit? brevitati ſemper operam dedimus, quæ aut repetitione aut locis communibus offenderetur.

CNEVS MESSIVS QVINTVS TRAIANVS DECIVS Sirmienſium vico ortus Budalia quæ nunc Buda dicitur in Pannonia inferiori militiæ gradu ad imperium conſpiraverat. Vir erat artibus cunctis & virtutibus inſtructus, placidus & communis domi, in armis prompriſſimus: quare Trajano adæquatus eſt, & nomen optimi Principis judicio Senatus meruit. A militibus Illyricianis contra Philippos Imperator factus eſt, devicto & occiſo patre, à Senatu Auguſtus appellatus. Filium ETRVSCVM nomine Cæſarem fecit, quem paulo poſt adverſus Barbaros trans Danubium miſit: Sequutus & ipſe in acie cum filio necatus eſt, copiæ omnes proſtratæ imperiumque Romanum Scythis & Getis deſpectui habitum corpuſque paludis voragine abſorptum, nec uſquam repertum eſt. Dicunt illum à Treboniano Gallo Duce limitis Mœſiæ proditum. Vixit annos L. imperavit biennio: In Chriſtianos acriter ſævierat. Ejus temporibus oppreſſi ſunt duo imperium ambientes, Iotapianus ſeu Papianus & Priſcus, quorum nulli exſtant nummi. Decii hæc exſtat
Gruter. pag. 273. inſcriptio Tarracone in Hiſpania citeriori.

PIO ATQVE INCLITO DN. TRAIANO
NOBILISSIMO AC FORTISSIMO ET
FELICISSIMO CAESARI &c.

LIberalitatem exponit primus hic nummus, quam Tr. Decium erga po- 1.
pulum Romanum exercuiſſe veriſimile eſt, cùm imperium conſentiente Senatu adeptus eſt. Plurima ejuſmodi exempla ſupra vidimus.

Alterum typum in quo DACIA baculum ſeu vexillum tenet cujus vertici 2.
impoſitum eſt aſini caput perdoctè explicavit Cl. Triſtanus. Aſinus ἀήτηλον animal

animal ab antiquis vocabatur, quod Homero locum dedit Ajacem inter præliandum aſino comparare. Sic liber divinus Jacobi & Liæ filium nominat Iſſachar ſeu aſinum fortem, quòd conſtans eſſet, firmus & intrepidus. Daci ideò fortaſſis dicti Aſini quòd aſinos haberent in vexillis: Illa autem in nummis Romanis repræſentatur in honorem Decii, qui Dacus erat: Dacia enim Tranſilvaniam, Moldaviam, Valachiam, Hungariam & Pannoniam continet: Dicta eſt FELIX in nummo argenteo quemadmodum CARTHAGO, RAVENNA. Hujus poſtremæ nummum hic ſcalpi curavimus urbis Genium repræſentantem. Optarem quidem, cæterarum ſimilia monumenta nobis ſupereſſe quæ aut hiſtoriam aut geographiam poſſent illuſtrare.

Epitet. lib. 1. c. 18. Lib. 11. Iliad. Geneſ. cap. 49.

3. Tertius nummus Trajanum Decium repræſentat ſub habitu Genii exercitum Illyricianum tuentis, quemadmodum in alio nummo dicitur GENIVS ILLYRICI. Apud Romanos omnia ſuum habebant Genium, qui Angelo cuſtodi Chriſtianorum non malè convenit. In nummis legitur GENIVS CÆSARIS, GENIVS SENATVS, GENIVS POPVLI ROMANI, GENIVS EXERCITVS &c. Illyricum autem ea eſt provincia quæ ab Alpibus & mari ſupero ad Danubium extenditur; Ideo Decium celebrat in hoc nummo, & quod illius ſit patria, & quod ſuorum militum virtute, ii enim fortiſſimi cenſebantur, Philippi exercitus fugatus fuerit & Decius Imperator factus.

Novus typus prodit ab Antiochenſibus, tria nempe ſigna militaria, quæ haud dubiè legiones indicant Antiochiæ commorantes. Interdum etiam earum leguntur nomina. Antiochias ſupra quadraginta commemorant Veteres; Earum nulli fortaſſis hic nummus convenit propter appoſitum COLONIæ nomen, de qua nihil penitus in libris reperi. Characteres latini tum nummi ſcalptura illam deductam eſſe circa Danubii ripam ſubindicant, in Illyrico aut Dacia quòd ſatis Decio cæteriſque ejus nummis conveniret.

Prævium

PRævium habui Cl. Triſtanum in horumce nummorum explicatione, quare hæc gloria illi per me relicta ſit : SEptimiam COloniam RESÆNESIORVM exhibent, quam ubi collocata ſit nemo aut Hiſtoricorum aut Geo-
Lib.5.c.18. graphorum declarat. PECAINA legitur apud Ptolemæum, PÉCINA apud Stephanum, quam reſtauratam eſſe & coloniam factam ab Imperatore Severo indicant ejus nummi, quare dicta eſt SEPTIMIA. Sita eſt ad Tigris ripam in Meſopotamia prope Euphratis confluentiam : Locus ille eſt ſpectabilis tum propter devictos Perſas per Gordianum, tum propter ipſius Gordiani cædem
Lib.23. à Philippo patratam, *cujus adhuc ſepulchrum ſtat*, inquit Ammianus Marcellinus.

Averſos typos breviter exponam. Primus indicat coloniæ inſtaurationem 1.
cui aquila boum jugo ſuperimpoſita imperium Romanum demonſtrat. Eadem aquila occurrit in altero coronans figuram ſacrificantem, quam coloniæ 2.
Genium eſſe veriſimile eſt. Vexillum quod in tertio expreſſum eſt, legionem 3.
denotat coloniam adverſus Parthorum impetum firmantem. Quartus templum 4.
demonſtrat cujus januam occupat noctua, indicando Minervæ cultui. Figura virilis palmam tenens Tigrim repræſentat qui urbem alluit. Quintus figu- 5.
ras duas exhibet ſacrificantes, quas Palladem & Genium Reſainæ poſſumus arbitrari. Ara concordiam, trophæum victorias denotat, quod limitibus utriuſque imperii convenit Romani & Perſici. Cur Centaurus ad Perſas referatur ſane neſcio.

EAſdem figuras ſacrificantes, exhibet hic nummus, ſed hic prioribus longe eſt illuſtrior : Facies enim habet conjunctas Trajani Decii & ejus filii de quo ſuo loco dicetur.

NUllus occurrit in hac tabella nummus quorum typos in ſuperioribus non vulgaverimus, quare ab uberiori interpretatione abſtinebimus.

SAlluſtia BARBIA ORBIANA uxor fuit Trajani Decii & mater Q. Herennii Etruſci. De ea altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium: Inſcriptionem commemorat Gruterus ejus nomina celebrans.

GNAEÆ SEIÆ HERENNIÆ
SALLVSTIÆ BARBIÆ ORBIANÆ
AVG. CONIVGI DOMINI NOSTRI AVG. &c.

CONCORDIA ſedens in averſo nummo nihil peculiare indicat, præter domeſticam tranquillitatem, cujus monumenta uxores Imperatorum poſteris ſignificare conabantur.

DEcii filius fuit QVINTVS HERENNIVS ETRVSCVS MESSIVS DECIVS & Barbiæ Orbianæ. A patre primùm Cæſar dictus eſt deinde Auguſtus, cùm ad expeditionem Gothicam properaret: nummos habeo utramque dignitatem ſeorſim indicantes. Obiit in primo conflictu fortiter pu-

gnando contra Gothos, anno imperii ſecundo. Deciorum mortem plerique illuſtrem ferunt, namque filium audaciùs congredientem cecidiſſe in acie, patrem autem cùm perculſi milites ad ſolandum Imperatorem multa præfarentur, Victor. ſtrenuè dixiſſe, *Detrimentum unius militis parùm videri ſibi* : ita refecto bello cùm impigrè decertaret, interiiſſe pari modo.

IMperatorum Auguſtorum filios frequenter dictos eſſe PRINCIPES IVVENTVTIS declarant plures nummi, unum adhuc exemplum tradit primus tabellæ nummus.

Nummus alter Mercurium exponit caduceo conſpicuum & crumena : De caduceo trita res eſt. Crumenam ideo Mercurius tenet quòd ipſe aurum ſeu auri commercium & uſum primus invenerit, quare ab Ægyptiis *Aureus Deus* Codinus in Conſtantinop. dictus eſt. *Mercurium Deum lucri dicunt, unde & cum ſacculo pingitur* : Τοῦ κέρδους ἄλλοι λέγουσι καὶ τὸ ἔμπλεον τὸν Ἑρμῆν : ὅτι καὶ τὸ ἄγαλμα αὐτοῦ ἱστῶσι βαλάντιον μάρσιπον.

DE Provinciæ Mœſiæ ſuperioris COLoniæ VIMinacio ſupra dictum eſt, pag. 294. At quo tempore Etruſco oblatus eſt nummus? certè nummos vidi in quibus ſeorſim ab eadem colonia Viminacio aut Cæſar aut Auguſtus nominatur : ergo poſtremis temporibus.

UNus eſt ex his nummis qui explicationem mereatur, cæteris typis ſupra declaratis. Cl. Triſtanus poſt Ptolemæum, Salem urbem collocat in mediterranea parte Hyrcaniæ. Decius junior ſacrificare videtur, manu quidpiam ex patera in aram fundens. Arbor quæ hic eſt appoſita, vel ſilvas iſtius regionis indicat, vel ad Deum referenda eſt, cui ſacrificabatur : quem Apollinem poſſumus ſuſpicari ob vicinam laurum. Cætera ſunt obſcura, præcipuè de DORILAO in nummo ſcripto.

CAIVS VAL. HOSTILIANVS MESS. QVINTVS Trajani Decii certè filius fuit, ſed an à natura, an naturæ vices ſupplente adoptione, incertum eſt & obſcurum, propter diſſentientes hac de re Autores, Victorem præcipuè, Zoſimum, Jornandem, Caſſiodorum, Zonaram & alios. Dicunt illum Barbiam Orbianam Decii filiam in uxorem duxiſſe, eumque generum factum adoptatum fuiſſe. Nummum habemus ad hanc rem plurimùm facientem, in quo tum Etruſcus tum ipſe Hoſtilianus faciebus jugatis primam partem occupant, ambobus in eo dictis Cæſaribus, eum infra ſcalpi curabimus. Leguntur apud Gruterum inſcriptiones Valentiæ in Hiſpania repertæ, Pag. 274. quæ eorum dignitatem denotant.

Q. HERENNIO ETRVSCO MESSIO DECIO NOBILISSIMO CÆS. PRINCIPI IVVENTVTIS VALENTINI VETER. ET VETERES.	C. VALENTI HOSTILIANO MESSIO QVINTO NOBILISSIMO CÆS. PRINCIPI IVVENTVT. VALENTINI VETERANI ET VETERES.

Poſtquam Patres, hoc eſt Senatus, Trajanorum exitium compererunt, GALLO & HOSTILIANO auguſta imperia decernunt: at hic paulò poſt peſtilentiâ atrocius ſæviente, Romæ interiit. Rari ſunt ejus nummi ex quolibet metallo.

HOſtiliano ſuum obſervantiæ teſtimonium obtulit COLONIA VIMINAcium: de ea dictum eſt pag. 294. Obſervandum hunc typum ſimilem occurrere in Trajani Decii & Etruſci nummis iiſdem temporibus expreſſum; Hoſtilianus enim in eo tantùm CAEsar indigitatur, quare trium illorum Principum non modo concordia ſed & affinitas ſuſpicitur, & quodammodo probatur. Quid ſignificet AN. XII. in nummo ſignatum non ſatis video, id enim ad annum duodecimum referri nequit: nec etiam ad ANnonam, ut quibuſdam placet.

 Hic

HIc nummus affinitatem Etruſci & Hoſtiliani arguit ut ſupra dictum eſt. Col. Æl. K. deſignat ut arbitror Coloniam Æliam Capitolinam, quæ Hieroſolyma eſt. De ea dictum eſt pag. 155. Cætera non ſatis liquent ob nummi detrimentum.

C. Vib. Trebonianvs Gallvs patritia familia ortus, Dux limitis Mœſiæ à Decio factus, poſt ejus mortem à legione quæ à Scytharum prælio reſidua erat, Imperator eſt electus & à Senatu Auguſtus nominatus eſt. Dicitur proditione imperium arripuiſſe, & fœdere cum Scythis victoribus facto eis ducentarum drachmarum aurearum tributum perſolviſſe: quo tamen inſolentiores facti in Thraciam, Macedoniam, Græciam & Aſiam impetum fecerunt, ſed repreſſi ab Æmiliano Mœſiæ limitis Duce, non ſine magna cæde in ſolitudines ſuas redire coacti ſunt. Is re feliciter geſta, Imperator ab exercitu appellatur, contra quem Gallus Voluſiano ſuo filio in conſortium imperii adſcito & ſecum ducto profectus eſt. Uterque cæſus eſt à propriis militibus Æmiliano faventibus, apud Interamnam. Vixit an. xlvii. regnavit ii.

Provincia Dacia & Colonia Viminacium omnibus Imperatori- 1.
bus à Gordiano, ſuos nummos dicavere, eos quos in honorem Galli cu- 2.
derunt hic habes: De iis ſupra dictum eſt. Annos infra poſitos non intelligo, cum Gallus biennio tantum regnaverit, & in nummo tredecim notati ſint.

Tertius

3\. Tertius nummus Coloniam Damascum Metropolim Syriæ demonſtrat : ſed quid ſignificet illud animal cum jacente puerulo & fortaſſis lactante, non ſatis video, felicior adipiſcetur.

4\. Quartus ab eadem Colonia Damaſco cuſus eſt. Vexillum ſtat cum binis aquilis, quod ſecuritatem imperii Romani demonſtrat, valentibus Imperatoribus, valente exercitu. Obſervandum tunc temporis Damaſcum Voluſiano nummum ſuum dicaſſe eodem prorſus typo : illum habemus, & ſuo loco vulgabimus.

5\. Quintus à vicina Tyro percuſſus eſt : illam non modo characteres ſignati indicant, verum & conchyle purpuræ, quod in Tyrienſibus nummis perpetuò occurrit. Bos coloniæ ſymbolum eſſe nemo non novit, ut vexillum legionis alicujus indicium. Characteres appoſiti III. tertiam indicant, quæ in honorem Gallorum Gallica dicitur ; quid enim aliud Gal. ſignificaret. Deinde tertiam Gallicam legionem ex inſcriptione antiqua commemorat Goltzius. In theſauro.

Nummus hic utriuſque Imperatoris effigies præ ſe fert, patris Treboniani Galli & Voluſiani filii. Ab Antiochenſibus cuſum eſſe inſcriptio docet, de quibus ſupra dictum eſt. Orontes fluvius, qui Antiochiam alluit, Cybeles pedibus ſubjectus videtur.

Aspendium urbs eſt Pamphyliæ ad Eurimedontem fluvium, non procul à mari Pamphylio dicto. Cur luctantes in ſuo nummo Treb. Gallo dicato ſignaverit, mihi obſcurum eſt.

Nicæenſium & Byzantinorum communitatem hic habes, ſed quales fuere iſti Nicæenſes ? conjectura eſt de Bithynis, ob viciniam. Piſces hos pelamides eſſe veriſimile eſt, de quibus dictum eſt in Plotinæ nummo, pag. 150.

Aquila nihil ſignificat præter imperium Romanum & ejus potentiam ; eum typum qui frequenter occurrit in nummis frequenter etiam prætermitto.

CAIVS VIBIVS VOLVSIANVS Treboniani Galli filius vulgò perhibetur; A patre Auguſtus ſecum unâ dictus eſt: & contra Æmilianum ductus. Ambo civile bellum molientes, ut inquit P. Diaconus, ab exercitu ſuo cæduntur. Iſti nihil omnino clarum geſſerunt; ſolâ peſtilentiâ & morbis atque ægritudinibus noti, quod nulla fere provincia Romana, nulla civitas, nulla domus fuit, quæ non illâ generali peſtilentiâ correpta atque vaſtata ſit. Ambo in Chriſtianos ſævicre.

NUmmos Latinos Voluſiani lubens omittam, quòd eorum typi in aliis Imperatoribus ſæpe occurrant. Colonias duas hic apponi curavi quemadmodum jam ſcalptæ ſunt inter ejus parentis Treb. Galli nummos, nimirum COLONIA VIMINACIUM & COLONIA DAMAſcus METROpolis, de quibus dictum eſt pag. 294. Obſervandum hunc poſtremum nummum ita circum caput inſcriptum eſſe, IMP. GALLO VOLOSSIANO AVG. Hic lubet aliquid ſcribere de tot nummis qui ſimiles occurrunt in diverſis Imperatoribus eodem tempore regnantibus: Veriſimile eſt provincias utroſque ſic ſuos Dominos & ſuos Auguſtos appellaſſe, eoſdem honores illis congerendo. Plurima edidimus exempla paris venerationis indices, Aurelio & Vero, Balbino & Pupieno, Caracallæ & Getæ, quod nunc etiam confirmatur ex Treboniani Galli & Voluſiani nummis. Quod ſi iſtius generis omnes nummos producere non poſſim, nemo me opinor ideo accuſabit, cùm eorum jacturam ſola temporum injuria efficere potuerit; Deinde quis eos tandem publicos eſſe futuros negare audebit? Sane plures reperi quorum nulli libri, nulli Autores mentionem fecere. Quare neminem fore arbitror qui meam in hiſce rebus quantulamcumque felicitatem, meamque erga Rempublicam litterariam obſervantiam damnare poſſit, quique laudem aliquam deneget: majorem iis referam qui plures vulgabunt.

Nicæen-

1. NIcæenſium nummus Voluſianum celebrans idem probat argumentum. Ipſi enim ſupra vulgato nummo quamvis diſſimilis typi Treb. Gallum iiſdem temporibus ſunt venerati. De iis ſupra dictum eſt.

2. Colophonii duos egregios ſequentes nummos percuſſerunt: De iis ut de
3. Apolline qui pro typo eſt, dictum eſt in Gordiani nummis pag. 300. Quinam fuerint CLaudius ille CALLISTVS & AVRelius ATHENIENSIS, non facile eſt dicere. Spectanda venit illa ſcribendi formula quæ non frequenter occurrit in nummis antiquis, nempe o & y conjunctos eſſe ita ut ex utroque charactere evadat diphthongus ȣ uno tantum ſignata.

Phaneæ Palæſtinæ urbis plures nummos ſupra declaravimus, de ea diximus pag. 194. At typum huic ſimilem vulgavimus inter Macrini nummos pag. 258.

HERENNIA ETRVSCILLA filia fuit Trajani Decii, uxor Voluſiani: de ejus moribus ſilent Autores. Ejus PVDICITIAM & Fœcunditatem celebrant nummi antiqui: at inter illos eminet quem hic ſcalpi curavimus. Sedet Auguſta ſub habitu Deæ Pudicitiæ inter duas Deas ſtantes, quibus ex caduceo & ſerpente Pacem & Salutem ſignificari arbitror. Eumdem typum habeo in nummo cujus moles, pondus & integritas pretium adaugent.

COLonia VIMinacium nulli fere hiſce temporibus defuit: non mirum ſi filiæ & uxori Imperatorum ſuos nummos dicaverit, ei præcipuè quæ Trajanum

Trajanum Decium patrem habuerat quem genuiſſe & educaſſe Dacia gloriabatur. In ea autem Viminacium, ut ſupra dictum eſt.

TRes nummos Græcos in honorem Herenniæ Etruſcillæ cuſos exhibet hæc tabella. Primus ad Reſænenſes pertinet Tigrim accolentes, de quibus dictum eſt pag. 312. 1.

Alter Dianam celebrat, ſed nomen populi qui nummum percuſſit ex detrito nummo non licet aſſerere. 2.

Aquila quæ eſt in tertio, ſeu fulgure ſeu coronâ nonniſi ſummam potentiam demonſtrat. Duo adhuc occurrunt in hoc nummo notatu digna, primum eſt quod duplici dialecto inſignitus ſit, S C. Romanè Senatus conſultum indicat, cætera Græca ſunt: alterum quòd Tribunicia poteſtas in nummo Auguſtæ ſignata ſit; id certè rarum eſt cum honos iſte non niſi viris conceſſus fuerit. 3.

C. IVLIVS ÆMILIANVS in Mauritania ortus cœpit à pueris ſtipendia mereri: Dux limiti Sarmatico in Mœſia à Decio præpoſitus & à Treb. Gallo non ſubmotus. Scythas non modo fugavit ſed & magna ex parte profligavit. Poſt victoriam præmiis perſolutis Imperator ab exercitu appellatus eſt. Ad hos motus opprimendos Gallus cum filio Voluſiano profectus eſt, ſed uterque cæſus eſt. Æmilianus Senatui ſcribens docet ſe Imperatorem lectum, promittit liberaturum Thracias & Meſopotamiam atque Armeniam recuperaturum: ſed interea Alpini milites Valerianum eligunt Imperatorem. Hoc nuncio accepto, Æmilianum milites, ne civili bello ſe conficerent, occidunt ad Spoletum, Valeriano cenſorio ſe tradentes. Imperavit menſibus III. Vixit annos XLVI.

D. N.

D. N. C. AEMILIANO
FORTISSIMO PRINCIPI
HERCVLI CONSERVATORI
L. VIRIVS PAVLLINVS V. C.
COMES DOMESTICORVM.
PRÆFAT. VRB. D. N. M.
Q. EIVS.

Ad illum attinet hæc inſcriptio quæ nummum ejus argenteum explicat, in quo HERC. CONSERVATORI.

HOs nummos non ita commendant typi, ſed raritas. Æmilianus enim, ex brevitate imperii id conjicitur, rarus eſt in nummis antiquis, quem ideo frequentiſſimè ſuppoſititium habent in cimeliarchiis. Hi ſunt autem tum antiquitate tum integritate conſpicui, de quorum averſis partibus nihil eſt quod dicendum habeam ſupra id quod jam dictum eſt, aut cujuſque conjecturam.

1. 2. DE PROVINCIA DACIA & de COLonia VIMINacio nihil ſuppetit quòd prius non dictum fuerit. Unum dicam, Coloniarum nummos penes Romanos Imperatores longè rarius habendos eſſe ſi eorumdem latini & ſoliti nummi rari ſunt: id in Æmiliano occurrit.

3. Tertius longè rarior qui characteribus rudioribus ſcriptus & ſcalptus Damaſcum indicat, cum deſignatione ludorum ibi celebrari ſolitorum in honorem Apollinis: urna è qua palmæ prodeunt nihil aliud deſignat: Senatus-Conſulti notam appoſitam eſſe notabile eſt, cùm ea rariſſimè ſcalpta ſit in Coloniarum nummis. Diſſimulare non poſſum hunc nummum ad Æmilianum fortaſſis non pertinere, characteres enim circum caput poſiti, quamvis ſatis integri, quodammodo confuſi videntur. Deinde caput ornatum eſt coronâ radiatâ, quæ in cæteris ejus nummis æneis non occurrit. At in re incerta, conjeci: feliciùs alter rem indicet: ſed certè nummus eſt illuſtris. Narrat Treb. Pollio temporibus Gallieni ÆMILIANVM *apud Ægyptum ſumpſiſſe imperium occupatis horreis multa oppida malo famis preſſiſſe ſed tandem victum, ad* In Gallien.

S ſ *Gallienum*

Gallienum miſſum eſſe. In ejus honorem fortaſſis Damaſcus nummum cudit, locorum enim vicinia aliquod beneficium illiuſque gratam teſtificationem potuit efficere.

IMP. LICINIVS VALERIANVS ſtolidus & iners, à Victore dictus eſt, neque ad uſum aliquem publicum officio, ſeu conſilio, ſeu geſtis commodus. At cæteri ſcriptores eum nobili progenie ortum aſſerunt, vita & moribus laudatis, doctrinâ clarum, exemplum antiquitatis, ad omnes dignitatum gradus perveniſſe & per LXX. annos vitæ probitatem in eo fuiſſe conſpicuam. Cenſoriam poteſtatem ab univerſo Senatu delatam per Tr. Decium accepit. Cùm Imperator factus eſſet maximam de eo ſpem Fortuna fefellit: nam in Perſidem profectus, in poteſtatem hoſtium devenit, fraude captus à Sapore Rege, ignobili miſeràque ac perpetuâ ſervitute apud ipſum conſenuit: nam quoad vixit Rex Sapor pedem cervicibus ejus imponens equum aſcendere ſolitus pro ſcabello eo uſus eſt. Tandem quod Odenatus pro Imperatoris Romani libertate feliciter pugnaret, Sapor Valerianum crudeliſſima morte, à cervicibus cute ad imos pedes detracta, necavit. Anno æt. LXXVI.

PLures coloniæ nummos Valeriano dicaverunt, vel mores ſuos ſervantes, 1.
vel beneficiorum à Valeriano acceptorum gratias agentes, vel ei vota offerentes. VIMINACIVM cum ſolito typo in primo cernitur, quemadmodum in omnibus ferè Imperatoribus à Gordiano. De eo dictum eſt pag. 294.

COLonia IVLia AVGuſta FELix BERytus in ſecundo ſignificatur, 2.
de qua abundè dictum eſt pag. 30. Veriſimile eſt percuſſum fuiſſe nummum cùm Valerianus ad Parſas tenderet. Typus egregius eſt & nummus integerrimus. Inter nummos Caracallæ unum ejuſdem Beryti coloniæ vulgavimus pag. 239. in quo ſimilis fere typus ſed in medio templo exhibetur.

Sequentes duo ad Tyrum pertinent, de qua multoties ſupra dictum eſt 3.
Lib. 18. præcipuè pag. 133. Quarti typum ad hiſtoriam Stratonis revocat Cl. Triſta- 4.
nus quam ex Juſtino deſumpſit, *Cum ille velut occiſos alienaſſet, ſerviſque de ſtatu*

ſtatu Reipublicæ deliberantibus placuiſſet regem ex ſuo corpore creari, eumque potiſſimum quaſi acceptiſſimum Diis qui Solem Orientem primus vidiſſet, rem ad Stratonem, hoc enim ei nomen erat, dominum occultè latentem detulit. Ab eo formatus cum medio noctis omnes in unum campum proceſſiſſent, cæteris in orientem ſpectantibus, ſolus occidentis regionem intuebatur. Id primùm aliis videri furor, in occidente Solis ortum quærere: ubi vero dies adventare cœpit, editiſſimiſque culminibus urbis oriens ſplendere exſpectantibus aliis ut ipſi Solem adſpicerent, hic primus omnium fulgorem Solis in ſummo faſtigio civitatis oſtendit. Non ſervilis ingenii ratio viſa, requirentibuſque autorem, de domino confitetur. Tunc intellectum eſt quantum ingenua ſervilibus ingenia præſtarent, malitiaque ſervos non ſapientiâ vincere. Igitur venia ſeni filioque data eſt, & velut numine quodam reſervatos arbitrantes, regem Stratonem creaverunt &c. Caput enim radiis ornatum Solem eſſe Cl. Triſtanus arbitratur, qui cum oritur ſic in demiſſa orbis parte ut in imo nummo cernitur: ædificium ſeu portam Tyrum repræſentare cuì inſidens Strato Genium urbis muliebri figura perſonatum alloquitur, ſeque primum Solem orientem vidiſſe prædicat, quare conſentiente Tyriorum plebe, Rex illis creatus eſt. Ruſticus terram fodiens & copiæ cornu fertilitatem indicant. Si non placeat ænigmatis ſolutio, felicius ſolvat quiſpiam. Conchile in tertio expreſſum ad purpuram, ut ſæpe diximus, refertur. Cætera in rariſſimo nummo expreſſa jam vulgavimus inter Alexandri Severi numiſmata, pag. 279.

1. COLONIA AVGuſta TROas hos duos nummos percuſſit. Primus quidem indicat Romæ originem eo typo quem etiam ſibi ſumpſit Roma, fratribus Romulo & Remo lupam lactantibus; quem vulgavimus pagina hujus Operis ſecunda.

2. Typus ſequentis admodum eſt inſolitus. Victoria orbi innixa ambabus manibus tenere & firmare videtur aliquid capiti impoſitum clypeo ſimile. Certe res eſt egregia ſed quam interpretari non valeo.

HOs omnes typos ad Epheſios referri ex Diana & inſcriptione certum eſt.
De iis frequenter ſupra diximus. Septimus & octavus nummus docent 7.
Dianam interdum Fortunam dictam fuiſſe, quemadmodum culta fuerat ſub 8.
Gregor. Gyrald. habitu Junonis, Naturæ, Iſidis, Veneris, & Cybeles. Græci pro placito Theologiam ſuam mutabant, ſuis Diis quaslibet dotes tribuentes, cum iis indigerent. Venerem fingebant pudicam cùm laſcivam neglexerant. Jovem adorabant iratum, ſi beneficiis non afficerentur. Solem & Neptunum colebant cùm ubertatem & divitias eis debere ſimulabant. Valeriano militanti & contra Perſas proficiſcenti ſuam Dianam non venatricem obtulerunt ſed Dianam Fortunam, quæ proſperum belli eventum portenderet. Conſpicuus eſt poſtremus nummus in quo ΤΥΧΗ utriuſque habitum explicat.

TYpum profectò eximium exponit primus hic nummus, ſive Charites 1.
ſive Nymphæ cenſeantur. Eæ ſunt quæ quidquid apprehendunt venu-
De Diis Gentium. ſtant, quare nudæ pinguntur. De iis adi doctiſſimum Gyraldum. A Julienſibus colebantur & Valeriano offeruntur, fortaſſis cùm contra Perſas pugnaturus proficiſceretur. Julis autem urbs inſulæ Ceæ in mari Ægæo. Ἴυλις πόλις ἐν Κέῳ τῇ νήσῳ, ἀπὸ Ἰυλίδος κρήνης, inquit Stephanus: *Julis urbs in Cea inſula ab Julia fonte dicta.* Julienſes poſſet quis revocare ad Byzantinos qui Romani dicti ſunt, & adhuc hodie *Romeli*, deducto nomine ab Julo gentis conditore.
In Politiis. Controverſiam dirimit Heraclides illam Hydruſſam nominans, ex qua Nymphas quæ eam tenebant à leone terrefactas in Caryſtum quæ in Eubœa eſt trajeciſſe ſcribit. Quid nummo proximius, id enim ſitum loci demonſtrat & typum quem occupant Nymphæ.

Nummus alter ab Amphipolitanis cuſus eſt: Eos autem Syriacos fuiſſe 2.
arbitror ex nummi ſcalptura & ex Diana polymamma quam Serapis tenet præ manibus.

manibus. Deum ſedentem Serapidem interpretor ex modio caput ornante. Amphipolis erat etiam in Macedonia propè Strymonicum ſinum.

MARINIANA Valeriani fuit uxor altera, ex quo Valerianum genuit qui cum Gallieno imperavit: ea fortaſſis Marini filia fuit qui Philipporum temporibus deguſtaverat imperium. De ejus moribus nihil apud antiquos Autores reperi. Pavo qui averſam nummi partem occupat Auguſtarum animas in cœlos deferre ſimulabatur, quemadmodum Aquila Imperatorum: quod frequenter in nummis antiquis occurrit.

IMP. LICINIVS GALLIENVS Valeriani filius fuit, primùm à Patre Cæſar, deinde Auguſtus eſt appellatus: præclara plurima geſſit; Erat enim in eo ſubitæ virtutis audacia, nam aliquando injuriis graviter movebatur. Oratione, poëmate, atque omnibus artibus clarus fuit, & ingenioſiſſimus. Patre capto cùm reliqui mœrerent, ipſe lætatus eſt; excuſſo cervicibus jugo paterno, vino, mulierculis, popinis, lenonibus ſe totum dedit. Ejus temporibus triginta propè tyranni in oriente & in occidente imperium adipiſci conati ſunt, quorum nummos pleroſque vulgabimus: Exoſus tandem fere omnibus à propriis Ducibus & militibus prope Mediolanum interemptus eſt, ætatis anno L. imperii decimo quinto. Ingens tum exorta militum ſeditio, Imperatorem ſibi utilem, neceſſarium, fortem, efficacem dicentium, raptum; pecuniarum largitione Claudius illos ſedavit. Natum abdomini & voluptatibus dies & noctes vino ac ſtupris dicunt perdidiſſe orbem terrarum. In ejus arcu adhuc exſtat Romæ hæc inſcriptio à Grurero commemorata.

GALLIENO CLEMENTISSIMO PRINCIPI
CVIVS INVICTA VIRTVS SOLA PIETATE SVPERATA EST
ET SALONINÆ SANCTISSIMÆ AVG.
M. AVRELIVS VICTOR DEDICATISSIMVS
NVMINI MAIESTATIQVE EORVM.

SEcundum hunc nummum ad Gordianos Africanos revocavit Cl. Triſtanus, procul dubio ex detriti alicujus inſcriptione quam conjicere non valuit. Noſter etenim CONCORDIAM AVGVSTORVM declarat & apertè Zoſim. lib. 1. vultum Valeriani patris Gallieno oppoſitum exhibet. Auguſtum hunc ille In Gallien. declaraverat, antequam ad Perſas proficiſceretur: Liberalitatis quæ vel Deâ, vel figuris demonſtratur, mentio frequens eſt apud antiquos; ſed eam eſſe arbitror quam ante diſceſſum Patris exercuit. *Congiariis populum mollivit*, inquit Treb. Pollio, quod ad nummum noſtrum referri poteſt.

CUm Cl. Triſtano hunc nummum ad Gallienum pertinere arbitror quamvis alii, Octavio Auguſto tribuerint: convenit enim facies tametſi radiis Solis ornata & in Genii modum aliquid gerat in capite. Gallienum ut Solem videri voluiſſe exponit Treb. Pollio his verbis: *Statuam ſibi majorem coloſſo fieri præcepit Solis habitu: ſed ea imperfecta periit: tam magna denique cœperat fieri ut duplex ad coloſſum videretur.* Cur eum etiam in nummis non eſſet imitatus? GENIVS Populi Romani hic cenſetur tum inſcriptione tum turri capiti ejus impoſita quæ mole ſua maximam urbem denotat, Romam ſcilicet. Averſa facies coronam ſuppeditat ipſi fortaſſis delatam, quaſi Genio Urbis cum in illam magnificè intraret, quod videntur innuere hi characteres INT. URB. Geniis frequenter comparatos fuiſſe Romanos Imperatores probant infiniti poſteriorum temporum nummi.

Illuſtris

ILluſtris eſt in hoc numiſmate utriuſque faciei inſcriptio. GALLIENVM AVGuſtum compellat in accuſativo caſu Populus Romanus, quaſi poſt erectam illi ſtatuam. Illuſtrior Dea Hygiæa quæ averſum typum occupat OB RESTITVTIONEM SALVTIS. Scribunt Hiſtorici poſtremis illis temporibus peſtem per totum terrarum orbem ita ſæviiſſe, ut nulla ferè provincia Romana, nulla civitas, nulla domus fuerit, quæ non illâ generali peſtilentiâ correpta atque vaſtata ſit. At Gallieno imperante *Tanta peſtilentia exſtiterat ut vel Romæ vel in Achaïcis urbibus, uno die quinque millia hominum pari morbo perirent,* inquit Treb. Pollio. Eam tamen minus paulò poſt deſæviiſſe docet Oroſius his verbis: *Romæ autem à Senatu Gallienus Cæſar creatus manſit in regno annis quindecim, reſpirante paulisper ab illâ ſupra ſolitum jugi & gravi peſtilentiâ humano genere.* Poſſet etiam hic nummus revocari ad aliquam ægritudinis reſtitutionem à Gallieno perceptam ſicuti in ſuperioribus nummis vidimus præcipuè Antonini, Aurelii & Commodi. Eodem typo jam uſi erant Romani, quemadmodum videmus in gente ACILIA in cujus tertio nummo Manius ACILIVS ſignatus eſt, qui tunc temporis III. VIR erat VALETVDinarius: de quo vide Familias noſtras Romanas pag. 4. Tanti autem æſtimabant Veteres proſperam valetudinem, ut eam optimum naturæ donum ſæpe vocaverint, abſque quo cætera veluti languerent. Amicis ſibi invicem ſcribentibus pro votis ſolitum erat ΥΓΙΑΙΝΕΙΝ, quod unum ſolum à Pyrrho Deos precante, omiſſis victoriis & triumphis flagitabatur.

Oroſius. l. 7. c. 21.

In Gallien. lib. 7 c. 28.

1. COlonias quæ in honorem Gallieni nummos percuſſerunt exponit hæc tabella. Primus nummus à Dacia univerſa quemadmodum prioribus Imperatoribus Gallieno dicatus eſt de qua ſatis in ſuperioribus.
2. Sequentes duo pertinent ad COLONIAM IVLiam AVGuſtam FELicem
3. HELviam de qua dictum eſt pag. 225. & alibi. Spectandæ veniunt Gallieni & Saloninæ facies ſeſe invicem reſpicientes: hanc ſub habitu Genii exprimit caput turritum, illum quaſi Mercurium indigitat caduceus retro poſitus: qui typum prioris etiam occupat. Nummus alter Gallieni ſed græcus Mercurium exhibet propter quem obſervandum nullum fortaſſis fuiſſe Romanum Principem qui pluribus Diis ſuam religionem nummis teſtatus ſit. Habemus enim Gallieni nummos quorum partem poſticam occupant Jupiter, Neptunus, Mars,

Mars, Mercurius, Diana, Minerva, Sol, Vulcanus, Hercules, Victoria, Bacchus, Deus Auguſtus, at ſuper cæteros Apollo quem diverſis agnominibus & diverſo habitu exprimunt nummi. Veriſimile eſt iſtum Deum ut ſummum Medicum, Oratorem, Poëtam, Vatem, Muſicum, Sagittarium coli, quorum exercitationibus lubens Imperator ille dabat operam.

Poſtremi duo ad Col. Avg. Troadem referuntur, de qua abunde 4.
dictum eſt: quarti typus jam ſcalptus eſt, pag. 187. 5.

HÆc tabella ad Epheſios pertinet diverſo habitu ſuam Dianam fingentes. Supra cæteros ſpectabilis venit ſecundus nummus carpentum exprimens quemadmodum videmus in Juliæ & Agrippinæ nummis: doleo quod ſuperioris partis inſcriptionem aſſequi non poſſim, nummus enim eſt elegantiſſimus & cætera integerrimus.

NIcomedienſes duos priores nummos cuderunt in quibus palmæ in urnis 1.
nil niſi ludos ſignificant, quorum erant præmia: fortaſſis ii in honorem Gallieni erant celebrati ut temporibus Valeriani alios celebraverant, quorum memoriam refricat nummus ille in indice poſtremo poſitus cum tribus capitibus Valeriani patris, Gallieni & Valeriani junioris. Gallieni benevolentiam in Nicomedienſes teſtatur Treb. Pollio ſcribens *Scythas Aſtacum quæ poſtea Nicomedia dicta eſt, incenſam graviter vaſtaviſſe, in Gallieni contemptum.* Eumdem poſſideo typum in nummo ex ære maximo Caracallæ dicato quem ſi Deus faveat poſt aliquot menſes in Theſauro noſtro vulgabimus.

Tria templa quid indicent præter Nicomedienſium reverentiam erga ſuos 2.
Imperatores patrem Valerianum & filios, Gallienum & Valerianum non ſatis video.

Idem fere occurrit in Smyrnæenſium nummis, quorum ſimile puto fuiſſe 3.
conſilium.

Tres figuræ quæ in quarto nummo ſtant Charitum inſtar, eædem occur- 4.
runt ut arbitror, ac in Valeriani nummo ſupra vulgato quem Julienſes cuderunt.

Nummum

NUmmum iſtum vulgavit Cl. Triſtanus : eum illuſtrem reddunt Probini facies, cætera incogniti. Suſpicatur ille non Prætorem tantùm fuiſſe apud Pruſienſes qui nummum percuſſere, ſed & Bithyniæ Præfectum, & fortaſſis Gallieni affinem. Ruunt funditus iſtæ conjecturæ, ſi nummus aliquid aliud deſignet : at id certum eſt ; non enim ei inſcriptum eſt ΠΡΟΒΕΙΝΩ ut aſſerit Cl. Triſtanus, ſed ΠΡΟϹ ΥΠΙΩ, quod Pruſam deſignat ad Hypium fluvium ſitam, ab ea diverſam quæ ad Olympum ſita eſt. Cognomen deinde Gallieni obſervandum venit, quod non niſi in hoc & in alio nummo legitur, nempe IGNATIVS.

1. LUdos adhuc aliquot exhibet hæc tabella, quos ab urnis & palmis præcipuè novimus. Duo primi cuſi ſunt Metropoli, ſed incertum an Ioniæ aut Phrygiæ. In primo indicantur ludi Auguſti Cæſarei ab Auguſto nomen deducentes, qui ut veriſimile eſt in honorem Gallieni iterum celebrati ſunt. Eorum mentionem faciunt marmora Arundelliana de quibus Seldenus doctiſſimè diſſeruit.

2. Alter Cybelem exhibet dextrâ tenentem Gallieni ſtatuam : Idem eſt ejus habitus in nummo Gallieni cui id inſcriptum eſt VIRTVS AVG.

3. Certum eſt à Samienſibus cuſum eſſe tertium nummum, at qualis ſit illa Dea, incertum. Conjicit Cl. Triſtanus illam eſſe Junonem Martialem cujus nomen habemus in Treb. Galli nummo : id autumat præcipuè quod in inſula Samo Juno præ cæteris Diis colebatur : laudo quidem conjecturam, at aliam præfero, Dianam ſcilicet hîc eſſe ſcalptam : firmat hanc opinionem alter noſter nummus in quo circum Dianam Epheſiam legitur idem populorum nomen ΣΑΜΙΩΝ : Diana deinde ubique, at præſertim in Græcia colebatur.

Sequentes duo ad Magneſiam referri ex inſcriptione patet. Prioris typus navem exhibet cum ſuperbiſſima inſcriptione ΑΡΓΩ ΜΑΓΝΗΤΩΝ. Quare arbitror eos deſignari Magnetes qui non juxta montem Sipylum ſiti ſunt, ſed ad Mæandri oram in Aſia propria non longe à Metropoli & Epheſo : Illam etiam indicat poſtremus nummus in quo prodeunt palmæ ab urna, ludorum præmia. Veriſimile eſt vicinas iſtas urbes ludos celebraſſe, quorum memoriam tum Gallieno tum poſteris gratam fore ſunt arbitrati hoc fortaſſis conſilio illos in nummis ſuis ſignaverunt.

NUmmos abſque ulla inſcriptione hic habes, qui tamen ferè omnes annos imperii deſignant. Plures potueram vulgare, at ii in indice poſtremo occurrent. Primus nummus cognomen habet iterum Gallieni, qui in eo ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ nuncupatur. Cætera religionem Imperatoris deſignant erga Urbem æternam, Minervam, Jovem habitu ſub aquila Orientem & Jovem Serapidem, omiſſis pluribus aliis alios Deos indicantibus.

CORNELIA SALONINA origine Græca, nomine ΧΡΥΣΟΓΟΝΗ, formâ egregiâ, moribus ſanctis, & erga eruditos propensâ. Malè illam tum Occo tum alii Pipam aut Piparam nuncupant, Marcomannorum Regis filiam, cui per pactionem Gallienus pro conceſſa uxore ſuperioris Pannoniæ partem conceſſit. Hæc concubina tantum fuit, Salonina uxor, utraque Gallieno dilectiſſima. Dignitatis uxor nomen eſt, concubina voluptatis. Plurimæ ſuperſunt inſcriptiones illam celebrantes. Averſi nummi typum VENVS GENETRIX facit: ea pomum tenet, alludente coram puerulo: quod ut arbitror Treb. Pollionis dubium tollit, imo corrigit, cùm ipſe Gallieni filium ideo *Saloninum* cognominatum ſcribat *quòd apud Salonas natus eſſet*: cur id à matris nomine non ſumpſiſſet, & nomen Patris & matris in ſe non conjunxiſſet: vocabatur enim LICINIVS GALLIENVS SALONINVS. Ex nummo arguitur Saloninam filium habuiſſe Venerique Genetrici gratias egiſſe, quòd filium pepererit, ſicuti videtur in aliarum Auguſtarum nummis.

EJuſdem Saloninæ nummos duos exhibet hæc tabella, ſed cum appoſito 1.
cognomine, vel nomine græco. Eam enim à natalibus ΧΡΥΣΟΓΟΝΗΝ dictam illam fuiſſe demonſtrant. Primus Epheſios celebrat, eo protinus

nus modo, quo illi Gallienum in ſuis nummis etiam celebraverant ; per Dianam nempe venatricem, ſagittam è pharetra mittentem, cane juxta pedes ad prædam currente.

2. Alterum vulgavit Cl. Triſtanus quem ad Sardianos revocat utrumque pretioſum facit & rariſſimum ΧΡΥΣΟΓΟΝΗΣ nomen. Id poſſum aſſerere, primum nempe nummum ex fabri ærarii avari manibus feliciter evaſiſſe, qui proximè fundendus in ignem immittebatur : de quo mihi etiam gratulor.

1. THeſſalonicam ludos etiam feciſſe in honorem Gallieni & Saloninæ ex urna veriſimile eſt, in qua ΑΚΤΙΑ legitur hoc eſt propter Apollinem. De Theſſalonicenſibus dictum eſt pag. 232. Unum reſtat eam quæ ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΣ in nummo indicatur, dictam etiam fuiſſe totius Macedoniæ matrem.

Σοὶ μὲ Θρηικίης σκυλιφόρε Θεσσαλονίκη
Μήτηρ ἡ πάσης πέμψε Μακεδονίης. Anthol. Græc. c. 26.

2. Cabiros ibi cultos fuiſſe docent ſecundus & tertius nummus : ſed jam de iis ut
3. & de Theſſalonicenſibus dictum eſt, pag. 232.

4. Nicomedienſes quartum cudere, eodem prorſus conſilio quo Gallieno nummos ſuos obtulerant. Iſis in eo velum extendit ſicuti in Amaſtrianorum nummis ſupra videre eſt, pag. 201.

5. Cyziceni quintum cum navi, indicandæ maritimæ potentiæ aut navium copiæ. De iis dictum eſt pag. 191.

6. Metropolitani in ſexto ſignati ſunt, quos Ionios ſuſpicor : Dea ſedens urbis Genium ſignificat.

7. Epheſii nihil peculiare hic habent : Primi Aſiæ dicuntur ſeu primatum habentes, de quo ſupra dictum eſt.

8. Octavus à Smyrnæis cuſus eſt, Bacchum thyrſum & cantharum tenentem ſignavere : ſed eum cur Saloninæ dicaverint, ignoro.

9. Poſtremi duo annos imperii deſignant undecimum & duodecimum, dua-
10. rum Dearum Fortunæ & Spei imaginibus.

P. Licin. Corn. Saloninvs Valerianvs filius fuit Gallieni & Saloninæ, Valeriani nepos. *Valerianus filium ſuum Gallienum Auguſtum*
Victor. Epit. 33. *fecit, Gallienique filium* Cornelivm Valerianvm *Cæſarem.* An id congruat cum Victore hæc ſcribente? *His proſperè ac ſupra vota cedentibus,*
cap. 33. *more hominum ſecundis ſolutior Gallienus rem Romanam quaſi naufragio dedit, cum Salonino filio cui honorem Cæſaris contulerat.* Is nobiliter natus, educatus regiè, à Patre Coloniam miſſus qui Duce Poſtumo Gothorum barbarorumque impetum coerceret: Poſtumus iis devictis ſe Imperatorem nuncupari patitur, Coloniam obſidet, in qua Saloninus occiſus eſt, non ſua ſed patris cauſa. Hu-
Inſcript. antiq. pag. 275. jus hæc exſtat inſcriptio Romæ à Grutero commemorata.

P. Licinio Salonino Valeriano
Nob. Cæs. Prin. Ivven.
Valeriani Avg. Nepoti
Gallieni Et Saloninæ Avg. Filio
Mater Pientissima.

Eum fuiſſe Principem Ivventvtis docet tum ille nummus tum 1.
etiam inſcriptio ſupra poſita. Eadem etiam occurrit in alio nummo in quo captivus jacet ad pedes ſtantis Principis: Id ſane hujus aliquam victoriam demonſtrat.

Consecratio quæ in altero legitur, nummum ad Gallieni filium 2.
pertinere demonſtrat: hic enim à Patre in Deorum numerum relatus eſt, cùm Valerianus junior Gallieni frater una cum fratre necatus ſit, nec à Claudio ſucceſſore Deus ſit factus. Aquilam Cæſarem ad cœlos evehere typus docet.

Conſe-

Conſecrationem ejus iterum exponit hic nummus, quem rariſſimum jure merito Cl. Occo arbitratus eſt. Illum utrique Valeriano adſcripſit, fratri Gallieni & ejus filio : At ad hunc pertinere tum ipſa declarat conſecratio, tum nomina & prænomina, cùm frater Gallienus non fuerit dictus SALONINUS, qui tamen legitur in nummo. Aquilam autem caput iſtius Cæſaris gerentem jam ita ſcalptam vidimus in antiquis nummis : Marinum Deum ita pictum vulgavir Illuſtriſ. Seguinus. Qua mente ducti Pergenſes hunc percuſſerunr, non ſatis novi : videntur ii ludos in ejus honorem celebraſſe, quorum nomen meo quidem judicio menſæ inſcriptum erat, at malo quodam fato iſta periir epigraphe, quamvis cætera nummus ſit integerrimus. De Perga dictum eſt pag. 229.

P. LICINIUS VALERIANUS filius fuit Valeriani, Gallieni verò frater. Matris nomen ignoratur, at aliam fuiſſe à Mariniana conſtat. Adoleſcens fuit forma conſpicuus, verecundia laudabilis, eruditione pro ætate clarus, moribus jucundus, à fratris diſſolutione ſejunctus, à patre abſente Cæſar, à fratte Auguſtus eſt appellatus. Cum fratre prope Mediolanum à militibus Claudio faventibus *interemptus eſt, quem multi Auguſtum, multi Cæſarem, multi neutrum fuiſſe dicunt, quod veriſimile non eſt*, inquit Treb. Pollio : *ſiquidem capto jam Valeriano ſcriptum invenimus in faſtis* VALERIANO IMPERATORE CONSULE. Ejus ſepulchro juſſu Claudii id ſcalptum eſt, VALERIANUS IMPERATOR. In Gallien.

Averſus typus Deam Clazomenem repræſentar ſeu Genium urbis, qui turribus capiti impoſitis dignoſcitur. Clazomene urbs eſt Ioniæ prope Smyrnam, olim inſulam : Peninſulam fecit Alexander Magnus quemadmodum Tyrum. Dea indigitatur ſic, quemadmodum Roma frequenter Dea dicta eſt. Junonem pronubam præ manibus tenere aſſerit Triſtanus non Victoriam, quod indicium eſt, inquit, Valerianum aliquam uxorem duxiſſe ex iſtis regionibus, quemadmodum frater Gallienus Saloninam Chryſogonem. Fortaſſis eſt Diana Epheſia, polymamma &c. Pauſan. lib. 7. Strabo.

M. Cassivs Latienvs Postvmvs obſcuro genere natus eſt, arbitror, in Galliis. Vir in bello fortiſſimus, in pace conſtantiſſimus, in omni vita gravis, uſque adeo ut Saloninum filium ſuum eidem Gallienus in Gallia poſitum crederet, quaſi cuſtodi vitæ & morum, & actuum imperialium inſtitutori. Cùm Galli vehementiſſimè Gallienum odiſſent, puerum autem apud ſe imperare ferre non poſſent, eum qui commiſſum regebat imperium, Imperatorem appellarunt, miſſiſque militibus adoleſcentem interfecerunt. Erga hunc magnus amor Gallicæ gentis, quod ſubmotis Germanis, Romanum in priſtinam ſecuritatem revocavit imperium. Ejus elogium ſcripſit Valerianus Imp. in epiſtola quam ille ad Gallos miſit. Trans-Rhenani limitis ducem & Galliæ Præſidem Poſtumum fecimus, virum digniſſimum ſeveritate Gallorum, præſente quo non miles in caſtris, non jura in foro, non in tribunalibus lites, non in curia dignitas pereat, qui unicuique proprium & ſuum ſervet, virum quem ego præ cæteris ſtupeo, & qui locum principis mereatur jure, de quo ſpero quod mihi gratias agetis. &c. Tandem à militibus novarum rerum cupidis interemptus eſt, æt. LX. imperii anno VII.

PRimum hunc nummum cur Cl. Triſtanus filio Poſtumo tribuerit ſane 1.
non video, cùm non minus patri quam filio conveniat ſenilis illa & barbata facies. Exercitvs IscAnicus fortaſſis hic repræſentatur ut Ræticvs, Dacicvs, Britannicvs, Ivdaicvs, Mavretanicvs in nummis Hadriani. Iscam dicunt in Magna Britannia poſitam in Monumethenſi comitatu, hodie dictam *Kaer-leon-ar Usk* ſeu *urbs Legionis ad Iſcam* fluvium. De illa doctè diſſeruit idem Triſtanus. Veriſimile eſt iſtius exercitus operâ aliquam Poſtumo partam eſſe victoriam.

Cujus quidem victoriæ vel fortaſſis alterius, plures enim adeptus eſt, illu- 2.
ſtria ſuperſunt monumenta in duobus ſequentibus nummis, quorum alter egre- 3.
giam habet inſcriptionem & typum perrarum, gaudet equis victor Poſtumus præeunte Comite Victoria.

Feli-

4. Felicitas inſcripta arcui triumphali indicat ſe victoriis originem debere, nec ullam eſſe poſſe tranquillitatem niſi victis hoſtibus, præcipuè ſi potentes fuerint.

5. Poſtumus dicitur Pacator Orbis in quinto nummo, quod plus erat in ſpe quam in re. Rempublicam omnimodè turbatam aut potius orbem terrarum civilibus armis, & hoſtibus undecunque in imperium ruentibus, facilè putabant Galli ſuum Imperatorem virtutibus ſuis, prudentia & fortitudine pacaturum.

1. *Poſtumus talem ſe præbuit per annos ſeptem ut Gallias inſtauraverit* & hoc primum nummum explicat. Solus Poſtumus cum Hadriano dictus eſt Galliarum Reſtitutor, quod ei non minimam peperit gloriam. Gallia autem in genua Poſtumi procumbens coronam habet radiis ornatam, quòd in provinciarum typis non occurrit, dignitas ejus ſupra cæteras hoc ornamento indicatur. Treb. Pollio.

2. Quamvis de Deuſone non conſtet, eam tam eſſe *in Francorum regione* ſcri-
3. bit D. Hieronymus, *Duiz* prope Coloniam arbitrantur. Ab ejus incolis Poſtumus ut alter Hercules dictus eſt, ſed qualem ipſi ſibi proprium fingebant.

4. Eadem adulationis ſpecie uſi ſunt illi qui quartum nummum percuſſere, Poſtumum ſuum Herculem Macuſanum nominantes: ſed ubi illa Macuſa vel Macuſum: apud Geographos non reperitur: Ortelius ad Scaldis oſtium fingit, quibus ductus teſtimoniis neſcitur: Ad Moguntiam referri poſſe conjicit Cl. Triſtanus.

5. Poſtumi fortitudinem adhuc explicat quintus hic nummus illum exhibens quaſi alterum Herculem taurum domantem: an id ad toties fractos Germanos & barbaros debeat referri, veriſimile eſt.

Spectabilis eſt hic nummus qui Poſtumi utriuſque faciem exhibet, Patrem quidem ſub Herculis Deuſonienſis imagine, de quo ſuperiori pagina dictum eſt. Filium à Patre Cæſarem dictum deinde Auguſtum ac cùm illo interemptum ſcribunt hiſtorici: ſic apud Pollionem, cujus non meminit Cl. Triſtanus cum ſcripſit: Poſtumum filium ante necem patris ad plures tranſiiſſe, tacentibus hac de re omnibus veteribus Autoribus. *Fuit autem ita in declamationibus diſertus ut ejus controverſiæ Quintiliano dicantur inſertæ, quem declamatorem Romani generis acutiſſimum vel unius capitis lectio, prima ſtatim fronte demonſtrat.* Trebel. Pollio.

Quanti

Quanti Valerianus Imperator illum magni fecerit hæc ejus epiſtolæ verba teſtes ſint, *Hujus filio Poſtumo nomine Tribunatum Vocontiorum dedi, adoleſcenti qui ſe dignum patris moribus reddet.*

M. Fvlvivs Macrianvs vir fuit fortis, conſtans, integer, probatus in Republica & dives. Eum S. P. Q. Romano commendaverat Valerianus antequam ad Saporem proficiſceretur, his verbis, Ego P. C. bellum Perſicum gerens, Macriano totam Rempublicam credidi quod à parte militari, ille vobis fidelis, ille mihi devotus, illum amat & timet miles, &c. Auditis quæ de Valeriano facta erant, Auguſtus eſt appellatus in Aſia, Baliſtæ conſiliis & exercitus univerſo conſenſu. Rebus in Oriente quodammodo compoſitis, contra Gallienum inertem pro tempore Principem proficiſcitur, cui obviam proceſſit Domitianus Aureoli Dux fortiſſimus, eumque in Illyrico quadraginta quinque militibus ſtipatum vincit & cum filio interimit, reliquo exercitu in Aureoli poteſtatem veniente. Imperavit biennio.

Averſus nummus Alexandriæ Genium repræſentat. De ea jam dictum eſt pag. 17. At illam *omnium civitatum verticem nominat* Amm. Marcell. quæ Macriano favens hunc illi nummum dicavit quum primùm Imperator eſt renunciatus: indicatur id per L. A. quæ annum imperii primum ſignificat.

Lib. 22.

Q. Fvlv. Macrianvs filius à Patre M. F. Macriano Imperator Cæſar Auguſtus appellatus eſt, & poſt biennium cum ipſo interfectus in pugna cujus victor exſtitit Domitius Aureoli Dux. A Valeriano Tribunus erat conſtitutus, multum armis potens. Iovi Conservatori dicatus eſt nummus cujus opem implorabat Cæſar: Alium nummum ejuſdem Macriani poſſideo Apollinem celebrantem, Apollini Conservatori. At quia ille nummus eſt argenteus, hujus non eſt propoſiti.

C. Fvlv.

C. Fvlv. Qvietvs Macriani ſenioris filius Baliſtæ voluntate cum patre & fratre Imperator dictus eſt; adoleſcens imperio dignus, ab Odenatho qui jam certior factus Macrianum cum filio ab Aureolo victos & occiſos, milites quoque in ejus poteſtatem conceſſiſſe, quaſi Gallieni vindicaret partes, eſt interfectus, prope Emeſam. Juvenes Imperatores frequenter Soli, ſeu Orienti ſuos nummos dicaverant, quem Invictvm nominabant. Juventus ſibi faventem habere fortunam dicitur, ideoque fortaſſis per Solem repræſentatur, quod ejus ortui ſimilis ab omnibus appetatur; tot inde aræ, tot inſcriptiones, tot nummi Solem celebrantes.

M. Piavonnivs Victorinvs per Poſtumum in imperii partem venit, quo interfecto & Lolliano, in imperio ſolus remanſit in Gallia, vir fortiſſimus & præter libidinem optimus Imperator. Sed cum corrumpendis militum matrimoniis vacaret, à quodam actuario cujus uxorem conſtupraverat, Agrippinæ cum filiolo interfectus eſt: virtute Trajano, clementia Antonino, gravitate Nervæ, gubernando ærario Veſpaſiano, cenſurâ vitæ Pertinaci, & ſecuritate militari Severo comparatus. Sed omnia hæc libido & cupiditas muliebris voluptatis ſic perdidit ut nemo auderet virtutes ejus litteris mandare, inquit Trebellius Pollio. Ejus ſepulchro inſcriptum fuerat:

Hic
Dvo Victorini Tyranni
Siti Svnt.

Averſi typi nihil docent quod prius declaratum non fuerit, ſi tres ultimos excipias: exhibent ii Victorinum in Deorum numerum relatum, ſed à quo; certè id Romæ præſtitum non fuit, penes quam non Auguſtus ſed Tyrannus habitus eſt. Veriſimile eſt in Gallia cuſos eſſe nummos cui præfuerat. Auget conjecturam hujus Imperatoris nummorum copia quæ in noſtris regionibus occurrit, ſive in cimeliarchiis, ſive in terræ viſceribus.

M. Avr. Marivs ex fabro ferrario Imperator, triduo tantum imperavit. Vir fuit ſtrenuus ac militaris. Miræ erat in manibus & digitis fortitudinis. Occiſus eſt à quodam milite operario ejus in officina fabrili, qui gladio in eum ruens dixit; *hic eſt gladius quem ipſe feciſti*. Cum uno die factus eſſet Imperator, altero viſus eſt imperare, tertio interemptus. Fabuloſa, aut plurimùm obſcura ſunt, quæ de hoc Imperatore ſcripta ſunt: Ejus nummi Victorias indicant, at eæ non uno die partæ ſunt. Sæcvli Felicitas à populis non celebrabatur poſt triduum etſi felix fuiſſet. Concordiam Militvm quis agnoſcit momento? neque illa potuiſſet monetis conſignari ſi Marius tantùm triduo regnaſſet. Arbitror cum Cl. Triſtano eum diutius imperium tenuiſſe, qui tum in Galliis pugnaverat & vicerat, tum etiam in magna Britannia, quæ nobis hodie Anglia dicitur.

L. Ælianvs iiſdem temporibus imperium arripuit Moguntiaci, poſt interfectum Lollianum: at paulo poſt ipſe occiſus eſt. Ejus geſta ab hiſtoricis aut non commemorantur, aut valdè obſcurè, ita ut etiam cum Lolliano plerumque confundatur. Victoria quæ in averſo typo cernitur ei faviſſe videtur, at non diu duraſſe iſtam gratiam certum eſt.

M. Avr. Clavdivs è Dalmatis oriundus, vir integerrimæ vitæ, morum gravitate inſignis: ſtaturæ proceræ, oculis ardentibus, vultu lato, digitis adeo robuſtis ut ſæpe equis & mulis ictu pugni dentes excuſſerit. Invidit nulli, malos perſecutus eſt, militaribus virtutibus maximè clarus Decii & Valeriani temporibus. Gallieni morientis ſententiâ Impetator eſt deſignatus: imperium adeptus leges optimas condidit, & ita ſe geſſit ut ejus ſtirpem ad imperium Senatus Principeſque eligerent. Sarmatas, Gothos, Scythas, Quados vicit: quare Gothicus dictus eſt. Daciam recuperavit. Gothos & Sarmatas qui prædæ cupiditate in Romanum ſolum irruperant inſigni clade contrivit, interfectis trecentis viginti millibus. Navali quoque pugnâ eos oppreſſit ac ſubmerſit cum duobus millibus navium. Tandem morbo conſumptus eo ingraveſcente periit, Sirmii, anno ætatis XXXII. imperii tertio. Quidam eum interfectum ſcribunt. Illum & Senatus & populus ante imperium, in imperio & poſt ſic dilexit, ut ſatis conſtet neque Trajanum, neque Antoninos, nec quemquam alium Principem ſic amatum: nam in Capitolio auream ſtatuam & clypeum aureum, expreſſa vultus ejus imagine poſt mortem collocavit.

1. Primum tabellæ nummum in gloriam fortitudinis Claudii cuſum eſſe arbitror. Res eſt ſane egregia Herculem eo quo ſolet eſſe habitu ſtantem, clavam dextrâ, ſiniſtrâ vero exuvias leonis & pomum tenentem cernere; cum hac epigraphe Ivventvs Avg. Narrat Trebellius Pollio Claudium *digitis uſque adeo fortibus ut ſæpe equis & mulis ictu pugni dentes excuſſerit. Fecerat hoc etiam adoleſcens in militia, cum ludicro Martiali, in campô luctamen inter fortiſſimos quoſque monſtraret*: quibus intelligitur Imperatoris hujus cum Hercule comparatio. Nummum Claudii vulgavit Cl. Triſtanus in quo Hercules ita ſtat circum quem legitur Virtvti Avgvsti. In Claudio.

2. Ivno Regina vix in nummis Auguſtorum cernitur: hic prorſus ſimilis

eſt ei quam ſupra ſcalpi curavimus in Manliæ Scantillæ nummo, pag. 218. Salonina eamdem habet in nummis inſcriptionem & typum.

Tertius Claudii LIBERALITATEM celebrat, de qua tacent hiſtorici: at tanti Principis indolem denegantibus libris nummus aperit. 3.

PROVIDENTIA ſæpe in nummis occurrit, iſtis temporibus præſertim quibus Imperatores Deorum omnium attributa ſibi vindicabant ut patet ex eorum numiſmatibus. 4.

Quintus nummus CONSECRATIONEM indicat Claudii, quam apud antiquos commemoratam non legi. Scribit tamen Pollio *Adulator igitur Senatus, adulator populus Romanus, adulatrices exteræ gentes, adulatrices provinciæ. Siquidem omnes ordines, omnis ætas, omnis civitas, ſtatuis, vexillis, coronis, fanis, arcubus, bonum Principem aris ac templis honoraverunt.* 5.

Gruter. inſcript. pag. 276.

SENATVS ET POPVLVS SAGVNTINORVM
CLAVDIO INVICTO PIO FELICI
IMP. CÆS.
PONT. MAX. TR. POT. P. P. PROCOS.

NUmmos Græcos in honorem Claudii cuſos exponit hæc tabella, quibus demonſtratur illum non ſecundo imperii anno obiiſſe ut dicunt, at tantùm tertio: poſtremus ſiquidem nummus annum tertium indicat. Aquila imperii ſymbolum, Abundantia ſtans & Juſtitia ſedens nihil peculiare denotant.

M. AVR. CL. QVINTILLVS frater Claudii, vir ſanctus, mortuo fratre delatum ſibi imperium omnium judicio ſuſcepit, à Senatu Cæſar Auguſtuſque eſt appellatus. Aureliano Imperatore creato, impar illius conatibus, venas ſibi ſolvit, & voluntariè deceſſit, ante completum menſis imperium. APOLLO CONSERVATOR frequenter occurrit in nummis Auguſtorum, ſive vatis habitu, ſive Solis Orientis.

CL. DO-

CL. DOMITIVS DOMITIANVS ab uno Zoſimo nominatur Auguſtus, cæteris illum tantum Ducem deſignantibus: at nummus Zoſimo favet, quem etiam illuſtrat tribus characteribus in ima parte nummi appoſitis: ALEXandriam enim denotant: in qua veriſimile eſt percuſſum eſſe nummum & occupatum imperium. Γ appoſitum tertium ejus imperii annum indicat: Ab Aureliano tandem oppreſſum fuiſſe veriſimile eſt.

Averſus nummus GENIO POPVLI ROMANI inſignitus eſt, qualis illis temporibus frequenter in nummis occurrit. Prudentius plurima de Geniis Lib. 2. in Symmach. conſcripſit ſacra, erudita, curioſa.

C. PESVVIVS TETRICVS Galliæ Præſes, Victoriâ ſuadente imperium ſuſcipit & Auguſtus appellatur. Cum multa præclara egiſſet & militum inſolentiam diutius ferre non poſſet, maluit ſe Aureliano committere, quam inſidioſis imperare. Aurelianus eum cum Zenobia in triumpho duxit, poſtea vero non ſolum vivere ſed etiam in ſumma dignitate, commiſsâ illi totâ Italiâ manere paſſus eſt, illum ſæpe collegam, nonnunquam commilitonem, aliquando Imperatorem appellans. Mortuo nummi cuſi ſunt conſecrationem illius celebrantes, quod mirum in eo qui privatus mortuus eſt: duos filios reliquit quorum nomina in nummis leguntur. SPES PVBLICA, FIDES MILITVM, SALVS AVGG. LÆTITIA AVGG. & CONSECRATIO nihil habent quod in pleriſque Imperatoribus non occurrat.

C. Piv. Tetricvs Auguſtus cum Patre dictus eſt; an ille fuerit unicus filius, an fratrem habuerit minorem natu, variant & libri & nummi. Hunc cum Patre ab Aureliano in triumphum ductum, omnibus deinde honoribus Senatoriis functum, illibatum patrimonium ad poſteros ſuos tranſmiſiſſe hiſtorici docent: Tres ejus monetas hic apponi curavi, omnes illum Cæſarem indigitantes. Typi averſi juveni Principi conveniunt.

In XXX. Tyrannis. Omnis jam conſumptus eſt pudor, inquit Treb. Pollio, ſiquidem fatigatâ Republicâ eo uſque perventum eſt, ut Gallieno nequiſſimè agente, optimè etiam mulieres imperarent, & quidem peregrina nomine Zenobia quæ ſe de Cleopatrarum Prolomæorumque gente jactaret. Poſt Odenathum maritum imperiali ſagulo perfuſo per humeros habitu, donis ornata, diademate etiam accepto, nomine filiorum Herenniani & Timolai diutius quam fæmineus ſexus patiebatur, imperavit. Siquidem Gallieno adhuc regente Rempublicam, regale mulier ſuperba munus obtinuit & Claudio bellis Gothicis occuparo, vix denique ab Aureliano victa & triumphata conceſſit in jura Romana. Caſtitas ejus fuit ut ne virum ſuum quidem ſcirer, niſi tentatis conceptionibus. Vixit regali pompa, more magis Perſico; adorata eſt more Regum Perſarum. Convivata eſt Imperatorum more Romanorum. Ad conciones galeata proceſſit cum limbo purpureo gemmis dependentibus per ultimam fimbriam, brachio ſæpe nudo. Fuit vultu ſubaquilo, fuſci coloris, oculis ſupra modum vigentibus, nigris, ſpiritus divini, venuſtatis incredibilis: tantus candor in dentibus, ut margaritas eam plerique putarent habere, non dentes. Vox clara & virilis; ſeveritas ubi nec neceſſitas poſtulabat tyrannorum: bonorum Principum clementia ubi pietas requirebat; larga prudenter, conſervatrix theſaurorum ultra femineum modum. Uſa vehiculo carpentario, raro pilento, equo ſæpius. Fertur autem vel tria vel quatuor milliaria frequenter

quenter cum peditibus ambulaſſe. Bibit ſæpe cum Ducibus, cùm eſſet alias ſobria: bibit etiam cum Perſis atque Armeniis, ut eos vinceret. Uſa eſt vaſis aureis gemmatis ad convivia, quibus & Cleopatra uſa eſt. In miniſterio Eunuchos gravioris ætatis habuit, puellas nimis raras. Filios latinè loqui juſſerat adeo ut græcè vel difficilè vel raro loquerentur. Ipſa latini ſermonis non uſquequaque ignara, ſed ut loqueretur pudore cohibita; loquebatur & ægyptiacè ad perfectum modum. Hiſtoriæ Alexandrinæ atque Orientalis ita perita, ut eam epitomaſſe dicatur: latinam autem græcè legerat. Palmiræ habitabat quam ædificaverat Salomon. Cùm illam Aurelianus cepiſſet atque in 3. Reg 9. conſpectum ſuum ductam ſic appellaſſet, *Quid, ô Zenobia, auſa es inſultare Romanis Imperatoribus?* illa dixiſſe fertur, *Imperatorem te eſſe agnoſco qui vincis, Gallienum & Aureolum & cæteros, Principes non putavi.* Ducta eſt igitur per 2. Paral. 8. triumphum ea ſpecie ut nihil pompabilius populo Romano videretur. Jam primum ornata gemmis ingentibus, ita ut ornamentorum onere laboraret. Fertur enim mulier fortiſſima ſæpiſſime reſtitiſſe, cum diceret ſe gemmarum onera ferre non poſſe. Vincti erant præterea pedes auro, manus etiam catenis aureis: nec collo aureum vinculum deerat, quod ſcurra Perſicus præferebat. Huic ab Aureliano vivere conceſſum eſt. Fertur vixiſſe cum liberis, matronæ jam more Romanæ, data ſibi poſſeſſione in Tiburti, quæ hodieque *Zenobia* dicitur, non longè ab Hadriani palatio, atque ab eo loco, cui nomen eſt *Conchæ*.

Ejus nummos rariſſimos eſſe norunt omnes Antiquarii: duos hic appoſui, tum propter eximiam raritatem, tum propter nomen Auguſtæ quod Gallienus Zenobiæ impertierat: primum è meo muſæo ad Regium cimeliarchium evectum eſſe cum duobus aliis millibus eximiæ raritatis & integritatis, non parum mihi gratulor.

VABALATHUS cognomine ERMIAS Athenis filius hic legitur; fuit is Odenathi filius ex priori uxore. Diademate cinctus eſt quemadmodum Abgarum vidimus & Rhœmetalcem, Reges etiam in Romanorum monetis depictos, quod ipſis faviſſent & ultro fuiſſent amici. De Vabalatho plura extant apud Triſtanum quæ mirificè illuſtrant antiquos qui de eo ſcripſerunt. Aurelianum Imperatorem ab altera parte cernis pro quo Vabalathus pugnaverat, credibile eſt contra Zenobiam patris alteram uxorem & viduam.

DOMITIVS AVRELIANVS Sirmii Pannoniæ obſcura familiâ ortus, matre tamen Sacerdote templi Solis. A prima ætate ingenio vivaciſſimo, viribus clarus, nullum unquam diem quin in eo ſe exerceret intermiſit. Adulta ætate ſtatura procerus, nervis validiſſimis, ſeveritatis immenſæ, diſciplinæ ſingularis, gladii exercendi cupidus. Juvenis erumpentes in Illyrico Sarmatas cum trecentis præſidiariis ſolus attrivit, XLVIII. interfecit. Tandem omnium legionum conſenſu Imperator factus contra Suevos & Sarmatas pugnat & ſplendidiſſimam victoriam reportat: Marcomannos qui Romanis tantum incuſſerant terrorem ut de Urbe deſperarent, ſuperat. Quibus peractis in Orientem proficiſcitur contra Palmirenos & Zenobiam filiorum nomine imperium Orientale tenentem, Palmiram obſidet & expugnat, Zenobiam ad Perſas fugientem capit, & Romam adduxit, ubi ſuperbiſſimo triumpho de ea cæteriſque victis populis triumphavit. In Gallias deinde profectus eſt, & Vindelicos obſidione barbarica liberavit, & contra Perſas pugnaturus cum per Illyricum iter faceret, prope Byzantium fraude notarii ſui interfectus eſt: anno imperii VI. Imperator magis neceſſarius quam bonus. Ejus mortem ægrè tulerunt & milites & S. P. Q. R. à quibus id conciliante ſucceſſore Tacito, inter Divos relatus eſt.

EX pluribus Aureliani nummis hos ſelegimus qui hiſtoriam ſummoperè illuſtrant. In quibus omnibus notanda eſt ejus corona radiis ornata quæ diademati ſuperimpoſita videtur: id Victori congruit apud quem de Aureliano
In Aurelian. legitur, *Primus apud Romanos diadema capiti impoſuit.* Apud Jornandem, *Is*, inquit, *primus gemmas veſtibus calceamentiſque inſeruit, diademataque in capite.*

Averſi typi gloriam Aureliani exhibent. Primus enim Orientem ſeu So- 1.
lem exhibet cum proſtratis hinc inde captivis, quos vicerat: nummum vul-
Orat. 7. gavit Cl. Triſtanus in quo ſe SOLEM DOMINVM IMPERII ROMANI vocavit Aurelianus: Fingit Julianus Aurelianum ideo DOMINVM fuiſſe appellatum

pellatum quaſi Solem ; quare illum jurantem ſic ſcribit νὴ μὰ τὸν ἐμὸν Δεσπότην ἥλιον, *Per Dominum meum Solem* notat Plutarchus *à Perſis Solem Dominum nuncupari*, quod nummos illuſtrat, Κύριον γὰρ καλεῖν πέρσας τὸν ἥλιον. Alter videtur nummus cum eodem prorſus typo, quem circumdat hæc inſcriptio Soli Invicto.

2. Sol ſeu Aurelianus ſub habitu Solis, & Dea quam Concordiam ſuſpicor hîc Providentiam Deorum exponunt, quæ Aurelianum ad comprimendos Scythas, Sarmatas, Gothos, Germanos, Palmirenos & Perſas impulit : Eodem habitu videtur Dea in altero Aureliani nummo in quo legitur Concordia Militum.

3. In tertio gratulatur Roma ſedens Aureliano ſtanti, tum ob partas ejus virtute victorias, tum ob ampliatos ſuos muros : Aurelianus enim *adhibito conſilio Senatus, muros Urbis Romæ dilatavit*. Idem narrat Victor, *At ne unquam*, inquit, *quæ per Gallienum evenerant, acciderent, muris urbem quam validiſſimis latiore ambitu circumſepſit*. Quod etiam apud alios Authores legitur. Vopiſcus.

4. Quartus Aurelianum nominat Restitutorem Exerciti, quod rariſſimum eſt in nummis. Exerciti autem priſcè in genitivo uſurpabatur pro Exercitus.

5. At quintus adhuc eſt illuſtrior in eo nominatur Restitutor Orbis, idque à Victoria coronam ipſi præbente, ob debellatos ſcilicet Romani imperii hoſtes. Ea ex alis & palma quam geſtat, dignoſcitur : Cl. Triſtanus Fortunam eſſe putat ſed aut illam vidit in alio aliquo nummo aut ob nummi detrimentum deceptus eſt. Rem firmat ſuperbiſſima hæc inſcriptio antiqua Romæ reperta quam commemorat Gruterus. Pag. 276.

Imp. Cæs. L. Domitio
Aureliano Pio Felici
Invicto Aug. Pontif. Maximo
Gothico Max. Germanico Max.
Trib. Pot. V. Cos. Desig. III. Imp. III.
P. P. Procons. Restitutori Orbis
Invictissimo Et Victoriosissimo Principi.

Aureliani faciei conjuncta eſt Severinæ facies, de qua unus Vopiſcus inter tot hiſtoricos facit mentionem, qui tamen illam neque uxorem neque filiam indigitat. Libros ornant numiſmata, ut illi interdum horum brevitati ſuccurrunt. Ex Aureliano filiam ſuſcepit Severina, matrem alterius Aureliani viri gravis, Senatoris & Ciliciæ Proconſulis.

PRimos tres hujus tabellæ nummos populi Severinæ dicaverunt quos pridem ejus marito Aureliano obtulerant. CONCORDIA MILITVM utrique gratulatur ſimilibus nummis, ut & PROVIDENTIA DEORVM, quam mariti & uxoris habitu pingi placuit. Aurelianus etiam ut Sol aut Oriens fingebatur. Severinam autem ex tot nummis Concordiam dictam eſſe veriſimile eſt, quæ præcipua laus eſt uxorum frugi.

IVNO REGINA majeſtatem indicat, VENVS FELIX prolem: quam- 3.
vis Severinam nonniſi filiam genuiſſe compertum habeamus: Gloriatur tamen 4.
illa infantulo quem tenet præ manibus eodem prorſus typo quem ſibi plurimæ aliæ Auguſtæ aſſumpſerant.

C. M. CLAVDIVS TACITVS à Senatu permittentibus militibus Imperator atque Auguſtus eligitur, cum poſt occiſum Aurelianum per ſex menſes interregnum fuiſſet. Tanta militum concordia, tanta populi quies, Vopiſcus. ut ſub judicio Senatus, militum & populi, totus orbis temperaretur. Cornel. Tacitum Scriptorem hiſtoriæ Auguſtæ, quod parentem ſuum eumdem diceret, in omnibus bibliothecis collocari juſſit. Vitæ fuit parciſſimæ, tunicis & togis iiſdem in Imperio uſus quibus privatus. Validior in ſenectute, adeo ut & minutas litteras ad ſtuporem legeret. Ob temporis brevitatem nihil præclari geſſit.

geſſit. Inſidiis enim militaribus ſexto Imperii menſe eſt necatus, vel ut alii tradunt febre correptus, Tarſi interiit, ætatis anno LXV. Exſtant aliquot ejus inſcriptiones in Hiſpania, quas Gruterus in ſuo theſauro recenſuit, pag. 276.

Illuſtrant Taciti hiſtoriam averſi nummi: PROVIDENTIA AVG. SPES PVBLICA. & TEMPORVM FELICITAS, quæ in tribus prioribus leguntur. Ariſtot. Plutarch. Plinius. A. Gellius l. 5. Noct. Att. c. 6.

Quartus Victoriam exhibet vincula veluti captivis parantem, quare fortaſſis à vinciendo dicta eſt. Eam frequenter antiqui nummi ſignant cum corona laurea & palmas. Hæc illi tributa, quòd ponderi impoſito exſiſtat, nec premi ſe patiatur, imo obſiſtat. Corona laurea vinculum erat quo victi hoſtes alligari ſolebant.

Quintus TEMPORVM CLEMENTIAM celebrat, quaſi eam quâ ſolebant gloriari boni Principes ſibi etiam per tantum Imperatorem ſeneca populi vindicarent: *Clementia enim eorum adauget Majeſtatem.*

EXplicant hunc nummum hæc Zozimi verba; *Gothi ſcitè trajecta palude Mæotide per Pontum ad Ciliciam uſque ſita, incurſionibus vexarunt. Quos aggreſſus Tacitus partim ipſe debellatos ad internecionem delevit, partim Floriano deſignato Prætorii præfecto debellandos tradidit, & in Europam contendit, ubi lapſus in inſidias, necatus.* Id explicat nummum & viciſſim per nummum explicatur, in quo legitur VICTORIA GOTTHICA. Facetè id perſtringit Scaliger ſcribens decantatam eſſe victoriam antequam parta fuiſſet, τὸ ἐπινίκιον πρὸ τῆς νίκης ᾄδειν. At nummus indubitatæ antiquitatis facetias ſolvit. Ad Euſebium n. 2291.

Victoriam interdum fuiſſe alatam plures nummi demonſtrant, indicandæ Victoris celeritati. Ob ejus alas fulmine percuſſas & exuſtas ſic luſit Pompeius poëta,

Ῥώμη παμβασίλεια τεὸν κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
Νίκη γάρ σε φυγεῖν ἄπτερος οὐ δύναται. Anthol. Græca.
Roma potens alis cur ſtat Victoria lapſis?
Urbem ne valeat deſeruiſſe ſuam.

M. An. Florianvs Taciti frater, vir imperandi cupidus, ſuo motu quaſi hereditarium arripuit Imperium, illudque duobus tantum menſibus tenuit: nam Probo Imperatore facto ſolutis venis occubuit, aut ut alii ſcribunt Tarſi à militibus occiſus eſt.

Ex pluribus ejus nummis quos poſſidemus, unum ſcalpi curavimus Concordiam Militvm exponentem : hæc ſub Victoriæ habitu Florianum coronat. Olim vel ſymbolo dextræ duplicis, vel Deâ haſtæ innixa ſignabatur, quæ interdum geminum cornucopiæ tenet, majoris ubertatis, dupliciſque fœcunditatis teſſeram, cum hæ per illam ampliari videantur. Illam per ΟΜΟΝΟΙΑΜ ſive communitatem frequenter Græci ſignaverunt.

C. M. Avr. Val. Probvs Sirmio Pannoniæ oriundus, tam privatus quam Imperator nobiliſſimis virtutibus claruit. Valeriani judicio puer & imberbis, tribunatum adeptus bello Sarmatico, tranſmiſſo Danubio multa fortiter fecit. Valeriani patrem è Quadorum manu liberavit, inde militum amor erga Probum ingens fuit. Marmaridas vicit : Pugnavit contra Palmirenos : Ægyptum & Orientis maximam partem in Aureliani poteſtatem redegit. Tacito Cæſare ab Orientali exercitu cæſo, Imperator eſt creatus, invitus & retractans, dicens & obtrectans ; *Non vobis expedit, milites, non mecum bene agitis, vobis enim blandiri non poſſum:* Tandem à Senatu nomen Cæſaris & Auguſti ſuſcepit. Aureliani & Taciti percuſſores vindicavit. Gallias cum LX. civitatibus à Germanis occupatas recepit : Gothos devicit. In Oriente omnia compeſcuit. Saturninum diverſis præliis ſuperavit : Proculum & Bonoſum Impp. apud Agrippinam oppreſſit. Romam reverſus triumphavit de Blemiis & Germanis. Spectacula edidit magna ; item ludos gladiatorios ex devictis hoſtibus. Ad bellum Perſicum iter parans à militibus quos nimium agitaret, nec otioſos pateretur, apud Sirmium occiſus eſt, ætatis anno L. imperii VI. Ejus ſepulchro à militibus ex aggeribus extructo, id inſcriptum eſt.

Hic

HIC PROBVS IMPERATOR VERE PROBVS SITVS EST
VICTOR OMNIVM GENTIVM BARBARARVM
VICTOR ETIAM TYRANNORVM.

1. IN honorem optimi Imperatoris hi nummi cuſi ſunt. Primus SISCIA PROBI AVG. inſignitus quæ fortaſſis ejus patria indicatur. Sirmium quidem indicat Vopiſcus, at quodammodo nummus refragatur. Utraque autem Pannoniæ urbs erat, Sirmium regionis caput ideo fortaſſis à Vopiſco nominatum eſt. Siſcia quæ hodie *Siſceck* nominatur, ad confluentiam Colapis & Savi ſita eſt: Eos duobus ſenibus repræſentatos eſſe veriſimile eſt. Quid præ manibus teneat illa Dea ſedens, quod fortaſſis urbis Siſciæ Genius eſt, non facile eſt interpretari, an pannos à quibus diceretur Pannonia? certè viliorem arbitror quam par eſt, etymologiam.

2. In altero Probus eques captivum calcat cum inſcriptione rem demonſtrante. Ea non galeata eſt, quemadmodum ſolebat in nummis Veterum, ſed per galeatum Imperatorem & hoſtes ſuperantem ſe exprimit. VIRTVS PROBI AVG. conſpicua eſt in debellandis hoſtibus. Carthagini ſignatum eſſe nummum infima inſcriptio docet, quare illum Vopiſci verbis explicatum credimus. *Pugnavit Probus contra Marmaridas in Africa fortiſſimè, eos denique vicit, atque* In Probo. *ex Libya Carthaginem tranſiit, eamdemque à rebellionibus vindicavit. Pugnavit & ſingulari certamine contra quemdam Aradionem in Africa, eumdemque proſtravit: Et quia fortiſſimum ac pertinaciſſimum virum viderat, ſepulchro ingenti honoravit.*

3. Tertius eamdem Probi Virtutem ſeu fortitudinem demonſtrat, quam præterea denotat Victoria. Certè typus eſt egregius.

4. Quartus ADVENTVM AVGuſti equitis exhibet, poſt tot luſtratas provincias, tot devictos hoſtes, quod captivo calcato demonſtratur. R & A in imo nummo Romam, ut arbitror, denotant, in qua percuſſus eſt nummus.

5. Quadriga eminet in quinto Solem vehens: Is tunc temporis frequenter in nummis occurrebat, qui in honorem Aureliani noſtri procul dubio ſcalptus eſt. INVICTI cognomen ſæpe apud antiquos ei tributum legimus quod exſtat in marmoribus antiquis.

ΗΛΙΩ ΜΙΘΡΑ ΑΝΙΚΗΤΩ

SOLI MITRÆ INVICTO.

M. Avr. Carvs Narbonæ genitus in Illyrico, Romæ in bonis litteris educatus, per gradus ita crevit ut Proconſul Ciliciæ & prætorio Præfectus à Probo crearetur, atque eo interfecto, militum amore Imperator. Vir morum veterum dictus eſt. Bellum Perſicum quod Probus paraverat conſenſu militum aggreſſus eſt, liberis priùs Cæſaribus dictis. Sarmatas Pannoniam vaſtantes devicit : Meſopotamiam recepit & Cteſiphontem pervenit. Cumque avidus gloriæ longius eſſet progreſſus, fulminis ictu interiit, vel morbo, vel vulnere : varia enim ſcribunt Autores, anno imperii ſecundo.

In primo nummo Carus ut Restitvtor Orbis inſcriptus eſt, an aliquid 1.
Principi glorioſius poteſt offerri ? In ſequenti Æternitas Imperii ſi- 2.
Bibliot. biſtor. gnificatur Sole currente, qui ut narrat Diod. Siculus *æternus habebatur & anti-*
quiſſimus Deorum. Victoria gradiens res à Caro geſtas celebrat ; eaſque 3.
nobiliſſimas. Alter Pacem exercitus, eam inſcriptionem nuſquam videram in 4.
antiquis nummis. Quintus Consecrationem Cari exhibet ; in quo- 5.
rum poſtemo obſervanda venit inſcriptio Divo Caro Parthico, ob devictos ſcilicet Parthos. Jam diu erat quod Imperatores Romani ab ſuis Dii vocabantur. Scribonius Largus ad Jul. Caliſtum ſcribens ſic de Tiberio loquitur, *tradendo ſcripta mea medicinalia Deo meo Cæſari :* Domitianus ſe Dominum & Deum appellari juſſit. Cætera ejus generis exempla omittam.

Sueton. in Domit.

Pag. 178. Ejus & filiorum exſtat adhuc inſcriptio Tarracone, à Grutero commemorata.

Victoriosissimo Principi Ivvent. M. Avrelio Carino Nobiliss. Cæsari Cos. Procos.	Fortissimo Atqvr Clementissimo Imp. Cæs. M. Avrelio Caro Invicto Avg. P. M. Tr. P. II. Cos. II.	Victoriosissimo Principi Ivventvt. M. Avr. Nvmeriano Nobiliss. Cæsari Procos.

M. Avrelivs Valentinianvs V. C. Leg. Avgg. Pro Pr. Provinciæ Hispaniæ Citerioris D. N. M. Q. Eorvm.

M. Av-

M. Avrel. Carinvs Cari filius fuit primogenitus, à Patre Cæſar factus eſt, deinde Auguſtus. Ei commiſſum fuit Occidentis imperium, Patre contra Perſas proficiſcente: qui niſi morte præventus fuiſſet, ei Cæſareum nomen cum imperio abrogare decreverat, ob nimiam libidinem pravamque indolem. Cùm audivit Diocletianum ab exercitu in Perſide Imperatorem electum, cum ſuo exercitu contra eum progreſſus eſt: multis tandem præliis in Dacia victus occubuit; ætat. anno XXXVI. Imperii II. Trucidatus eſt ejus Tribuni dextrâ cujus dicebatur conjugem polluiſſe.

De averſa nummorum parte nihil eſt quod occurrat novi: ſi poſtremus excipiatur. Is ambos fratres exhibet coronatos à Diis, Carinum ab Hercule, quod adeptas ejus fortitudine victorias demonſtrat, Numerianum ab Oriente, globum quo orbis regimen ſignificabatur, Fratri ſuo majori offerentem.

M. Avrel. Nvmerianvs alter Cari filius fuit, optimis moribus præditus, eloquens, comes patris bello Perſico, nimio fletu ob paternam necem ſibi oculos corrupit. Cæſar à Patre & Auguſtus dictus erat cum fratre. Tandem ab Apro ſocero occiſus eſt, & fœtore cadaveris quod tanquam vivum lectica deportatum eſt, prodita mors eſt, nec inulta: Aper enim à Diocletiano interfectus eſt, à quo etiam Numerianus conſecratus.

Primus

Primus nummus iiſdem dignitatibus inſignitus eſt quæ inſcriptæ leguntur in ſuperiori pagina. De Mercurio crumenam tenente dictum in ſuperioribus. Sed cur petaſatus eſt, cur alas habet capiti infixas? Deûm interpres dictus eſt, præſes eloquentiæ, Mercatorum ut & furum Deus. Virgam ſemper habet præ manibus:

Tum virgam capit: hâc animas ille evocat orco
Pallentes, alias ſub triſtia tartara mittit.

Mars Victor ad victoriam Perſicam revocatur: Numerianus enim poſt obitum Patris Perſas vicerat, & ipſam Babylonem expugnaverat. Mars autem inter duodecim majorum gentium Deos numerabatur qui victorias parabat, tranquillitatem firmabat.

IVNO, VESTA, MINERVA, CERES, DIANA, VENVS, MARS, MERCVRIVS, IOVIS, NEPTVNVS, VVLCANVS, APOLLO.

Diocletianvs Salonis Dalmatiæ ortus utroque Parente ignobili, militare à pueris cœpit. Gregarius miles in Gallia augurium futuri imperii à Druide accepit. Interfecto Apro, victo Carino, Imperator eſt appellatus & Auguſtus, atque à Senatu magno honore exceptus. In quibuſdam imperii regionibus tyrannis inſurgentibus, vir prudens advertens imperii conſorte opus eſſe, legit Val. Maximianum: mox Galerium Maximianum, & Conſtantium Chlorum Cæſares fecit, & adoptavit. In gubernanda Republica tanta fuit inter utrumque Imperatorem concordia ut alter alteri nunquam repugnaverit, & Maximianus ut filius Patri Diocletiano obtemperabat. In Oriente plurimas nacto victorias triumphus à Senatu decernitur, quem aureo & gemmato curru explevit. Divinos ſibi honores uſurpavit & adorari voluit. Senio confectus decrevit ſe imperio abdicare & privatus vivere, quod fecit Nicomediæ, quo die & Maximianus Mediolani imperii faſces depoſuit, anno Chriſti. 304. Imperavit annis XX. Poſt depoſitum imperium, manſit privatus Salonis agriculturam exercens annis decem. Cum ab Herculio atque Galerio ad recipiendum imperium rogaretur, tanquam peſtem aliquam deteſtans in hunc modum reſpondit, *Utinam Salonæ poſſetis viſere olera noſtris manibus inſtituta, profectò nunquam iſtud tentandum judicaretis.* Tandem à Conſtantino & Licinio vocatus ad nuptias Conſtantiæ, excuſans ſe per ſenectutem, ſed excuſationem minacibus literis rejicientibus, ſuſpectans necem ignominioſam, quòd faviſſet Maxentio

tio ac Maximino, venenum ſumpſiſſe fertur, atque ita occubuiſſe, ætatis anno LXVIII. Atrociter in Chriſtianos ſæviiſſe, declarant hiſtorici & inſcriptiones.

1. PRimus hujus tabellæ nummus Solem habet pro typo ſeu Orientem. Is captivum habet juxta pedes, Perſam ſcilicet quem victricibus armis Diocletianus ſubjecerat. Inſcriptio ſanè ut elegans ſic inſolita, virtutes Imperatoris CLARITATE exprimit: quod fortaſſis locum dedit poſterioris ævi appellationibus. Imperatoribus enim ſæpe & dictum & ſcriptum eſt, CLARITAS veſtra, Æternitas veſtra. P. TR. in imo nummo interpretantur de moneta Percuſſa TReveris.

2. Sequentes duo quamvis in honorem Jovis ſignati videantur, ii tamen planè
3. Diocletianum celebrant qui Jovius dictus eſt, Maximianumque voluit Herculem aut Herculeum nuncupari. TVTATORIS nomen in nummis, hoc excepto, non occurrit.

4. Quartus CONCORDIA MILITVM inſignitus eſt, per quam ad imperii faſtigium evectus eſt Diocletianus: hic enim poſt mortem Apri qui Numerianum interfecerat, univerſis conſentientibus Cæſar Auguſtus appellatus eſt.

5. Quintus typus certè ad Maximianum imperii collegam refertur. At ne aliquis honos uni tantum deferri videretur, ideo qui Maximino oblatus eſt eumdem etiam Diocletiano dicatum eſſe arbitramur: Teſtes ſunt cæteri nummi eorundem Imperatorum quorum typi fere omnes ſimiles utrique dicati ſunt. Teſtes ex priori ævo illi quos in imperio collegis ſimiles dicaverant Romani, Aurelio & Vero, Caracallæ & Getæ, Balbino & Pupieno, quorum ſuo loco mentionem fecimus.

QUamvis hi duo nummi nullius Imperatoris nomen indicent, eos tamen prætermittendos non cenſui, quos ad Diocletianum revocari veriſimile eſt. Fortaſſis ille ſub habitu JOVIS CONSERVATORIS depictus eſt, globum ſive orbem moderantis.

Alter APOLLONI SANCTO dicatus eſt: notandum epithetum, notanda formula, Apolloni pro Apollini. Averſa facies Orontem fluvium exhibet juxta Deæ pedes veluti natantem, quam Antiochiæ Genium interpretor. Eumdem typum ſupra vulgavimus pag. 243.

M. Avr. Maximianvs è Sirmio in Pannonia, vir natura ferus & immitis, ardens libidine, conſiliis ſtolidus, civilitatis expers, ortu agreſti, à Diocletiano Cæſar factus eſt, deinde cum Auguſti nomine conſors imperii. Tyrannos vicit Amandum & Ælianum, Gallias pacavit, & cum Carauſio quem vincere non potuerat, pacem firmavit. Africanos vicit & ad pacem coëgit. Cùm tandem ingraveſcente ævo parùm ſe idoneum Diocletianus moderando imperio eſſe ſentiret, autor Herculio fuit, id erat Maximiani cognomen, ut in vitam privatam concederent, Rempublicam junioribus mandarent: cui ægrè collega obtemperavit. Tamen uterque una die privato habitu imperii inſigne mutavit, Nicomediæ Diocletianus, Herculius Mediolani, poſt triumphum inclytum, quem Romæ ex numeroſis gentibus egerant. Maxentio filio favens & Conſtantio genero inſidias ſtruens per Fauſtam uxorem detectas, profugit Maſſiliam, ubi oppreſſus eſt. Captus pœnas dedit fractis laqueo cervicibus, cadaver Mediolani ſepultum eſt. Vixit annis LX. imperavit XX. In Chriſtianos unâ cum Diocletiano atrociter ſævierat, ut patet ex columna Cluniæ in Hiſpania aſſervata, in qua id legitur.

DIOCLETIANVS IOVIVS ET
MAXIMIANVS HERCVLEVS
CÆS AVGG.
AMPLIFICATO PER ORIEN
TEM ET OCCIDENTEM
IMP. ROM.
ET
NOMINE CHRISTIANORVM
DELETO QVI REMP. EVER
TEBANT.

Herculis labores quidam expreſſi videntur in Maximiani nummis, quòd 1.
hic alter Hercules dictus fuerit, vel ob domitos tyrannos, vel ob ejus 2.
cum Hercule faciei & morum ſimilitudinem. Sicut autem vetus Hercules

Com-

Compreſſit Nemeæ primùm virtute leonem,

ideo frequenter leones in hujus Imperatoris nummis occurrunt, à Maximiano veluti altero Hercule debellati: quare VIRTVS AVGG. eodem nomine celebratur in duobus prioribus nummis. Alterum Herculis facinus Maximiano dicavit antiquitas cum eadem inſcriptione, aptum Herculis humeris impoſitum ſignans, quo ſcriptum eſt,

Mox Erymanthium vis tertia perculit aprum.

Alterum etiam ex auro percuſſit, in quo Hercules aut ſub ejus ſpecie Maximianus cervum aureis cornibus comprimit.

3. ÆTERNITAS in tertio deſignatur Elephante, animalium omnium longævissimo: An hîc adpoſita ſit ut CLARITAS in nummo Diocletiani? facile conjicerem.

4. Leo in quarto expreſſus, iterum ad Herculis indicandam ſimilitudinem ſcalptus eſt, cujus ÆTERNAM fore MEMORIAM optabat & confidebat Maximianus. Fortaſſis ille ejus tumulo impoſitus fuerat, *ſymbolum ſcilicet Herculei roboris: unde mos inolevit in reliquorum quoque ſepulchris, marmoreos ſtatuere leones.* Narrat Pauſanias, *proximo urbi loco eſſe commune Thebanis ſepulchrum, iis* In Bœotic. *qui in acie contra Philippum ſtantes ceciderunt, nulla ei appoſita inſcriptione: at inſigne tumuli leo eſt, ad eorum virorum animi magnitudinem ſignificandam.* Obſer- Photius. vandum in hoc nummo eum nuncupari Divum, quod arguit à Cæſaribus per eum factis percuſſum fuiſſe: ſicuti alium in quo pariter exſtat conſecrationis argumentum, Aquila. Ita ſe habet inſcriptio circum caput, DIVO MAXIMIANO SEN. OPTIM. PR.

5. De FELICE ADVENTV Imperatorum frequens eſt apud veteres mentio, præcipuè in nummis: Diem feſtum tunc celebrabant, quem ſacrificiis, epulis, ludis & omnis generis exultationibus paſſim decorabant populi. Leonem appoſitum eſſe puto qui perpetuo Herculem Maximianum demonſtret.

CARAVSIVS ex Hibernia natus, vir militiæ navali aſſuetus, in Britannia purpuram ſumpſit, imperii indicem. Maximianus bellum ei indixit, at vincere non potuit: quare ſancitâ pace, ei Britanniæ regnum conceſſum eſt. Dolo denique circumventus, interfectus eſt ab Allecto ejus potentiam ambiente, poſtquam imperaſſet annis VII.

Pax, Salus & Providentia frequenter in Imperatorum Romanorum nummis occurrunt.

De Adventu Aug. major eſſet diſſertationis locus, nec enim licet eum interpretari quemadmodum de cæterorum Imperatorum adventibus, nempe Romam intrantium: Carauſium enim in ſuis ditionibus permanſiſſe certum eſt; at nummum intelligere poſſumus de felici adventu in magnæ Britanniæ metropolim: Auguſtam Trinobantum conjiciat quislibet, aut aliam definiat.

Allectus Carauſii familiaris regnandi libidine percitus, ſuo Principi & benefactori vitam eripuit, imperioque potitus eſt. De eo admodum pauca leguntur apud antiquos. Certum eſt eum in Britannia permanſiſſe; tandem ab Aſclepiodoto Conſtantii prætorii Præfecto, poſt triennium victus & interemptus eſt.

Pax in nummo deſignatur quam ambiebat Allectus, ſed quam habere non potuit, ſtatim enim oppreſſus eſt. Fortaſſis eundem typum ſibi ſumpſerat qui prius prædeceſſori Carauſio erat inſcriptus.

Virtus quæ interdum Imperatore, interdum Deâ ſignificatur, hic per navim conſpicua eſt: maritimis enim viribus ſe ſuumque imperium tueri Allectus confidebat.

Fl. Val. Constantius cognomento Chlorus filius Eutropii Rom. gentis nobiliſſimi & Claudiæ Criſpi filiæ qui frater fuerat Impp. Claudii & Quintilli. In ejus vultu videbant omnium ſigna virtutum, in fronte gravitatis, in oculis lenitatis, in robore verecundiæ. Vir fuit pius & Chriſtianus

ſtianus naturâ, mitiſſimus, divitiarum ſpretor, modici cultus, tantæ modeſtiæ ut facilem ſe & amabilem cunctis præberet. A Maximiano & Diocletiano cum Gal. Valer. Maximiano in imperium adoptatus eſt, cui diviſo orbis imperio cedebat Illyricum, Græcia & Oriens; Conſtantino verò Gallia, Germania, Italia & Hiſpania cum tota Africa. Allectum per Præfectum vicit, tumque hoſtes populi Romani ab armis ceſſavere. *Devicta Germania & Alemania*, inquit Berengarius Abbas, *tandem victor omnium, mortuus & ſepultus eſt*, Eboraci, *in Britannia:* cum imperaſſet ut Cæſar XII. annos, ut Auguſtus duos. Lib 3. de invent ſanct. crucis.
Et quoniam illis temporibus plures erant Auguſti & Cæſares, inſcriptionem quæ Romæ viſitur, poſt Gruterum proferam, cum notis rem illuſtrantibus.

[1] DD. NN. DIOCLETIANVS ET
MAXIMIANVS INVICTI [2] SENIORES
AVGVSTI [3] PATRES IMPERATORVM ET
CÆSARVM CONSTANTIVS ET [4] MAXIMIA
NVS INVICTI AVG. ET SEVERVS ET [5] MAXI
MINVS NOBILISS. [6] CÆSARES [7] THERMAS
FELICES DIOCLETIANI AVG. FRATRIS SVI
NOMINE CONSECRAV. COEPTIS AEDI
FICIIS PRO TANTI OPERIS MAGNITV
DINE. OMNI CVLTV PERFECTAS
ROMANIS SVIS DEDICAV.

1. Soli Auguſti dicebantur Domini noſtri.
2. Ratione habita Galer. Maximiani & cæterorum Auguſtorum & Cæſarum, qui juniores erant ætate & dignitate. SENIORES ſæpè in nummis occurrit.
3. Per adoptionem.
4. Scilicet Galerius Maximianus.
5. Maximinus non Maximianus, in quo erravit Gruterus & poſt eum multi alii.
6. Severus & Maximinus adoptati ſunt à Galer. Maximiano, & Cæſares dicti.
7. Adhuc viſuntur Romæ.

Horum omnium tum Auguſtorum tum Cæſarum antiqua numiſmata in hoc Opere ſcalpta ſunt quod marmoreum illud ſcriptum illuſtrat.

EX pluribus Conſtantii nummis duos hic habes cum aquila & leone, quaſi ÆTERNÆ ejus MEMORIÆ ſacris. Conſtantius enim in eo Divus nominatur, quare nonniſi poſt ejus mortem illos percuſſos fuiſſe certum eſt: DIVI enim titulus ſeu conſecrationis nota poſt mortem tantùm tribuebatur: typos refert Cl. Triſtanus ad Chriſtianam religionem, autumans quod cùm nulla ſignata ſit ara, nullus rogus, id in odium idololatriæ Conſtantium deſeruiſſe paganiſmum ſubindicet, cujus pietatem Conſtantinus filius & Helena uxor hiſce typis exprimi curaverunt. At ſibi proſpiciat, qui ſimiles typos, ſimileſque titulos obſervare potuit in Diocletiani Maximianique nummis quos habeo, de quorum in religionem Chriſtianam odio nullus dubitare poteſt. Aquila certe imperii Romani ſymbolum, Leo fortitudinis, illis tanquam fortiſſimis Principibus potuit conſecrari, nullo religionis habito reſpectu. Deinde aquila Jovem, leo Herculem ſignificabat quorum ſymbola, Impp. Diocletianus & Maximianus aſſumpſerant: quod leones Heroum tumulis imponebantur, dictum eſt in Diocletiani nummo.

FL. HELENA Conſtantii Chlori uxor fuit adhuc privati: Ex eo Conſtantinum Magnum genuit. Repudiata eſt jubente Maximiano ei Theodoram ſuæ uxoris Eutropiæ filiam collocante, poſt quod Cæſarem illum creavit. Helena ſagax fœmina à Chriſtianis religioſè colitur, tùm propter pios ejus mores, tum ob repertam quæ jamdiu delituerat ſanctiſſimam Crucem, cui Salvator mundi Chriſtus nefariè affixus fuerat. Inter cæteros ejus honores *Conſtantinus M. matri conceſſit ut* AVGVSTA *diceretur & nummus ejus imagine ſignaretur.* Averſam faciem ad proverbium refero ΔΑΦΝΙΗΝ ΦΟΡΩ ΒΑΚΤΗΡΙΑΝ *Laureum porto baculum.* Suidas tradit ita ſolere loqui eos qui inſidiis petiti feliciter effugiſſent periculum. *Laurus luſtrationibus adhiberi ſolita*, inquit Plinius, *valetque contra vim fulminis.* Helena ipſa ſub habitu Deæ, SECVRITATEM REIPVBLICÆ lauro promittere videtur quæ per Maxentium omni ex parte turbata fuerat: niſi mavis id ad religionem referre, quam ſecurè & palam profiteri poterant populi, ad exemplum piiſſimorum Principum ſeſe componentes. Ad rem noſtram ſpectat quod refert Boſius ex M. S. ejuſdem Helenæ actis Codd. Later. & S. Petri, his verbis. *Poſtquam beatiſſima Helena Romam ad filium* (Conſtantinum) *rediit, ibi plena dierum ultra octogeſimum ætatis annum, expleto vitæ ſuæ curſu cum felici lætitia, ſexto Id. Febr. depoſito carnis onere, cælo reddidit ſpiritum & ſepulta eſt honorificè cum aromatibus Via Labicana, ubi dicitur* inter duas lauros *milliario tertio ab urbe. Et in eodem loco fecit* (Conſtantinus) *Baſilicam ſanctis Martyribus Marcellino & Petro & ibi in mauſoleo porphyretico undique pretioſè ſculpto, juxta regiam excellentiam, matrem ſuam ſepelivit.* Ejus inſcriptionem quæ Neapoli viſitur, hîc apponere cum notis Lectori curioſo tædioſum fore non arbitror.

Euſebius lib. III de vita Conſtant. c. 46.

Eraſm. adag. chil. I. cent. I.

Lib. 4. cap. 9.

[1] PIISSIMÆ ET [2] VENERABILI
DOMINÆ NOSTRÆ [3] HELENÆ
AVGVSTÆ MATRI
DOMINI NOSTRI [4] VICTORIS
SEMPER AVG. CONSTANTINI ET
AVIÆ [5] DOMINORVM NOSTRORVM
[6] BEATISSIMORVM CÆSARVM
ORDO ET POPVLVS NEAPOLITANVS.

1. Hoc jam Chriſtianiſmum ſapit.
2. Sic Gruterus. Triſtanus autem ſupponit CLEMENTISSIMÆ.
3. Sic Gruterus, & benè. Triſtanus ſcribit AVGVSTÆ HELENÆ non enim Auguſtus Tiberius, aut Auguſtus Veſpaſianus aut Auguſta Fauſtina, ſed Tiberius Auguſtus, Veſpaſianus Auguſtus, Fauſtina Auguſta.
4. Conſtantinus Magnus ſæpe in antiquis inſcriptionibus VICTOR nuncupatur.
5. Sunt illi Conſtantinus junior, Conſtantius & Conſtans.
6. Obſervandum venit iſtud [illegible], quod non niſi poſterioribus temporibus uſurpatum eſt.

Ejuſdem

EJuſdem Helenæ nummum alterum habemus, cujus averſam partem occupat ipſa Helena ſub habitu PACIS PVBLICÆ, ſicuti in priori ſe SECVRITATEM REIPVBLICÆ prædicabat. Spectandus venit capitis ornatus admodum inſolitus: Diademate ſubcincti capilli morem præbuerunt Conſtantinopolitanis Imperatoribus ſua capita ſic ornare.

FL. MAXIMIANAM THEODORAM ex prioribus nuptiis ſuſceperat Eutropia, quæ poſtea Maximiano nupta eſt. Theodoram filiam volentibus Diocletiano & Maximiano, Conſtantio Chloro conjunxit ſtatim Cæſari creato. Hâc de causâ Helena Conſtantini mater repudiata eſt. Tres illi Theodora peperit filios, totidem filias, Delmatium, Conſtantium, Hannibalianum, Conſtantiam uxorem Licinii, Eutropiam matrem Nepotiani, denique Anaſtaſiam uxorem Baſſiani Cæſaris. De ejus actis & moribus ſilent Hiſtorici.

PIETAS ROMANA hic optimè deſignatur matre infantem lactante, quod tunc temporis & optimè quidem, moris erat. Sic matrem filiam alloquentem fingit Alcinius Avitus, Lib. 1. de conſolat. caſtit. laude.

Deliciæ mea gnata meæ, chariſſima matri
Pignora grandævæ, per ego has te deprecor ulnas
Per quæ ſuxiſti primævis ubera in annis,
Fac iſthinc abeam promiſſo libera voto.

MAXI-

MAXIMIANVS hic GALERIVS & VALERIVS dictus eſt, cognomento Armentarius, ob pecorum commercium : Parentibus agrariis in Dacia ortus eſt. Militiâ præſtans à Diocletiano adoptatus & Auguſtus factus eſt. Utramque fortunam in Perſia expertus erat ; victus eſt enim primùm à Narſeo, deinde ingenti ſucceſſu pugnavit, nec minore conſilio ſimul & fortitudine : caſtra ejus diripuit, uxores, ſorores, liberos cepit, infinitam Perſarum nobilitatem, abduxit gazam Perſicam copioſiſſimam ; quare ad Diocletianum in Meſopotamia cum præſidiis tum morantem ovans regreſſus ingenti honore ſuſceptus eſt. Duos ſibi adoptavit Cæſares, Severum & Maximinum ſororis ſuæ filium. Mortuo Severo conſortem imperii Licinium fecit, ac contra Maxentium proficiſcitur, ſed auditâ militum defectione, in Illyricum rediit ; ibique ob ſævam libidinem & crudelitatem in Chriſtianos ulcere inguinibus innato, conſumptis genitalibus defecit, & vermibus ubique erumpentibus fœdiſſimo, ſed digno exitu periit. Homo ſanguinarius & crudeliſſimus, ſimulachrorum cultor, deliciis & luxu ad inſaniam diffluens, nullam urbem ſine adulteriis & virginum ſtupris incontaminatam relinquens ; cum nulla Medicorum ope levaretur, ſibi ipſi manus intulit cùm Cæſar fuiſſet annis tredecim, Auguſtus ſeptem. Ejus ætas ignoratur.

Averſus typus in omnibus fere hujus temporis numiſmatibus occurrit ; omnes enim Auguſti, omnes Cæſares ſe GENIVM POPVLI ROMANI jactitabant, cujus ambiebant dominationem.

Ejus exſtat inſcriptio antiqua à Grutero commemorata quam tum propter ejus nomen, tum Paganorum in Chriſtianos odium hic apponemus.

DIOCLETIANO CÆS. AVG.
GALERIO IN ORIENTE ADOPT.
SVPERSTITIONE CHRISTI
VBIQVE DELETA
ET CVLTV DEORVM PROPAGATO.

GAL.

GAL. VALERIA Diocletiani filia fuit, quam pater poſt adoptatum ſibi Gal. Val. Maximianum, eidem in uxorem tradidit. In ejus honorem Stiriæ pars inter Savum & Danubium ſita *Pannonia Valeria* dicta eſt.

Venerem in averſâ parte cernere eſt, pomum pro more tenentem quam plures Imperatorum uxores ſibi propitiam in nummis optavere. Exempla videantur inter Fauſtinæ numiſmata & Juliæ. Inſcriptionem hîc poſſe explicari arbitror, aut quòd Valeria fuerit comes victoriarum Mariti, quas ad Venerem refert, aut quòd ipſa maritum velut alterum Martem vicerit. Obſervat Cl. Triſtanus in ejuſdem Theodoræ nummis interdum lauream ejus capillos cingere quod ad viri ejus Gal. Maximiani victorias refertur: ſeque nuſquam lauream capita fœminarum ornantem in nummis vidiſſe: Nummum habeo Helenæ, cujus caput laureâ cinctum eſt. Alterum cum ſimili laurea Theodoræ, poſterioris Conſtantii uxoris. Hunc in Theſauro noſtro vulgabimus.

FL. VAL. SEVERVS à Conſtantio & Gal. Maximiano, addito collega Maximino, Cæſar & Auguſtus dictus eſt. Italiæ & Africæ præfectus eſt, poſtquam Conſtantius Galliâ, Hiſpaniâ & Britanniâ contentus, eas abnuiſſet. Cùm Maxentius in urbe à prætorianis Imperator creatus eſſet, contra eum Severus profectus eſt & duxit exercitum, at viribus impar fugere coactus, circa Tres Tabernas captus eſt & cæſus juſſu Maxentii, deinde in Gallieni ſepulchro ſepultus, non longè ab Appia via, cum imperaſſet annos duos. Alii ſcribunt Severum circa Ravennam captum & cervicibus laqueo fractis ſtrangulatum.

1. Primus typus Imperatorem Severum repræſentat ſub habitu Romuli opima ſpolia gerentis, aut Martis poſt ſuperatos hoſtes: Inſcriptio quæ eum tantùm ut CÆSAREM celebrat, facit etiam mentionem AVGVSTORVM, Conſtantii ſcilicet & Maximiani.

 Alter

Alter Severum ut GENIVM POPVLI ROMANI celebrat quemadmodum priores Imperatores Diocletianus, Maximianus, Conſtantius in nummis erant depicti. 2.

Sequentes duo frequentiſſimè occurrunt in nummis eorum qui tunc temporis aut Auguſti erant aut Cæſares. Arbitror communi conſenſu in eorum omnium gloriam percuſſos eſſe, quam ambientes alii ſimilibus typis & inſcriptionibus expreſſerunt. 3. 4.

In Panegir. Ad quintum ſpectat quod Plinius ſcribit, *Præſides cuſtodeſque imperii Deos, ego Conſul pro rebus humanis, ac Te præcipuè, Capitoline Jupiter, precor, ut beneficiis tuis faveas, tantiſque muneribus addas* PERPETVITATEM. Illam veneratus erat Severus prior Alexander dictus, in nummo argenteo: ad cujus imitationem fortaſſis Val. Severus nummum percuſſit, nihil enim de PERPETVITATE videre contigit in aliorum Impp. nummis. Diverſis tamen typis illam finxere, hic ut Romam ſedentem, alter ut Deam columnæ innixam baculum ſiniſtrâ tenentem in Providentiæ modum, dextrâ globum, qui æternitatem deſignat, cùm utrique deſit & principium & finis. Infimi characteres monetam Sisciæ percuſſam fuiſſe demonſtrant. 5.

ALEXANDER *Phryx origine, ingenio timidus, inferior adverſus laborem vitio ſenectæ*, inquit S. A. Victor: alter è Pannonia ortum ſcribit: A Severo Præfectus aut Pro-Præfectus, prætorio Africæ factus eſt, alterutrum enim non conſtat. Audita Severi nece Imperator à militibus appellatus eſt

Zoſim. l. II. contra Maxentium, at ſtatim oppreſſus eſt per Voluſianum, quem cum exercitu eò miſerat Maxentius. Certamen quidem leve fuit, ex eo fugiens Alexander, Cirtæ apprehenſus eſt & ſtrangulatus. Illum regnaſſe ſupra annum conſtat ex ejus nummo Græco, in quo L. B. ſcriptum eſt quod ſecundum indicat.

Averſa pars hujus nummi Genium Carthaginis exhibet habitu pacifico, ſpicas & papavera tenentem, fertilitatis indices. P. K. Pecuniam Karthaginenſem denotant vel monetam Percuſſam Karthagine, quod idem eſt. Carthaginem autem dictam fuiſſe FELICEM ex pluribus nummis patet, & Autori-

Lib. 6. bus; *Deinde promontorium Apollinis*, inquit Martianus Capella, *& in alio ſinu Utica Catonis morte memoranda, flumen Bagrada, ac propinque Carthago, inclyta pridem armis nunc* FELICITATE *reverenda*. De Carthagine ſupra diximus.

De guberu. Dei. l. 7. pag. 12. 13. De illa poſterioribus temporibus ſic loquitur Salvianus, *Carthaginem urbi Romæ quondam adverſariam & in Africano orbe quaſi Romam*, & paulò poſt, *Romanis arcibus ſemper æmulam, armis quondam & fortitudine poſt, ſplendore & dignitate.* Ideo in hoc nummo ut in plurimis aliis INVICTÆ ROMÆ FELIX KARTAGO conjungitur.

Exſtant

EXſtant nummi Nigriniani, Nigrianum plerique libri nuncupant, quibus minimè fidendum eſt. At qualis ille fuerit non liquet. Eum cum Sergio Conſulem fuiſſe, cùm Conſtans interfectus eſt, ſcribit Caſſiodorus. Tradit Cl. Triſtanus hunc fortaſſis Alexandri filium fuiſſe quem libidinoſus Maxentius ſuæ fidei committi optaverat, Ἡ γὰρ παῖς τῷ Ἀλεξάνδρῳ τήν τε ἡλικίαν ἀκμάζων καὶ τὴν ὄψιν ὡραῖος. Quibus temporibus & à quo conſecratus, penitus ignoro. In Chronic. Zozim. lib. 11.

MAXIMINVS cognomine DAZA ab avunculo Gal. Val. Maximiano, Galerius Valerius dictus eſt, cùm ab eo adoptatus eſt & Cæſar creatus. Orienti præfectus, Cæſar quadriennio, Auguſtus triennio imperavit. In Chriſtianos maximè ſævijt. Cum adverſus Licinium res novas in Oriente moliretur, rupto fœdere, cum filiis quos jam ſocios imperii aſſumpſerat, oppreſſus, & ne vivus caperetur ſe ſtrangulavit Tarſi. Scribit Euſebius eum fœdiſſimo morbo correptum in atrociſſimis doloribus vitam finiiſſe. Id etiam teſtatur Divus Hieronymus his verbis, *Legamus Eccleſiaſticas hiſtorias, quid Decius, quid Valerianus, quid Diocletianus, quid Maximiani duo, quid ſæviſſimus omnium Maximinus, & nuper Julianus paſſi ſunt. Et tunc rebus probabimus etiam juxta litteram prophetiæ, veritatem eſſe completam. Quòd computruerint carnes eorum & oculi contabuerint, & lingua in pædorem & ſaniem diſſoluta ſit.* Lib 9. cap. 8. cap 14. Zachar.

1. Primus nummus fortitudinem bellicam celebrat Cæſarum & Auguſtorum ejus temporis, quorum nomina in ſuperiori inſcriptione leguntur pag. 357. Mars, Romulus, eodem habitu ſæpe in nummis depicti ſunt opima ſpolia reportantes, ad quorum exemplum, Imperatores Romani, cùm victores erant.

2. Typi ſecundi & tertii tunc temporis ab omnibus Principibus uſurpabantur,
3. quia omnes monetam ſignabant; in quo jus regale conſiſtere nemo inficiatur.

Quartus à Carthaginenſibus cuſus eſt in honorem quidem Maximini, ſed adjuncta cæterorum Principum autoritate: ita ut illos omnes ſibi demereri conati ſint ex tot illis dicatis nummis. 4.

Quintus legionum Romanarum potentiam demonſtrat, earumque affectum erga Severum: ſed cur OPTIMVS PRINCEPS à S. P. Q. R. dictus eſt, cùm eſſet peſſimus; deinde cùm Romæ non eſſet. Conjectura eſt ſic à ſuis nominatum eſſe, & adulationibus id obtinuiſſe quod Trajani, Antonini, Aurelii, aliorumque Impp. dotibus conveniebat. 5.

M. AVREL. VAL. MAXENTIVS ex cognominibus Maximiani Herculei filius dignoſcitur & Eutropiæ: repugnantibus tamen quibuſdam Autoribus. Imo etiam aliis dicentibus eum ſuppoſitum fuiſſe arte muliebri, Matremque de ejus origine quæſitam, reſpondiſſe Syro quodam genitum. A Prætorianis non abnuente Senatu Imperator dictus eſt, deinde Severum qui adverſum ſe exercitum duxerat, circa Ravennam interfecit. A Conſtantino Magno qui contra eum in auxilium à Senatu vocatus fuerat, ad pontem Milvium ſuperatus eſt, & Tiberi abſorptus: ipſum enim cum equo & armis inſignibus fruſtra cōnatum per abrupta ripæ ulterioris evadere, idem Tiberis correptum gurgite devoravit. Cadaveri caput fuit amputatum & per omnes Urbis vias veluti in triumphum deductum; *ſuberat adhuc ei ſævitia, ac horrendæ frontis minas mors ipſa non vicerat.* Periit ille Tyrannus anno æt. XXX. imperii VI.

Priores duo nummi ad victoriam referuntur quam Maxentius contra Severum adeptus eſt: Vicerat etiam Alexandrum in Africa. Refert Cl. Triſtanus alium nummum fere ſecundo ſimilem, in quo VOTIS MVLTIS ſcriptum, in noſtro certè VOTA leguntur X. ſeu decennalia, quæ tamen non ſolvit, cùm ante adeptum imperii annum ſeptimum à Conſtantino fuerit profligatus: *ne ſeptenarium numerum ſacrum & religioſum inchoando violaret*, inquit Panegyriſta anonymus. 1. 2.

Lib. I. contra Symm. Tertius refertur ad Caſtorem & Pollucem quos ita deſcribit Prudentius, 3.

- - - - - - gemini quoque fratres
Corrupta de matre nothi, Ledeia proles
Nocturnique equites, celſa duo numina Romæ
Impendent, retinentque veru, magnique triumphi
Nuntia ſuffuſo figunt veſtigia plumbo.

Nihil

Nihil aptius ad nummi deſcriptionem: ideo autem AETERNITATEM AVGuſti Noſtri deſignabant, quòd alter alteri æternitatem donaverat: ſic Maxentius Romulo ſuo filio Æternitatem dediſſe dicitur, Caſtoris fatum imitatus. Equos ut ſolent frænis retinent, ſymbolum nempe majeſtatis imperii.

Poſtremi duo Romam in templo deſignant globum tenentem, quaſi orbis dominam. In altero Victoria ei coronam præbet Maxentium celebrans à quo miſſa fingitur, captivo ad ejus pedes lugente, Severo nempe cujus profligatione, conſervata cenſebatur ipſa Urbs ope Maxentii, qui hac de cauſa ſe CONSERVatorem VRBIS SVÆ declarat.

MAGNIA VRBICA filia fuit Gal. Maximiani, Maxentii uxor. De utroque tamen quidam dubitant. Magnentio nuptam dicunt. At cur VENVS GENETRIX in nummo Chriſtianæ, ſane id Paganæ tantum competit, nec amplius videntur ejuſmodi inſcriptiones à Conſtantini M. temporibus. Romuli mater perhibetur & alterius qui ante exceſſum Maxentii obierat, aut qui cum Patre interiit: res enim incerta eſt. Illius nulla apud antiquos mentio eſt.

ROMVLVS Maxentii filius fuit & Magniæ Urbicæ. Is Cæſar & Conſul à Patre dictus eſt. Ante obitum Patris interiit, à quo conſecratum fuiſſe probant nummi inſcriptiones. Pars enim antica illum DIVVM nominat, poſtica vero, aquilam exhibet templo inſidentem, quod MEMORIÆ ÆTERNÆ Divi Romuli conditum videtur. R. P. vel Romanam Pecuniam, vel Romæ percuſſum eſſe nummum indicat, quod mihi idem eſt. Alterum fere huic ſimilem nummum exhibet Cl. Triſtanus, in quo circum Romuli caput legitur IMP. MAXENTIVS DIVO ROMVLO N. V. FILIO. Ultimos characteres ſic interpretantur Antiquarii, Noſtræ Vrbis FILIO, is enim natus erat Romæ. Noſter nummus illum Noſtræ VRBIS CONſervatorem exprimit, at quidni CONſulem? Ea ſanè ſunt obſcura, quæ plurimas poſſunt admittere conjecturas.

C. Val. Licinianvs Licinivs in Dacia parentibus agricolis natus à Philippis Imperatoribus originem habuiſſe videri volebat. A Gal. Maximiano *malè Maximinum Occo nominat*; mortuo Severo conſors imperii factus eſt & Auguſtus appellatus. Conſtantiam in uxorem Mediolani duxit, quam firmando fœderi ei Conſtantinus conceſſerat. Res inde Chriſtianorum auctæ pro quibus edicta tum à Conſtantino vulgata ſunt, tum etiam à Licinio. At paulo poſt diſſentientes Imperatores arma moverunt: atrox pugna in Pannonia commiſſa, cujus victor Conſtantinus exſtitit. Pax iterum ſancita eſt, quâ Criſpus Conſtantius junior & Licinius filius Cæſares creati ſunt. Iterum ad arma ventum eſt, Licinius iterum profligatus eſt à Conſtantino M. & Theſſalonicæ cum Martiniano quem Cæſarem creaverat, eſt interfectus à propriis militibus, anno æt. LX. imperii XV. Hic erat aſper & avaritiæ libidinique deditus omnium Chriſtianis infenſiſſimus. Sunt qui ſcribant, cùm filiam Herinam Chriſtianæ religionis cultricem ab equis diſcerpi vellet, ipſum à ſuorum uno, morſu interfectum eſſe. Sigonius ſcribit illum à Conſtantino victum, Nicomediam pulſum, ibique obſeſſum, Imperii inſignia deponere & privatum Theſſalonicam migrare coactum.

Restitvtori Libertatis
Ac Fvndatori Pvblicæ Secvritatis
D. Val. Liciniano Licinio
Pio Felici Invicto Avg. &c.

PRimi nummi typus frequens eſt illis temporibus. Eumdem cum alia inſcriptione vulgavit Cl. Triſtanus, ſcilicet Genio Avgvsti: ſubintelligebant nimirum eumdem eſſe Deum qui Auguſtum & populum tutaretur. 1.

Duo

2. Duo ſequentes IOVI CONSERVATORI dicati ſunt. Peculiaris eſt ille
3. habitus Imperatoris ab aquila portati fulgur gerentis. Aliquod militare facinus id indicat, fortaſſis victoriam quam contra Maximinum adeptus erat.

4. Quartus vexillum militare exhibet cum hinc inde proſtratis captivis. VOT. XX. non ſuſcipiebantur neque ſignabantur niſi decennalibus ſolutis · ergo circa poſtremos Licinii annos nummus cuſus eſt. Captivi ad victorias referuntur quas plures adeptus erat Licinius. P. in ima nummi parte vel Pecuniam refert vel Percuſſam monetam, perinde eſt. TR. ad Treviros referunt, ſed non ſatis mihi conſtat. Cl. Triſtanus eumdem nummum vulgavit cum cruce in ſumma vexilli parte quod labarum eſſe contendit in Conſtantini gratiam, at nummus noſter cujus integritati nihil deeſt, crucem non deſignat, ſed tres veluti globulos ſuperiorem pali partem ornantes in cuſpidis figuram. Deinde plura ejuſmodi vexilla abſque cruce in nummis ſignata ſunt.

5. Quintum illuſtrat Jupiter globum Licinio tradens & victoriam veluti perpetuam comitem fore ſpondens : Ritus paganos in ſingulis obſervabat Licinius quibus milites & populum contineret, Conſtantinumque tanquam novæ religionis cultorem exoſum haberet. Ii enim ei duorum Auguſtorum mores ; fortaſſis ab invidia ducti, ut ſi unus aliquas partes tueretur, ſtatim alter in contrarias deſcenderet.

LICINIVS junior Licinii filius erat & Conſtantiæ. Menſibus viginti natum Imperatorem & Cæſarem fecit Conſtantinus M. pace cum patre ſancitâ. Egregius erat Juvenis & optimæ indolis. Duodecimo ætatis anno Fauſtæ inſidiis interfectus eſt, eodem quo Criſpus. Nomina ejus variant in nummis. Secundus enim ſic inſcriptus eſt D. N. VAL. LICIN. LICINIVS NOB. C. tertius LICINIVS IVN. NOB. CÆS. omnes autem ſunt integerrimi.

Typi averſi filio dicati ſunt quos prius inter nummos Licinii patris vulgavimus. ROMAE AETERNAE primus dicatus eſt clypeo inſcribenti Vota quinquennalia, quæ Cæſaribus frequenter offerebantur. P. & R. ſive Populi Romani exprimant ſive Pecuniam Romæ percuſſam aut Romanam, nummum illuſtrant. VOTA autem vicennalia hiſce characteribus XX. deſignata ridicula ſunt in altero hujus Principis nummo, cùm ille ætatis anno duodecimo interfectus fuerit, Monetarii fortaſſis averſas partes Patris, filii nummis impreſſerunt. S. P. TR. fortaſſis indicant ſignatam fuiſſe hanc pecuniam ſeu monetam TReveris.

veris. IVPITER CONSERVATOR nil deſignat præter idololatriam, cui eò pertinacius inhærebant Licinii quò gratiores forent iis omnibus qui aut Conſtantino non fævebant, aut ab idolorum cultu ſemoveri nondum potuerant.

DELMATIVS Hannibaliani filius à patruo Conſtantino M. Cæſar dictus eſt & Conſul. In Meſopotamiam admodum juvenis miſſus eſt, qui cum exercitu Perſas coërceret & à Romanarum regionum ditione arceret. In Cyprum deinde juſſu Conſtantini navigavit, qui Calocerum tyrannum expugnaret, quem deinde captum Tarſi Ciliciæ Conſtantino M. obtulit. Thraciam deinde, Macedoniam, Achaïam, ripamque Gothicam regendas habuit. Victor. Hoc mortuo imperavit aliquot menſes cum Conſtantino, Conſtante & Conſtantio, deinde *interfectus eſt, incertum quo ſuaſore.* Rem ſic narrat Eutropius, *Delmatius proſperrima indole neque patruo abſimilis*, is erat Conſtantinus Magnus, *non multo poſt oppreſſus eſt, factione militari & Conſtantio patruele ſuo ſinente potius* In Chronic. *quam jubente.* Necis reum Euſebius Conſtantium facit. Illam autem cum patruo ſimilitudinem non modo ex moribus conſideres ſed ex vultu : ſola enim inſcriptionis diverſitas Conſtantini nummos ac Delmatii diſcrepare facit, ſi ætatem excipias : hic enim magnos oculos, naſum aduncum, virilemque ac prorſus martialem faciem exhibet. Primus nummus poſt adeptam de Calocero victoriam in Cypro cuſus eſt. Sitne labarum inter duos milites, aut vexillum ſolitum militare, incertum : nulla enim neque crucis neque Chriſti deſignatio : at in ſuperiori parte velata eſt, inquit Clariſſ. Triſtanus : ſuſpicetur cum illo quislibet ; Rei tectæ & incertæ velum non detraham.

FL. CL. HANNIBALIANVS Delmatii frater, Delmatii Hanniballani filius erat. *Conſtantinus cùm fratris ſui Delmatii filium fecit Cæſarem, ejus fra-* De geſtis Conſtant. *trem Hannibalianum datâ ei Conſtantinâ filiâ ſua Regem Regum & Ponticarum gentium conſtituit*, inquit Autor anonymus Cappadociæ ſcilicet & Armeniæ. Ei plures

plures regulos ſubjecerat minuendæ Perſicorum Regum gloriæ, qui ſe Reges Regum nominari jubebant: cujus exemplum ſubminiſtrat Cleopatræ nummus, tum ille Perſicus quem proximè in THESAVRO publici juris faciam. Conſtantii artibus interfectum fuiſſe Hannibalianum ut fratrem Delmatium veriſimile eſt.

Fluvius jacens videtur Euphrates, quod ſit ille maximus in illis regionibus Hannibaliano ſubjectis. Characteres in infima nummuli parte deſignant Conſtantinopoli. OBſignatam eſſe monetam autem debet intelligi per conſenſum Auguſti tunc temporis imperantis, nimirum Conſtantis.

FL. VALER. CONSTANTINVS filius fuit unicus Conſtantii Chlori & Jul. Helenæ. Puer optimis imbutus litteris, militare cœpit in Oriente cum Gal. Maximiano. Adoleſcens contra Sarmatas miſſus ducem ipſorum catenatum Galerio adduxit; quare Galerio ſuſpectus inſidias fugiens ad patrem pervenit. Eo mortuo regnum Galliarum, Hiſpaniarum & Cottiarum Alpium ſibi teſtamento relictum accepit: Cæſar annis tribus in Galliis ſumma cum laude imperavit. Italiam à tyrannide Maxentii liberavit; eamque biennio cum urbe priſtinæ majeſtati aſſeruit, inde primus Magni cognomen meruit & a cum triumphalem à Senatu. Ante Licinii cædem cùm privatus adhuc viveret, tres Cæſares fecit Criſpum, Conſtantinum filium & Licinium juniorem ſororis ſuæ filium. Poſt bella civilia vicit Sarmatas & cum Gothis omnem Scythicam gentem. Byzantium inſtauravit, illi Novæ-Romæ & Conſtantinopoleωs nomen tradens, ac illuc imperium tranſtulit. Lavacrum baptiſmatis in extremum tempus diſtulit, cupiens in Jordane baptizari. Senex Perſis Meſopotamiam diripientibus bellum indixit: copiis coactis Sotiropolim petiit ut aquis calidis ſenile corpus foveret: pharmaco dato miniſtri venenum admiſcuerunt, quod intrepidus hauſit; paulo poſt in morbum incidit, quo tandem extinctus. Corpus Conſtantinopolim regiâ pompâ à filio Conſtantino deductum, & ibidem in templo XII. Apoſtolorum cum matre ſepultum, anno ætatis LXVI. imperii XXXII. relictis filiis Conſtantino, Conſtante & Conſtantio à quibus conſecratus & in Divorum numerum relatus.

MIrum videri poſſit Conſtantinum primum Imperatorem Chriſtianum 1.
Herculem ſui conſervatorem primo nummo agnoſcere: at cum cuſus eſt nondum erat Chriſtianus: inſcriptio circum caput docet, hunc tantum Nobilem aut Nobiliſſimum Cæsarem demonſtrat. Deinde Herculeus dictus erat ob adoptatum patrem ſuum Conſtantium à Maximiano cognomine Herculeo: at Cl. Triſtanus ex Praxagora rem propiùs attigiſſe videtur his verbis: Παρὸν δὲ φασι Μαξιμιανὸς ὁ τῆς κάτω Ἀσίας βασιλεύων εἰς ἐπιβουλὰς ὥρμησε τῷ νέῳ, ϗ πρὸς μάχην λέοντι ἀγρίῳ καθίστησι τὸν νεανίαν. Ὁ δὲ τὸ μὲν θηρίον κρατήσας ἀνεῖλε τῆς δὲ ἐπιβουλῆς αἰσθόμενος φεύγει πρὸς τὸν πατέρα. Hoſt eſt, *Dicunt Maximianum inferioris Aſiæ Dominum, juveni* (Conſtantino) *ob invidiam inſidias ſtruxiſſe, illumque ad debellandum leonem impuliſſe: quod ille fecit, belluamque occidit, at cognita invidia ad patrem fugit* Conſtantium, in paternum regnum reducto populi gratulantes hoc fortitudinis & generoſitatis facinus ſuis nummis conſignaverunt. Moneta deinde quam etiam ex auro alii viderunt, Treveris percuſſa inferioribus characteribus indicatur.

Photius.

Secundus Jovem celebrat, aut ſub habitu Jovis Diocletianum qui Jovius 2.
dictus erat: Infimi characteres id indicant, ſignata Moneta Alexandriæ.

Tertius Martis effigie inſignitus eſt quæ eadem eſt ac Conſtantini, fortaſ- 3.
ſis quod uterque in Thracia natus erat, ac ſemper victor.

Quartus Conſtantinum Soli ſimilem reddit: an quia ille Imperator lætus 4.
erat & pulcherrimus? an quia victoriarum celeritate ipſius Solis curſum æquaverit: Interdum enim in nummis non capitis modo ſimilitudine pingitur, ſed toto corpore globum tenente, nempe quem irradiat.

Quintus Iſidem ſtantem exhibet ſuo more ſiſtrum tenentem: Vota Pu- 5.
blica Ægyptiorum hic demonſtrantur quibus ſua ſacra aut non immutari aut planè ſibi reddi ſperabant. Omnes autem ii lentam deſignant religionis Chriſtianæ propagationem quam nonniſi paulatim receperunt gentes, Imperatore ſuo jam facto Chriſtiano. Idolorum & Deorum ſuorum imagines adhuc Conſtantino offerentes quemadmodum prioribus Principibus quibus ob Paganiſmum grata cenſebatur hæc ſignificatio.

EGregii ſunt hi nummi, ſive inſcriptiones ſpectes ſive typos. Ubique 1.
Victor cernitur Conſtantinus ſtans inter duos captivos. Ejus victorias nemo neſcit. Quare interpretatio nulla deſideratur.

In ſequenti procedit opima ſpolia ferens poſt debellatum hoſtem ſub calcati 2.
captivi

captivi repræſentatione. Nummum mirificè illuſtrat hæc inſcriptio antiqua, quam ex pluribus ejuſdem fermè autoritatis ſelegimus. Exſtat adhuc integra in arcu Conſtantini qui eſt in capite viæ Appiæ ad Amphitheatrum.

In eodem arcu ſub ſacrificiis inſculptis.
VOTIS X.
Item
VOTIS XX.

IMP. CAES. FL. CONSTANTINO MAXIMO
P. F. AVGVSTO S. P. Q. R.
QVOD INSTINCTV DIVINITATIS MENTIS
MAGNITVDINE CVM EXERCITV SVO
TAM DE TYRANNO QVAM DE OMNI EIVS
FACTIONE VNO TEMPORE IVSTIS
REMPVBLICAM VLTVS EST ARMIS
ARCVM TRIVMPHIS INSIGNEM DICAVIT.

In eodem arcu ſub ſacrificiis ſculptis
SIC. X.
Item
SIC. XX.

Intra fornicem majorem ejuſdem arcus legitur.

LIBERATORI VRBIS. FVNDATORI QVIETIS.

3. De CLARITATE jam dictum eſt in nummo Diocletiani pag. 353. At hic Conſtantinus cenſetur ipſe Claritas Reipublicæ: ad quod alludit Theodoretus cùm illum appellat *Maximum aſtrum* Μέγαν φωςῆρα. Propiùs Euſebius his verbis, *Porro impiis hominibus è medio ſublatis & poteſtate tyrannica deleta* Maxentii nimirum & Licinii, *mundus de reliquo velut Solis claritate colluſtratus fuit.* Occurrit hæc eadem inſcriptio in pluribus aliis Imp. Rom. nummis. Gloria autem à Claritate in eo differt *Quòd gloria multorum judiciis conſtat, Claritas bonorum,* inquit Seneca. Epiſt. 102.

4. Quarti nummi typum implet ara, cui noctua inſidet, clypeo à dextris, à ſiniſtris galeâ, ſceptro tranſverſim poſito, cum inſcriptione pretioſiſſima, SAPIENTIA PRINCIPIS. Ad pietatem illa referuntur quæ ſumma inerat Conſtantino. Cæteras ejus virtutes quæ ad Sapientiam revocantur, ſic commemorat Panegyriſta, *Neque enim forma tantum in Te patris, Conſtantine, ſed etiam continentia, fortitudo, juſtitia, prudentia, ſeſe votis gentium præſentant &c.* Nummum vidi aureum ſimili fere typo inſignitum cum hac inſcriptione SAPIENTIA PRINCIPIS PROVIDENTISSIMI. S. ARL. hoc eſt Signata AReLate in Gallia Narbonenſi: juxta id quod legitur in *Notitia Imperii* PROCVRATOR MONETÆ ARELATENSIS.

5. Quintus Nummus apotheoſin refert Conſtantini in cœlum rapti. An id paganiſmum non redoleat, non definivit Baronius: Rudes adhuc iſthic temporibus Chriſtiani Imperatorem piiſſimum ſummis etiam honoribus venerabantur quem orbis pacatorem, pacis fundatorem, religionis aſſertorem noverant. Conjectura eſt filios hunc ſibi quæſiviſſe honorem per Parentis gloriam.

Alteros Conſtantini M. nummos exhibet hæc tabella. Vota Populi 1.
Romani decennalia cernuntur in primo nummo ob Victoriam Laetam Principis Perpetui, ſupra Maxentium partam.

Omnibus hæc ſit læta dies, tua gaudia, Princeps,
Nullus agat triſtis.

Trophæum cum captivis ad eamdem refertur, ſed cum epigraphe militum 2.
virtutem bellicam celebrante. Interdum loco trophæi ſcalptum eſt Labarum cum votorum vicennalium deſignatione. De hoc in nummo Conſtantii dicetur. Conſtantinus autem nullam teſtandæ ſuæ erga ſanctiſſimam crucem pietatis occaſionem prætermittebat quam frequenter militaribus ſignis impoſuit, victoriæ partæ ſymbolum & futuræ indicium.

Novam inſcriptionem profert tertius nummus; & inauditam Sarmatiam 3.
nempe Devictam. Commodus quidem in nummo ſuo triumphum erexit De Sarmatis. Illorum autem regio vix illis temporibus erat cognita, quare nummus hic priori eſt illuſtrior. Autor anonymus ſcribit *Galerium pluribus periculis objeciſſe Conſtantinum: nam & in Sarmatia, cum hic juvenis eſſet, ferocem Barbarum capillis tentis raptum ante pedes ſupplicem Galerii Imperatoris adduxerat.* Id ad nummum poteſt revocari: Sed propius accedit illa memorabilis victoria quâ *Gothos atque Sarmatas Thraciam diripientes profligavit*, XII. Kal. Mai. A. V. MLXXXIV.

(De geſtis Conſtant.)

Providentiam Avgg. in muniendis civitatibus aut condendis 4.
theſauris, quartus nummus innuit: ad quid enim turris hæc ſeu quidvis aliud ædificium? De Conſtantinopoli quidam interpretantur tum à Conſtantino tum à Conſtantio ornatam. Suſpicor nummum à filiis in Conſtantini parentis memoriam percuſſum: Auguſti plures duplici G G. deſignantur. Stella ſuper impoſita apotheoſin ejus denotat: ſive Conſtantinopolim cujus adhuc ſtemma eſt ab antiquis deſumptum. Cernitur enim in nummo gentis Petroniæ, quod ſibi etiamnum habent Turcæ. Hi quamvis barbari, antiquitatis & hiſtoriæ ignari, eruditionis ut & religionis Chriſtianæ hoſtes illud retinuerunt indicandis victoriis, & imperii orientalis poſſeſſioni. Signatam Monetam Alexandriæ indicant imi characteres.

(Famil. Roman.)

Quintus nummus indiget Oedipo. Victoria ſedet lauream tenens captivum 5.
calcans juxta trophæum; res ſatis nota. Sed quid indicant hæc verba Constantiniana Dafne; an hæc pro laurea quæ ſe totam eſſe Conſtantini aſſerat? nummus abſque dubio percuſſus eſt Cons tantinopoli.

FL. IVL. CRISPVS Conſtantini M. ex Minervina filius, à Patre adhuc privato Cæſar dictus eſt, cum Patre baptizatus eſt: optimæ indolis adoleſcens à Lactantio Firmiano inſtructus fuit; bellicis deinde artibus operam dedit: Francos & Germanos ſuperavit: deinde feliciſſimè Licinii exercitum navali prælio profligavit. Tandem à Fauſta noverca delatus, quaſi vim ei inferre tentaſſet, juſſu Patris interfectus eſt, in Iſtria: *Frigore veneni ſublatum* ſcribit Sidonius, æt. XXIV. Conſtantinus demùm cognitâ Fauſtæ fraude & libidine, eam calore balnei extingui juſſit, filioque Criſpo ſtatuam erexit ex argento inaurato, quaſi reparandæ injuriæ & proprio leniendo dolori, cum hac inſcriptione.

Nicephorus lib. 7. Cedrenus.
Collectanea antiqua Σαμφαύτου, Conſtant.

ΗΔΙΚΗΜΕΝΟϹ ΥΙΟϹ ΜΟΥ.

1. VOTA V. ſive quinquennalia CÆSARVM NOSTRORVM leguntur in primo nummo, quorum frequenter mentionem facit Nazarius; hunc locum ſelegimus, *Quinquennis igitur feliciter incboatis, decennia Cæſarum nobiliſſimorum,* Criſpi nempe & Conſtantini junioris, *ultra poſteros noſtros extendenda, quam impenſè rogare & orare nos conveniat, ipſis bonis temporum & Reipublicæ utilitatibus admonemur.* In Panegyr. Conſtantini.

2. Alter vota decennalia deſignat & VIRTVTEM EXERCITI cujus ope Gallicum & Germanicum bellum imperante Criſpo confectum eſt.

3. Tertius & quartus VOTIS XX. ſive Vicennalibus inſcripti ſunt. Emi-
4. net quartus ob Criſpi appoſitum ſecundum conſulatum his characteribus,
CRISPVS Nobilis. Cæſar COS. II.

5. ALAMANNIA DEVICTA legitur in quinto nummo, quæ ut ex ſuperioribus nummis patet, Germania dicebatur. Alamanniam putarem Germaniæ partem. Illam repræſentat captivus ad pedes Victoriæ vinctus, trophæum & palmam gerentis. *Gallos & Germanos in ſuam poteſtatem redegiſſe* Conſtantinum ſcribit Praxagoras, quos expreſsè nominat Nazarius his verbis, *Quid memorem Bructeros, quid Chamaros, quid Cheruſcos, Vangionas, Alamamos, Tubantes? innumeræ ſimul gentes ad bellum coactæ, ſed uno impetu tuo fuſæ, dum collativam vim comparant, compendioſam Victoriam præſtiterunt.* Honos etiam Victoriæ datus eſt Criſpo Conſtantinoque juniori tunc Cæſaribus: *quorum alter*

De Vita Conſtantin. In Panegyr. Conſtantini. Id. ibid.

jam

jam obterendis hoſtibus gravis, terrorem paternum, quo ſemper barbaria omnis, Gallia & Germania intelligitur, *intremuit, derivare ad ſuum nomen cœpit.*

Porphyrius. *- - - - - - Sed Criſpi in fortia vires*
Non dubiæ ripas, Rhenum Rhodanumque tueri
Ulteriora parant, & Francis triſtia jura.

FL. MAXIMIANA FAVSTA Gal. Maximiani ex Eutropia filia fuit uxor altera Conſtantini M. Hac impellente veterum opinionibus hæſit, & Diis ſacrificavit aliquando Conſtantinus, erat enim ethnica. Ejus fraude Criſpus privignus interfectus eſt, ſed poſt aliquot annos cognita cauſa à Conſtantino quem Helena mater dolore nimio nepotis increparat, in balneas ardentes conjecta necata eſt. Sex liberos ſuſcepit, tres filios totidem filias: de his infra.

SPES REIPVBLICÆ indicatur ex Conſtantini Fauſtæque liberis, imperii hæredibus. Infimi characteres fortaſſis id indicant, Sacra Moneta TReveris Percuſſa.

FL. CL. CONSTANTINVS in nummis ut in inſcriptionibus IVNIOR dictus, filius erat primogenitus Conſtantini M. & Fauſtæ, Arelate natus. Decimo ætatis anno Cæſar à Patre dictus eſt. Auguſtus cum fratribus, appellatus mortuo Conſtantino: diviſum tunc inter illos imperium fuit; Conſtantino obtigit Gallia, Hiſpania, Alpes Cottiæ, Britannia, Hibernia, Thule; uno verbo omnia trans alpes: Conſtantio à freto Propontidis, Aſia atque Oriens. Conſtanti Illyricum, Italia, Africa, Dalmatia, Thracia, Macedonia, Achaïa: Sublatis æmulis & inimicis Delmatio, Hannibaliano & aliis, Conſtantinus ditionibus ſuis non contentus, ob Italiæ Africæque jus cum fratre Conſtanre diſſentire cœpit, exercitumque duxit in Italiam ſed victus & interemptus eſt: cadaver in fluvium Alſam projectum, non procul ab Aquileia. Vixit annis XXV. regnavit III. Princeps fuit piiſſimus, qui S. Athanaſium Treveris quo exulatus fuerat Alexandriam cujus erat Epiſcopus, remiſit.

DD. NN.

DD. NN.
CONSTANTINO ET
CONSTANTIO
BB. BEATISSIMIS
QVE CAES.
R. P. EP.

PLures exponit nummos hæc tabella quos pares jam vidimus Criſpo dicatos. Ambo filii Conſtantini Magni, ambo Cæſares ſimul dicti, ſimilibus gaudebant honoribus. Certum eſt iiſdem temporibus cuſos, in iiſdem urbibus, ne dicam ab iiſdem artificibus. Excepta enim facie & nominum diverſitate, averſæ partes utrique conveniunt: quæ jam explicatæ fuerunt cùm de Criſpo egimus. BEATA TRANQVILLITAS quæ in quarto nummo legitur, ſummam in terris pacem denotat, ſummamque poſt tot bella totque labores quietem. Revocari poteſt ad æternam illam beatitudinem quam jam in hac vita deguſtare videbatur Conſtantinus tanta præditus pietate, tantis virtutibus ornatus. *Hos exiſtimo beatos*, inquit Cicero, *qui ſunt in bonis nullo adjuncto malo:* quod cœlo receptis tantum contingit. Illa autem firma in Cebetis tabula & lapidi quadrato impoſita, non rotundo, quo tutius ſtaret. Ἕστηκε, δὲ οὐκ ἐπὶ στρογγύλῳ λίθῳ, ἀλλ' ἐπὶ τετραγώνῳ. Porphyrius ſic laudat Conſtantinum hunc juniorem:

In Panegyr.

Lib. 5. Tuſculan.

Conſtantinus item, laus orbis, gloria ſæcli,
Romuleum ſidus, lux clemens, inclyta fratrum
Nobilitas, proavis verum & memorabile fama
Reſtituit victor Cæſar, nomenque decuſque.

FL. IVL.

FL. IVL. CONSTANS tertius Conſtantini Magni filius & Fauſtæ, à Patre Cæſar nuncupatus eſt, ætatis an. XIV. Poſt tres annos Auguſtus dictus imperavit cum fratribus: huic Italia, Africa, Illyricum, Dalmatia, Macedonia, Achaïa, Peloponneſus & Græcia ceſſit. Cæſo fratre Conſtantino occupat ejus hæreditatem, Galliam Alpibus ſuperatis intra biennium redegit. Dolo tandem Magnentii imperium ambientis circumventus dormiens intra tentorium occiſus eſt Elnæ propè Pyrenæos montes: Rem aliter narrat Aur. Victor. *Conſtans*, inquit, *venandi cupidine ductus dum per ſilvas ſaltuſque erraret, conſpiravere aliquanti milites in ejus necem autoribus Chreſſio, & Marcellino ſimulque Magnentio, qui ubi patrandi negotii dies placuit Marcellinus natalem filii ſimulans, pleroſque ad cœnam rogat, itaque in multam noctem celebrato convivio, Magnentius quaſi ad ventris ſecreta ſecedens habitum venerabilem capit; ea re cognita Conſtans fugere conatus apud Helenam interficitur.* Vixit annos XXX. regnavit XIII. Fortunatus ille fuit cœli temperie, fructuum proventu, nulla à Barbaris formidine.

GLORIA EXERCITVS quæ in primo tabellæ nummo picta eſt, ad 1.
militum fortitudinem refertur, aut ad divinum Chriſti nomen in Labaro ſignatum, utrique enim convenire poteſt, poſt devictos Barbaros & præcipuè Francos: cujus hoc eſt monumenrum.

Sequentes quatuor eamdem habent inſcriptionem ſed typos diverſos. FE- 2.
LIX TEMPorum REPARATIO Phœnice repræſentatur ſe ipſum poſt mor- 3.
tem reparante. De ea ſic Orus Apollo, quòd ad rem noſtram facit, *Inſtaurationem quæ poſt multa fiat ſæcula, volentes indicare, Phœnicem avem pingunt.* Plura leguntur de hac fabula apud Antiquos.

Hic

Hic quæ donari mentitur fama Sabæis
Cinnama naſcuntur, vivax quæ colligit ales,
Natali cum fine perit, viduoque peruſto
Succedens, ſibimet quæſita morte reſurgit. Avitus de Origine mundi. lib. I.

4. Quartus iterum Phœnicem exhibet orbi impoſitum quem dextrâ tenet Imperator ſtans in navi, labarum ſiniſtrâ tenens, Victoriâ in puppi ſedente temonem gubernante, quæ omnia referri videntur ad immortalitatem Flaviæ Gentis ſeu Conſtantinianæ, & ad religionem Chriſtianam quam Conſtantinus M. propagaverat, filiique omni cultu proſequebantur. Poſſet etiam revocari ad expeditionem Britannicam quam Conſtans feliciſſime ſuſcepit. Illius facit mentionem Jul. Firmicus Maternus ſic Conſtantium Conſtantemque alloquens, De myſteriis & err. profan. religion. *Viciſtis hoſtes; propagaſtis imperium, & ut virtutibus veſtris major gloria accederet, mutato temporum ordine, hieme (quod nec factum eſt aliquando nec fiet) tumentes ac ſævientes undas calcaſtis Oceani Britannici ſub remis veſtris incogniti, jam nobis penè maris unda contremuit, & inſperatam Imperatoris faciem Britannus expavit. Quid amplius vultis? virtutibus veſtris victa elementa ceſſerunt.*

5. Quintus eamdem celebrat FELICEM TEMPORUM REPARATIONEM ſed typo, admodum obſcuro. Videtur Imperator armatus puerum ex antro ducere, ſive tranquillitati temporum indicandæ, ſive fortaſſis Chriſtianum libertati deſignandæ, qui ſuperioribus temporibus Diocletiani ſcilicet & Maximiani, ſolitudines ſibi ſecuriores arbitrabantur. Ii fortaſſis reducti videntur ope Chriſtiani & optimi Imperatoris, ſicque tempora feliciter reparata.

MAGNENTIVS à Magno patre nomen ducens, ex Gallia ortus fuit, barbaris parentibus ſcilicet Britannis, militiæ peritus. Barbaros ſæpe vicerat, præerat enim Jovianæ & Herculianæ legionibus quas inſtituerant Impp. Diocletianus & Herculianus. Conſtans eximius cætera Princeps venationibus ut plurimùm intentus, occaſionem illi dedit arripere imperium. Purpuram poſt convivium Auguſtoduni ſumpſit ſtatimque ſicarios miſit qui Conſtantem interficerent; quo facto ei omnes ceſſere provinciæ Conſtanti pridem parentes, Gallia, Britannia, Hiſpania, Africa, Sicilia, ipſa denique Roma. Poſt plures cum Conſtantio pugnas, ab eo ſuperatus eſt, & ne vivus in hoſtium poteſtatem traderetur, matre & charis ſuis necatis ſeipſum transfoſſo latere interfecit, anno æt. L. imperii V. Illi poſt profligatum Nepotianum columna Romæ erecta eſt cum hoc ſcripto.

LIBERATORI VRBIS ET ORBIS ROMANI
RESTITVTORI LIBERTATIS
ET REIPVBLICAE CONSERVATORI MILITVM
PROVINCIALIVM
D. N. MAGNENTIO INVICTO PRINCIPI.

Veriſimile eſt iiſdem temporibus hunc nummum ſignatum fuiſſe, cum Victoriæ mentionem faciat, ob quam ſupra VOTA quinquennalia etiam multiplicata erant decennalia.

DECENTIVS frater erat Magnentii à quo Cæſar Mediolani dictus eſt: FORTiſſimus appellatus eſt ut ex nummorum inſcriptione patet. Miſſus trans Alpes ad tuendas Gallias, audito fratris caſu, ſibi metuens laqueo apud Senonas vitam finiit. Nonne hoc eſt mori propter mortis metum.

Averſus nummus inſigne Chriſtianorum ſymbolum refert, de quo in Conſtantii nummo dicetur: Arguit id Decentium fuiſſe Chriſtianum ut & Magnentium, in cujus nummis pariter ſignatum eſt. Alpha & Omega ejuſdem ſunt argumenti. *Ego ſum*, inquit Chriſtus A. *&* Ω. *principium & finis, primus & noviſſimus.* (Apocal. cap. 1. v. 22.) Inſcriptio ſatis per ſe nota eſt, SALVS Dominorum Noſtrorum AVGuſtorum ET CAEſarum in ſigno crucis poſita eſſe cenſetur. Nummus TReveris Percuſſus eſt. In illis regionibus Decentius nomine fratris Magnentii ſummæ rerum præpoſitus erat.

FL. IVL. CONSTANTIVS Conſtantini Magni & Fauſtæ ſecundus etat filius, malè tertium Occo ſcribit. Orientem, diviſo inter fratres imperio, ſortitus eſt. Morte Conſtantis intellectâ, eam ulturus Gallum patruelem Cæſarem fecit & Orienti præfecit. Magnentium memorabili prælio fudit ad Murciam, quò Romani imperii vires pæne concidere, deſideratis utrinque LIII. millibus. Illum circa Lugdunum bellum reparantem iterum vicit. Gallum Cæſarem ferocientem & inſolentem interfecit, tyrannos ubique oppreſſit: Contra Perſas infeliciter conflixiſſe ſcribunt multi, plures feliciter. Romam cum Ormiſda Regis Perſarum filio rediit. Julianum Galli fratrem Cæſarem fecit, ſorore ſuâ Helenâ ei in matrimonium traditâ, qui Imperator ab exercitu appellatus eſt. Conſtantius adverſus Julianum exercitum mittit, ſed febre ardente ex impatientia & indignatione contractâ Mopſueſtiæ deceſſit, anno æt. XLI. imperii XXV. Placidus erat, clemenſque pro negotio: litterarum ad elegantiam prudens, atque orandi genere leni jucundoque: laboris patiens ac deſtinandi ſagittas mirè promptus: cibi, omnis libidinis, atque omnium cupidinum victor: gnarus vitâ bonorum Principum Reipublicæ quietem regi.

GLORIAM EXERCITVS ſibi quiſque ex tribus Conſtantini Magni filiis vindicabat, ut conſtat ex eorum nummis pari typo, pari inſcriptione ſignatis. FELicem etiam TEMPorum REPARATionem tum ob profligatos hoſtes tum etiam ob Chriſtianam religionem promulgatam. Ejus indicium eſt X. & P. unum veluti characterem efficientes in labaro ſignati. De eo in ſequentis tabellæ interpretatione dicemus. SIS. quod frequenter occurrit in iſtius temporis numiſmatibus, ad SISciani revocatur Pannoniæ urbem in qua erat officina monetaria: quare in Notitia Imperii mentio facta eſt *Procuratoris monetæ Siſcianæ*.

CONSTANTIVS Conſtantini M. filius hunc nummum fieri fecit, in quo Victoriam quæ Imperatorem coronat comitatur ſuperbiſſima epigraphe, & quæ ad religionis Chriſtianæ fundamenta illuſtranda plurimùm confert. Tenet ille Labarum ſeu vexillum militare, de quo nunc dicendum eſt. Characteres ☧ in ejus medio erant collocati, ut qui prius vel aquilas vel Imperatorum imagines adorare non dedignabantur, etiam flexis genubus ii divinum Chriſti nomen quod illis ſignificabatur, omni honore & reverentia proſequerentur. Percipiuntur etiam iſti in Paganorum nummis, veluti Ptolomæi Ægypti Regis, at hoc nihil ad rem noſtram facit; Ægyptii enim & deinde Judæi ſuos Reges, Χριστὺς nominavere, quaſi unctos oleo, nec priùs illi renuntiabantur Reges, quam oleo ipſa Prophetarum manu perfuſi eſſent: quod

Pſalm. 15. 1. Reg. 24.

etiam ſacræ litteræ confirmant, *Faciens miſericordiam Chriſto ſuo David*, & alibi, *non mittam manum in Chriſtum Domini*, hoc eſt, unctum. Id ab antiquis

Lactantius de vera ſap. l. 4. c. 7.

Chriſtianis obſervatum eſt. *Jeſus inter homines nominatur, nam Chriſtus non proprium nomen eſt, ſed nuncupatio poteſtatis & regni: ſic enim Judæi ſuos Reges appellabant.*

Quamvis autem characteres illi ante Conſtantinum Magnum à Chriſtianis fuerint uſurpati in ſigillandis epiſtolis & monumentis, certum eſt eos in uſum

Zonaras in Conſtant.

non veniſſe frequentiſſimum niſi ab ejus temporibus, quibus fuit excogitatum Labarum. Nam cum ille Maxentium aggreſſurus eſſet, *ambigenti & animo anxio ob iſta, figura ei crucis media die ſtellis effecta apparuit in cœlo, cum ſcriptura circa eam Romanis litteris* IN HOC VINCE. *Igitur ex auro ſtatim ſubitario opere efformans crucem, juxta ſpeciem quæ apparuiſſet, & hanc jubens prægredi exercitum, cum Maxentianis prælium commiſit & ſuperavit.* In quibus notandum Zonaram Græcum Hiſtoricum ſcripſiſſe ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ quod ſive *in hoc*, ſive *in hoc ſigno* poteſt traduci. Hæc ſunt ejus verba: Ἀγωνιῶντι διὰ ταῦτα, τύπος αὐτῷ σταυρικὸς μεσούσης ἡμέρας δι' ἀστέρων ἐφάνη κατ' οὐρανὸν, καὶ γραφὴ περὶ τὸν σταυρὸν Ῥωμαϊκοῖς στοιχείοις, ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ. ἐκ χρυσοῦ τοίνυν αὐτίκα σχηματίσας σταυρὸν κατὰ τὸν φανέντα τύπον αὐτῷ, καὶ τοῦτον κελεύσας στρατιᾶς αὐτοῦ προπορεύεσθαι, τοῖς τοῦ Μαξεντίου συρρήγνυται καὶ ὑπερτερεῖ. Rem fuſius ſic declarat Euſebius: *Ille*, Conſtantinus ſcilicet,

In vita Conſtantin. lib. 1. c. 24, 31. 26.

ſimul atque dies illuxit ſurgens primum arcanum illud viſum amicis exponit: deinde artificibus qui aurum & lapides precioſos affabrè ſcalpere norant, auditis, medio inter illos loco aſſidet; verbis ſigni deſcribit effigiem, eam auro & lapidibus imitatione adumbrari mandat: quam quidem effigiem contigit ut nos olim oculis contemplaremur: Ipſe enim Imperator, Deo illud largiente, eam nobis oſtendere dignatus eſt, erat autem tali figura fabricata: Haſtile oblongum, erectumque auro undique obductum fuit, quod cornu habuit tranſverſum ad formam Crucis conſtructum, ſupra in faſtigio ejus operis corona affixa lapidibus pretioſis, & auro polito circumtecta. In ea ſalutaris appellationis Salvatoris nota inſcripta, duobus ſolum expreſſa elementis, id eſt è duabus primis litteris nominis Chriſti erat P. *in medio*

litteræ

litteræ X, curioſè & ſubtiliter inſerta, quæ totum Chriſti nomen perſpicuè ſignificarent, quas quidem litteras deinceps ſemper Imperator in galea geſtare conſuevit &c. Oblongum vero & erectum haſtile in ſublime appenſum, cujus pars inferior verſus baſim longius ducta fuit, ſub ipſum Crucis inſigne ad texturæ diſcurrentis fimbrias, auream Imperatoris pariter ac liberorum ſuorum effigiem ad pectus uſque concinnè deſcriptam continuit. Iſto igitur ſalutari ſigno Imperator tanquam hoſtilis cujuſque & infeſtæ violentiæ propugnaculo ſemper uſus eſt, cujus expreſſæ ſimilitudinis mandavit, ut univerſum exercitum perpetuò antecederent, &c.

Frequenter ejus mentionem facit primus Poëta Chriſtianus :

Chriſtus purpureum gemmato textus in auro — Prudentius lib 1. contra Symmachum.
Signabat Labarum, clypeorum inſignia Chriſtus
Scripſerat, ardebat ſummis crux addita criſtis. & alibi :
- - - - - - - - prima haſta Draconis — Lib. 2.
Præcurrit, quæ Chriſti apicem ſublimiter effert.

In hoc autem illud obſervandum, inquit Baronius, *mira concinnitate iiſdem elementis exprimi ſimul Chriſti nomen & crucis ſignum, ut crux in Chriſto & Chriſtus in cruce monſtratur : Per X. enim Crux licet tranſverſa notatur, quam in rectam lineam alii diducebant.* Sed ne ab antiquis recedamus in re tanti momenti, Euſebium iterum dicentem audiamus. *At Conſtantinus*, inquit, *utpote pietate in Deum, tanquam naturaliter menti inſita imbutus, non applauſu illo populari, & ſtrepitu inſolenter ſe jactans, non laudum elatus præconio, ſed præſidii à Deo allati admodum conſcius, extemplo preces cum gratiarum actione auctori victoriæ impertit, atque illuſtribus inſcriptionibus, columelliſque erectis omnibus hominibus ſalutaris Chriſti ſigni virtutem promulgavit. Inque urbe media quæ præ cæteris principem locum facile obtinet, ingens iſtud trophæum contra hoſtes erexit, & hoc ſalutare ſignum characteribus qui nullo modo deleri poterant, in eo inſculptis, Romanorum aliorumque ejuſdem Imperio ſubjectorum propugnaculum eſſe demonſtravit, palamque omnibus propoſuit, ad intuendum. At ſtatim ubi erectum haſtile ad formam Crucis in manum propriæ imaginis in ſtatua expreſſæ inſertum Romæ in loco celebri ac multum à populo frequentato locatum fuit, hanc inſcriptionem latino ſermone eò mandat incidere.* — Tom. 3. ann. 312. c. 23. — In vita Conſtant. lib. 33.

HOC SALVTARI SIGNO
VERO FORTITVDINIS INDICIO
CIVITATEM VESTRAM
TYRANNIDIS IVGO LIBERAVI
ET S. P. Q. R. IN LIBERTATEM
VINDICANS PRISTINÆ
AMPLITVDINI ET SPLENDORI
RESTITVI.

Poſterioribus temporibus tantus fuit erga illius crucis ſignum cultus ut omni religione illud omnes ſint venerati, crucem etiam cui affixus fuerat Salvator mundi Chriſtus, adoraverint : Illam nominat Calliſtus *Angelorum gloriam, Regum victoriam & Martyrum invictum clypeum* : Ἀγγέλων δόξα ὁ σταυρὸς, βασιλέων νίκη, μαρτύρων ἀήττητον ὅπλον : quod plurimos nummos explicat, in quibus crux typum obtinet cum hac inſcriptione VICTORIA AVGG. Ad id refertur cla- — In homil. De Cruce.

Cedrenus Imp. Leo De apparatu bellico cap. 12. mor ille militaris ante pugnam effundi ſolitus : σταυρὸς νενίκηκε, *Crux vicit*, & Νικητήριον τοῦ σταυροῦ, *victoria Crucis*. Quare Theodoſius ad pugnam contra Eugenium Tyrannum ſe accingens, *ſciens ſe eſſe non ſolum ſigno crucis tuendum ſed*

Oroſius lib. 7. c. 35. *& victoriam adepturum, ſigno crucis ſe muniens, ſignum victoriæ dedit, ac ſigno crucis ſignum prælio dedit, ac ſe in bellum etiamſi nemo ſequeretur, victor futurus, immiſit.* Vetatur in Juſtinianeo Codice *ſignum Salvatoris Chriſti humi vel in ſilice inſculpi.* Idque ſummæ venerationis ergo.

Nunc ad id quod Conſtantium attinet deveniamus. Is fortiſſimus Imperator fuit, Tyrannorum debellator, VICTOR OMNIVM GENTIVM & GAVDIVM POPVLI ROMANI, quod ex ejus nummis argenteis proba-

Themiſt. Orat. 13. Julian. Orat. 2. Hiſtor. Tripart. tur. Is ſummè Parentem dilexit, propter eum & *Conſtantinopolim variè ornavit* : Symbolum ejus ſemper ſibi habuit : Conſtantinus enim *in figurationibus ſolidorum & imaginibus propriis ſignum crucis juſſit inſcribi.* Quod Sozomenus quoque aſſerit his verbis : πλαττομένῳ τῷ ἐν νομίσμασι, καὶ εἰκόσι γραφομένῳ, ἐκέλευσεν ἀεὶ συγγράφεσθαι καὶ συντυποῦσθαι τοῦτο τὸ θεῖον σύμβολον· καὶ μαρτυροῦσιν εἰς ἔτι νῦν αἱ εἰκόνες αὐτοῦ ἐπὶ τούτου οὖσαι τοῦ σχήματος : hoc eſt, *Impreſſo autem ſibi in nummis aut picto in imaginibus, juſſit ſemper adpingi iſtud divinum ſymbolum*, & teſtantur etiamnum quæ

l. 1. c. 6. in eo ſchemate exſtant. Id præſtitit ejus filius hic noſter Conſtantius. Quam-

Paul. Diac. lib. XI. Ant. Auguſt. dialog. 1. vis enim inſcriptionem illam alteram fuiſſe fere omnes cenſent EN TOYTΩ NIKA, compertum habeo tum ex Philoſtorgo, tum ex hoc nummo, eam latinam fuiſſe : Sed qualem, alii enim ſic ſunt interpretati, HOC SIGNO VICTOR ERIS, alii IN HOC VINCE : At nummus is quidem integerrimus, certè ita legitur IN HOC SIGNO VICTOR ERIS.

Victor. Hiſt. tripart. 1. c. 9. Id autem tanti fecit ut tum in galea tum in pectore ſemper habuerit, ſicuti teſtantur ejus imagines & in nummis & in lapidibus ſculptæ, *Vetus deinde veterrimumque ſupplicium patibulorum & cruribus ſuffringendis primus removit.* Idem Caſſiodorus ſcripſit, *ſupplicium crucis quod primitus apud Romanos erat in uſu, lege prohibuit.*

Quis itaque nunc audebit rem adeo illuſtrem in dubium revocare, quam tot Authores ita præciſè affirmant, & deſcribunt, nummuſque procul dubio antiquus & primis illis temporibus cuſus? Sane id nonniſi à Chriſtianæ veritatis hoſtibus & ignariſſimis hominibus negari poteſt.

FLAVIVS CLAVDIVS IVLIANVS Conſtantinopoli natus eſt patre Conſtantio Conſtantini Magni fratre, matre Baſilina nobiliſſima fœmina. Formâ fuit liberali ingenioque & ad litteras & ad armanda capeſſenda ſatis accommodato. Vir erat ſtaturâ exiguâ & gracili, majeſtate conſpicuus, ſimilis exiſti-

exiſtimatus Tito, belli ſucceſſibus Trajano, moderatione M. Aurelio, litterarum ſtudio magnis Philoſophis. Noctibus vigilans conſcribebat libros & deſcendens in Senatu publicè recitabat: Solus enim Imperatorum à Julio Cæſare in curia Senatus recitavit orationes. Honorabat diſciplinarum cultores, maximè philoſophantes. Habebat autem plurimum vanæ gloriæ vitium & in oratione quam *de Cæſaribus* ſcripſerat, cunctos ante ſe Principes laceravit. Ab Euſebio Epiſcopo Nicomediæ in Chriſtiana doctrina inſtitutus palam Chriſtum confeſſus eſt, deinde ejus fidem deſeruit & idolis ſervijt. A Conſtantio Conſtantini M. filio Cæſar factus eſt. Is Galliis præpoſitus in campis Argentoratenſibus cum paucis militibus infinitas hoſtium copias delevit, Regeſque cepit Chonodomarium & Badomarium. Re benè geſta, hoſtibus ſæpe profligatis, ultraque Rhenum coactis, à militibus Pariſiis Imperator & Auguſtus ſalutatus eſt. Chriſtianos impio odio inſectatus eſt; ab eorum tamen ſanguine abſtinuit. Conſtantio mortuo, adeptoque toto imperio, Perſis bellum indixit, trajectoque Euphrate & ponte revulſo ne militibus redeundi via daretur, ad hoſtes pervenit, commiſsâ pugnâ acceptoque vulnere lethali, manu cruore repletâ in aërem ſanguinem projiciens, *Viciſti*, inquit, *tandem Galilæe, viciſti:* Sanguine vacuus epotâ frigidâ interiit; anno ætatis XLII. cùm imperaſſet ſolus annum unum & ſeptem menſes, & Cæſar fuiſſet annis ſeptem. Cadaver Tarſum perductum in ſuburbana villa ſepultum eſt.

Averſum typum bos facit, cum duplici aſtro Orientem & Occidentem indicante: Etenim poſt Conſtantii mortem Julianus utriuſque imperio potitus eſt. Conſtantinopoli percuſſum eſſe nummum docet inferior inſcriptio. Ad bovis interpretationem faciunt Amm. Marcellini verba, *Hoſtias ſanguine plurimo, aras crebritate nimia perfundebat, tauros aliquoties immolando centenos:* Lib. 22. quod illum Chriſtianam pietatem deſeruiſſe ſatis probat. Inſcriptionem illuſtrat textus Victoris, *Audax erat plus quam Imperatorem decet: cui ſalus propria, cùm ſemper ad* SECVRITATEM *omnium, tùm maximè in bello conſervanda eſt.* In Epitom.

Num-

NUmmos hic habes quos Ægyptii cudi curaverunt in honorem Juliani. Eum ſuæ ſuperſtitionis & idolorum cultus reſtitutorem cenſebant, quem Chriſtianam religionem odiſſe & ſpernere ſatis cognoverant. Pingitur is in Serapidis modum quem ſupra cæteros Deos venerabatur, capite interdum radiato, quo magis Solem demonſtraret, ei interdum modio ſuper impoſito, ne alienis à more notis careret. Junctus eſt interdum Iſidi, quod concordiam conjugum innuit. Helena enim Juliani uxor in numiſmatibus antiquis ſub habitu Iſidis cernitur, ut mox dicemus. Se fortaſſis Deum ſub hac imagine pingebat, uxoremque Deam. *Cœlum enim & Terra iidem ſunt Dii qui Ægyptiis ſunt Serapis & Iſis*, inquit Varro. (Lib. de ling. lat.) Averſæ facies Nilum denotant circa cujus ripas præcipua erga Serapidem erat religio, vel Iſidem, vel Anubida. Caduceum ille tenet & ſiſtrum quo ſe indicaret Mercurio conjunctum. Commemoratur à Plutarcho ΕΡΜ-ΑΝΟΥΒΙΣ quaſi & Mercurius & Anubis. (Lib. 11. metamorph.) Sic Apuleius de Anubi, *Ibat tertius attollens palmam auro ſubtiliter foliatam, Mercurialem etiam caduceum.* Illorum dotibus Julianum pollere palam dicebant, cum is eſſet pius, doctus, eloquens, ingenioſus, ſagax & aſtutus ſupra priores Principes. VOTA PVBLICA in omnibus his nummis ſignata populorum odium erga Chriſtianam religionem teſtantur, ſeque felices teſtantium hunc Apoſtatam habere Imperatorem. De Iſide, velo & navi, dicetur in nummo Helenæ.

CUrrus ille à monſtris vectus ænigma nobis eſt quod feliciorem Oedipum requirit. Certè nummum ultro commendant raritas & integritas.

Cæterum non mirum eſt Julianum interdum in nummis barbatum occurrere, interdum ſine barba. Qui enim Conſtantio ſeſe ſimilem fingeret, ejus mores & conſuetudines ſervabat in rebus etiam leviſſimis: Et deinde quò ſe inter veteres Heroas & Philoſophos annumerandum cenſeret, promiſſam aluit barbam, qualis in nummo ſcalpta eſt. Obſervari debet quod globo quem Julianus tenet præ manibus non crux ſit impoſita, cum tamen id moris eſſet, ſed Victoria; cujus id eſſe argumentum veriſimile eſt quòd is à Chriſti fide receſſerit, & idolorum cultui addictus unum ex illis ſemper ſecum habuerit, cujus favorem ambiebat.

FL. MAXIMINIANA HELENA Conſtantini M. filia fuit & Fauſtæ. Juliano à Conſtantio fratre in uxorem data eſt, Cæſari tum dicto. Chriſtianam eam fuiſſe probabile eſt: Ex partu mortua nullos reliquit liberos. Corpus ejus Romam perlatum eſt & ſepultum.

Hi nummi Helenæ ab idololatris dicati fuerunt ſub Iſidis habitu, quemadmodum Julianum inſtar ſui Serapidis agnoſcebant, qui ſtans in primo cernitur & Herm-Anubide capite canino ſignificatur. De ſiſtro & flore capiti impoſito ſupra dictum eſt. FARIA inſcribitur lenita voce quæ Paria dici debuit, ſicuti Phlippus pro Pilippus, & triumphus pro triumpus. Farrea à Tertulliano dicta eſt, *quod fortaſſis far aut farris uſum invenerit.* Ab Iſide Pharia Pharos Alexandrinum dictum eſt, quod priùs Paros dicebatur, ſicuti ea Illyrici inſula in mari Hadriatico à Pariſienſibus Gallis ita nominata, qui Illyricum olim & Macedoniam domuerant. Inde πόλις Παρισίων Λευκοτεκία apud antiquos legitur, Strabonem, Ptolemæum, Julianum Imperatorem. Hos ab Iſide Paria nomen deduxiſſe veriſimile eſt, cùm hæc apud eos præcipuè colebatur: docente etiam Zozimo Lutetiam in Germania collocante. Eam dictam fuiſſe *Fariſeam civitatem* probat fragmentum D. Hilarii *de Ariminenſi Synodo*, idque ob Iſidem Fariam ſeu Cererem cujus permultas vidimus ſtatuas antiquas & ſigna. Una eſt etiamnum hodie templo D. Mariæ *de campis* impoſita in Pariſienſi ſuburbio, ſpicas tenens Cereris inſtar. Ad cujus habitus explicationem facit ille Euſebii textus: Φασὶ τοίνυν Αἰγύπτιοι τὸν μὲν Ὄσιριν εἶναι τὸν Διόνυσον, τὴν δὲ Ἶσιν τὴν Δημήτραν. hoc

Apolog. cap 16. Strabo l. 7. Plin. l. 5.

lib. 5.

lib. 2. cap. 1.

eſt, *Aiunt Ægyptii Oſirim eſſe Bacchum, Iſidem verò Cererem.* Confirmat id Herodotus his verbis, *Ceres autem Iſis eſt.* Δημήτηρ δὲ Ἶσις. At ſupra cæteros Apuleius, apud quem ita de ſe Iſis loquitur, *Me primigenii Phryges Peſſinuntiam matrem nominant, me Eleuſinii vetuſtam Deam Cererem.* Lapideam alteram ejuſdem Iſidis ſtatuam Abbas ſancti Germani è muro in quo antiquitùs erat collocata dimoveri curavit, ne in poſterum mulierculæ & infimæ ſortis homunciones ei genua flecterent, ſuperſtitioſeque colerent. Cl. Triſtani illas conjecturas firmat illa navis quam pro clypeo & ſcuto ſibi habet Pariſienſis civitas. In ea enim Iſidis navigium repræſentatum arbitror, quod Ægyptii & Romani venerabantur, gratiam Iſidi rependentes, quod vel navibus ducendis prima uſa fuerit.

FL. VALENTINIANVS ex oppido Pannoniæ natus, poſt Joviani mortem Niceæ ab exercitu Imperator appellatus eſt. Ipſe magnanimus & rei militaris peritus, pius, juſtus, robuſtus, egregio vultu, animo gravi, ingenio ſolertiſſimus, ſermone cultiſſimus. Sed avaritia notatus & quandoque immanis, trux & ſanguinarius. Orthodoxus fuit, vim tamen nulli faciebat qui diſſentiret in religione. Thraciâ expulit Gothos, Saxones ad officium redegit, Germaniam Theodoſii auſpiciis pacavit. Quadorum legationem latrocinia excuſantem audiens ſubitâ irâ accenſus, in morbum incidit, ex nimia ſcilicet vocis contentione arteriam rumpens & ſanguinem effundens. Obiit ætatis anno LV. imperii XI.

Tres ejus nummi interpretatione non indigent: ad Victorias referuntur quas contra Thraces, Sarmatas, Gothos & Saxones reportavit, VIRTVS EXERCITI in primo celebratur, per quem ad imperium evectus fuerat. Secundus trium Auguſtorum characteres habet, Valentiniani nimirum, Valentis ejus fratris, & Gratiani filii, quos poſtremos ille imperii conſortes fecerat.

GLORIA ROMANORVM indicatur frequenter Imperatore captivo ſupplici manum imponente. Ut ſpectandum ſemper venit Labarum divino charactere inſignitum qui veram Romanorum gloriam efficiebat, deductis ad ſacroſanctam religionem Paganorum mentibus.

FL. VA-

FL. VALENS Valentiniani frater, ab eo collega imperii & Auguſtus deſignatus, bella geſſit in Oriente. Procopium vicit & occidit, Chriſtianus primùm, mox conjugis ſuaſu Arianus, graviſſimam contra Orthodoxos perſecutionem excitavit. Contra Scythas & Gothos pugnans ferociùs quam cautiùs in fuga vulneratus, atque in vile tugurium deportatus circa Hadrianopolim, igne à Gothis injecto, etiam ignaris quid facerent, flamma abſumptus eſt, anno ætatis L. Imperavit cum fratre annis XIV. ſolus III.

Typos nummorum ſimiles habuit cum fratre, ex quibus unum hîc exhibemus qui probet eum fuiſſe Chriſtianum, cùm GLORIA ROMANORVM non tam ex Imperatore captivum ducente exurgat quam ex Labaro in quo Salvatoris Chriſti ſymbolum pro temporum more impreſſum eſt.

FL. GRATIANVS Valentiniani ex Severa filius Sirmii natus, litteris bene inſtitutus, Princeps religioſus & pius, patruo Valente defuncto, Aſiæ Libyæque regna ſuſcepit. Treveris Valentinianum juniorem fratrem, Cæſarem & participem imperii declarat. Admodum juvenis Alemannorum triginta millia in Gallias irrumpentium circa Argentoratum fudit. Theodoſium contra Gothos in Thraciam miſit, & re feliciter geſta, imperii conſortem fecit,

tradito Oriente cum imperio Thraciæ. Dum otioſus exercitum ſuum negligens & Alanos fovens, Maximi inſidiis, qui ab exercitu Imperator factus eſt, circumventus periit, circa Lugdunum ad Rhodanum, cum imperaſſet annos XV. nimirum cum Patre VIII. cum patruo Valente III. & cum Theodoſio IV. ætatis anno XXIX.

Veriſimile eſt ei nummos ſimiles dicatos eſſe ſicuti Valentiniano & Valenti: plures quippe nobis videre contigit ſimiles, etiam ex omni metallo. Duos hîc tantum appoſuimus quorum alter Chriſtianam religionem ab eo ſummoperè cultam fuiſſe probat, alter Reipublicæ Reparationem, quam laudabiliter quidem tunc temporis ambiebant Principes.

FL. VALENTINIANVS Junior Valentiniani ex Juſtina filius, frater Gratiani, ab eo poſt obitum patris conſors imperii factus eſt & in Italiam miſſus. Fratre dolo Maximi interfecto, in Illyrium confugit, inde in Orientem ad Theodoſium. Tandem reſtitutus cùm ex Italia in Gallias profectus dum Viennæ Allobrogum negligentius moraretur, fraude Arbogaſtis Alanorum Præfecti, quem ad nimiam potentiam evexerat, nocte in cubiculo ſtrangulatus obiit. Vixit annos XXVI. imperavit XVI. Ejus cadaver à ſororibus Arbogaſtis mercede redemptum, Mediolanum tranſmiſſum eſt & ſepulturæ mandatum.

Nummi typus idem eſt quem in Valentiniano patre & Valente & Gratiano vidimus ſupra. Labarum eorum cultum indicat, Chriſtianoſque fuiſſe ſatis declarat. De eo dictum eſt in Conſtantii nummo.

FL. MAGNVS MAXIMVS Britannus ſe de Conſtantini ſtemmate oriundum ferebat. Vir in militari expeditione adverſus Francos, Germanos, Gothos, alioſque Barbaros habita, fortis & ſtrenuus, quos terrore ſui tantum nominis domuit & ad præbenda vectigalia coëgit. Cæca dominandi libidine percitus, Gratianum optimum Principem per Andragatium interfici curavit, imperii titulos, majeſtatemque uſurpavit. Legatos ad Theodoſium miſit, qui illum compellerent ad pacem, ut potius collegam in imperio reciperet, quàm res ſuas aleæ belli committeret. Officiis non ſuccedentibus, & ſe mora detrimentum paſſurum cogitans, in Italiam migravit in qua ampliſſimam reportavit victoriam: Bis deinde à Theodoſio victus eſt & Aquileiæ obſeſſus, tandem à propriis militibus Theodoſio vinctus deditus eſt. Cum ille veniam daturus eſſe videretur, eum rurſus milites abſtraxerunt & necaverunt.

Hi nummi cuſi videntur poſt adeptam in Italia victoriam, quæ tertio nummo deſignatur. Reſpublica ab Imperatore gerente ſublevata ac reparata videtur in altero. Tertius ad imitationem illius cuſus cenſetur quem Conſtantinus M. vulgaverat quò ſibi Magnus Maximus animos conciliarat renovatâ Conſtantini Magni memoriâ, ex cujus proſapia ſe genitum prædicabat.

FL. VICTOR Magni Maximi filius adhuc puer à Patre Cæſar factus eſt, & Galliis præpoſitus. Eum Auguſtum fuiſſe teſtantur nummi ex auro & argento quos vidimus. Cognita patris nece, à militibus Romanis & eorum Præfecto Arbogaſte interfectus eſt.

Ejus nummi typus ſimilis ſcalptus eſt inter Parentis nummos, quem ideo cuſum ſuſpicamur proſapiæ à Conſtantino Magno indicandæ, per quem maximam uterque ſibi deducebat gloriam.

FL. THEODOSIVS genere Hiſpanus Patre Theodoſio Magiſtro militum, ab Imp. Trajano ducebat originem; cui moribus, vultu & ſucceſſu rerum ſimilis fuit. Huic enim eminens fuit ſtatura, cæſaries magna, ingentes oculi, ſumma clementia: incredibilis pietas, rei militaris diſciplina: quibus, ut alter, Optimus Princeps dictus eſt. Ex Duce Mœſiæ, Magiſter militum à Gratiano, ac mox Auguſtus creatus eſt. Ingentibus præliis Gothos ſuperavit illoſque Thraciâ expulit, quare triumphans Conſtantinopolim ingreſſus eſt. Subactis undique Tyrannis, Maximo, Victore, Eugenio, Arbogaſte, Reipublicæ adminiſtrationi animum adjēcit, filioſque imperii conſortes faciens, Arcadium Orienti, Honorium Occidenti præfecit cum Conſulum nomine. Ex Galliis Conſtantinopolim remeans confectus ſenio, & fatigatus mole imperii, deceſſit Mediolani, ætatis anno LX. imperii XVII. Corpus ejus Conſtantinopolim tranſlatum, ibi ſepultum eſt cum cæteris Romanis Imperatoribus.

Unum hîc tantum Theodoſii nummum ſcalpi curavimus, cùm illis temporibus pauci novi typi prodirent: Elegantiores in auro cudebantur qui ad noſtrum propoſitum non faciunt.

REPA-

Reparatio Reipvblicae tunc temporis prædicari poterat, cum extinctis Tyrannis tota imperii Majeſtas in unum Theodoſium tranſlata eſt, Principem, pium, beneficum, victorem, pacificum, optimum, uno verbo verè Chriſtianum.

Aelia Flaccilla fuit Theodoſii prima uxor. Fœmina religioſiſſima, quæ multa pietatis exempla egenis exhibuit: Maritum admonebat ne benefactori ingratus foret. Hujus matronæ caſtitas, pietas & beneficentia erga pauperes valde prædicantur, & inprimis hæc memoranda ſententia: *Imperio convenit ut aurum id largiatur, ego vero manuum mearum opus pro imperio ipſo, ei qui id ſemel contulit, offero.* Deum ſignificabat quem omni cultu eſt ſemper proſequuta. Filios habuit Arcadium & Honorium, de quibus mox dicetur. Hos tamen alii dicunt ex Theodoſio & Placidia natos. Scaliger.

Averſam nummi partem revocari poſſe ad Paganorum religionem non inficior: Salus enim ſtans Deam repræſentat, quæ tum à ſanis tum ab ægrotantibus celebrabatur: ab his quidem valetudinis recuperandæ gratia, ab illis conſervandæ: Illam Chriſtianiſſimæ Auguſtæ mentem non fuiſſe cenſemus, niſi quæ voluerit veterem errorem pharmaco mederi; quod in nummo cernitur, Cruce nimirum Chriſtum ſymbolicè deſignante per X. & P. ut in Conſtantii nummo dictum eſt pag. 380. 381. Sanè id piiſſimæ fœminæ convenit, Paganorum religionem ad veram & ſalutiferam unam ducenti. Abeſt ſerpens perpetuus Salutis comes, at Chriſti nomen eſt ſubſtitutum, qui Salvatoris vices obivit in utroque Teſtamento; in veteri quidem ſub ſerpentis habitu populum qui Evang. S. Joan. c. 3. inſpexiſſet ſanantis: in novo, cum pro ſalute generis humani cruci adfixus eſt.

Fl. Arcadivs Theodoſii filius à patre conſors imperii factus Orienti præficitur, quem poſt Theodoſii obitum, pro hæreditate ſibi habuit; Tutor ei datus eſt Rufinus, qui ſpe potiundi imperii miſſis muneribus Alaricum

cum Regem Gothorum contra Arcadium ſollicitat, qui ad mare Hadriaticum venere, & Conſtantinopolim obſidere auſi ſunt, ſed comperta proditione ab Italicis militibus ab expeditione redeuntibus interficitur, & in fruſta ſecatus eſt. Gainas deinde civile bellum movit, & Arcadii res ad deplorationem uſque pepulit: tandem victus interemptus eſt. Arcadius pius erat Princeps & ex multis inſidiis divinâ veluti providentiâ liberatus. Obiit Byzantii, annos natus XXXI. cum imperaſſet XIII. anno V. C. 1160. à Chriſto nato 408. Filium habebat Theodoſium ex Licinia Eudoxia, quem in cunis vagientem Auguſtum appellavit, & quatuor filias, Placidiam, Pulcheriam uxorem Marciani Imper. Arcadiam & Marinam.

Averſus nummus VOTA Quinquennalia deſignat, quæ ſolebant ſuſcipi in uniuſcujuſque Principis imperio. Hunc Paganorum morem, ut & plures alios, ſervarunt Chriſtiani.

FL. HONORIUS Theodoſii filius, Arcadii frater, conſors imperii Occidenti præficitur, tutore Stilicone. Princeps religioſiſſimus diu imperavit ancipiti fortuna: Gildonem qui Africæ regnum invaſerat, oppreſſit. Suevos, Vandalos & Alemannos clam à Stilicone accerſitos donis pecuniiſque allectos vicit: eorum Regem Rhadagaiſum, qui cum ducentis Gothorum millibus in Italiam irruperat, cepit & ſtrangulari juſſit. Ei ſuffectus Athalaricus, imperio potitus eſt, conceſsâ ſuis Galliâ ab Honorio, ad habitandum. A Stilicone vocatus eſt, qui omnem facinorum laudem perfidiæ crimine obliteravit: ille quamvis aliquando victus, in Italiam venit, Romam cepit & diripuit, Placidiam abduxit, quam Ataulfo propinquo ſuo in uxorem dedit. Spoliis onuſti Gothi ad ſuos Lares reverterunt: ſic Roma urbium Regina capta primùm vaſtata eſt, anno V. C. 1162. Vandali Hiſpaniam diripuerunt Regemque in ea conſtituerunt Gundericum. Honorius Conſtantium Magiſtrum militiæ conſortem imperii accepit: is ingentis animi vir & in rebus gerendis clariſſimus, tyrannos Gratianum in Britannia, Conſtantinum cum filio Conſtante in Galliis ſuſtulit, Barbarorum impetus qui Gallias, Hiſpanias & Britanniam infeſtabant domuit, at immaturâ morte ſublatus eſt. Et paulo poſt Honorius aquâ inter cutem laborans, nulla ſuperſtite prole, ætatis anno XLIII. imperii XXXI.

Oroſ. lib. 7. cap. 37.

Signata eſt hæc moneta Conſtantinopoli, ut indicant infimi characteres. GLORIA ROMANORUM in eo ſtat, quæ paulo poſt jacuit, captâ à Gothis & vaſtatâ Româ.

FL. ANI.

FL. ANICIVS IVSTINVS Thrax à Senatu Imperator eſt electus qui labantem Rempublicam reſtitueret. Dicunt Anaſtaſium Imperatórem cùm Deum de revelatione ſucceſſoris ſui rogaſſet, hoc tuliſſe reſponſum ; *Is qui die craſtino primus adeſſe nominatus fuerit, Tibi ſuccedat*, factum eſſe ut Anaſtaſio nondum cubiculum egreſſo primus adeſſe Juſtinus nunciaretur. Inſidiatores tres ſuſtulit. Vir veræ pietatis ſtudioſus, Chalcedonenſe Concilium inſtituit ; ex Oriente Arianos expulit, Orthodoxos Epiſcopos ab Anaſtaſio ejectos recepit. Cùm novem annis magna virtute imperium adminiſtraſſet, Juſtinianum ex ſorore nepotem adoptavit, & paulò poſt obiit, recrudeſcente ulcere quod in pugna quondam acceperat, æt. an. LXXVII. imperii IX. Princeps fuit ἀναλφάβητος, quod malè quidam tradunt de Juſtiniano.

Egregius typus & inſolita inſcriptio cernuntur in nummo exiguo : Crux vice labari ab Imperatore tenetur, qui hîc per crucem ad religionis Chriſtianæ decus VICTOR dicitur.

IVSTINIANVS Juſtini ſororis filius fuit, à Juſtino imperium accepit anno æt. XLIV. adjecitque animum ut illud repararet : Orientem pacavit. Perſas opere Beliſarii fudit fugavitque & trans Euphratem abire coëgit : veteres firmavit limites. Romam à Gothorum ſervitute aſſeruit, Africam pulſis Vandalis Imperio reſtituit, Regem eorum Gilimerem cepit & vinctum catenis Conſtantinopolim duxit ; de Perſis & Vandalis triumphavit. Narſete Duce Totilam Gothorum Regem ultra decem annos in Italia regnantem qui & Ro-

mam ſpoliaverat, incenderat & cultoribus vacuam reliquerat, interfecit, & Gothorum nomen in Italia delevit. Italia, Africa & Perſide ſubacta, domi foriſque glorioſus templum Sophiæ condidit. Leges reformavit. Atque *jus civile* quod ante ipſum Julio Cæſari propoſitum fuerat, *ad certum modum redegit & ex immenſa diffuſaque legum copia, optima quæque & neceſſaria in paucos libros contulit.* Romanamque ſanctionem ab Urbe condita uſque ad ſui imperii tempora penè mille & quadringentis annis confuſam, in unam reduxit conſonantiam. *Omnes ſua deſideria & querelas ad ipſum deferentes, viros, fœminas, pueros, ſenes, ſublevavit atque confirmavit : majeſtatis ac purpuræ ſplendore velut attonitos : nullius humilitatem aut inopiam non modo tribunali, ſed ne domo quidem excluſam.* Hæc Zonaras, quæ pro Chriſtianiſſimo Rege Ludovico XIV. adeo illi conveniunt, ſcripta eſſe videntur. Vir juſtus fuit & maximus Princeps. Morbo ex ſenio affectus, captus mente deceſſit, æt. an. LXXXIII. imperii XXXIX.

Suet. in Cæſ. cap. 44.

Leg. 1. ff. Cod. de ve. Jur. enucl.

M in averſo nummo quid ſignificet non facile eſt aſſequi. Cruces appoſitæ denotant Principis religionem, ROMA locum indicat ubi nummus ſignatus eſt.

DE Athalarico Gothorum Rege pauca jam diximus in Honorii nummo. INVICTAM ROMAM per nummum celebrat, fortaſſis quò eam nonniſi à ſe victam probaret. Imperatorum Romanorum titulos hiſce characteribus imitatus eſt D. N. ſcilicet, cum ſe Dominum Noſtrum quemadmodum illi ſolebant, aſſereret.

SUum hîc habebit locum Gothorum Rex THEODAHATVS, cujus nummi ſatis frequenter occurrunt in cimeliarchiis. Optarem cæteros habere qui hiſtoriam Gothicam ab Hiſtoricis aut ſpretam aut non intellectam, illuſtrarent. Ille, Athalarico Rege Gothorum immatura morte prævento, ab ejus matre Amalaſunta in regnum adſcitus eſt : at collati ſibi immemor beneficii, eam poſt dies aliquot in balneo ſtrangulari præcepit. Et quia ipſa dum adhuc viveret, ſe ſuumque filium commendarat Principi, Juſtinianus Auguſtus audita ejus morte, gravi mox adverſus Theodahatum iracundia exarſit. Sentiens ſe Theodahatus infenſum habere Principem, Papam Agapetum Conſtantinopolim miſit, quatenus ei apud Juſtinianum facti impunitatem impetraret:

Hiſtor. miſcell. lib. 16.

traret: Obtinuerat ille quidem, ſed Conſtantinopoli ante reditum obiit, quare Juſtinianus Beliſarium patricium multis jam prœliis glorioſum adverſus Theodahatum dirigit, ut etiam Italiam à Gothorum ſervitio liberaret. Eo in Sicilia morante Rex Gothorum Theodahatus exſtinctus eſt: Aiunt tumultu militari interfectum: anno regni II. Dicunt, tres tunc temporis fuiſſe in terrarum orbe Reges philoſophos, doctos & eloquentes, Juſtinianum Conſtantinopoli, Choſroëm in Perſia & Theodahatum Romæ.

IUSTINUS è Juſtiniani ſorore Vigilantia natus ei ſucceſſit, qui in civilibus laudabilis, leges ac juſtitiam amavit; in bellicis primùm infelix cùm accepta à Perſis inſigni clade, pudore ac mœrore percitus in phreneſin incidit: quâ commotus Choſroës petenti Sophiæ triennales inducias conceſſit. Redintegrato tamen bello, tam feliciter pugnatum eſt, ut Choſroës, lege perpetua ſanxerit, ne contra Romanos Rex Perſarum copias ipſe duceret. Ejus temporibus Narſes eunuchus qui jampridem Italiam à Gothis vindicarat, Longobardos eo tempore militiâ formidabiles è Pannonia advocat, quorum Regi Alboino Italiam prædam ſpondet, promiſſiſque ſtetit; idque in odium Sophiæ Juſtini uxoris à qua contumelioſè habitus erat. Imperavit Juſtinus annis XIII. relicto filio Tiberio Conſtantino quem in imperii conſortium ante quatuor annos adſciverat. Uterque cernitur in ſolio ſedens, at Juſtinus globum tenet cruce conſpicuum ſolemne tum temporis Auguſtorum ornamentum. Duos nummos ejuſdem generis profert doctiſſimus Alemannus, cùm ἀνέκδοτα Procopii notis illuſtravit, quos ad Juſtinum & Juſtinianum retulit, ſed certe mendosè: debent enim referri ad Juſtinum nomine ſecundum & Tiberium. Rem demonſtrant characteres numerales appoſiti ANNO IX. ANNO X. & in hoc ANNO XI. Juſtinus enim nomine primus, nonniſi novem annis imperavit, ſecundus vero ſupra tredecim. Iſtius nummi tria poſſidemus exempla, quorum qui ſupra ſcalptus eſt COnſtantinopolim deſignat, alter NIKomediam, fortè etiam NIKopolim, tertius KYzicum.

FLAVIVS PHOCAS Præfectus Scythiæ per Mauritii cædem à ſcelerato exercitu Imperator electus & Auguſtus appellatus eſt. Cùm pro more recepto quinto menſe poſt initum imperium litteras ad Choſroëm mitteret, indicans ſe imperii dignitatem aſſecutum eſſe, Rex ille indignè ferens Mauritii amici ſui tam crudelem internecionem, Phocæ bellum indicit, Syriam, Palæſtinam, Phœniciam ſubegit, Hieroſolymam cepit, templa Chriſtianorum ſpoliavit, & vexillum Dominicæ Crucis Hieroſolymâ abduxit; ſed gentes tandem cum Imperatore pacem ſanxêre. Avariſſimus & ipſe chariſſimos habebat eos qui inexplebili rapacitate populos vexabant; Cætera ſocors & ignavus Ἁιμοπότης dictus eſt ſeu *ſanguinarius*. Narſetem nobiliſſimum Ducem, qui rebellarat, per fas & nefas iteratis juramentis interpoſitis ad ſe pellectum, vivum comburi juſſit. Conſpiratione in eum facta, à conjuratoribus captus, manibus pedibuſque truncatis & genitalibus ob inſignem ejus libidinem & capite amputatis interficitur, omnibus fratribus & neceſſariis unâ ſublatis. Sic dignum perfidia ſua in Mauritium exitum habuit, cùm imperaſſet annis VIII.

Cedrenus.

CONſtantinopoli percuſſum fuiſſe nummum indicant characteres infimi, at cur non græcè ſcripti ſunt? An linguam latinam Conſtantinopoli colebant Imperatores & eam cum imperii ſede Româ eò deduxerint? Puto artificum incuria nihil pretioſius in typo expreſſum eſſe, quod illis temporibus ferè ſemper contigit.

FLAVIUS HERACLIVS patricii & prætoris Africæ filius fuit, στρατηγοῦντος ἐν Ἀφρικῇ ϰαὶ Λιβύῃ, ut ait Zonaras, poſt interfectum Phocam Imperator fit à militibus. Perſis qui Africam ſibi ſubjecerant, bellum indixit: ingentibus copiis in Choſroëm ductis qui LXXXX. millia Chriſtianorum interfecerat. Eo profligato, victis ejus Ducibus, Perſideque in ultionem ferro & flamma vaſtata, crucem Domini recepit, quam Hieroſolymam tranſtulit. Cum Siroe Choſrois filio à quo fuit interfectus pater, pacem firmavit. Ejus temporibus vixit Mahomet Turcarum imperii fundator, ad perniciem Chriſtianorum an. DCXXX. In ſenectute deditus fuit auſpiciis & dæmonum præſtigiis & hæreſi Monothelitarum, cui inceſtum adjunxit, fratris ſui filiâ ductâ in uxorem. Novo mortis genere occubuit, teſtium folliculo ſurſum vulſo, cum priapiſmo, adeo ut quoties meieret, niſi objecta tabula id prohiberet, vultum lotio ſpargeret: alii hydrope obiiſſe tradunt, anno imperii XXXI. æt. LXVI. Obſervandum Heraclium poſtremum fuiſſe Imperatorem ab exercitu Romano electum; & poſt eum Imperatores imperii dignitatem quaſi hæreditariam accepiſſe.

Nihil indicat averſus nummus præter annum primum imperii, & locum ubi ſignatus fuerit nempe Conſtantinopolim, ſi crucem excipias, quam & avita pietate & motu proprio pro ſua teſſera ſibi habuit præſtantiſſimus Imperator. Illa autem globo eſt impoſita quem habet ille præ manibus, cujus rationem ſic Suidas docet. *Juſtinianus imaginem ſuam poſuit ſupra columnam in equo. Ea ſiniſtrâ manu fert globum, cruce in eo infixâ: ſignificante quod per fidem in crucem terræ Dominus ſit factus. Globus enim terra eſt, ob hanc ejus rotundam formam: fides autem crux, ob Deum qui carne in ea affixus.* Nec tamen Juſtinianus inventi ejus autor: exſtant Theodoſii aliorumque nummi ſic inſigniti *diu ante illum,* inquit Lipſius: ut ego ipſe comperi. Plures etiam principes Byzantini in progreſſibus publicis crucem hanc prætulerunt ſuapte manu. De Cruce. Ἀπὸ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φορημάτων φορεῖ ὁ βασιλεὺς οἷα ἂν βούλοιτο, τὸν δέ γε σταυρὸν ἐν δεξιᾷ φέρει ἀεί. *E reliquis geſtaminibus geſtat Imperator quæcunque voluerit; crucem autem dexterâ ſemper geſtat.* Joannes Curopalates lib. de off. aulæ Conſtant. Ab hoc ritu etiam nunc crucifer ille globus inter Sacri ROMANI Imperii inſignia, quod Tu, LEOPOLDE AVGVSTE per tot inclytos majores ad Te miſſum tenes, tenebiſque diu, ita voveo bono Chriſtiani orbis.

QUemadmodum Heraclii Numiſmata ſeries finiunt in cimeliarchiis, ſic finem imponent Operi noſtro. Illud ulteriùs poteramus extendere, Conſtantinopolitanorum enim Imperatorum monetæ nobis non deerant, at illæ tam rudes ſunt tamque barbaræ, ut lubenter abſtinuerimus. Si tamen haſce ſcalpturas brevibus noſtris commentariis adornatas Reipublicæ curioſæ placuiſſe cognovero, id quod ad poſteriorum Imperatorum hiſtoriam ſpectat, indagare & publici juris facere non intermittam.

INDEX NUMISMATUM ANTIQUORUM,

Ex ære mediocri & parvo.

*Hoc ſigno * notantur quæ in hoc opere ſcalpta ſunt.*

INVICTA ROMA Pag. 2.

* XL. L. *Lupa lactans Romulum & Remum.*
* XX. *Arbor inter duas aquilas.*
X *Aquila.*
Jovis ales ſummi erat ſymbolum imperii, quod Romani à Diis ſibi promiſſum etiam primis temporibus ambiebant.

ΘΕΑ ΡΩΜΗ. Pag. 3.

* ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ. *Figura ſtans.*
* ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ ΝΕΙΚΟΜΑΧΟϹ ΑΡΧΙΕΡΑ ΑΥΒ. *Duæ figuræ.*
* ΑΜΟΡΙΑΝΩΝ. *Manus junctæ.*
* ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ ΕΠΙ ΜΗΤΡΟΥ. *Jupiter ſtans.*

ΙΕΡΑ ΣΥΝΚΛΗΤΟϹ. Pag. 4.

* ϹΜΥΡναίων Γ. ΝΕωκόρων ΕΠι ΠΟΛΛΙΑΝΟΥ. *Iſis & Nemeſis.*
* ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Iſis & Nemeſis.*
* ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Salus ſedens, cum Teleſphoro.*
* ΑΙΓΑΕΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΦΩΚΑΙΕων ΕΠι Ϲτρατηγοῦ ᾽ΑΥΡηλίυ ΕΥΤΥΚΟΥϹ Υ. Β. *Prora navis cum pileis ſtellatis Caſtoris & Pollucis.*
* Φωκαιέων. ϹΤΡΑτηγοῦ ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥ *Caſtor* ΑϹΚ. *& Pollux ſtantes.*
* ΚΥΜΑΙΩΝ ΞΑΝΘΟϹ. *Fluvius decumbens.*
* ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. *Roma ſedens.*
* ϹΙΠΥΛω ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΕΠι ϹΤρατηγοῦ ᾽ΑΥρηλίυ ΘΕΟΛΟΓΟΥ *Cybele in templo.*
* ΤΗΜΕΙΤΩΝ Επι ϹΤρατηγοῦ ᾽Αυρηλίυ ϹΤΡΑΤΟΝΕΙΚΙΑΝΟΥ *Duæ figuræ ſtantes.*
* ΛΗΤΩ ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Dea ſedens.*

Latona hic ſcalpta eſt à Tripolitanis, de quibus alias: Ea rarò occurrit in nummis antiquis. Obſervandum eſt quod in omnibus nummis quos vidi Sacro Senatui dicatis, ΣΥΝΚΛΗΤΟϹ ſemper ſcriptum ſit per ΝΚ nunquam per ΓΚ quod tamen apud recentiores Grammaticos fieri ſolet, cùm talis ſonus indicatur.

ΔΗΜΟϹ. Pag. 6.

* ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana Venatrix.*
* ΑΤΤΑΙΤΩΝ *Æſculapius.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ *Fluvius decumbens.*
* {Pop. Romanus. *Caput cum cornucopia.*
{Conſ. X. *Ædificium, forte pons.*

Nummulus hicce videtur temporibus Conſtantini Magni cuſus, qui eum tanquam Genium POPULI ROMANI repræſentat.

TRIUMP. Io Io. Pag. 7.

* *Calces equorum inter duos angues.*

ΟΜΗΡΟϹ Pag. 8.

* ΑΜΑϹΤΡΙΑΝΩΝ ΜΕΛΗϹ. *Fluvius decumbens.*
* ΑΜΑϹΤΡΙΑΝΩΝ. *Jupiter ſedens.*
* ΑΜΑϹΤΡΙΑΝΩΝ. *Victoria.*

ΦΙΛΙΠΠΟϹ.

ΒΑΣΙΛΕΩϹ ΦΙΛΙΠΠΟΥ. *Fulgur.*

Is clarior fuit per filium ſeilicet Alexandrum Magnum, quam per ſuum Macedoniæ & Græciæ partis imperium. Fulgure ſe Diis potentia & celeritate parem jactitabat.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Pag. 9.

* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΝΕΟΚΟ. *Leo, clava.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. Β. ΝΕ. *Clava, Pharetra, Arcus.*
* ΒΑΣΙΛΕΩΣ. *Clava, Pharetra, &c.*
* [ΩΠΤΡΟΣ ΕΡΥ. *Clava, pharetra.*
* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Arcus, clava, pharetra.*
* Βασιλέως. *Arcus, clava, pharetra.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΝΕωκόρων. *Dua urna, ara, ſeu menſa impoſita, cujus baſi inſcriptum eſt* ΟΛΥΜΠΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΑ.
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. Ν. *Idem ferè.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΝΕ. *Alexander Bucephalum domans.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΝΕ. *Alexander eques.*
* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Bucephalus tolutim currens.*
* ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. *Bucephalus paſcens.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡων. *Victoria in bigis.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡων. *Anguis è ciſta repens.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΝΕΩ. *Imp. ſtans.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ Β. ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Pallas ſedens.*

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ.

ΚΑΣΣΑΝΔΕΡ.

{ *Caput cum pelle leonina.*
{ ΒΑϹΙΛΕΩΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΥ. *Leo.*

Karthago Pag. 12.

* XII. *Caput acris equi.*

Numa Pompilius & Ancus Marcius Pag. 13.

* C. Cenſo. Roma *Victoria cum arcu triumphali & prora navis.*

Julius Cæsar Pag. 14.

* Colonia Julia Corinthus. *Julius ſedens, anguis.*
* { Laus Juli. Corint. *Caput Juli.*
  { L. Ato-- Julio II. Vir. *Bellerophon domans chimæram.*
* Valentia S. *Duplex cornucopia.*
* Colonia Julia Bernbus ex Senatus Conſulto. *Colonus agens jugum boum.*

Germanus Induti. *Bos.*

Germanus Induti. IIII. *Fluvius decumbens juxta montes, ſcapha manum imponens.*

Hunc Typum refert Cl. Triſtanus ad Coloniæ inſtaurationem de qua Plinius Lib. III. c. 5. & 16. illam non Induτiam ſed Industriam nominans, fortaſſis mendoſè. Germanos eam fundaſſe nomen declarat, autoritate Cæſaris. Sita eſt ad Apenninum juxta Padum.

Triumviri R. P. C. Pag. 15.

* { *Tria capita, Marci Antonii, Lepidi & Auguſti.*
  { . . . . . ΑΡΧΙΕΡ. . . . . *Diana Epheſia.*

Marcus Antonius Pag. 16.

* { M. Ant. Imp. Cos. Des. Cleopatr. . . . *Duo capita jugata.*
  { Præf. Claſſ. *Navis.*
* { M. Ant. Imp. it. Coſ. III. Vir. R. P. C. *Duo capita adverſa.*
  { Præf. Claſſ. F. C. B. *Navis.*

M. Ant. Barbatus. *Caput Auguſti.*

Imp. Ant. *Capricornus.*

* { *Caput M. Antonii cum clava Herculis.*
  { L. A. ΡΩΜΗΣ. *Prora navis.*

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ Pag. 17.

* ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ Κ. *duplex cornucopia.*
* ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ *Aquila fulmini innixa cum cornucopia.*

ΑΛΕΞΑΝΔΕΡ Pag. 19.

* ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΛΕΧΑΝΔΡΟΥ. *Jupiter ſedens.*

Lepidus Pag. 19.

* { Col. *Caput Lepidi armatum.*
  { Cabe. *Caput Muliebre in laurea.*
  { Ex --- *Caput Lepidi Labyrinthus.*
  { M. Æmil. T. Fufio. *Caput Auguſti.*

Atius Balbus Pag. 20.

* Sard. *Caput ruſticum, ſceptrum.*

Augu-

Avgvstvs Pag. 20.

* Vota P. Suſc. pro ſal. & red. I. O. M. Sacr. *Miles vexillum tenens.*
* { Vic. Aug. *Victoria Inſiſtens globo.*
{ Cho. Præ. Phil. *tria ſigna militaria.*
Auguſtus. *Aquila.*
Auguſtus. *in laurea.*
III. *in laurea.*
III. *Biga.*
VIII. *in laurea.*
XIIII. *in laurea.*
X. *in laurea.*
XV. *in laurea.*
XVI. *in laurea.*
* P. Stolo III. Vir *in medio* A. A. A. F. F. S. C.
T. Criſpinus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
C. Aſinius Gallus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
C. Plotius Rufus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
Gallius Lupercus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
M. Mæcilius Tullus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
M. Mæcilius Tullus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
M. Salvius Othn III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
L. Surdinus III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
P. Lurius Agrippa III. Vir A. A. A. F. F. S. C.
S. C. Pont. Maxim. trib. pot. XXXIIII.
* Romæ & Auguſto. *Ara.*
Romæ & Auguſto. *Idem fere.*
Romæ & Auguſto *in ære minuto.*
* Jovi Deo. S. C. *Templum.*
* Auguſtus. *Capricornus cum cornucopia.*
* P. Æbutin C. Julio Herac. II. Vir. qui. iter. *in laurea.*
* M. Poſtum. Albin. L. Porc. Capit. II. Vir. q. *Sacerdos.*
* C. Var. Ruf. Sex. Jul. Pol. II. Vir. q. *Inſtrumenta Pontificalia.*
* Q. Terentio Culleone II. Vir. . . . *Caput Juvenile.*
* Cæſar Auguſta Q. Lutat. M. II. Vir. *jugum Boum.*

Cæſar Auguſta L. Caſſin. C. Valer. Fe. II. Vir. *Jugum Boum.*
Cæſar Auguſta Cn. Dom. . . . . II. Vir. *Jugum Boum.*
* C. A. *in corona roſtris ornata.*
* C. A. *in laurea.*
* Cæſar Auguſta M. Porci. Cn. Fad. II. Vir. *Ara, Vexillum.*
Cæſar Auguſta M. Porci. Cn. Fad. II. Vir. *Colonus Agens jugum Boum.*
* { Auguſtus C. V. I. Celſa *Caput Augusti in laurea.*
{ L. Cor. Terr. M. Iun. Hiſp. II. Vir. *Bos.*
* C. V. I. Cel. L. Baccio. MV. Feſto II. Vir. *Bos.*
{ Col. V. I. Celſ. II. Vir. *Caput Auguſti.*
{ L. Pomp.
{ MV. CAL. Iulia. Auguſtus. *Caput Auguſti.*
{ L. Bæ. Priſco C. Grav. Broc. II. Vir. *Bos.*
* L. Priſco C. Broccho II. Vir. *Caput Bovis.*

* Mun. Ergavica. *Bos.*
* Mun. Ilerda. *Lupa.*
* MV. Auguſta Bilbilis M. Semp. Tiberi L. Lici. Varo. II. Vir. *in corona.*
MV. Auguſta Bilbilis L. Cor. Caldo L. Semp. RVTilo II. Vir.

* { Auguſtus *Caput Auguſti.*
{ Bilbilis *Eques.*
* { Bilbilis *Caput Auguſti.*
{ Italica *Eques.*
V. V. Oſca *Eques.*
* Turiaſo *Caput muliebre.*
Turiaſo, Severo . . . . . II. Vir.
* C. V. T. Ti. Cæſar. *Caput Tiberii.*
* V. V. Oſca. Compoſto & Martullo. II. Vir. *Eques.*
* { Vrbs Vict. *Caput Auguſti.*
{ Oſca, *Eques.*
* Emerita *Jugum Boum.*
{ Divus Auguſtus Cæſar.
{ Col. Auguſta Emerita. *Caſtra.*

Hic Nummus non niſi poſt mortem Auguſti cuſus eſt : apparet ex DIVI Titulo appoſito. Conjectura eſt, eodem tempore factum, quo Emeritani ſimilem typum Tiberio obtulerunt.

* Nem. Col. *Dea ſtans arrectos paſcens colubros.*
* Nem. Col. *Oiea rami, vas inverſum, in laurea.*
Col. Nem. S. C. *Crocodilus palmæ appenſus.*
Col. Nem. *incuſus nummus.*
* Col. A. A. Patrens. *Jugum Boum.*
* Col. Iul. Aug. Fel. Ber. *Jugum Boum.*
* Ber. *Neptunus ſtans.*
* *Labyrinthus.*
Victoria Aug. Cytheronte.
. . . . . Colon.
{ Auguſtus ex D. D. *Caput Auguſti.*
{ Roma . . . . . *figura Victoriam geſtans.*
Victoria gradiens.
Jugum Boum.
M. Cal.
L. Valentino. L. Novo. II. Vir *Bos.*
{ C. I. XXXVI. *Caput Auguſti.*
{ Ex D. D. *Caput.*
* Cor. Bellio Proc. . . . . . . II. Vir. *Pegaſus.*
Cor. . . . . . . II. Vir. *Templum.*
C. Domit. L. Pom. II. Vir. *Bos.*
Coſſus Cn. F. Lentulus. . . . . *figura Equeſtris.*
* Sapilus II. V. Q. *in Corona.* Rex Ptol.
* Col. Iul. *Colonus agens jugum boum.*
ΚΑΙΣΑΡ *Caput Auguſti.*
* ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΩΙΩΝ. *Clava, Serpens.*
* ΚΩΙΩΝ. ΝΙΚ. ΟΡΔ. . . . . *Caput Herculis.*
ΝΙΚΟΜΑΧΟΣ *Caput Herculis Jun.*
* ΣΕΒΑΣΤΟΣ *Luna falcata cum cometa.*
* { ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ *Caput Auguſti Apollinis habitu.*
{ ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ . . . ΚΑΙϹΑΡΙΟ *Characteres incogniti, Græci male ſcalpti.*
* { ΚΑΙϹΑΡ ϹΕΒΑϹΤΟϹ ΠΛΟΥϹΙΑϹ ΥΠΑΤ. *Caput.*
{ ΑΠΟΛΛΑϹ ΦΑΝΙΟΥ. ΑΜΕ . . . . *Pallas.*

* ΑΣΚΑΛ. *Dea ſtans.*
* ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ. *Dea ſedens.*
* ΕΓΗΣΤΑΙΩΝ. *Caput Auguſti.*
Æneas portans Anchiſen.
* ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΣ *Portus.*
* ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ *Capita Auguſti & Liviæ jugata.*
ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ *Capita jugata.*
* ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Caput Auguſti ſolum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚ*ου* *Caput Regis cum Uxoris.*
* ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ *Caput Auguſti, Capricornus.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ *Caput Regis.*
* ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ *Caput Auguſti.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΟΙΜΗΤΑΛΚΟΥ *Caput Regis.*
ΚΝΩΣΙΕΩΝ ΔΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ *Labyrinthus.*

Gnoſſus urbs inſolæ Cretæ in qua Minois juſſu à Dædalo labyrinthus conſtructus ad Ægyptiaci formam. Corruptum ſcribit Diod. Siculus ſuis temporibus: fortaſſis ab Auguſto reſtitutus eſt, poſt Victoriam Actiacam: inde nummus cuſus.

* ΚΑΙΣΑΡΕΙΣ *Aquila in vertice montis.*
* ΚΥΔΩΝ*ιάτων*, *Lupa lactans puerum.*
ΤΙΦΟΥΛΕΩΝ. *Mulier inter duo equorum capita.*

Fortaſſis ΤΡΙΦΟΥΛΕΩΝ debet legi, & ad urbem ejus nominis referri, quæ in Dacia eſt, teſte Ptolemæo. Dacos & Sarmatas equis abundare ſcribit Strabo Lib. VII. ideo in nummo ſignati ſunt.

* ΚΑΙϹΑΡΟϹ. *Spica.*
L. A. *Palma.*
* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ *in laurea.*

Theſſalonicenſes hac arte ſunt uſi quo Principem demererentur ut Liviam ei chariſſimam ſuis in nummis ſignarent. Id etiam ſunt imitati Edeſſeni quorum nummum pag. 60. vulgavimus.

ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. *Caput Auguſti.*
ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Sex Spicæ.*
S. C. *Fulgur.*
* S.C. *Templum cum vitulo & agno.*
* Auguſtus Divi F. *Bos.*
* Conſenſu Senat. & Eq. ordin. P.Q.R. *Sedens Imperator.*
Provident. S. C. *Ara.*
* Provident. Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Ara.*
S.C. *Aquila globo inſiſtens.*
* Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Aquila fulguri inſiſtens.*
* Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Aquila globo inſiſtens.*
S. P. Q. R. S. C. *Victoria clypeum ferens.*
* S. P. Q. R. S. C. Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. *Victoria.*
* Imp. D. Cæſ. Aug. Reſtituit. S. C. *Aquila globo inſiſtens.*
* Imp. Nerva Cæſar Aug. Reſt. S. C. *Fulgur.*
* Imp. Nerva Cæſar Aug. Reſt. S. C. *Ara.*
* Imp. Nerva Cæſar Aug. Reſt. S. C. *Orbis.*
* Imp. Nerva Cæſar Aug. Reſt. S. C. *Aquila orbi inſiſtens.*

S. C. *Dea ſedens.*
Diva Auguſta. *Dea ſedens.*
S. C. *in corona quercea.*
Auguſti nummum incuſus.
* ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΔΗΜΟΦΩΝ. *Templum.*
ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. *Duæ figuræ.*
ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΤΩΝ. *Templum.*
* ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΚΑΙ ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ. *Duæ figuræ.*

Julia Augusti Pag. 42.

* Auguſta...... *Caput Liviæ.*
.... *Caput Auguſti.*
* ΛΙΟΥΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Liviæ.*
ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. *Duplex cornucopia.*
* ϹΥΝΚΛΗΤΟϹ ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΗΕΡΟΝΥΜΟΥ ϹΕΒΑϹΤΗ. *Capita Liviæ & Senatus, adverſa.*
ΤΙΒΕΡΙ*ω* ϹΕΒΑϹΤ*ω* ΕΠΙ ΠΕΤΡΩΝΙΟΥ. *Templum quatuor columnarum &c.*
* ΣΜΥΡΝΑΙΟΙ ΣΕΒΑϹΤΟΙΣ. *Capita jugata Auguſti & Liviæ.*
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΟΛΛΥΒΑΣΙΟΣ. *figura ſtans.*
* *Capita Auguſti & Liviæ jugata.*
ΕΦΕ*σιων* .... Δ. *Cervus.*
* *Capita jugata Auguſti & Liviæ.*
.... ΑΡΧΙΕΡ. ΑΣ ...... ΕΦΕ*σιων* ΣΜΥΡ. ΠΑΡΑΛΕΣ. *Cervus.*
* ΜΗΝΗ ϹΑΜΙΩΝ. *Caput Liviæ* ☽.
ΘΕΟΝ ϹΥΝΚΛΗΤΟΝ. *Caput Auguſti.*
* ΘΕΑΝ ΡΩΜΗΝ. *Caput Liviæ.*
ΘΕΟΝ ϹΥΝΚΛΗΤΟΝ. *Caput Auguſti.*
* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Liviæ.*

Agrippa Pag. 46.

* S.C. *Neptunus dextra delphinum tenens.*
* Imp. T. Veſp. Aug Reſt. S. C. *Idem.*
* Idem. D. Aug. Reſt. S.C. *Idem.*
Cæſar Auguſtus. *Caput Auguſti.*

Caius Cæsar.

Auguſtus Pont. Max. *Caput Auguſti.*
C. Cæſar. Pont. Coſ. *Caput Caii.*
ΓΑΙΩΝ ΚΑΙϹΑΡΑ. *Caput Caii radiatum cum aſtro.*
ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ. *Cancer.*
Nummus iſte jam à Cl. Triſtano vulgatus eſt.

Lucius Cæsar Pag. 47.

* C. L. Cæſ. Aug. F. C. V. T. *Capita adverſa Caii & Lucii.*
Cæſar Augus. &c. *Caput Auguſti.*
* Cæſar Auguſtus C. V. T. *Caput Auguſti.*
C. L. .... *Duo Capita.*
* ΓΑΙΟΝ. *Caput Caii.*
* ΛΕΥΙΟΝ. *Caput Lucii.*

Tiberius Pag. 49.

Pont. &c. S. C.
Rom. &c. Aug. *Ara.*

Rom. &c. Aug. *fero idem.*

Rom. &c. Aug. *in aere minuto.*

* Auguſtus Ti. Cæſar. *Caput Tiberii, cum aquila & lauro.*
Characteres incogniti .... TOAT .... *cum capite Apollinis & lyra, in laurea.*

Pontif. Maxim. *&c.* S. C. *Dea Sedens.*

Pontif. Maxim. *&c.* *Caduceus.*

Pontif. Maxim. *&c.* *Caduceus inter duo cornuacopia.*

Pootif. Maxim. *&c.* *Orbis cum temone.*

* Clementiæ S. C. *Clypeus, in medio effigies Dea.*

* Moderationi S. C. *Clypeus in cujus medio effigies Dea.*

* Juſtitia. *Caput Dea.*

* Juſtitia. *idem nummus reſtitutus à Tito.*

Salus Auguſta. *Caput Dea.*

* C. Vib. Marſo Pr. Coſ. Dr. Cæq. Pr. T. C. Rufus F. C. D. D. P. P. *Dea ſedens.*

* C. Vibio Marſo Pr. Cos. III. C. Sallus. Ruſius . . . M. M. I. V. *Dea Sedens.*

* Divus Auguſtus Mun. Tur. *Caput Augusti.*

* L. Cæc. Aqvin. M. Cel. Palvd. II. Vir. Mv. Tvr. *Bos.*

* M. Cato L. Vettiacus II. Vir. C. C. A. *Jugum Boum.*

* C. C. A. *Bos.*

* C. C. A. . . . . . . II. Vir. *tria ſigna militaria.*

* Perm. Divi Aug. Munic. Italic. *Ara in qua ſcriptum.* Providentiæ Auguſti.

* Munic. Caſcantum. *Bos.*

* Muoicip. Graccuris. *Bos.*

* Mv. Auguſta Bilbilis, Ti. Cæſare V. L. Ælio Sejano *in laurea.* CoS.

* Sag. L. Semp. Gemioo L. Val. Sura II. Vir. *Navis.*

* Col. Auguſta Emerita. *Caſtri figura.*

* C. V. I. Celſ. Bagg. Front. Co. Bucco. II. Vir *Bos.*

* Muo. Oſicerda. *Bos.*

* M. C. I. Tvl. Sparſo L. Saturnino II. Vir. *Bos.*

* Segobriga *in corona.*

* Clunia Cn. Pomp. M. Ao. T. Ant. M. Jul. Seran. IIII. Vir. *Bos.*

* C. I. I. A. M. Julius Settal. L. Seſti. Celer. II. Vir. *Ara è qua palma, in ea ſcriptum eſt.* Sal. Aug.

* C. V. T. Tar. Divus Auguſtus Pater *Caput Auguſti radiatum.*

* C. V. T. Julia Auguſta Druſus Cæſ. Trib. Pot. *Capita adverſa Julia Druſi.*

* V. V. Oſca. *Eques.*

* C. A. I. Æternitati Auguſtæ. *Templum.*

* Abdera. *Templum quinque columnarum.*

* Junctio. Q. Co. A. L. Ter. Lon. . . II. Vir. *Duæ figura manus jungentes ſupra aram.*

* Col. Rom. Perm. Divi Aug. *Caput Tiberii.*
Druſus Cæſar Germanicus Cæſar. *Capita adverſa.*

* ΠΑΤΗΡ ΠΑΔΡΗΔΟΣ. *Caput Tiberii.*
ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Sex ſpica.*

* Tib. KAICAP. *in laurea.*
. . . . *Palma.*

* ΕΠΙ ΦΛΑΚΚΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. . . . . *in laurea.*

* ΕΔΕΣΣΑΙΩΝ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Julia.*
ΕΠΙ ΑΡΑΔ. . . . *inſtar corona.*

* Nero & Druſus C. . . . . Q. C. Vinc. *capita adverſa.*

* Imp. T. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. Reſt. *in medio.* S. C.

* Imp. T. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. P. M. Tr. P. P. P. Coſ. VIII. Reſtitu. *in medio.* S. C.

* Imp. D. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. Reſt. *in medio.* S. C.

Drusus Tib. Filius. Pag. 61.

Pontif. *&c.* S. C.

* Pietas. *Caput velatum.*
Druſus Cæſar Ti. Auguſti F. Tr. Pot. Iter. *in medio.* S. C.

* Pietas. *Caput velatum.*
Imp. T. Cæſ. Divi Veſp. Aug. Reſt. *in medio.* S. C.

* L. Ruſti. Celius Cordus II. Vir Quinq. D. D. *Templum Veneris Paphia cum area.*

* ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Germanici.*

* Imp. T. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. reſtituit. *in medio.* S. C.

* Imp. T. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. Tr. P. P. P. Coſ. VIII. reſtituit. *in medio.* S. C.

* Imp. D. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. Reſt. *in medio.* S. C.

Antonia Pag. 63.

* Ti. Claudius Cæſar Aug. P. M. Tr. P. Imp. S. C. *Figura velata.*

Germanicus Pag. 64.

C. Cæſar Divi *&c.* S. C.

C. Cæſar. Aug. *&c.* S. C.

Ti. Claudius *&c.* S. C.

* Germanicus Cæſar. *Quadriga.*
Signis devictis. Recepes Germanis. S. C. *Imperator ſtans in habitu militari.*

* Scipione & Montano II. Vir, *in medio.* C. C. A.

* Munic. Italic. M. D. *Tria ſigna militaria.*

* C. Hejo Pollione II. Vir. C. Muſſid. Priſco. II. Vir. *in corona.*

* ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ, ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ. *Caput Germanici laureatum.*
ΓΑΙΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ. *Caput Caligula laureatum.*

* ΣΕΒΑΣΤΟΣ. . . . *Imperator ſtans.*
. . . . *Europa à Jovo ſub bovis ſpecie rapta.*

* ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΑΙΩΝ. *Caput turritum.*

I. A. N. A.

* Imp. D. Cæſ. Divi Veſp. F. Aug. Reſt. *in medio.* S. C.

Agrippina. Pag. 68.

* . . . ΜΙΛΗΣΙΩΝ. *Caput Agrippina.*
ΓΑΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Caii, Stella.*

ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ. *Caput Agrippina.*
. . . . . *Pallas ſtans.*

Nero & Drusus. Pag. 70.

* C. Cæſar Divi Aog. Prov. P. M. Tr. P. III. P. P. S. C.
Nero & Druſus Cæſares. *Equites.*

CALIGVLA, Pag. 69.

Veſta S. C. *Dea ſedeas.*
S. C. *Neptunus ſtans.*
* C. Cn. At. El. Flac. Cn. Pom. Flac. II. Vir. . . . . Sal. Aug. *Caput Dea.*
* Agrippina, Druſilla, Julia. S. C. *tres figura.* R. C. C. *&c.*
* Germ. Cæſar Pulchro III. Vario. II. Vir. *Caput Germanici.*
* Germ. Cæſar Doſſeno Pulchro II. Vir. *Caput Germanici.*
* Liciniano & Germano II. Vir. *in medio.* C. C. A.
* Liciniano & Germano II. Vir. *Jugum boum.*
* M V. Aug. Bilbil. C. Corn. Refec. M. HElu. Front. *in Corona laurea.* II. Vir.
* Segobrica. *in Corona quercea.*
* Cor. . . Lo. II. Vir. *Pegaſus.*
* ΜΙΛΗΣΙΩΝ ΔΙΔΤΜΕΤΣ. *Apollo citharadus.*
* ΚΩΙΩΝ. . . ΠΟΠ. . . *Serpens.*
* { ΓΑΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ ΘΕΟϹ ΑΤΤΟΚΡΑΤΩΡ ϹΕΒΑϹΤΟΙ. *Duo capita adverſa cippis impoſita Augaſti & Caii.*
ΘΕΑ ΡΩΜΗ ΙΕΡΑ ϹΤΝΚΛΗΤΟϹ ΙΛΙeων. *Adverſa capita Roma & Senatus Pallade intermedia.* }

CLAVDIVS Pag. 75.

S. C. *Pallas.*
Conſtantiæ Auguſti S. C. *miles ſtans.*
Libertas Auguſta. *ſtans.*
Ceres Auguſta S. C. *ſedens.*
* . . . . VII. *Aquila legionaria.*
{ Ti. Claudius Cæſar. Aug. *Congium.*
S. C. *&c. abſqae typo.* }
Idem *Manus & bilancem tenens.*
Rom. & Aug *Ara.*
* Col. A. A. Patr. XXII. *Signa legionum, Aquila volitans falgari impoſita.*
* Liberis Aug. Col. A. A. P. *Duplex cornucopia cui impoſita ſunt duo capita muliebria Antonia ſcilicet & Octavia, & intermedium Britannici.*
* Col. Aug. Jul. Philip. Divus Aug. *Dua figura ſtantes in cippo.*
* C. Cib. D. D. Publ. *in Corona.*
* C. Cib. D. D. *Palma.*
* Col. Cl. *Jugum boum cum quinqae vexillis militaribus.*
* . . . . *Neptunus.*
* ΑΡΟΧΕΩΝ ΜΤΩΝΟΣ ΣΤΝ ΑΓΧΙΑΛ. *Victoria gradiens Victoriam gerens.*
* ΚΟΙΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ. *in Corona.*
ΚΥΠΡΙωΝ *in medio*, ΕΠΙ ΚΟΜΙΝΙΟΤ ΠΡΟΚΛΟΤΑΝΟΤ ΤΠΑΤΟϹ.
* ΣΑΡΔΙΑΝΩΝ ΑΜΑΖΕΑΣ. *Pallas ſtans.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. . . . . ΟΣ ΑΝΘΤΠΑΤΟΣ. *Ædificium.*
* ΕΠΙ ϹωΚΡΑΤΟΤ. . . ΛΟΤ ΑΙΖΑΝΕΙ. *figura ſtans.*
* ΑΣΚΛΗΠΙΟϹ. . . ΜΙΟΤ. . . ΚΙΑΣΟΤ. *figura ſtans.*
* { ΒΑΣΙΛΕΤΣ ΗΡΩΔ. . . ΤΔΙΟΣ. *Caput Claudii.*
ΚΛΑΤΔΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΤ. Ε. *in laurea.* }
* ΔΙΟΣ. . . . *Caput Jovis, Stella.*
* ΑΤΤΟΚΡΑ. *Nili caput cum Cornucopia duplici, è quorum uno prodit infans.*
* ΑΤΤΟΚΡΑ. *Africa caput.*
* ΑΤΤΟΚΡΑ. L. IΓ. *Aquila falguri inſiſtens.*

* ΑΤΤΟΚΡΑ. *Caduceus inter ſpicas.*
Hic typus frequenter in nummis occurrit, qui perpetuo pacem atque fertilitatem indicat.
* ΑΤΤΟΚΡΑτωρ *Manus juncta.*
* ΑΤΤΟΚΡΑ. *Hippopotamas.*
* L. B. *Taurus.*
* L. B. *Sex Spica.*
* ΘΕΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Livia.*
* ΑΝΤΟΝΙΑ, ΔΡΟΤΣΟΣ ΓΕΡ. *capita Ant. & Druſi.*
* Valeria Meſſalina Auguſta. *Caput Meſſalina.*
* ΟΤΑΛΕΡΙΑ ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ. ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Meſſalina.*
* { ΤΙ. ΚΛΑΤΔΙΟΣ ΓΕΡΜ. ΣΕΒΑΣΤΟϹ. *Caput Claudii.*
ΚΛΑΤΔΙΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ ΣΕΒΑϹΤΗΝ. *Capita adverſa.* }
* { ΖΜΤs. ΨΙΛΩΠΑΤΡΙΣ ΕΠΙ ΧΡΕΣΧΙΟΤ *Victoria.*
ΚΛΑΤΔΙΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ ΣΕΒΑϹΤΗΝ. *Capita adverſa.* }
* Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Pallas ſtans.*
* Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Spes ſtans.*
* Imp. Titus Veſp. Reſt. S. C. *Miles ſtans.*
* Imp. T. Veſp. Aug. Reſt. S. C. *Ceres ſedens.*

AGRIPPINA Pag. 85.

* { ΑΓΡΙΠΠΙΝΑ. *Caput Agrippina.*
ΕΤΘΗΝΙΑ L. IB. *Caput Cereris.* }
* { *Agrippina caput abſque inſcriptione.*
ΕΤΘΗΝΙΑ L I A N. *Caput Cereris.* }
* { ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΑΓΡΙΠΠΙΝΑΝ. *Caput Agrippina cum papavere inter duas ſpicas.*
ΑΚΜΟΝΕΩΝ ΕΠΙ ΣΕΡΟΤΗΝΙΟΤ ΚΑΠΙΤΩΝΟϹ ΚΑΙ ΙΟΤΛΙΑϹ ΣΕΟΤΗΡΑϹ. *Diana venatrix cum Nympha cornu gereate.* }
ΚΟΤΙΑΕΩΝ ΕΠ. ΙΟΤΛΙΟΤ ΤΙΟΤ. *Cybele.*

NERO, Pag. 86.

S. P. Q. R. *in clypeo geſtato à Victoria.*
Pontif. Max. Tr. Pot. Imp. P. P. S. C. *Nero Apollo. Nero cytharam pulſans.*
Genio Auguſti. *Nero ſtans.*
Ara Pacis. S. C. *Ara.*
Roma S. C. *Sedens.*
Securitas Auguſti S. C. *ſedens.*
Victoria Auguſti. S. C. *gradiens.*
* S. C. *in laurea.*
* Mac. Aug. S. C. *ædificium.*
Idem *fere idem.*
* Por. Oſt. Auguſti. S. C. *Portus.*
* Pace P. R. Terra marique Parta Janum cluſit S. C. *Templum Jani.*

* Pace

* Pace P. R. Ubiq. parta Janum cluſit. *Templum Jani.*
Jupiter Liberator. C. P. *ſtans.*
Adventus Auguſti. C. P. *Triremis.*
Cer. Quinq. Rom. Co. S. C. *Ara.*
P. M. Tr. P. Imp. P. P. S. C. *Ramus lauri.*
P. M. Tr. P. Imp. P. P. S. C. *Columna, galea, &c.*
Max. Trib. Pot. P. P. S. C. *Miles ſtans.*
Nummus incuſus.
{ Nero Clau. Cæſ. Aug. Imp. Urino Volumnio *Caput Neronis.*
*{ Nero Clau. Cæſ. Aug. Imp. Octavia Aug. *Capita adverſa Neronis & Octaviæ ſub habitu Solis & Lunæ.*
Nero Claud. . . . *Capita adverſa Neronis & Octaviæ.*
* Col. Jul. Aug. Caſſandren. . . . *Caput Jovis Ammonis.*
Idem *Idem fere.*
* C. Cib. ex conſenſu. *Bos.*
* . . . . . ΤΑΕΝΟ II. Vir. Cor. *Pegaſus cum Bellerophonte.*
* . . . . ΕΝΟ II. Vir. Cor. *in corona apii* Iſthmia.
* C. . . . II. Vir. Adve. Aug. Cor. *Triremis.*
* ΓΑΙΟΣ ΠΟΣΤΥΜ. ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ. *figura paludata juxta columnam, ſuper qua corona, in qua* B. *&c.*
Idem *Idem ferè.*
* ΔΗΜΟC ΡΩΜΑΙΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΕΡΕΙΤΩΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙ.
* Τπ. ΑΥ. ΓΑΙΟΥ ΗΡΗΣΙΠΠΟΥ. *figura ſtans.*
*{ ΝΕΡΩΝΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ. *Nero citharœdus.*
{ ΝΕΡΩΝΟC. *Victoria.*
*{ ΚΑΙCΑΡΟC. *Palmam.*
{ ΝΕΡωΝΟC. *In corona.*
* ΣΜΥΡ ΕΠΙ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥC ΚΛΑΡΟΣ. *Fluvii decumbentis typus.*
* ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΣΕΒΑΣΤΟC. *Clypeus.*
* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ *in corona.*
* ΑΥΤΟΚΡΑ. *Caput Nili.*
* ΑΥΤΟΚΡΑ L. ΙΒ. *Aquila.*
ΑΥΤΟΚΡΑ L. ΙΒ. *Caput Serapidis.*
ΑΥΤΟΚΡΑ. L. ΙΒ. *Caput ornatum proboſcide velut Africa.*
* ΑΓΡΙΠΠΙΝΗ ΣΕΒΑΣΤ. *ſedens.*
ΣΕΒΑΣΤΟ. . . . *figura turrita ſtans, dextrâ caput tenens, ſiniſtra haſtam.*
{ ΝΕΡΩΝΙ ΑΠΟΛΛΩΝΙ.
{ ΝΕΡΩΝΟC. *Victoria.*
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Tiberii laureatum.*
ΔΙΟΣ. . . . ΙΟΥ. *Caput Jovis.*
ΖΕΥC. . . . *Caput Jovis.*
ΑΚΤΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝ. *Pharetram geſtans.*

*{ ΙΕΡΑ ΣΥΝΚΛΗΤΟC. *Caput Neronis laureati.*
{ ΛΗΤΩ ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Latona ſedens.*
Conjectura eſt illius Deæ habitu expreſſam fuiſſe Neronis Uxorem Poppæam, quam ille violentiſſime adamavit.
ΘΕΑC ΣΙΔΩΝΟC. *Europa à Jove ſub ſpecie tauri rapta.*

ΕΠΙ Υ. ΔΑΜΑ. *Salus nuda etiam ſerpenti præbens.*
Ad Damaſcenos iſte nummus refertur.

OCTAVIA, Pag. 95.

*{ ΟCΤΑΟΥΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. L. *Caput Uxoris.*
{ ΝΕΡ. ΚΛΑΥ. ΚΑΙΓ. ΓΕΒ. ΑΥΥ. *Caput Neronis.*

POPPÆA, Pag. 95.

*{ ΠΟΠΠΑΙΑΣ ΣΕΒΑΣΤΗΣ. *Caput Poppææ.*
{ ΝΕΡΩΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Caput Neronis laureati.*
*{ ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. L. I. *Caput Poppææ.*
{ *Caput Neronis radiati.*
*{ ΝΕΡΩΝΑ ΠΟΠΠΑΙΑΝ ΣΕΒΑΣΤΟΥΣ. *Capita jugata Neronis & Poppææ.*
{ ΘΕΑΝ ΡΩΜΗΝ. *Caput turritum.*
*{ ΝΕΡΩΝ ΠΟΠΠΑΙΑ. *Capita Neronis & Poppææ adverſa.*
{ . . . . ΡΩΜΗ. *Caput incognitum.*
{ ΣΑΒινης ΠΟΠΠΗΙΣ ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΗΡΑΣ. *Caput Poppææ.*
{ ΝΕΡΩΝΟC ΣΕΒΑΣΤΟΙ ΚΑΙΣΑΡΟC. *Caput Neronis.*
Poppææ cognomen ſcilicet Sabina hic ſpectandum venit, deinde illam Junonem dici; quemadmodum Imperatores frequenter nominabantur Joves.

CLODIUS MACER, Pag. 96.

*{ Clodius Macer. S. C. *Caput Clodii.*
{ Pro Præ. Afric. *Triremis.*

GALBA, Pag. 96.

S. P. Q. R. Ob cives ſervatos. *in corona quercea.*
Veſta S. C. *ſedens.*
Pax Auguſti S. C. *ſtans.*
Libertas Publica. S. C. *ſtans.*
S. C. *Tria ſigna militaria.*
Securitas Romana. *ſedens.*
* Quadragenſ. remiſſæ. SC. *Arcus pulcherrimus, in quo duo equites, infra quatuor captivi gradiuntur.*
* L. Can. Agrippæ II. Vir. *Templum.*
* Col. A. A. Patr. XXII. *Tria ſigna militaria &c.*
* L. A. *Caput Iſidis.*
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. *Juvenis palmam, ſive coronam tenens, quaſi Galbæ capiti impoſitam*
Nummus hic refertur ad omina Imperii Galbæ faventia, quæ narrat Suetonius (in Galba cap. 10.)
Alexandrina navis Dertoſam appulit armis onuſta, ſine gubernatore, ſine nauta ac vectore ullo, ut nemini dubium eſſet, juſtum piumque & faventibus Diis bellum ſuſcipi.

OTHO Pag. 99.

* ΚΑΙΣΑΡΕΑC ΕΤ. . . . *Mons.*
*{ Imp. M. Oto Ca. . . . *Caput Othonis.*
{ S. C. *in laurea.*
*{ . . . . Υ. ΡΚ. . . ΟΘΩΝΟΣ Κ. . . *Caput.*
{ L. A. *Canopus, Deus Ægyptiorum.*
* L. A. *Caput Deæ.*
* ΕΤΟΥC Α. *Aquila roſtro coronam tenens.*

VITELLIVS Pag. 104.

* Fides Exercituum S. C. *Manus juncta.*
* Conſenſus Exercituum. S. C. *Imp. Martis habitu.*
* Victoria Auguſti. S. C. *Victoria clypeum tenens in quo.* S. P. Q. R.
* Victor. Auguſti. S. C. *inſcribens clypeo trophæo appenſo.*
* Pax Auguſti S. C. *Imperator paludatus Minerva dextram porrigens.*
* Concordia Auguſti S. C. *Sedens.*
* Ceres Aug. S. C. *Sedens.*
* Securitas P. Romani. S. C. *Sedens.*
* Æquitas Auguſti S. C. *ſtans.*
* Provident. S. C. *Ara.*

Col. Aug. *Colonus agens jugum Boum.*
ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Clypeus.*

VESPASIANVS Pag. 106.

S. C. *in laurea.*
Pax Auguſti. *ſtans.*
* Iudæa Capta S. C. *ſedens ſub palma.*
* Iudæa Capta S. C. *etiam ſub palma ſedens ſed diverſa.*
* Viciſti Cæſ. S. C. *Judaa lugens ſub palma.*

Victoria Navalis *gradiens in prora.*
Victoria Auguſti. *gradiens in prora.*
Roma. *ſedens.*
S. P. Q. R. *in clypeo. Victoria.*
Æquitas Auguſti. *ſtans.*
Veſta. *templum.*
Idem. *Idem fere.*
Pont. Max. Tr. Pot. P. P. Coſ. V. Ceuſ. *Caduceus, cornucopia.*
Felicitas publica. *ſtans.*
S. C. *Aquila globo inſiſtens.*
Ceres Auguſta. *ſtans.*
Fides Publica *ſtans.*
Provident. *Ara.*
Fortunæ Reduca. *Dea ſtans.*
Nota quòd Reduca pro REDVCI.
Veſp. Pon. Tr. P. *Caduceus.*
Veſta. *ſtans.*
{ Imp. Veſpaſian. Aug. *trophæum.*
{ P. M. Tr. P. P. P. Coſ. III. *Aquila legionaria.*
{ Imp. Veſpaſian. Aug. *Orbis cum temone.*
{ P. M. Tr. P. PP. Cos. VI. *Caduceus.*
Cos. VIII. *Jugum Boum.*
Pax Aug. *ſtans.*
* Antiochia. *Caput turritum.*
* Municipi Stobenſium. *Templum.*

Jupiter ſedens fulgur tenens.
* ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΤΟΥϹ Η. *Templum Veneris Paphiæ.*
* ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Aquila in corona.*
* ...... ΚΟΥ ΠΛΑΝΚΙΟΥ ΟΥΑΡΟΥ. *Leæna vas cuſtodiens.*

...... *Diana arcitenens.*
L. B. *Victoria gradiens.*
L. Δ. *Aquila.*
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Laurea in qua Aquila roſtro Coronam, pedibus palmam gerens.*
ΚΟΠΑΙΩΝ, *Ceres faces tenens.*

Id interpretantur quaſi Proſerpinæ quærendæ. Copæ urbs eſt Beotiæ in qua Cereris, Bacchi & Serapidis templa fuiſſe, ſcribit Pauſanias Lib. IX.
* Tutela Auguſti S. C. *Dea ſedens utraque manu tenens Titum & Domit.*
* Imp. T. Veſ. Cos. D. Cæſar Aug. F. Cos. Deſig. *Capita adverſa.*
* T. & Domitian. Cæſares Prin. Iuvent. S. C. *Duo Equites jugati.*

DOMITILLA, Pag. 109.

* { ΦΛΑΟΥΙΑ ΔΟΜΙΤΙΛΛΑ. *Caput Domitillæ.*
  { L. S. *Draco inſiſtens equo currenti.*

TITVS Pag. 110.

S. C. *tria ſigna militaria.*
S. C. *templum.*
S. C. *Spes.*
* Iudæa capta S. C. *lugens ſub palma.*
* Iud. cap. S. C. *Idem fere.*
* S. C. *Imperator ſtans in quadriga triumphali.*
* Victoria Navalis S. C. *inſiſtens proræ.*

Victoria Auguſti. *inſiſtens proræ.*
* S. C. *Meta.*

Felicitas Publica *ſtans.*
Coocordia Auguſt. *ſedens.*
Æternitas Aug. *ſtans.*
Salus Aug. *ſedens.*
Genio P. R. *ſtans.*
Veſta. *ſedens.*
Securitas Aug.
Pax. Aug. *ſtans.*
Ceres Aug. *ſtans.*
* ANTIOCHIA. *Caput turritum.*
* ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΕΑΛΩΚΥΙΑΣ. *Victoria inſcribens clypeo.*
* ΙΟΥΔΑΙΑΣ ΕΑΛΟΚΥΙΑϹ. *trophæum.*
* ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΠΟΛΙ. ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ. *in corona.*
* ΑΣΚΑΛΟ. *figura ſtans proræ inſidens.*
* ΦΛΑΥ. ΚΥΡΗΝΗ. *Caput muliebre cum proboſcide.*
* *Victoria cum palma & corona gradiens.*
* ΕΤΟ. ΚΓ. ΒΑ ΑΓΡΙΠΠΑΣ. *Victoria gradiens, cum Palma & corona.*
* ΕΙΡΗΝΗ. *Pax ſtans.*
* *Diana Venatrix.*
* ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙϹΑΡ, ΣΑΜΙΩΝ. *Caput Domit.*

ΠΡΟΝΟΙΑ. *ſedens.*
* L. Γ. *Harpya.*

L. B. *Victoria gradiens.* [ex Argent.]
* L. Δ. *Caput Iſidis.*

L. Δ. *Aquila.*
* L. S. *Caput Serapidis.*
* L. H. *Serapis ſtans.*

IVLIA Titi Filia, Pag. 116.

* Veſta. S. C. *ſedens.*
* Ceres Auguſt. S. C. *ſtans.*
* Concordia Auguſta S. C. *ſedens.*
* ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. *Tripus.*

DOMITIANVS, Pag. 117.

Moneta Auguſt. *ſtans.*
Deana Auguſta. *Diana cum cane.*
Veſta. *ſedens.*

Veſta.

Veſta. *templum.*
* Imp. Cæſ. Veſpaſiao. Aug. P. M. Tr. Pot. Coſ. II. *Caput Veſpaſiani.*
* S. C. *Eques.*
Princ. Iuvent. *Eques.*
* Victoriæ Aug. S. C. *Victoria coronans trophæum.*
* S. C. *Victoria gerens clypeum in quo.* S. P. Q. R.
* S. C *Victoria gradiens geſtans coronam & palmam.*
* S. C. *trophæum cum captivis.*
* S. C. *Arma Germanorum.*
* S. C. *Victoria gerens aquilam legionariam.*
* S. C. *Triumphalis currus.*
S. C. *Miles gradiens geſtans Victoriam.*
S. C. *Pallas ſtans.*
S. C. *Spes.*
S. C. *Templum.*
S. C. *in laurea.*
Tr. P. Coſ. VII. Deſ. VIII. P. P. *Pallas ſtans.*
Æternitas Auguſt. *ſtans.*
Æquitas Auguſt. *ſtans.*
Annona Aug. *ſedens coram puero.*
Fides Publica. *ſtans.*
Tr. P. Coſ. VII. Deſ. VIII. P. P. *Pallas.*
Fortunæ Auguſti *ſtans.*
Virtuti Auguſti. *figura ſtans.*
Ioviconſervat. *Jupiter ſtans.*
Saluti Auguſti. *Area.*
Provident. *Ara.*
S. C. *Cornucopia.*
S. C. *Calathus frugum plenus.*
S. C. *Fruges.*
S. C. *Navis.*
S. C. *in Laurea.*
S. C. *Aquila.*
Rhinoceros.
S. C. *&c.*
* Cos. XIIII. Lud. Sæc. Fec. S. C. *Sacrificium.*
* Idem. *diverſus typus.*
* Idem. *diverſus typus.*
* Idem. *diverſus typus.*
* Idem. *diverſus typus.*
* Col. Aug. Philipp. *Duæ figuræ baſi inſiſtentes, cum inſcriptione.* Divus Aug.
* Col. Jul. *Colonus agens boves.*
* Geo. Col. A. . . *Figura ſtans ſacrificans.*
* Ne. . . . Col. Patr. *Neptunus.*
* Col. A. A. Patr. XII. *Tria ſigna militaria.*
* Col. A. A. Patrens. *Colonus agens boves.*
* Ετο. ΚΑ. Β. Α. ΑΓΡΙΠΠΑ. *Victoria gradiens cum palma & corona.*
* Ετο. Κs. ΒΑϹΙ. ΑΓΡΙΠΠΑϹ. *Victoria inſcribens clypeo.*
* Imp. . . . *Palma.*
* *Canopus.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. *Bacchus ſtans ante aram.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. *Jupiter ſedens.*
* ΚΟΙΝΩΝ. ΚΡΗΤΩΝ. *Jupiter ſedens.*
ΕΠΙ ΜΑΡΚΟΥ ΡΟΥΦΟΥ ΑΝΤΙΠΑΤΟΥ. *Clypeus, Pallas coronans trophæum.*
* ΚΛΑΥΔΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Jupiter ſedens fulgur dextra tenens.*
* ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ, ΠΥΘΙΟΣ. *Apollo ſtans.*
* ΑΡΤΕΜΙϹ ΚΛΑΡΙ. . . *Diana Epheſia.*
* ΕΠ. ΑΓΑΘωΝΟϹ. *Jupiter ſedens.*
* ΝΙΚΟΜΗ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΒΕΙΘΥΝΙΑϹ. *Anguis ſupra proram.*
* ΚΥΔΟΥΤΤω. . . *templum ſex columnarum.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. *Clypeus.*
. . . *Templum in quo mons.*
. . . *figura ſtans.*
* { *Caput Domitiani minutum ante caput Veneris.*
{ ΑΡΑΔΙΩΝ ΕΣΥ. *Bos currens.*
* { ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ ΣΕΒΑΣΤΟϹ. *Caput Domitiani.*
{ ΑΡΑΔΙωΝ ΒΜΥ. *Fortuna temoni impoſita.*
* ΖΕΥΣ ΠΑΝΔΗΜΟϹ, ΣΥΝΝΑΔΕΩΝ. *figura ſedens.*
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΤΡΙΤΟΥ. *Templum.*
ΕΤΟΥϹ ΠΕΜΠΤΟΥ. *Caput Serapidis.*
ΑΥΤΟΚΡΑ. L. ΙΓ. *Aquila.*
. . . . *Diana Venatrix.*
* { ΚΑΙϹΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ. *Caput Domitiani.*
{ ΔΟΜΙΤΙΑ ϹΕΒΑϹΤΗ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΥ ϹΕΒ. *Caput Domitiæ.*
* { ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. L. *Caput Domitiani.*
{ ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Domitiæ.*
* { ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒΑϹΤΗ. *Facies adverſæ Domitiani & Domitiæ.*
{ ΖΜΥΡ. ΕΠΙ ΔΙΜΟΣΤΡΑΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ.. *Hercules ſtans aut Bacchus.*
* { ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ ΣΕΒ. ΔΟΜΙΤΙΑ ΣΕΒ. *Capita adverſa.*
{ ΘΕΩΝ ϹΕΒΑϹΤΩΝ. . . . *Templum.*
* ΕΤΟΥΣ ΤΡΙΤΟΥ. *Caput Serapidis.*
* ΕΤΟΥΣ ΤΡΙΤΟΥ. *Aquila fulguri innixa.*
ΕΤΟΥϹ ΝΕΟΥ ΤΡΙΤΟΥ. *Templum.*
* ΕΤΟΥϹ ΠΕΜΠΤΟΥ. *Caput Iſidis.*
ΕΤΟΥϹ ΠΕΜΠΤΟΥ. *Caput Serapidis.*
L. Α. *Harpocrates.*
* L. Ζ. *Apis, Deus Ægyptiacus.*
* L. ΙΑ. *Draco impoſitus equo currenti.*
* L. ΙΓ. ΑΥΤΟΚΡΑ. *Aquila innixa fulguri.*

DOMITIA Pag. 136.

* ΟΜΟΝΟΙΑ ΕΦΕ. ΣΜΥΡ. ΑΝΘΥ. ΚΑΙϹΕΝ. . . ΠΑΙΤΟΥ. *Diana Epheſia.*
* Idem. *Duæ figuræ muliebres ſtantes adverſæ.*
* ΚΑΛΟΗΝΩΝ. *Diana Epheſia.*
* ΜΑΓΝΗτων ϹΙΠυλυ. *Fluvius decumbens.*

NERVA. Pag. 137.

Concordia Exercituum. *Manus junctæ.*
Concordia Exercituum. *Manus junctæ cum ſigno militari.*
Libertas Publica. *ſtans.*
Fortuna Auguſt. *ſtans.*
Æquitas Auguſt. *ſtans.*
S. C. *Caduceus, modius, ſpica.*
* ΔΙΑ ΠΑΝΔΗμον. . . ΣΙΣ. *Jupiter ſedens.*
L. Α. *fig. ſtans.* [Nummus Argenteus.]

TRAIANVS. Pag. 138.

Tr. Pot. Coſ. II. *Figura ſedens.*
Nummus incuſus.
Dac. Parthico. P. M. Tr. Pot. XX. Coſ. VI. P. P. S. C.
Caput Trajani in averſa facie.
Senatus Populuſque Romanus. *Victoria gradiens.*
Senatus Populuſque Romanus. *Dea ſtans.*
Idem. *Columna Trajani.*
S. P. Q. R. Optimo Principi S. C. *in Corona.*
Idem. *Captivus lugens ad trophæum.*
Idem. *Fortuna cum temone & cornucopia.*
Idem. *Clypei Dacici.*

Idem. *Clypei Dacici.*
Idem. *Trophaeum.*
Idem. *Tria ſigna militaria.*
Idem. *Templum cum utraque porticu.*
Idem. *Indumentum thoracis militare Paludamentum.*
Idem. *Clava cum exuviis leonis.*
Idem. *Imperator dextra Victoriam : captivus.*
Idem. *abſque captivo.*
Idem. *Victoria coronans Imperatorem.*
Idem. *Quadriga.*
Idem. *Imperator ſedens.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi : Alimenta Italiæ S. C. *Imperator ſedens coagiaria diſtribuens.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi Arab. Adqui. S. C. *Stans.*
* S. P. Q. R. Dacia Auguſt. Provincia. S. C. *Sedens.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi S. C. *Eques proſternens captivum.*
* Senatus Populuſque Romanus. S. C. *Duo trophaea.*
* Idem. *Imperator ſtans inter duo trophaea.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi S. C. *Pax ſtans.*
* Idem. *Imperator in quadriga triumphali.*
* Idem. *Pons infra quem navicula deducitur.*
* Idem. *Templum ſumptuoſiſſimum.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi S. C. Via Trajana. *Figura muliebris humi decumbens, rotam dextra tenens.*
* S. P. Q. R. Optimo Princip. Aqua Trajana *Figura decumbens quæ aquam repræſentat.*
* Senatus Populuſque Romanus S. C. *Columna Trajani ſuperbiſſima.*
Dardanici. *Figura ſtans.*
S. C. *Porcus.*
S. C. *Menſa cum corona & urceolo.*
S. C. *Columna Herculis.*
* Col. Ber. *Colonus agens jugum boum.*
* Col. Ber. *Duæ Aquilæ in laurea.*
Iſter. . . . *Eques.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥϹ. ΥΠΑΤ. *Templum Veneris Paphiæ.*
* ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ Π. ϹΥΡΙΑϹ. ΖΕΥΣ ΚΑΣΙΟΣ. *Mons in templo.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ. *Europa à Jove rapta.*
* Idem. *Jupiter ſedens, Aquilam habens coram pedibus.*
* Idem. *Æſculapius & Hygiea ſtantes.*
Idem. *Diana Venatrix.*
ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Diana Epheſia inter duos cervos.*
* ΣΙΔΩΝΟΣ ΘΕΑΣ. ΖΚ. *Europa à Jove rapta.*
* ΣΙΔΩΝΟΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ. ΙΖΚΕ. *Mulier ſtans in navi dexteram protendens.*
* ΚΟΙΝΟΝ ϹΥΡΙΑϹ. *Caput turritum.*
* ΘΕΑϹ ϹΥΡΙΑϹ ΙΕΡΑΠΟΛΕΙτων. Α. *in laurea.*
* ΣΕΠΦΩΡΗΝΩΝ. *Palma.*
ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ ΔΙΟϹ ΚΑΤΕΒΑΤΟΥ. *Jupiter ſedens.*
* ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ. Α. *in laurea.*
* ΒΕΡΟΑΙΩΝ. Γ. *in laurea.*
ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ Κ. Β. *in laurea.*
* ΚΑΡΥΥΤΙΣΩΝ. *Caput Jovis.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Β. *in laurea.*
Idem. *Laurus, Arcus, clava.*
L. E. *Canopus.*
* L. H. *Caput Africæ.*
* L. IA. *Quadriga.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. . . . *Caput Jovis Ammonis.*

L. . . . . . *Hercules ſtans.*
L. IA. *Quadriga triumphalis.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. *Fortuna ſtans.*
* ΝΑΚΡΑϹΙΤΩΝ. *Victoria ſtans.*
Idem. *Figura nuda.*
* ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *Caput.*
* Η. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ ΝΙΚΟμηδεια ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΠΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΒΕΙΘΥΝΙΑϹ.
* ΤΙΒΕΡΙΕΩΝ ΕΠΙ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΕΤ. ΑΠ. *Fortuna ſtans in prora.*
* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ΕΠΙ ΤΡΑΙΑΝΟΥ. *Galea.*
ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ΣΩΤηειρα [Byzantinorum Servatrix] *Stella in Luna.*
Hunc nummum edidit Triſtanus, ſtemma recentiorum Turcarum ad antiquos Byzantinos referens. Luna autem illorum ſervatria dicitur, quòd ejus ſplendore urbs liberata fuerit ab expugnatore Philippo Alexandri M. Patre.
* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Cygnus ad cælos deferens Apollinem.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. *Diana.*
* ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Diana inter duos cervos.*
* ΜΙΛΗΣΙΩΝ ΕΠΙ. . . . . ΦΙΛΟΜΗΤΟΡΟΣ. *Diana ſtans.*
* { ΤΡΙΠΟΛ. *Caput Deæ galeatum.*
ΑΥ. ΚΑΙϹ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ. *Imperator juxta trophaeum.* }
* ΤΡΙΠΟΛΕΙΤων. *Duo capita jugata : Fortaſſis Caſtoris & Pollucis.*
* ΑΡΑΔΙΩΝ. . . . . . ΟΥ. *Fortuna gubernaculo inſidens.*
* ΦΟΙΝΕΙΚΑΙων. *Eques.*
* ΤΡΑΙΑΝΟϹ ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ...... *Templum.*
ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔ. . . . . ϹΕΙΡΟΥ. *Figura ſtans capite radiato dextra arbuſculum, ſiniſtra jaculum. & clypeum.*
. . . . . . *Victoria.*
Rhinoceros.
ΠΗΤΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. *Mulier ſedens trophaeum ſiniſtra gerens.*
ΚΟΛΟΦΟΝΙΩΝ ΚΛΑΡΙΩΝ. *Diana Epheſia.*
ΚΥΔΟΝ. *Capra lactans Jovem.*
Ea eſt quæ hodie Canea dicitur in Inſula Creta.

Plotina Pag. 150.

* { ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ, ΠΛΩΤΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Plotinæ.*
ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣ. . . ΝΕΡ. *Caput Trajani.* }
* { ΠΛΩΤΕΙΝΑΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ. *Caput Plotinæ.*
ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ΕΠΙ ΤΡΑΙΑΝΟΥ. *tres Piſces.* }
* { ΠΛΩΤΕΙΝΑ ϹΕΒΑϹΤΗ. *Caput Plotinæ.*
ΑΜΑΣΤΡΙΑΝΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Dea ſtans.* }

* { Plotinæ Aug. *Caput Plotinæ.*
Matidiæ Aug. *Caput Matidiæ.* }
Nummulum eximiæ raritatis hic appoſui, quo prototypus indigitaretur tot adulteratorum in Cimeliarchis ſervatorum : deinde quo utrique fœminæ honores ab Imp. Trajano decreti dignoſcerentur : utraque enim AUGUSTA dicta eſt.

HA-

HADRIANUS, Pag. 151.

Moneta Auguſti. *Stans.*
Pietas Auguſti. *Stans.*
Virtuti Auguſti. *Stans.*
Æternitas Auguſti. *Stans.*
Felicitas Publica. *Stans.*
Concordia. . . . *dua figura.*
Concordia. *ſedens.*
Providentia Deorum. *Stans.*
Fortuna Redux. *Sedens.*
Adventus Aug. *Dua figura ſtantes.*
Adventus Aug. Pont. &c. *Dua figura.*
Felicitas Aug. *Dua figura ſtantes.*
Pont. Max. Tr. Pot. Coſ. II. *Tria ſigna militaria.*
Hadrianus Aug. Coſ. III. P. P. *Caput Imp. Hadriani.*
S. C. *In Corona.*
Idem *Imp. ſtans, ſub ejus pedibus crocodilus.*
Idem, *Pallas.*
S. C. . . . *Spes gradiens.*
Idem. *Dea ſtans.*
S. C. Annona. *Congium.*
Cos. III. *Dea Sedens.*
Idem. *Janus quadrifrons ſtans.*
Idem. *Navis.*
Idem. *Idem diverſa.*
Coſ. III. P. P. *Eques.*
Coſ. III. *Pegaſus.*
Idem. *Idem, ſed diverſus.*
Idem. *Draconis caput ſeu Pegaſi.*
Idem. *Capra lactans Jovem.*
Idem. *Aquila.*
Idem. *Tria ſigna militaria.*
Idem. *Caput Jovis Ammonis.*
Idem. *Lyra.*
Idem. *Figura ſedens.*
Ut occurrit frequenter in Antiochiæ Nummis.
Coſ. III. P. M. Tr. P. S. C. *Fulgur, Aquila.*
. . . . *Caput Palladis.*
Coſ. III. *Carnucopia gerens bilancem.*
Iuſtitia Aug. P. P. *ſedens.*
Annona Aug. *Dua figura.*
Clementia Aug. P. P. Coſ. III. *ſtans.*
Salus Auguſti. *ſtans.*
Liberalitas Aug. *&c. ſtans.*
Felicitati Aug. *&c. Navis.*
Hilaritas P. R. *Stans inter duos puerulos.*
* Adventui Aug. Mauretaniæ S. C. *dua figura ſtantes.*
* Mauretania S. C. *Maurus firme ducens equum.*
* Idem. *Idem & diverſus.*
* Ægyptos S. C. *Decumbens.*
* Alexandria S. C. *Decumbens.*
* Nilus S. C. *Decumbens.*
* Africa S. C. *Decumbens.*
* Cappadocia S. C. *ſtans.*
Idem. *Idem & diverſus.*
* Dacia S. C. *Sedens.*
* Hiſpania S. C. *Decumbens.*
* Britannia S. C. *Sedens.*
* Roma S. C. *ſtans.*
* Reſtitutori Hiſpaniæ. S. C. *Imperator ſtans &c.*
* Idem. *Idem & diverſus.*
* Reſtitutori Africæ S. C. *Idem & diverſus.*
* Reſtitutori Achaiæ. S. C. *Idem & diverſus.*
Fortunæ Reduci.
Tellus ſtabilita. *Sedens.*
Met. Nov. *in corona quercea.*
Difficilis eſt hæc interpretatio: an liceat Noricûm metropolim ſuſpicari, *Nurenberg.*

Laurus in Corona.
* Col. Jul. Cor. *Porticus Templi &c.*
* C. L. I. Cor. *Bellerophon debellans Chimaram.*
* Col. Jul. Aug. Cor. *Diana ſtans.*
* Col. Æl. Cap. *Templum in quo tres figura.*
* Col. Ber. *inter duas aquilas legionarias in Laurea.*
* Col. Jul. Aug. Pella. *Figura nuda virilis, rupi inſidens &c.*
* C. Flav. Cæſar. *Figura Capite turrito, &c.*
* L. A. *Canopus coram ara.*
* L. A. *Calathus, &c.*
* L. Δ. *Draco cum Caduceo.*
* L. Ennea. *Caput, fortaſſis Nili.*
* L. ΔΕΚΑΤΟΥ. *Serapis ſtans.*
* L. IA. *Tigris.*
L. IA. *Griphus.*
* L. IA. *Caput radiatum.*
* KANI L. IA. (aut quid ſimile) *Figura ſtans.*
* L. IA. *Ceres aut Veſta ſtans.*
* L. ΔΩΔΕΚ. *Ceres ſtans.*
* L. IS. *Victoria gradiens.*
* L. IS. *Iſis cum puerulo in gremio.*
* L. IS. *Serapis ſedens, ad cujus pedes parvulus ſtans.*
* L. I. H. *Iſis ſedens.*
* L. I. H. *Serapis ſedens, ad cujus pedes puerulus ſtans.*
* L. I. Z. *Turris &c.*
* L. I. Z. *Apis, Bellua divina.*
L. ΕΝΔΕΚ. *Nilus cum crocodilo, cornucopia, arundine.*
* L. K. *Nili Fluvii decumbentis typus. &c.*
* L. K. B. *Nilus decumbens.*
* K. B. ΠΡΟΝΟΙΑ, *Dea ſtans.*
* K. K. *Ara.*
* L. H. *Canopus.*
* L. I. *Harpocrates.*
* A. *In Corona.*
* { ΑΥΤ. ΘΕΟΝ ΑΔΡ. ΘΕΣΣΑΛ. *Caput Hadriani.*
ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΚΟΙΛΗΣ ΣΥΡ. *Caput Antinoi inſtar Dei Bacchi.* }
* ΠΕΤΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. *Dea ſedens.*
* ΓΑΖΑΕΙΩν. ΔΕΝΙΓ. *Dua figura.*
* ΔΕΛΦΩΝ. *Lyra rupi impoſita.*
* ΗΛΕΙΤΩΝ. *Aquila roſtro coronam gerens.*
Idem. *Apollo cytharœdus.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. *Caput turritum.*
* . . . . *Imperator in navi remigante Victrix.*
* ΚΙΛΒΙΑΝΩΝ *Æſculapius & Hygiea ſtantes.*
* ΠΕΡΓΑμηνων ΕΠΙ ΚΕΦΑΛΙΩΝΟΣ. ΟΒ. *Teleſphorus.*
* ΦΛΑ. ΣΑΜΟ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΜ. *in Corona.*
* ΣΙΔΟΝΟΣ ΘΕΑΣ. ΗΚΕ. *Currus.*
* { ΘΕΣΣΑΛΩΝ ΑΔΡΙΑΝΩΝ ΚΑΙΣΑΡΑ. *Caput Hadriani.*
ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ. . . ΟΧ. *Pallas.* }
* ΦΛ. ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ *in Corona.*
* ΑΔΡΙΑΝ. . . ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ. *Dea trophaum humeris gerens, ſaxo inſidens.*
* ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. *Duo Equites Caſtor & Pollux.*
Idem. *Duo capita jugata.*
* ΓΟΡΤΥΣ. ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ. *Minerva equeſtris.*
ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ. *Jupiter.*
* ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΗΚΥ. *Mulier ſtans capite turrito pedem prora navis impoſito.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ. *Templum.*
ΤΙΒΕΡΙΕΩΝ. *Jupiter in templo.*
ΔΩΡ. ΙΕΡΑΣ. . . . *Caput Jovis.*
* { ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΤΡ. ΑΔΡΙΑΝΟΥ ΣΕΒ. . . : ; *Capita adverſa Hadriani & Sabina.*
. . . . *Minerva debellans monſtrum.* }
* { ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ... ΤΡΑΙΑΝ. *Capita Hadriani & Sabina adverſa.*
ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Victoria globum tenens.* }
* ΣΑΛΙΤΩΝ. *Ceres.*

* Hadrianus Aug. Coſ. III. P. P.

Amorem conjugalem exponit hic nummus, utriuſque conjugis facie. Is mos apud Romanos frequens erat, cujus exempla plurima nummi ſuppeditant.

SABINA Pag. 165.

S. C. *Veſta ſedens.*
Concordia Aug. *Sedens.*
Pudicitia. *Sedens.*
Hadrianus Aug. Coſ. III. P. P. *Caput Adriani.*
* Col. Jul. Cor. *Arbor, intra quam puer delphino incumbit.*
* ΦΩΚΑΕΩΝ. *Prora navis. &c.*
* ΜΕΛΗϹ ϹΜΥΡ. *Fluvii decumbentis typus.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. *Dea ſtans.*
* *Dea ſtans, forte ſis Iſis.*
ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ. *Templum Veneris Paphiæ.*

ANTINOVS. Pag. 166.

* ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ. *Saturnus ſtans, puerum ſiniſtrà geſtans.*
Peſt, ΑΔ. . . *Eques.* [in Argento.]
* L. Θ. *Antinous eques dextra Caduceum gerens.*
* ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ ΝΕΙΚΟΜΗΔΕΙΑ Η. *Taurus. . . Figura columna innixa, forte Mercurius.*

ÆLIVS. Pag. 167.

Tr. Pot. Coſ. II. S. C. *Spes.*
Idem. *Fortuna.*
* Idem. *Spes & Fortuna.*
Tr. Pot. Coſ. II. Salus. *Sedens.*
* Tr. Pot. Coſ. II. Pannonia. *Stans.*

ANTONINVS Pag. 168.

* S. C. *Apollo ſtans.*
S. C. *Pallas ſtans.*
* Genio Senatus S. C. *Imperator ſtans.*
Tr. Pot. Coſ. *Manus juncta cum caduceo.*
Tr. Pot. Coſ. III. *Seceſpita, aſpergillum, urceolus, lituus, ſimpulum.*
Idem. *Caduceus inter Cornucopia.*
Idem. *Mars gradiens.*
Idem. *Janus ſtans.*
Tr. Pot. Coſſ. III. Pudicitia. *Sedens.*
Tr. Pot. Coſ. III. *Caduceus & Clava.*
Tr. Pot. Coſ. III. Victoria. *Quadriga.*
Tr. Pot. Coſ. III. *Aquila coronam geſtans.*
Coſ. III. *Panarium ſpicis & papaveribus refertum.*
Idem. *Noctua, aquila, pavo.*
* Imperator II. S. C. *Sus cum porcellis.*
* Tr. Pot. Coſ. III. S. C. *Mars accedens ad Rheam.*
* Imperator II. S. C. *Lupa lactans Romulum & Remum &c.*
Idem. *Jupiter ſedens.*
Idem. *Victoria tropheum geſtans.*
* Imperator II. S. C. Ancilia. *Pelta.*
* Tiberis Tr. Pot. Coſ. III. S. C. *more ſolito jacens.*
* Hadrianus Auguſtus. *Caput Hadriani.*
Cos. IIII. Hercules ſtans.
Cos. IIII. Vota. *&c.*
Cos. IIII. *figura in templo.*
Tr. Pot. Cos. IIII. *Bellona ſtans.*
Libertas, &c. ſtans.
Tr. Pot. XIV. Cos. IIII. *Imp. eques pacificatoris habitu.*
Tr. Pot. XX. Cos. IIII. *fig. ſtans. &c.*
Annona *ſedens.*
Juſtitia &c. *ſedens.*
Pietas &c. *ſacrificans.*
* Munificentia Aug. Cos. IIII. S. C. *Elephas.*
* Idem. *Dea cum tigride.*
* Liberalitas IIII. *Tres figuræ.*
* Liberalitas IIII. S. C. *Quatuor figuræ.*
* Templum Div. Aug. Reſt. Cos. IIII. S. C. *Templum.*
Bono Eventui, *Figura ſacrificans.*
* Vict. Aug. S. C. Tr. Pot. Coſ. III. *Triumphus in quadriga.*
Britannia Cos. IIII. *lugens.*
Imperator. *Victoria geſtans clypeum in quo* Britan.
* Sicilia Cos. II. S. C. *ſtans.*
Fortuna opſequens Cos. III. S. C. *ſtans.*
Providentia Deorum. *Fulgur.*
Annona Aug. *ſtans.*
S. P. Q. R. Optimo Principi. *in laurea.*
Templum Divi Aug. Reſtit.
Pietati Aug. *Figura cum quatuor puerulis.*
Primi Decennales *in corona.*
Pietati Aug. *mulier cum tribus puellis.*
Romæ Æternæ. *Templum.*
Concordia Exercituum, *ſtans.*
. . . . *Tres Figuræ ſtantes veluti tres Monetæ.*
Temporum Felicitas. *Duo capita in cornibuſcopiæ.*
M. Aurelius. *Caput Marci Aurelii.*
* Cos. IV. *Quatuor anni tempora.*
* Col. Cæſ. Antiochmenſis. *Deus Lunus.*
* Col. Prima Fl. Aug. Cæſ. *Caput Serapidis.*
Idem. *Apollo.*
* Col. Ælia Cap. *Bacchus cum thyrſo & tigride.*
* Col. Aug. Troad. *Aquila volitans bovis caput unguibus tenens.*
* ΡΟΔΙΩΝ. *Caput Solis.*
* ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ. *Mons & templum.*
* ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ. *Mons & templum in laurea.*
* ΑΒΩΝΟΤΕΙΧΕΙΤΩΝ. *Figura ſtans, ſive Palladis, ſive Bacchi.*
* ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ ΝΕΩΚορων ΕΠΙ ΣΤΡΑ. . . . . . . ΩΛΛΙΑϹΙ *Hygeia & Æſculapius.*
* ΝΙΚΑΙΕϹ, ΘΕΑ ΥΓΕΙΑ. *Hygæa Stans.*
* ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ ΔΙΟϹ ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ. *Jupiter ſedens.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. *Capra.*
Idem. *Diana.*
* ΝΕΙΚΟΜ. . . . ΔΗΜΙΤ. *Figura ſtans.*
* ΤΙΑΝΩΝ. *Fax.*
. . . . *Mons Argeus.*
* ΤΙΑΝΩΝ. *Tres figuræ.*

* ΑϹΚΑΛΩ.

* ΑϲΚΑΛΩ. ϹΝΕ. *Semiramis.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Eques.*
* ΑΜΙϹΟϹ ΑΜΑϹΤΡΙϹ. *Duæ figura.*
* ΑϹΤΤΡΗΝΕ. . . . *Diana.*
* ϹΑΜΟϹ. ΙΕΡ. ΑϹΤ. ΑΥΤΟΝΟ. ΜΗΤ. ΚΟΜ. *Dea inſidens rupi, ad cujus pedes Orontes fluvius.*
* ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ Π. ϹΤΡΙΑϹ, ΖΕΥϹ ΚΑϹΙΟϹ.
* ΙΕΡΑΠΟ. ΘΕΑϹ ϹΤΡΙΑϹ. Α. *in laurea.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Sol gradiens.*
* ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΛΙΒΑΝΩ. *Imperator ſtans.*
* ΕΜΙϹΗΝΩΝ. *Aquila orbi inſiſtens roſtro coronam gerens.*
* L. Ζ. *Delphin tridenti intortus.*
* L. Η. *Caput Serapidis.*
* L. Η. *Serpens.*
* L. ΕΝΑΤΟΥ. *Aquila.*
* L. ΙΓ. *Juſtitia ſedens.*
* ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΘΕ. *Caput muliebre turritum.*
* ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *Jupiter ſtans.*
* ΓΑΔΑΡΕΩΝ. *Caput Galeatum.*
* L. Β. *Tres figura &c.*
* Γ. *Aquila orbi inſiſtens roſtro coronam gerens.*
* ΜΟΚΑ. ΙΕΡ. ΑϹΤ. ΑΥΤΟ. *Dea in templo.*
* ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚ. ΚΟ. *Caput turritum.*
* Π. ΑΙΛΙΟϹ ΔΙΟΝΥϹΟϹ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *in laurea.*
ΕΤΟΥϹ. Β. *Canopus.*
ΕΦΕϹΙΩΝ. ΠΙΟϹ. *Diana Hercules.*
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΚΑΙϹΑΡ ΟΥΗΡΟϹ. *Cap. M. Aurelii.*
ΜΗΤ. ΚΑΙ. . . . *Figura ſedens.*
S. C. *In laurea. Gracus nummus.*
ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. *Ara &c.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. *Fulgur.*

De Macedonibus & fulgure diximus in nummo M. Aurelii eodem typo ſignato, pag. 192. Frequenter illud Imperatoribus Romanis obtulerunt Macedones gloriæ præteritæ memores.
ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ. *Jupiter ſedens.*
De Trallianis dictum eſt pag. 132.
Divo Pio. *Columna Antonini, qua Romæ viſitur.*

Faustina, Pag. 184.

* Antoninus Aug. Pius P. M. T. P. P. Coſ. *Caput Antonini.*
Æternitas. *Figura ſtans.*
Idem. *Templum.*
* Idem. S. C. *Biga Elephantum.*
* Æternitas. *Leones trahentes currum.*
S. C. *Septem ſtella circa lunam.*
S. C. *Figura ſtans.*
Æternitas. *Figura inſidens globo.*
Antoninus &c. *Caput Antonini.*
Veneri Auguſtæ. *Figura ſtans.*
Pietas Aug. *Figura ſtans.*
Pietas Auguſt. *Ara.*
Auguſta. *Figura ſtans.*
Idem. *cum face in ambabus manibus.*
Idem. *Sedens.*
Concordia Aug. *ſtans.*
* Conſecratio. S. C. *Pavo gerens animam Auguſta.*
Conſecratio. *ſtans.*
. . . . *Templum.*
* ΠΥΘΙΑ. *Ara, corona, urceus, ſimpulum, & pullus.*

Galerius Antoninus, Pag. 184.

* { ΘΕΑ ΦΑΥϹΤΕΙΝΑ. *Caput Fauſtina.*
ΜΑΝΝΙΟΣ. ΓΑΛΕΡΙΟϹ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ, ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΥΙΟΣ. *Caput Galerii.* }

M. Aurelius, Pag. 186.

Pietas Aug. *Quinque ſigna Pontificalia.*
Pietas Aug. Tr. &c. *Parvulus coram muliere.*
Iuventus. *in corona quercea.*
Iuventas. *ſtans.*
Eques. *cum ſigno legionario.*
Coſ. II. *Cornucopia.*
Coſ. III. *Caput Jovis Ammonis.*
Tr. P. &c. *Mars gradiens.*
Idem. *Pallas ſtans.*
Idem. *Figura ſtans columna innixa.*
Idem. *Juſtitia.*
Idem. *Figura ſacrificans.*
Idem. *Idem fere.*
Idem. *Victoria gradiens.*
Idem. *Duæ figura.*
Idem. *Lupa lactans Romulum & Remum.*
Honor. *Stans.*
Relig. &c. *Mercurius.*
Idem. *Idem fere.*
Felicitati Aug. P. P. &c. *Triremis.*
* Imp. VII. Coſ. III. S. C. De Germ. *Trophæum cum captivis.*
* Vict. Germ. Imp. VI. Coſ. III. S. C. *in laurea.*
* Germania Subacta. Imp. VI. Coſ. III. *lugens ad trophæum.*
* Germania ſubacta. Imp. VI. Coſ. III. S. C. *Decumbens & lugens.*
* Imp. VII. Coſ. III. S. C. *Rhenus decumbens.*
De Sarmatis. Imp. VII. Coſ. III. P. P. *Trophæum cum captivis.*
Vic. Par. *in clypeo lato à victoria.*
Liberalitas. &c. *Stans.*
Marti Victori. &c. *Figura ſtans.*
Vota Publica. *Tres Figura.*
Hilaritas. *Stans.*
Concordia. &c. *Duæ figura jungentes dextras.*
Concordia Exercituum. *Manus juncta cum ſigno militari.*
Virtus &c. *Sedens.*
Imp. &c. *Jupiter ſedens.*
Pax æterna. &c. *Stans.*
Idem. *Idem fere.*
Primi Decennales Coſ. III. S. C. *in laurea.*
Profectio Coſ. III. *Imp. Eques cum tribus militibus.*
* Col. Iul. Valentia . . . . *Bacchus cum pardo.*
* Col. Ber. *Pallas in templo.*

* Col. A. A. Patr. *Diana gradiens cum face in dextra.*
* Coloniæ ...... *Antioch....* *Aquila.*
* Col. A. A. Patre. *Diana in curru a Cervis vecto.*
* Col. Aug. Troa. *Diana baſi impoſita.*
* Idem. *cum ara & arbore.*
* Idem. *Ruſticus ſacco onuſtus.*
* Col. Æl. Cap. *Trophæum.*
* { .... Antonin. *Capita adverſa Aurel. & Veri.*
{ C. Æl. Cap. *Caput Serapidis.*
* C. L. I. Cor. *Puer ſtans ſupra delphinum.*
* Idem. *Puer delphino inſidens.*
* Idem. *Puer delphino inſidens in templo &c.*
* Idem. *Templum in vertice montis &c.*
* Idem. *Arbor in ara.*
* Idem. *Hercules.*
* Idem. *Capra inſidens leoni ut Chimara.*
* Idem. *Bellerophon equo inſidens debellans chimaram.*
* Idem. *Dea ſtans.*
* Idem. *Capra ut Chimara inſidens leoni.*
* ΑΜΑCΤΡΙΑΝΩΝ. *Æſculapius.*
* Idem. *Hygiæa.*
* Idem. *Bos.*
* Idem. *Figura ſtans fortaſſis Herculis.*
* Idem. *Hercules ſedens.*
* { ΑΤΡΙΛΙΟC ΟΥΗΡΟC ΚΑΙCΑΡ. *Caput M. Aurelii.*
{ ΝΥCΑΕΩΝ. ΚΑΜΑΡΕΙΤΗC. *Deus Lunus.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ. *Serpens faci intortus.*
* ΚΥΖΙΚΗΝ. ΝΕΩΚΟΡ. *Bos.*
* { *Caput M. Aurelii cum crocodilo & caduceo.*
{ *Labyrinthus.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. *Fulgur.*
* Idem. *Clypeus.*
* ΑΛΕΞΑΝΔΕΡ ΜΕΓΑΣ ΜΑΚΕΔονων. *Caput Alexandri Magni.*
* ΑΒΓΑΡΟC ΒΑCΙΛΕΥC. *Caput Abgari.*
* { ΝΙΚΟΜ. Μ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟC ΚΑΙC. *Caput Aurelii.*
{ ΑΥΤ. ΚΑΙCΑΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. *Caput Antonini.*
* { ΑΥΤΟΚΡ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. *Caput Aurelii.*
{ ΑΥΤ. ΚΑΙ. Λ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟC ΝΙΚΟΜ. *Caput Veri.*
* { M. Aurelius Antoninus Aug. Col. *Caput Aurelii cum ave.*
{ Imp. Cæſ. L. Aurel. Verus Aug. Ber. *Caput Veri cum ave.*
* ΕΦΕCΙΩΝ ΡΝ. *Cervus.*
* ΕΦΕCΙΩΝ. *Fortuna ſtans.*
* ΦΑΝΕΑC ΠΟΛΕωC CΤΡΙΑΣ ΕΤ. . . *Diana ſtans.*
* ΤΙΑΝΩΝ. *Salus ſtans.*
* ΥΠΑΤΟC Γ. *Mons Cæſarea.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Pallas gradiens.*
* ΘΗΡΕΩΝ. *Terminus capite radiato.*
* ΕΠΙ ΜΙΛΗCΙ. ΘΕΜΙCΤΟΚΛΕΟΥC. *Figura ſtans &c.*
* ΓΑΒΑΛΕΩΝ ΓΑC. *Sphinx.*
* ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ. *Figura ſtans.*
* Φ. CΑΜ. ΙΕΡ. ΑCΥ. ΑΥΤΟΝ. ΜΗΤ. ΚΟΜ. *Mulier capite turrito rupi inſidens ad cujus pedes innatat Orontes.*
* ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ. *Duo pileoli & ſtella Dioſcurorum.*
* ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ ΘΝΤ. *Capita jugata Caſtoris & Pollucis.*
* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Tripus.*
ΦΑΥCΤΙΝΑ CΕΒΑCΤΗ. *Caput Fauſtinæ.*

* ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ. Α. *in laurea corona.*
* ΔΗΜΑΡΧΙΚ. ΕΞΟΥCΙΑC. *Caput Jovis.*
* . . . . *Caput Serapidis.*
* . . . . *Caput Iſidis.*
* L. L. *Caput Dei Diademate cinctum coram cornucopia.*
* *Lectiſternium in quo Fortuna jacens.*
* { ΑΝΤωΝΕΙΝΟC. . . ΟΥΗΡΟC CΕΒΑCΤΟΙ. *Duo capita adverſa.*
{ ΑΡΑΔΙΩΝ. *Fortuna Gubernaculo inſidens.*
* ΦΛΑΟΥΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Capita adverſa.*
* ΓΑΖΑ ΔΚΕ. *Iſis ſtans &c.*
* ΑΝΤΙΟΧ. ΠΡΙΠ. ΙΕΡ. ΑCΥΛος ΘΚC. *Figura muliebris equum manu ducens.*
{ *Capita adverſa M. Aurelii & Fauſtinæ Uxoris.*
{ *Figura ſtans coram ara.*
* { *Capita adverſa M. Aurelii & Fauſtinæ Uxoris.*
{ *Caput Veri.*
* . . . . ΕΩΚ. *Caput turritum.*
* *Caput Jovis.*
* . . . . ΑΤΕΛΕΙΑC. *Ceres.*
* ΝΕΙΚΟΜηδεων. *Templum.*
* ΔΙΟΝΥCΟC ΚΤΙΣΤΗC ΤΙΑΝΩΝ. *Bacchus cum canthAro.*
* ΤΙΑΝΩΝ. *Mercurius cum crumena.*
* L. Δ. *Caput Jovis Ammonis, Serapidis, Solis, &c.*
* L. E. *Juſtitia.*
* CC. *Templum.*
ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Caput Solis.*
CΑΜΙΩΝ. *Juno.*
Conſecratio. *Aquila in globo.*
Cooſecratio. *Aquila in cippo.*

FAVSTINA, Pag. 199.

* Venus S. C. *Diana ſtans dextra pomum, ſiniſtrà temonem tenens.*
Idem. *abſque temone.*
Junoni Repinæ. *Figura ſtans.*
Saluti Auguſtæ. *Figura ſtans.*
Pudicitia. *Stans.*
Diana Lucifera. *Stans.*
Matri Magnæ. *Figura ſedens cum leonibus.*
* Veneri Victrici. S. C. *Fauſtina Aurelio gratulans.*
* Sæculi Felicitas S. C. *Lectulus in quo infantes duo.*
* Fecund. Auguſtæ S. C. *Mulier cum quatuor puerulis.*
* Temporum Felicitas S. C. *Mulier cum ſex pueris.*
Lætitia. *Stans.*
Ceres. *Sedens.*
Auguſti Pii Filia. *Stans figura dextra pateram, ſiniſtra cornucopia.*
Idem. *dextra Victoriolam, ſiniſtrà clypeum.*
S. C. *Luna inter ſeptem Stellas.*
* Col. Prima Fl. Aug. Cæſarea. *Figura ſtans Victoriam dextrà tenens &c.*

* { Fauſtina Aug. Pii Aug. Fil. *Caput Fauſtinæ.*
{ *Iſis inſidens animali.*

Inſolitus

Inſolitus admodum typus occurrit. Dea inſidet animali, quod definire non audeo, fortaſſis lupus eſt. Iſis illa videtur ex ſiſtro quod dextrâ tenet. & flore capiti impoſito. Miror characteres latinos, videtur enim nummus tùm fabrica tùm typo eſſe Ægyptiacus.

* ΑΜΑΣΤΡΙΑΝΩΝ. *Caput Iſidis.*
* Idem. *Salus ſtans.*
* Idem. *Tripus & Serpens.*
* Idem. *Dea Nemeſis.*
* Idem. *Victoria.*
* Idem. *Juſtitia.*
* Idem. *Iſis velum extendens.*
* ΟΥΑΠΙΑϹ ΠΑΥΤΑΛΙΑϹ. *Salus ſtans.*
* Idem. *Pallas ſedens.*
Idem. *Stans.*
Idem. *Fluvius decumbens.*
* L. I. *Serpens.*
* L. IH. *Nilus decumbens.*
* ΔΟΔΕΚΑΤΟΥ. *Spes.*
* . . . . *Cornucopia.*
* . . . . *Gryphus.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Dea ſacrificans.*
* . . . . ΩΝ. *Statua baſi impoſita juxta quam Vir Aſino impoſitus ſeſe juxta erigit.*
* . . . ΟΚΑ. . . *Æſculapius ſtans.*
* . . . Π. *Miles ſtans ac ſacrificans.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Ceres gradiens cum gemina face.*
* ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Ceres ſtans.*
ΦΑΝΕΑϹ ΠΟΛΕΟϹ ϹΥΡΙΑϹ ΠΑΛΑΙϹΤΙΝΗϹ ΕΤ. ΠΘ. *Diana Epheſia inter cervos.*
* ΑΝΚΥΡΑΝΩΝ. *Diana Epheſia inter cervos.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ. *Iſis ſacrificans.*
* . . . . ΝΩΝ. *Aquila.*
* ΠΛΟΥΤΕΙΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ. *Dea ſtans.*
* L. Γ. *Victoria in quadriga.*
Idem. *Aquila alis expanſis.*
ΑΜΑΚΡΙΑΝΩΝ ϹΜΥΡΑΙΩΝ. *Æſculapius ſtans.*
ΑΝΤΙΟΧ. ΠΡΙΠ. ΙΕΡ. ΑϹΥΛΟΖ ΘΚΕ. *Figura ſtans Iſidis equum fræno tenentis.*
ΑΣΚΑΛΟνιτων. *Caſtor & Pollux ſtantes.*
ϹΜΥΡ. . . . *Æſculapius.*
ΟΚ. . . . ΩΝ. *Æſculapius.*
ΑΣΚΑΛ. Β. Σ. Ϲ. *Caſtor & Pollux ſtantes quorum vertici impoſita ſunt ſtella, luna intermedia.*

Aſcalonitenſes in Syria hunc nummum percuſſere; de iis dictum eſt in nummo Auguſti & Titi.

Verus, Pag. 204.

Prov. Deor. &c. *Stans.*
Concord. Auguſtorum. Duo Imp. *Stantes.*
Saluti Auguſtorum. *Dea ſacrificans.*
* Profectio Aug. Tr. P. III. S. C. *eques.*
* Tr. P. IIII. Imp. II. Coſ. III. S. C. *Imperator proſternens captivum.*
Idem. *Victoria gradiens.*

Idem. *Figura ſtans inter quatuor ſigna militaria.*
Idem. *Mars gradiens.*
Idem. *Imperator ſtans coram Pallade ſedente.*
* Tr. P. VII. Imp. II. Coſ. II. S. C. *Tria trophea.*
* Armen. Tr. P. IIII. Imp. II. Coſ. II. S. C. *Lugens ad trophæum.*
* Rex Armen. Dat. Tr. P. IIII. Imp. II. Coſ. II. S. C. *Imp. ſedens cum quatuor figuris.*
Fort. Red. &c. *Sedens.*
* Col. Prima Flav. Cæ. *Caput Serapidis.*
* Iſthmia. *in corona apii.*
Col. Aug. Tro. *Equus paſcens.*
* C. L. I. Cor. *Triumphus Neptuni.*
* Idem. *Delphin, ſupra quem puer.*
* Idem. *Templum in quo Delphin, puer, arbor. &c.*
* Idem. *Chimæra.*
* Idem. *Mercurius cum capra.*
Col. Aug. Troas. *Figura ſtans in baſi.*
* ΑΒΥΔΗνων ΕΠ. . . *Templum hexapylum in quo Diana.*
* ΑΝΑΖΑΡΒ. . . . *Fluvii decumbentis typus.*
* ΔΙΟϹ ΚΑΤΕΒΑΤΟΥ ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ. *Jupiter ſedens fulmen tenens.*
* ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ Δ. *in corona.*
* ΘΕΑϹ ϹΥΡΙΑϹ ΙΕΡΟΠΟΛιτων Β. *in laurea.*
* { ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ϹΕΒΑϹΤ. . . *capita adverſa Aurelii & Veri.*
. . . . ΩϹ ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΠΑΡ. *Victoria.* }
* { ϹΕΒΑ ΤΩΝ. *Capita adverſa Aurelii & Veri.*
. . . . *Figura ſtans.* }
* Armenia L. E. *Captivus alligatus tropheo.*
* ΟΜΟΝΟΙΑ ΝΙΚΟΜ. ΝΕΩΚΟ. *Templum in quo Jupiter.*
* ΝΙΚΑΕΩΝ. *Figura ſtans.*
* ΑΒΓΑΡΟϹ ΒΑϹΙΛΕΥϹ. *Caput Regis Abgari.*
* ΠΡΟΥϹΙΕΩΝ ΠΡΟϹ ΥΠΙΩ. *Bos.*
* . . . ΜΗΤΡ. ΙΕΡΑϹ. ΚΑΙ ΑϹΥΛ. . . *Mulier capite turrito &c.*
L. *Caput.*
L. Δ. *Caput Orientis.*
L. I *Iſis decumbens in lectiſternio.*
ΘΗΡΕΩΝ. *Terminus.*

Duplici modo Antiqui Deum Terminum fingebant, vel cum pedibus ut in hoc nummo cernitur, vel cubo impoſitum, qualem ſibi pro typo elegerat vir incomparabilis Deſid. Eraſmus Roterodamus. De Thera dictum eſt. p. 195.

Conſecratio. *Aquila in Cippo.*

Lucilla, Pag. 207.

Venus. *ſtans.*
Veſta. *ſtans.*
Juno. *ſtans.*
Juno Regina. *ſtans.*
Fecunditas. *Sedens coram puero.*
Pudicitia. *ſedens.*
Pudicitia. *ſtans.*
* ΤΥΧΗ ΑΔΡΑΝΝΩΝ. *Caput turritum.*
* . . . . *Caput Palladis.*
* L. Z. *Iſis in lectiſternio.*

Commodus, Pag. 208.

Princ. Jovent. *Imp. ſtans ad trophæum.*
Principi Juventutis. *Manus juncta cum ſigno.*
* Equeſter Ordo Principi Juventutis S. C. *in clypeo.*
Libertas Aug. &c. *ſtans.*

Hilaritas. *ſtans.*
Pietas Aug. *inſtrumenta Pontificalia.*
Idem. *& diverſus.*
Spes Publica. *ſtans.*
Salus Aug. &c. *Sacrificans.*
Vot. XX. &c. *Mars gradiens.*
Idem. *Victoria gradiens.*
Idem. *Figura in Templo.*
Idem. *Fortuna.*
Idem. *Pallas.*
Idem. *Minerva.*
Idem. *& Diverſus.*
* Tr. P. VI. Imp. IIII. Coſ. III. P.P. S.C. *currus triumphalis.*
Idem. *& diverſus.*
Virtus &c. *Imp. ſedens.*
* De Germ. Tr. P. II. Coſ. P. P. S. C. *Trophæum.*
* Liberalitas Aug. S.C. *quatuor figuræ.*
* Lætitiæ C. V. P. P. S. P. Q. R. *in laurea.*
* Hercul. Romano Aug. S. C. *Hercules, trophæum.*
* Hercul. Roman. Augu. *clava in laurea.*
* Herculi Romano Auguſto. S. C. *Arcus, clava, pharetra.*
Herculi Commodiano. &c. *Hercules, ara.*
Nobilitas. *Figura ſtans.*
Vota Decen. Suſc. &c. *Imperator Sacrificans.*
Primi Decennales. &c. *in laurea.*
* Apollini Palat. Imp. VIII. Tr. P. XIII. Coſ. V. *Apollo lyram tenens columna impoſitam.*
* Apol. Monetæ. P. M. Tr. P. XV. Imp. VIII. Coſ. VI. S. C. *Apollo columna innixus.*
. . . . *Caput Commodi.*
* Col. L. Ao. Com. P. M. Tr. P. XV. Imp. VIII. Coſ. VI. S.C. *jugum boum.*
* Col. Prima F. Aug. Cæſar. *Caput Serapidis.*
* Col. A. A. Patrenſ. *Colonus agens boves.*
* Col. A. A. Patr. *Æſculapius.*
* Col. . . . *Caput muliebre turritum.*
* Col. Aug. Troad. *Equus paſcens.*
* Idem. *Aquila tenens caput bovis.*
* Idem. *Sybilla petra dextrum pedem imponens.*

* C. L. I. Cor. *Victoria gradiens.*
* Idem. *Neptunus ſedens.*
* Idem. *Arbor, puer ſupra Delphinum.*

De Colonia Julia Corintho ſupra frequenter dictum eſt : ita ut nulla ſit urbs cujus tot extent diverſa monumenta : fortaſſis quòd ex Græcis Romæ vicinior fuerit, armamentarium habuerit celebre, & Duum-Virorum navalem nobiliſſimum.

* ΠΕΡΓΑΜΗΝΩΝ. *Æſculapius.*
* ΛΑΜΨΑΚΗΝΩΝ. *medius pegaſus.*
* . . . . ΛΙΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *mulier eques.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟρων. *Mulier capite turrito in clypeo ſedens.*
* ΝΕΙΚΟΜΗΔεων *Aquila.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Templum.*
* ΦΩΚΑΙεων ϹΤΡΑ. ΗΡΑΚΛΕΙΔΟ ΤΑϹΚΛΗ. Τ.Β. *Duæ figuræ.*
* ΟΥΛΠΙΑϹ ΠΑΥΤΑΛΙΑϹ. *Hercules.*

* . . . . ΠΑΥΤΑΛΙΑϹ. *Templum inter lauros.*

Ulpia Pautalia frequenter eſt celebrata in nummis antiquis : nullum aliud ejus templum vidi præter illud quod in hoc expreſſum eſt. Lauri fortaſſis Apollinem indicant.

* ΜΗΤΡΟΠΟ. ΚΑΙϹΑΡΕΙΑϹ. *Ara è qua ſpica : Ei inſcriptum* ΕΤ. Ι.
* . . . . ΧΠ ΠΙΕΡ ΑϹΥΛΟ.... *Mulier eques.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ Β ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana in curru à cervis vecta.*
* . . . . . . *Capita adverſa Aurelii & Fauſtinæ.*
* N. . . . Tr. ΒΟϹΤΡΑ, *Camelus.*
* . . . . *ιων* ΙΕΩΝ *templum in quo inſcriptum eſt* ΚΟΜΟΔΕΙΑ.
* . . . . *Europa à Jove rapta.*
* ΡωΜΑΙωΝ ΗΡΑΚΛΕΩΝ. *Commodus ſub habitu Herculis coronatus a Victoria.*
* *Commodus à Pallade coronatus.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Hercules.*
* ΤΡΑΠΕΖουντιων. *medius Deus Lunus cum medio Pegaſo.*
* ϹΕΒΑϹΤΗΝωΝ ϹΙΡ. IS. *Mars gradiens.*
* ΑΔΡΙΑΝΗϹ ΤΑΡϹΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ. *Pallas.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙτων ΕΠΙ ϹΤΡ. ΟΥΑ. ΚΑϹΤΟΥ. *Mercurius rupi inſidens.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠΙ ϹΟΥ. ΜΑΚΡΙΑΝΟΥ. *Quadriga.*
* . . . ΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Hercules domans equos Diomedis.*
* ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Templum in quo Hercules.*
* L. A. *Caput muliebre coram Luna creſcente.*
* L. A. *Spes ſtans.*
L. A. *Aquila fulguri innixa.*
* L. S. *Roma ſedens.*
* L. KE. *Victoria triumphans in quadriga.*
* L. K. Z. *Caput Jovis.*
. . . . . . *Æſculapius.*
ΔΙΟϹ ΚΑΤΕΒΑΤΟΥ ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ.

Crispina, Pag. 215.

Juoo *ſtans.*
Juoo Regina *ſtans.*
Ceres *ſedens.*
* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ ΕΠΙ ΑΙΛιυ ΠΟΝΤΙΚΟΥ. *Tres piſces.*
* . . . . ΜΑΓΝΗΤΩΝ ϹΙΠΥΛΟΥ. *Mater Deum ſtans inter duos leones in medio templi.*
* . . . . ΑϹΥ. ΑΥΤΟΝΟΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΑϹ. *figura muliebris ſtans inter duos canes.*
* ΑΔΡΙΑΝΗϹ ΤΑΡϹΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ. *Minerva ſtans.*
* ΓΕΡΜΗΝΩΝ. *Duæ figuræ muliebres globulum columnæ imponunt, in quarum medio vas poſitum.*
* ϹΜΥΡ. ΕΠΙ ϹΤΡΑ. ΜΕϹϹΑΛΙΟΥ. *Imperator eques haſta leonem debellans.*
* ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΙ. ΣΤΡΑ. *ſorte reg.* . . . . ΕΥΤΥΧ. *Fortuna ſtans.*

PERTI-

Pertinax, Pag. 216.

* Providentiæ Deorum Coſ. II. S. C. *Figura ſtans.*
* Lætitia Tempor. Coſ. II. S. C. *ſtans.*
* Æquit. Aug. Tr. P. Coſ. II. *ſtans.*
* Vot. Decen. Tr. P. Coſ. II. S. C. *Imperator ſacrificans.*
* Opi Divin. Tr. P. Coſ. II. S. C. *figura ſedens.*

Didivs Ivlianvs. Pag. 218.

* P. M. Tr. P. Coſ. S. C. *Fortuna ſtans.*

Manlia Scantilla Pag. 218.

* Iuno Regina S. C. *ſtans.*

Pescennivs Niger. Pag. 219.

* ΚΑΙϹΑΡΕΙΑϹ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗϹ. *Diana Venatrix.*
* ΑΔΡΙ. . . . . Κ ΙϹΑΡΑΙΩΝ ΜΗΤΡΟ. *Fortuna ſtans coram figura ſedente.*

Item. *Æſculapius.*

Albinvs. Pag. 220.

* Seculo Frugifero. *Mercurius ſtans.*
* Felicitas. Coſ. II. S. C. *ſtans.*
* Coſ. II. S. C. *Æſculapius.*
* Fortuna Reduci. Coſ. II. *ſedens.*

ΓΑΔΕΙΡΗΤΩΝ. *Hercules in templo.*

Nummus hic à Gaditanis cuſus eſt, ad fretum hujus nominis. Tyriorum erat colonia, quæ Herculem colebat ſuo nomine Gaditanum. Vide Triſtanum in Albino.

Severvs, Pag. 222.

P. M. &c. *Fortuna ſtans.*
Idem. *Trophæum cum captivis.*
Idem. *Dea ſtans.*
Idem. *Minerva ſedens cum puero.*
Idem. *Victoria cum duobus captivis.*
Idem. *Genius ſacrificans.*
Idem. *Ceres.*

* Dis Auſpicibus. Tr. P. III. Coſ. II. P. P. *Hercules & Bacchus.*
* Coſ. III. Lud. Sæc. Fec. S. C. *in columna inter Herculem & Bacchum.*
* P. M. Tr. P. XV. Coſ. III. P. P. *Templum in quo Hercules ſtat inter duos angues.*
* Felicitas Sæculi. S. C. *Quinque figuræ.*

Felicitas *ſtans.*

* Fides Leg. Tr. P. Coſ. S. C. *Dea ſtans.*
* Victoriæ Britannicæ S. C. *Victoria inſcribens clypeo ex arbore pendente.*
* Vict. Part. Max. *gradiens.*
* Victoriæ Augg. *Biga Triumphalis.*
* Reſtitutor Vrbis S. C. *Roma ſedens.*
* Indulgentia Augg. in Carth. S. C. *Juno inſidens leoni.*
* Adventui Augu. Feliciſſimo. S. C. *Imperator eques præcedente milite.*
* P. M. Tr. P. XIII. Coſ. III. P. P. S. C. *Portus turribus magnificis ornatus.*
* P. M. Tr. P. XII. Coſ. III. P. P. S. C. *Navis.*

Apollini Auguſto. *Figura ſtans.*

* I. O. M. H Col. Hel. *Templum decapylum.*

Idem. Templum diverſum.

* Col. Hel. *inter duas Aquilas legionarias in laurea.*
* Col. Aug. Troa. A. *Equus paſcens.*
* Municip. Stobenſi. *Victoria gradiens.*

Antiochen. Col. *Iſis ſtans.*

* C. L. I. Cor. *Figura tenens puerum &c.*
* ROC. I. Γ. C. *inverſi characteres, ſic leguntur.* C. L. I. COR. *Delphin portans puerulum ſub arbore.*
* C. L. I. Cor. *Templum, Bos, arbor.*
* ΑΚΡΑϹΙΩΤΩΝ. *Æſculapius.*
* ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ. *Bacchus cum pardo.*
* Idem. *Botrus ſeu uva racemi.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. *Bos.*
* ΜΑΡΧΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ ΕΠΙ ΓΕΝΤΙΑΝΟΥ. *Bacchus ſtans.*
* ΜΙΤΡΟ. ΠΟΝΤΟΥ ΤΟΜΕΩΝ. Δ. *Jupiter ſedens.*
* ΟΥΛΠΙΑϹ ΠΑΥΤΑΛΙΑϹ. *Aquila globo inſiſtens roſtro coronam gerens.*
* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ *victoria gradiens.*
* ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ ΠΙΕΡΙΑϹ. *Fulgur menſa impoſitum.*
* ΑΥΓΟΥϹΤΗ ΤΡΑΙΑΝΗ. *Diana venatrix.*
* ΑΒΓΑΡΟϹ ΒΑϹΙΛ. ΜΕΓ. *Caput Regis.*
* Idem. *& diverſus.*
* ΑΥΓ. ΔΟΜΝΑ ΤΥΧΗ. . . . *Caput Juliæ Domnæ in templo.*
* ΕΝ ΠΑΘΜΩΔΑ. *Figura armata &c. Fortaſſis Martis.*
* ΤΥΥΡΑΝΩΝ. *Hercules dextrâ clavam, ſiniſtrâ poma.*
* ϹΑΜΟ. . . . . . *Dea ſtans.*
* ΠΕΡΓΑΙΩΝ. *Diana.*
* ΑΒΑ... . . . *Jupiter ſedens.*
* ΑΜΙΠΟ. . . . *Dea ſedens.*

ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ϹΩΤ. *Caput Juliæ in templo.*

Obſervandum Juliam Domnam interdum dictam eſſe Fortunam, hic ſervatricis nomine donari, quod populorum erga eam cultum indicat.

ΤΡΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Palma.*

Illâ indicatur Tripolis Syriæ.

ΑΒΥΔΗΝΩΝ. *Capita Serapidis & Oſiridis.*

...ΔΙΟΥΠΟΛΙΤΩΝ, *Capita Caracallæ, & Getæ.*

Ivlia Domna, Pag. 230.

Veneri victr. *columnæ innixa.*
Sæculi Felicitas. *ſtans.*
Hilaritas *ſtans.*
Idem. *Diana ſtans.*
Venus Genetrix *ſedens.*
Fortunæ Felici. *Dea ſedens coram puerulo.*

* Veſta. S. C. *Templum cum quatuor figuris.*
* Veſta Mater. S. C. *Templum cum ſex figuris.*
* Mater Caſtrorum. S. C. *Figura ſtans, ara, tria ſigna militaria.*
* Luna Lucifera S. C. *in curru.*
* Fecunditas. S. C. *ſedens, orbem ſtellatum tenens cum quatuor puerulis.*

Fecunditas *ſedens.*
Juno Regina *ſtans.*

* Col. Alex. Aug. Tro. *Equus paſcens.*
* C. L. I. Cor. *Victoria gradiens.*

* Municip. Stobeoſium. *Figura ſtans lanceam tenens cui ſerpens intortus.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Triumphus Bacchi.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗϹ ΑΡΤΕΜΙΔΟϹ. *Diana, genius cum tauro.*
* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Cabirus in templo.*
* . . . . ΛΟϹ.
* ΙΛΙΕΩΝ. *Figura ſacrificant coram Iſidis ſtatua.*
* ΙΛΙΕΩΝ. *Pallas.*

Sephyrus Metrop. Colonia. *Vexillum Bos.*
* ΠΑΤΤΑΛΙΩΤΩΝ. *Juſtitia.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Figura Sacrificans.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana Venatrix.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. *in laureo.*
* ΚΡΗΤΙΕΩΝ. ΦΛΑΤΙΟΠΟΛΙΤΩΝ. *Fortuna.*
* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Lyra.*
* ΕΡΜΙωΝΕωΝ. *Mercurius.*
* ΠΡΟΤϹΛΕΩΝ. *Diana inter cervos.*
* ΜΙΛΗϹΙΩΝ ΕΠΙΠΟϹ. . . ΑΝΔΡΟΤ. *Sol ſtans.*
* ΦΩΚΑΕ. ΕΠΙ ϹΤΡΑ. . . *Duæ figuræ muliebres cum duobus leonibus.*
* ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΟΝΙΑϹ ΣΙΚΦ. *Templum.*
* ΕΥΚΑΡΠΕΩΝ. *Cybele ſtans, dextram leoni imponens.*
* ΕΛΑΙΤΩΝ. *Æſculapius.*
* ϹΜΥΡ. ΠΡΩ. ΑϹΙΑϹ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Figura galeata ſedens, dextraque templum tenens.*
* ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Duæ figuræ ſtantes.*
* ΤΥΡΑΝΩΝ. *Cybele ſedens.*
* ΥΠΑΙΠΗΝΩΝ. *Templum.*

ΕΠΙ ϹΤΡ. ΦΛ. . . ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. *Fluvius decumbens.*

Caracalla. Pag. 254.

P. M. &c. *Serapis ſtans.*
Idem. *Idem fere.*
Idem. *Serapis ſedens.*
Idem. *Imp. ſtans extra ramum.*
Idem. *Imp. ſtans dextra victoriolam.*
Idem. *Roma ſedens.*
Idem. *Roma ſedens cum puero.*
Idem. *Victoria gradiens.*
Idem. *Libertas ſtans.*
* Victoriæ Britannicæ S. C. *Victoria inſcribens clypeo.*

Idem. *ferè idem.*
* P. M. Tr. P. XVI. Imp. II. Coſ. IIII. P. P. S. C. *Quadriga triumphalis.*
* P.M.Tr.P.XX.Coſ.IIII.P.P.S.C. *Sol in quadriga.*
* P.M.Tr.P.XVIIII.Coſ.IIII.P.P.S.C. *Leo fulgur teneas.*
* Pontif. Tr. P. XIII. Coſ. III. S. C. *Imperator Stans juxta trophæum & captivam.*
* P. M. Tr. P. XV. Coſ. III. P. P. S. C. *Elephas.*
* Coſ Ludos Sæcul. Fec. SC. *Hercules & Bacchus.*
* P. M. Tr. P. XVIII. Coſ. IIII. P. P. S. C. *Æſculapius cum Teleſphoro.*
* Severi Pii Aug. Fil. S. C. *Inſtrumenta Pontificalia.*
* Jovi Soſpitatori S. C. *Jupiter in templo.*
* P. M. Tr. P. XX. Coſ. IIII. P. P. S. C. *Diana in curru à bovibus vecta.*

Idem. *ferè idem.*
* Indulgentia Aug. In Carth. S. C. *Juno inſidens leoni.*
* Pontif. Tr. Pot. Coſ. II. S. C. *Navis.*
* Felicitas Sæculi. *Quinque figuræ.*

Felicitas Aug. *ſtans.*
* Rector Orbis. S. C. *Imperator habitu Jovis dextrâ orbem tenens.*

Providentiæ Deorum.
Fort. Red. *&c. ſedens.*
Iſthmia. *in corona.*
* Col. ΛΑΟΔΙϹ. ΑϹΜΑ. . . Δ. Ε. *Aquila in templo.*
* ΛΑΟΔΙϹΕΩΝ. *Duæ figuræ lactantes.*
* ΛΑΟΔΙϹΕΩΝ. *Dea in templo.*
* ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟϹ. . . *Figura equum fræno retinens.*
* C. L. I. Cor. *Puer incubans delphino, arbor.*
* Col. A. A. Patr. *Mercurius rupi inſidens, agnus.*
* I. O. M. H. Col. Helv. *Templum.*

Colonia Helvia. *Caput muliebre turritum, retro laurus.*

Etiam hic nummus Coloniam Helviam. Significat quæ Caracallæ jampridem nummum dicaverat, ut videre eſt pag. 218. de illa dictum eſt pag. 225.
* Col. Met. . . . *Caput turritum.*
* Municip. Stob. *Victoria gradiens.*
* Munic. Co. . . . An. . . . *Ruſticus ſacco onuſtus.*
* Col. Au. Metro Sid. *Currus.*
* Col. Aug. Troad. *Equus paſcens.*
* Col. Alexand. Aug. *Sibylla laurum dextra tenens tripodi pedem imponens.*
* Col. Aug. Troas. *Romulus & Remus lactantes.*

Col. Alex. Troas. *Templum in quo ſerpens tripodi implicitus.*
* Coloni. Sept. Tyrus Met. *Victoria in columna coronans ſignum.* &c.
* Col. Jul. Aug. Fel. Ber. *Hercules puer inter angues.*
* Col. Jul. Aug. Fel. Ber. *Templum in quo figura a Victoria coronatur.*
* C. I. Au. Sinop. Ah. . . . *Serapis in lectiſternio.*
* Col. Ptolemais. *Caput Serapidis.*
* Col. Cæſ. Antioch. *Deus Lunus cum gallo &c.*
* Geo. Col. Antioch. *Dea ſtans.*
* Roma. Fel. *Romulus & Remus ſub lupa.*
* Col. Fl. Pac. Deult. *Romulus & Remus ſub lupa.*

Col. Jul. . . . *Templum Pulcherrimum.*
Idem. *ferè idem.*
Idem. *ferè idem.*
* ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ. ΥΠ. ΚΥΝΤΙ. ΑΙΛΙΑΝΟΥ. *Aquila fulguri innixa.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟϹ. ΤΟ. Β. Δ. Ε. *Aquila.*
* Idem. excepto. Δ. Ε. *Aquila fulguri innixa.*
* Idem. *Aquila, infra caput corona cinctum.*
* . . . . ΠΛ. *Aquila.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Bacchus ſtans.*
* Idem. *Jupiter ſedens.*

Idem. *fere idem.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗ. ΚΟ. Ε. SC. *Mulier clypeo inſidens, homo natans, ſive fluvius.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Apollo ſagittarius.*
* Idem. *Serpens plurimis gyris implicatus.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ Δ. ΝΕΩΚΟ. *Diana in templo.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana & Bacchus ſtantes.*
* ΜΗΤΡΟΠΟ. ΠΟΝΤ. ΤΟΜΕΩΝ. *Hercules taurum domans.*

* ΒΥΖΑΝ-

* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Uva racemi.*
* ΣΜΥΡΝΑ. . . . *Jupiter ſedens.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. ΚΗ. *Ara inter faces ſerpentibus circumdata.*
* ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Urna cui inſcriptum* ΠΥΘΙΑ.
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Caput Deæ.*
* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Serpens tripodi implicitus.*
* ΜΗΤΡ. ΚΑΙϹΑ. ΕΤ Ρ. *Mens in templo.*
* ΘΕΑϹ ϹΥΡΙΑϹ ΙΕΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *in laurea.*
* ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. ΚΑΛ*ικαδνυ*. *Pallas captivum ſternit.*
* ΣΕΛΕΥΚΕΩΝ. Π. ϹΥΡΙΑϹ. *Templum.*
* ΣΕΛΕΥΚΙΑϹ ΠΙΕΡΙΑϹ. . . *Caput Juliæ Domnæ.*
* ΟΔΗϹϹΕΙΤΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΠΡΟΥϹΑΕΩΝ. *Ajax Decumbens.*
* ΚΟΛ. ΕΔΕϹϹΑ. *Caput turritum.*
* ΚΟΛω. ΜΑΡΕΔΕϹϹΑ. *Caput turritum.*
* ΚΟΛΩ. ΜΑΡΕΔΕ. *Ara inter duo capita turrita.*
* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ. *Duæ formæ ſtantes.*
* ΚΟΛΟΝΙΑ. . . ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Κ. Φ. *Dea ſedens ad cujus pedes fluvius natare videtur.*
* . . . . *Puer camelo inſidens.*
* ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. *Navis.*
* Idem. *Imperator ſtans habitu togato.*
* ΜΗΤΡΟ. ΑΝΚΥΡΑϹ. *Victoria gradiens.*
* ΜΙΔΑΕΩΝ. *Æſculapius.*
* ΚΟΙΝΩΝ ΘΕϹϹΑΛΩΝ. *Pallas ſtans.*
* ΚΟΙΝΟΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ. ΝΕΟ. Β. *Alexander Bucephalum domans.*
* ΝΕΙΚΟΜ. . . *Serpens interius tripode, laurus, corona.*
* ΑΝΘΗΔΟΝΟϹ. *Figura turrita in templo.*
* ΜΙΤΡΟ. Α. . . Ε. *Templum.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Templum.*
* ΝΙΖΑΙΕΩΝ. *Satyrus capram trahens.*
* ΚΑΙϹΑΡΕΩΝ ΑΓΗΝΩΝ. *Bacchus ſtans cum Satyro & tigri.*
* ΚΑΡΡ. ΚΟΛΟ. *Stella in luna.*
* ΜΗΤΡΟΠΟ. . . . *Stella in luna.*
* ΜΑϹΤΑΡΕΙΤΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΓΑΔΑΡΕωΝ ΠΟΠ. Γ. Τ. *Navis.*
* . . . . . ΜΗΤΡΟΚΟ. ΙΑΙΑ ΠΥΘΙΑ. *Urna.*
* Ν. Ε. ΜΗΤ. . . . ΠΥΘΙΑ. *Urna inter duas lauros.*
* ΙΣΤΗΜΙΑ *in corona ex lauro.*
* ΔΑΜΑϹΚΟΥ ΙΕΡΑϹ ΚΑΙ ΑϹΥΛΟΥ, *in corona quercea legitur* ϹΕΒΑϹΜΙΑ.
* ΤΟΜΕΟϹ. *Cupido ſtans.*
* ΑΒΥΔ*ινων*. *Leander inter procellas luctans,* & *Hero in excelſa turri.*
* ΟΜΟΝΟΙΑ ΤΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ ΠΥΘΙΑ ΕΝ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙ. *in corona laurea.*
* ΠΡΥΜΝΗϹ ϹΕ. *Dea ſedens.*
* ΟΥΛΠΙΑϹ ΠΑΥΤΑΛΙΑϹ. *Serpens.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Ciſta è qua ſerpens.*
* . . . . ΑΝ. . . . *Eques.*
* ΜΗΤΡ. *Caput turritum in templo.*
* ΠΥΛΙΩΝ. *Æſculapius.*
* . . . ΤΑΡϹΟΥ. . . . ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ. *Corona in qua* ΔΗΜΙ.
* ΤΑΡϹω ΚΟΛ. . . ΙΟΝ. ΕΛΕΥΘ. *Dea ſedens.*
* . . . . . Ϲ. ΕΛΕΥΘΕΡ. Β. Θ. *Diana Epheſia.*
* ϹΑΜΟϹΑΤΕωΝ ΜΗΤ. ΚΟΜ. *Dea ſedens aquilam tenens.*
* ΝΙΚΟΠΟΛΕΩϹ ΙΕΡΑϹ. *Dea ſedens.*
* ΟΥΛΠΙΑϹ ϹΕΡΔΙΚΗϹ. *Ceres in curru.*
* Idem. *Æſculapius.*
* Idem. *Imperator ſedens.*
ΓΑΒΑΛΕΩΝ. *Fortuna ſedens.*
ΡΟΔΙΩΝ. *Caput Solis.*
S. C. Δ. Ε. *Aquila in laurea.*

PLAUTILLA, Pag. 249.

* Venos Victrix. S. C. *ſtans.*
* Concurdia Augg. S. C. *Sedens.*
* Pietas Augg. *Dea puellum fovens.*
Idem. *fere idem.*
* C. L. I. Cor. *Figura ſedens.*
* ΓΑΖΑ, ΑΖΑ. *Duæ figuræ in templo.*
* ΕΛΑΙΤΩΝ. *Æſculapius.*

GETA, Pag. 251.

* Nobilitas. *ſtans.*
* Pontif. Tr. P. II. Coſ. II. S. C. *Imperator coronans trophæum.*
* Pontifex Coſ. S. C. *Hercules in templo.*
* Pontif. Coſ. II. S. C. *Minerva ſedens &c.*
Idem. *Mulier ſtans cum duobus puerulis.*
Idem. *ferè idem.*
* Fort. Red. Tr. P. III. Coſ. II. P. P. S. C. *Fortuna ſedens.*
Idem. *ferè idem.*
* Felicitas Sæculi, *Quinque figuræ.*
* Princ. Iuvent. Coſ. S. C. *Tres Equites.*
* Sæcularia Sacra, S. C. *Tres figuræ ſacrificantes.*
* Victoriæ Aoguſtorum S. C. *Victoria coronans duos fratres, &c.*
* Caſtor S. C. *ſtans equum fræno tenens.*
Coocordia militum. *Figura ſtans inter ſex ſigna militaria.*
Vota Publica.
* C. L. I. Cor. *Biga.*
* Idem. *Diana venatrix.*
* Col. Hel. *in corona inter duas aquilas.*
Idem. *Caput turritum.*
* Col. Ptolemais. *Colonus agens jugum boum cum quatuor ſignis militaribus.*
* C. I. F. Sinopes. *Piſcis.*
* Stabou. *Bos.*
* Munici Stoben. *Victoria ſtans.*
* ΛΑΟΔΙϹΕΩΝ. *Caput in templo.*
* ΜΗΤΡΟΠ. ΠΟΝΤ. ΤΟΜΕΩ. Ε. Δ. *Aquila ſuper aram inter duo ſigna militaria.*
* ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Hercules ſuffocans Leonem.*
* ϹΤΡΑΤΟΝΙΚΕΩΝ. *Ceres ambabus manibus faces tenens, juxta pedes currus a ſerpentibus vectus.*
* ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. *Figura ſtans.*
* Idem. *Imperator ſtans.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Minerva ſtans.*
* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Figura ſtans inter aram & laurum.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Palma in urna.*
* ΠΑΥΤΑΛΙΟΤΩΝ. *Calathus frugibus refertus.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. *Aper.*
* Idem. *Cervus.*
* ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. *Diana venatrix.*
* ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΩΝ. *Fluvius decumbens. Navis.*
* ϹΥΚΥωΝΙωΝ. *Salus pateram tenens, ſerpens ejus collo involutus.*
* ΗΡΑΚΛΕΙΑϹ ΕΝ ΠΟΝΤΩ. *Caput Palladis.*
* ΟϹΙϹΑ. . . *Figura ſtans.*
* . . . . ΝΙΩΝ. *Jupiter ſedens.*
ΑΤΤΑΙΤΩΝ. *Fluvius decumbens.*
ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Uva racemi.*

Macrinvs, Pag. 256.

Pontif. Max. &c. *Jupiter ſtans.*
Idem. *Figura ſtans columna innixa.*
Iovi conſervatori. *Jupiter ſtans.*
Salus publica. *Sedens.*
* Securitas Temporum S. C. *Columna innixa.*
* Felicitas Temporum, *ſtans & caduceum tenens.*
* Iovi Conſervatori. S. C. *Fulgur dextra tenens, &c.*
* Vict. Parth. P. M. Tr. P. II. Coſ. II. P. P. S. C. *Sedens inſcribens clypeo.*
* Pontif. Max. Tr. P. I. S. C. *Currus triumphalis.*
* Col. Augg. Cæſar. *Colonus agens jugum boum.*
* Sephyro Metro. Colon. Leg. XII. *Bos, ſignum legionis, concha.*
* Æl. Munici. Comm. *Prora Navis.*
* ΦΑΝΕΑϹ ΠΟΛΕΩϹ. *Templum, Mons, Aquila.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Jupiter ſtans.*
* Μ. ΟΠΙ. ΑΝΤ. ΔΙΑΔΟΥΜΕΝΙΑΝΟΣ. *Caput Diadumeniani.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑϹΙΑϹ. *Diana venatrix.*
* ΓΑΒΑΛΕΩΝ. *Fortuna ſedens.*
* ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟϹ ΙϹΤΡΟΝ. ΤΠ. *Hygiaa & Æſculapius.*
S. C. Δ. Ε. *in laurea.*

Diadvmenianvs, Pag. 259.

* Princ. Inventutis. S. C. *ſtans cum duobus ſignis militaribus.*
* Idem. *Idem cum tribus militaribus.*
Idem. *Idem* [io ære minuto.]
* Spes Publica. *ſtans.*
* Tyrus Metro. Coloni. *Arbor Phœnicia, Palma.*
* Tyrus Metr. Col. *Hercules Tyrius.*
* ΦΑΝΕΑϹ ΠΟΛΕΟϹ. ϹΤΡ. ΠΑΛ. *Dea in templo.*
* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Victoria ſtans.*
* ....., Κορκυραίων. *Navis.*
* S. C. Δ. C. *Aquila in corona laurea.*

Elagabalvs, Pag. 262.

* Sacerdos Dei Solis Elagab. S. C. *Imperator ſacrificans.*
* P. M. Tr. P. IIII. Coſ. III. P. P. S. C. *Imperator ſacrificans.*
* P. M. Tr. P. III. Coſ. III. P. P. S. C. *Sol gradiens.*
Idem. *Sol ſtans.*
Pax Auguſti. *gradiens.*
Pax...... *Mars ſtans.*
* Adveotus Auguſti S. C. *Eques.*
* P. M. Tr. P. II. Coſ. II. P. P. *Imperator triumphans in quadriga.*
* Liberalitas Aug. II. P. M. Tr. P. II. Coſ. II. P. P. S. C. *Sedens in theatro &c.*
Libertas Aug. *ſtans.*
* Munic. Stobenſium. *Victoria ſtans.*
* Colo. Tyro. *Ruſticus fructus è palma decerpens.*
* ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ. *Caput turritum in templo.*
* L. Δ. *Caput Serapidis.*
* S. C. Δ. *Ovis in laurea.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Col. Δ. Ε. S. C. *Dea inſidens rupi ad cujus pedes Orontes.*

* { ΑΔΙΡΒΗΝΩϹ. *Caput radiatum.*
ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Hygiaa ſedens prope Teleſphorum.* }
* ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟϹ ΙϹΤΡΟΝ ΤΠ. ΝΟΥΒΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ. *Caſtellum.*
* ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟϹ ΙϹΤΡΟϹ ΕΠ. ΝΟΥΒΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ. *Imperator ſacrificans.*
* ΜΑΡΚΟΥ ΑΥΓ. ΤΡΑΙΑΝΗϹ ΕΠ. ϹΤΡ. ΑΝΝΙΟΥ. *Cybele ſedens.*
* ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΠ. ΙΟΥΛ. ΑΝΤ. ϹΕΛΕΥΚΟΥ. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopia.*
* ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ ΥΠ. ΙΟΥΛ. ΑΝΤ. ϹΕΛΕΥΚΟΥ. *Dea ſtans.*
* ΑΠΟΛΛΟΝΙΑΤΩΝ. *Mercurius rupi inſidens.*
* ΗΡΑΚΛΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Saturnus.*
* ΓΑΔΑΡΕΩΝ..... *Figura inter duos leones ſacrificans.*
* ΤΡΙΠΟλιτων. *Tres figura.*
* ΘΥΑΤΕΙΡΗΝΩΝ. *Diana Venatrix.*
* ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Leo cum ſtella.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Tria ſigna militaria.*
* ΔΑΜΑϹΚΟ. ..... *in Corona.* ϹΕΒΑϹΜΙΑ.
* ΤΡΙΟΡΥΜ. *in urna.* ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ.
ΓΑΒΑΛΙΤΩΝ. *Fortuna ſtans.*
ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ. *Fulgur menſa impoſitum.*
.... *Templum, aut arcus triumphales.*
.... *Tria templa.*

Annia Favstina, Pag. 267.

* Concordia. *Elagabalus & Fauſtina ſtantes dextram jungentes.*
* Col. Met. *Colonus agens boves ac in vexillo legitur.* Leg.
* ...... *Fortuna ſtans.*

Ivlia Pavla, Pag. 269.

* Concordia S. C. *Sedens.*
* Concordia Æterna. S. C. *Tres figura ſacrificantes.*
* ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΝ ΜΗΤΡΟ .... ΑΜ Κ. Γ. Β. *Capricornus cum globo.*

Aqvilia Severa, Pag. 270.

Concordia *ſtans.*
* ΤΥΡ......... *Arbor inter ambroſias petras, canis ad conchyle.*
* Col. Alexan. *Caput muliebre turritum.*

Jvlia Mæsa, Pag. 271.

* Pudicitia S. C. *Sedens.*
* Fecunditas Auguſtæ, *ſedens cum puero.*
* Col. Aur. Metr. Sid. *Tria ſigna militaria.*
* Conſecratio. *Pavo gerens animam Auguſta.*

Hunc

Hanc nummum ſic explicat Herodianus lib. VI. *Adepta eſt honores imperatorios, ut mos Romanis eſt, & inter Divos relata eſt.*

* ΑΜΑϹΤΡΙΑΝΩΝ. *Sol & Luna ſtantes cum ſignis cœleſtibus.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Serpens.*
* ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Victoria Stans.*
* ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Ceres ſtans.*
* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΔΥΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Dea ſacrificans.*

JVLIA SOÆMIAS, Pag. 273.

* Venus Cœleſtis S. C. *ſtans.*
* Venus Cœleſtis. *ſedens.*
* ...... *Templum in quo figura ſtans.*
* ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Nemeſis ſtans.*

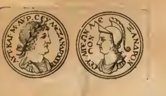
JVLIA MAMÆA, Pag. 274.

Felicitas Publica. *Columnis innixa.*
Veſta. *ſtans.*
* Felicitas Perpetua. *Quatuor figura.*
* Col. Fl. Pac. Deult. *Diana Venatrix.*
* Colonia Boſtra. *Caput turritum, Cornucopia.*
* ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ϹΕΟΥΗΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ ΕΥ. ϹΕΒ. *Caput Imp. Severi.*
* ϹΜΗΡΝΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Hercules aut Bacchus ſtans.*
* ΠΕΡΙΟΔΟϹ ΔΕΚΑΤΗ *in laurea.*
* L. ΙΓ. *Tropheum cum captivis.*
L. ΠΕΜΠΤΟΥ, ΜΑΜΕΑ ϹΕΒ. *Caput Mamea.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΑΠΟ ϹΙΠΥΛω. *Caput turritum.*
* ΑΙΓΙΕΩΝ ΜΕΤΡ. ΘΟϹ. *Nemeſis ſtans.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana cervum opprimens.*

ALEXANDER SEVERVS. Pag. 276.

P. M. &c. *ſol gradiens.*
Idem ferè. *Imperator ſtans.*
Idem ferè. *figura dextra ramum.*
Idem. *figura muliebris inter duo ſigna.*
Spes Publica *ſtans.*
Jovi Propugnatori. *Jupiter ſtans.*
* Mars ultor S. C. *gradiens.*
* Profectio Auguſti S. C. *Eques.*
* P. M. Tr. P. VIII. Coſ. III. PP S. C. *Triumphus.*
* Fides Militum. *Tres figura ſacrificantes.*
* Reſtitutor Monetæ S. C. *Imperator ſtans ſiniſtrâ lanceam tenens.*
* P. M. Tr. P. V. Coſ. II. P. P. *Ædificium pulcherrimum.*
* Liberalitas Auguſti IIII. S. C. *Dea ſtans.*
* Idem. *Quatuor figura.*

* { Imp. Sev. Alexand. Aug. Julia Mamæa Aug. mater. Aug. *Capita adverſa.*
Fides militum. *Tres figura ſacrificantes.* }
* { Imp. Sev. Alexand. Aug. Julia Mamæa Aug. mater. Aug. *Capita adverſa.*
Felicitas temporum. *Quatuor figura.* }
* Col. Alex. Tro. Aug. *Equus paſcens.*
* Col. Alex. Troa. *Equus paſcens.*
* Col. Al. Au. Tro. *Equus currens ad ſtatuam Diana.*
* Col. Ale. Aug. Tro. *Templum in quo Diana.*
* Col. Tyr. Met. *Imperator coronans trophæum, coronatur ipſe a Victoria ſtatua impoſita. Satyrus, conchyle.*
* Col. Fl. Pac. Deultum. *Serapis ſtans, ara.*
* Col. Aug. Pia. Metr. Sido. *Bacchus cum tigride & cane.*
Col. . . . *Serpentes aquila invidentes.*
Col. Cæſ. Antioch. *Romulus & Remus lactentes. A bor.*
* L. ΤΕΤΑΡΤΟΥ. *Caput Serapidis.*
* ΠΕΜΠΤΟΥ. *Serapis ſtans.*
* L. Ε. *Roma ſedens.*
* L. Τ. *Idem.*
* ϹΕΛΕΥΚεων ΚΑΛΥκαδνω. *Equus.*
* Idem *caput turritum.*
* ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ, *Bacchus cum tigride.*
* ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ ΥΠ. ΤΙΒΙΟΥ ΡΑΦΚΤΟΥ. *Dea ſtans.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΕΤΡΑΚΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana venatrix.*
* ϹΜΗΡΝΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Templum in quo Dea.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Nemeſis ſtans, ſiniſtra rhombum, ad ejus pedes rota.*
Item. *Roma ſedens victoriam dextra tenens, ſiniſtra haſtam.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Tria ſigna militaria.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Dea ſtans.*
* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ ΚΑΙϹΑΡΙΑϹ ΕΤ. Γ.
* ΜΗΤΡ ΚΑΙϹ. Α. ΕΤ. *tria folia planta.*
ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ.
. . . . ΝΕΩΚΟΡΟΥ. *Urna è qua ſerpens.*
* ΑΝΤΩΝΕΙΝΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Urna è qua palma.*
* { ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΧΑΝΔΡΟϹ. ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΙϹΑ. *Capita Alexandri & Julia*
ΑΓ. ΤυΧΗ ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΩΝ ΚΑΡΧΕΔΩΝ. *Dea ſtans.* }
* ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ ΕΠ. ϹΤΡ. ΑΥΡ. ΕΡΜ. *Pallas victoriam tenens.*
* L. Γ. *Fortuna in lectiſternio.*
* ΔΕϹΕΝων ΜΗΤΡΟΠ. *Dea ſedens.*
* ΤΗΝΙΩΝ. *Serpens tridenti intortus.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑϹΙΑϹ. *Serpens curru intortus.*
ΜΑΚΕ. . . . *Currus. Serpens è calatho inter duas faces aut quid ſimile.*

Pulcherrimus eſt iſte nummus, & admodum inſolens ejus typus, cujus tamen explicationem aggredi non poſſum ob nummi detrimentum.

* ATT. KAI. M. ATP. CEOT. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC CEB. *Capat Alexandri Severi.*
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. . . . *Capus Palladis.*

Certè nummus iſte eſt rariſſimus.

MAXIMINVS. Pag. 283.

* Victoria Aug. S. C. *gradiens.*
Salus Auguſti *ſedens.*
Providentia Aug. *ſtans.*
Votis Decennalibus *in laurea.*
* Victoria Germanica S. C. *Victoria coronans Imperatorem.*
P. M. &c. *Imperator ſtans inter tria ſigna.*
P. M. Tr. P. II. Coſ. P. P. S. C. *Imperator triumphans in Quadriga.*
Fides Militum. *Stans inter duo ſigna.*
* CIΔΗΤΩΝ. *Urna e qua palma menſa impoſita.*
* NIKAIEΩN. *Leo currens.*
Idem. *Dea ſtans dextra pateram, ſiniſtra cornucopia.*
* EΦECIΩN Γ. NEΩKOPΩN. *Diana Venatrix.*
* L. B. *Jupiter geſtatus ab Aquila.*
* L. Γ. *Fluvius decumbens.*
* ATT. K. Γ. IOT. OTHP. MAΞIMEINOC Γ. IOT. OTHP. MAΞIMOC K. *Capita adverſa Patris & Filii.*
BPOTZHNΩN. *Duo tritones ſublevantes ſellam cui inſidet aliquis Deus.*

Hunc nummum in ſuis SELECTIS NUMISMATIBUS vulgavit, & ut ſolet, elegantiſſimè explicavit Illuſtris Seguinus.

MAXIMVS, Pag. 285.

* Principi Juventutis S. C. *Princeps ſtans cum duobus ſignis militaribus.*
Idem. *in ære minuto.*
* Pietas Aug. *Signa Pontificalia.*
* Col. Aug. Tro. *Equus.*
* Col. Fl. Pac. Deult. *Apollo.*
* APΔIANΩN NEΩKOPΩN ЕПІ CEN. MENECTPATIANOT APA. *Serpens è ciſta prodiens inter ſpicam & papaveris florem.*
* PHNIΩN. *Dea ſtans dextra victoriolam tenens.*
* NIKOMHΔEΩN ΔIC NEΩKOPΩN. *Navis in qua milites, ſuper qua duo templa.*

GORDIANVS AFR. Pater, Pag. 287.

* Romæ Æternæ. *Roma ſedens.*
* TΠAIΠHNΩN CT. ΑΙΛ. ANT. TACTA. *Templum in quo Diana.*

GORDIANVS AFR. Filius, Pag. 288.

* Pietas Aug. *Signa Pontificalia.*
* M. ANT. ΓOPΔIANOC KAIC. *Caput Gordian.*
L. A. *Aquila coronam roſtro gerens.*

BALBINVS. Pag. 289.

* P. M. Tr. P. Coſ. II. P. P. *Imperator ſtans.*
* Votis Decennalibus S. C. *in laurea.*
* Jovi Conſervatori S. C. *Jupiter ſtans.*
* L. A. *Fortuna Iſis.*
* MIΛΗΣIΩΝ NEΩKOPΩN. *Sol in templo Cervum tenens.* &c.

PVPIENVS. Pag. 291.

* Concordia Augg. S. C. *Dea ſedens.*
* Victoria Augg. S. C. *ſtans.*

GORDIANVS PIVS. Pag. 292.

Jovi Conſervatori. *Jupiter ſtans.*
P. M. &c.
Idem. *Imperator ſtans dextra haſtam.*
Idem. *Imperator ſacrificans.*
* Pontifex Max. Tr. P. IIII. Coſ. II. P. P. *Imperator in curru coronatus à Victoria.*
* Pontifex Max. Tr. P. III. Coſ. II. *Quatuor figuræ.*
* Virtus Auguſti. *Imperator ſedens coronatus à Victoria retro miſſe.*
* Felicitas Aug. *Quæque figura ſupra pontem.*
Jovi Statori. *Figura ſtans.*
Æternitas Aug.
* *Templum cum figuris.*
Virtuti Auguſti. *Hercules.*
Pax Auguſti, *ſtans.*
* Col. Ber. *Duæ Aquilæ legionariæ.*
* Col. Jul. Aug. Ber. *Dea in templo.*
Col. Jul. Aug. Fel. Ber. *Figura ſtans.*
* Col. Vin. P. M. S. *Dea ſtans inter vitulum & leonem.*
* Idem *cum ſignis militaribus* LEG. X.
* CHCT. . . *figura ſtans in capite dextra avis.*
* Col. Tyr. Metr. AMBPOCIE ΠETPE. *Arbor, Concha &c.*
* Col. Jul. Aug. Pella. *Iſis ſedens.*
* C. CIHP. *Capricornus tenens globum.*
* Col. Aug Troad. *Jupiter aut Neptunus ſtans.*
Col. Jul. Aug. Fel. Ber. *Bacchus cum tigride ſtans dextra cornucopia tenens.*
* M. ANT. ΓOPΔIANOC. AT. *Capita Gordiani & Serapidis, Cornucopia.*
OΔHCCEITΩN. *Imperator ſacrificans.*
* Idem. *Idem excepto cornucopia.*
MAPKIANOΠOΛEITΩN TΠ. MHNOΦIΛOT. *Imperator ſtans.*
* Idem. *Idem.*
MAPKIANOΠOΛEITΩN TΠ. MHNOΦIΛOT. *Figura ſtans, fortaſſis Bacchi. &c.*
* ATT. K. M. ANTΩNINOC ΓOPΔIANOC. . . . *Capita Gordiani & Serapidis adverſa.*
ΔIONICOΠOΛEITΩN. *Serpens.*

* ATT.

* ΑΥΤ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ΑΥΓ. *Capita Gordiani & Serapidis.*
ΟΔΗϹϹΕΙΤΩΝ. *Urna è qua palma in qua ſcriptum eſt* ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ.

* ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ. *Serpens.*

* ΝΙΚΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠ. ϹΤΡ. ΑΥΡ. ΔΙΟΓΕΝΟΥϹ. *Cybele ſedens.*

* ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ΑΝΤ. ΤΡΑΝΚΥΛΛΕΙΝΑ. *Capita adverſa Gordiani & Tranquillina.*
ΤΟΜΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΠΟΝΤΟΥ. *Salus ſtans.*

* Idem. *Idem.*
ΟΥΛΠΙΑΝΩΝ ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. *Serapis ſtans.*

* Idem. *Idem.*
ΟΥΛΠΙΑΝΩΝ ΑΓΧΙΑΛΕΩΝ. *Dea ſtans.*

* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Vulcanus arma fabricans.*

* ΜΕΙΛΗΤΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠ. Μ. ΤΡ. ΑΥΡ. ΕΡΜΟΥ. *Diana.*

* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΕΒΔΟΜΗ ΤΗϹ ΑϹΙΑϹ. *Serpens Puer. &c. in corona.*

* ΜΑΓΝΗΤΩΝ. *Hercules ſtans.*

* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ ϹΠΡΚ. *Currus a cervis vectus & in quo figura ſtans.*

* ΚΟΙΝΟΝΙΑ ΕΦΕΣΙΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. *Capita jugata Serapidis & Iſidis.*

ΕΦΕϹΙΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΝ. *Bos.*

* ϹΑΡΔΙΑΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Figura ſtans aviculam dextra tenens.*

* ΔΕΒΕϹϹΑΙΩΝ. *Roma ſedens coronata à victoria.*

* ΜΗΤΡΟΠ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. *Stella in luna.*

* ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. *Caput turritum Imperatoris cum luna ſtatua, ara.*

* ΝΙΚΟΜΙΔΕΩΝ. . . . *Duæ figuræ, ſerpentes, Aquila Templum.*

* ΝΙΚΟΜΙΔΕΩΝ ΒΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Duæ figuræ coram ara & templo.* &c.

* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Quatuor ſigna militaria.*

* ϹΕΛΕΥΚΕΩΝ ΚΑΛ. *Pallas &c.*

* ΤΠΑΙΠΗΝΩΝ ϹΤ. ΑΙΛ. ΑΝΤ. ΤΑ. ΕΤ. Δ. *Dea in templo.*

* ΠΑΤΑΡΕΩΝ. *Apollo ſtans laurum tenens, ſerpens, tripus, & aquila globo inſidens.*

* ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. Β Ν Δ. *Caput montem gerens.*

* ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ ΕΠ. ΣΤΡ. ΚΑΛΛΙΝΕΙΚΟΥ. *Apollo ſtans.*

* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ. *Duæ figuræ.*

* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΜΗΤΡ. *Tripus &c.*

* ΤΗΜΕΙΤΩΝ Ε. ϹΤ. ΑΥ. ϹΥΡΑΤΟΝΙΑΝΟΥ. *Duæ figuræ ſtantes.*

ΝΙΚΟΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Templum cum figura.*

* Griff. An. CCC. VIII. *Caput barbatum veluti Serapidis.*

* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥϹΙΑϹ S. C. *Aquila coronam roſtro tenens.*

* L. Δ. *Trophæum cum captivis.*

* L. E. *Caput Palladis.*

* ΣΑΜΙΩΝ. *Juno in templo.*

* ΑΥΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ, ΑΒΓΑΡΟϹ. ΒΑϹΙΛΕΥϹ. *Duo principes ſtantes.*

* ΑΒΓΑΡΟϹ ΒΑϹΙΛΕΥϹ. *Eques.*

* Idem. *Caput Regis.*

. . . . ΤΩΝ. *figura ſtans.*

ΓΕΡΜΗΝΩΝ. *Fortuna.*

De Germia diximus in Criſpinæ nummo. p. 215.

TRANQVILLINA. Pag. 302.

* ΕΦΕϹΙΩΝ Α. ΑΣΙΑΣ. *Diana in curru a cervis vecta.*

* Idem. *Diana Eques.*

* ΕΦΕϹΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑϹΙΑϹ. *Diana Venatrix.*

* ΚΑΛΧΑΔΟΝΙΩΝ. *Apollo a cygno in cœlos vectus.*

* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Serpens.*

* ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΔΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Ceres.*

PHILIPPVS Pater. Pag. 303.

Pax æterna *ſtans.*

Æternitas Augg. *Elephas.*

* Sæculares Augg. *Columna in qua legitur.* Coſ. III.

Fides Militum *ſtans inter duo ſigna.*

Felicitas Temporum *ſtans.*

Fides exercitus. *Quatuor ſigna.*

* Liberalitas Augg. *Quinque figuræ.*

Annona Aug. Dea *ſtans.*

* P. M. S. Col. Vim. An. V. *Dea inter leonem & vitulum.*

* Provincia Dacia. *Dea ſtans inter aquilam & leonem, vexillum tenens in quo* Dr.

* Col. Hel. I. O M. H. *templum.*

* Col. Laodic. Alma. Δ Ε. *Aquila in templo.*

* S. C. *Aries in taurea.*

Col Laod. Metropol. *Cybele inter cervos.*

* ΖΕΥΓΜΑΤΕΩΝ. *Templum in vertice montis.*

* ΔΙΟϹ ΚΑΤΑΙΒΑΤΟΥ, ΚΥΡΡΗϹΤΩΝ. *Jupiter in templo.*

* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΠΥΘΙΑ. *Duæ figuræ.*

* ΦΩΚΑ. ΕΠ. ϹΤΡ. ϹΚΡΕΙΒΩΝΙΑΝΟΥ. *Duæ figuræ muliebres.*

* ΚΩΙΩΝ. *Victoria gradiens.*

* ΤΡΚΑΝΩΝ. *Bacchus ſtans &c.*

* ΕΦΕϹΙΩΝ ..... *Navis.*

* ΠΕΡΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟϹ. *Templum.*

* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟΚΟΛΩΝ Δ. Ε. S. C. *Caput turritum.*

* ΑΝΤΙΟΧΙΑ. ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥϹΙΑϹ. ΥΠΑΤ. S. C. *Aquila coronam roſtro tenens.*

* L. A. *Caput Jovis laureatum.*

* L. Γ. *Fortuna in lectiſternio.*

* L. Γ. *Aquila roſtro coronam gerens.*

* L. B. *Caput Jovis.*

L. Γ. *Fortuna ſtans.*

L. Γ. *Victoria ſedens.*

* ΑΥΤ. Κ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟϹ. Μ. ΟΥ. ϹΕΟΥΗΡΑ. *Capita adverſa viri & uxoris.*
ΜΗϹΑΜΒΡΙΑΝΩΝ. *Genii figura ſtans.*

* Idem. *Idem.*
Idem. *Serapis ſtans.*

Otacilia Severa. Pag. 307.

Pietas Aug. *ſtans.*
Concordia Augg. *ſedens.*
* Sæculares Augg. S. C. *Columna, in quo legitur* Coſ. III.
* Milliarium Seculum. *Columna in qua* Coſ. III.
Pudicitia Aug. *ſtans coram puerulo.*
* Provincia Dacia. An. I. *Figura cum vexillo inter leonem & aquilam.*
* Col. Jul. Aug. Fel. Ber. *Colonus agens boves. Templum in monticulo.*
* Col. ΔΑΜΑ. ΜΕΤΡ. *Lupa lactans Romulum & Remum. Signum militare in quo* Leg. VII.
* ΙΕΡΑΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Apollo juxta arborem.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ϹΙΠΤ. *Cybele ſedens.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΙϹ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Capita adverſa Serapidis & Iſidis.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΚΟΛΩΝ. Δ. Ε. S. C. *Caput muliebre turritum.*
* ΤΗΜΝΕΙΤΩΝ. *Typus fluvii decumbentis.*

Philippus Filius, Pag. 308.

Principi juventutis. *Figura inter duo ſigna.*
Sæculares Augg. *Columna.*
Pax æterna. *ſtans.*
* Provincia Dacia. An. I. *ſtans inter aquilam & leonem &c.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ *Tres Figuræ.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Ara inter ſerpentes facibus intortos.*
* ΤΡΚΑΝΩΝ *Deus ſtans, fortè Bacchus.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ. *Duæ aquilæ adverſæ.*
* ΕΦΕΣΙΩΝ ΔΤΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana venatrix.*

Traianus Decius, Pag. 310.

* Liberalitas Aug. S. C. *ſtans.*
* Dacia. *ſtans.*
* Genius Exercitus Illyriciani. *ſtans &c.*
* Antiochi Colon. *Tria ſigna militaria.*
* ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗ. ΑΙΝΗϹΙΩΝ ĽΠΡ. *Colonus agens boves, Aquila &c.*
* *Idem. figura ſacrificans, aquila &c.*
* Idem. *Vexillum.*
* Idem. *Templum in quo noctua, infra Fluvius.*
* Idem. *Duæ figuræ jungentes dextras. Aquila, Trophæum, ara, Sagittarius.*
* { ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. Κ. ΤΡ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. ΤΡ. Μ. ΔΕΚΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ. *Capita adverſa patris & filii.*
{ ϹΕΠ. ΚΟΛ ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ L. *Duæ figuræ jungentes dexteras, &c.*
* L. B. *Aquila roſtro coronam gerens.*
ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΤϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Pallas ſtans.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. Α. ΑϹΙΑϹ. *Figura ſtans cum face.*
* ΑΠΑΜΕΩΝ ΕΠΙ ϹΤΡΑΤΟΝΙΚΙΑΝΟΤ ΠΑΝΤΓ. *Æſculapius & Hygiea.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΤϹΙΑϹ. S. C. *Aquila.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΔΗϹ ΝΕΟΚΩΡΩΝ. *Pallas.*

Barbia Orbiana. Pag. 313.

* Concordia Augg. *Sedens.*

Q. Her. Etruscus Mes. Decius. Pag. 313.

* Principi Juventutis. *Imperator ſtans.*
* Pietas Augg. *Mercurius ſtans.*
* P. M. S. Col. Vimin. An. XII. *Dea inter taurum & leonem.*
* ΣΑΛΕΙΤΩΝ ΕΠΙ ΔΟΡΤΔΑΟΤ. *Imperator ſacrificans juxta arborem.*
* ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΚΟΛΩΝ. S. C. *Dea in templo.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΤϹΙΑϹ. S. C. *Aquila coronam roſtro gerens.*

Hostilianus, Pag. 315.

Principi Juventutis. *Figura ſedens.*
Idem. *ſtans.*
* P. M. S. Col. Vim. An. XII. *Dea inter leonem & taurum.*
Idem. *ferè.*
* { Ætruſcus Et Quintus Cæſs. *Capita jugata.*
{ Col. Æl. K. . . . . *figura ſtans.*

Treb. Gallus, Pag. 316.

Libertas Augg.
Salus Aug. *ſtans.*
* Provincia Dacia An. . . . *Dea inter aquilam & leonem.*
Col Aug. Tro. *Griphus.*
Æl Munic. Coel. *Lupa cum gemellis.*
* P. M. S. Col. Vim. An. XIII. *Dea inter taurum & leonem.*
COL. ΔΑΜΑϹ. ΜΕΤΡΟ. *Infans ſub cerva.*
* Col. ΔΑΜΑ. ΜΕΤ. *duæ aquilæ ſub vexillo.*
* . . . . Tyro Metro. *Bos, concha, vexillum in quo* Leg. III. Gal.
* { ΑΥΤ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΓΑΛΛΟϹ ΚΑΙ ΟΥΟΛΟΥϹΙΑΝΟϹ. ϹΕΒ. *Capita patris & filii.*
{ ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΚΟΛΩΝ. S. C. *Dea in templo.*
* ΑϹΠΕΝΔΙΩΝ. *Duæ figuræ luctantes.*
* ΟΜΟΝΟΙΑ ΝΙΚΑΙΕΩΝ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΩΝ. *Duo piſces.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΤϹΙΑϹ ΥΠΑΤ. *Aquila.*

Volusianus, Pag. 318.

Concordia Augg. *ſtans.*
Pietas Augg. *ſtans.*
Junoni Martiali. *Templum.*
Votis Decennalibus. *in laurea.*
Pax Augg. *ſtans.*
Felicitas Publica. *Columna innixa.*
Mars ſtans.
* P. M. S. Col. Vim. *Dea ſtans inter vitulum & leonem.*
* COL. ΔΑΜΑ. ΜΕΤ. *Vexillum inter duas aquilas.*
Col. Neap.
Col. *Figura impoſita leoni gradienti.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Figura ſtans, &c.*
* ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. ΕΠΙ ϹΤΡ. ΚΑ. ΚΑΛΛΙϹΤ. *Apollo ſedens.*

* ΚΟΛΟ-

* ΚΟΛΟΦΩΝΙΩΝ. ΕΠΙ СΤΡ. ΑΤΡ. ΑΔΗΝΑΙΙ *Apollo ſedens.*

* ΦΑΝΕΑϹ ΠΟΛΕΩϹ. *Aquila, mons, templum.*

HERENNIA ETRUSCILLA, Pag. 319.

* Pudicitia Auguſtæ. *ſedens inter duas Deas ſtantes.*
Pudicitia Aug. *Sedens.*
Fecund. Aug. *Stans cum puerulo.*
* P. M. S. Col. Vim. An.... *Dea ſtans inter leonem & vitulum.*
* ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗϹΑΙΝΕ.ΙΩΝ..... *Colonus agens jugum boum.*
* ΕΠΙ ΑΡΤΕΜ.... *Templum in quo Diana Epheſia.*
* ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥϹΙΑϹ. S. C. *Aquila.*
ΜΑΓΝΗΤΩΝ ϹΙΠΙΛ ΕΠ. ϹΤΡ..... *Jupiter in templo.*

ÆMILIANUS, Pag. 320.

* P. M. Tr. Pot. S. C. *Imperator ſacrificans.*
* Votis Decennalibus S. C. *in laurea.*
* Spes Publica. S. C. *ſtans.*
* Paci Aug. *Dea ſtans.*
* Provincia Dacia An. VII. *ſtans inter aquilam & leonem.*
M. S. C. III. XIV. *Figura inter taurum & leonem.*
* P. M. S. Col. Vim. *Dea ſtans inter taurum & leonem.*
* ΔΑΜΑϹϹΟ ϹΟΛΟΝΙΑ. ..... ΜΤΥΡΟ. S. C. *Urna è qua palmæ prodeunt.*

VALERIANUS, Pag. 322.

Concordia Exercit. *ſtans.*
Liberalitas Aug. *ſtans.*
Victoria Augg. *ſtans.*
. . . . . Conſervatori.
Reſtitut. Orientis. *Dea coronans Imperatorem.*
* P. M. S. Col. Vim. A. II. *Dea ſtans inter taurum & leonem.*
* Col. Iul. Aug. Fel. Ber. *Dea capite turrito coronata à Victoria columnæ impoſita.*
* Col. Tyro. Met. *Dea ſtans capite turrito coronata à Victoria columnæ impoſita. Trophæum, Satyrus, concha.*
* Col. Tyro. Met. *Figura muliebris, ædificium. Caput radiatum.*
Col. Tyro. Metro.......
* Col. Aug. Tro. L. *Lupa lactans Romulum & Remum.*
* Col. Aug. Tro. *Victoria orbi innixa.*
{ . . . . *Duo capita.*
{ . . . . *Torcular, aut quid ſimile.*
{ ΑΥΤ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟϹ ΓΑΛΛΙΗΝΟϹ ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟϹ ΚΑΙϹΑ. ϹΕΒΑϹΤ. *Tria capita adverſa.*
{ ΝΗΚΟΜΗΔΕΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Tres urnæ in quibus palma.*
Idem. *ferè.*
ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Tres figuræ ſtantes.*
L. A. *Aquila.*
ΚΥΜΑΙΩΝ. . . . ΑΠΙ ΔΗΦΟΡΟΥ. *Figura ſtans capite turrito &c.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑϹΙΑϹ. *Templum in quo Diana venatrix.*

* ΕΦΕϹΙΩΝ. *Diana cervum opprimens.*
* ΕΦΕΣΙΩΝ Δ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana venatrix.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana venatrix prope arborem.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΡΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Currus.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΑΡΤΕΜΙϹ. *Diana venatrix inter duas arbores.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ. *Fortuna ſtans.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ ΤΥΧΗ. *Fortuna ſtans.*
ΚΟΤΙΑΕΩΝ. *Leo gerens figuram.*
* { ΙΟΤΑΙΕΩΝ. *Tres Nymphæ.*
{ ΑΜΦΙΠΟΛΕΙΤΩΝ. *Serapis ſedens dextra tenens Dianæ Epheſiæ ſimulacrum &c.*

MARINIANA, Pag. 325.

* Conſecratio. S. C. *Pavo.*

GALLIENUS. Pag. 325.

Votis Decennalibus. *in laurea.*
Felicitas Augg. *ſtans.*
Victoria Germ. *ſtans cum captivo ad pedes.*
Virtus Augg. *miles ſtans.*
* { Concordia Auguſtor. *Duo capita adverſa.*
{ Liberalitas Augg. *Dea ſtans.*
* { Concordia Auguſt. *Capita adverſa Valeriani & Gallieni.*
{ Liberalitas Augg. *ſex figuræ.*
Concordia. *Manus junctæ.*
* { Concordia Augg. *Capita adverſa Gallieni & Saloninæ.*
{ Liberalitas Augg. *Quatuor figuræ.*
* { Genius P. R. *Caput radiatum.*
{ S. C. Int. Urb. *in Corona.*
* Ob conſervationem Salutis. *Dea Salus ſtans.*
* Provincia Dacia. *Dea ſtans inter aquilam & leonem.*
* Col. Jul. Aug. Fel. Hel. *Caduceus inter cornucopia.*
* Col. . . Cl. Fel. Hel. *Facies adverſæ Gallieni & Saloninæ.*
* Col. Aug. Troad. *Ruſticus ſacco onuſtus.*
* Idem. *Caput muliebre turritum.*
* ΕΦΕΣΙΩΝ Δ. ΝΕΟΚΩΡΩΝ. *Diana venatrix.*
* ΕΦΕΣΙΩΝ ΑΠΗ. *Currus a biga vectus.*
* ΕΦΕΣΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚΟΡ. *Diana cervum opprimens.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Tres urnæ è quibus palma.*
* Idem. *Tria templa.*
* ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ Γ. ΝΕΩΚ. ΕΠ. . . *Tria Templa.*
* ΝΙΚΑΙΕΩΝ. *Tres Nymphæ nudæ.*
* { ΠΟΤ. ΛΙΚ. ΙΓΝΑ. ΓΑΛΛΙΗΝΟϹ. *Caput Gallieni.*
{ ΠΡΟΤϹΙΩΝ ΠΡΟϹ ΤΠΙΩ. *Caput incognitum.*
* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ϹΕΒΑϹΤΑ ΚΑΙϹΑΡΕΑ. *Urna è qua palma.*
* ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΕΠ. ϹΤΡ. ΟΥΑΛ. ΝΕΙΚΙΑ. *Dea ſtans &c.*
* ΣΑΜΙΩΝ. *Dea clypeum tenens.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΑΡΓΩ. *Navis.*
* ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΕΠΙ ϹΤ. ΑΤΡ. ΦΡΟΝΤΩΝ. *Duæ urnæ e quibus palma.*
* *Roma ſedens vel Minerva.*
L. ΙΑ. *Fortuna.*
* L. Ι. Β. *Minerva ſtans.*
L. ΙΔ. *Aquila.*
* L. ΕΝΑΤΟΥ. *Aquila, palma & corona.*
L. ΙΔ. *Caput radiatum.*
L. ΙΔ. *Dea cornucopiæ tenens.*
* L. ΙΕ. *Caput radiatum.*

* L. IE. *Caput Serapidis &c.*
L. I. E. *Mercurius.*
ΠΕΡΙΝΘΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Figura ſedens.*

SALONINA, Pag. 330.

Pietas Augg. *Sedens coram duobus puerulis.*
Juno Regina. *ſtans.*
* Venus Genetrix. *ſtans cum puerulo.*
* { ϹΑΛ. ΧΡΥϹΟΓΟΝΗ ϹΕ. *Caput Salonina.*
{ ΕΦΕΣΙΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Diana Venatrix.*
* { ϹΑΛΩΝ. ΧΡΥϹΟΓΟΝΗ. *Caput Salonina.*
{ ΕΠ. ΔΟΜ. ΡΟΥΦΟΥ. . . ΩΝ. Γ. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Dea ſedens.*
* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΗ. . . . ΜΗΤΡΟ. ΚΟ. *Urna è qua palma.*
* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Cabirus ſtans.*
* ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. *Cabirus in templo.*
* ΝΙΚΟΜΗΔΕΩΝ Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Iſis velum extendens.*
* ΚΥΖΙΚΗΝΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Navis.*
* ΕΠ. ϹΤΡ. ΑΥΡ ΕΥΠΟΡ. ΜΗΤ. *Dea ſedens &c.*
ΕΦΕϹΙΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑϹΙΑΣ. *Diana Venatrix.*
* ΕΦΕϹΙΩΝ Α. ΑϹΙΑϹ. *Diana.*
* ϹΜΥΡΝΑΙΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Bacchus cantharum tenens.*
* L. ΙΑ. *Fortuna ſedens.*
* L. ΙΒ. *Spes ſtans &c.*

VALERIANUS Junior, Pag. 332.

* Principi Juventutis. *Figura ſtans, retro duo ſigna militaria.*
Pietas Augg. *Vaſa Pontificalia.*
* Conſecratio. *Aquila portans Imperatorem.*
ΜΥΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ϹΕΒΑϹΤΑ ΚΑΙϹΑΡΕΑ. *Urna in qua duæ palmæ.*
ΤΗΜΕΝΟΘΥΡΕΥϹΙΝ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟϹ. *Hercules, fortaſſis Pater Valerianus.*
L. Γ. *Caput Jovis.*
* { ΠΟ. ΛΙΚ. ΣΑΛΩΝ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟϹ. *Aquila Cæſaris caput gerens.*
{ ΠΕΡΓΑΜΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. *Urna menſa impoſita in qua legitur* ΑΓ. . . . ϹΑ. ΙΕΡΟϹ.
ΚΛΑΖΟΜΕΝΗ ΘΕΑ. *Dea capite turrito ſedens, dextra ſimulacrum tenens Dianæ Epheſiæ.*

POSTUMUS, Pag. 334.

* Exercitus Iſcanicus. *Imperator Eques alloquens milites.*
* Victoriæ Aug. *Duæ victoriæ tenentes clypeum in trophæi modum.*
* Victoria Comes Aug. S. C. *Imperator Eques præeunte Victoria pedite.*
Sæculo Frugifero. *Caduceus.*
* Felicitas Aug. S. C. *Arcus triumphalis.*
* { Imp. C. Poſtum. . . *Caput Poſtumi Patris.*
{ Imp. Poſtumus. *Caput Poſtumi Filii.*
Imp. X. Coſ. V. *figura ſtans.*
Jovi Victori.
Moneta Aug.
* Pacator orbis. *Caput radiatum.*
* Reſtitutor Galliarum. *Imperator ſublevans provinciam & calcans captivum.*
Neptuno reduci.
* Herc. Deuſonienſi. *Poſtumus ſub habitu Herculis.*
* Herc. Deuſonienſi. *Poſtumus in templo.*
* Herc. Macuſano. *Poſtumus ſtans ſub habitu Herculis.*
* Herculi invicto. *Poſtumus taurum domans.*
* { Herculi Deuſonienſi. *Caput Poſtumi Patris.*
{ Imp. C. Poſtumus P. F. Aug. *Caput Poſtumi filii.*

CIRIADES.

. . . . *Figura ſtans, ara.*

MACRIANUS Pater. Pag. 336.

Aquila. Nummus græcus.
* { ΑΥΤ. Κ. Μ. ΦΟΥΛ. ΜΑΚΡΙΑΝΟϹ ΑΥΓ. *Caput Macriani.*
{ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. *Caput muliebre turritum.*

MACRIANUS Filius. Pag. 336.

Apollini Conſervatori. *Deus ſtans.*
* Jovi Conſervatori. *Jupiter ſedens.*

QUIETUS. Pag. 337.

* Soli invicto. *Sol ſtans.*

VICTORINUS Pater. Pag. 337.

Pietas Aug. *Dea ſtans, ara.*
Pax Aug. *Stans.*
Fides Militum *inter duo ſigna militaria.*
Leg. XXX. Victa.
* Salus Aug. *ſtans.*
* Invictus *ſol gradiens.*
* Conſecratio. *Aquila.*
* Conſecratio. *Aquila coronam roſtro tenens, aræ inſidens.*
* Conſecratio. *Aquila inſidens globo & coronam roſtro tenens.*

MARIUS, Pag. 338.

* Victoria Aug. *gradiens.*
* Sæculi Felicitas *ſtans &c.*
* Concordia Militum. *Manus junctæ.*

ÆLIANUS. Pag. 338.

* Victoria Aug. *gradiens.*

CLAUDIUS. Pag. 339.

* Juventus Aug. *Hercules ſtans.*
Victoria Aug. *ſtans.*
* Juno Regina *ſtans.*

Æginatis. *Vulcanus.*
Salus Aug. *ſtans.*
Fides Exercit. *cum ſigno militum.*
Virtus Aug. *Miles ſtans.*
Jovi Statori.
Mars ultor *gradiens.*
* Liberalitas Aug. *Dea cum teſſera.*
Annona Aug.
* Providentia *ſtans.*
* Provident. Aug. *ſtans.*
Genius Exercit.
Juventos Aug. *Hercules.*
Pax Aug. *gradiens.*
Marti Pacif.
Spes.
Diana.
* Conſecratio. *Aquila.*
Conſecratio. *Ara.*
{ Divo Claudio Optimo. *Imperator velatus.*
{ Memoriæ æternæ. *Aquila.*
{ Divo Claudio Gothico.
{ Conſecratio. *Ara.*
* L. A. *Aquila coronam roſtro tenens.*
L. B. *Victoria gradiens.*
* L. B. *Aquila roſtro coronam gerens cum palma.*
* L. B. *Dea ſtans cornucopia gerens.*
* L. B. *Jupiter jacens.*
L. B. *Caput Iſidis, ſpica.*
* L. Γ. *Aquila roſtro coronam gerens.*

QVINTILLVS. Pag. 340.

Fides Militum. *inter duo ſigna militaria.*
Marti Pacifico.
Virtus Aug. *Miles ſtans.*
Concordia Aug. *Dea ſtans.*
* Apollini Conſervatori. *Apollo ſtans.*

DOMITIVS DOMITIANVS. Pag. 341.

* Genio Populi Romani Γ. Ale. *Deus ſtans.*

TETRICVS, Pater. Pag. 341.

* Spes Publica. *ſtans.*
* Fides Militum. *ſtans inter duo ſigna militaria.*
* Salus Augg. *Dea ſtans cum ara & ſerpente.*
Virtus Augg. *Miles ſtans.*
Comes Aug. *Victoria ſtans.*
* Lætitia Aug. *ſtans.*
* Conſecratio. *Ara.*

TETRICVS Filius, Pag. 342.

* Pietas Augg. *vaſa Pontificalia.*
Victoria Aug.
* Spes Augg. *ſtans.*
* Pax Augg. *ſtans.*
Conſecratio. *Signa Pontificalia.*

ZENOBIA, Pag. 342.

* { CEПT. ZHNOBIA CEB. *Caput Zenobiæ.*
{ L. E. *Figura ſtans.*

* { CEПTIMIA ZHNOBIA CEB. *Caput Zenobiæ.*
{ L. E. *figura ſtans.*

VABALATHVS. Pag. 343.

Imp. C. Aurelianus Aug.
L. E. ſpes. A. Δ.
* { ATT. K. Λ. Δ. ATPHΛIANΩC... C. L. A. *Caput Aurelii laureatum.*
{ OTABAΛΛAΘOC AΘH. ATT. EPMIAC. L. Δ. *Caput Vabalathi diademate cinctum.*

AVRELIANVS. Pag. 344.

Concordiæ Aug. *duæ figuræ caput Solis.*
Pax Auguſti *gradiens.*
Pietas Auguſti. *Duæ figuræ.*
Idem *inter duos captivos.*
* Oriens Aug. XXIVI. *ſol gradiens inter duos captivos.*
* Providen. Deor. P. XXV. *Dea & Sol ſtantes. &c.*
* Romæ Æter. *Roma ſedens gratulatur Aureliano ſtanti. &c.*
* Reſtitutor Exerciti. XXI. *Duæ figuræ ſtantes.*
* Reſtitutor Orbis. P. XXI. *Duæ figuræ ſtantes. &c.*
Concordia Militum. *Duæ figuræ.*
Concordia Legionum *inter quatuor ſigna.*
Virtus Aug. *Miles ſtans.*
Oriens Aug. *cum captivo.*
Fortuna Redux *ſedens.*
Fides militum *ſtans.*
Jovi Conſer. *Duæ figuræ.*
Reſtitutor orbis. *Victoria coronans Imperatorem.*
Concordia Militum. *Duæ figuræ.*
Vabalathus Verimpr.
* Severina Aug. *Caput Auguſtæ.*
L. B. *Dea tenens caput ſerapidis.*
L. Δ. *Aquila inter duo ſigna.*
L. *Aquila.*

SEVERINA, Pag. 345.

* Concord. Milit. *Dea ſedens.*
* Concordiæ Militum, *inter duo ſigna militaria.*
* Providen. Deor. NXXT. *Duæ figuræ. &c.*
* Juno Regina *cum pavone & haſta.*
* Venus Felix. *Figura ſtans infantulum præ manibus tenens.*

TACITVS, Pag. 346.

* Providentia Aug. *ſtans.*
* Spes Publica. *Duæ figuræ.*
* Temporum Felicitas. *ſtans &c.*
* Victoria Aug. *ſtans inter clypeos vinculum tenens.*
Idem. *Miles.*
Ubertas Aug. *ſtans.*
Pax Publica *ſtans.*
Æquitas Aug. *ſtans.*
Salus Aug. *ſtans.*
Fides militum, *inter duo ſigna militaria.*
* Clementia Temporum. *Duæ figuræ ſtantes.*
Temporum felicitas *ſtans.*
Lætitia fundata *ſtans.*
* Victoria Gothi. *ſtans.*

FLORIANVS, Pag. 348.

Virtus Aog. S. C. *Imperator cum haſta.*
* Concordia Militum T. *Dua figura.*
Temporum Felicitas *ſtans.*
Felicitas Aug. *ſtans.*
Indulgentia Aug. *ſtans.*
Salus Auguſti *ſtans.*
Lætitia fundata.
Fides militum *inter duo ſigna.*

PROBVS, Pag. 348.

* Siſcia Probi Aug. P. XXI. *Nympha cum duobus fluviis.*
* Virtus Probi Aug. KAR. *Imperator eques calcans captivum.*
* Virtus Invicti Aug. VIXXT. *Imperator Eques captivum calcans, a Victoria coronatus.*
* Adventus Aug. R. A. *Eques proſternens captivum.*
Concordia Aug. *ſtans.*
Concordia Milit. *Dua figura.*
Idem. *ſtans inter duo ſigna militaria.*
P. M. Tr. P. I. P. Coſ. II. P. P. *Leo.*
Lætitia Aug. *ſtans.*
Salos Aug. *ſtans.*
Providentia Aug. *ſtans.*
Providenti Deorum. *Dea & Sol ſtantes.*
Reſtitutori Orbis. *Dua figura.*
Felicitas temporum *ſtans.*
Conſervat. Aug. *ſtans.*
Clementia Temp.
* Soli Invicto. C. M. XXIS. *Sol in Quadriga.*
Jovi Conſ. Prob. Aug. *Jupiter ſtans.*
Soli Invicto. *Sol in quadriga.*
Marti Paciſero. *Miles ſtans.*
Matri Pacif. *Mars gradiens.*
Herculi Paciſero. *Hercules.*
Romæ ætern. *Templum.*
Oriens Aug. *Sol proſternens captivum.*
Virtus Aug. *Miles ſtans.*
* { Virtus Probi Aug. *Sol ſtans.*
{ Conſervat. Aug.
* { Virtus Probi Iovicti Aug. *Caput Imperatoris.*
{ Secutit. perp. *Columna innixa.*
Virtus Probi Aug.
Abundantia Aug. *ſtans.*
Fides Militum, *inter duo ſigna militaria.*
Comes Aug. *Pallas ſtans.*
Felicitas Aug. *ſtans.*
Temporum Felicitas *ſtans.*
Secutit. perp. *columna innixa.*
Pax Aug.
Lætitia Fundata *ſtans.*
Clementia Temporum. *Dua figura.*
Reſtitutor exercitus. *Dua Figura.*
Virtus Probi Aug. *Trophaum cum duobus captivis.*
Victoria Germanica. *Trophaum cum duobus captivis.*
Idem. *Quinarius.*
A. K. M. AYP. ΠΡΟΒΟϹ ϹΕΒαϛος.
L. B. *Aquila.*

CARVS. Pag. 350.

* Reſtitutor Orbis. *Dua figura.*
* Æternitas Imperi. *Sol gradiens.*
* Victoria Augg.
* Pax Exerciti *ſtans laurum tenens.*
* { Divo Caro Parthico. *Caput Imperatoris.*
{ Conſecratio SIS. XXII. *Ara.*
Jovi Victori *Jupiter ſtans.*
Virtus Augg. *Miles.*
Virtus Augg. *Miles Quinarius.*
Conſecratio. *Aquila.*

CARINVS. Pag. 351.

Æternit. Aug. *ſtans.*
Principi Juventut. *Princeps inter duo ſigna.*
Pietas Augg. *ſigna Pontificalia.*
* Virtus Augg. *Miles ſtans.*
* Pietas Aug. *Mercurius ſtans.*
* Felicit. Publica. *Columna innixa.*
* Genius Exerciti *ſtans.*
* Virtus Auguſtor. *Quatuor figura.*
Aquilus Aug. *ſtans.*
Salus Augg. *ſtans cum ſerpente.*
A. K. M. A. KAPINOϹ ϹΕΒΑϹΤΟϹ.
ΕΤΟΥϹ Ι. *Victoria gradiens.*
L. A. *Fortuna ſtans.*

NVMERIANVS. Pag. 351.

Pax Aug. *ſtans.*
Provident. Augg. *ſtans.*
Jovi Victori *ſtans.*
Virtus Augg. *Dua Figura.*
Felicitas Augg. *Columna innixa.*
Principi Juventutis *Imperator ſtans.*
Pietas Aug. *Mercurius ſtans.*
Idem. *Quinarius.*
* Mars victor. *gradiens.*
* Fides Exercit. Aug. *Figura ſedens, tria ſigna militaria.*
* Clementia Temporum. *Dua Figura. &c.*
Pax Augg. *gradiens.*
Undique Victores. *Imperator ſtans, duo Captivi.*

DIOCLETIANVS, Pag. 352.

* Claritas Augg. D. P. TR. *ſol ſtans prope captivum.*
Genio Populi Romani. *ſtans.*
Salus Augg. & Cæſs. Noſtr. *ſtans.*
M. Sacra Augg. & Cæſs. N. N. *moneta ſtans.*
Quies Auguſtorum. *ſtans.*
Pax Augg. *ſtans.*
* Jovi Invicto Aug. *Imperator ſtans. &c.*
* Jovi Tutatori Augg. *Idem ferè.*
Jovi Conſervatori Augg.
Idem, *cum Aquila.*
Jovi Conſervat. *Jupiter ſtans.* XXIT.
Jovi Aug. *ſtans.*
Jovi Augg. *ſedens.*
Felicitas Aug. *Columna innixa.*
Romæ Æternæ.
* Concordia Militum, *dua figura. &c.*
* Virtuti Augg. *Hercules domans leonem, à victoria coronatus.*
P. M. Tr. P. VIII. Coſ. III. P. P. Leg.
Genio Populi Romani. S. F. N. TR.
* { Jovi Conſervatori. *Jupiter ſedens.*
{ Victoria Augg. *gradiens.*

* Apol-

* Apollini Sancto. *Apollo ſtans.*
. . . . *Mulier rupi inſidens, infra fluvius.*
ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟϹ ϹΕΒαϛος.
L. H. *Jupiter ſedens.*
L. Γ. *Fortuna ſtans.*

MAXIMIANVS, Pag. 354.

Genio Populi Romani. *Figura ſtans.*
Idem, *cum ara.*
Sacr. Monet. Augg. & Cæſs. NN. *ſtans.*
Providentia Deorum Quies Augg. *duæ figuræ.*
Salvis Augg. & Cæſs. Fel. Kart. *ſtans.*
Fides Militum, *ſedens inter duo ſigna.*
Quies Aug. *ſtans.*
Concordia Militum. *duæ figuræ.*
Concordia Augg. *duæ figuræ.*
Jovi Augg. *ſtans.*
Principi Juveut. *ſtans, quinarius.*
Imperator Maximianus Aug. *Caput Imperatoris.*
Imperator Maximianus Aug. *Caput Imperatoris. Quinarius.*
Virtus Aug. *Imperator domans cervam. Quinarius.*
Virtus Augg. *Hercules.*
* Virtuti Augg. *Hercules cum clava domans leonem.*
* Virtuti Augg. *Idem cum Victoria.*
* Æternit. Augg. *Elephas cui puer inſidet.*
* Memoriæ Æternæ. P. T. *Leo, Clava.*
* Felix Adventus Aogg. N. N. *Dea ſtans &c.*
Vot. XXX. Augg. *in laurea.*
Memoriæ Æternæ. *Leo.*
Pax Aug. *ſtans dextra Victoriam.*
Salus Augg. *ſtans.*
Requies optimo Principi.
Clementia Temp. *Duæ figuræ.*
Jovi Conſervat. *ſtans.*
L. Δ. *figura ſtans.*
L. I. S. *Victoria gradiens.*
L. B. *Spes.*
L. E. *Figura dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

CARAVSIVS. Pag. 355.

* Pax Aug. *ſtans.*
* Salus Aug. *ſtans.*
* Providentia Aug. *ſtans.*
* Adventus Aug. *Eques.*

ALLECTVS. Pag. 356.

* Virtus Aug. Q. L. *Navis.*

CONSTANTIVS CHLORVS. Pag. 356.

Conſtantius & Maximianus Augg. *Duo capita jugata.*
Genio Populi Romani. *Caput armatum.*
Genio Populi Romani. *ſtans cum ara.*
Idem. *Caput laureatum.*
Vot. X. T. K. *in laurea.*
Vot. XX. *in laurea.*
Fides Militum *ſedens.*
Salvis Augg. & Cæſs. Fel. Kart.
Fortunæ Reduci Cæſs. N. N. *ſtans.*
Felix Advent. Augg. N. N. *ſtans.*
Oriens Augg. *ſtans.*
Sacra Moneta Augg. & Cæſs. Noſtror.
Requies Optimo Principi. *ſedens.*
* Memoriæ Æternæ. R. S. *Leo.*
* Idem. *Aquila.*
Memoria Felix. *Columna, tres Aquilæ.*
Idem. *Ara inter aquilas.*
Conſecratio. *Aquila.*

HELENA. Pag. 358.

* Securitas Reipublicæ S. M. A. *ſtans.*
* Pax Publica *ſtans.*

THEODORA, Pag. 359.

* Pietas Romana Tr. P. *ſtans puerulum in ſinu fovens.*

GAL. MAXIMIANVS, Pag. 360.

Vot. XX. *in laurea.*
Divo Gal. Val. Maximiano. *Caput velatum.*
Forti Fortunæ.
* Genio Populi Romaui. *Deus ſtans.*

GAL. VALERIA, Pag. 361.

* Veneri Victrici. *Dea ſtans.*

SEVERVS, Pag. 361.

* Virtus Augg. & Cæſs. N. N. *Mars gradiens.*
Idem. *Eques proſternens captivum.*
* Genio Populi Romani. *Deus ſtans.*
* Salus Augg. & Cæſs. Fel. Kart. *Dea ſtans.*
* Sacra Mon. Urb. Augg. Cæſs. *Dea ſtans.*
* Perpetuitas Aug. *Roma ſedens.*

ALEXANDER, Pag. 362.

* Iuvicta Roma Felix Kartago. *Dea ſtans.*

NIGRINIANVS, Pag. 363.

* Conſecratio. *Aquila.*

MAXIMINVS, Pag. 363.

* Virtus Augg. & Cæſs. N. N. P. T. *Mars gradiens.*
* Genio Cæſ. *Deus ſtans & ſacrificans.*
Genio Auguſti. *Deus ſtans.*
Genio Populi Rom. *Deus ſtans.*
Genio Auguſti. *Deus ſtans cum Aquila.*
* Sacra Mon. Urb. Augg. & Cæſ. *Dea ſtans.*
* Salus Augg. & Cæſs. Fel. Kart. *Dea ſtans.*
* S. P. Q. R. Optimo Principi. *Tria ſigna militaria.*

Maxentius, Pag. 364.

* Victoriæ Æternæ. *Victoria gradiens.*
* Victoria Æterna. Aug. N. *Victoria inſcribens clypeo* Vot. X. *ad ejus pedes captivus.*
* Æternitas Aug. N. M. OST. P. *Duæ figuræ ſtantes cum equis.*
* Conſerv. Urb. Suæ. *Figura in templo.*
* Idem. *Duæ figuræ in templo.*
Sæculi Felici Aug. IV. *Lupa cum Romulo & Remo.*
Principi Juventutis, *inter duo ſigna militaria.*

Magnia Urbica, Pag. 365.

Venus Genetrix. *ſtans.*
* Venus Genetrix, *ſtans ac pomum tenens.*

Romulus, Pag. 365.

* Memoriæ Æternæ. R. P. *Templum, avis.*

Martinianus.

Jovi Conſervatori. S. M. N. A.
Ille Martinianus Cæſar fuerat denunciatus à Licinio, tandem victus & oppreſſus: ejus nummum vulgavit Cl. Triſtanus.

Licinius Pater, Pag. 366.

Jovi Conſervatori Augg.
Idem, *Caput armatum.*
* Genio Pop. Rom. B. I. N. *Genius ſtans.*
* Jovi Conſervatori. *Jupiter victoriam tenens.*
* Jovi Conſervatori Aug. A. ARL. *Aquila gerens animam Imperatoris.*
* Virtus Exercit. P. TR. *Vexillum in quo* Vot. XX. *cum captivis.*
* Concordia Militum RII. T. *Duæ figuræ tenentes Victoriam.*
S. P. Q. R. Optimo Principi. *Tria ſigna militaria.*
Dn. Licini Auguſti Vot. XX. *laurea.*
Virt. Exerc. *figura ſupra, &c.*

Licinius Junior, Pag. 367.

Vot. V. Cæſarum Noſtrorum, *Laurea.*
* Romæ Æternæ P. R. M. Q. *Roma ſedens clypeum tenens in quo* V. X.
* Jovi Conſervatori S. M. R. L. B. *Jupiter ſtans inter captivum & aquilam.*
* Virtus Exercit. S. P. T. R. *Vexillum in quo* Vot. XX. *cum duobus captivis.*
Virtus Exercit. *Figura ſupra &c.*
Provident. Cæſ. *Caſtra.*
Provident. Cæſ. *ſtans.*
Memoriæ Æternæ. *Figura ſedens.*
Vot. X..... XX. *in laurea.*
Victoriæ Lætæ Princ.... *Ara inter duas victorias.*

Delmatius, Pag. 368.

* Gloria Exercitus PS. IS. *Duæ figuræ intermedio labaro.*
* Principi Juventutis. TR. *Delmatius ſtans labarum tenens, cum duobus ſignis militaribus.*

Hannibalianus, Pag. 368.

* { Fl. Hannibaliano Regi. *Caput Hannibaliani.*
Securitas Publica, Con. nb. *Typus fluvii decumbentis.* }

Constantinus Magnus, Pag. 369.

* Herculi Conſervatori Cæſ. S. TR. *Hercules ſuffocans leonem.*
* Jovi Conſervatori Augg. S. M. AL. *Jupiter ſtans &c.* ♉. B.
* Marti Conſervatori. *Caput galeatum.*
* Soli Invicto Comiti. *Caput Orientis.*
* Vota Publica. *Iſis ſtans ſiſtrum tenens.*
Marti Propugnatori, *miles gradiens.*
Idem, *Miles ſtans.*
Genio Populi Rom. *ſtans.*
Genio Auguſti. *ſtans.*
Principi Juventutis. *Princeps inter duo ſigna militaria.*
Soli Invicto Comiti. *Oriens ſtans.*
Idem. *Oriens gradiens.*
Idem. *Quadriga triumphalis.*
Comiti Augg. N. N. *Oriens ſtans.*
S P. Q. R. Optimo Principi. *Tria ſigna.*
Beata Tranquillitas. *Ara.*
Idem. *Caput armatum.*
* Ubique Victor. P. Tr. *Princeps ſtans inter duos captivos.*
* Fundator Pacis. *Miles opima ſpolia ferens &c.*
* Claritas Reipublicæ. P. L. N. *Sol ſtans.*
* Sapientia Principis A. S. *Ara, Noctua &c.*
* Con. S. *Quadriga, manus è cœlo.*
* Victoriæ Lætæ Princ. Per. *Duæ figuræ clypeum tenentes in quo* VOT. P. R. *item ara in qua* X. *&c.*
* Virtus Exerciti S. TR. *Trophæum cum captivis.*
* Virtus Exercit. Vot. XX. *Labarum cum duobus captivis.*
* Virtus Augg. & Cæſs. N. N. *Eques proſternens duos captivos.*
Virtus Augg. *Caſtra.*
* Sarmatia devicta PTR. *Victoria gradiens, captivus, &c.*
* Providentia Augg. S. M. AL. *Turris in modum caſtrorum.*
* Conſtantiniana Dafne Conſ. *Dea ſedens &c.*
Conſtantinus Aug. *ſub laurea.*
Gloria Exercitus. *duo milites & duo ſigna.*
Conſtantinopolis. *Caput.*
{ Urbs Roma. *Caput.*
Remus & Romulus ſub lupa. }
Conſtantinop. Aug. . . . . *Imp. ſtans.*
{ Pop. Romanus. *Caput.*
Conſt. *in laurea.* }
{ Pop. Romanus. *Caput.*
Conſt. *Pons.* }
Conſtantini Aug. Votis. XX.

Sæculi

Sæculi Felicitas Aug.
VNMR. *figura ſtans.*

CRISPVS, Pag. 373.

* Cæſarum Noſtrorum. *in corona legitur* Vot. V.
* Virtus Exercit. *Trophæum, duo captivi, intermedio labaro in quo ſcriptum.* Vot. ✠ *ac infra* SIS.
Virtus Exercit. N. S. *duo captivi intermedio labaro in quo legitur.* Vot. XX. *ac infra* P. L. C.
* Beata tranquillitas S. R. *Ara in qua* Votis XX.
* Alamanoia Devicta. *Victoria proſternens captivum.*
Vot. X. *Idem.*
Idem. *ferè.*
Principi Juventutis.
Victoriæ Lætæ Princ. perp.
Vota publica. *Mercurius.*

FAVSTA, Pag. 374.

* Spes Reipublicæ. S. M. TSP. *ſtans cum duobus pueris.*
Idem. *ferè.*

CONSTANTINVS Junior. Pag. 374.

* Cæſarum Noſtrorum. SIS *ac in corona legitur.* Vot. V.
* Claritas Reipublicæ F. T. *Oriens ſtans.*
* Gloria Exerciti SIS. *Duæ figuræ ſtantes cum ſignis militaribus.*
* Beata Tranquillitas S. R. *** *Ara in qua legitur.* Votis XX.
* Alamannia Devicta. SIRM. *Victoria gradiens proſternens captivum.*
Priocipi Juventutis. *ſtans.*
Vot. X. Cæſarum noſtrorum. *Laurea.*
Vot. XX. virtus Exercit. *Trophæum cum duobus captivis.*
Idem.
Victoria Cæſarum, *gradiens.*
Vota vicennalia orbis. *figura ſedens.*
Conſtaotinus Cæſar.
Providentiæ Cæſ. *Caſtra.*
Soli Invicto Comiti. *ſtans.*

CONSTANS, Pag. 376.

* Gloria exercitus. *Duæ figuræ intermedio Labaro, infra* S. M. ANI.
* Fel. Temp. Reparatio TRP. *Phœnix ſupra rupem.*
* Fel. Temp. Reparatio M. R. *Phœnix ſupra orbem.*
* Fel. Temp. Reparatio R. P. *Imperator navigans cum Victoria.*
* Fel. Temp. Reparatio. R. B. *Imperator educens puerum &c.*
Incuſus nummus.
* Idem.
Victoriæ Augg. N N. *duæ victoriæ.*
Victoria Aug. *ſtans ambabus manibus lauream tenens.*
Vot. XX. Mult. XXX. *laurea.*

NEPOTIANVS.

Gloria Romanorum. *Imperator eques proſternens captivum.*

VETRANIO.

Literarum prorſus expers & ingenio ſtolidior, è magiſtro militum Imperator dictus eſt. Hinc à Conſtantio imperium abrogatum, ſed grandævæ ætati non vita modo, ſed & voluntarium otium conceſſum.

Concordia Militum. *Princeps ſtans inter ſigna.*
In hoc ſigno victor eris.

MAGNENTIVS Pag. 377.

Salus DD. NN. & Cæſs. ☧ ☧
* Victoria DD. NN. Augg. & Cæſs. *Duæ Victoriæ tenentes clypeum in quo* Vot. V. Mul. X.
Victoria Aug. lib. Romanor. *Imperator calcans captivum.*
Felicitas Reipublicæ. Idem.
Victoria Romanorum. *Eques proſternens captivum.*

DECENTIVS Pag. 378.

* Salus DD. NN. Aug. & Cæſs. A. Ω. T. R. *in medio* ☧
Victoriæ DD. Augg. & Cæſs. vot. V. Mult. X.

CONSTANTIVS, Pag. 379.

* Gloria Exercitus. *Duæ figuræ cum ſignis militaribus.*
* Fel. Temp. Reparatio. *Imperator in navi cum Victoria.*
* Fel. Temp. Reparatio ANT. *Imperator labarum juxta duos captivos, in quo* ✠
* Fel. Temp. Reparatio. S. M. TS. *Imperator proſternens captivum cum equo.*
* Providentiæ Augg. S. M. TS. *Caſtra aut ſimile quid cum ſtella.*
Moneta Aug. *Tres monetæ.*
Fel. Temp. Reparatio. *Imperator eques cum captivo.*
Fel. Temp. Reparatio. *Phœnix.*
Idem. *Imperator ſtans, dextra Victoriam.*
Idem. *Imperator educens puerum Barbarum è ſilva.*
In hoc ſigno Victor eris. *Imperator coronatus à Victoria.*
Salus Aug. ☧
Virtus Cæſs. *Caſtra.*
Gloria Romanorum. *Imperator eques proſternens captivum.*
Idem. *Idem.*
Conſtantius Cæſar.

JVLIANVS Pag. 382.

Securitas Reipub. P. Conſt. *Bos, aquila, &c.*
* Deo Serapidi. *Caput radiatum.*
Vota Publica. *Fluvius jacens.*
* Idem. *abſque radiis.*
* Vota Publica. *Caput Serapidis.*
Vota Publica. *Fluvius decumbens.*
* Idem. *Caput Juliani.*
Idem. *Caput Anubidis &c.*
* Vota Publica. *duo capita jugata Serapidis ſcilicet & Iſidis.*
Vota Publica. *figura cum ſiſtro.*
* Deo Serapidi. *duo capita jugata.*
Vota Publica, *Iſis in navi.*
* *Currus cum figuris.*
Virtus Aug. N. *Imperator proſternens captivum.*
Spes Reipublicæ. *Imperator ſtans.*
Votis X. Multis XX. *in laurea.*
Fel. Temp. Reparatio. *Imperator proſternens captivum.*
Deo Serapidi, *Caput ſuper quo modius.*
Vota publica, *Victoria in navi.*
Deo Serapidi. *Duo capita.*
Vota Publica. *Figura ſtans cum ſiſtro.*
Iſis Faria. *Caput Iſidis.*
Vota Publica. *Iſis in navi.*
Vota Publica. *caput.*
Vota Publica. *figura impoſita animali ſ. lupo.*
Vota Publica, *caput Serapidis radiatum.*
Vota Publica *figura capite canino.*

HELENA, uxor Juliani, Pag. 385.

Pax Publica *ſtans.*
Idem.
* Iſis Faria, *ſiſtrum tenens.*
Vota Publica. *Serapis ſtans.*
* Idem. *Idem.*
Vota Publica. *Anubis, &c.*

JOVIANVS.

Victoriæ Romanorum. *Imperator ſtans ad labarum.*
Vot. v. in *laurea.*
Idem *fere.*

VALENTINIANVS, Pag. 386.

Urbs Roma *ſedens.*
* Virtus Exerciti. *Imperator ſtans labarum tenens calcans captivum.*
* Victoria Augg. TR. P. *ſtans.*
* Gloria Romanorum * K. P. SIS. *Imperator ſtans labarum tenens, manum imponens captivo.*
Salus Reipublicæ.
Concordia Augg. *ſedens.*
Votis X. Multis XX. *in laurea.*

VALENS, Pag. 387.

Reſtitutor Reipublicæ. *Imperator ſtans.*
Securitas Reipublicæ. *Victoria gradiens.*
Idem.
* Gloria Romanorum. *Imperator labarum tenens, captivo manum imponens.*
Virtus Exerciti. *Victoria coronans Imperatorem.*

GRATIANVS. Pag. 387.

* Gloria Romanorum. *Imperator labarum tenens, captivum rapiens.*
* Reparatio Reipub. *Imperator ſiniſtra Victoriam, orbi impoſitam, dextra ſublevans.*
Concordia Augg. *ſedens.*
Securitas Reipublicæ. *ſtans.*

VALERIANVS Junior. Pag. 388.

Reparatio Reipublicæ. *Imp. ſiniſtra Victoriam, dextra captivum.*
* Gloria Romanorum. P. SIS. *Imperator labarum tenens captivum rapiens.*

MAGNVS MAXIMVS. Pag. 389.

* Reparatio Reipub. *Imperator ſiniſtra victoriam; dextra ſublevans.*
* Spes Romanorum. *Caſtra.*
* Victoria Augg. *Imperator ſtans dextrâ labarum tenens, ſiniſtra Victoriam orbi impoſitam &c.*

VICTOR. Pag. 390.

* Spes Romanorum. *Caſtra.*

THEODOSIVS. Pag. 390.

* Reparatio Reipub. S. M. *Imperator ſublevans Genium republica, ſiniſtrâ Victoriam gerens.*
Gloria Romanorum. *Imperator in navi, Victoria.*
Idem. *Imperator eques.*
Idem. *Tres figura ſtantes, pater cum duobus filiis.*
Concordia Augg. *ſedens.*
Virtus Exerciti. *Imperator ſtans proſternens captivum.*
Victoria Augg. *Dua Victoria ſtantes.*
Salus Reipublicæ *trahens captivum.*
Salus Militum. *Imperator trahens captivum.*

ÆLIA FLACCILLA. Pag. 391.

* Salus Reipublicæ Con. S. *ſtans* ☧
Idem. *Victoria ſedens ſcribens in Clypeum* ☧.
. . . . . . Romanorum *ſedens.*

Ar-

ARCADIVS. Pag. 391.

* Vot. V. *in laurea.*
Gloria Romanorum. *Imperator ſtans dextra labarum.*
Idem. *Tres figuræ.*
Idem. *diverſo typo.*
Virtus Exerciti. *Imperator calcans captivum.*
Urbs Roma. *Imperator ſtans, dextra labarum, ſiniſtra Victoriam.*
Idem.
Salus Reipublicæ. *Victoria cum captivo.*

HONORIVS, Pag. 392.

* Gloria Romanorum. *Imperator ſtans dextra labarum, ſiniſtra globum.*
Concordia Augg. *Roma ſedens coronata à Victoria.*
Virtus exercitus. *Duæ figuræ.*
Idem.

PRISCVS ATTALVS.

Invicta Roma Æterna. *ſedens.*
. . . . . Romanor. *Victoria.*

PVLCHERIA.

Crux in laurea.

LEO.

Salus Reipublicæ. *Imperator calcans captivum, orbem ſiniſtra, dextra labarum tenens.*

MAIORIANVS.

. . . . . .
Virtus Augg. *Victoria gradiens.*

ANTHEMIVS.

Salus Reipublicæ. *Duæ figuræ ſtantes.*

ZENO.

Victoria, Roma, *gradiens.*

ANASTASIVS,

M. *cum cruce* Conſtantinopoli.
K. *cum cruce.*

JVSTINVS. Pag. 393.

* Victor. *Imperator ſtans crucem tenens.*
r. E.
Dn. Juſtinus P.F.A. *duæ figuræ ſedentes.*
Anno G. M. NIKO. *cum Cruce.*

JVSTINIANVS. Pag. 393.

* M. ✠. ✠. * Roma *in corona.*
* { *Sedens globum ſiniſtra tenens cruce ſignatum.*
{ M.
K. ✠.
I. ✠. B. Concord.
I. in laurea.
I. ✠. Anno XXIII.
I. ✠. Anno XIIII. Carthagine percuſſa.

Non à re noſtra alienum erit dicere Carthaginem à Juſtiniano dictam fuiſſe *Juſtinianam*. Conſule novellam. 131.

E. *in corona.*

ATHALARICVS AMALVS. Pag. 394.

* { Invicta Roma. *Caput.*
{ D. N. Athalaricus Rex. *in laurea.*

THEODAHATVS. Pag. 394.

* { D. N. Theodahatus Rex. *Caput Regis.*
{ Victoria Principum S. C. *Victoria gradiens.*
{ Theodahatus Rex. *Caput Regis.*
{ Victoria Auguſt. S. C. *Victoria gradiens.*
Invicta Roma.
Dn. Theodahatus Rex, *in laurea.*

WITIGES.

Invicta Roma. *Caput galeatum.*
D. N. Witiges Rex. *in laurea.*

ATALARICVS. ROGVS.

Invicta Roma. *Caput galeatum.*
D. N. Atalaricus. S. C. *Imperator ſtans.*
Invicta Roma. *caput galeatum.*
D. N. Athalaricus. *Rex in laurea.*

TOTILAS. BADVILLA.

Baduilla Rex. *Caput.*
Luri Arr. X. *Miles ſtans.*

ATILA.

{ Athil. *Caput.*
{ Equus.

Jvstinvs Jvnior. Pag. 395.

* Anno XI. M. B. Con. +.
X. *in laurea.*
E. ✠. *in laurea.*
Anno. . . . M. NIKO.

Tiberivs Constantinvs.

M. ✠ Anno II. I. NIKO.
✠ XX. Rom.

Mavritivs.

Anno GI. M. A. Con. ✠.
Anno XX. M. +. Theup.
I. +. +. NTI INDU.
☧. E.

Phocas. Pag. 396.

* { D. N. Phocas Perp. Aug. *Caput.*
{ XXXX. . . . +. . . . CONΔ.
XXXX. Con. *Duo capita, Patris & Filii.*

Heraclivs. Pag. 397.

* Anno I. M. +. Δ. Con.
. . . . Heraclio.

F I N I S
Indicis Nvmismatvm Antiqvorvm.

LYON

INDEX
AUGUSTORUM, AUGUSTARUM, CÆSARUM, Principum & aliorum.

quorum Numiſmata in hoc Opere ſcalpta ſunt.

*Hoc ſigno * notantur loca Indicis Numiſmatum Antiquorum.*

A.

ÆLia Flaccilla. 391. * 430.
Ælianus. 338. * 424.
Ælius. 168. * 410.
Æmilianus. 320. * 423.
Agrippa. 46. * 402.
Agrippina. 68. * 403.
Agrippina mater Neronis. 85. * 404.
Albinus. 220. * 415.
Alexander. 362. * 427.
Alexander filius Ans. & Cleopatr. 19. * 400.
Alexander Magnus. 8. * 400.
Alexander Severus. 276. * 418.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. 9. * 400.
Allectus. 356. * 427.
Anaſtaſius. * 431.
Ancus Marcius. 13. * 400.
Anoia Fauſtina. 267. * 458.
Anthemius. * 431.
Antinous. 366. * 450.
Antonia. 63. * 403.
Antoninus. 161. * 410.
Aosonius. 16. * 400.
Aquilia Severa. 270. * 458.
Arcadius. 395. * 435.
Atila. * 435.
Atius Balbus. 20. * 400.
Atalaricus Amalus. 394. * 435.
Atalaricus Rogns. * 431.
Auguſtus. 20. * 405.
Aurelianus. 344. * 425.
M. Aurelius. 186. * 455.

B.

BAlbinus. 289. * 420.
Barbia Orbiana. 313. * 422.

C.

CAius Cæſar. 47. * 402.
Caligula. 69. * 404.
Caracalla. 234. * 416.
Caraoſius. 356. * 427.
Carinus. 351. * 426.
Carthago. 12. * 400.
Carus Parthicus. 350. * 426.
Ciriades. * 424.
Claudius. 75. * 404.
Clandios. 339. * 424.
Cleopatra. 16. * 400.
Clodius Macer. 96. * 405.
Commodus. 208. * 413.
Conſtans. 376. * 429.
Conſtantinus Junior. 374. * 429.
Conſtantinus M. 369. * 428.
Conſtantius. 379. * 429.
Conſtantius Chlorus. 356. * 427.
Criſpina. 215. * 414.
Criſpus. 373. * 429.

D.

DEa Roma. 3. * 399.
Decentius. 378. * 429.
Delmatius. 368. * 428.
ΔΗΜΟΣ. 6. * 399.
Diadumenianus. 259. * 418.
Didius Julianus. 218. * 415.
Diocletianus. 352. * 426.
Domitia. 136. * 407.
Domitianus. 117. * 406.
Domitilla. 109. * 406.
Domitins Domitian. 341. * 425.
Druſilla. 70. * 404.
Druſus Tib. Filius. 58. * 403.

E.

ELagabalus. 262. * 418

F.

FAuſta Maximiana. 374. * 429.
Fauſtina Annia. 267. * 418.
Fauſtina Annia Galeria. 199. * 412.
Fauſtina Anni, Veri F. 184. * 415.
Florianus. 348. * 426.

G.

GAlba. 96. * 405.
Galeria Valeria. 365. * 427.
Galerius Antoninus. 184. * 451.
Galerius Valer. Maxim. 360. * 427.
Gallienus. 325. * 423.
Germanicus. 64. * 403.
Geta. 251. * 417.
Gordianus Afr. P. 287. * 420.
Gordianus Afr. F. 288. * 420.
Gordianus Pius. 292. * 420.
Gratianus. 387. * 430.

H.

HAdrianus. 552. * 409.
Hannibalianus. 368. * 428.
Helena Conſt. Chl U. 358. * 427.
Helena Uxor Juliani. 385. * 430.
Heraclius. 397. * 432.
Herennia Etruſcilla. 319. * 423.
Q. Hennius Etruſcus Meſ. Decius. 313. * 422.
Homerus. 8. * 400.
Honorius. 392. * 431.
Hoſtilianus. 355. * 420.

I.

IΕΡΑ ΣΥΝΚΛΗΤΟΣ. 4. * 399.
Invicta Roma. 2. * 399.
Jovianus. * 430.
Julia Auguſti. 42. * 402.
Jolia Domna. 230. * 415.
Julia Mæſa. 271. * 418.
Julia Mammæa. 274. * 418.
Julia Paula. 269. * 418.
Julia Soæmias 273. * 418.
Julia Titi Filia. 516. * 406.
Julianos. 382. * 430.
Julius Cæſar. 54. * 400.
Juſtinianus. 393. * 431.
Juſtinus 393. * 431.
Juſtinus Junior. 395. 432.

K.

KArthago. 12. * 400.
ΚΑΣΣΑΝΔΕΡ. * 400.
ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ. 17. * 400.

L.

LEo. * 435.
Lepidus. 19. * 400.
Licinius P. 366. * 428.
Licinius Junior. 367. * 428.
Licinius Valerianus. 333. * 454.
Livia. 42. * 402.
Lucilla. 207. * 413.
Lucius Cæſar. 47. * 402.

M.

MAcrianus P. 336. * 454.
Macrianus. F. 336. * 424.
Macrinus. 256. * 418.
Magnensius. 377. * 419.
Magnia Urbica. 365. * 458.
Magnus Maximus. 389. * 430.
Majorianus. * 431.
Manlia Scantilla. 218. * 415.

Marcus Antonius. 16. * 400.
Mariniana. 325. * 423.
Marius. 338. * 424.
Martinianus. * 428.
Mauritius. * 431.
Maxentius. 364. * 428.
Maximianus. 354. * 427.
Maximinus Pius. 283. * 420.
Maximinus Daza. 363. * 427.
Maximus. 285. * 420.
Meſſalina. 83. * 404.

N.

NEpotianus. * 429.
Nero & Druſus. 54. * 403
Nero. 86. * 404.
Nerva. 137. * 407.
Nigrianus. 363. * 427.
Numa Pompilius. 13. * 400.
Numerianus. 351. * 426.

O.

OCtavia. 95. * 405.
ΟΜΗΡΩΣ. 8. * 400.
Otacilia Severa. 307. * 422.
Otho. 99. * 405.

P.

PErtinax. 216. * 415.
Peſcennius Niger. 219. * 415.
ΦΙΛΙΠΠΟϹ. * 400.
Philippus. P. 303. * 421.
Philippus. F. 308. * 422.
Phocas. 396. * 432.
Plautilla. 249. * 417.
Plotina. 150. * 408.
Poppæa. 95. * 405.
Populus. 6. * 399.
Poſtumus. 334. * 424.
ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ. * 400.
Pupienus. 291. * 420.
Priſcus Attalus. * 431.
Probus. 349. * 426.
Pulcheria. * 431.

Q.

QUietus. 337. * 424.
Quintillus. 340. * 425.

R.

ROmulns Maxent. F. 365. * 428.
Roma. 3. * 399.

S.

SAbina. 165. * 410.
Sacer Senatus. 5. * 399.
Salonina. 330. * 424.
Saloninus Valer. 332. * 424.
Severina. 345. * 425.
Fl. A. Severus. 361. * 427.
A. Severus. 276. * 419.
Sept. Severus. 222. * 415.

T.

TAcitus. 346. * 425.
Tetricus. P. 341. * 425.
Tetricus F. 342. * 425.
Theodahatus. 394. * 431.
Theodoſius. 390. * 430.
Theodora. 359. * 427.
Tiberius. 49. * 402.
Tiberius Conſtantinus. * 432.
Titus. 110. * 406.
Totilas, Baduilla. * 431.
Trajanus. 138. * 407.
Trajanns Decius. 310. * 422.
Tranquillina. 302. * 421.
Trebonianus Gallus. 316. * 422.
Triump. Io. Io. 7. * 399.
Triumviri. 15. * 400.

V.

VAbalathus. 343. * 425.
Valens. 387. * 430.
Valentinianus. 386. * 430.
Valentiniánns Junior. 388. * 431.
Valerianus. 322. * 423.
Valerianus Junior. 332. * 424.
A. Verus. 204. * 413.
Veſpaſianns. 106. * 406.
Vetranio. * 429.
Victor. 390. * 430.
Victorinus P. 337. * 424.
Vitellius. 104. * 406.
Voluſianus. 318. * 422.

W.

WItiges. * 431.

Z.

ZEno. * 431.
Zenobia. 342. * 425.

SOLI DEO GLORIA.

LYON

Digitized by Google